Capitolul 1

În care se spun câteva cuvinte despre locul unde s-a născut Oliver Twist, precum şi intâmplări de la naşterea lui

Printre alte clădiri importante dintr-un orăşel anume, care din raţiuni multiple e mai bine să nu fie menţionat şi căruia nici n-o să-i dau vreun nume fictiv, există una pe care, din vechime, o găseşti în aproape toate oraşele mari sau mici: o casă parohială de muncă. Aici, într-o zi şi la o dată anume pe care nici n-are rost să le menţionez pentru că nu prea sunt importante pentru cititor, s-a născut, în tumultul evenimentelor, un muritor al cărui nume a fost trecut la începutul acestui capitol.

Pentru destul de mult timp după ce a intrat în această lume chinuită şi plină de necazuri, ajutat de doctorul parohiei, posibilitatea ca acest copil să trăiască şi să mai aibă şi vreun nume a fost chiar o problemă: de aceea a fost puţin probabil ca aceste rânduri să fie scrise şi publicate vreodată; şi dacă totuşi urmau să apară în vreo câteva pagini, ar fi avut meritul incontestabil de a fi fost biografia cea mai concisă şi mai credibilă din literatura vremurilor.

Deşi nu sunt dispus să susţin că fiinţa născută într-o casă parohială este, prin natura împrejurărilor, cea mai norocoasă şi mai de invidiat, totuşi vreau să spun că, în această situaţie, pentru Oliver Twist a fost lucrul cel mai bun care i s-ar fi putut întâmpla vreodată. Adevărul este că i-a fost deosebit de greu să înceapă să respire singur, de altfel o funcţie complexă, dar indispensabilă existenţei noastre; câtva timp, a respirat cu

greutate, sufocându-se, pe o salteluță de lână, oscilând între această lume și cea de dincolo; iar balanța înclina mai mult către cea de dincolo. Dacă în acest scurt răstimp el ar fi fost înconjurat de bunici iubitori, mătuși grijulii, moașe cu experiență, precum și de doctori deosebit de învățați, fără niciun dubiu că ar fi murit cu zile. Dar nefiind în preajmă decât o femeie sărac, ce avea mintea încețoșată de aburii alcoolului, și doctorul parohiei, care acționa fără tragere de inimă, Oliver și Mama Natură și-au disputat victoria. Rezultatul a fost că, după câteva icneli, el a început să respire, să strănute și să-i anunțe pe locatarii casei că a mai apărut încă o povară pe capul parohiei, țipând cât de tare îl țineau plămânii lui de băiețel, a cărui singură avuție nu era decât vocea, care se auzea de mai bine de trei minute.

În timp ce Oliver își demonstra cu tărie puterea plămânilor lui, la căpătâiul din fier al patului, pe care se afla o păturică peticită, se mișcă ușurel ceva și o față palidă de femeie tânără se ridică anevoie de pe pernă, rostind cu greutate:

— Dați-mi să-mi văd copilul și-apoi pot să mor în pace!

Doctorul stătea cu fața la foc, răsucindu-și palmele și frecându-le ca să și le încălzească. Auzind-o, el se ridică și, îndreptându-se către căpătâiul patului, spuse cu cea mai mare blândețe, pe care nu ai fi așteptat-o de la unul ca el:

— Oh, stai, nu-i rândul tău să vorbești de moarte!

— 'Mnezeu s-o binecuvânteze!, se băgă și moașa în vorbă, vârându-și repede în buzunar o sticlă verde, din al cărui conținut luase cu mare satisfacție o dușcă într-un colț ferit al încăperii. 'Mnezeu să-i binecuvânteze inimioara ei bună și să trăiască tot pe cât am trăit și eu, dom'le și să facă trei'șpe copii, că ai mei au murit toți, mai am doar doi și-i iau cu mine la lucru, da' știe ea ce să facă, 'Mnezeu să-i binecuvânteze inimioara ei bună! Hm, ca să vezi ce-nseamnă adică să fii mamă, să ai un puișor!

Această perspectivă consolatoare nu a avut efectul scontat pentru proaspăta mamă. Bolnava dădu din cap și arătă cu mâna către copil.

Doctorul i-l puse în brațe, iar ea își lipi cu o dragoste disperată buzele reci de fruntea micuțului; apoi își trecu palmele peste față, privi rătăcită de jur-împrejur, se cutremură, căzu pe spate

și muri. Au frecat-o pe piept, pe mâini și pe la tâmple, dar inima ei se oprise pentru totdeauna. Apoi au tot vorbit despre speranță și ușurare, ceea ce ei îi lipsiseră aproape de desăvârșire.

— Gata, madam Cutare, a murit!, spuse doctorul în cele din urmă.

— Of, săraca de ea, așa e!, spuse moașa, scoțând dopul de la sticla cea verde, care-i căzuse pe pernă atunci când se aplecase să ia copilul. Biata de ea!

— Nu te mai osteni să trimiți să mă cheme dacă plânge copilul, spuse doctorul punându-și mănușile cu multă grijă. S-ar putea să aibă probleme, și atunci să-i dai niște fiertură de ovăz. Își puse pălăria pe cap și în drum spre ușă se opri puțin lângă pat și adăugă: arată chiar bine fata asta, de unde vine?

— Supraveghetorul a adus-o aici astă-noapte de pe stradă, răspunse bătrâna. Abia dacă a mai putut face câțiva pași de obosită ce era, avea pantofii făcuți ferfeniță; dar nimeni nu știe de unde venea și unde se ducea.

Doctorul se aplecă peste trupul inert și-i ridică mâna stângă.

— Aceeași veche poveste – spuse el dând din cap – văd că n-are verighetă. Ei, noapte bună!

Apoi plecă să cineze, în timp ce moașa mai trase o dușcă din sticla ei verde, după care se așeză pe un scăunel lângă foc și începu să-l înfașe pe copil.

Că haina-l face pe om avea să fie un proverb adeverit pentru Oliver Twist! Înfășurat în pătură, care de acum încolo avea să-i fie singurul acoperământ, el putea foarte bine să fie copilul unui bogătaș sau al unui cerșetor; și nici chiar cel mai apreciat detectiv n-ar fi putut spune din ce neam se trage. Acum însă, îmbrăcat în cămășuța îngălbenită de atâta purtare, era pecetluit, etichetat și pus imediat la locul lui – copilul parohiei, orfanul casei parohiale de muncă, umilit, înfometat și hulit de toată lumea, veșnic bătut, înghiontit și îmbrâncit –, disprețuit și oropsit de toți.

Oliver țipa cât îl ținea gura. Dacă ar fi știut el că nu era decât un biet orfan, rămas la mila epitropilor și a supraveghetorilor, poate că ar fi țipat și mai tare.

Capitolul 2

În care se vorbeşte despre creşterea şi educaţia lui Oliver Twist, precum şi de consiliul parohial

Timp de opt sau zece luni, Oliver a fost victima unui şir neîntrerupt de înşelăciuni şi dezamăgiri. L-au crescut cu biberonul. Conducerea casei parohiale de muncă raporta în permanenţă mai-marilor parohiei situaţia acestui copil orfan, flămând şi sărac. Aceştia, la rândul lor, începuseră să se intereseze dacă pe acolo nu era vreo femeie care să-i ofere lui Oliver Twist mângâierea şi hrana de care avea atâta nevoie. Din păcate, pentru că asemenea fiinţă nu exista, mai-marii parohiei au hotărât cu mărinimie şi plini de omenie ca Oliver să fie trimis la ţară, într-o altă casă mai mică, tot proprietate a parohiei, la vreo trei mile depărtare, unde cam vreo douăzeci sau treizeci de tineri certaţi cu legea se tolăneau pe podele cât era ziulica de lungă, fără să ceară prea multă mâncare sau haine, sub supravegherea părintească a unei femei bătrâne care, pentru vreo şapte pence şi jumătate de cap de copil pe săptămână, îi pripăşea acolo pe toţi răii. Şapte pence şi jumătate pe săptămână e o sumă destul de frumuşică: cu şapte pence şi jumătate poţi cumpăra o grămadă de lucruri cu care să-i îndopi pe copii până le vine rău de la stomac. Bătrâna era o femeie înţeleaptă şi cu multă experienţă; ea ştia exact ce le trebuia copiilor, dar şi ce era bun pentru ea. Aşa că ei îi revenea cea mai mare parte a câştigului săptămânal, oferind tinerei generaţii parohiale în creştere o porţie şi mai mică decât i se cuvenea, reuşind să stoarcă de peste tot câte ceva, chiar şi

de acolo de unde nu se mai putea stoarce nimic. Iată cum se dovedea bătrâna a semăna un foarte iscusit filozof materialist.

Cine nu cunoaşte povestea acelui filozof? El a inventat o teorie grozavă despre un cal care putea trăi fără să mănânce şi pe care a reuşit să o demonstreze atât de bine, încât a ajuns să-i dea acestuia doar un pai pe zi, transformându-l din nimic într-un animal ager şi focos, care a murit doar cu douăzeci şi patru de ore înainte de a ajunge să ia o gură bună de ser. Din nefericire, sistemul filozofic materialist folosit de această femeie hoaţă opera tot la fel şi pentru Oliver Twist; căci dacă vreun copil reuşea să-şi ducă zilele cu puţină hrană primită, în opt din zece cazuri ori se îmbolnăvea din cauza foamei sau a frigului, ori cădea în foc din neatenţie de seamă, ori se înăbuşea din te miri ce; dar oricare ar fi fost întâmplarea, plodul cel nenorocit era chemat în cealaltă lume ca să-şi cunoască părinţii pe care nu-i văzuse niciodată în lumea aceasta.

Câteodată, când se întâmpla să aibă loc vreo anchetă mai aparte cu privire la vreun copil trecut cu vederea la întorsul saltelei sau care murise oparit atunci când se spălau rufele – cu toate că un astfel de accident se întâmpla foarte rar, dat fiind că acolo la ţară nu se prea spălau rufele –, tocmai atunci le venea în gând anchetatorilor să pună întrebări stânjenitoare, enoriaşii răzvrătindu-se şi semnând câte o plângere. Însă aceste obrăznicii erau repede muşamalizate de doctor, precum şi de mărturia epitropului; primul deschidea întotdeauna cadavrul şi nu găsea nimic înăuntru (lucru adevărat, de altfel), celălalt jura invariabil tot ce dorea parohia (dând astfel dovadă de un devotament fără margini). În plus, membrii consiliului parohial făceau controale regulate la ţară, având întotdeauna grijă să-l trimită pe epitrop cu o zi înainte ca să le anunţe venirea. Aşa se face că de fiecare dată toţi copiii erau primeniţi şi curaţi. Ce puteai pretinde mai mult?

Nu prea era de aşteptat ca un astfel de sistem să dea roade. La cei nouă ani ai săi, Oliver Twist era un copil palid şi firav, micuţ de statură şi subţire ca o trestioară. Cu toate acestea, natura sau asemănarea cu vreunul din cei doi părinţi au făcut să-i bată în piept o inimă tare curajoasă. Întâmplarea ce urmează a fi relatată se datorează tocmai

faptului că a reuşit să ajungă la cea de-a noua aniversare, graţie regimului auster la care fusese supus încă de la naştere. Indiferent cum a răzbit, vorba e că a ajuns la vârsta de nouă ani, pe care şi-o sărbătorea în pivniţa de cărbuni în compania selectă a doi domnişori, după ce toţi trei fuseseră snopiţi în bătaie şi încuiaţi acolo pentru că îndrăzniseră să le fie foame. În acest timp, fără veste, doamna Mann, stăpâna cea bună a casei, trase o sperietură zdravănă, văzându-l pe domnul Bumble, epitropul, cum se căznea din greu să tragă zăvorul de la poarta grădinii.

— Doamne, Dumnezeule! Dumneavoastră sunteţi, domnule Bumble?, spuse doamna Mann scoţând capul pe geam şi prefăcându-se grozav de bucuroasă. Suzano, adă sus pe Oliver şi pe ăilalţi doi plozi şi bagă-i imediat la spălat! Vai, ce mă bucur să vă văd, domnule Bumble!

Domnul Bumble era cam grăsuţ şi cam ţâfnos din fire, aşa că în loc să răspundă politicos la un salut atât de deschis, începu a zgâlţâi portiţa cu furie, ba, îi mai trase şi un şut, cum numai un epitrop o poate face.

— Vai de mine! – spuse doamna Mann, alergând într-un suflet afară, pe când cei trei băieţi erau scoşi din ascunzătoare – oare cum de nu m-am gândit?! Cum am putut să uit că portiţa era încuiată pe dinăuntru, dar numai din cauza copilaşilor acestora, dragii de ei! Intraţi, domnule! Poftiţi, vă rog, domnule Bumble, dar, vă rog, poftiţi, domnule!

Deşi această invitaţie a fost de o politeţe excesivă, putând înmuia chiar şi inima celui mai înţepat staroste de biserică, ea nu l-a impresionat deloc pe epitrop.

— Doamnă Mann, chiar crezi că această conduită este respectuoasă şi cuviincioasă?, se răţoi domnul Bumble, strângându-şi bastonul cu putere. Să-i ţii pe reprezentanţii parohiei să aştepte la poarta grădinii, când ei vin aici cu o misiune parohială foarte clară legată de copiii orfani ai parohiei? Îţi dai seama, doamnă Mann, că eşti, cum să spun eu, doar o biată delegată a parohiei şi o lefegioaică?

— Vai, domnule Bumble, cum să nu, doar ce le-am spus la vreo doi puişori de copii, care vă iubesc atât de mult, c-aţi venit, îi întoarse doamna Mann vorba, mieroasă şi cu multă umilinţă.

Domnul Bumble se fudulea foarte tare cu puterea lui de orator și era foarte mândru de el însuși. Începu să se calmeze, având în vedere că deja își etalase oratoria și-și răzbunase orgoliul.

— Bine, bine, doamnă Mann, continuă el pe un ton ceva mai potolit, poate că-i așa cum spui dumneata. Fie! Deci, doamnă Mann, ia-o dumneata înainte, eu am venit aici cu niscaiva treburi și am câte ceva să-ți spun.

Doamna Mann îl introduse pe epitrop într-un holișor pardosit cu dale de cărămidă și îi oferi un scaun, așezându-i foarte tacticos pe masă bastonul și pălăria în formă de tricorn. Încălzit de drum, domnul Bumble își șterse transpirația de pe frunte, aruncă o privire satisfăcută către tricorn, apoi zâmbi. Da, da, zâmbi! La urma-urmei, epitropii sunt și ei oameni, așa că domnul Bumble zâmbi.

— Ei, da' acum să nu vă supărați de ce-am să vă spun, adăugă doamna Mann cu glas mieros. Din câte văd eu, ați mers ceva pe jos, da' mai bine-mi văd de treabă. Domnu' Bumble, ce-ați zice de o băuturică?

— Nicio picătură, dar chiar nicio picătură, spuse domnul Bumble, fluturându-și liniștit mâna dreaptă cu un semn plin de demnitate.

— Ba io tot cred c-o să vreți puțin, spuse doamna Mann, care înregistrase indeajuns de bine tonul de refuz ca și gestul făcut. Numa' o picătură îndoită cu puțină apă rece și o bucățică de zahăr.

Domnul Bumble își drese glasul.

— Acu' numa' o picăturică, zise doamna Mann convingătoare.

— Ce anume?, întrebă epitropul.

— Iaca, întotdeauna trebuie să am câte ceva în casă ca să-i ung pe drăguții de mititei pe la buric, când nu li-i bine, domnu' Bumble, îi răspunse doamna Mann scoțând o sticlă și-un pahar din dulapul din colț. Gin. Ai să vezi domnu' Bumble, e-un gin strașnic.

— Dar dumneata, doamnă Mann, le dai copiilor așa ceva?, întrebă Bumble urmărind-o cu interes cum amesteca totul.

— Oh, bată-i norocul să-i bată, cum să nu le dau, dragii de ei?!, răspunse îngrijitoarea. N-aș putea suferi să-i văd cum se chinuiesc, doar mă cunoașteți 'mneavoastră.

— Da, desigur, incuviință domnul Bumble, n-ai putea. Doamnă Mann, ești o femeie adevărată (la auzul acestor cuvinte, bătrâna puse paharul pe masă). Chiar am să informez consiliul cu prima ocazie. (Trase paharul spre el). Am să spun că pentru copii ești ca o mamă. (Amestecă bine ginul cu apa). Eu, doamnă Mann, beau cu bucurie în sănătatea dumitale – și dădu peste cap jumătate din el. Ei, și-acum să trecem la treabă, spuse epitropul, scoțând din buzunar un carnețel cu coperte din piele. Băiatul acela care a fost botezat așa, ca vai de lume, Oliver Twist, împlinește azi nouă ani.

— Bătu-l-ar norocu' să-l bată!, îl întrerupse doamna Mann ștergându-și ochiul drept cu colțul șorțului, până ce se înroși.

— Cu toate că s-a oferit o recompensă de zece lire sterline, care apoi a fost ridicată la douăzeci, cu toate eforturile supraomenești, ba, chiar aș putea spune supranaturale din partea parohiei, spuse Bumble, tot nu am putut să descoperim cine este tatăl lui sau de unde venea mama lui, cum o chema și din ce clasă socială făcea parte.

Doamna Mann își ridică mâinile a neputință, apoi, după o clipă de gândire, spuse:

— Atunci cum se face că el totuși are un nume?

Luând o poziție impozantă și plin de mândrie, epitropul spuse cu emfază:

— Eu l-am inventat.

— Dumneata, dom'le Bumble?!

— Da, doamnă Mann, chiar eu în persoană. Le dăm nume copilașilor noștri iubiți în ordine alfabetică. Ultimul pe care l-am numit a fost cu S – Swubble, iar acesta a fost cu T – Twist. Eu i-am găsit numele. Următorul va fi Unwin, iar cel care vine după el Vilkins. După cum vezi, am numele gata pregătite până la sfârșitul alfabetului și iar o pot lua de la A până la Z.

— Da' chiar că sunteți tare citit, dom'le!, spuse doamna Mann.

— Ei, cum să nu, spuse epitropul vădit măgulit de un astfel de compliment; așa o fi, dacă spui dumneata. Așa o fi, doamnă Mann. Termină de băut tot ginul amestecat cu apă și apoi

spuse: Întrucât Oliver e cam mare ca să mai rămână pe aici, consiliul parohial a hotărât să-l ia înapoi la casă. De aceea, am venit chiar eu în persoană. Vreau să-l văd imediat.

— Gata, acu' vi-l aduc, spuse doamna Mann ieșind iute din cameră.

Curățat atât cât se putuse printr-o simplă spălare cu apă de jegul întărît pe față și pe mâini, băiatul fu condus în camera de protectoarea lui cea plină de bunăvoință.

— Oliver, fă o plecăciune în fața domnului, spuse doamna Mann.

Oliver făcu o plecăciune îndreptată jumătate către epitropul care era așezat pe un scaun și jumătate către tricornul de pe masă.

— Vrei să mergi cu mine, Oliver?, spuse domnul Bumble cu emfază.

Era gata-gata să spună că ar fi plecat imediat cu oricine, doar că ridicându-și privirea o întâlni pe cea a doamnei Mann, care se strecurase în spatele scaunului unde stătea epitropul. Îi arăta pumnul și avea o față amenințătoare. Într-o fracțiune de secundă înțelese totul. Prea des încasase pumni ca să-i fi uitat atât de ușor.

— Vine și dânsa cu mine?, întrebă sărmanul Oliver.

— Nu, dânsa nu poate veni, răspunse domnul Bumble, va veni să te vadă doar din când în când.

Copilul, chiar dacă era mic, reuși să se prefacă și să arate că-i părea tare rău că trebuia să plece. Avea chiar și ochii plini de lacrimi. Foamea și bătăile încasate de mai multe ori pe zi te ajută în astfel de cazuri, când vrei să plângi; iar Oliver chiar putu să plângă de-adevăratelea. Doamna Mann îl strângea la piept întruna. Oliver, în schimb, nu-și dorea decât o bucată mare de pâine unsă cu unt, ca să nu pară prea flămând când va ajunge la casa-azil. Cu felia de pâine într-o mână și cu șepcuța maronie, specifică uniformei parohiale, pe cap, Oliver fu luat de domnul Bumble din acest loc nenorocit, unde niciodată nu auzise vreo vorbă bună și nici nu avusese parte de vreo privire caldă, care să-i lumineze anii întunecați ai copilăriei. În ciuda celor arătate

mai sus, el izbucni în hohote de plâns când portița grădinii se închise în urma lui.

Chiar așa răi cum erau, micuții lui tovarăși de suferință, pe care tocmai îi părăsea, fuseseră singurii prieteni pe care îi avusese vreodată; pentru întâia oară în viața lui simți cu adevărat ce înseamnă singurătatea în lumea asta mare!

Domnul Bumble mergea cu pași mari; tropăind mărunt, Oliver îl ținea strâns de manșeta bordată cu fireturi aurii și îl tot întreba la fiecare sfert de milă dacă mai aveau mult de mers. Domnul Bumble îi răspundea scurt și cu țâfnă – blândețea temporară pe care ginul amestecat cu apă o trezise în inima lui tocmai se evaporase, așa că devenise epitropul de mai înainte.

Oliver nu era în această casă-azil decât de un sfert de ceas și abia dacă avusese vreme să termine de mâncat a doua felie de pâine, când iată că domnul Bumble, care-l dăduse în grija unei babe, apăru de nicăieri informându-l că în acea seară membrii consiliului aveau să se întâlnească și că el, Oliver, trebuia să apară în fața lor negreșit.

Neștiind prea bine ce era cu consiliul acesta, Oliver era chiar uluit de inteligența epitropului și nici nu știa dacă să râdă sau să plângă. Dar nu avu prea multă vreme de gândit pentru că domnul Bumble îi dădu una peste cap cu bastonul, așa, doar ca să-l mai trezească un pic, și-i mai dădu încă una peste spate ca să-l mai înviorеze; poruncindu-i să-l urmeze, îl conduse într-o sală foarte mare, văruită în alb, unde vreo opt sau zece domni mari și grași stăteau în jurul unei mese. În capul mesei, așezat într-un jilț, ceva mai înalt decât celelalte, era un grăsan cu o față rotundă și tare roșie.

— Fă o plecăciune în fața consiliului, spuse Bumble. Oliver își șterse câteva lacrimi, care erau gata să-i curgă din ochi și, nevăzând niciun consiliu, ci doar o singură masă se înclină în fața ei.

— Cum te cheamă, băiețaș?, îl întrebă domnul din scaunul cel înalt.

La vederea atâtor domni, Oliver se sperie și începu să tremure; epitropul îl mai înghiontì încă o dată de la spate, lucru care-l făcu să plângă. Așa că răspunse foarte încet și

parcă nesigur, ceea ce-l determină pe un domn în jiletcă albă să-i spună că e prost. Incredibil, remarca l-a mai îmbărbătat, făcându-l chiar să se simtă în largul lui.

— Ascultă, băiete, spuse domnul din scaunul cel înalt, cred că știi foarte bine că ești orfan.

— Ce înseamnă orfan, domnule?, întrebă bietul Oliver.

— Am zis eu că băiatul ăsta e prost, spuse domnul cu jiletca albă.

— Lasă, spuse cel care vorbise primul, cred că știi că n-ai nici tată și nici mamă și că ai fost crescut din mila parohiei, nu?

— Da, domnule, răspunse Oliver plângând amar.

— De ce plângi?, întrebă domnul cu jiletcă albă. Și ca să arate că nimeni nu-i ca el, continuă: chiar așa, oare de ce-o plânge acest copil?

— Sper că te închini în fiecare seară ca un creștin adevărat — spuse un alt domn cu o voce răgușită — și că te rogi pentru cei care-ți dau de mâncare și care au grijă de tine.

— Da, domnule, se bâlbâi băiatul.

Chiar dacă nu-și dădea prea bine seama, domnul care vorbise ultimul avea perfectă dreptate. Sigur c-ar fi fost foarte creștinește și că el ar fi fost un foarte bun creștin dacă s-ar fi rugat pentru toți cei care-l hrăniseră și avuseseră grijă de el. Dar el nu făcuse așa ceva până acum, pentru că nimeni nu-l învățase.

— Băiete, te-am adus aici ca să te învățăm carte și să te dăm la o meserie, spuse omul cu fața roșie, care stătea pe scaunul cel înalt.

— Așa că ai să te apuci de scărmănat câlți chiar de mâine dimineață, de la ora șase, adăugă domnul cel răgușit, îmbrăcat în jiletcă albă.

Mulțumind pentru aceste binefaceri ca și pentru slujba cu scărmănatul câlților, Oliver se înclină în fața epitropului, după care fu condus către un dormitor foarte mare, unde adormi în cele din urmă cu suspine grele, pe un pat tare, cu o saltea aspră pe el. Doar și șăracii au dreptul la somn, nu?! Oh, minunatele și blândele legi englezești!

Sărmanul Oliver! Nici nu visa în somnul lui de copil că în acea zi cei din consiliu luaseră o hotărâre majoră care

avea să-i influențeze de acum încolo întreaga viață. Asta e, hotărârea fusese luată. Dar să vedem despre ce este vorba.

Membrii acestui consiliu parohial erau niște filozofi cu o judecată profundă; atunci când era vorba de această casă-azil, ei își dădeau seama, ceea ce oamenii de rând n-ar fi putut, că nevoiașii chiar se simțeau bine aici, unde era un loc public și de oarecare distracții pentru oamenii din clasele cele mai de jos; un han unde nu plăteai nimic niciodată; aici puteai să iei gratis micul dejun, prânzul, ceaiul, chiar și cina; un fel de paradis construit din cărămidă și mortar, unde tot anul nu era decât cântec, joc și voie bună, iar muncă deloc. Ei, dar, spuseră ei atotștiutori, odată și-odată lucrurile trebuie puse la punct; las' că vedem noi, una-două. Așa că stabiliră un regulament cum că toți șăracii (iar ei nu obligau pe nimeni) nu aveau decât două posibilități: ori mureau încet-încet de foame în azil, ori mureau repede-repede în afara lui. Și de aceea au vorbit cu cei de la administrația apelor să le dea apă la discreție și cu un morar să le mai dea din când în când câte puțin din făina lui de ovăz. Urmau să primească prin urmare câte trei mese pe zi de fiertură de ovăz foarte diluată, de două ori pe săptămână câte o ceapă și duminica o jumătate de chiflă. Nu mai spun aici că privitor la femei mai făcură și alte regulamente, tot înțelepte și pline de omenie. Și tot din milă, hotărâră ca familiile sărace care divorțau să nu mai fie puse la plată. Și în loc să-l oblige pe bărbat să dea bani familiei, așa cum fusese cazul până atunci, îl debarasau definitiv de ea, ducând-o în altă parte, iar pe el îl descărcau de toate belelele. Nimeni nu poate ști câți șăraci ar fi vrut să scape din chingi, grație acestor două privilegii, dacă n-ar fi fost legați de mâini și de picioare de acest azil sau casă parohială de muncă. Însă membrii consiliului erau oameni judecați și prevăzători, care nu lăsau lucrurile la voia întâmplării. În afară de munca pentru casă și de fiertura de ovăz nu exista nimic, iar asta îi cam speria pe oameni.

După primele șase luni de la sosirea lui Oliver Twist aici, sistemul funcționa ca pe roate. Din cauza cheltuielilor tot mai mari cu antreprenorii de pompe funebre, el fusese cam

costisitor la început. Se mai punea și problema strâmtării hainelor săracilor care, după o săptămână sau două, fluturau lălâi pe trupurile lor împuținate de ovăzul îndoit cu apă. Așa că numărul locatarilor săraci de la casa de muncă a parohiei se împuțina pe zi ce trece, spre bucuria fără de margini a membrilor consiliului parohial.

Încăperea unde luau masa copiii era un spațiu foarte mare, cu dale din piatră pe jos și într-un colț cu un cazan din cupru; lângă el, bucătarul, cu un șorț pe dinainte și ajutat de una sau două femei, servea pe fiecare cu un polonic uriaș din fiertura aceea apoasă. Toți copiii aveau câte o străchinuță în care primeau din această mâncare aleasă. Nimic mai mult. Excepția era de sărbători, când primeau în plus încă două linguri și un sfert de pâine. Castronașele nu erau spălate niciodată pentru că străluceau de atâta lins. Odată încheiată această operație (care bineînțeles nu dura prea mult, deoarece și lingurile erau tot atât de mari ca și castroanele), se opreau și se tot uitau la cazanul din cupru, cu așa niște ochi flămânzi de parcă ar fi vrut să devoreze până și cărămizile pe care era așezat; totodată, își sugeau degetele cu sârg, ca nu cumva să le scape pe jos vreo picătură din fiertura de ovăz. Se știe că, în general, băieții mănâncă mai mult decât fetele. De mai bine de trei luni, Oliver Twist și prietenii lui îndurau chinurile unei senzații permanente de foame. În cele din urmă, au ajuns să fie atât de hămesiți și de sălbatici, încât un băiat, care era destul de înalt pentru vârsta lui și care nu era prea obișnuit cu un astfel de regim (pentru că tatăl lui avusese un mic birt în trecut), le spuse într-o zi prietenilor lui printre dinți că, dacă nu primea în plus un castronel din acea fiertură de ovăz, s-ar fi putut foarte bine să-l mănânce chiar pe băiețelul care dormea noaptea lângă el și care întâmplător era mai mic și mai slăbuț. De atâta foame, avea niște ochi de fiară, așa că ei l-au crezut. Chiar în acea după-amiază s-au adunat cu toții, s-au sfătuit și au tras la sorți cine să meargă la bucătar și să-i mai ceară din acea fiertură; sarcina îi revenі lui Oliver Twist.

Veni seara și copiii se așezară fiecare la locurile lor. Îmbrăcat în uniforma lui bine cunoscută, bucătarul stătea proțăpit lângă cazan; ajutoarele stăteau cuminți în spatele lui; se servi fiertura de ovăz și apoi se rosti o rugăciune mai lungă pentru a se binecuvânta acea mâncare sărăcăcioasă. Ovăzul dispăru din castroane cât ai zice peșteș. Copiii începură să șușotească ceva între ei și să se uite insistent la Oliver. Cei care stăteau lângă el îl tot înghiontеau. Înnebunit de foame, chiar nu-i mai păsa deloc de mizeria din jurul lui. Se ridică de la masă și, ținând castronul și lingura în mână, se îndreptă către bucătar, speriat chiar și el de așa cutezanță.

— Vă rog frumos, domnule, aș mai vrea puțin.

Bucătarul era un bărbat gras care plesnea de sănătate; deodată se făcu palid la față. Timp de câteva clipe îl privi pe micuțul răzvrătit, cu ochii ieșiți din orbite, după care se sprijini de cazan să nu cadă. Ajutoarele înlemniseră de uimire, copiii de frică.

— Ce?, întrebă bucătarul cu glas stins.

— Domnule, spuse Oliver din nou, vă rog să-mi mai dați o porție.

Bucătarul îi dădu lui Oliver una în cap cu polonicul, îl luă în brațe și începu să strige după epitrop.

Membrii consiliului tocmai participau la o adunare solemnă, când domnul Bumble dădu buzna în încăpere foarte tulburat, adresându-i-se domnului din scaunul cel înalt:

— Domnule Limbkins, vă cer iertare! Oliver Twist vrea să-i dăm mai multă mâncare.

Cu toții au rămas cu gura căscată, în timp ce groaza și uimirea se puteau citi pe fețele lor.

— A cerut să i se dea mai mult?, întrebă domnul Limbkins. Bumble, calmează-te și răspunde-mi clar și răspicat! Deci să înțeleg că Oliver Twist a cerut mai multă mâncare, chiar și după ce a mâncat cantitatea prescrisă în rația zilnică?

— Da, domnule, așa a făcut.

— Băiatul ăsta n-o s-o sfârșească prea bine, cu siguranță că va fi spânzurat, spuse domnul cu jiletca albă. Vă spun eu că va fi spânzurat.

Nimeni n-a îndrăznit să-l contrazică. Conversația asupra acestui subiect se încinsese. Se dădu ordin ca Oliver să fie închis de îndată. A doua zi dimineață a fost lipit un afiș pe dinafara porții. Pe el se putea citi că se oferă o plată de cinci lire sterline oricărei persoane care va avea grijă de Oliver Twist, luându-l astfel de pe capul parohiei. Adică, altfel spus, se ofereau Oliver Twist și pe deasupra încă cinci lire sterline oricărui bărbat sau femeie care ar fi avut nevoie de un ucenic la orice fel de negoț, afacere sau meserie.

— Niciodată până acum nu am crezut cu atâta tărie, spuse domnul cu jiletca albă, pe când bătea în poartă și citea afișul din dimineața aceea, niciodată n-am crezut cu atâta tărie ca acum că băiatul ăsta va sfârși sigur la spânzurătoare!

Întrucât nu-mi propun de pe acum să descopăr dacă domnul cu jiletca albă are sau nu dreptate și nici nu vreau să vă stric plăcerea de a citi povestirea aceasta până la capăt (în cazul în care ea v-a stârnit un interes oarecare), mă încumet să vă las să ghiciți dacă Oliver Twist a murit în acest tragic chip sau nu.

Capitolul 3

În care se arată cum Oliver Twist era cât pe ce să capete o slujbă, care n-ar fi fost chiar deloc o sinecură

În urma hotărârii pline de înțelepciune și milă luate de consiliul parohial, Oliver a rămas o săptămână întreagă închis într-o cameră întunecată și izolată complet. Vina nu era decât aceea de a fi îndrăznit să ceară mai multă mâncare. Pe bună dreptate am putea spune că, dacă el ar fi avut cel mai mic respect în ceea ce privește profeția domnului cu jiletcă albă, atunci ar fi trebuit, o dată pentru totdeauna, să fi făcut tot ce-i stătea în putință ca să întărească spusele acestui domn, înnodându-și un capăt al batistei din buzunar de cârligul din perete și spânzurându-se de el. Totuși, ceva îl împiedica s-o facă, și anume că batistele de buzunar erau considerate a fi articole de lux și, drept urmare, nu erau de nasul săracilor. Acesta fusese ordinul, semnat și parafat, dat de membrii consiliului parohial la o adunare de-a lor. Dar în copilăria aceasta crudă a lui Oliver exista o durere și mai mare.

În sufletul lui de copil, plângea întruna cu lacrimi amare cât era ziua de lungă; iar, când noaptea întunecată punea stăpânire peste tot, încerca să se apere de întunericul ei de nepătruns acoperindu-și ochii cu mâinile și ghemuindu-se în câte un colț încercând să adoarmă. Din când în când se mai trezea, iat atunci tremura tot și se lipea din ce în ce mai mult de peretele rece, căutând o oarecare ocrotire în întunericul și singurătatea apăsătoare a nopții.

Să nu cumva să creadă duşmanii de moarte ai „sistemului" că, în cele şapte zile cât a stat încarcerat, Oliver nu a avut parte de mişcare, de vreo tovărăşie plăcută sau de avantajele unei consolări religioase. Cât despre gimnastică, afară era un frig de crăpau pietrele, aşa că, fără nicio problemă, îi era permis să se spele dimineaţa la cişmeaua din curtea pavată cu piatră. Ca să nu răcească, domnul Bumble îi mai aplica din când în când pe spate câte o lovitură de baston, menită să-l mai furnice pe piele şi să-i pună sângele în mişcare. În ceea ce priveşte tovărăşia, era dus o dată la două zile în încăperea unde se lua masa şi era biciuit pentru a se da un exemplu tuturor. Cum am spus, nici mângâierea religiei nu i-a fost luată. Când venea vremea rugăciunii, era mânat în fiecare seară cu şuturi în aceeaşi încăpere cu ceilalţi, unde i se permitea doar să asculte şi să-şi mai uşureze sufletul. În afara rugăciunii obişnuite, membrii consiliului parohial au mai adăugat încă una, prin care copiii se rugau să fie buni, plini de virtuţi, ascultători, mulţumiţi cu soarta ce le fusese hărăzită şi păziţi de rele precum cele făcute de Oliver Twist, care, cu siguranţă, era stăpânit de puterile răului şi chiar ale diavolului.

S-a întâmplat ca într-o bună dimineaţă, pe când treburile lui Oliver se desfăşurau atât de plăcut, domnul Gamfield, care era coşar de meserie, să coboare pe Strada cea Mare şi să se gândească profund la ce să facă pentru a-şi plăti unele mici restanţe la chirie, cu care proprietarul lui il tot bătea la cap. Dar cu cât se gândea mai mult, cu atât îşi dădea seama că toţi banii lui nu puteau ajunge la mult-râvnita sumă de cinci lire sterline. Cufundat în această disperare de ordin aritmetic în care îşi tot îmboldea când mintea, când măgăruşul, ajunse să treacă pe lângă casa de muncă a parohiei şi să-i cadă ochii pe afişul de pe poartă.

— Hoo-o, îi spuse domnul Gamfield măgăruşului.

Cine ştie însă unde se gândea şi măgăruşul, întrebându-se pesemne dacă avea să primească de mâncare una sau două căpăţâni de varză, după ce ar fi lăsat cei doi saci de funingine ce-i îngreunau şi mai mult coţiga. Şi, fără să-i pese prea mult de porunca stăpânului, îşi văzu mai departe de drum.

Domnul Gamfield îi adresă o injurătură straşnică şi, alergând după el, îi dădu una în cap, cum numai ţeasta unui măgar putea încasa fără să se spargă. Apoi apucând frâiele, scuturâ bine de zăbală, ca să-i arate cine e adevăratul stăpân dintre ei doi. Procedând aşa, îl întoarse. Apoi îl mai izbi din nou în cap, ca să-l ameţească de tot până ce avea să se întoarcă. Pregătirile fiind făcute, domnul Gamfield se îndreptă către poartă ca să citească ce scria acolo.

Domnul cu jiletca albă stătea în picioare lângă poartă cu mâinile la spate. Tocmai se mai răcorise în sala de consiliu de veninul ce-l avea. Fără să vrea, asistase la mica dispută dintre domnul Gamfield şi măgarul lui. Zâmbi cu satisfacţie când îl văzu pe om că vine să citească afişul, pentru că înţelese pe dată că acesta era exact stăpânul care-i trebuia lui Oliver Twist. Dar şi domnul Gamfield zâmbi atunci când citi afişul, pentru că lui nu-i trebuiau decât cinci lire sterline. Domnul Gamfield ştia prea bine care era regulamentul casei parohiale, cât despre băiat, care trebuia şi el luat odată cu banii, spera ca băiatul să fie vreun pipernicit, aşa cum îi era lui necesar la curăţatul sobelor. Mai citi încă o dată afişul silabisindu-l în întregime, după care îşi scoase căciula de blană în semn de respect şi i se adresă domnului cu jiletca albă.

— Cică, dom'le, parohia vrea să-l facă ucenic, pe băiatu' ăsta?, întrebă domnul Gamfield.

— Da, bre, aşa e, rosti domnul cu jiletca albă, zâmbind condescendent. Ai vreo treabă cu el?

— Păi de!, dacă azilu' mi-l dă, io l-aş învăţa o muncă uşoară şi bună de coşar, spuse domnul Gamfield, cam aş avea nevoie de un ucenic şi l-aş lua pe ăsta.

— Poftească înăuntru, spuse domnul cu jiletca albă.

Ca să nu fugă în absenţa lui, domnul Gamfield mai zăbovi o clipă lângă măgar, dându-i un alt pumn în cap şi trăgându-l de falcă. Apoi îl urmă pe domnul cu jiletcă albă în camera în care era Oliver.

— E o muncă destul de murdară, spuse domnul Limbkins, după ce Gamfield îi explică tot ce voia.

— Am mai auzit noi de copii care au murit asfixiaţi prin coşurile sobelor, spuse un alt domn.

— Asta se întâmplă numai când paiele sunt ude și ard ca să alunece băiatul mai ușor pe horn, spuse Gamfield. Și atunci chiar dacă nu-i flacără, fum este. Și dacă-i mult fum iar nu-i bine, căci fumu-i adoarme pe copii, și cum lor le place somnul... Și apoi copiii ăștia-s tare încăpățânați și puturoși, domnilor, și nimica nu le place mai mult decât un foc bun. Așa se face când ii prinzi în horn: ii frigi la tălpi, iar ei se zbat și coboară mai repede.

Domnul cu jiletca albă părea că se amuză de aceste explicații. Numai că voia bună îi pieri pe dată, când domnul Limbkins îi aruncă o privire mai mult decât grăitoare. După toate acestea, membrii consiliului parohial vorbiră atât de încet între ei timp de câteva minute, încât cu greu s-au putut distinge cuvintele „reducere a cheltuielilor", „dă bine la socoteli", „trebuie neapărat să publicăm un raport". Atâta s-a putut auzi, restul nefiind decât cuvinte rostite cu mare emfază.

În cele din urmă șușoteala luă sfârșit și membrii consiliului parohial își ocupară locurile lor, devenind gravi și solemni. Domnul Limbkins spuse:

— Am discutat propunerea dumitale și nu suntem de acord cu ea.

— Da, da, chiar deloc nu suntem de acord cu ea, sări și domnul cu jiletca albă.

— Categoric nu, mai adăugară și ceilalți membri.

Deoarece asupra domnului Gamfield plutea acuzația că ar fi snopit în bătăi vreo trei sau patru băieți, se gândi că poate membrii consiliului vor fi ținut cont de aceste întâmplări cu totul și cu totul neînsemnate. Nu prea făceau ei din astea. Dar nici lui nu-i prea venea la socoteală să dezgroape morții. Tot învârtindu-și căciula în mână, se îndepărtă ușor de masă.

— Deci nu mi-l dați?, întrebă domnul Gamfield, oprindu-se puțin lângă ușă.

— Categoric nu, răspunse tăios domnul Limbkins; și dacă mai pui că aceasta e și o meserie tare urâtă și murdară, atunci cred că ar trebui să primești ceva mai puțin decât răsplata oferită de noi.

Domnul Gamfield se lumină din nou la față și, răsucindu-se repede pe călcâie, ajunse lângă masă spunând:

— Și deci acum cât îmi dați, domnilor, hai, gândiți-vă puțin, io-s sărac, cât imi dați?

— Cred că trei lire și zece șilingi îți ajung cu prisosință, spuse domnul Limbkins.

— Ei, și zece șilingi, e prea mult, spuse domnul cu jiletca albă.

— Bine, domnilor, zise Gamfield, dați-mi patru lire, numa' patru și nu-l mai vedeți pe puști niciodată. E bine?

— Am spus: numai trei lire și zece șilingi, repetă domnul Limbkins cu o voce de neclintit.

— Uitați, domnilor, facem altfel, impărțim diferența, insistă Gamfield. Trei lire și cinșpe șilingi.

— Nici un sfanțin plus, veni răspunsul domnului Limbkins la fel de neclintit.

— Sunteți tare răi cu mine, domnilor, spuse Gamfield, dând a lehamite din mâini.

— Ei, asta-i bună!, spuse domnul cu jiletca albă. Asta e pomană curată chiar și dacă nu ți-am da niciun sfanț. Idiotule, ia-l și șterge-o, băiatul ăsta este exact ce-ți trebuie ție, doar că din când în când mai trebuie să-l mai mângâi nițeluș cu varga pe spinare, ai să vezi ce bine-i face! Cât despre cheltuielile cu întreținerea lui, nu te-ngrijora, nu e prea obișnuit cu mâncarea de când s-a născut. Ha, ha, ha!

Domnul Gamfield se uită bănuitor la toți cei care stăteau în jurul mesei și, văzând numai zâmbete, se destinse și el în cele din urmă, zâmbind fără nicio opreliște. Târgul fusese încheiat. Imediat i s-au dat instrucțiunile necesare domnului Bumble să-i pregătească lui Oliver Twist certificatele de ucenic cu care avea să se prezinte chiar în acea după-amiază în fața magistratului, acesta urmând să semneze și să aprobe totul.

Ca rezultat al acestei hotărâri și spre uimirea lui totală, micuțul Oliver fu eliberat din închisoarea lui, poruncindu-i-se, pe deasupra, să se îmbrace cu o cămășuță curată. De-abia sfârșise cu îmbrăcatul, că domnul Bumble îi aduse personal un castron cu fiertură de ovăz, precum și rația de pâine din zilele de sărbătoare, de două uncii și un sfert. La

o asemenea priveliște incredibilă, Oliver începu să plângă în hohote, gândindu-se că membrii consiliului parohial s-au hotărât să-l omoare pentru cine știe ce cauză nobilă, altfel nu ar fi decis să-l înăbușe în așa hal.

— Oliver, nu-ți mai înroși ochii de pomană, mai bine treci și mănâncă și fii mulțumit, spuse domnul Bumble cu emfază. Nu va mai trece mult timp și-ai să devii ucenic, Oliver!

— Eu, ucenic, domnule?!, spuse copilul care deja tremura ca varga.

— Da, Oliver, spuse domnul Bumble. Domnii aceia buni și milostivi, care ți-au fost ca niște adevărați părinți – că tu, Oliver, n-ai nici mamă, n-ai nici tată – te dau la ucenicie, ca să-ți faci și tu un rost în viață, să devii un bărbat adevărat. Dar pentru asta parohia cheltuiește pe tine trei lire și zece șilingi. Trei lire și zece șilingi, Oliver, adică șaptezeci de șilingi, adică o sută patruzeci și șase de penny, adică tot acest bănet pentru un orfan obraznic și nătâng, care nu-i trebuie nimănui și pe care nimeni nu-l iubește!

Și în timp ce domnul Bumble se mai opri puțin să-și tragă respirația după acest discurs rostit cu o voce cumplită, lacrimile se rostogoleau pe fața bietului copil, care suspina amarnic din adâncul sufletului lui.

— Hai, vino, spuse domnul Bumble, ceva mai puțin imperios. Îl ungea pe suflet să vadă ce efect avusese discursul lui asupra copilului. Hai, vino, Oliver! Șterge-te la ochi cu mâneca de la haină, și nu mai vărsa atâtea lacrimi în fiertura aia, auzi, Oliver!

Avea dreptate domnul Bumble: și așa era îndeajuns de multă apă în castron.

Îndreptându-se către biroul magistratului, domnul Bumble îl tot dăscălea pe Oliver ce avea de făcut: că trebuia să arate și el mai vesel și că trebuia să spună, când acest domn l-ar fi întrebat dacă voia să se facă ucenic, că el chiar își dorea acest lucru foarte mult. Oliver spuse că va face întocmai. Ca să fie și mai convingător, domnul Bumble îi dădu de înțeles cu blândețe că, dacă nu-l asculta, el nu mai răspundea de nimic și-și lua mâinile de pe Oliver. În sfârșit ajunseră la biroul magistratului, unde fu închis singur într-o

cămăruță, domnul Bumble atrăgându-i atenția să stea acolo cuminte și să-l aștepte până se întorcea el să-l ia.

Așa rămase el acolo preț de vreo jumătate de oră, cu inima bătându-i să-i spargă pieptul. Tocmai atunci domnul Bumble își vârî capul pe ușă, fără să mai poarte de această dată mândrețea lui de pălărie în formă de tricorn și zise cu glas tare:

— Oliver, dragul meu, te cheamă domnul! Și spunând acestea, îi aruncă scrâșnind un zâmbet rânjit și o privire amenințătoare, amintindu-i cu o voce șoptită: Să nu cumva să uiți ce ți-am spus, hoțoman ticălos ce ești!

Neștiind ce să mai creadă despre cele două modalități contradictorii de adresare, Oliver îl privea oarecum uluit pe domnul Bumble, care fără să-i lase prea multă vreme de gândire, îl împinse repede în camera alăturată, a cărei ușă stătea larg deschisă. Era o încăpere foarte mare, cu un geam uriaș. În spatele unui birou stăteau doi domni bătrâni, care aveau părul pomădat cu pudră. Unul citea un ziar, iar celălalt cerceta prin ochelarii lui cu ramă de baga o bucățică dintr-un pergament. În picioare, în fața biroului, stăteau domnul Limbkins, de o parte, și domnul Gamfield, spălat oarecum pe față, de cealaltă parte. Vreo doi sau trei bărbați morocănoși, încălțați cu cizme înalte, se foiau fără rost de colo până colo.

Domnul cel bătrân, care purta ochelari, dormita aplecat deasupra bucății de pergament, așa că trecu un răstimp până ce Oliver fu împins de domnul Bumble până în fața biroului.

— Am adus băiatul, Înălțimea Voastră, spuse domnul Bumble.

Domnul cel bătrân care citea ziarul își ridică privirea pentru o clipă și-l trase ușurel de mânecă pe celălalt domn bătrân, ca să-l trezească.

— Ah, iată și băiatul, l-ați adus, nu?!, spuse domnul cel bătrân.

— Da, chiar el este, domnule!, răspunse domnul Bumble. Băiețaș, fă o plecăciune în fața domnului magistrat!

Oliver se îndreptă de spate, după care se aplecă frumos. Nu-și putea lua ochii de la magistrați și de aceea se tot întreba dacă toți oamenii asemenea lor se născuseră cu

pudra aceea albă pe păr și dacă din această cauză ei se numeau magistrați.

— Ei, ia să vedem, spuse domnul cel bătrân. Să cred oare că i-ar plăcea să mănture coșurile?

— Înălțimea Voastră, copilul de-abia așteaptă, răspunse domnul Bumble, ciupindu-l ușurel pe Oliver de ceafă, ca nu cumva să spună altceva.

— Și vrea el să devină coșar?, continuă domnul cel bătrân cu întrebările.

— Înălțimea Voastră, dacă l-am trimite cu de-a sila mâine să facă orice altă meserie, cu siguranță că ar fugi înapoi, răspunse Bumble.

— Iar omul acesta îi va fi stăpân. Domnule, vei avea cu siguranță grijă de el, îl vei hrăni bine și vei avea grijă să nu-i lipsească nimic, nu-i așa?, întrebă domnul cel bătrân.

— Păi io dacă spun o vorbă-i vorbă, mormăi domnul Gamfield.

— Nu ești prea meșteșugit la vorbă, omule, dar se vede treaba că ești un om dintr-o bucată și bun la suflet, spuse domnul cel bătrân, întorcându-și ochelarii către cel care așteptă răsplata pentru Oliver și pe chipul căruia se putea citi lesne cruzimea. Doar că magistratul era cam chior și cam dus cu capul, așa că nu-i puteai cere prea multe.

— Aia zic și io, dom'le, spuse domnul Gamfield aruncându-i o privire chiorâșă.

— Da, da, prietene, n-am nici cea mai mică îndoială, răspunse domnul cel bătrân, în timp ce-și punea și mai bine ochelarii pe nas și căuta călimara cu cerneală peste tot pe masă.

Pentru Oliver acesta fu momentul de destin. Dacă nenorocita de călimară s-ar fi aflat exact acolo unde credea domnul cel bătrân că ar fi trebuit să fie, cu siguranță că el și-ar fi înnuiat pana în ea și ar fi semnat certificatul de ucenicie, iar Oliver ar fi părăsit imediat locul acela. Dar, întrucât ea se afla chiar sub nasul lui, se întâmplă ca el să o caute peste tot pe birou și să nu o găsească. În tot acest răstimp, își aruncă din întâmplare privirea la mutrișoara palidă și îngrozită a lui Oliver Twist, care, în ciuda tuturor ocheadelor prevenitoare și pline de înțeles și a ciupiturilor domnului Bumble, se uita

îngrozit și speriat la fața respingătoare a viitorului lui stăpân. Chiar și așa cum era pe jumătate chior, magistratul remarcă totul.

Domnul cel bătrân se întrerupse din ceea ce tocmai făcea, puse pana pe birou și se uită când la Oliver, când la domnul Limbkins, care tocmai lua o priză de tutun, arborând o figură veselă și nonșalantă.

— Măi, băiețel, spuse domnul cel bătrân aplecându-se peste birou.

Auzindu-se strigat, Oliver tresări. Și nici nu era de mirare, cuvintele care îi fuseseră adresate erau atât de blânde, încât avură darul să-l sperie, așa că începu să tremure vizibil și izbucni în lacrimi.

— Măi, băiețel, spuse din nou domnul cel bătrân, de ce ești tu atât de palid și de speriat? Ce-i cu tine? Ce ți s-a întâmplat?

— Bumble, dă-te puțin mai încolo, spuse celălalt magistrat, punând ziarul deoparte și aplecându-se peste birou, cu o expresie vădit interesată. Ei, și acum, măi băiețaș, ia spune tu deschis, ce te doare?

Oliver căzu în genunchi și, împreunându-și mâinile, începu să se roage de cei doi să dea poruncă să-l ducă înapoi în cămăruța lui întunecată, că mai bine ar fi murit de foame sau l-ar fi bătut, sau l-ar fi omorât decât să-l fi dat acestui om îngrozitor.

— Bravo, spuse domnul Bumble, ridicându-și mâinile și ochii a prosternare, bravo! Oliver, tu ești unul dintre cei mai prefăcuți, mai vicleni și mai neobrăzați orfani pe care i-am văzut vreodată.

— Tu să taci, spuse al doilea domn bătrân când domnul Bumble începu să înșire la adjective.

— Înălțimea Voastră, vă cer iertare, spuse domnul Bumble, neputând să-și creadă urechilor ce auzise. Înălțimea Voastră a vorbit cu mine?

— Da, cu tine și mai ține-ți gura!

De această dată, domnul Bumble chiar rămase cu gura căscată. Era de necrezut ca unui epitrop să i se spună să-și țină gura.

Domnul cel bătrân, cu ochelari cu ramă de baga, se uită la colegul lui și dădu și el aprobator din cap.

— Noi nu vom semna aceste documente, spuse domnul cel bătrân, dând deoparte hârtiile.

— Eu trag nădejde, reuși domnul Limbkins să articuleze cu greu, eu trag nădejde că domnii magistrați aici de față nu se vor lăsa impresionați și induși în eroare de niște cuvinte neghioabe spuse fără rost de un copil fără minte.

— Nu magistrații trebuie să-și dea cu părerea asupra unei astfel de probleme, spuse tăios cel de-al doilea domn bătrân. Să duceți băiatul înapoi la casa parohială și să-l tratați mai cu blândețe, că are mare nevoie.

În seara aceea, domnul cu jiletca albă a susținut vehement nu numai că Oliver avea să sfârșească în streang, dar poate chiar și schingiuit pe roată. Oarecum misterios, dar și atotștiutor, domnul Bumble dădu din cap spunând că el chiar își dorea îndreptarea lui Oliver. La toate acestea, domnul Gamfield răspunse că el chiar ar fi vrut să-l ia pe băiat ca ucenic și, deși în majoritatea cazurilor el și cu epitropul erau de aceeași părere, acum dorința lui părea să fie în totală opoziție cu cea a epitropului.

În dimineața următoare, oamenii aveau să afle din nou că Oliver Twist era pentru a doua oară „de închiriat" și că cinci lire sterline erau oferite celui care l-ar fi luat în îngrijirea lui.

Capitolul 4

În care se arată cum Oliver a căpătat o altă slujbă și a putut în sfârșit să-și facă intrarea în viața publică

Se știe deja că în familiile cu mulți copii se obișnuiește ca fiul cel mai mare să fie făcut marinar din cauză că nu poate fi pus în posesia vreunei averi, a unui bun prin reversiune sau a vreunei scrisori de intenție. Tocmai de aceea, consiliul parohial a hotărât să urmeze acest exemplu înțelept și să-l îmbarce pe Oliver Twist pe un mic vas comercial, care urma să ajungă oriunde în lume, în alt port bun, dar, ce-i drept, cu reputație dubioasă. Cu toții erau convinși că acesta era cel mai bun lucru cu putință. Ori într-o seară căpitanul avea să-i tragă o mamă de bătaie soră cu moartea, ori îl trântea cumva cu capul de vreun drug de fier, de-i săreau creierii pe jos, ambele variante fiind foarte posibile și preferate ca metodă de corecție pentru cei de teapa lui. Cu cât membrii consiliului parohial discutau mai mult despre această posibilitate, cu atât mai atrăgător și mai avantajos li se părea proiectul. Așa că, în unanimitate, au ajuns la concluzia că singura modalitate de a face ceva pentru Oliver era aceea de a-l trimite cât mai repede pe mare.

Sarcina de a cerceta cât mai amănunțit problema îi revenea domnului Bumble. Acesta trebuia să găsească un căpitan sau orice alt membru al echipajului care să aibă nevoie de un copil sărman ca băiat-bun-la-toate la bord. Pe când se întorcea la casa parohială de muncă pentru a informa consiliul despre rezultatele obținute, se întâlni la poartă cu dricarul parohiei, domnul

Sowerberry în persoană, un om înalt, sfrijit de uscat ce era, cu oase mari, cioturoase, îmbrăcat într-un costum negru, învechit, ros și uzat, încălțat cu ciorapi negri cârpiți mai peste tot și niște pantofi pe măsură. Așa cum arăta, nu i s-ar fi potrivit vreun zâmbet oarecare și totuși, în ciuda aspectului general, care desigur se dorea a fi profesional, ceva din el scotea la iveală o fire glumeață. Mergea cu pași ușori, arborând o față șugubeață și, îndreptându-se către domnul Bumble, îi scutură mâna călduros.

— Domnule Bumble, am luat deja măsurile celor două femei care au murit astă-noapte, spuse dricarul.

— Ai să te îmbogățești, domnule Sowerberry, spuse epitropul, băgându-și degetul mare și arătătorul în tabachera pe care i-o întinsese dricarul și care, desigur, semăna cu un sicriu în miniatură. Îți spun eu, domnule Sowerberry, ai să te îmbogățești, repetă domnul Bumble bătându-l prietenește cu bastonul pe umăr.

— Așa crezi dumneata?, se miră dricarul, care s-ar fi încrezut și nu prea în spusele epitropului. Consiliul parohial îmi fixează niște prețuri foarte mici, domnule Bumble.

— Ca și sicriele, răspunse epitropul, care dădu să râdă doar atât cât îi permitea poziția lui de persoană oficială.

Auzind acest comentariu, domnul Sowerberry se puse pe râs și râse destul, cu mare poftă. Păi de!, domnule Bumble, spuse el în cele din urmă, nu încape nicio îndoială că de când cu noul regim alimentar, și sicriele sunt ceva mai înguste și mai scurte decât erau înainte, dar acum ceva câștig trebuie să am și eu, domnule Bumble. Știți și dumneavoastră că lemnul bine uscat e scump, ca să nu mai vorbim de mânerele din fier, care vin tocmai din Birmingham, pe canal.

— Ei și dumneata acum, orice afacere are și neajunsurile ei, spuse domnul Bumble, dar e clar că trebuie să fie și un profit.

— Bine-nțeles, bine-nțeles, răspunse dricarul, că dacă nu obțin un profit oricât de mic de la un articol sau de la altul, atunci de ce mai fac afacerea, înțelegi dumneata? Hi! hi! hi!

— Exact așa cum spui, fu de acord domnul Bumble.

— Deși trebuie să-ți spun, continuă dricarul, reluându-și firul ideilor întrerupte de epitrop, deci repet, trebuie să-ți spun, domnule Bumble, că mă mai lupt și cu unele mari neajunsuri.

De exemplu, știi dumneata că oamenii grași se duc cei dintâi pe lumea cealaltă? La fel se întâmplă și cu cei care au dus-o bine și și-au plătit dările toată viața lor. Când ajung la azil, ei sunt primii care pleacă dintre noi. Și apoi să-ți mai spun eu ceva, domnule Bumble, trei-patru inci în plus în calculație chiar fac o gaură în profit, mai ales atunci când ai în grijă o familie întreagă.

În timp ce domnul Sowerberry spunea aceste lucruri cu indignarea prostului, domnul Bumble se temea ca nu cumva de aici să se iște cine știe ce lucru ce ar fi dăunat imaginii onorabile a parohiei, de aceea se și grăbi să schimbe subiectul. Și cum Oliver Twist era subiectul cel mai fierbinte și care i se învârtea mereu în minte, se gândi că ar fi mai bine să aducă vorba despre el.

— Apropo, spuse domnul Bumble, ți se întâmplă cumva să cunoști pe cineva care ar avea nevoie de un băiat bun la toate? Un ucenic al parohiei, care acum e ca o adevărată piatră de moară, ca să zic așa, ce atârnă de gâtul parohiei? Un adevărat chilipir, domnule Sowerberry, chiar un adevărat chilipir! Și pe când spunea toate acestea, domnul Bumble își ridică bastonul înspre afișul de deasupra capului lui și bătu cu el de trei ori în cuvintele „cinci lire sterline", ce fuseseră scrise cu litere de-o șchioapă.

— Măi să fie, spuse dricarul, apucându-l pe domnul Bumble de reverul hainei, brodat cu auriu. Exact asta voiam să discut și eu cu dumneata. Vai, Doamne, dar cum de nu am apucat să văd nasturele acesta atât de elegant, domnule Bumble? Chiar nu l-am văzut niciodată până acum.

— Da, e frumos, spuse epitropul, uitându-se cu mândrie în josul hainei la toți nasturii de alamă care i-o înfrumusețau și mai mult. Desenul de pe ei corespunde exact cu cel de pe ștampila parohiei – bunul samaritean care l-a vindecat pe omul bolnav și lovit. Mi i-au dat în dar în ajunul Anului Nou membrii consiliului parohial. Îmi amintesc că i-am pus pentru prima oară atunci când am fost la ancheta negustorului aceluia scăpătat, care a murit la miez de noapte în pragul ușii.

— Îmi amintesc, spuse dricarul. Dacă țin minte bine, jurații l-au declarat „mort din cauza frigului și a lipsei celor necesare vieții".

Domnul Bumble dădu afirmativ din cap.

— Cred că a fost chiar un verdict cu totul şi cu totul special, spuse dricarul, pentru că ei au mai adăugat şi alte cuvinte, cum că „dacă gardianul de serviciu ar fi..."

— Eh, prostii!, îl întrerupse epitropul. Dacă membrii consiliului parohial s-ar potrivi să asculte la toate nebuniile juraţilor, nimeni n-ar mai şti ce să creadă în cele din urmă.

— Adevărat zici, spuse dricarul, chiar nimeni n-ar mai şti.

— Şi juraţii ăştia, spuse domnul Bumble, strângând în mână mânerul bastonului, aşa cum făcea de fiecare dată când îl apucau furiile pe câte cineva, juraţii ăştia – nişte bădărani, nişte nenorociţi, nişte ticăloşi.

— Da, aşa sunt, recunoscu şi dricarul.

— Nu au nici cea mai mică noţiune de filozofie sau de economie politică, spuse epitropul, pocnind din degete cu dispreţ.

— Da, da, nu au nici cea mai mică noţiune, fu de acord şi dricarul.

— Nu-ţi dai seama cât îi disprețuiesc eu de mult, spuse epitropul, înroşindu-se la faţă.

— Şi eu, îi cântă în strună şi dricarul.

— Ce mi-aş mai dori eu să-i am sub control la casa parohială doar o săptămână sau poate maximum două!, spuse epitropul. I-aş pune eu cu botul pe labe cu regulamentul şi regimul nostru de la consiliu.

— Lasă-i în plata Domnului, răspunse dricarul. Şi zicând acestea, zâmbi aprobator, ca să mai calmeze furia clocotitoare a înaltului slujbaş parohial.

Domnul Bumble îşi ridică pălăria lui în formă de tricorn, luă o batistă din ea, îşi şterse transpiraţia de pe faţă, îşi puse din nou mai bine pălăria pe cap şi, întorcându-se către dricar, îi spuse calm:

— Şi cu băiatul acela, ce-i?

— Oh, da, răspunse dricarul, ştiţi, domnule Bumble, eu cam plătesc o grămadă de bani ca să ajut săracii.

— Hm!, spuse domnul Bumble. Şi ce-i cu asta?

— Păi, răspunse dricarul, m-am gândit că dacă tot le plătesc atâta, pot să-mi mai trag şi eu un câştig de pe urma lor, nu-i aşa?, domnule Bumble, drept pentru care mă cam socotesc să-l iau pe băiat la mine.

Domnul Bumble îl luă pe dricar de braţ şi-l conduse în clădire. Acolo, dricarul stătu de vorbă preţ de cinci minute cu membrii consiliului parohial. S-a luat hotărârea ca, mergând pe principiul „văzut, plăcut", Oliver să plece la el chiar în acea seară şi să-i fie ucenic din partea parohiei. Dacă după un timp nu prea mare stăpânul se arăta mulţumit de munca băiatului, fără ca să-i dea prea mult de mâncare, atunci putea să-l ţină vreo câţiva ani şi să se slujească de el aşa cum ar fi socotit el.

Micuţul Oliver fu adus în faţa „domnilor" chiar în acea seară. Fu informat că avea să plece de îndată şi că munca lui urma să fie aceea de băiat-bun-la-toate la un meşter dricar. Dacă se mai plângea iar de situaţia lui sau dacă se mai întorcea vreodată la parohie, cu siguranţă că ei l-ar fi trimis pe mare, ca să-l înece căpitanul sau să-l dea cu capul de ceva, după cum era cazul. Doar că el s-a arătat atât de puţin emoţionat, încât toţi membrii consiliului parohial, la unison, au spus că Oliver este o mare puşlama nesimţită şi i-au dat poruncă domnului Bumble să-l scoată de acolo imediat.

Însă de această dată membrii consiliului parohial nu aveau dreptate. Pentru ei era foarte normal să fie ingroziţi şi indignaţi atunci când cineva nu dădea dovadă de cel mai mic respect, aşa cum se întâmplase acum. Adevărul era că în loc să fie nesimţitor, Oliver era prea sensibil şi dacă părea insensibil, acest lucru se datora numai unui tratament brutal şi abuziv care-i fusese administrat până atunci. Aşa că tăcu şi ascultă ce i se pregătea. Îşi luă bocceluţa cu lucruşoarele lui în mână – nici nu-i era prea greu să o care, pentru că totul nu avea decât dimensiunea unui pachetel – îşi trase şepcuţa pe ochi şi, agăţându-se din nou de mâneca hainei domnului Bumble, se lăsă condus de onorabilul slujbaş către noul lui loc de suferinţă.

O vreme, domnul Bumble îl trase pe Oliver după el, fără ca să-i dea nici cea mai mică atenţie. Epitropul mergea foarte ţanţoş, aşa cum îi stă bine unui epitrop adevărat şi, fiindcă vântul bătea destul de tare, micuţul Oliver era mai tot timpul acoperit de pulpanele descheiate ale hainei domnului Bumble, care dezvăluiau, spre marea lui mândrie, o vestă

umflată de la piept până la burtă și niște pantaloni bufanți de catifea de culoare bej. Se apropiau de casă. Atunci domnul Bumble își aminti și privi în jos blând și protector, ca să-l cerceteze o clipă pe băiat și să vadă dacă era așa cum trebuie pentru inspecția noului lui stăpân.

— Oliver!, spuse domnul Bumble.

— Da, domnule Bumble, răspunse Oliver încet, cu o voce tremurândă.

— Ridică-ți șapca aia și ține capul sus.

Oliver făcu întocmai cum i se spusese. Se uită în sus la omul care-l conducea, își trecu dosul palmei peste ochi și simți o lacrimă. Domnul Bumble il fixă stăruitor și aspru. Lacrima începu să i se rostogolească pe obraz. Și imediat începu să-i mai curgă una și încă una. Copilul încerca din răsputeri să se abțină, dar nu reușea. Retrăgându-și cealaltă mână din cea a domnului Bumble, își acoperi fața cu amândouă și plânse de-i țâșniră lacrimile printre degetele lui slăbănoage și osoase, înnodându-i-se în final în barbă.

— Deci din ăsta-mi ești!, exclamă domnul Bumble, oprindu-se puțin și aruncându-i o căutătură piezișă, deci din ăsta-mi ești! Oliver, tu ești cel mai nerecunoscător și mai rău copil pe care l-am văzut vreodată în viața mea. Ești...

— Nu, nu, domnule, vă rog!, vorbi Oliver cu suspine, agățându-se cu toată puterea lui de mâna care ridicase bastonul pe care și el il cunoștea atât de bine. Nu, nu, domnule, vă rog, am să fiu cuminte, vă promit eu că am să fiu cuminte! Sunt și eu mic, domnule, și atât de... atât de...

— Atât de cum?, il întrebă domnul Bumble uluit.

— Atât de singur, domnule! Atât de singur!, hohoti copilul. Și toți mă urăsc. Of, domnule, vă rog, nu mă urâți și dumneavoastră! Și începu să se bată cu pumnii lui mici în piept și să-l privească a implorare cu ochii plini de lacrimi.

Pentru câteva clipe, uluit, domnul Bumble se uită la Oliver, care cerșea milă și arăta fără să vrea cât este de neajutorat. Încercă să bâiguie un cuvânt și, după ce reuși doar să mai îngaime ceva despre tusea lui săcâitoare, îl rugă pe Oliver să se șteargă la ochi și să devină același băiețel cuminte pe

care-l cunoștea el. Apoi, luându-l din nou de mână, merseră mai departe în liniște.

Când domnul Bumble își făcu intrarea, dricarul tocmai trăsese obloanele la prăvălie și-și trecea cifrele în catastifele lui, la lumina palidă a unei lumânări chioare.

— Aha, zise dricarul, ridicându-și ochii din terfeloage și oprindu-se chiar în mijlocul cuvântului. Dumneata ești, domnule Bumble?

— Chiar eu în carne și oase, domnule Sowerberry, răspunse epitropul. Și uite, l-am adus și pe băiat.

Oliver făcu o plecăciune.

— Așa, deci, ăsta-i băiatul, spuse dricarul ridicând lumânarea ca să-l vadă mai bine pe Oliver. Dragă doamnă Sowerberry, vrei să vii puțin?

Doamna Sowerberry ieși pe dată dintr-o cămăruță din spatele prăvăliei. Era o femeie cu o față ca de scorpie, micuță de statură și foarte slabă, de parcă era intrată la apă.

— Draga mea, spuse domnul Sowerberry cu toată politețea de care era el în stare, acesta-i băiatul de la casa de muncă a parohiei, ți-am spus de el. Oliver mai făcu o plecăciune.

— Vai de mine, spuse soția dricarului, da' tare-i mic!

— Da, e cam micuț – răspunse domnul Bumble și se uită apoi la Oliver ca și cum ar fi fost greșeala lui că nu era puțin mai mare – e cam micuț, nu zic, dar va crește, doamnă Sowerberry, va crește.

— Ei, da, sigur că va mai crește, răspunse doamna cu țâfnă, dar pe mâncarea și pe băutura noastră. Eu chiar nu prea înțeleg la ce sunt folositori copiii ăștia din parohie, chiar deloc. Costă mult mai mult decât produc. Dar eu nu mai spun nimic, toți bărbații pretind că știu ei mai bine... Hai, gata, șterge-o jos la bucătărie, mâi sac de oase într-o piele! Și zicând astea, soția dricarului deschise o ușă laterală și-l împinse pe Oliver pe o scară cu trepte abrupte, într-un fel de pivniță sau beci întunecos pentru cărbuni, cu pereți din piatră umedă. Înaintea băiatului se afla așa-zisa „bucătărie". Aici zări o fată șleampătă și tare murdară, cu niște papuci scâlciați și niște ciorapi albaștri de lână, rupți.

— Charlotte, strigă doamna Sowerberry, care venea în urma lui Oliver, dă-i băiatului ăstuia resturile alea reci de

mâncare, care erau pentru Trip. Dacă tot n-a venit acasă de azi dimineață, dă-i-le lui! Nu prea cred eu că el n-o să se înghesuie să le mănânce, ce zici, măi băieţaş?

Auzind de cuvintele carne şi mâncare, Oliver făcu ochii mari şi, tremurând de foame şi de poftă, dădu din cap că nu. Îi puseră în faţă o farfurie plină cu resturi.

Aş vrea şi eu să văd pe vreunul din acei filozofi cu sângele ca gheaţa şi inima ca piatra, sătui şi ghiftuiţi, care tot ce bagă în burdihanul lor – carne şi vin – se preface în fiere, cam ce-ar fi zis dacă l-ar fi văzut pe Oliver Twist cum s-a repezit să înghită de-a valma bucăţile acelea scârboase de carne, pe care nici câinele nu voise să le mănânce. Aş fi vrut să vadă cât de hulpav rupea Oliver din bucăţi şi cu ce poftă le mânca! Nu mi-aş dori decât să-l pot vedea pe acel filozof mâncând acelaşi fel de mâncare pe care o înghiţea acum Oliver cu o aviditate şi o poftă de lup.

— Ei, ai terminat?, întrebă soţia dricarului după ce Oliver îşi sfârşi mâncarea. Îl urmărise îngrozită şi în tăcere. Nu se gândea decât la ce-o aştepta în viitor. Se vede treaba că băiatul ăsta mânca tare mult.

Oliver linsese totul, aşa că răspunse afirmativ.

— Aşa. Acum hai cu mine sus, spuse doamna Sowerberry luând cu ea un sfeşnic soios şi afumat, care de-abia lumina. De acum încolo patul tău va fi aici, sub tejghea. Cred că nu ţi-e frică să dormi printre sicrie? Oricum n-are nicio importanţă, tot n-ai unde dormi în altă parte. Hai, gata, că doar n-am să stau toată noaptea aici lângă tine!

Fără să mai stea pe gânduri, Oliver îşi urmă supus noua stăpână.

Capitolul 5

În care Oliver îşi face prieteni noi şi în care, ducându-se la o înmormântare pentru prima dată în viaţa lui, îşi face o idee nu prea strălucită despre afacerea stăpânului său

Rămas singur în prăvălie, Oliver puse sfeşnicul pe un banc de lucru şi privi de jur-împrejur speriat şi îngrozit, aşa cum ar fi făcut şi alţii mai mari în locul lui. În mijlocul încăperii era un sicriu neterminat, ce stătea pe nişte picioare negre de lemn în formă de capră. Totul în jur era întunecat, sumbru şi mirosea a moarte. Îl treceau fiori pe şira spinării ori de câte ori ochii lui se opreau asupra acestui obiect sinistru din care se aştepta în fiecare clipă să vadă vreo arătare înspăimântătoare care s-ar fi ridicat şi l-ar fi speriat foarte tare. Rezemate de perete, stăteau perfect aliniate nişte bucăţi din lemn de ulm, tăiate exact la dimensiune. În lumină ele păreau a fi nişte stafii uriaşe cu mâinile vârâte în buzunarele nădragilor. Peste tot pe podea erau numai capace de sicrie, aşchii din lemn de ulm, cuie cu capete strălucitoare, precum şi bucăţi de cârpă neagră. Pe peretele din spatele tejghelei se putea vedea o scenă cu doi ciocli, care erau îmbrăcaţi cu nişte haine cu gulere foarte scrobite. Ei aşteptau în faţa unei porţi un dric tras de patru cai negri. Aerul din prăvălie era închis şi irespirabil, totul în jur părând că mirosea a mort. Chiar şi locul acela mic de sub tejghea, în care stăpâna lui îi pusese amărâta aceea de saltea, semăna perfect cu un mormânt.

Acestea nu erau singurele detalii care să-l sperie pe Oliver. Era singur într-un loc de groază, iar noi ştim cu toţii cât de

înfricoşaţi şi de speriaţi putem fi într-o astfel de situaţie, chiar atunci când ne simţim foarte tari pe poziţie. Băiatul nu avea prieteni de care să-i pese, dar nici altora nu le păsa de el. De cine să regrete că s-a despărţit? Nu păstra în inimă niciun chip iubit sau pe care să-l aibă aievea în faţa ochilor. Cu toate acestea avea o inimă tare grea. Şi, strecurându-se în culcuşul acela îngust, care ar fi putut foarte bine să-i fie sicriu şi în care s-ar fi întins ca să-şi doarmă în liniştе somnul de veci în cimitirul cu iarbă înaltă şi uşor unduitoare deasupra capului, se gândi la dangătul grav al vechiului clopot al bisericii care să-i aline somnul.

Se trezi a doua zi dis-de-dimineaţă, auzind pe cineva care dădea tare cu piciorul în uşa prăvăliei; încercă să se îmbrace la repezeală, dar cel de afară mai dădu furios încă vreo douăzeci şi cinci de picioare în uşă. Pe când dezlega lanţul, loviturile în uşă încetară şi o voce ca de tunet se făcu auzită.

— Deschide, n-auzi?, strigă puternic vocea celui care dăduse cu picioarele în uşă.

— Da, da, imediat, domnule, răspunse Oliver desfăcând lanţul şi învârtind cheia în broască.

— Eu cred că tu oi fi noul ucenic, spuse vocea prin gaura cheii.

— Da, domnule, răspunse Oliver.

— Şi câţi ani ai?, întrebă iar vocea.

— Zece, domnule, răspunse Oliver.

— Atunci să vezi tu ce chelfăneală îţi trag când intru, spuse vocea. Numa' stai să vezi. Şi, promiţând acestea, vocea aceea, nevăzută încă, începu să fluiere.

Prea de multe ori fusese Oliver supus la un astfel de tratament ca să se mai îndoiască de faptul că posesorul vocii, oricine ar fi fost el, s-ar fi răzgândit într-un mod onorabil. Deci, cu mâinile tremurând ca varga, trase zăvorul şi deschise uşa.

Pentru câteva secunde, Oliver privi în susul, în josul străzii şi peste drum, fiind convins că necunoscutul care-l ameninţase prin gaura cheii se îndepărtase câţiva paşi ca să se mai încălzească. Nu văzu pe nimeni, decât pe un băiat de pripas, ce stătea pe o bornă în faţa casei mâncând lacom o

felie de pâine cu unt, pe care o tăia cu un briceag în bucăţele mai mici ca să-i intre mai uşor în gură.

— Mă scuzaţi de îndrăzneală, domnule, spuse Oliver în cele din urmă, văzând clar că nu era nimeni prin preajmă, dumneavoastră aţi bătut la uşă?

— N-am bătut, am dat cu piciorul, spuse celălalt.

— Vreţi să cumpăraţi un sicriu, domnule?, întrebă Oliver cu naivitate.

Auzind întrebarea, băiatul se uită fioros la Oliver şi-i spuse că probabil el va fi acela care va avea nevoie de un sicriu în foarte scurtă vreme, de-şi permitea să facă astfel de glume nesărate cu superiorii lui.

— A, da' tu nici nu cred că ştii cam cine-s io. Ai început să munceşti pe aici?, continuă băiatul de pripas coborând ţanţoş din inaltul bornei din piatră.

— Nu, domnule, chiar nu ştiu.

— Eu sunt *domnul* Noah Claypole, spuse băiatul de pripas, iar tu eşti, desigur, subalternul meu. Hai, dă repejor obloanele jos, puturos şi ticălos ce eşti!

Şi cu aceasta, *domnul* Claypole îi trase un şut în fund lui Oliver şi-şi făcu intrarea în prăvălie cu un aer extrem de măreţ şi de pompos. E greu totuşi să-ţi imaginezi cum un vlăjgan greoi ca ăsta, cu capul mare, ochii mici şi pe deasupra îmbrăcat cu haine vechi ar putea avea vreun aer demn. Ca să nu mai vorbim şi de anumite detalii de atracţie personală, cum ar fi un nas roşu ca un ardei şi nişte pantaloni foarte strâmţi şi galbeni.

Atunci Oliver începu să dea obloanele jos şi, străduindu-se din răsputeri ca să ducă unul din obloane într-o curticică din dosul casei unde erau ţinute în timpul zilei, se poticni sub greutatea acestuia şi sparse un ochi de geam. Noah îl privea chiar graţios, consolându-l cu asigurarea că avea s-o încaseze, după care se hotărî să-i dea o mână de ajutor. Imediat coborî domnul Sowerberry, urmat de doamna Sowerberry, iar Oliver, care deja o încasase bine, veni şi el după tânărul *domn* Noah să ia micul dejun.

— Noah, vino aici lângă foc, spuse Charlotte. Din ce-a rămas de la micul dejun al stăpânului ţi-am păstrat o bucată bună de slănină. Oliver, închide uşa după *domnul* Noah şi ia-ţi resturile

pe care ți le-am lăsat pe capacul coșului de pâine. Ia-ți și ceaiul, du-te cu el la coș și bea-l acolo, dar grăbește-te că stăpânii te așteaptă să te duci tu la prăvălie și să ai grijă de ea. Auzi?

— Ca să vezi, dom'le „Casa de muncă a parohiei", spuse Noah Claypole ca pentru sine.

— Bătu-te-ar norocul să te bată, Noah, tare-ți mai place să glumești. Lasă băiatul în pace, spuse Charlotte.

— Cum adică să-l las în pace, spuse Noah. Dacă-i vorba pe așa, apăi chiar că toți îl lasă-n pace. Nici taică-său și nici maică-sa nu s-au băgat deloc în problemele lui. Și în general toată lumea îl cam lasă în pace. Nu-i așa, Charlotte? Hi! Hi! Hi!

— Oh, că ciudat mai ești și tu, spuse Charlotte, râzând cu gura până la urechi, în timp ce Noah rădea la fel. După ce se mai potoliră din hăhăit, se uitară cu un dispreț total la bietul Oliver, așa cum stătea el și tremura de frig pe o ladă din colțul cel mai înghețat al încăperii și mânca din bucățile acelea de pâine rece și veche care-i fuseseră păstrate în mod special.

O fi fost Noah un băiat de pripas, dar nici într-un caz nu era un băiat orfan de la azilul parohiei. Era al cuiva, își cunoștea neamurile și avea părinți, care locuiau pe undeva, prin apropiere. Maică-sa era spălătoreasă cu ziua, iar taică-său fusese un soldat bețivan, care acum nu mai era în armată pentru că avea un picior de lemn și o pensie zilnică de puțin mai mult de doi penny și jumătate. Toți băieții din prăvăliile de prin jur îi găseau mereu lui Noah câte o poreclă și-l strigau pe stradă în gura mare cu tot soiul de apelative demne de dispreț, cum ar fi „piele lungă", „sărăcie" și alte porecle similare cu acestea. Iar Noah tăcea și răbda fără să zică nimic. Dar acum, că destinul îi scosese în cale un copil orfan, pe care toți îl priveau și-l disprețuiau, bineînțeles că-i venise și lui în sfârșit rândul să râdă de cineva. Și slavă Domnului, subiectul avea să fie de durată! Așa ne putem da seama cât de minunat poate fi uneori caracterul oamenilor și cât de egal se pot dezvolta calitățile atât la cel mai desăvârșit lord, cât și la cel mai de pe urmă băiat de pripas.

Oliver era în slujba dricarului cam de trei sau patru săptămâni. Prăvălia era închisă, iar în camera mică din spate domnul și doamna Sowerberry își luau liniștiți masa de seară. După mai multe priviri insistente și pline de respect îndreptate către soția lui, domnul Sowerberry spuse:

— Draga mea..., ar fi vrut el să spună mai mult, dar doamna Sowerberry își ridică ochii din farfurie și-l privi de sus, amenințător chiar. Domnului Sowerberry i se opriră pe loc vorbele în gât.

— Ei, ce vrei, spune, i-o tăie doamna Sowerberry scurt.

— Nimic, draga mea, nimic, spuse domnul Sowerberry.

— Of, că prost mai ești!, spuse doamna Sowerberry.

— Draga mea, te rog iartă-mă, spuse umil domnul Sowerberry, credeam că nu vrei să-ți tulbur masa. Voiam doar să-ți spun...

— Ia mai lasă-mă-n pace cu prostiile tale!, îl repezi ea. Dacă eu tot sunt nimeni, te rog nici să nu-mi spui. Nu mă băga pe mine în secretele tale. Și pe când îi spunea toate acestea se puse pe un râs isteric, care nu prevestea nimic de bine, ci doar ceartă la cuțite.

— Dar, draga mea, eu voiam doar să-ți cer un sfat, continuă domnul Sowerberry.

— Nu, nu, pe mine să nu mă-ntrebi, îi răspunse sec doamna Sowerberry. Du-te și-ntreabă pe cine vrei tu! Rostind aceste cuvinte începu din nou să râdă isteric. Fiori reci de spaimă trecură pe șira spinării domnului Sowerberry. Un astfel de lucru se întâmplă destul de des în familii și are efectul scontat: l-a adus pe domnul Sowerberry în situația de a o implora pur și simplu pe doamna Sowerberry, care era teribil de curioasă, să-l lase să spună ce avea de spus. Și, după o ceartă de vreo trei sferturi de oră, i s-a acordat cu multă grație permisiunea de a vorbi.

— Draga mea, voiam doar să-ți vorbesc despre tânărul Twist, spuse domnul Sowerberry. E un băiat cu adevărat chipeș.

— Păi cred și eu, la cât mănâncă, punctă imediat doamna.

— Are o expresie tare melancolică, draga mea, spuse precaut domnul Sowerberry, ceea ce-i dă un aer destul de interesant. Nu crezi c-ar da bine ca bocitor, iubita mea?

Uluită, doamna Soweberry ridică din nou ochii din farfurie. Domnul Sowerberry observă imediat expresia feței soției lui și continuă fără să-i mai lase timp să mai spună ceva:

— Draga mea, nu vreau să spun un bocitor în adevăratul sens al cuvântului, ci doar pentru copii. Ar fi o idee şi ceva inedit să avem un bocitor pentru copii, nu-i aşa, draga mea? Gândeşte-te ce efect ar avea!

Doamna Sowerberry, care era o femeie de mult bun gust în materie de dricărie, a fost de-a dreptul şocată de originalitatea acestei idei. Cum însă nu prea voia să-şi compromită buna ei imagine în acest sens, se prefăcu interesată, întrebând pe un ton tăios de ce soţul ei nu avusese o asemenea idee mai înainte. Domnul Sowerberry înţelese clar că acesta era un răspuns afirmativ la propunerea lui. Prin urmare, s-a hotărât imediat ca Oliver să fie iniţiat în tainele acestei meserii şi deci să-şi însoţească stăpânul la cea dintâi ocazie ce avea să se ivească.

N-a durat prea mult şi iată că prilejul s-a ivit. A doua zi dimineaţă, la o jumătate de oră după micul-dejun, domnul Bumble îşi făcu apariţia în prăvălie şi, sprijinindu-şi bastonul de tejghea, scoase din buzunar carneţelul cu coperte din piele, rupse o bucăţică de hârtie şi i-o întinse domnului Sowerberry.

— Aha!, spuse dricarul aruncându-şi privirea vesel peste notiţă, o nouă comandă de sicriu, nu?

— Da, mai întâi de sicriu şi apoi pentru o înmormântare ce va fi plătită de parohie, răspunse domnul Bumble, închizându-şi cu grijă carneţelul, care era la fel de burduşit ca şi el.

— Baytон?, citi întrebător dricarul, plimbându-şi privirea de pe hârtie spre domnul Bumble, n-am mai auzit de numele acesta până acum.

Dând din cap, Bumble răspunse:

— Oameni căpoşi, domnule Sowerberry, foarte căpoşi şi foarte mândri, aş zice eu, domnule.

— Mândri, hai!, exclamă domnul Strowerberry zâmbind dispreţuitor, ei, hai că-i prea de tot.

— Te doare capul, domnule Sowerberry, răspunse domnul Bumble.

— Da, aşa e, fu de acord şi dricarul.

— Până noaptea trecută nici noi n-am auzit de familia aceasta —spuse epitropul — şi poate că nici atunci nu am fi auzit

de ei, dacă n-ar fi fost acea vecină care stă în aceeaşi casă cu ei şi care a cerut consiliului parohial să trimită medicul parohiei să consulte o femeie care era foarte bolnavă. Medicul nu era acolo, că plecase la masă. Atunci, asistentul lui (care-i un băiat tare deştept) i-a trimis cu de la sine putere nişte medicamente pe care le-a pus într-o cutie de cremă neagră de ghete.

— Ei, asta da promptitudine, spuse dricarul.

— Da, da, promptitudine, fu de acord şi epitropul. Ei, dar acum să vezi urmarea. Ce crezi c-au făcut nătângii aceia, domnule? Stai să vezi! Soţul i-a trimis vorbă băiatului că pastilele nu-s bune pentru boala nevestei lui, prin urmare ea nu trebuia să le ia. Soţia a spus la fel, că nu le ia. Medicamente bune, tari, dintr-alea puternice, care au fost administrate acum o săptămână cu mare succes la doi muncitori irlandezi şi la un cărbunar. I le-a trimis gratuit cu cutie cu tot, iar soţul trimite vorbă că nevastă-sa n-o să le ia, auzi tu, domnule!

Şi pentru că domnul Bumble se tot enerva, amintindu-şi de tot ce se întâmplase, izbi puternic cu bastonul în tejghea, făcându-se roşu ca racul de nervi.

— Ca să vezi, spuse şi dricarul, eu aşa ceva n-am mai văzut în viaţa mea.

— Nici eu, domnule, întări epitropul. Nu, nu. Şi cred că nimeni n-a văzut. Dar acum ea a murit şi trebuie s-o îngropăm. Iar instrucţiunile spun: cu cât mai repede, cu atât mai bine.

Acestea fiind spuse, domnul Bumble îşi puse greşit tricornul pe cap şi ieşi în grabă din prăvălie.

— De ce-o fi fost aşa de supărat, Oliver? A uitat să întrebe chiar şi de tine!, spuse domnul Sowerberry, uitându-se lung după epitrop, care se îndepărta pe stradă.

— Da, domnule, răspunse Oliver, care se ascunsese cu grijă de ochii epitropului şi care tremura ca varga doar la auzul vocii domnului Bumble. Cu toate acestea nu avea nevoie să se retragă din faţa ochilor domnului Bumble. Pentru epitrop, prediţia domnului cu jiletcă albă era încă vie în minte, aşa că dacă dricarul tot îl luase pe Oliver de probă, era mai bine să ocolească subiectul, până la împlinirea celor şapte ani, evitând astfel pericolul de a-l returna parohiei înainte de terminarea contractului.

— Deci, spuse domnul Sowerberry în cele din urmă, punându-şi pălăria pe cap, cu cât mai repede, cu atât mai bine. Noah, să ai grijă de prăvălie! Iar tu, Oliver, pune-ţi şapca pe cap şi hai cu mine! Oliver se supuse şi-şi urmă stăpânul la treabă.

Merseră pe jos o bună bucată de vreme, prin partea cea mai aglomerată şi mai locuită a oraşului. Apoi, o luară pe o stradă foarte îngustă, cea mai murdară şi mai sordidă prin care trecuseră vreodată. La un moment dat s-au oprit să caute locul unde trebuiau să ajungă. De o parte şi de alta erau nişte hardughii de case înalte şi vechi, locuite de oameni foarte săraci. Pe dinafară erau toate în paraginâ, iar puţinii oameni, murdari şi ei, care treceau pe acolo, bărbaţi şi femei, se strecurau cocoşaţi pe lângă ziduri, cu braţele încrucişate. Fuseseră multe prăvălii la stradă, dar acum ele erau închise, abandonate, dărăpănate şi jalnice. Oamenii locuiau în încăperile de la etaj. Unele case, ce erau nesigure din cauza şubrezeniei şi a stării avansate de degradare, erau proptite cu bârne groase pentru ca pereţii să nu cadă în stradă. Grinzile uriaşe din lemn propteau zidurile, fiind bine înfipte în pământ, dar chiar şi aceste clădiri crăpate asemenea unei plase de păianjen păreau a fi alese de vagabonzii care mişună noaptea în căutarea unei uşi şi a unei ferestre, care să permită unui trup omenesc să se strecoare înăuntru. Apa din canal băltea nemişcată, murdară şi urât mirositoare. Ca să nu mai vorbim de şobolanii care intraseră în putrefacţie în apa asta clocită şi care arătau inspăimântător după ce muriseră de foame.

Oliver şi stăpânul lui s-au oprit în faţa uşii. Nu avea nici ciocănel şi nici lanţ de care să tragi clopoţelul, aşa că bâjbâind prin coridorul întunecat şi îndemnându-l să ţină aproape de el ca să nu se sperie, dricarul a urcat şi a tot urcat scările până la primul etaj. Lovindu-se din întâmplare de o uşă, ciocăni cu degetul în ea.

O fetiţă în vârstă de treisprezece sau paisprezece ani îi deschise uşa. Dricarului nu-i trebui prea mult ca să vadă ce era în cameră şi că acela era exact locul unde trebuia el să ajungă. Păşi înăuntru cu Oliver după el.

Deşi focul nu ardea, un bărbat se tot apleca peste soba goală. Lângă el o babornită îşi trăsese un scăunel şi stătea şi ea lângă vatra aceea rece. În celălalt colţ al camerei, îngrămădiţi unii în alţii, erau nişte copii soioşi şi îmbrăcaţi în haine zdrenţuite. În faţa uşii, într-un fel de nişă a zidului, zăcea pe jos ceva acoperit cu o pătură veche. Privind într-acolo, Oliver se înfioră şi involuntar se lipi de stăpânul lui, căci deşi grămada aceea era acoperită, ştia şi el că acolo era un mort.

Bărbatul avea o faţă cadaverică de slab şi palid ce era. Avea părul şi barba albe şi ochii plini de vinişoare de sânge. Babornita avea faţa brăzdată de riduri. Cei doi dinţi din faţă, singurii pe care îi mai avea, călcau peste buza de jos. Parcă era un iepure cu ochi strălucitori şi sfredelitori. Lui Oliver i se făcu frică să privească la femeia aceea şi la bărbat. Semănau exact cu şobolanii cei morţi pe care îi văzuse el prin apă.

— Să nu se apropie nimeni de ea, spuse bărbatul, oprindu-l pe dricarul care se îndrepta spre nişă. Rămâi acolo unde eşti, ai auzit? Rămâi acolo unde eşti, că de nu, te omor!

— Prostii, băiete, spuse dricarul, care era destul de obişnuit cu mizeria umană sub toate aspectele ei. Prostii!

— Ascultă ce-ţi spun eu, zise omul, strângându-şi pumnii şi bătând înnebunit cu piciorul în duşumele. Ascultă ce-ţi spun eu, nimeni n-o s-o bage în mormânt! Nici ea nu s-ar putea odihni acolo. Nici viermii n-ar putea-o mânca, aşa de chinuită a fost, poate doar să se sperie de ea.

La aşa nişte vorbe aruncate, nici dricarul nu mai avu ce să spună. Scoase din buzunar o sfoară şi îngenunche o clipă lângă cadavru.

— Of, Doamne, spuse bărbatul hohotind de plâns şi căzând lângă moartă. În genunchi, în genunchi toată lumea şi ascultaţi la vorbele mele! Vă spun eu, de foame a murit! Nu m-am gândit că putea fi atât de bolnavă, până ce n-a făcut febră. Era slabă de-i ieşeau oasele prin piele. Foc în sobă nu era, lumânare n-a avut, a murit fără lumină, în întuneric! Nici măcar n-a mai putut să-şi vadă copiii pentru ultima oară. Noi am auzit-o cum i-a strigat pe fiecare. Ca să mai strâng vreun bănuţ, am şi cerşit pentru ea pe stradă. M-au trimis la

închisoare. După ce mi-au dat drumul, am venit acasă, dar ea era pe moarte. Mi s-a rupt inima să văd cum au lăsat-o să moară de foame. Mă jur c-așa a fost. Au lăsat-o să moară de foame...! Se trăgea cu mâinile de păr, răcnea ca un animal înjunghiat, se tăvălea pe jos de durere, avea privirea fixă, iar din gură îi curgea o salivă albă, spumoasă.

Speriați și ei, copiii plângeau fiecare în felul lui. Doar babornița, care până atunci nu spusese nimic, de parcă era surdomută, se stropși la ei să mai tacă din gură. După care dezlegă cravata de la gâtul bărbatului, care zăcea în continuare întins pe jos, se apropie de dricar și spuse:

— Asta a fost fata mea, singurul meu copil, arătând spre moartă. Vorbea și avea o căutătură chioroșă și tâmpă, mai urâtă decât moartea însăși. Of, Doamne, Doamne! Și când te gândești că eu am născut-o și pe atunci eram tare, o femeie în toată puterea cuvântului, iar astăzi uită-te la mine, sunt ditamai omul, în timp ce ea zace acolo pe jos, rece și teapănă! Of, Doamne, Doamne! Nu mai pot, nu mai pot și nici nu-mi vine să cred ce văd!

Și în timp ce făptura aceasta nenorocită morfolea niște cuvinte în veselia ei vecină cu nebunia, dricarul se răsuci pe călcâie și se pregăti de plecare.

— Stai, stai!, rosti babornița răspicat. Când o-ngropați? Mâine, poimâine sau la noapte? Eu insămi am pregătit-o și trebuie să știu ca să vin și eu. Să-mi trimiteți o haină mare care să-mi țină bine de cald, că-i tare frig afară. Și să nu uitați înainte de plecare de câțiva colăcei și de vin. Ba, mai bine lasă, ajunge doar niște pâine – doar o bucată și o cană cu apă. Ei, ce zici, dragul mamei? Mâncăm și noi niște pâine?, spuse ea cu ochi avizi, apucând de pulpana hainei dricarului, care tot încerca să se îndrepte spre ușă.

— Ei, cum să nu, bineînțeles, spuse dricarul. Tot ce vreți, doar să spuneți. Se desprinse din încleștarea baborniței și se grăbi să plece, trăgându-l și pe Oliver după el.

În ziua următoare (după ce chiar domnul Bumble în persoană adusese familiei ca pomană un sfert de pâine și o bucată de brânză), Oliver și stăpânul lui se întoarseră în locul acela mizerabil. Domnul Bumble era deja acolo, însoțit de patru

bărbați de la azilul parohial care trebuiau să ducă sicriul. Baborniței și bărbatului li se aduseseră două mantii negre și roase de atâta purtat. Sicriul, făcut dintr-un lemn ca vai de lume, fusese bătut în cuie încă din casă, apoi cărătorii l-au ridicat pe umeri și l-au dus direct în stradă.

— Ei, acum trebuie să cam întindzi pasul, mătușă, îi șopti Sowerberry baborniței. Am întârziat și nu se face să-l punem pe preot să ne aștepte prea mult. Hai, dați-i drumul, băieți, repejor, repejor!

Odată ordinele date, purtătorii de coșciug o porniră la drum, ducând în spate povara lor ușoară. Cei doi bocitori făceau eforturi să se țină de ei. Domnul Bumble și Sowerberry mergeau țanțoși în frunte. Oliver, care nu avea picioarele la fel de lungi ca și stăpânul lui, alerga pe lângă ei, ca să nu rămână în urmă.

Dar nu a fost nevoie de atâta grabă, iar domnul Sowerberry știa el foarte bine. Când au ajuns în colțul cel mai întunecat al cimitirului, care era năpădit de urzici bătrâne și unde se aflau numai gropile care țineau de parohie, preotul nici măcar nu sosise acolo. Dascălul se încălzea la soba din sacristie și era aproape sigur că preotul ar veni cam într-o oră. Așa că, în lipsă de altceva, au pus năsălia pe marginea gropii. Cei doi bocitori stăteau liniștiți în noroiul ud și cleios. Ploua mărunt și rece. Din tot acest tablou mai făcea parte și o șleahtă de băieți zdrențăroși, care erau atrași de ceea ce se petrecea prin preajmă și care se jucau de-a v-ați ascunselea pe după pietrele funerare, sărind înainte și înapoi peste groapă și peste sicriu. Fiind prieteni buni cu dascălul, domnii Sowerberry și Bumble stăteau și ei pe lângă foc și citeau ziarul.

În cele din urmă, după o oră bună de așteptare, cei trei se îndreptară înspre groapă. Imediat apăru și preotul, care din mers își punea stiharul pe el. Ca să mai salveze întrucâtva aparențele, domnul Bumble îi trase de urechi pe vreo doi băieți.

În patru minute, preotul citi cât putu de repede ceva din rugăciunea de înmormântare, apoi își scoase odăjdiile, le dădu dascălului și plecă pe dată fără să mai spună nicio vorbă.

— Gata, Bill, noi plecăm, spuse domnul Sowerberry, poți să astupi groapa!

Nici nu era prea greu, groapa era atât de plină, încât sicriul era doar la o adâncime de câteva picioare. Groparul vâri cu nădejde lopata în pământul pe care-l azvârli în groapă şi-l bătu cu picioarele, apoi puse lopata pe umăr şi plecă urmat de băieţii care tot vociferau că spectacolul se terminase prea repede.

— Haide, prietene, să mergem, spuse domnul Bumble bătându-l uşor pe bărbat pe spate. S-a terminat, iar ei vor să închidă cimitirul.

Bărbatul, care până atunci stătuse înţepenit ca o stană de piatră lângă marginea gropii, se trezi ca din vis, ridică privirea, îl privi fix pe cel care-i vorbea, înaintă câţiva paşi, căzu la pământ şi leşină. Babornița cea nebună avea cu totul şi cu totul altă treabă – nu-şi găsea mantaua (pe care domnul Sowerberry şi-o recuperase deja), darămite să-i mai dea vreo atenţie bărbatului, aşa încât ceilalţi aruncară peste el o cană cu apă rece, iar după ce-şi reveni, îl scoaseră cu bine din cimitir, încuiară poarta şi plecară fiecare în drumul lui.

— Ei, Oliver, vru să ştie Sowerberry în drum spre casă, cum ţi s-a părut?

— Nu prea plăcut, domnule, răspunse Oliver cu destul de multă ezitare în glas, nu prea plăcut.

— Cu vremea ai să te obişnuieşti, Oliver, spuse Sowerberry şi n-o să mai producă niciun efect asupra ta.

În sinea lui, Oliver se tot întreba cam cât i-a trebuit domnului Sowerberry să se obişnuiască cu astfel de lucruri. Dar tot el se gândea că era mai bine să nu întrebe. Tot drumul de întoarcere a fost obsedat de ce-a văzut şi auzit.

Capitolul 6

În care se arată cum Oliver, care este mereu ţinta bătăii de joc a lui Noah, trece la acţiune şi-l lasă cu gura căscată

După ce a trecut luna de probă, Oliver a fost angajat ca ucenic. Era o perioadă plină de tot soiul de boli. Adică, în termeni comerciali, sicriele erau la mare căutare şi, în decurs de câteva săptămâni, Oliver căpătase multă experienţă. Ingenioasa idee pe care o avusese domnul Sowerberry depăşise chiar şi cele mai neaşteptate speranţe ale lui. Bătrânii nu îşi mai aminteau de aşa vremuri când pojarul să fi fost atât de frecvent la copii. Cu o pălărie care avea o panglică neagră, lungă până la genunchi, micul Oliver era văzut tot mai des la înmormântări, spre admiraţia şi emoţia tuturor mamelor din oraş. Dar Oliver îşi însoţea stăpânul şi la înmormântările oamenilor mari, ca să dobândească stăpânirea de sine şi purtarea neutră care sunt indispensabile unui dricar. Aşa a avut el ocazia să observe resemnarea plină de demnitate şi tăria de caracter cu care unii oameni puternici întâmpină încercările sorţii şi pierderile celor dragi.

Se întâmpla uneori ca Sowerberry să primească o comandă pentru înmormântarea unei bătrâne bogate sau a unui domn bogat, înconjurat de mulţi nepoţi şi nepoate, pentru care durerea pierderii suferite nu putea fi înlocuită de nimic în public, însă acasă la ei erau cât se poate de fericiţi – ba chiar veseli şi mulţumiţi, vorbind pe un ton degajat şi eliberat de orice apăsare sufletească, aşa ca şi cum nu se întâmplase nimic care

să-i tulbure. Şi soţii puteau suporta pierderea nevestelor lor cu o resemnare eroică. Soţiile se îmbrăcau cu haine de doliu după soţii lor, ca să arate cât de mult suferă, dar, de fapt, ele nu ştiau cum să fie mai atractive. Era clar ca lumina zilei cum doamnele şi domnii, care fuseseră răvăşiţi de durere în timpul slujbei de înmormântare, îşi reveneau ca prin minune imediat ce ajungeau acasă şi, înainte de a-şi termina de băut ceaiul, erau la fel de joviali ca pe vremuri. Aşa că era chiar foarte plăcut şi pilduitor să vezi toate acestea. Cât despre Oliver, el era în culmea admiraţiei.

Deşi eu sunt biograful lui, nu pot totuşi să afirm sus şi tare că Oliver Twist nu era mişcat de exemplele date de aceşti oameni deosebiţi. Dar pot spune cu precizie că timp de mai multe luni el a tot continuat cu supunere să funcţioneze sub dominaţia şi tratamentul inuman ale lui Noah Claypole, care acum il folosea şi mai rău decât la inceput. Era mai invidios ca niciodată că băiatul fusese ridicat la rangul de a purta un baston negru şi o pălărie cu panglică, spre deosebire de el, care era mai vechi în slujbă şi tot bătea pasul pe loc cu şapca lui ca o plăcintă şi veşnicii lui pantaloni din piele. Pentru că Noah se purta urât cu el, iar Charlotte se purta tot la fel, doamna Sowerberry se declarase duşmanca lui pe faţă din cauză că domnul Sowerberry era prietenul lui. Aşa că, sincer vorbind, impărţit intre cei trei şi cu atâtea inmormântări pe cap, Oliver nu se prea simţea ca un peşte în apă.

Ei, şi acum ajungem la un nou şi foarte important capitol din viaţa lui Oliver. Un fapt mărunt şi poate fără importanţă in realitate, dar care a produs indirect o schimbare radicală în toate gândurile şi faptele lui de viitor.

Intr-una din zile, Oliver şi Noah coborâră la ceas de seară în bucătărie să mănânce din nişte ciozvârte din carne de oaie – cam vreo livră şi jumătate din partea cea mai rea de la gât. Charlotte tocmai fusese chemată pe afară, aşa că pentru Noah Claypole fu indeajuns, flămând şi răutăcios cum era, să-şi bată joc şi să-l chinuie pe tânărul Oliver Twist.

Ca să se distreze şi mai bine şi făcând-o pe inocentul, Noah puse direct picioarele pe faţa de masă, il apucă pe Oliver de cap,

îi răsuci urechile şi-i spuse că era o secătură vicleană, ticăloasă şi prefăcută. Mai mult decât atât, îi mai spuse că de-abia aştepta să-l vadă în streang, atunci când acest fericit lucru avea să se întâmple. Şi pentru că nu se dezmintea a fi un băiat de pripas, rău la suflet şi de proastă condiţie, continuă să-l provoace cu tot soiul de alte subiecte dezagreabile. Dar cum niciuna din aceste săgeţi otrăvite nu au avut efectul scontat, adică să-l facă pe Oliver să plângă, Noah recurse şi la alte tertipuri, utilizând multă şiretenie şi răutate, aşa cum făceau şi alţii mai dibaci decât el, atunci când voiau să pară spirituali.

— Mă, săracule de la azil, ce mai face maică-ta?

— Mama mea e moartă, răspunse Oliver. Şi să nu-ndrăzneşti s-o vorbeşti de rău in faţa mea!

Pe măsură ce rostea aceste vorbe, Oliver se înroşea la faţă de mânie, buzele îi tremurau, iar nările îi fremătau. Aceste manifestări aproape il convinseră pe domnul Claypole că Oliver avea să izbucnească repede in hohote de plâns, lucru care il incurajă şi-l făcu să insiste în răutatea lui.

— De ce-a murit, mă, săracule, de la azil?, continuă Noah cu intrebările.

— O moaşă bătrână mi-a spus că a murit de inimă rea, răspunse Oliver, ca şi cum ar fi vorbit mai mult cu el însuşi, decât cu Noah. Eu chiar cred că ştiu ce inseamnă să mori de aşa ceva.

— Fleacuri, mă, săracule, de la azil, fleacuri, spuse Noah, în timp ce o lacrimă amară se rostogolea pe obrazul lui Oliver. Ş-acu' de ce scânceşti?

— Nu plâng din cauza ta, să nu crezi asta, răspunse Oliver grăbindu-se să-şi şteargă lacrima.

— Ei, nu mai spune, zise Noah sarcastic.

— Nu, zău, răspunse Oliver tăios. Gata, ajunge, să nu mai vorbeşti nimic despre ea, ai auzit?

— Da, am auzit, ingăimă Noah, am auzit, mă, săracule, de la azil, obrăznicătură ce eşti. Şi maică-ta aia! Era şi aia una, mamă, mamă!

Şi zicând acestea, Noah dădu din cap cu înţeles, strâmbând cu dispreţ din nasul lui mic şi roşu.

— Știi tu, mă, sărăcuțule de la azil, continuă Noah, incitat de tăcerea lui Oliver și vorbind pe un ton batjocoritor, cu o prefăcută milă, asta e și n-ai ce-i face și mie-mi pare tare rău și cred că tuturor le pare. Dar' ecu știi și tu cum este, mă, sărăcuțule de la azil, maică-ta chiar era una din alea de-o puneau jos toți care voiau.

— Ce spui?, îl privi Oliver fulgerător.

— Da, cum ai auzit, mă, sărăcuțule de la azil, numa' cine nu voia n-o tăvălea, îi răspunse Noah cu condescendență. Și dacă mai vrei să știi, mă, sărăcuțule de la azil, află că mai bine c-a murit, altfel ar fi trebuit să muncească mult și bine în închisoarea Bridewell, ori ar fi fost deportată, ori ar fi atârnat în streang. Iar asta era cea mai sigură posibilitate.

Văzând roșu în fața ochilor, Oliver sări ca ars, răsturnând scaunul și masa și, apucându-l pe Noah de gât, îl zgâlțâi cu atâta putere de-i clănțăneau și dinții din gură, apoi îi dădu cu sete un pumn, de-l trânti la pământ.

Cu o secundă mai devreme, el nu era decât băiețelul acela tăcut, cuminte și obișnuit să fie repudiat de toți. Dar acum, în cele din urmă, se trezise mândria din el.

Învinuirile total neadevărate cu privire la mama lui moartă au făcut să-i clocotească sângele în vine. Inima-i bătea să-i spargă pieptul, trupul lui era ca un arc încordat, ochii îi erau scânteietori și plini de fulgere; părea cu totul altul așa cum stătea în picioare și-și întinse călăul laș, care era trântit, cât era de lung, la picioarele lui. Oliver îl sfida cu o înverșunare de care niciodată nu bănuise că ar putea fi capabil.

— Charlotte! Doamnă! Săriți, mă omoară, bălbăi Noah. Băiatu' ăsta nou mă omoară! Ajutor! Ajutor! A-nnebunit Oliver! Charlotte!

La zbieretele lui Noah au răspuns pe dată Charlotte, țipând tare, precum și doamna Sowerberry, care țipa și mai tare. Printr-o ușă laterală, prima dădu buzna în bucătărie. A doua mai zăbovi o clipă pe scări până când se convinse că viața ei nu era în primejdie.

— Creatură infamă ce ești, țipă Charlotte, apucându-l pe Oliver cu toată puterea ei, care acum era la fel de mare ca și cea a unui bărbat bine antrenat. Ne-ru-și-na-tu-le, cri-mi-nal fără milă!

Și cu fiecare silabă rostită, Charlotte îi mai trăgea câte un pumn lui Oliver cu toată puterea ei, țipând la el, și toate acestea numai pentru binele societății.

Să fiți siguri că Charlotte nu avea un pumn prea ușor. Dar, pentru că toate acestea nu erau îndeajuns ca să potolească furia de nestăpânit a lui Oliver, doamna Sowerberry năvăli și ea în bucătărie, îl apucă cu o mână ca să-l țină, iar cu cealaltă îl zgâria pe față. Devenind avantajat de intervenție, Noah se ridică și începu să-i care și el pumni în spate lui Oliver.

Dar acest exercițiu era prea violent ca să dureze mai mult. Când au obosit și nu l-au mai putut bate, cei trei l-au tras pe Oliver, care se zbătea și țipa cât îl ținea gura, în pivnița cu cărbuni, încuindu-l acolo. Odată treaba terminată, doamna Sowerberry căzu epuizată într-un scaun și izbucni în lacrimi.

— Doamne, ajut-o că se duce, spuse Charlotte. Repede, Noah, adu-i un pahar cu apă! Hai, dă fuguța!

— Of, Charlotte, spuse doamna Sowerberry, încercând să nu mai vorbească împleticit, din cauză că respirația nu-i aducea cantitatea necesară de aer, dar și din cauza unei cantități îndeajuns de mari de apă rece pe care Noah i-o turnase în cap și pe umeri. Of, Charlotte, slavă Domnului că n-am fost omorâți cu toții în pat!

— Da, doamnă, slavă Domnului!, veni răspunsul fetei. Trag nădejde că întâmplarea aceasta va fi o lecție de neuitat și pentru stăpânul nostru, care să nu mai aducă pe aici tot soiul de indivizi ciudați, ce sunt criminali și hoți încă din fașă. Bietul Noah! Dacă nu dădeam buzna peste ei, îl omora.

— Da, da, bietul copil!, spuse și doamna Sowerberry privindu-l cu milă pe băiatul de pripas.

Noah, al cărui nasture de sus de la vestă de-abia ajungea la fruntea lui Oliver, se frecă la ochi cu podul palmelor pentru a atrage și mai multă milă asupra lui și reuși să stoarcă printre niște smiorcăieli câteva lacrimi.

— Ei, și acum ce-i de făcut?, se întrebă uluită doamna Sowerberry. Stăpânul tău nu-i acasă, n-avem niciun bărbat

prin preajmă şi parcă văd că în zece minute o să dea cu uşa de pământ.

În acest timp, Oliver bătea cu picioarele atât de tare în uşă, de credeai că o va scoate din balamale.

— Of, Doamne, Dumnezeule! Nici nu ştiu ce să mai spun, doamnă, zise Charlotte, care n-ar trebui să chemăm poliţia?

— Sau nişte militari?, îşi dădu cu părerea şi domnul Claypole.

— Nici pomenealâ, spuse doamna Sowerberry, gândindu-se dintr-odată la bătrânul prieten al lui Oliver. Noah, du-te repede la domnul Bumble şi spune-i să vină aici de îndată, să nu piardă niciun minut! Lasă şapca! Hai, grăbeşte-te! Şi ca să se ducă umflătura de acolo, să ţii, cât fugi, un cuţit pe ochi.

Fără a mai spune ceva, Noah o zbughi pe uşă. Toţi trecătorii erau uimiţi să vadă un băiat de pripas, cu capul gol şi care ţinea un briceag pe ochi, alergând pe străzi cât îl ţineau picioarele.

Capitolul 7

În care Oliver continuă să fie un răzvrătit

Noah Claypole alergă pe străzi cât îl ţineau picioarele şi se opri să-şi tragă răsuflarea doar atunci când ajunse la poarta casei parohiale de muncă. Acolo stătu unul sau două minute, ca să-şi adune o mare cantitate de suspine, dar şi ca să poată juca un teatru convingător în a-şi expune frica şi lacrimile. Bătu cu tărie în poartă şi se înfăţişă bătrânului sărac care-i deschise, cu aşa o faţă ce inspira milă, încât chiar şi acesta, care văzuse şi auzise atâtea la viaţa lui, se dădu puţin înapoi uluit.

— Ce e, ce s-a întâmplat măi, băiete?, întrebă bătrânul.

— Domnu' Bumble! Domnu' Bumble!, strigă Noah cu o teamă prefăcută, dar atât de tare şi disperat, încât ţipetele lui nu numai că ajunseră la urechile domnului Bumble, care era din întâmplare prin apropiere, dar l-au speriat atât de tare, încât s-a grăbit să dea buzna în curte fără a-şi mai pune pe cap pălăria în formă de tricorn – lucru total neobişnuit şi care arată că până şi un epitrop poate acţiona sub puterea primului impuls şi pentru moment poate să-şi piardă stăpânirea de sine, ba chiar şi demnitatea personală.

— Of, dom'le Bumble! Dom'le!, spuse Noah. Dom'le, Oliver, Oliver a...

— Ce-i? Ce-i?, îl întrerupse domnul Bumble în timp ce o licărire de bucurie îi trecu prin ochii lui metalici. Ce-i, Noah, a fugit? Spune-mi că a fugit, nu-i aşa?

— Nu, dom'le, nu, n-a fugit, da' eu cred c-a-nnebunit, răspunse Noah. Dom'le, a vrut să mă omoare. Ş-apoi a vrut s-o omoare şi pe Charlotte. Şi pe doamna. Of, că tare mă doare. Dom'le, vă rog, este nebun!

Şi zicând acestea, îşi tot răsucea trupul luând nişte poziţii ciudate, ca să-i arate domnului Bumble cât de mult îl dureau locurile unde Oliver Twist îl lovise cu atâta furie, provocându-i o suferinţă greu de suportat.

Văzând că toate cele spuse de el avuseseră darul de a-l amuţi complet pe domnul Bumble, Noah se strădui şi mai mult să joace teatru şi să se văicărească şi mai abitir decât o făcuse înainte. Iar când l-a mai văzut şi pe un domn cu jiletcă albă traversând curtea, a început să facă şi mai rău, ca să atragă atenţia asupra lui şi să stârnească indignarea domnului cu pricina.

Şi într-adevăr nu i-a trebuit prea mult, căci domnul a făcut doar trei paşi pentru ca imediat să se întoarcă furios la culme şi să se intereseze de ce javra aia împuţită făcea atâta gălăgie şi de ce domnul Bumble nu-l mulţumea cu câteva bastoane pe spinare ca să-i mai taie din logoree.

— E un băiat bun, vai de capul lui, domnule, l-am pripăşit şi noi pe aici, răspunse domnul Bumble, era cât pe ce să fie omorât, da, da, omorât, domnule, de tânărul Twist.

— Sfinte Sisoe, exclamă domnul cu jiletca cea albă, oprindu-se pe dată. Ştiam eu! Am zis eu bine chiar de la început că tânărul acesta vagabond şi sălbatic va sfârşi într-o zi în streang.

— Ca să nu vă mai spun, domnule, că a încercat să o omoare şi pe servitoare, spuse domnul Bumble palid la faţă.

— Ba chiar şi pe stăpâni, se băgă în vorbă domnul Claypole.

— Parcă şi pe stăpân, n-ai spus tu aşa, Noah?, mai adăugă domnul Bumble.

— Nu, n-am spus, răspunse Noah, stăpânul este plecat, altfel l-ar fi omorât, aşa zicea el.

— Aha, deci ar fi vrut, nu-i aşa, băiete?, mai vru să ştie domnul cu jiletca albă.

— Da, dom'le, răspunse Noah. Şi vă rog, dom'le, şi doamna ar vrea să ştie dacă domnu' Bumble ar avea ceva timp să treacă pe la ea şi să-l bată bine cu biciul, că stăpânu' nu-i acasă.

— Sigur, sigur, băiete, spuse domnul cu jiletca albă, zâmbind jovial şi bătându-l uşor cu palma pe cap pe Noah, care era cu trei inci mai înalt decât el. Eşti un băiat bun, tu eşti chiar un băiat foarte bun. Uite, ia un penny de la mine. Bumble, ia dă tu o raită pe la Sowerberry cu bastonul tău cu tot şi vezi ce-i de făcut pe acolo. Să nu-l ierţi deloc, Bumble!

— Ei, cum să-l iert, domnule?!, răspunse epitropul răsucind cu degetele ţfichiul dat cu ceară din celălalt capăt al bastonului, care era făcut aşa tocmai pentru corecţii parohiale.

— Să-i spui lui Sowerberry nu care cumva să-l ierte el, că nu vor scoate nimic de la băiatul acesta dacă nu-l bat bine de tot, mai spuse domnul cu jiletca cea albă.

— Contaţi pe mine, domnule, am eu grijă, răspunse epitropul. Apoi, după ce-şi aşeză după plac pălăria şi bastonul, domnul Bumble şi Noah Calypole plecară repede către prăvălia dricarului.

Aici, situaţia era aceeaşi. Domnul Sowerberry nu se întorsese încă, iar Oliver bătea întruna cu aceeaşi îndârjire în uşa pivniţei pentru cărbuni. Auzind grozăviile povestite de doamna Sowerberry şi de Charlotte, domnul Bumble rămase uimit şi gândi că era mai sigur să vorbească mai întâi prin uşă. Deci, ca un avertisment, dădu şi el cu piciorul în uşă, iar apoi îşi lipi gura de gaura cheii, strigând pe un ton grav:

— Oliver!

— Daţi-mi drumul!, îi răspunse Oliver dinăuntru.

— Ştii cu cine vorbeşti, Oliver?, întrebă domnul Bumble.

— Da, răspunse Oliver.

— Şi nu ţi-e oarecum teamă de mine şi de vocea mea, domnule?, întrebă domnul Bumble.

— Nu, răspunse Oliver cu tupeu.

Un răspuns atât de diferit de cel pe care se aştepta să-l primească l-a descumpănit cu totul pe domnul Bumble. Se dădu un pas înapoi de la gaura cheii, se îndreptă de spate şi, mut de uimire, îi privi pe rând pe cei trei care asistau la această scenă.

— Domnule Bumble, cred că-i cam nebun, zise doamna Sowerberry. Niciun băiat normal nu şi-ar permite să vă vorbească astfel.

— Nu, doamnă, nu-i nebun, răspunse domnul Bumble după câteva clipe de gândire profundă. Carnea e de vină.

— Ce spuneți?, întrebă uluită doamna Sowerberry.

— Carne, doamnă, cred c-am vorbit foarte clar, carne, răspunse domnul Bumble cu îngâmfare. Dumneavoastră i-ați oferit-o, doamnă, nu-i așa? Pentru unul ca el, n-ați făcut decât să creșteți un suflet și o minte prefăcute, doamnă! Așa v-ar spune toți membrii consiliului parohial, care sunt oameni cu experiență îndelungată și cu multă știință de carte. Ce să facă săracii, doamnă, cu sufletul și cu mintea? Oare nu-i de-ajuns că-i lăsăm să trăiască? Dacă pe băiatul acesta l-ai fi hrănit numai cu niște fiertură de ovăz, îți garantez eu, doamnă, că un astfel de lucru nu s-ar fi întâmplat niciodată.

— Of, Doamne, Dumnezeule!, zise doamna Sowerberry ridicându-și pios ochii către tavanul bucătăriei, dacă sunt darnică, tot eu sunt de vină!

Dărnicia pe care doamna Sowerberry și-o manifestase față de Oliver nu consta decât în niște ciozvârte și zgârciuri care arătau foarte urât și pe care nimeni n-ar fi pus gura să le mănânce. Deși domnul Bumble o acuza pe nedrept de slăbiciune și prea mult devotament, ea nu avea nicio vină, nici cu gândul, nici cu vorba și nici cu fapta.

— Da, spuse domnul Bumble când doamna își cobori ochii în pământ din nou, singurul lucru care cred eu că s-ar mai putea face acum ar fi să-l ținem închis în pivniță vreo zi sau două până-l lovește foamea, după care îl scoatem de acolo, iar dumneata îl vei hrăni numai cu fiertură de ovăz până ce-și va termina ucenicia. Cred că știți că se trage din neamuri foarte proaste. Niște căpiați, doamnă Sowerberry! Moașa și doctorul mi-au spus că mama lui a trecut prin multe greutăți și necazuri, care pe o altă femeie ar fi dat-o gata de mult.

Auzind cam tot ce spusese domnul Bumble și mai cu seamă vorbele despre mama lui, Oliver începu din nou să lovească cu putere în ușă și o făcea cu atâta furie, încât vacarmul era de nedescris. Exact în acel moment sosi și domnul Sowerberry, căruia i se explică în amănunt ce făcuse Oliver, exagerându-se totul în așa hal, încât să-l întărâte pe acesta și mai mult. Așa se făcu că domnul Sowerberry

descuie într-o clipă ușa de la pivniță și-l trase de guler afară pe ucenicul cel bătăios.

De atâta bătaie ce încasase avea hainele rupte, pe față avea numai vânătăi și zgârieturi, iar părul îi cădea vâlvoi peste frunte. Cu toate acestea, îndârjirea nu-i dispăruse din ochi, iar când stăpânul l-a scos din așa-zisa închisoare, Oliver i-a aruncat lui Noah o privire amenințătoare și plină de promisiuni sumbre.

— Ei, bravo, frumos îți mai stă!, spuse Sowerberry scuturându-l bine de tot pe Oliver și dându-i o palmă zdravănă peste cap.

— El a vorbit urât despre mama mea, veni prompt răspunsul lui Oliver.

— Ei și ce dacă, nenorocit ingrat, ce ești!, se băgă și doamna Sowerberry în vorbă. Chiar așa era, ba, și mai rău!

— Nu-i adevărat, spuse Oliver.

— Ba e, întări doamna Sowerberry.

— E o minciună, mai spuse Oliver.

Auzind aceste cuvinte, doamna Sowerberry izbucni în lacrimi.

În fața acestor hohote de plâns, domnului Sowerberry nu-i mai rămase nimic de făcut. Dacă pentru o clipă tot mai ezita în a-l pedepsi pe Oliver foarte aspru sau nu, cred că acum a devenit cât se poate de clar pentru orice cititor experimentat în ale certurilor dintre soți că omul despre care vorbim nu era o brută sau un soț denaturat, sau o creatură de joasă speță, un monstru cu față umană și multe alte personaje la fel de drăgălașe, dar prea numeroase ca să poată intra în acest capitol. Deși nu putea face prea multe în această situație, el încerca totuși să-i dea dreptate băiatului, arătându-se oarecum binevoitor cu el. Toate acestea poate și din cauză că avea un interes la el sau poate și pentru că nevasta lui nu-l putea vedea în ochi pe copil. Dar în fața lacrimilor ei nu a mai avut de ales. Așa că atâta l-a bătut pe băiat, încât chiar și doamna Sowerberry a fost satisfăcută, iar bastonul parohial al domnului Bumble a devenit inutil. Apoi l-a închis în cămăruța din spatele bucătăriei, lăsându-i doar niște apă și o amărâtă de bucată de pâine. Când a venit seara, după

ce a mai făcut dincolo de uşă câteva remarci pline de bunăvoinţă la adresa mamei lui, doamna Sowerberry a intrat în încăpere şi i-a poruncit să se ducă sus în umilul lui culcuş, în timp ce Noah şi Charlotte râneau batjocoritor şi-l arătau cu degetul.

De-abia atunci, rămas în singurătatea lui, în liniştea şi în tăcerea înghe ţată a prăvăliei intunecate a dricarului, Oliver îşi dădu frâu liber simţămintelor pe care tratamentul de peste zi il trezise în sufletul lui de copil. Ascultase şi ţinuse piept cu dispreţ tuturor ocărilor auzite. Îndurase toate loviturile fără să cârtească. Atâta mândrie avea în suflet, încât s-ar fi lăsat să ardă de viu, dar tot nu ar fi scos nici cel mai mic sunet de durere. Dar acum, că nu era nimeni să-l vadă sau să-l audă, căzu în genunchi pe duşumea şi-şi ascunse faţa în mâini şi plânse cu aşa niste lacrimi amare, încât chiar şi lui Dumnezeu i s-ar fi făcut milă să vadă ce lacrimi varsă în faţa Lui un copil atât de mic!

Multă vreme a rămas Oliver nemişcat. Când s-a ridicat în picioare mai rămăsese puţin din luminarea care incă mai ardea în sfeşnic. Privi atent în jurul lui şi-şi ciuli urechile, apoi trase uşor zăvoarele de la uşă şi se uită afară.

Era o noapte rece şi mai intunecată ca alte dăţi. În ochii lui de copil, ca niciodată, stelele păreau şi mai departe de pământ. Totul în jur era incremenit. Umbrele sumbre aruncate de copaci stăteau nemişcate intr-o linişte de moarte. Fără să facă nici cel mai mic zgomot, băiatul inchise uşa incet şi, înainte de a se stinge lumânarea, îşi adună puţinele lucruşoare intr-o bocceluţă, după care se aşeză pe o bancă în aşteptarea zorilor.

La prima rază de soare ce străpunse o crăpătură a obloanelor, Oliver se ridică şi trase din nou uşor zăvoarele de la uşă. Privi cu teamă în toate părţile, ezită puţin, apoi închise uşa în urma lui şi se văzu direct în stradă.

Se uită în dreapta şi-n stânga, neştiind exact pe unde să fugă. Abia atunci îşi aminti că mai demult văzuse căruţele care urcau dealul inspre oraş. Le urmă şi el şi, ajungând la o cărăruie care ducea direct în câmp şi care ştia exact unde

urma să-l scoată, o apucă repede pe ea indreptându-se către drumul mare.

Îşi aminti foarte bine că aceasta era cărarea pe care mersese cu domnul Bumble când l-a dus pentru prima oară de la azil la fermă. Drumul lui trecea chiar prin faţa ei. Inima îi bătea puternic în piept când şi-a dat seama de acest lucru şi mai-mai că s-ar fi intors. Dar s-a gândit că mersese destul până atunci şi că o intoarcere l-ar fi costat şi mai mult timp. Mai mult decât atât, era mult prea de dimineaţă şi, prin urmare, nu avea de ce să se teamă că ar fi fost văzut, aşa că merse mai departe.

Ajunse în dreptul fermei, care părea incă adormită la acea oră a dimineţii şi se opri ca să se uite pe furiş în grădină. Un copil smulgea nişte buruieni de pe un strat. Se întrerupse din lucru, ridicându-şi privirea. Era tare palid la faţă. Oliver se bucură foarte tare să vadă înainte de plecare un vechi tovarăş de-al lui, care chiar dacă era mai mic decât el, îi era prieten şi se jucau împreună. De câte ori fuseseră ei bătuţi, înfometaţi şi închişi!

— Pst! Dick!, spuse Oliver în timp ce băieţelul alergă către poartă şi incercă să-şi bage mânuţele lui slăbănoage printre lemnele gardului, în semn de bun venit. S-a sculat cineva?

— Nu, nimeni, doar eu, răspunse copilul.

— Să nu spui la nimeni că m-ai văzut pe aici, spuse Oliver. Eu fug, că nu mai pot. Dick, m-au bătut şi m-au chinuit foarte tare. Iar acum merg să-mi caut norocul, oricât de departe ar fi. Nici eu nu ştiu prea bine unde. Dar tare mai eşti palid!

Zâmbind pierit şi trist, copilul răspunse:

— I-am auzit când vorbeau între ei, doctorul spune că aş fi pe moarte. Tare mă bucur să te văd, dragul meu! Dar du-te! Du-te şi nu te mai opri!

— Da, da, voi pleca, am vrut doar să-mi iau rămas-bun de la tine, îi mai spuse Oliver. Ne mai vedem, Dick! Sunt sigur că ne vom mai vedea! Iar tu vei fi sănătos şi fericit!

— Sper, îi răspunse copilul. Poate după ce-oi muri, nici într-un caz înainte. Oliver, eu ştiu foarte bine că doctorul are dreptate pentru că visez adesea cerurile, ingerii şi tot

felul de chipuri blânde pe care nu le-am văzut niciodată până acum, mai ales când sunt treaz. Sărută-mă, îi mai spuse copilul, ridicându-se în vârful picioarelor pe portița cea joasă și atârnându-se cu mânuțele lui slăbănoage de gâtul lui Oliver. Adio, prieten drag, și Dumnezeu să te aibă în paza lui!

Deși rostită de buzele unui copil, această binecuvântare a fost prima care i-a fost adresată în viață lui Oliver. Niciodată nu avea să o uite în ciuda tuturor încercărilor și suferințelor, a greutăților și schimbărilor ce urmau mai târziu să survină în viața lui.

Capitolul 8

În care Oliver merge mai departe și ajunge la Londra. Pe drum se întâlnește cu un tânăr gentleman foarte ciudat

Oliver ajunse la pârleazul de la capătul cărăruii și o apucă din nou pe drumul mare. Era cam opt dimineața. Deși mai avea doar vreo cinci mile până să ajungă în oraș, o ținea tot într-o fugă, ascunzându-se uneori pe după garduri, de frică să nu fie urmărit și prins. Așa a făcut până pe la vremea prânzului. Abia atunci se așează pe o piatră de hotar ca să se odihnească și începu să se gândească pentru prima oară cam încotro ar fi fost cel mai bine pentru el să meargă ca să poată să-și câștige o bucată de pâine.

Pe piatra pe care stătea, scria cu litere mari, de-o șchioapă, că până la Londra mai erau exact șaptezeci de mile. În mintea lui de copil, numele a făcut să-i încolțească o grămadă de idei. Londra! Acel oraș mare și minunat! Nimeni, nici chiar domnul Bumble nu l-ar putea găsi acolo. Îi auzise adesea pe mai-marii de la azilul parohial cum spuneau că orice băiat isteț se poate descurca de minune acolo, numai să vrea. Și că acolo, în acel oraș uriaș, erau atâtea modalități să-ți câștigi existența, încât cei de la țară nici nu își puteau imagina. Acesta era locul oricărui băiat fără nicio casă, care poate oricând să moară pe străzi, dacă nu se găsește cineva care să-l ajute. Și gândind la toate acestea, sări în picioare și o porni mai departe la drum.

Până să-și dea seama cât mai avea de făcut ca să ajungă la destinația lui finală, mai parcursese încă patru mile. Tot

mergând, mai încetini puțin pasul ca să se gândească mai bine cum să facă să găsească un mijloc de transport, care să-l ducă direct într-acolo. Ducea cu sine în bocceluța lui cea mică doar o coajă de pâine, o cămașă ca vai de lume și două perechi de ciorapi. În buzunar avea doar un penny, pe care i-l dăduse în dar domnul Sowerberry după o înmormântare la care se arătase foarte mulțumit de prestațiile lui. „Nimic nu-i mai bun decât o cămașă curată" – se gândi Oliver în sinea lui. Ca să nu mai spun și de cele două perechi de ciorapi, chiar dacă sunt cârpiți; însă la vreme de iarnă nu prea te ajută mult, mai ales când mai ai de parcurs și vreo șaizeci și cinci de mile". Dar și Oliver cu gândurile lui era la fel ca și ceilalți oameni, care chiar dacă erau gata oricând și foarte dornici să vorbească despre greutățile lor, se găseau uneori în încurcătură pentru că nu știau cum să le facă față. Așa că, după o abordare mai profundă a subiectului la care nu găsi niciun răspuns, își schimbă bocceluța de pe un umăr pe altul și o porni mai departe la drum.

În acea zi, Oliver merse douăzeci de mile, timp în care nu puse în gură decât o bucățică din coaja aceea uscată de pâine și vreo câteva înghițituri de apă pe care le mai cerșise de pe la fermele din drum. Se înnoptă și astfel se hotărî să rămână pe o pajiște, strecurându-se sub o căpiță de fân. La început i-a fost frică, întrucât vântul șuiera fioros peste câmpurile dezgolite. Îi era frig, și-i era foame, și se simțea singur cum nu mai fusese niciodată până atunci în viața lui. Dar pentru că era prea obosit de atâta mers pe jos, a adormit imediat, uitând de toate necazurile.

Când s-a trezit în dimineața următoare, era înțepenit de frig și atât de flămând că până la urmă nu a avut încotro și a trebuit să-și sacrifice singurul lui bănuț ca să-și cumpere din primul sat care i-a ieșit în cale o bucată de pâine. Și așa a mers încă vreo douăsprezece mile, până s-a făcut noapte din nou. Tălpile îl dureau, i se umflaseră și făcuse răni. Picioarele îi tremurau de atâta oboseală. Așa mai petrecu încă o noapte rece și umedă într-un loc pustiu și bătut de vânturi, care, în loc să aibă darul de a-l odihni, îi făcu și mai rău. A doua zi, când vru din nou să plece la drum, de-abia își mai putea târî picioarele.

Așteptă la poalele unui deal destul de abrupt ca să se ivească vreo diligență și-i rugă pe călătorii de pe imperială să-i facă și lui un loc. Dar nu au fost prea mulți cei care să-l bage în seamă. Și chiar și aceia care l-au auzit i-au spus să mai aștepte până ce diligența ar fi ajuns în vârful dealului și numai după aceea să le arate cam cât ar fi putut să fugă de jumătate de penny. Sărmanul Oliver a încercat el să țină pasul cu diligența, dar nu a reușit din cauza oboselii și pentru că-l dureau picioarele. Văzând acest lucru, călătorii de pe imperială și-au băgat jumătatea de penny în buzunar, fiind cu toții de acord că băiatul era o puștama puturoasă, care nu merita nimic. Deci, diligența și-a văzut mai departe de drum, lăsând în urma ei doar un nor gros de praf.

În unele sate erau niște tăbliță din lemn pictat. Pe ele se putea citi că oricine va cerși urma să fie aruncat în închisoare. Desigur că acest lucru a avut darul de a-l speria pe Oliver foarte tare și de a-l determina să facă tot posibilul ca să le traverseze cât mai iute. Era foarte bucuros când acele sate rămâneau în urma lui. În alte locuri, se lipea de gardurile hanurilor și-i privea cu tristețe pe cei care intrau și ieșeau până când hangița se sătura și trimitea pe vreunul din birjarii care-și pierdeau timpul prin curte să-l alunge pe băiatul acela ciudat, care, cu siguranță, spunea ea, stătea la pândă ca să fure carece. Dacă se întâmpla să cerșească pe la ferme, în majoritatea cazurilor era alungat, că de nu, aveau să pună câinii pe el. Iar dacă își strecura capul într-o prăvălie, cei de acolo imediat porneneau de epitrop, încât lui Oliver îi înghețа de frică sângele în vine, iar inima continua să-i bată cu putere multe ore după aceea.

Acum, ca să spunem adevărul, dacă nu ar fi fost cantonierul acela bun la inimă și doamna aceea bătrână și milostivă, cu siguranță că toate necazurile lui Oliver nu s-ar mai fi prelungit foarte mult, iar el ar fi sfârșit-o cu viața tot atât de repede ca și mama lui, adică ar fi căzut pe jos și ar fi murit la drumul mare. Cantonierul i-a dat pâine cu brânză, iar doamnei bătrâne, care avea un nepot naufragiat ce mergea desculț cine știe pe unde în lume, i se făcu milă de bietul orfan și-i dădu și ea câte ceva din puținul ei, dar, cel mai important,

îi oferi vorbe frumoase şi bune şi lacrimi de duioşie şi milă, care s-au întipărit în sufletul lui Oliver mai adânc decât toate suferinţele pe care le îndurase până atunci.

Foarte devreme, în dimineaţa celei de-a şaptea zile după ce-şi părăsise oraşul natal, Oliver îşi făcu intrarea în oraşelul Barnet şchiopătând uşor. Obloanele erau încă trase, străzile erau pustii şi nimeni nu se sculase ca să se apuce de treabă. Frumos ca un glob de aur, soarele se înălţa pe cer, doar că lumina lui nu făcea decât să-l arate pe băiat şi mai singur şi într-o stare şi mai jalnică, aşa cum stătea el pe un prag rece al unei case, cu picioarele tot o rană, pline de sânge şi murdar de praf din cap până în picioare.

Dar iată că obloanele începeau să se deschidă unul după altul, storurile se ridicau, iar oamenii începeau să mişune care încotro. Unii dintre ei se opreau preţ de o clipă ca să se uite la Oliver. Alţii, chiar dacă erau foarte grăbiţi, se uitau la el ca la cine ştie ce arătare. Dar nimeni nu-i întinsese o mână de ajutor şi nici nu-şi bătea capul să-l întrebe cum a ajuns acolo. Nu mai avea putere nici măcar să cerşească, aşa că se aşeză pe o treaptă.

Rămase acolo ghemuit câtva timp, minunându-se de atâtea case pe care le vedea în jurul lui (se părea că în Barnet, cam la două-trei case dădeai peste o cârciumă, mai mare sau mai mică), tot privind la toate trăsurile care treceau în sus şi-n jos şi gândindu-se cam cât de puţin le-ar fi trebuit lor să parcurgă acelaşi drum pe care el l-a făcut într-o săptămână întreagă cu atâta curaj şi efort. Pe când se gândea la toate acestea, privirea îi fu atrasă de un băiat, care trecuse pe lângă el cu câteva minute mai înainte fără să-i dea nici cea mai mică atenţie, dar care acum îl privea foarte insistent de pe cealaltă parte a drumului. La început nu-l prea băgă în seamă, dar pentru că rămase acolo pironit şi-l observa cu atâta insistenţă, Oliver ridică şi el capul şi-l fixă cu privirea. În acel moment, băiatul traversă strada şi, apropiindu-se de Oliver, îi zise:

— Bună, măi puiule, ce e? Ce s-a întâmplat?

Cel care îi pusese întrebarea tânărului nostru călător era cam tot de vârsta lui, dar şi unul dintre cei mai ciudaţi pe care acesta îi văzuse până atunci. Era un băiat extrem de

murdar, cu nasul cârn, cu fruntea teşită şi cu o faţă inexpresivă, însă în ciuda acestui aspect general total neplăcut îşi dădea aere şi avea un comportament de om mare. Era cam mic de înălţime pentru vârsta lui, avea picioarele în paranteză, iar ochii îi erau mici şi urâţi; totuşi privirea lui era foarte vioaie. Părăria părea să-i cadă de pe cap în orice moment şi desigur că aşa s-ar fi întâmplat dacă nu ar fi fost atât de iscusit în a da într-un fel anume din cap, gest care o aducea înapoi în poziţia ei iniţială. Era îmbrăcat cu o haină de om mare, care-i ajungea aproape de călcâie. Ca să nu-i treacă mânecile mai jos de degete, şi le suflecase până la coate, în dorinţa de a le putea băga cât mai adânc în buzunarele pantalonilor lui de velur. În plus, deşi nu era prea înalt, botinele lui cu şireturi îi confereau un aer tare cuceritor, făcându-l să pară un tânăr gentleman foarte elegant.

— Bună, măi puiule, ce e? Ce s-a întâmplat?, îl întrebă iar ciudatul acesta pe Oliver.

— Sunt extrem de flămând şi de obosit, răspunse Oliver, cu ochii plini de lacrimi. Nici nu ştii cât de mult am mers pe jos. De şapte zile tot merg şi merg întruna.

— De şapte zile?, se miră domnişorul. Ca să vezi! *Ciocul* ţi-a poruncit, nu? Dar, observând surpriza din ochii lui Oliver, adăugă: prietene, cred că nu prea ştii bine ce înseamnă aia *cioc*.

Supus, el răspunse că din câte ştia, cuvântul înseamnă gura unei păsări.

— Da' chiar că eşti prostuţ, exclamă domnişorul. *Cioc* vrea să zică magistrat, iar când unul îţi spune că mergi din porunca ciocului, adică vrea să spună că nu eşti pe drumul cel drept, adică eşti când sus, când jos. Dar la *moară* ai fost vreodată?

— La care moară?, întrebă Oliver.

— Cum la care moară!? Păi, moara aia atât de mică încât intră lejer în Stone Jug.[1] Ea merge întotdeauna mai bine atunci când vântul neprielnic măturã oamenii şi-i bagă înăuntru, dar dacă bate vântul bun cu putere, atunci lucrătorii nu prea pot intra. Da' nu-i nimic, hai cu mine, spuse

[1] Stone Jug era o închisoare, unde munca silnică se numea *moară*, dar mai poate însemna şi *borcan de piatră*, într-un joc de cuvinte (n t)

domnișorul, mâncare vrei, mâncare îți voi da! Nici eu nu am prea mulți bani, doar o jumătate de penny, dar mă mai scotocesc eu de ceva și văd eu ce fac! Hai, sus, ridică-te în cele două bețe, așa!

Îl ajută pe Oliver să se ridice pentru ca apoi să meargă împreună în prăvălia unui lumânărar de unde cumpără niște șuncă mai grasă și un sfert de pâine, sau așa cum spunea el „o bucată de patru firfirei". Scoase iute miezul din pâine și făcu o gaură în care băgă șuncă, după care îndesă miezul la loc. Puse pâinea sub braț, intră apoi într-o cârciumă și-l conduse pe Oliver într-o cameră din spate. Acolo, tânărul acesta misterios porunci să li se aducă o halbă de bere. Îmbiat de noul lui prieten, începu să mănânce cu disperare, timp în care băiatul acesta ciudat îl ținea sub observație cu foarte multă atenție.

— Te duci la Londra, nu?, spuse băiatul cel ciudat după ce Oliver termină în sfârșit de mâncat.

— Da.

— Ai unde dormi?

— Nu.

— Bani ai?

— Nu.

Băiatul cel ciudat fluieră și-și vârî mâinile în buzunare, atât cât îi permiteau mânecile de la haina lui mult prea largă.

— Tu stai la Londra?, întrebă Oliver.

— Da, dar numai atunci când merg pe acasă, răspunse băiatul. Cred că ai nevoie de un loc unde să tragi la noapte, nu-i așa?

— Da, așa e, răspunse Oliver. N-am mai dormit sub un acoperiș de când am plecat de acasă.

— Lasă, nu-ți mai înroși ochii de atâta plâns, spuse domnișorul cel tânăr. Și eu trebuie să fiu la Londra în seara aceasta. Cunosc eu acolo un bătrân foarte de treabă, care ți-ar oferi găzduire fără să-ți ceară niciun ban. Singura condiție este aceea de a-i fi prezentat de vreun domn pe care el să-l cunoască. Dacă mă cunoaște pe mine? O, nu! Cătuși de puțin! Nici nu mă cunoaște!

Domnișorul cel tânăr zâmbi cu un subînțeles ironic și-și termină de băut berea.

Această ofertă deosebit de tentantă și de neașteptată era dincolo de orice speranță, cu atât mai mult cu cât Oliver nu ar fi putut să obțină această favoare din partea bătrânului, precum și vreo muncă, fără să piardă multă vreme.

Toată această discuție a avut darul de a destinde atmosfera dintre cei doi. Așa a aflat Oliver că pe prietenul lui îl chema Jack Dawkins și că era copilul favorit și protejatul acestui bătrân foarte de treabă.

Domnul Dawkins nu prea părea să arate ca și cum s-ar bucura foarte mult de favorurile stăpânului său, care pe deasupra îl mai și proteja. Dar domnișorul vorbea de nu se mai oprea și fără șir, recunoscând pe față că prietenii lui cei mai apropiați îl porecleau Șmecherul, de aceea Oliver și-a dat seama în cele din urmă că, fiind un tip împrăștiat și căruia nu-i păsa de nimic, zadarnic binefăcătorul lui încerca să-l facă să vină cu picioarele pe pământ. Ajungând la această concluzie, și-a pus în cap în secret să câștige cât mai iute cu putință încrederea domnului cel bătrân, iar dacă Șmecherul tot nu se îndrepta, Oliver fiind aproape convins de acest lucru, atunci putea el să aibă onoarea de a se împrieteni mai bine cu acesta.

John Dawkins nu a vrut nici în ruptul capului să intre în Londra înainte de căderea nopții, așa că au ajuns la bariera Islington doar după ora unsprezece. Au trecut din Angelo în strada Saint John, apoi au coborât pe străduța care dădea spre teatrul Sadler's Wells, prin strada Exmouth și calea Coppice; au trecut pe lângă curtea cea mică a azilului de muncă, au traversat terenul care în trecut se numea Hockley-in-the-Hole, și de acolo au ajuns la colina Little Saffron și la colina Saffron the Great. Din acea zonă, Șmecherul a început să meargă mai repede, îndemnându-l și pe Oliver să facă la fel.

Deși Oliver era foarte atent ca nu cumva să se piardă de călăuza lui, din când în când tot nu se putea opri să nu privească pe furiș la casele de pe marginea drumului. În viața lui nu văzuse locuri mai murdare și mai sordide ca pe aici. Străzile erau foarte înguste și pline de noroi, iar aerul era

irespirabil și plin de miasme. Peste tot erau o mulțime de prăvălii și prăvălioare, de unde, ciudat, aveai impresia că singura marfă erau ciorchinii aceia de tânci adunați la un loc, care, chiar și la acea oră târzie din noapte, se târau de-a bușilea peste pragurile ușilor, țipând cât îi ținea gura. Singurele locuri ce păreau a prospera în toată această atmosferă încărcată de murdărie, ceață și păclă erau aceste cârciumi unde irlandezi de cea mai proastă calitate se certau întruna. Prin niște curți scoperite, care duceau prin cotloane întortocheate în case înghesuite unele într-altele, se tăvăleau în noroi, deopotrivă, bărbați și femei morți de beți. De pe la uși apăreau niște indivizi cu figuri dubioase, care întâi priveau în sus și-n jos pentru ca apoi să o zbughească afară, dar nu întotdeauna mânați de niște scopuri bune.

Când au ajuns sus în vârful colinei, Oliver chiar se gândea dacă nu era mai bine pentru el să o ia la sănătoasa. Prinzându-l de mână, șeful lui împinse ușa unei case de pe ulița Field și, împingându-l în hol, o închise în urma lor.

— Cine-i acolo?, strigă o voce de undeva, de jos, ca răspuns la fluieratul Șmecherului.

— Popa și cu asul!, se auzi răspunsul.

Vorbele sunau ca o parolă prin care se anunța că totul era în regulă. Lumina slabă a unei lumânări pâlpâi ușor, în celălalt capăt îndepărtat la coridorului, și o față de bărbat apăru de nicăieri, de pe lângă o balustradă ruptă dintr-o scară ce ducea într-o bucătărie.

— Dar parcă sunteți doi, spuse bărbatul, ridicând lumânarea și punându-și mâna streașină la ochi. Celălalt cine e?

— Nou meu prieten, răspunse Jack Dawkins, trăgându-l pe Oliver de guler mai în față.

— De unde e?

— Din țara lui Papă-Lapte! Fagin e sus?

— Da, alege ștergătorile. Hai, sus cu voi! Lumânarea se trase înapoi, iar chipul dispăru în întuneric.

Bâjbâind prin întuneric cu o mână și ținându-se foarte strâns de tovarășul lui cu cealaltă, Oliver urcă cu greu pe scara ruptă, prin acel întuneric de nepătruns. Spre deosebire de el, prietenul lui urcă ușor și repede, lucru ce demonstra

că el era foarte obișnuit cu toată casa. Trânti de perete ușa camerei din dos și-l trase pe Oliver după el.

Pereții și tavanul erau înnegriți de vreme și mizerie. În fața focului era o măsuță din lemn. Pe ea era o lumânare înfiptă bine de tot în gâtul unei sticle de bere. Mai erau vreo două-trei oale din aramă, iar pe o farfurie o bucată de pâine și unt. Într-o tigaie, pe foc, se prăjeau câțiva cârnați. Aplecat deasupra lor și cu o furculiță în mână, stătea un evreu foarte bătrân și scofâlcit, ale cărui priviri răutăcioase și chip respingător erau umbrite de o claie de păr roșu. Avea pe el un halat soios din flanel, cu un decolteu din care se vedea un gât slab și plin de vene. Părea că-și împarte atenția când înspre tigaia cu cârnați, când înspre grătarul pentru uscatul rufelor unde atârnau mai multe batiste din mătase. Pe jos erau puși unii lângă alții niște sci foarte aspri, care se doreau a fi paturi, iar în jurul mesei stăteau vreo patru sau cinci băieți, nici unul mai mare decât Șmecherul. Asemenea oamenilor mari, fumau din niște pipe lungi de lut și beau dintr-o băutură foarte tare. La vederea lor, s-au ingrămădit imprejur, și, în timp ce Șmecherului îi șoptea ceva la ureche evreului cel bătrân, ei au inceput să se strâmbe la Oliver și să rânjească în toate felurile. La fel făcu și bătrânul, care tot răsucea furculița în mână.

— Fagin, acesta este Oliver Twist, băiatul de care ți-am vorbit, spuse Jack Dawkins.

Bătrânul îi adresă un rânjet și aplecându-se până la pământ în fața lui Oliver, îl luă de mână și începu să-i spună că spera să aibă onoarea de a-l cunoaște mai bine. La auzul acestor cuvinte, băieții, care până atunci fumaseră pipă, veniră lângă el și dădură mâna cu el bărbătește, scuturându-i-o mai tare în special pe cea în care-și ținea bocceluța. Unul dintre ei se străduia din răsputeri să-i ia șapca de pe cap, altul să-și bage mâinile în buzunare lui Oliver pentru că, gândea el, fiind obosit, să nu mai trebuiască să și le goleaască el personal înainte de a merge la culcare. Și probabil că ar fi mers și mai departe cu aceste politeturi, dacă nu ar fi fost evreul cel bătrân care să înceapă să împartă cu dărnicie ici și colo lovituri cu furculița peste capetele și mâinile drăgălașilor de tineri.

— Ne bucurăm foarte mult că te-am cunoscut, Oliver, da, da, chiar foarte mult, spuse evreul. Șmecherule, dă cârnații la o parte și trage ciubărul acela lângă foc ca să se așeze Oliver pe el. Dragul meu, oh, te uiți la batiste, nu-i așa? Sunt foarte multe. Le-am pus acolo ca să le spălăm și atât. Ha! Ha! Ha!

Partea finală a discursului a fost primită cu adevărate urale din partea băieților care promiteau mult pentru domnul cel bătrân și vesel, după care, în mijlocul acestei veselii de nedescris, au plecat la masă.

Oliver și-a mâncat partea lui, iar evreul i-a amestecat într-un pahar gin fierbinte cu apă. Când i l-a dat, i-a spus că trebuia să-l bea până la fund, pentru că trebuia să-l servească și pe alt domn. Oliver făcu întocmai. Imediat s-a simțit luat pe sus de parcă era un fulg și pus pe saci, după care a adormit buștean.

Capitolul 9

În care aflăm mai multe detalii despre domnul cel bătrân și simpatic, precum și despre tinerele lui speranțe

Târziu în dimineața următoare, Oliver s-a trezit dintr-un somn profund și odihnitor. Nu era nimeni în încăpere, decât evreul cel bătrân, care fierbea într-o crăticioară niște cafea pentru micul dejun și fluiera încetișor în timp ce amesteca și amesteca mereu cu o lingură de fier. Din când în când se oprea ca să asculte dacă de undeva de jos s-ar fi auzit cel mai mic zgomot. Apoi, când era sigur că nu se-ntâmpla nimic, începea din nou să fluiere și să amestece mai departe în cafea.

Chiar dacă Oliver făcuse ochi, el nu se trezise încă de-a binelea. Există acea stare de veghe, când ești între vis și realitate și când doar în cinci minute poți visa mult mai mult, cu ochii pe jumătate deschiși și conștient, decât ai visa în cinci nopți cu ochii închiși și cu simțurile complet adormite. În acele momente, omul știe exact ce se petrece în mintea lui, deși are o idee vagă asupra puterii gândului lui, a legăturii lui cu telurul și a stimulului de a se elibera de timp și de spațiu.

Exact așa se simțea Oliver în acest moment. Îl văzu pe evreu deși avea ochii pe jumătate închiși, îl auzi cum fluiera ușurel și recunoscu sunetul lingurii care atingea din când în când marginile crăticioarei. Mintea lui mai era preocupată și de toți cei pe care îi cunoscuse până atunci.

Terminând de făcut cafeaua, evreul trase crăticioara într-un colț al plitei și, neștiind exact pentru câteva clipe

ce să mai facă, se întoarse, se uită la Oliver şi-l strigă pe nume. Acesta nu-i răspunse, făcând încă pe adormitul.

Fiind acum sigur că băiatul doarme, evreul se îndreptă uşurel către uşă, pe care o încuie cu cheia. Apoi, atât cât putu Oliver să zărească, scoase de undeva din duşumea o lăduţă, pe care o puse cu grijă pe masă. Ochii îi scânteiau de o bucurie ciudată pe când sălta capacul şi privea înăuntru. Trăgându-şi un scaun vechi mai aproape de masă, se aşeză şi scoase din lăduţă un ceas superb din aur încrustat cu pietre preţioase.

— Aha, spuse evreul ridicând din umeri şi strâmbându-se de-ţi îngheţa sângele în vine. Deşteptii! Deşteptii! Şi au rezistat până la capăt! Nici în ruptul capului nu au vrut să-i spună bătrânului pastor unde le-au pus. Şi niciodată nu l-au turnat pe moş Fagin! Dar chiar aşa, de ce ar face-o? Lanţul nu s-ar fi lărgit şi nici ei nu ar fi stat ceva mai mult acolo sus pe scăunel pentru altceva! Nu, nu! Buni, băieţii ăştia! Buni tare!

Rostind aceste vorbe şi continuând să mormăie şi altele, evreul puse ceasul la locul lui secret şi sigur. După care mai scoase din aceeaşi lăduţă încă vreo şase sau şapte ceasuri pe care le examină cu aceeaşi plăcere; apoi scoase inele, broşe, brăţări şi alte bijuterii din metale scumpe şi lucrate meşteşugit, încât Oliver nici nu ştia cum să le spună.

Le puse pe toate la locul lor pentru ca să scoată apoi un obiect de preţ atât de mic, încât aproape nici nu se putea vedea din palma lui. Părea că pe el era scris ceva care abia de se putea citi, pentru că evreul îl puse pe masă şi ţinând mâna căuş pentru ca lumina să-i cadă dintr-un unghi favorabil, îl cercetă îndelung şi cu multă seriozitate. În cele din urmă îl puse înapoi la locul lui fără ca să fi ajuns la vreun rezultat satisfăcător şi, sprijinindu-se de spătarul scaunului, murmură:

— Mare lucru şi pedeapsa cu moartea! Doar că morţii nu mai apucă să se pocăiască niciodată şi nici nu pot să mai dezvăluie poveşti deocheate sau periculoase. Ah, mare istorie pentru afacerea asta a noastră! Cinci dintre ei atârnau în streang, dar niciunul nu şi-a dezlegat limba şi nici nu l-a dat în gât pe moş Fagin!

Şi pe când evreul se pierdea în diverse consideraţii rostind aceste cuvinte, ochii lui negri şi strălucitori ca ai unui vieţuitoare, care de data aceasta priveau în gol înaintea lui, căzură din întâmplare pe chipul lui Oliver. Copilul îl privea cu ochi mari, mai-mai să-i iasă din orbite, mut de uimire. Şi, deşi privirile lor s-au încrucişat doar pentru o fracţiune de secundă, bătrânului i-a fost suficient pentru a-şi da seama că băiatul îi observase toate mişcările. Închise capacul lăduţei cu un zgomot asurzitor şi, punând mâna pe un cuţit de tăiat pâine care era pe masă, se ridică iute. Tremura atât de tare, încât Oliver, care şi el era foarte speriat, putu să observe că şi cuţitul îi tremura de nervi în mână.

— Ce e?, întrebă bătrânul. De ce mă pândeşti? De când te-ai trezit? Spune, ce-ai văzut? Vorbeşte, n-auzi! Şi asta cât mai repede, dacă vrei să mai trăieşti!

— N-am mai putut dormi, domnule, răspunse Oliver cu glas şoptit şi îmi pare foarte rău dacă v-am tulburat, domnule.

— Nu cumva te-ai trezit mai devreme, de acum vreo oră?, întrebă evreul încruntându-se ameninţător la băiat.

— Nu, domnule, nici vorbă, răspunse Oliver.

— Sigur?, strigă evreul la el, privindu-l şi mai ameninţător decât înainte şi având o atitudine şi mai ameninţătoare.

— Pe cuvântul meu de onoare, domnule, eu am dormit, răspunse Oliver foarte serios. N-am fost treaz deloc, domnule!

— Bine, bine, băiete dragă!, spuse brusc evreul revenindu-şi în fire, respirând parcă mai uşurat şi jucându-se puţin cu cuţitul, înainte de a-l pune la loc, doar ca să lase impresia că îl mânuia numai din joacă. Oh, da, sigur că da, aşa e cum spui tu. Am vrut doar să te sperii. Eşti un băiat tare bun! Ha! Ha! Da, chiar eşti un băiat tare bun, Oliver! Evreul îşi frecă mâinile şi îşi răse răutăcios în barbă, dar, în acelaşi timp, aruncă şi o privire stinghere spre lăduţă.

— Dragul meu, ai văzut vreunul din lucruşoarele acestea drăguţe?, întrebă evreul punând mâna pe lăduţă după o scurtă pauză.

— Da, domnule, răspunse Oliver.

— Ah, făcu evreul schimbându-se la faţă. Sunt ale mele, Oliver, aceasta este mica mea comoară. Din asta voi trăi la

bătrânețe. Toată lumea spune despre mine, dragul meu, că aș fi un zgârie-brânză și atât.

Oliver se gândi că într-adevăr domnul cel bătrân își mânca de sub unghii de zgârcit ce era, dacă trăia într-un loc atât de murdar și avea așa niște ceasuri de valoare.

Dar gândindu-se că probabil Șmecherul și ceilalți băieți îl costau o mulțime de bani, îl privi pe bătrânul evreu mai atent și-l întrebă dacă acesta îi dădea voie să se dea jos din pat.

— Dar cum să nu, dragul meu, bineînțeles, răspunse domnul cel bătrân. Uite vezi, acolo în colțul camerei, lângă ușă, e un ulcior cu apă. Adu-l încoace, iar eu am să-ți dau un lighean în care să te speli, dragul meu.

Oliver se dădu jos din pat, traversă camera și, înainte de a ridica ulciorul cu apă, se opri o fracțiune de secundă. Când se întoarse, lădița cu bijuterii nu mai era nicăieri.

De-abia terminase să se spele și să pună totul în ordine, să arunce apa din lighean pe fereastră, ca să-i facă pe plac evreului, când apăru Șmecherul, însoțit de un prieten de-al lui, foarte sprințar și care nu stătea în loc cum nu stă nici argintul viu și pe care Oliver îl văzuse cu o seară înainte cum fuma pipă. I-l prezentă, se numea Charley Bates. Cei patru s-au așezat să-și ia micul dejun și să-și bea cafeaua cu niște pâinici rotunde cu șuncă pe care Șmecherul le scosese din pălărie.

— Ei, spuse bătrânul evreu întrebător, uitându-se din când în când cu coada ochiului la Oliver în timp ce, de fapt, vorbea cu Șmecherul, sper că ați făcut treabă bună astăzi, dragii mei, nu-i așa?

— Oho!, răspunse Șmecherul.

— Și încă cum!, adăugă Charley Bates.

— Strășnici băieți, strășnici cu adevărat!, spuse evreul. Și cam ce-ați pescuit azi, dragii mei?

— Vreo două portofele, răspunse domnul cel tânăr.

— Căptușite bine?, se interesă evreul cu ochi mai-mai să-i iasă din orbite de lăcomie.

— Hm, destul de bine, răspunse Șmecherul, punând pe masă cele două portofele, unul verde și unul roșu.

— Nu-s chiar așa de grele precum s-ar crede, spuse evreul, după ce le cercetă pe dinăuntru cu atenție. Dar, în schimb, sunt foarte curate și lucrate îngrijit. Cine le-a făcut e priceput, nu glumă, nu-i așa Oliver?

— Adevărat, domnule, spuse Oliver.

Auzind aceste cuvinte, Charley Bates începu să râdă în hohote, în timp ce Oliver era uluit și nu înțelegea deloc ce era așa de râs în cele spuse de el.

— Iar tu ce-ai adus, dragul meu?, îl întrebă Fagin pe Charley Bates.

— Ștergători, răspunse domnișorul Bates, scoțând patru batiste din buzunar.

— Ei, da, spuse evreul, cercetându-le foarte atent, sunt foarte bune, da, da, chiar foarte bune! Charley, literele pot fi ușor scoase cu un ac fin, iar eu cred că cel mai bine ar fi să-l învățăm pe Oliver cum să facă acest lucru. Ce zici, Oliver? Hi! hi! hi!

— Desigur, domnule, dacă vreți dumneavoastră, veni răspunsul lui Oliver.

— Nu-i așa, dragul meu, că ai vrea și tu să înveți ca și Charley Bates trucul acesta cu batistele?, întrebă evreul.

— Cum să nu, domnule, doar dacă vreți dumneavoastră să mă învățați, răspunse Oliver.

Tot acest schimb de replici i se păru domnișorului Bates atât de caraghios, încât izbucni din nou într-un hohot de râs și râse, și râse cu atâta poftă că, în loc să înghită cafeaua cum trebuie, se înecă de era mai-mai să se sufoce.

— Ce mai papă-lapte!, spuse Charley când își mai reveni puțin, ca scuză pentru comportamentul total lipsit de politețe față de cei din jurul lui.

Șmecherul preferă să tacă și să-i răvășească părul pe frunte lui Oliver, pentru ca mai apoi să-i spună că în curând va avea să știe de toate. Sesizând că Oliver se face roșu ca para focului la față, bătrânul domn schimbă subiectul pe dată și întrebă dacă în dimineața aceea fusese multă lume care să asiste la execuție. Toate acestea făceau să se învârtă în capul băiatului o mulțime de întrebări. Judecând după răspunsurile celor doi băieți, era limpede ca lumina zilei că ei fuseseră acolo și atunci normal că Oliver se întreba cum de fusese posibil ca

ei să asiste la execuție și să-și fi făcut și treaba atât de bine și de repede.

După ce au terminat de luat micul dejun, domnul cel bătrân și vesel, împreună cu cei doi băieți începură un joc ciudat și neobișnit, care avea următoarele reguli: domnul cel bătrân și vesel băgă o tabacheră într-un buzunar de la pantaloni, un carnețel în celălalt și un ceas cu un lanț petrecut în jurul gâtului în buzunarul de sus de la vestă și, înfigându-și un ac cu un diamant fals în cămașă, își încheie haina cu toți nasturii de jos până la gât, apoi își puse tocul de ochelari și batista în buzunar și luând un baston în mână, începu să se plimbe încolo și încoace prin încăpere, imitându-i aidoma pe acei domni bătrâni pe care îi poți vedea aproape la orice oră din zi plimbându-se pe stradă. Din când în când se oprea în fața sobei sau a ușii, dând senzația că privește cu mare atenție la vitrina vreunui magazin. Și, permanent în aceste momente, privea de jur-împrejur, de teamă să nu fie atacat de hoți și își tot pipăia buzunarele pe rând ca să se asigure că nu a pierdut nimic între timp. Toate acestea le făcea într-un mod atât de caraghios, dar și foarte firesc, încât Oliver începu să râdă și râse de-i curgeau lacrimile. Dar în tot acest timp, cei doi băieți se țineau după el, urmându-l îndeaproape și sărind într-o parte și-n alta, atât de sprinteni de fiecare dată când bătrânul se întorcea pe neașteptate, încât practic îi era imposibil să-i vadă. În cele din urmă Șmecherul îl călcă pe bătrân pe picior sau se prefăcu că se împiedică din greșeală de gheata lui, în timp ce Charley Bates se izbi de el pe la spate. O fracțiune de secundă le-a fost de ajuns ca să-i ia cu o rapiditate incredibilă tabachera, carnețelul, ceasul de buzunar cu lanț cu tot, acul de la cămașă, tocul de ochelari și batista din buzunar. Dacă domnul cel bătrân simțea o mână într-unul din buzunare, striga imediat care era acela și astfel jocul începea de la capăt.

După ce s-au jucat astfel de mai multe ori, au apărut și două domnișoare care au venit să-i viziteze pe domnii cei tineri. Se numeau Bet și Nancy. Amândouă aveau o claie de păr în cap, care nu era prea frumos strâns la spate în coc și erau încălțate cu ciorapi căzuți pe picioare și niște pantofi scâlciați, ca vai de ei. Per total, nu puteai spune despre ele că erau prea

frumoase. Erau tare roșii în obraji și aveau o privire sfidătoare, dar și sinceră în același timp. Aveau un comportament și maniere agreabile și se mișcau cu multă ușurință. Oliver le găsi pe dată foarte drăguțe și, într-adevăr, chiar așa și erau.

Vizitatoarele au poposit la ei o bună bucată de vreme. Imediat a apărut și rachiul pe masă, pentru că una dintre domnișoare se plângea că ar avea o răceală pe dinăuntru. Ca urmare, conversația s-a încins din toate părțile. În cele din urmă, Charley Bates spuse că era timpul să hoinărească puțin – adică, se gândi Oliver, cum spun francezii, să facă o plimbare. Șmecherul și Charley au plecat împreună cu cele două domnișoare, dar nu înainte de a fi dăruiți din plin cu bani de buzunar primiți de la amabilul evreu bătrân.

— Ei, ai văzut, dragul meu?!, spuse Fagin, asta înseamnă să trăiești o viață frumoasă! Azi pot să fac tot ce poftesc.

— Dar și-au terminat treaba, domnule?, se interesă Oliver.

— Da, spuse evreul. Doar dacă din întâmplare dau peste ceva prin drumul lor și dacă se întâmplă așa, bineînțeles că n-or să lase treaba nefăcută. Să-i iei drept exemplu, dragul meu, e-xem-plu, spuse evreul aranjând cărbunii mai bine în sobă cu cleștele ca să dea o importanță și mai mare spuselor lui. Să faci tot ce-ți spun ei și să-i asculți în toate, dar în special pe Șmecher. În curând, el va ajunge un mare om și te va ajuta și pe tine să fii la fel ca el, dacă îi urmezi sfaturile întocmai. Îmi atârnă cumva batista din buzunar, dragul meu?, spuse evreul oprindu-se brusc din ceea ce spunea mai înainte.

— Da, domnule, răspunse Oliver.

— Ia încearcă să vezi și tu dacă nu cumva poți să o scoți din buzunarul meu, fără ca eu să simt. I-ai văzut cum au făcut azi-dimineață.

Cu o mână Oliver săltă căptușeala buzunarului, așa cum îl văzuse pe Șiret că făcuse de dimineață și trase batista ușurel cu cealaltă mână.

— Ai scos-o?, strigă bătrânul.

— Da, domnule, uitați-o, spuse Oliver fluturând-o.

— Ești tare isteț, Oliver, spuse domnul cel bătrân în joacă, mângâindu-l pe Oliver aprobator pe cap. Până acum nu am

văzut un băiat atât de iute ca tine. Uite, ia de aici un șiling. Dacă mergi tot așa, ai să ajungi cel mai mare om al vremii acesteia. Iar acum, vino lângă mine să-ți arăt cum să scoți monogramele de pe batiste.

Lui Oliver i se învârtea în cap aceeași întrebare: ce legătură există între a sustrage o batistă din buzunarul domnului cel bătrân și șansa lui de a ajunge un om mare? Dar, gândindu-se mai departe că știe evreul ce spune, pentru că avea atâta experiență de viață, îl urmă în tăcere la masă și fu foarte atent la ceea ce i se explica.

Capitolul 10

În care Oliver ajunge să se împrietenească mai bine cu noii săi asociați; dobândește experiență plătind un preț foarte scump. Acesta este un capitol foarte scurt, dar deosebit de important pentru povestea noastră

Multe zile de atunci încolo Oliver a rămas în încăperea evreului fie descoșând monogramele de pe numeroasele batiste care erau aduse acasă, fie participând la jocul pe care vi l-am descris deja și pe care cei doi băieți și evreul îl jucau cu regularitate în fiecare dimineață. De la o vreme începu să-i fie dor să mai iasă la aer curat și de aceea începu să insiste pe lângă domnul cel bătrân să-i dea și lui voie să meargă la lucru cu cei doi tovarăși ai lui.

Oliver își dorea să se apuce și el serios de treabă, pentru că își dădea seama că domnul cel bătrân avea un caracter și o morală foarte dârze. Ori de câte ori Șmecherul sau Charley Bates se întorceau noaptea târziu acasă cu mâinile goale, el îi certa foarte aspru și se plângea de obiceiurile lor proaste de băieți nepăsători și puturoși, nu le dădea nimic de mâncare și le amintea că trebuie să se străduiască să muncească din greu. Odată, chiar a ajuns să-i bată și să le dea un brânci pe scară, numai că acest lucru se întâmpla foarte rar, fiind ceva cu totul ieșit din comun.

În cele din urmă, Oliver obținu permisiunea mult-râvnită. Timp de vreo două sau trei zile nu au avut de lucru cu batistele, prin urmare mesele de seară au fost cu mâncare extrem de puțină. Poate că tocmai din această cauză domnul cel bătrân i-a dat voie să iasă în oraș. Dar, oricare ar fi fost

situația, el i-a spus lui Oliver să plece, asigurându-l în același timp cu supravegherea permanentă a lui Charley Bates și a prietenului lui, Șmecherul.

Cei trei au pornit-o la drum. Șmecherul avea ca de obicei mânecile de la haină suflecate și pălăria pusă șmecherește pe o parte. Domnișorul Bates își pierdea timpul hoinărind cu mâinile vârâte în buzunare. Între ei era Oliver, care murea de curiozitate ca să vadă unde urmau să meargă și ce aveau ei să-l învețe întâi și mai întâi de toate.

Mergeau atât de agale pe drum, hoinărind așa, fără nicio țintă, încât Oliver începu să se gândească la un moment dat că iarăși aveau să-l dezamăgească pe domnul cel bătrân și să nu muncească deloc. Dar Șmecherul mai avea și un alt obicei prost, acela de a smulge șepcile de pe capul băieților mai mici decât el și de a le arunca pe unde îi venea. Spre deosebire de el, Charley Bates avea niște idei foarte largi despre dreptul la proprietate, șterpelind de pe tarabele înșirate pe marginea Tamisei mere și ceapă, pe care le băga cât mai adânc în buzunarele lui labirintice și care păreau că se întind peste tot pe sub haine. Întreaga situație chiar luase o turnură total neplăcută, Oliver fiind pe punctul de a declara sus și tare intenția de a se întoarce acasă, când deodată privirea îi fu atrasă de un comportament ciudat de misterios din partea Șmecherului.

Tocmai ce ieșiseră dintr-o curte lungă și îngustă aflată la doi pași de Piața Clerkenwell și care, din cauza unei confuzii de cuvinte, se mai numește și „Locul cel Verde". Șmecherul s-a oprit brusc, a dus degetul arătător la gură și i-a tras pe tovarășii lui înapoi cu foarte mare precauție și circumspecție.

— Ce e? Ce s-a întâmplat?, întrebă Oliver.

— Sssst!, răspunse Șmecherul. Îl vezi pe boșorogul acela de lângă taraba cu cărți?

— Domnul acela bătrân de dincolo de drum?, întrebă Oliver din nou. Da, îl văd.

— Ăla e, e-al nostru, spuse Șmecherul.

— Marfă!, insistă și domnișorul Charley Bates.

Mut de uimire, Oliver se uita la cei doi și nu-i venea să creadă ce aude și ce vede. Dar nu mai avu timp să mai facă nicio

remarcă, pentru că băieții traversară drumul furișându-se tiptil și apropiindu-se foarte tare de domnul cel bătrân care le atrăsese atenția atât de mult. Oliver făcu doi pași după ei și, neștiind exact dacă să meargă mai departe sau să se întoarcă, rămase pe loc uitându-se la ei, mut și uluit în același timp.

Domnul cel bătrân părea a fi un bărbat foarte respectabil, avea părul pomădat și ochelari cu ramă de aur. Purta o haină de culoare verde închis cu guler de catifea neagră, avea pantaloni albi, iar sub braț ținea un baston elegant de bambus. Stând ușor rezemat de tarabă, tocmai alesese o carte pe care o răsfoia și o citea cu mare interes, ca și cum ar fi stat foarte confortabil în fotoliul lui de acasă din bibliotecă. Judecând după cât era de cufundat în lectura cărții, cu siguranță că el deja se simțea ca acasă, pentru că în jurul lui nu mai existau nici taraba, nici strada, nici băieții și în general nimic, ci doar cartea pe care o citea cu aviditate, întorcând paginile una după alta și continuând foarte absorbit și cu mare interes cu rândurile din pagina următoare.

Spre groaza și spaima lui Oliver, care era doar la câțiva pași în urma lor, privind cu ochii mai-mai să-i iasă din orbite, îl văzu pe Șiret cum bagă mâna în buzunarul domnului cel bătrân și cum îi scoate batista din el, pe care i-o pasă lui Charley Bates, după care o luară la fugă cât îi țineau picioarele.

Într-o fracțiune de secundă, prin mintea băiatului se perindară batistele, ceasurile de buzunar, toate bijuteriile, evreul și totul îi deveni acum foarte clar. Era ca și paralizat, iar de spaimă sângele îi gonea nebunește prin tot trupul. Zăpăcit de tot și îngrozit de ce văzuse, se răsuci pe călcâie și o rupse la fugă cât putea el de iute.

Toate acestea s-au petrecut într-o fracțiune de secundă. Dar exact în clipa în care Oliver a rupt-o la fugă, domnul cel bătrân băgă mâna în buzunar și, observând dispariția batistei, se întoarse cu fața înspre fugar. Văzându-l pe băiat că o zbughise la fugă, firește că trase concluzia că el îl jefuise și atunci se puse pe strigat:

— Hoțul, hoțul, prindeți hoțul!

Se luă după el, alergând cu toată puterea lui de om bătrân, fugind cu carte cu tot.

Dar domnul cel bătrân nu a fost singura persoană care să strige pentru prinderea răufăcătorului. Vrând să evite să atragă atenția asupra lor pentru că alergau ca niște nebuni pe stradă, Șmecherul și domnișorul Bates au reușit cu greu să se ascundă în primul gang de după un colț. Nu mult după aceasta au auzit și ei strigătele și l-au văzut pe Oliver care fugea mâncând pământul. Într-o fracțiune de secundă au înțeles cum stau lucrurile, așa că au ieșit imediat din ascunzătoarea lor și, ca niște cetățeni onești ce se pretindeau a fi, s-au alăturat urmăririi și au început să strige la rândul lor:

— Hoțul, hoțul, prindeți hoțul!

Deși Oliver fusese crescut de filozofi, teoretic vorbind, el nu știa prea bine că frumoasa axiomă a instinctului de autoapărare este prima lege a naturii. Poate că dacă ar fi știut-o ar fi fost mult mai bine pregătit pentru ea. Dar fiindcă nu o știa, se alarmă și mai mult. Așa că alerga de parcă mânca norii, urmărit de domnul cel bătrân și de cei doi băieți, care strigau și țipau în urma lui.

— Hoțul, hoțul, prindeți hoțul!

Vorbele acestea atrag ca un magnet. Negustorul iese din prăvălie, cărăușul lasă calul și căruța, măcelarul aruncă tava pe jos, brutarul lasă coșul, lăptarul donița cu lapte, curierul își abandonează pachetele, școlarul jocul cu bile, muncitorul cazmaua, copilul paleta. Fug care încotro, de-a valma, într-o harabaură totală, ca nebunii. Unii plâng, alții țipă, iar alții urlă. Cei care ies dintr-o stradă laterală au toate șansele să fie trântiți la pământ, câinii asmuțiți încep să latre și să urle și, în general, toate orătăniile sunt stârnite. Peste tot, pe străzi, prin piețe și prin curți se aud numai strigăte.

— Hoțul, hoțul, prindeți hoțul! Vorbele acestea sunt rostite de sute de voci și se aud din ce în ce mai pregnant cu fiecare cotitură de drum. Zboară în vânt, sunt călcate în picioare prin noroi, mărșăluind de-a lungul trotuarelor. Ferestrele se deschid, oamenii ies în grabă afară din case, lumea parcă mărșăluiește pe străzi, toată gloata se adună ca la bâlci ca să vadă și să audă cât mai mult, dar cu toții ingroașă rândurile și strigă și mai tare: Hoțul, hoțul, prindeți hoțul!

— Hoțul, hoțul, prindeți hoțul! Toți oamenii sunt ahtiați ca să prindă ceva, măcar o dată în viața lor; un sărman copil nefericit, care de-abia mai putea să-și tragă respirația, fiind mort de oboseală, citindu-i-se teroarea și spaima din ochi, cu boabe de transpirație alunecându-i pe față și încercând din răsputeri să scape de urmăritorii lui ce se țineau tot mai aproape de el, tot strigând după el, făcându-l să-și piardă treptat din putere, strigând după el din ce în ce mai tare și chiar bucurându-se: Prindeți hoțul! Prindeți-l, pentru numele lui Dumnezeu, prindeți-l!

Gata, l-au prins. O lovitură bine gândită. L-au trântit la pământ. Flămânzi de senzații tari, mulțimea s-a strâns în jurul lui, iar fiecare nou-venit, îngrămădindu-se și dând din coate din răsputeri, încearcă să vadă și el cât de cât ceva. „Faceți loc! Faceți loc!" „Lăsați-l să respire, n-are aer!" „Ei, pe naiba, nici nu-i trebuie!" „Unde-i domnul cu pricina?" „Uite-l, coboară strada." „Făceți-i loc, domnului!" „Acesta-i băiatul, domnule?"

— Da.

Murdar de noroi și de praf, cu buza sângerândă, privind speriat la mulțimea aceea de fețe care-l înconjurau, Oliver zăcea trântit la pământ, în timp ce domnul cel bătrân era târât și împins oficial de urmăritorii de bază.

— Da, spuse domnul, mă tem că acesta e băiatul.

— Se teme, i-auzi, murmură mulțimea, te pomenești că ți-o fi milă!

— Bietul băiat!, spuse iar domnul, s-a rănit.

— Ei, bietul băiat, spuse un lungan mătăhălos făcând un pas înainte. Eu i-am dat un pumn în gură și m-am tăiat la mână în dinții lui. Dar l-am oprit, domnule!

Rânjind, lunganul duse ușor mâna la pălărie, așteptând să primească ceva pentru tot ce făcuse. Numai că domnul cel bătrân îl privi vădit neplăcut impresionat, se uită de jur-împrejur ca și cum ar fi vrut să plece cât mai repede din acel loc și probabil că ar fi făcut-o, fiind indirect de acord cu o a doua vânătoare, dacă în acel moment nu ar fi apărut un polițist (care se știe foarte bine că este întotdeauna ultima persoană

ce apare în astfel de cazuri) care să-şi croiască drum prin mulţime şi să-l apuce pe Oliver de guler.

— Hai, scoală-te în picioare, spuse omul cu asprime.

— Domnule, eu spun adevărul, nu-s vinovat cu nimic. Zău, mă jur, au fost alţi doi băieţi, spuse Oliver împreunându-şi mâinile în semn de rugăciune şi privind disperat în jurul lui. Trebuie să fie pe aici, pe undeva.

— Ei, da, las' că ştiu eu că nu sunt, spuse poliţaiul.

Voia el să fie spiritual şi ironic, dar din nefericire pentru Oliver chiar era adevărat, numai că Şmecherul şi Charley Bates o şterseseră în prima curte care le ieşise în cale. Hai, scoală-te şi hai să mergem!

— Să nu-l baţi!, spuse domnul cel bătrân plin de milă.

— O, nu, cum aş putea să fac aşa ceva?, răspunse poliţaiul şi, ca să dovedească acest lucru, smulse haina de pe copil. Hai, că vă ştiu eu pe voi ăştia, dar cu mine nu ţine! Te ridici odată, sau nu, diavol împielitat ce eşti?

De-abia putea să se ţină pe picioare, dar totuşi încercă să se ridice fiind înşfăcat de gulerul hainei şi mai mult târât cu paşi repezi. Domnul îi însoţea şi el, mergând pe lângă poliţist, iar unii din mulţime le-o luaseră binişor înainte şi, din când în când, se mai întorceau ca să se uite înapoi la Oliver. Băieţii mai chiuiau de bucurie şi ţopăiau pe lângă cei de pe stradă.

Capitolul 11

În care se vorbeşte despre domnul Fang, magistrat orăşenesc, şi în care se arată cum împărţea el dreptatea

Furtul fusese comis pe raza de acţiune şi în imediata apropiere ale unui important birou orăşenesc al poliţiei. Mulţimii nu i s-a permis să-l însoţească pe Oliver decât două sau trei străzi şi până la Mutton Hill, după care băiatul a fost dus pe sub o boltă, a intrat direct într-o curte murdară şi de aici într-un loc anume, unde cauzele se judecau imediat. Curtea mică era pavată cu dale. Aici au dat peste un bărbat îndesat şi vânjos, cu nişte favoriţi tare stufoşi pe obraji, ce tot învârtea o legătură de chei în mână.

— Ei, care-i treaba?, întrebă omul fără să se sinchisească prea mult.

— Am prins un hoţ de batiste, răspunse celălalt, care încă îl mai ţinea pe Oliver de guler.

— Iar dumneavoastră trebuie să fiţi partea cea păgubită, nu-i aşa domnule?, întrebă bărbatul cu cheile.

— Da, întocmai, eu sunt, răspunse domnul cel bătrân. Dar acum mă cam îndoiesc că acesta ar fi băiatul care să-mi fi furat batista. Mai bine... Mai bine aş renunţa.

— Îmi pare rău, domnule, dar acum nu se mai poate, nu mai aveţi de ales, sunteţi obligat să vă prezentaţi în faţa magistratului. Înălţimea Sa va fi disponibil într-o jumătate de minut. Hai şi tu, spânzuratule ce eşti!

Cam aşa a sunat invitaţia pentru Oliver să intre într-o celulă cu pereţi din piatră, în timp ce omul descuia uşa. Deşi l-a căutat peste tot, fără să găsească nimic asupra lui, el tot l-a încuiat.

Celula avea forma și aproape mărimea unui beci și era ingrozitor de murdară. Singura deosebire era că lumina din afară nu intra pe nicăieri. Nu era decât luni dimineața, dar locul fusese ocupat de șase bețivani, care fuseseră închiși acolo de sâmbătă noaptea. Dar asta nu contează câtuși de puțin în comparație cu arestul poliției unde se aduc în fiecare noapte bărbați și femei, care sunt acuzați de cele mai neinsemnate pricini. Vorbele rostite și sentințele sunt date ca pe bandă rulantă, iar temnițele, comparate cu cele de la închisoarea Newgate, sunt adevărate palate, deși ocupate de criminalii cei mai înrăiți care sunt judecați, declarați vinovați și condamnați la moarte. Cine nu crede, nu are decât să intre acolo și vadă pe propria lui piele!

Asemenea lui Oliver, domnul cel bătrân fu la fel de mâhnit, atunci când cheia se răsuci cu un zgomot strident în broască. De-abia în acea clipă își aminti de carte, se uită la ea și oftă din greu; doar ea era cauza, ce-i drept nevinovată, a tuturor celor întâmplate.

— Și totuși există ceva, se vede clar pe fața acestui copil, își spuse domnul cel bătrân, în timp ce pleca pășind gânditor și se tot bătea ușor cu cartea pe bărbie, ceva care mă impresionează, dar mă și intrigă în aceleași timp. Oare chiar să fie într-atât de nevinovat? Așa părea. Măi, să fie!, exclamă domnul cel bătrân, oprindu-se brusc și uitându-se către cer. Doamne, ajută-mă! Oare unde am văzut eu ochii și privirea aceasta?

După ce se concentră puternic timp de câteva minute, domnul cel bătrân plecă mai departe cu aceeași față gânditoare, trecu printr-o anticameră ce dădea în curte, iar de acolo se retrase într-un colț de unde putu, în liniște, să-și evoce nenumăratele chipuri pe care le văzuse în toată viața lui și peste care căzuse de foarte mulți ani o cortină groasă ce nu lăsa să se vadă nimic dincolo de ea. Nu se poate, își spuse domnul cel bătrân, dând din cap, sigur visez.

Începu din nou să treacă în revistă chipurile, nefiindu-i deloc ușor să ridice vălul care le scoperise pentru atâta amar de vreme. Erau fețele prietenilor și ale dușmanilor, ale unora pe care nu apucase să-i cunoască îndeaproape niciodată, oameni zăriți din întâmplare prin mulțime, fețele unor domnișoare

tinere și deosebit de frumoase, care acum nu erau decât niște bătrâne scofâlcite, fețele descărnate prin morminte unde capacele s-au închis pentru totdeauna, pe care însă gândul cu puterea lui le aduce în prezent, așa cum erau ele odinioară, proaspete, iar acum nu sunt decât o frumusețe veștejită, amintind de strălucirile ochilor, de un zâmbet luminos și de acea bunătate ce transpare prin masca de lut pe care o purtăm cu toții și care încă ne mai evocă frumusețea ce trece dincolo de mormânt și care s-a schimbat doar spre a fi înălțată la ceruri și culeasă de pe pământ ca să fie trimisă acolo, sus, ca o steluță care să emane o lumină blândă și dragoste pe calea ce duce în Rai.

În ciuda tuturor acestor imagini care i se perindau prin fața ochilor, domnul cel bătrân nu-și putea da seama cu cine anume semăna Oliver. Așa că oftă adânc înainte de a-și reveni din visare. Și, pentru că de felul lui era un tip vesel și nu prea dădea importanță detaliilor din jurul lui, îngropă repede aceste amintiri în paginile cărții invechite.

Totuși fu trezit din visarea lui de o ușoară atingere pe umăr. Era bărbatul cu cheile, care i-a cerut să-l urmeze în birou. Își închise cartea în grabă pentru a fi imediat introdus în încăperea unde l-a văzut, stând impozant, pe celebrul domn Fang.

Biroul era ca un fel de incăpere situată în partea din față a clădirii și avea pereții lambrisați. Domnul Fang stătea puțin mai în spate. De o parte a ușii era un fel de țarc din lemn, în care fusese deja închis sărmanul Oliver, care tremura ca varga, văzându-se personajul principal al acestei scene.

Domnul Fang era un om sfrijit, înalt și nu prea, mergea cam țeapăn de gât și era cam chel. Avea niște smocuri de păr ce-i creșteau stufoase pe lângă urechi. Părea să aibă o față sumbră, în schimb era tare roșu în obraji. Dacă într-adevăr nu obișnuia să tragă la măsea, lucru bun pentru el, era însă în stare să-și intenteze o acțiune la tribunal chiar împotriva lui și pe deasupra să mai obțină și niște recompense foarte grase.

Domnul cel bătrân făcu o plecăciune adâncă și plină de respect, înaintă spre biroul magistratului și, cu o voce perfect potrivită cu ceea ce se întâmpla în acel moment spuse:

— Domnule, acesta este numele meu şi aceasta este adresa mea.

Apoi, se retrase un pas sau doi, şi după o altă înclinare a capului, foarte politicoasă şi bine studiată pentru un domn adevărat, aşteptă să i se pună întrebări.

Acum, ideea e că domnul Fang tocmai citea editorialul din ziarul de dimineaţă, care se referea la o hotărâre recentă de-a lui şi care-l critica pentru a trei sute cincizecea oară, afirmând că el ar fi trebuit supravegheat în mod special de ministrul adjunct de la Interne. Deja se înfuriase, aşa că supărat îşi ridică privirile.

— Cine eşti, dumneata?, întrebă domnul Fang.

Surprins, domnul cel bătrân îi arătă cartea lui de vizită.

— Sergent!, strigă domnul Fang aruncând cartea de vizită şi ziarul cu un dispreţ total. Cine-i omul?

— Numele meu, domnule, spuse domnul cel bătrân, vorbind ca un adevărat domn, numele meu, domnule, este Brownlow. Permiteţi-mi să aflu şi eu, la rândul meu, numele magistratului care proferează, la adăpostul scaunului lui, gratuit şi fără nicio noimă, insulte la adresa unei persoane respectabile.

Şi spunând toate acestea îşi roti privirea de jur-împrejur ca şi cum ar fi vrut să vadă dacă ar fi putut să găsească pe cineva care să-i ofere informaţia de care avea nevoie.

— Sergent!, strigă din nou domnul Fang, aruncând ziarul cât colo. De ce este acuzat omul acesta?

— Nu el este cel acuzat, Înălţimea Voastră, răspunse sergentul. Acuzaţia lui este împotriva băiatului de acolo.

Ştia foarte bine Înălţimea Sa acest lucru, numai că încerca să mai tragă puţin de timp.

— Aha, deci domnul are ceva de reclamat împotriva băiatului, nu-i aşa?, spuse domnul Fang măsurându-l cu dispreţ din cap până în picioare pe domnul Brownlow. Să jure!

— Înainte să jur, vă rog să-mi permiteţi să mai spun doar un cuvânt, adăugă domnul Brownlow. Şi acesta este că în ciuda experienţei mele, nu aş fi crezut niciodată că...

— Linişte, domnule!, spuse domnul Fang dictatorial.

— Nici să nu vă treacă prin cap, domnule, că am să tac, răspunse domnul cel bătrân.

— Ba să taci chiar din clipa aceasta, că, de nu, te dau afară din sală, spuse domnul Fang. Eşti obraznic şi impertinent. Cum de îndrăzneşti să-l înfrunţi pe un magistrat?

— Cum?, se miră domnul cel bătrân, făcându-se roşu ca racul la faţă.

— Ajunge!, pune-l să jure, îi spuse Fang grefierului. Să nu mai aud niciun cuvânt în plus. Gata! Pune-l să jure!

Domnul Brownlow spumega de indignare, dar, gândindu-se mai bine că dacă mai continuă în acest fel nu va face decât să-i dăuneze copilului, încercă să se stăpânească şi fu de acord să jure.

— Şi acum, domnule, spuse Fang, care este acuzaţia pe care o aduceţi acestui băiat şi ce aveţi de declarat împotriva lui?

— Eram în faţa unei tarabe cu cărţi, începu Brownlow.

— Gata, ajunge! Taci din gură, domnule! Sergent! Unde-i sergentul? Ah, domnule sergent, te rog să juri. Ei, şi acum, domnule sergent, ia spune-mi cum s-au întâmplat lucrurile?

Luând o atitudine plină de umilinţă, sergentul relată cum l-a prins şi căutat cu de-amănuntul pe Oliver, pentru ca, în cele din urmă, să nu găsească nimic asupra lui şi că asta era cam tot ce ştia el.

— Martori există?, se interesă domnul Fang.

— Nici unul, Înălţimea Voastră, răspunse sergentul.

Domnul Fang tăcu preţ de câteva clipe, apoi se întoarse către reclamant şi i se adresă cu o voce tunătoare, plină de mânie:

— Ai de gând odată să spui ce ai de reclamat la băiatul acesta sau nu? Nu uita că eşti sub jurământ, iar dacă refuzi să spui tot ce ştii te voi pedepsi pentru lipsa ta de respect faţă de reprezentanţii statului. Voi porunci să...

Continuarea propoziţiei n-a putut-o nimeni desluşi pentru că atât grefierul, cât şi temnicerul au început să tuşească foarte tare. Ba chiar în aceeaşi clipă, primul scăpă, din greşeală, o carte foarte grea pe jos, făcând în aşa fel încât să nu se mai audă nimic.

În ciuda tuturor întreruperilor şi a nenumăratelor insulte, domnul Brownlow a reuşit să-şi prezinte cazul, neuitând să menţioneze că, de îndată ce s-a dezmeticit, el a alergat după băiat, pentru că-l văzuse fugind, şi şi-a exprimat speranţa

că, dacă magistratul l-ar crede, el nu ar spune că băiatul ar fi hoțul, ci că poate ar fi vreo legătură între el și hoți. Mai adăugă că el l-ar trata cu toată blândețea, dacă justiția i-ar permite-o.

— E și rănit, după cum puteți vedea, spuse domnul cel bătrân în încheiere. Și mi-e teamă, adăugă el cu zel, uitându-se la cușcă, mi-e teamă că este și foarte bolnav.

— O, da, desigur, fu de acord și domnul Fang, rânjind respingător. Hai, gata, cu mine nu-ți merge, golanule ce ești! Cum te cheamă?

Deși Oliver încerca să răspundă, limba îi era înțepenită. Era foarte palid și avea impresia că totul de învârtea în jurul lui.

— Cum te cheamă, nemernicule și nerușinatule?, întrebă domnul Fang. Sergent, cum îl cheamă?

Ultima întrebare fu adresată unui bătrânel care era îmbrăcat cu o vestă dungată și stătea lângă bara acuzaților, părând foarte speriat. Se aplecă puțin asupra lui Oliver repetând întrebarea. Dar văzând că este într-adevăr incapabil să înțeleagă întrebarea cu pricina și dându-și seama că tăcerea lui l-ar fi înfuriat și mai tare pe magistrat, îngreunându-i astfel sentința, se hazardă și el să-și dea cu părerea și să ghicească.

— Spune că-l cheamă Tom White, Înălțimea Voastră, spuse acel blând și binevoitor ginitor de pungași.

— Aha, deci el nu vrea să ne spună, nu?, întrebă Fang. Foarte bine, foarte foarte bine! Pe unde stă?

— Pe unde apucă și el, Înălțimea Voastră, răspunse sergentul, prefăcându-se că ar fi primit răspunsul de la Oliver.

— Are părinți?, întrebă domnul Fang.

— Zice că au murit când era el foarte mic, Înălțimea Voastră, răspunse sergentul, hazardându-se din nou cu răspunsul.

Ajunși aici cu interogatoriul, Oliver își înălță capul și, privind în jurul lui cu ochi care implorau, îi rugă abia șoptit să-i dea o picătură de apă.

— Fleacuri și prostii, spuse domnul Fang, pe mine nu mă duceți cu una, cu două.

— Și eu cred că e într-adevăr bolnav, Înălțimea Voastră, insistă sergentul.

— Las' că știu eu mai bine, spuse domnul Fang.

— Ai grijă de el, sergentule, spuse domnul cel bătrân ridicându-și mâinile în mod instinctiv, o să cadă!

— Stai la locul tău, sergentule, strigă Fang, n-are decât să cadă, dacă vrea.

Profitând de permisiunea dată, Oliver căzu cu greutate la pământ, într-un leșin profund. Toți cei de față s-au privit cu uimire, dar nimeni nu a îndrăznit să se miște din loc.

— Știam eu că se preface, spuse Fang, ca și cum aceasta ar fi fost dovada incontestabilă. Lăsați-l să zacă acolo pe jos. În curând se va sătura și de teatrul acesta și o să se scoale.

— Și atunci ce hotărâre luați în acest caz, domnule?, întrebă grefierul pe șoptite.

— Am hotărât, răspunse domnul Fang. Va sta în închisoare trei luni și va presta bineînțeles muncă silnică. Gata, acum evacuați sala!

Deschiseră ușa să iasă toți din sală și vreo doi bărbați se pregăteau să-l ducă pe băiatul cel leșinat în celulă, când un bărbat mai în vârstă cu un aspect decent, dar îmbrăcat sărăcăcios, într-un costum negru și demodat, intră în fugă în sală și, din câțiva pași, fu exact lângă masa magistratului.

— Stați! Stați! Nu-l luați de aici! Pentru numele lui Dumnezeu, mai stați doar o clipă!

Noul-venit se agita și striga, încercând să-și tragă sufletul după atâta alergătură.

Deși zeii care prezidaseră ședința într-o astfel de sală își puteau exercita puterea imediat și în mod arbitrar asupra libertății, bunului renume, caracterului și vieții supușilor Majestății Sale, în special asupra celor din clasele de jos, și deși în interiorul acestor pereți au zilnic loc tot felul de farse care storc lacrimi până și de la îngeri, ele nu sunt prea cunoscute oamenilor, decât prin intermediul gazetelor. De aceea domnul Fang a fost foarte indignat să vadă un musafir nepoftit cum intră la el în sală într-un mod cu totul și cu totul nerespectuos.

— Ce se petrece aici? Și cine mai e și omul acesta? Dați-l afară! Gata! Evacuați sala!, începu să strige domnul Fang.

— Lăsați-mă să vorbesc, începu omul să strige. Nu ies afară nici în ruptul capului, pentru că eu am văzut și am auzit totul, iar taraba cu cărți este a mea. Vă rog să mă lăsați să depun jurământ. Domnule Fang, vă rog să nu mă dați afară, ascultați-mă vă rog! Nu-mi puteți refuza acest drept, domnule!

Omul acesta avea dreptate. Ținea morțiș să vorbească și toată chestia aceasta luase o întorsătură mult prea serioasă ca să nu fie ascultată.

— Dați-i omului Biblia să jure, mârâi Fang total neplăcut impresionat. Ei, acum hai, dăi drumul, omule!

— Uitați cum s-au petrecut lucrurile. Domnul aici de față citea. Eu am văzut trei băieți, doi care nu sunt aici și cu cel închis. Se plimbau toți trei pe marginea cealaltă a drumului. Furtul propriu-zis l-a comis unul dintre cei doi băieți. L-am văzut eu. El era foarte speriat și nu știa ce să facă. Făcu o mică pauză ca să-și revină puțin și ca să poată continua cu relatarea celor întâmplate, exact așa cum se petrecuseră în realitate.

— Și de ce n-ai venit, omule, mai devreme aici?, întrebă domnul Fang după ce se gândi puțin.

— N-am găsit pe nimeni să-mi păzească taraba, răspunse omul. Cei pe care m-aș fi putut baza plecaseră cu puhoiul de urmăritori. De-abia acum cinci minute am găsit pe cineva și am venit aici, cât am putut de repede.

— Și zici că reclamantul citea, nu?, întrebă din nou domnul Fang după o scurtă pauză.

— Da, răspunse omul. Chiar cartea aceasta pe care o are acum în mână.

— A, da, cartea aceasta, spuse Fang. Dar a plătit-o?

— Nu, n-a plătit-o, răspunse omul cu un zâmbet.

— Doamne, iartă-mă, chiar am uitat de tot, exclamă cu nevinovăție domnul cel bătrân și distrat.

— Așa un domn stilat să se plângă de un biet băiat!, spuse Fang, străduindu-se din răsputeri să pară bun și blând, dar fiind doar foarte caraghios. Domnule, eu cred că dumneavoastră ați intrat în posesia acestei cărți în niște împrejurări foarte dubioase și mai puțin ortodoxe. Și ai noroc că librarul nu vrea să te reclame că i-ai furat cartea. Să nu uiți acest

lucru niciodată, dacă nu cumva vrei ca justiția să te pedepsească așa cum se cuvine. Eliberați băiatul și evacuați sala!

— La naiba!, strigă domnul cel bătrân, dând frâu liber mâniei pe care o ținuse în el atâta vreme, la naiba! Eu...

— Evacuați sala!, spuse din nou magistratul, sergenți n-ați auzit? Evacuați sala!

Porunca a fost executată fără nicio întârziere, iar domnul Brownlow a ieșit și el, furios la culme, cu cartea într-o mână și cu bastonul de bambus în cealaltă mână. Se mai potoli doar atunci când ajunse în curte. Micul Oliver Twist era întins pe spate pe trotuar. Avea cămașa descheiată și era ud pe la tâmple. Era livid la față și din când în când avea un tremur care-i scutura tot trupul.

— Bietul de el, bietul de el!, spuse domnul Brownlow, aplecându-se ușor peste el. Aduceți-mi o trăsură, repede, repede, o trăsură!

A apărut și trăsura, iar Oliver a fost așezat cu multă grijă pe o pernă. După care, domnul cel bătrân s-a urcat și el alături.

— Pot să vă însoțesc și eu, domnule?, spuse librarul uitându-se la cei doi dinăuntru.

— Doamne, cum să nu, prietene!, spuse domnul Brownlow repede. Of, Doamne, cum de am putut să te uit? Și am uitat și de carte, care tot la mine e. Hai, sus! Bietul copil! N-avem timp de pierdut.

Librarul s-a urcat și el în trăsură și așa au plecat cu toții.

Capitolul 12

În care se arată cum Oliver este îngrijit cum nu a fost niciodată până atunci în viața lui și în care mai aflăm noutăți despre bătrânul evreu, precum și despre cei doi băieți protejați ai lui

Trăsura o luă la goană înaintând zgomotos către Mount Pleasant, urcând apoi pe strada Exmouth și parcurgând aproape același traseu pe care Oliver l-a parcurs atunci când a sosit la Londra, fiind însoțit de Șmecherul. Apoi a luat-o pe un alt drum, ajungând de la Angel la Islington și oprindu-se în fața unei case deosebit de frumoase, care se afla pe o stradă liniștită și umbrită de copaci de pe lângă Pentonville. Aici domnul Brownlow a dat poruncă să se aștearnă un pat imediat, pentru ca băiatul să fie așezat în el cu grijă și să se simtă cât mai confortabil. Atenția și blândețea bătrânului erau de-a dreptul debordante.

Pentru o bună bucată de vreme, Oliver a rămas insensibil la atenția deosebită cu care-l înconjurau noii lui prieteni. Soarele răsărise și apusese de nenumărate ori, dar băiatul continua să zacă în patul lui, topindu-se din cauza febrei mari care-l cuprinsese și care-l chinuia de moarte. Nici viermele nu poate roade cu atâta tenacitate dintr-un trup mort așa cum distruge fierbințeala, încet, dar sigur, o ființă vie.

Slăbit, fără vlagă și palid la față, putu în cele din urmă să se ridice din ceea ce părea să fi fost un vis lung și întortocheat. Reușind cu greu să se scoale în șezut, cu capul sprijinit pe o mână tremurândă, privi speriat în jurul lui.

— Ce fel de încăpere e aceasta? Unde sunt?, întrebă Oliver. Eu nu am dormit aici niciodată.

Rosti aceste cuvinte cu o voce tare scăzută. Chiar dacă vorbele au fost abia șoptite, ele au fost totuși auzite, perdeaua de la capul patului fiind iute trasă la o parte. A apărut chipul blând al unei bătrâne, care era foarte curat și corect îmbrăcată. Se sculase din fotoliul de lângă pat, unde stătuse până atunci și împletise.

— Stai liniștit, puiule, spuse încetișor doamna cea bătrână. Stai cuminte, altfel te vei îmbolnăvi din nou. Ai fost foarte bolnav. Nici nu-ți închipui cât de bolnav ai putut să fii. Hai, întinde-te înapoi pe pat, așa, puiule. Și spunând acestea, bătrâna îl așează cu multă grijă pe Oliver pe pernă, îi dădu ușor părul peste cap și-l privi cu atâta dragoste și blândețe, încât el pur și simplu nu s-a mai putut abține și i-a luat mâinile ca să și le petrească pe după gâtul lui.

— Mulțumescu-ți, Doamne!, spuse doamna cea bătrână cu lacrimi în ochi, ce pui de băiat recunoscător, bietul de el! Oare ce-ar fi spus mama lui dacă ar fi putut să stea lângă el așa cum am stat eu și dacă l-ar putea vedea în această clipă?

— Poate că într-adevăr mă vede, șopti Oliver, împreunându-și mâinile a rugăciune, poate că în tot acest timp m-a vegheat îndeaproape, așa simt eu, poate că a fost aici lângă mine.

— Nu, puiule, asta e din cauza febrei, spuse cu blândețe bătrâna doamnă.

— Da, cred că aveți dreptate, răspunse Oliver. E atât de departe până sus la cer, iar cei de acolo de sus trebuie să fie foarte fericiți ca să se mai gândească să mai coboare aici, jos, pe pământ lângă patul unui biet băiat. Dar eu tot mai cred că dacă ea ar fi știut că sunt bolnav, i-ar fi fost milă de mine pentru că și ea a fost foarte bolnavă înainte de a muri. Dar poate că nu mai știe nimic despre mine, adăugă Oliver după o tăcere scurtă. Cred că ar fi suferit foarte mult pentru mine să mă știe atât de izbit din toate părțile. Singurul lucru e că ori de câte ori o visez are o față tare blajină, suavă și este foarte fericită.

Doamna cea bătrână nu-i răspunse deloc. Își șterse mai întâi ochii, apoi ochelarii pe care îi lăsase pe plapumă, ca și cum ar fi făcut parte integrantă din ființa ei, îi aduse lui Oliver o băutură răcoritoare, i-o oferi, apoi alintându-l pe obraji îi mai spuse că trebuia să stea foarte cuminte, dacă nu cumva voia să se îmbolnăvească din nou.

Așa că Oliver se așeză mai bine pe pat; odată pentru că dorea cu tot dinadinsul să nu lase din cuvântul bătrânei doamne și apoi, ca să recunoaștem adevărul, pentru că făcuse un efort peste măsură de mare și se simțea deja istovit de cele spuse. Curând, căzu într-o dulce somnolență din care nu-l trezi decât lumina unei lumânări, ce ardea deasupra capului lui. Un domn stătea aplecat și ținea în mână un ceas foarte mare de aur ce ticăia puternic. Domnul îi lua pulsul și-i spuse că era mult mai bine.

— Nu-i așa că te simți mult mai bine, puiule?, îl întrebă domnul.

— Da, domnule și vă mulțumesc, răspunse Oliver.

— Vezi, știam eu că așa va fi, spuse și domnul la rândul lui. Și mai cred că îți este și foame, nu-i așa?

— Nu, domnule, răspunse Oliver.

— Hm!, spuse domnul. Da, nu ți-e foame. Nu îi este foame, doamnă Bedwin, reluă din nou domnul, care pe deasupra mai părea și foarte înțelept.

Doamna Bedwin înclină din cap cu foarte mult respect, dând de înțeles că ea dintotdeauna știuse că doctorul era un om cu multă știință de carte, aceeași părere având-o și el despre sine.

— Ți-e somn, nu-i așa, puiule?, întrebă doctorul.

— Nu, domnule, răspunse Oliver.

— Nu, repetă doctorul, cu o licărire pătrunzătoare și satisfăcută în ochi. Și nici nu ți-e sete?

— Ba da, sete îmi este, răspunse Oliver.

— Exact așa cum am bănuit, doamnă Bedwin, spuse doctorul. E normal să-i fie sete. Ați putea să-i dați puțin ceai și niște pâine prăjită, dar fără unt. Și v-aș mai ruga, doamnă, să nu-i faceți în cameră nici prea cald, nici prea rece.

Bătrâna doamnă făcu o plecăciune adâncă. După ce gustă puțin din băutura aceea răcoritoare, doctorul fu de acord ca ea să-i fie administrată lui Oliver, apoi plecă în grabă, călcând într-un anume fel în timp ce cobora scările, de-i scârțâiau cizmele a om foarte important și bogat.

Imediat după această vizită, Oliver căzu iar într-un somn profund din care nu se trezi decât aproape de miezul nopții. Cu multă blândețe, doamna Bedwin îi ură de îndată noapte

bună și-l lăsă în grija unei alte femei bătrâne și grase, care tocmai intrase în încăpere, aducând cu ea, legate într-o basma, o cărticică de rugăciuni și o bonetă uriașă de pus pe cap. Îi spuse lui Oliver că urma să stea toată noaptea să-l păzească, își îndesă boneta pe cap, așeză cartea de rugăciuni pe masă, își trase scaunul mai aproape de șemineu și adormi pe loc, tresărind din când în când, ba, uneori și capul îi cădea în față, mormăind și clefăind, alteori chiar frecându-și cu nădejde nasul, pentru ca mai apoi să adoarmă din nou.

Așa s-a scurs încet noaptea. Oliver mai rămase treaz pentru o vreme, numărând cercurile pe care le reflecta lumina lumânării pe tavan sau urmărind cu ochii modelele de pe tapet. Întunericul și liniștea adâncă din încăpere erau cu adevărat solemne, lăsând să se furișeze în mintea băiatului spaima că atâtea nopți și zile el fusese bântuit de amenințarea morții întunecate și înfricoșătoare. Își ascunse fața în pernă și începu să se roage din tot sufletul lui.

Se trezi treptat din acel somn liniștit, care parcă te eliberează de tot răul pe care l-ai suferit până atunci, acea odihnă care îți toarnă pace în suflet și din care parcă e păcat să te trezești. Oare cine și-ar dori, dacă acesta ar fi somnul morții, să se scoale din el și să fie din nou izbit de valurile vieții, de necazurile prezentului și nesiguranța viitorului, dar cel mai mult de îngrijorarea amintirilor apăsătoare din trecut?

Soarele strălucea de mult sus pe cer, când Oliver s-a trezit. Era din nou vesel și fericit. Criza ținea de domeniul trecutului, iar el aparținea lumii din nou.

După trei zile putea din nou să stea sprijinit de perne, confortabil, într-un fotoliu și, pentru că era prea slăbit ca să poată merge, doamna Bedwin a dat ordin să fie dus jos, în camera servitorilor, care îi aparținea de drept și îl așezâ lângă foc. Buna doamnă se așeză și ea lângă el și, bucurându-se foarte tare că îl vedea mult mai bine, începu să plângă în hohote.

— Lasă, să nu mă iei în seamă, puiule, spuse bătrâna, uite așa mi-a venit mie să plâng, dar gata, acum mă simt mai bine.

— Doamnă, sunteți atât de bună cu mine!, spuse Oliver.

— Bine, hai lasă, puiule, spuse doamna Bedwin, asta nu are nicio legătură cu supa ta și ar cam trebui să o bei. Doctorul spune

că în dimineața aceasta va veni chiar domnul Brownlow în persoană să te vadă și trebuie să arăți cât mai bine, ca să-i facem cât mai mult pe plac. Și zicând acestea, doamna cea bătrână turnă într-o crăticioară o cantitate substanțială de supă, care dacă ar fi fost îndoită cu apă, ar fi fost îndeajuns de concentrată să hrănească bine vreo trei sute cincizeci de sărăntoci.

— Îți plac tablourile, puiule?, întrebă doamna văzând cum Oliver se tot uita la un portret care era pe peretele din fața lui.

— Știu și eu?!, răspunse Oliver fără să-și ia ochii de la pictură. Am văzut foarte puține tablouri la viața mea, așa că nu prea știu ce să spun. Cât de frumoasă și de blândă pare a fi acea doamnă!

— Ah, spuse doamna cea bătrână, pictorii fac întotdeauna portretele femeilor mai frumoase decât sunt ele în realitate, altfel și-ar pierde toți clienții. Cel care a inventat mașinăria aceea care face poze ar fi trebuit să știe că nu va avea prea mult succes cu ea. Poza e prea adevărată, prea sinceră, spuse doamna cea bătrână, râzând din tot sufletul de remarca ei oarecum malițioasă.

— Și aceasta e o poză, doamnă?, întrebă Oliver.

— Da, spuse doamna cea bătrână, ridicând ochii, doar pentru o secundă, din crăticioara cu supă, e un portret.

— Portretul cui, doamnă?, mai întrebă Oliver.

— Păi ce să-ți spun, eu nu știu al cui e portretul, răspunse doamna cea bătrână, tare bine dispusă. Nu e poza cuiva pe care tu sau eu să o cunoaștem. S-ar părea că te interesează foarte mult, puiule dragă.

— E atât de frumoasă, răspunse Oliver.

— Nu cumva ți-e frică de ea!?, insistă doamna cea bătrână observând surpriza și teama respectuoasă cu care copilul privea tabloul.

— O, nu, nici vorbă de așa ceva, răspunse Oliver pe dată. Doar că are ochii foarte triști și de aici de unde stau eu se uită tot timpul fix la mine, iar mie îmi bate inima foarte tare de emoție, mai adăugă Oliver abia șoptit, parcă ar vrea să-mi spună ceva, dar nu poate.

— Doamne, nu mă lăsa!, exclamă doamna Bedwin tresărind. Să nu mai spui niciodată așa ceva, puiule! Eu cred că tu mai degrabă ești tare slăbit și nervos după boală. Stai să

te mut în cealaltă parte, ca să nu te mai uiți atât de mult la tablou. Așa, spuse doamna cea bătrână, trecând de la vorbă la faptă. Ei, deci acum nu-l mai poți vedea.

Chiar dacă își schimbase poziția, Oliver tot mai vedea portretul cu ochii minții, dar s-a gândit că mai bine era să nu o îngrijoreze pe doamna cea bătrână și bună mai mult decât o făcuse până atunci, așa că îi zâmbi când ea se uită la el. Doamna Bedwin era și ea mulțumită că lui îi era mai bine și, cu un aer foarte solemn, puse sare în supă și rupse în ea câteva bucățele de pâine prăjită. Oliver o sorbi în viteză și abia că înghiți ultima lingură, când auzi o bătaie ușoară în ușă.

— Intrați, spuse bătrâna.

În ușă apăru domnul Brownlow.

Intrând sprinten în încăpere, el își ridică ochelarii pe frunte și își duse mâinile la spate ca să-l vadă mai bine pe Oliver, când deodată fața i se schimonosi ciudat de tot. Din cauza bolii, Oliver arăta epuizat și foarte palid și, chiar dacă din respect pentru binefăcătorul său a încercat în zadar să se scoale, din cauza slăbiciunii, el nu a reușit decât să se afunde și mai mult în fotoliul în care stătea așezat. Adevărul e că domnul Brownlow avea o inimă mare, care ar fi putut cuprinde inimile a încă cel puțin șase domni la fel de bătrâni ca și el și atunci, prin nu se știe ce fel de proces inexplicabil, ochii lui s-au umplut de lacrimi.

— Bietul băiat, bietul băiat!, spuse domnul Brownlow încercând să-și stăpânească emoția din glas. Mă cam doare în gât, doamnă Bedwin, cred că am răcit.

— Vai, domnule, sper că nu, spuse doamna Bedwin, eu însămi am aerisit și am uscat perfect toate lucrurile dumneavoastră.

— Știu și eu, doamnă Bedwin, ce să mai zic, spuse domnul Brownlow. Mă gândesc doar că aseară la cină mi-ai dat un șervet cam umed. Dar bine, hai să lăsăm asta, nu-i nimic, tu, puiule, cum te mai simți?

— Domnule, eu nu pot să vă spun cât sunt de fericit și cât vă sunt de recunoscător, răspunse Oliver, pentru toată bunătatea dumneavoastră.

— Doamne, ce băiat manierat, spuse domnul Brownlow cu convingere. Doamnă Bedwin, i-ai dat ceva de mâncare, niște zeamă, ceva, acolo?

— Tocmai i-am dat o farfurie plină-ochi cu supă, domnule, răspunse doamna Bedwin îndreptându-se ușor de spate și accentuând cuvântul supă, ca să arate foarte clar că între zeamă și supă nu există nici cea mai mică legătură.

— Ei, mda, fu de acord domnul Brownlow, scuturat parcă de un mic fior. Poate că vreo două pahare de vin de Porto i-ar fi făcut și mai bine, nu-i așa Tom White?

— Dar, domnule, pe mine mă cheamă Oliver, răspunse micuțul cel bolnav uluit.

— Oliver?!, repetă domnul Brownlow. Oliver și mai cum? Oliver White, nu?

— Nu, domnule, Twist. Oliver Twist.

— Hm, ce nume ciudat, spuse domnul cel bătrân. Și de ce, mă rog, i-ai spus magistratului că te cheamă White?

— Eu, domnule, eu nu am spus niciodată așa ceva, îi răspunse Oliver mirat.

Pentru domnul cel bătrân totul părea acum a fi o mare minciună, așa că se uită la băiat destul de sever. Dar nici nu puteai să nu-l crezi, pentru că fața lui, chiar așa slăbită și aspră de boală, arăta clar că el spunea adevărul.

— Poate că e vreo greșeală la mijloc. Și, chiar dacă nu mai avea de ce să se îndoiască de cele spuse de Oliver, ideea aceea, că trăsăturile băiatului îi erau familiare și că el semăna foarte tare cu cineva cunoscut, îl făceau să nu poată să-și ia ochii de la băiat.

— Sper din tot sufletul, domnule, că nu v-ați supărat pe mine, adăugă Oliver, privindu-l cu ochi care implorau milă.

— Nu, nu, răspunse domnul cel bătrân, de ce să mă fi supărat? Dar ce-i asta, Bedwin, ia uită-te aici!

Și spunând toate acestea, arătă cu degetul spre tabloul care atârna deasupra capului lui Oliver și apoi la fața băiatului. Era copia lui fidelă. Ochii, capul și gura erau identice. Expresia feței era atât de perfectă, încât aveai impresia că totul fusese copiat întocmai până în cele mai mici detalii.

Oliver nu înțelese care era cauza acestei explozii și, pentru că nu se restabilise pe deplin, ca să fie în stare să suporte o asemenea emoție puternică, leșină.

Această slăbiciune a lui ne dă nouă ocazia să-i dezvăluim cititorului ce s-a mai întâmplat între timp cu cei doi băieți protejați ai bătrânului evreu.

Șmecherul, împreună cu prietenul său, domnișorul Bates, s-au alăturat mulțimii care fugea și urla în dezordine urmărindu-l pe Oliver. Așa cum am arătat deja, în ciuda faptului că ei își insuflaseră ilegal un bun al domnului Brownlow, au ascultat de un sfat lăuntric foarte lăudabil și folositor pentru ei, și anume acela de a-și salva mai întâi propria piele. Aici trebuie să mai adăugăm că, pentru orice englez mândru și adevărat, libertatea individului, ca și libertatea lui interioară sunt pe primul loc, deci trebuie să-l rog umil pe cititor să înțeleagă clar că această atitudine inflăcărează patriotismul din oameni. Parțial, acest lucru este o dovadă vie a instinctului lor de conservare și siguranță care este legat indisolubil și confirmă acest mic cod de legi pe care unii filozofi profunzi și cu scaun la cap le-au stabilit ca fiind liniile directoare ale faptelor și acțiunilor naturii însăși. Totuși, acești filozofi foarte înțelepți nu au făcut decât să reducă faptele bunei Doamne Natură la enunțarea de maxime și teorii și, folosindu-se meșteșugit de complimente frumos alese care să-i preamărească înțelepciunea și capacitatea de a înțelege, au lăsat complet la o parte orice considerație de ordin sentimental, pentru că astfel de pricini sunt mult mai prejos decât valoarea unanim recunoscută a unei astfel de Doamne, care stă cu mult deasupra micilor slăbiciuni și greșeli specifice sexului ei.

Dacă ar fi ca eu să mai emit pe deasupra și unele considerații de natură strict filozofică în ceea ce privește comportamentul celor doi domnișori, în situația aceea delicată în care se aflau, le-aș putea găsi pe dată în faptul (care a mai fost deja povestit în această carte) că ei au părăsit gloata și au tăiat-o pe drumul cel mai scurt către casă, numai atunci când atenția generală s-a fixat cu totul asupra lui Oliver. Nu aș vrea să susțin că oamenii învățați au obiceiul de a se duce cu ideea direct la țintă, ca să ajungă repede la concluzia mult râvnită. Tactica lor este mai degrabă aceea de a lungi distanța folosindu-se de diverse exprimări contorsionate și ocolișuri care decurg unul dintr-altul, asemenea bețivanilor care se află sub presiunea unui șuvoi de idei prea mare pentru mintea lor, de nu mai știu cum să iasă din

el. Deci, ceea ce vreau eu să spun – și o susțin sus și tare – este că aceasta-i practica invariabilă a tuturor filozofilor redutabili în a-și susține teoriile lor, în a-și demonstra marea lor înțelepciune și clarviziune atunci când își prezintă sistemele lor, care, în cele din urmă, ajung să-i afecteze chiar și pe ei înșiși. Așa se ajunge ca, înainte de a face un mare bine, să fii obligat să faci uneori și puțin rău și să te poți prevala de orice fel de mijloace pe care scopul să le justifice. Luate separat, binele și răul – sau distincția dintre bine și rău – vor fi complet lăsate la latitudinea filozofului, lui revenindu-i sarcina delicată de a stabili și determina totul prin prisma lui clară, completă și imparțială.

Abia după ce băieții au fugit cât au putut de repede pe niște străduțe întortocheate și au traversat nenumărate curți, s-au uitat unul la celălalt și au fost de acord din priviri să se oprească puțin sub o poartă boltită și întunecată. Rămaseră muți pentru câteva secunde, atât cât să-și tragă sufletul. Domnișorul Bates exclamă ceva, după care începu să chiuie de bucurie și, izbucnind într-un hohot de râs de nestăpânit, se prelinse cât era de lung de-a lungul porții, tăvălindu-se pe jos și ținându-se cu mâinile de burtă.

— Ce e, de ce râzi în așa hal?, întrebă Șmecherul.

— Ha!, Ha!, hohotea Charley Bates fără să se poată opri.

— Termină, îți ajunge cu atâta râs, îl apostrofă Șmecherul uitându-se precaut de jur-împrejur, sau vrei să ne înhațe careva, prostule?!

— Nu pot, pur și simplu nu mă pot abține să nu râd, spuse Charley. Când mă gândesc cum o luase la sănătoasa, cotind-o pe ulițe și lovindu-se de toți stâlpii de parcă era făcut din fier, nu alta, iar eu aveam batista în buzunar și strigam cât mă ținea gura după el „prindeți-l, prindeți-l", zău, nici nu-mi vine a crede! Imaginația domnișorului Bates era atât de vie, încât ajungând cu relatarea în acest moment, reuși doar să-și mai calmeze puțin respirația, după care se prelinse din nou pe poartă și începu să râdă chiar mai tare decât înainte.

— Și Fagin? Fagin ce-o să spună?, întrebă Șmecherul, profitând dinainte de mica pauză pe care prietenul lui spera că urma să o facă.

— Ce să spună?, repetă Charley Bates.

— Da, ce-o să spună?, întrebă din nou Șmecherul.

— Dar cam ce-ai vrea tu să spună?, întrebă Charley, oprindu-se brusc din veselia lui debordantă pentru că-l văzuse pe Șiret atât de serios. Da, exact, cam ce-ai vrea tu să spună?

Domnul Dawkins fluieră vreo două minute, apoi, scotându-și pălăria, se scărpină și dădu din cap de vreo trei ori.

— Ce vrei să spui cu asta?, întrebă Charley.

— Ala-bala-portocala, cioc-boc, treci la loc!, spuse Șmecherul cu un rânjet vădit sfidător pe chipul lui de băiat intelectual.

Desigur că era și aceasta o explicație, dar domnișorul Bates nu o prea găsi satisfăcătoare, așa că întrebă din nou: ce vrei să spui cu asta?

Șmecherul nu-i răspunse, ci își puse pălăria la loc pe cap și, adunându-și bulendrele de dedesubt și pulpana hainei pe sub brat, își împinse obrazul cu limba și se bătu gânditor de câteva ori cu degetul peste nas, în stilul lui propriu și personal, se răsuci pe călcâie și o zbughi afară din curte. În urma lui ieși și domnișorul Bates, numai că era ceva mai îngândurat.

Zgomotul pașilor lor pe scările care scârțâiau îngrozitor se auzi doar la câteva clipe de la această conversație, fiind sesizat și de bătrânul cel vesel care stătea lângă foc, ținând în mâna stângă o bucată de pâine peste care era un cârnat foarte iute, iar în dreapta un briceag. Pe un colț de sobă era o oală din cositor. Se întoarse, pe față putându-i-se vedea un zâmbet mărșav. Pe sub sprâncenele lui roșcate și stufoase privi țintă spre ușă, își lipi urechea de ea și ascultă cu foarte multă atenție.

— Cum adică?, murmură evreul schimonosindu-se la față. De ce numai doi? Al treilea unde-i? Ia să vedem ce li s-a întâmplat!

Pașii se apropiau tot mai mult până ce ajunseră sus. Ușa se deschise încetișor și pe ea intrară Șmecherul împreună cu Charley Bates; apoi, închiseră ușa încetișor în urma lor.

Capitolul 13

În care cititorul inteligent cunoaște niște personaje noi, care sunt implicate în diverse întâmplări plăcute ce au de-a face cu povestea noastră

— Unde-i Oliver?, întrebă furios evreul, privind amenințător la cei doi. Unde-i băiatul?

Îngroziți de vocea lui tunătoare, micuții hoți se uitau speriați la maestru și, nefiind prea în largul lor, preferă să tacă din gură.

— Ce s-a întâmplat cu băiatul?, întrebă bătrânul evreu din nou, apucându-ți fără milă pe Șiret de guler și blestemându-l de-ți îngheța sângele în vine. Vorbește, n-auzi? Sau te strâng de gât!

Și părea atât de hotărât în ceea ce spunea, încât Charley Bates, care până atunci stătuse mai retras pentru că își dădea seama că e mai sigur să fii în spate, începu să se gândească foarte serios că el va fi al doilea care va fi strâns de gât. Căzu în genunchi și se puse pe un urlet puternic și continuu, ceva între un taur foarte înfuriat și o trompetă dezacordată și hodorogită.

— Vorbește odată, n-auzi?, tună bătrânul evreu scuturându-l pe Șiret atât de tare încât a fost o adevărată minune că a mai rămas cu hainele acelea largi pe el.

— Ei, ce s-a-ntâmplat? L-au prins și gata!, spuse Șmecherul supărat. Asta s-a întâmplat. Hai, lasă-mă-n pace! Și răsucindu-se meșteșugit, ieși iute din hainele lui lălâi pe care le abandonă fără șovăială în mâinile evreului, după care îi înșfăcă furculița cea cu coadă lungă din mână și făcu o fandare către

bătrân, fandare care, dacă ar fi avut efectul scontat, l-ar fi făcut pe acesta mult mai serios pentru vreo lună sau două.

Cât ai clipi, evreul se dădu un pas îndărăt cu o agilitate incredibil de mare în comparație cu vârsta lui matusalemică și, luând oala în mână, se pregăti să i-o arunce în cap atacatorului său. Însă tocmai în acel moment Charley Bates scoase un urlet îngrozitor, distrăgându-i atenția și făcându-l astfel să-și schimbe ținta către el.

— Hei, ce naiba faceți aici?, se auzi mârâind o voce baritonală. Cine a aruncat cu nenorocita asta de oală în mine? Noroc că n-a fost decât berea și nu oala, că altfel vedea el acela. Nu m-aș fi gândit niciodată că un bătrân ca tine, infernal, bogat, hoț și turbat pe deasupra, și-ar putea permite să arunce în oameni cu altceva decât cu apă, și aceea primită de pomană de la compania apelor. Ce-aveți de vă bateți ca chiorii? Fagin! Ei, drăcia dracului! Mi-ați udat toată eșarfa de la gât cu berea voastră! Și tu, sărăcie jegoasă ce ești, ce stai afară de parcă ți-ar fi rușine de stăpânu-tău, marș înăuntru!

Bărbatul care tocmai rostise aceste vorbe era un tip îndesat și bine făcut, cam de vreo treizeci și cinci de ani. Era îmbrăcat într-o haină de catifea din bumbac de proastă calitate, pantaloni bufanți de postav de culoare bej, șoiși de atâta purtat, era încălțat cu niște ghete încheiate cu șireturi încrucișate până la jumătatea gambei, care veneau peste niște ciorapi grosolani din lână gri. Avea niște pulpe drepte și niște picioare care, într-un astfel de costum, păreau a fi neterminate, dacă nu ar fi avut și niște lanțuri de jur-împrejurul lor. Pe cap era îndesată o pălărie maro, iar în jurul gâtului avea acea eșarfă murdară în formă triunghiulară, destrămată pe la colțuri și cu care, pe când vorbea, își tot ștergea berea de pe față. Isprăvind cu ștersul, lăsă să se vadă un chip urât, cu o barbă deasă, nerasă de trei zile, și doi ochi care priveau crunt, dintre care unul avea împrejur mai multe culori ce arătau clar că primise de curând un pumn strașnic.

— Ce stai? N-ai auzit să intri?, mârâi din nou tâlharul.

În odaie se strecură și un câine alb și lățos, zgâriat și plin de răni.

— Pe unde mi-ai umblat până acum?, întrebă bărbatul. Nu cumva ești și tu mult prea mândru ca să te aciuezi pe lângă mine? Culcat!

Și odată cu comanda aceasta îi dădu câinelui un șut de-l trimise tocmai în capătul celălalt al încăperii. Dar câinele era foarte obișnuit cu un astfel de tratament, căci se chirci fără să schelălăie într-un colț și clipind foarte des din ochi, părea că cercetează ceva cu multă atenție.

— Ce te-a apucat de-i asuprești în halul ăsta pe băieți, bătrân zgârcit, lacom și hoț ce ești?, întrebă omul așezându-se pe un scaun ca și cum era la el acasă. Mă mir cum de nu ți-au tras una în capca să te omoare! Că eu dacă eram în locul lor o făceam sigur. Iar dacă mai eram și ucenicul tău, o făceam de multă vreme. Și după aceea, nu, după aceea n-aș fi putut să te vând, că nu ești bun nici să te pună într-un borcan ca o ciudățenie a naturii, că nu cred să dea cineva ceva pe un bătrân atât de urât ca tine.

— Gata, gata, taci, domnule Sikes, spuse evreul care deja tremura ca varga, nu mai vorbi atât de tare!

— Ia nu mă mai tot domni atâta!, il repezi tâlharul răutăcios. Ori de câte ori mi-ai vorbit așa de mieros, ai pus tu ceva rău la cale. Să nu zici că nu ți-am spus! Și nici să nu-ți închipui că taman eu am să-mi fac numele de râs.

— Bine, bine, am înțeles, Bill Sikes, spuse evreul cu o umilință vrednică de tot disprețul. S-ar părea, Bill, că astăzi nu prea ești în toane bune.

— Se prea poate, răspunse Sikes, dar eu tot mai cred că și ție ți-a cam sărit țandăra de-ai început să arunci cu oala cu bere după oameni și turui întruna ca o moară hodorogită.

— Ai înnebunit?, spuse evreul apucându-l brusc de mânecă și arătând către băieți.

Însă domnul Sikes se mulțumi doar să mimeze că și-ar lega un nod imaginar după urechea stângă, apoi cu o mișcare bruscă își dădu capul pe spate spre umărul drept. Doar evreul părea că pricepuse exact semnificația acestui limbaj gestic. Cu o ipocrizie greu de ascuns, ceru în termeni goliănești, pe care cu siguranță nimeni nu i-ar fi putut înțelege, un pahar cu tărie.

— Și nu care cumva să-mi torni niscaiva otravă în el, spuse domnul Sikes, punându-și pălăria pe masă.

Vorbitorul o spusese în glumă, dar dacă ar fi apucat să vadă căutătura răutăcioasă şi felul în care evreul îşi muşca buzele lui vinete şi subţiri pe când se îndrepta spre dulap, şi-ar fi dat seama că această precauţie nu era chiar lipsită de sens, având în vedere ideile năstruşnice ale bătrânului cel vesel, căruia cu siguranţă i-ar fi trecut prin cap să modifice unele produse din industria distileriilor.

După ce băuse vreo două sau trei pahare bune cu tărie, domnul Sikes catadicsi să le dea atenţie domnişorilor din preajma lui, care, cu multă măiestrie, îl atraseră într-o conversaţie, povestindu-i cu lux de amănunte cum fusese prins Oliver, oferind detalii, îmbunătăţind şi alterând adevărul cu tot soiul de alte şi alte explicaţii pe care Şmecherul le considera neapărat necesare.

— Teama mea e, zise evreul, ca nu cumva el să spună ceva şi să ne bage în belele.

— Tot ce-i posibil, i-o întoarse Sikes, rânjind plin de răutate, dacă spune ceva, ai dat de naiba, Fagin!

— Şi mi-e teamă, vezi tu, adăugă evreul privindu-şi atent interlocutorul şi prefăcându-se că nu a observat întreruperea, mi-e teamă că dacă jocul ne cuprinde şi pe noi, el va mai cuprinde şi pe alţii şi că nici ţie, dragul meu, nu-ţi va fi mai bine.

Omul fu scuturat de un fior puternic şi, întorcându-se către bătrân, îl privi ameninţător. Numai că acesta îşi ridicase umerii până în dreptul urechilor şi privea aiurea la peretele din faţa lui.

Timp de câteva clipe bune toată lumea tăcu şi fiecare membru din această gaşcă deosebit de respectabilă părea cufundat în propriile lui gânduri. Singurul căruia nu-i păsa de nimic era câinele, care se lingea pe bot cu răutate şi care părea că se gândeşte profund cum să muşte piciorul primului domn sau primei doamne care i-ar fi ieşit în cale pe stradă.

— Unul dintre voi trebuie să afle cam ce s-a întâmplat pe la poliţie, spuse domnul Sikes cu o voce ceva mai potolită decât atunci când îşi făcuse intrarea în încăpere.

Evreul dădu din cap în semn că era şi el de acord cu acest lucru.

— Dacă n-a ciripit nimic până acum şi l-au băgat la zdup, n-avem de ce ne teme până ce-i dau drumul, spuse domnul Sikes, numai după aceea trebuie să-l avem în paza noastră, dar oricum eu cred că trebuie să punem laba pe el.

Evreul dădu din nou afirmativ din cap.

Prudenţa fiind mama înţelepciunii, era limpede că acesta era drumul pe care trebuiau să-l urmeze. Exista totuşi un impediment, anume că Şmecherul, Charley Bates, Fagin şi domnul William Sikes nutreau o antipatie vădită şi profundă ca să se apropie de vreun birou poliţienesc indiferent de pretext.

Este greu de spus cam cât au stat şi s-au tot uitat unul la altul neştiind ce să facă, întrucât nesiguranţa nu era prea plăcută pentru ei. Dar nu trebuie să ne batem capul prea mult ca să ghicim cam cât a durat totul, pentru că pe uşă au intrat dintr-odată cele două domnişoare pe care Oliver le întâlnise mai demult şi care au dat un nou suflu conversaţiei.

— Chiar aşa, spuse evreul, am găsit, va merge Bet, nu-i aşa, draga mea?

— Unde?, se interesă domnişoara.

— Puţin pe aici, pe la birourile poliţiei, draga mea, spuse evreul linguşitor.

Adevărul e că domnişoara nu a răspuns categoric că ea nu ar merge acolo nici în ruptul capului, dar şi-a exprimat părerea cu emfază şi seriozitate că mai bine ar muri – o manieră foarte politicoasă şi delicată de a se eschiva de la această rugăminte, lucru ce ne arată cât de bine-crescută era de nu putea să refuze sau să repeadă pe cineva în mod direct.

Evreului îi căzu faţa şi se întoarse de la această drăgălaşă domnişoară la cealaltă domnişoară, care era foarte frumos îmbrăcată şi care atrăgea privirile cu rochiţa ei roşie, ghetuţele ei verzi şi părul blond pus pe moaţe de hârtie.

— Nancy, draga mea, spuse evreul cu glas mieros, tu cam ce părere ai?

— Că nu ţine, aşa că las-o baltă, Fagin, îi răspunse fata.

— Adică ce vrei să spui?, întrebă domnul Sikes privind-o ca un câine plouat.

— Exact ce ţi-am spus şi ce-ai auzit, Bill, răspunse doamna cu răceală.

— Dar de ce, ești exact omul de care avem nevoie, căută domnul Sikes să o convingă, nimeni nu știe nimic despre tine.

— Și nici nu vreau să știe, răspunse Nancy cu aceeași răceală în glas. Deci Bill, hotărârea mea e luată, răspunsul meu e nu.

— Lasă, Fagin, că va merge, spuse Sikes.

— Ba nu, Fagin, n-o să merg, spuse Nancy.

— Ba da, Fagin, o să meargă, spuse Sikes.

Și domnul Sikes avea dreptate. Printre amenințări, promisiuni și ademeniri, doamna cu pricina a cedat în cele din urmă și a fost de acord să meargă la biroul poliției. Adevărul e că ea nu avea aceleași opreliști ca și încântătoarea ei prietenă, pentru că tocmai se mutase în apropiere de Field Lane din îndepărtata, dar distinsa mahala Ratcliffe și, prin urmare, nu avea de ce să-i fie teamă că s-ar fi putut întâlni cu una dintre nenumăratele ei cunoștințe.

Drept care și-a pus un șorț curat și strălucitor de alb în jurul taliei și și-a aranjat zulufii sub o pălăriuță de pai, toată costumația provenind din garderoba inepuizabilă a evreului. Și astfel costumată, domnișoara Nancy a plecat să vadă ce poate afla.

— Ia, stai puțin, draga mea, îi spuse evreul, scoțând de pe undeva, dintr-un cotlon numai de el știut, un coșuleț cu capac. Du și asta într-o mână, prezinți mai multă garanție.

— Fagin, mai dă-i și o cheie mai mare de la vreo poartă, să se joace cu ea în cealaltă mână, spuse Sikes, dă bine și face impresie bună.

— Da, da, ai dreptate, așa e, face impresie bună, spuse evreul, agățând o cheie mare de poartă de degetul arătător de la mâna dreaptă a domnișoarei. Ei, așa da! Perfect, draga mea, spuse evreul frecându-și mâinile cu satisfacție.

— Oh, vai de frățiorul meu, bietul meu frățior, nevinovatul de el!, se tânguia Nancy, hohotind de atâta plâns și strângând cu putere la piept coșulețul și cheia. Ce-o fi cu el, ce-o fi cu el? Oare pe unde mi l-or fi dus? Domnilor, fie-vă milă și spuneți-mi ce i s-a întâmplat dragului meu frățior! Domnilor, vă rog, vă implor!

Și spunând toate acestea cu o voce care-ți rupea inima, sugrumată de suspine și de lacrimi, spre deliciul nemărginit al

auditoriului, domnișoara Nancy se opri, făcu cu coada ochiului către spectatorii ei, zâmbi înclinând ușor din cap și dispăru pe ușă.

— Ei, asta da fată isteață, dragii mei, spuse evreul privindu-și prietenii cu satisfacție și dând din cap cu multă considerație, ca și cum ar fi vrut să le spună și lor să urmeze acest exemplu fără cusur, pe care tocmai îl văzuseră cu propriii lor ochi.

— E o adevărată mândrie pentru reprezentantele sexului ei, confirmă și domnul Sikes umplându-și paharul și bătând cu pumnul lui enorm în masă. Beau în sănătatea ei și le doresc la toate să fie ca și ea!

În timp ce se rosteau la adresa lui Nancy toate aceste laude și discursuri elogioase, tânăra domnișoară tocmai ajunsese cu bine în dreptul poliției, în ciuda unei rețineri firești de a merge pe străzi singură și neînsoțită.

Intră printr-un coridor din spatele clădirii și bătu ușurel cu cheia la ușa unei celule, după care ascultă. Întrucât dinăuntru nu se auzea nimic, tuși și își ascuți urechea din nou ca să audă mai bine. Tot nimic. Așa că începu să vorbească.

— Nolly, dragul meu, murmură Nancy cu un glas tare dulce, Nolly?

Înăuntru nu era nimeni, decât un nenorocit de criminal descult, care fusese băgat la răcoare pentru că avusese îndrăzneala să cânte la flaut, vină îndreptată împotriva comunității și dovedită fără tăgadă, faptă care fusese condamnată cum se cuvine de Fang prin pedeapsa cu o lună de închisoare la casa de corecție, împreună cu remarca justă și amuzantă pe care o făcuse cum că dacă tot avea atâta respirație de împrăștiat, mai bine ar fi folosit-o ca să învârtă o moară de vânt, decât să sufle într-un instrument muzical. Dar întrucât el nu-i răspunse, pentru că tot plângea după flautul ce îi fusese confiscat în folosul comunității, Nancy trecu mai departe la celula următoare și bătu la ușa ei.

— Ce-i?, întrebă de dincolo o voce slabă și care de-abia se putea face auzită.

— E cumva din întâmplare vreun băiețel cu tine acolo?, întrebă Nancy, dar nu înainte de a suspina din greu.

— Nu, răspunse vocea, asta mi-ar mai trebui!

Aici era un cerşetor care avea cam vreo şaizeci şi cinci de ani şi care nu fusese băgat la închisoare pentru că ar fi cântat la flaut, sau că ar fi vagabondat pe străzi, ci pentru că-şi pierdea timpul fără să facă nimic, nici măcar pentru viaţa lui. În celula alăturată era un alt bărbat, care fusese închis pentru că făcuse comerţ ambulant cu tigăi, fără să aibă licenţă; deci, el încercase să facă ceva ca să-şi câştige existenţa, dar activitatea sa fusese în dauna timbrului fiscal ce trebuia aplicat pe licenţă.

Dar întrucât niciunul dintre aceşti borfaşi nu răspundea la numele de Oliver şi nici nu ştia nimic despre el, Nancy se hotărî să meargă direct la temnicer, care era îmbrăcat cu o jiletcă în dungi şi, plângând, suspinând, legându-şi coşuleţul şi învârtind cheia în jurul degetului, obţinând astfel un efect şi mai mare, întrebă de frăţiorul ei drag.

— Draga mea, nu avem pe nimeni asemenea lui pe aici, răspunse bătrânul.

— Atunci unde ar putea fi?, gemu Nancy distrusă.

— Păi, l-a luat domnul acela, răspunse temnicerul.

— Care domn? Of, Doamne, Dumnezeule! Care domn?!, se miră Nancy.

Ca răspuns la aceste întrebări care veneau de-a valma, bătrânul începu să-i spună fetei distruse de supărare că Oliver leşinase în sala de judecată şi că, în urma mărturiei depuse de un om care spusese că un alt băiat comisese furtul, el fusese dat în custodia domnului care mai întâi îl acuzase şi că mai apoi reclamantul îl luase cu el, aşa leşinat cum era ca să-l ducă la el acasă, despre care informatorul ştia doar că ar fi pe undeva prin Pentonville, că aşa auzise el când i se dădu adresa birjarului.

Distrusă de îndoială şi nelinişte, domnişoara cea chinuită de durere porni clătinându-se către poartă, pentru ca apoi să-şi schimbe pe dată mersul nesigur cu unul hotărât, iute şi apăsat. O apucă pe o uliţă întortocheată şi nu se opri decât atunci când ajunse la casa evreului cel bătrân.

De îndată ce auzi raportul misiunii ce-i fusese încredinţată, domnul Bill Sikes îşi îndesă pălăria pe cap, îşi chemă repede câinele şi plecă foarte grăbit, fără să mai dea nicio atenţie politeţurilor de rămas bun.

— Dragii mei, trebuie neapărat să ştim unde se află, trebuie neapărat să-l găsim, spuse evreul foarte tulburat. Charley, ia-ţi picioarele la spinare şi să nu te întorci până ce nu vii cu veşti despre el. Nancy, draga mea, tu trebuie să mi-l găseşti! Eu n-am încredere decât în tine, în tine şi în Şmecherul acesta! Ia staţi, staţi!, mai adăugă evreul descuind un sertar cu o mână tremurândă. Uite, luaţi şi nişte bani, dragii mei! În noaptea aceasta închidem prăvălia aici. Iar voi ştiţi unde să mă găsiţi. Drăguţilor, nu mai pierdeţi timpul, nici măcar o secundă!

Şi rostind aceste cuvinte îi împinse afară din încăpere, după care încuie uşa de două ori cu mare grijă şi, pe deasupra, mai trase în spatele ei şi drugul de fier. Odată făcute toate acestea, scoase din ascunzătoare lădiţa, pe care fără voia lui i-o arătase lui Oliver, pentru ca apoi, în cea mai mare grabă, să înceapă să-şi îndesa în buzunarele de sub haine ceasurile şi bijuteriile din ea.

O bătaie în uşă îl întrerupse din ceea ce făcea cu atâta înfrigurare.

— Cine-i acolo?, întrebă el cu o voce vădit iritată.

— Eu, se auzi vocea Şmecherului prin gaura cheii.

— Acum ce mai vrei?, ţipă evreul aproape pierzându-şi cumpătul.

— Nancy vrea să ştie dacă, după ce punem laba pe el, îl ducem la cuibul celălalt, întrebă Şmecherul.

— Bineînţeles, răspunse evreul, imediat cum puneţi laba pe el. Numai găsiţi-l, găsiţi-l, asta-i tot pentru moment! Că după aceea ştiu eu ce am de făcut, las' pe mine!

Băiatul mormăi ceva cum că a înţeles şi o luă la goană pe scări după tovarăşii lui.

— Nu prea cred eu c-a ciripit ceva până acum, îşi spuse evreul, văzându-şi mai departe de treabă.

Capitolul 14

În care se dau noi amănunte legate de şederea lui Oliver în casa domnului Brownlow, precum şi despre prezicerea surprinzătoare a domnului Grimwig cu privire la băiat şi la misiunea pe care acesta a trebuit să o îndeplinească odată, când a plecat de acasă

Oliver îşi reveni repede din leşinul cauzat de exclamaţia bruscă a domnului Brownlow. Subiectul cu pricina, adică tabloul, a fost de atunci încolo evitat cu grijă, atât de domnul cel bătrân, cât şi de doamna Bedwin. Nu s-a făcut nicio aluzie la trecutul lui Oliver, discuţiile abordând numai subiecte care să-l binedispună. Era încă prea slăbit ca să poată coborî la micul dejun. Dar când a venit a doua zi dimineaţa în camera menajerei, primul lucru pe care l-a făcut a fost acela de a privi înspre perete, în speranţa de a vedea din nou chipul acela frumos al doamnei din tablou. Numai că speranţele i-au fost spulberate, pentru că tabloul fusese luat de acolo.

— Oh, spuse menajera urmărind direcţia înspre care privea Oliver, după cum vezi l-au luat.

— Da, văd că l-au luat, răspunse Oliver cu un oftat adânc, dar de ce?

— Puiule, l-au dat doar jos de pe perete pentru că domnul Brownlow a spus că avea o influenţă prea mare asupra ta şi că poate din cauza aceasta tu nu te faci bine mai repede, ştii cum e, reluă doamna Bedwin.

— O, nu, doamnă, nu-mi făcea rău deloc, spuse Oliver, îmi plăcea să-l văd aici şi chiar îmi era drag.

— Bine, bine spuse doamna plină de bunăvoinţă. Fă-te tu bine, puiule, cât mai iute cu putinţă, iar eu îţi promit că

am să-l pun la locul lui. E bine așa? Îți promit. Ei, acum hai să mai vorbim și noi de alte lucruri.

Acestea au fost singurele lucruri pe care Oliver a putut să le afle despre tablou la acea vreme. Și întrucât doamna Bedwin a fost atât de bună cu el atunci când a fost bolnav, și el, la rândul lui, s-a străduit să nu se mai gândească și să mai aducă vorba despre subiectul cu pricina. Așa că ascultă cu atenție poveștile pe care ea i le spuse despre fiica ei cea deosebită și foarte frumoasă care se căsătorise cu un bărbat foarte chipeș și cum cei doi trăiau undeva la țară. Despre un fiu al ei care era funcționar la un negustor din Indiile de Vest și care era un fiu desăvârșit, ce-i scria de patru ori pe an niște scrisori atât de pline de duioșie, că de fiecare dată îi venea să plângă când vorbea despre ele. După ce bătrâna a terminat de vorbit pe larg despre cât de buni sunt copiii ei și despre cât de bun era și fostul ei soț, care murise și se dusese de mult de tot, bietul de el, cu douăzecișișase de ani în urmă, s-a ajuns la ora ceaiului. După ceai, ea a început să-l învețe pe Oliver să joace cribbage, pe care el l-a deprins numaidecât, după care au jucat amândoi cu mult interes și seriozitate, până când pentru Oliver a venit timpul să bea niște vin cald amestecat cu apă și să mănânce o felie de pâine prăjită, apoi să meargă binișor la culcare.

Fericite au fost acele zile în care Oliver se însănătoșea văzând cu ochii! Totul în jurul lui era atât de pașnic, de curat și de pus la punct, toți cei din jurul lui erau atât de blânzi și de atenți, încât, pe lângă zarva și nesiguranța în mijlocul cărora trăise de când se născuse, părea că acum trăia în paradis. Nu era încă îndeajuns de puternic să se îmbrace, când domnul Brownlow îi dădu un costum nou, o șapcă nouă și o pereche nouă de încălțări. Spunându-i-se că putea face ce dorea cu hainele cele vechi, el le dădu unei servitoare, care fusese tare bună cu el și-i ceru să le vândă vreunui evreu și să-și păstreze banii pentru ea. Lucru pe care s-a grăbit să-l facă și, pe când Oliver privea de la fereastra salonașului, îl văzu pe evreu cum înfășura și punea hainele în sac și cum se îndepărta. Abia atunci se simți mai ușurat și fu încântat să constate că ele fuseseră vândute acum cui trebuia și că pentru el nu mai era niciun pericol să le mai îmbrace vreodată. Ca

să spunem adevărul, acestea erau numai niște biete zdrențe, iar Oliver niciodată nu avusese ocazia să se îmbrace cu niște haine nou-nouțe.

Într-o seară, cam la vreo săptămână după întâmplarea cu tabloul, pe când stătea și vorbea cu doamna Bedwin, domnul Brownlow îi trimise vorbă lui Oliver Twist că dacă se simțea îndeajuns de bine, îl poftea în birou ca să-i spună ceva.

— Mulțumescu-ți Doamne și ajută-ne! Spală-te pe mâini și lasă-mă să-ți aranjez puțin părul și să-ți fac o cărare pe mijloc, puiule, spuse doamna Bedwin. Doamne, Dumnezeule, dacă aș fi știut că te cheamă la el, aș fi pregătit un guleraș curat și te aranjam cum se cuvine.

Oliver făcu întocmai așa cum îi spusese doamna cea bătrână și, chiar dacă ea se tot frământa că nu avea timp să-i pliseze gulerul cămășii, el arăta la fel de delicat și de chipeș și fără aceste găteli. Chiar și fără vreo instrucțiune pe care să o fi primit în timp util, ea tot nu ar fi putut face mai mult pentru el. Era așa de frumos!

Astfel îmbărbătat, Oliver bătu la ușa biroului. Domnul Brownlow l-a poftit înăuntru, iar el s-a găsit pe dată într-o încăpere plină de cărți și destul de mică, din spatele casei. Unica fereastră dădea într-o grădiniță plină de flori și verdeață, iar în fața ei era o masă la care stătea domnul Brownlow în persoană și citea. Când îl văzu pe Oliver, lăsă cartea deoparte și-i spuse să se apropie și să ia loc pe scaun. Băiatul făcu întocmai, mirându-se cum de pot exista atâția oameni care să citească munți de cărți, ce fuseseră scrise numai și numai cu scopul de a-i face pe oameni mai înțelepți, lucru care de altfel e de mirare și pentru oameni cu mult mai multă experiență decât un băiețel ca Oliver Twist.

— Ei, ce zici de atâtea cărți, băiete?, spuse domnul Brownlow, observând imediat uimirea cu care Oliver se uita la rafturile pline de cărți și care urcau de la podea până sus la tavan.

— Cu adevărat, domnule, sunt foarte multe, răspunse Oliver. În viața mea nu am văzut atâtea cărți.

— Dacă vei fi un băiețel ascultător, le vei citi și tu, spuse domnul cu blândețe. Și sunt aproape convins că vei vrea mai

mult să le citeşti decât doar să te uiţi la ele, asta doar în unele cazuri, pentru că există într-adevăr şi cărţi la care numai copertele sunt singura parte foarte bună.

— Cred că vă referiţi la cărţile acelea, domnule, spuse Oliver arătând nişte rafturi cu cărţi în format in-cvarto, care au o legătură aurită.

— Nu, nu neapărat acelea, spuse domnul Brownlow, bătându-l uşurel pe Oliver cu palma pe cap şi zâmbindu-i. Mai sunt şi altele tot atât de grele ca acestea, chiar dacă sunt mai mici. Ţi-ar plăcea să înveţi mult şi când vei fi mare să scrii şi tu cărţi cum sunt acestea?

— Cred că mai degrabă mi-ar plăcea să le citesc, domnule, răspunse Oliver.

— Cum adică, nu ţi-ar plăcea să fii scriitor?, întrebă domnul cel bătrân.

Oliver se gândi puţin şi, în cele din urmă, spuse că el crede că ar fi mai bine să vândă cărţi. Auzind acest lucru, domnul Brownlow începu să râdă din toată inima zicând că afirmaţiile băiatului sunt într-adevăr un lucru tare bun. Oliver se bucură şi el de ceea ce spusese, chiar dacă nu prea avea habar încă de sensul cuvintelor lui.

— Bine, bine, spuse domnul Brownlow, devenind iarăşi omul sobru de mai înainte, nu-ţi fie teamă! Nu vom face din tine vreun scriitor, atâta timp cât mai există şi alte meserii bune şi cinstite pe lumea asta, cum ar fi să faci cărămizi.

— Vă mulţumesc, domnule, adăugă Oliver. Privindu-l aşa serios cum răspunsese, domnul cel bătrân începu să râdă din nou şi spuse ceva despre ciudăţeniile instinctului, dar Oliver nu înţelese aceste cuvinte şi prin urmare nici nu le dădu prea mare atenţie.

— Ei şi acum, spuse domnul Brownlow, vorbind pe un ton blând, dar în acelaşi timp şi foarte serios, aşa cum Oliver nu îl mai auzise vreodată, aş vrea, puiule, să fii foarte atent la ce-ţi voi spune. Voi fi foarte direct pentru că sunt sigur că tu eşti îndeajuns de matur, ca să mă înţelegi ca un om mare.

— Domnule, vă rog, vă implor să nu mă daţi afară din casă!, se tângui Oliver, speriat de tonul serios cu care domnul începuse să vorbească. Nu mă goniţi de aici, ca să trebuiască

să rătăcesc din nou pe străzi. Lăsaţi-mă să stau aici şi să fiu servitorul dumneavoastră. Vă rog, nu mă trimiteţi înapoi în locul acela îngrozitor din care am venit. Domnule, vă implor, fie-vă milă de un biet copil sărman!

— Dragule, spuse domnul Brownlow, mişcat de rugămintea fierbinte şi neaşteptată a lui Oliver, să nu-ţi fie teamă, pentru că eu nu am să te părăsesc, decât dacă tu mă obligi să fac acest lucru prin comportamentul tău.

— Eu? Niciodată, domnule, niciodată, îl întrerupse Oliver.

— Aşa nădăjduiesc şi eu, îi întări promisiunea domnul cel bătrân. Iar în plus, eu chiar nu cred că tu vei face ceva rău, care să mă dezamăgească. Am fost înşelat de multe ori în viaţă de oameni sau lucruri în care am crezut foarte mult, dar în continuare sunt dispus să am încredere în tine şi sunt mai interesat de tine şi de soarta ta decât de a mea. Cei pe care i-am iubit cel mai mult pe lumea asta zac de mult în pământ, dar, chiar dacă fericirea şi bucuria vieţii mele au fost şi ele îngropate acolo odată cu ei, eu nu am pus capacul sicriului peste inima mea şi peste sentimentele mele cele mai bune. Ba, dimpotrivă, durerea adâncă nu a făcut decât să mi le întărească şi să mi le ascută.

Şi pe când domnul cel bătrân spuse toate acestea aproape şoptit, mai mult pentru el însuşi decât pentru interlocutorul lui, tăcu la un moment dat, ceea ce făcu şi Oliver.

— Hai, gata, spuse domnul Brownlow în cele din urmă, dar, de data aceasta, cu o voce mult mai uşurată şi mai veselă. Ţi-am spus toate acestea pentru că eşti de-abia un copil şi, din cauză că eu am trecut prin necazuri şi suferinţe foarte mari, sper ca măcar tu să fii mai atent, ca să nu-mi răneşti sufletul vreodată. Spui că eşti orfan şi că nu ai pe nimeni pe lumea aceasta. Toate cercetările mele mi-au confirmat acest lucru. Haide, spune-mi care este povestea vieţii tale, de unde vii, cine te-a crescut şi cum ai ajuns să fii în compania celor cu care te-am găsit. Ai curaj şi spune-mi adevărul şi ai să vezi că în mine vei avea un prieten toată viaţa ta.

Lacrimile şi suspinele l-au oprit pe Oliver să vorbească pentru câteva minute. Şi exact în momentul în care se pregătea să povestească cum crescuse el la fermă şi apoi cum fusese

dus la azilul parohial de către domnul Bumble, se auziră la uşa de la intrare două bătăi mai insistente şi o slujnică urcă scările în goană ca să anunţe că sosise domnul Grimwig.

— Urcă aici?, întrebă domnul Brownlow.

— Da, domnule, răspunse slujnica. Şi m-a mai întrebat dacă avem brioşe în casă, i-am spus că da şi atunci a spus că rămâne la noi să ia ceaiul.

Domnul Brownlow zâmbi şi se întoarse spre Oliver, ca să-i spună că domnul Grimwig era un prieten vechi şi foarte bun de-al lui şi că, prin urmare, nu trebuia să-l ia prea mult în considerare dacă părea a fi mai aspru în comportament, pentru că, per total, era un om nemaipomenit, lucru de care şi el urma să-şi dea seama.

— Vreţi să plec de aici şi să merg jos, domnule?, vru să ştie Oliver.

— Nu, răspunse domnul Brownlow, chiar aş vrea să rămâi.

Exact în acea clipă pe uşă intră un domn bătrân, dar voinic, ce se sprijinea într-un baston gros şi şchiopăta de un picior. Era îmbrăcat cu o haină albastră sub care se vedea o vestă dungată, avea pantaloni şi ghete cu elastic, toate de un galben pai, pe cap purta o pălărie albă cu boruri mari, tivite cu verde pe marginile ridicate puţin în sus. Din decolteul vestei ieşea lejer un jabou ce avea pliseuri foarte mici şi un lanţ din oţel foarte lung, de al cărui capăt atârna o cheiţă. Cravata albă era înnodată meşteşugit. Muşchii feţei erau foarte mobili, asigurându-i astfel o expresivitate greu de imaginat. Când vorbea, avea un fel anume de a-şi da capul într-o parte şi a privi cu coada ochiului, lucru care îi amintea interlocutorului de mişcările unui papagal. Intră teatral în cameră şi, ţinând în mână o bucăţică de coajă de portocală, începu să strige cu o voce morocănoasă şi total nemulţumită:

— Uită-te aici! Ai mai văzut aşa ceva? Nu-i aşa că-i un lucru nemaipomenit şi extraordinar să nu pot intra în casa unui prieten şi să nu găsesc o coajă de portocală, spre bucuria nețărmurită a bieţilor chirurgi? Am rămas şchiop din cauza unei coji de portocală şi sunt convins că tot din asta mi se va trage moartea. Ascultă la mine, domnule, moartea

mi se va trage de la o coajă de portocală, să-mi înghit eu capul, domnule, dacă nu va fi aşa!

De fiecare dată domnul Grimwig rostea aceeaşi încheiere, care era cu totul şi cu totul aparte, pentru că, să fim de acord măcar de dragul argumentului, ştiinţa avansează şi dă posibilitatea unui domn să-şi înghită capul, admiţând că ar vrea să facă un astfel de gest. Dar capul domnului Grimwig era destul de mare şi chiar şi un om mâncăcios putea cu greu să spere că ar fi putut să-l devoreze, ca să nu mai vorbim de stratul gros de pudră ce-l pomăda.

— Da, da, cum îţi spun eu, domnule, să-mi înghit eu capul, repetă domnul Grimwig bătând cu bastonul în podea. Bună ziua! Dar ce-i arătarea asta?, întrebă el privindu-l pe Oliver cu ochii mai-mai să-i iasă din orbite şi dându-se vreo doi paşi înapoi.

— Este Oliver Twist, băiatul despre care ţi-am vorbit, îl informă domnul Brownlow.

Oliver făcu o plecăciune adâncă.

— Adică vrei să spui că acesta este băiatul care a zăcut de febră?, întrebă domnul Grimwig retrăgându-se şi mai mult. Dar ia stai! Nu mai spune nimic! Stai! Stai!, continuă domnul Grimwig poruncitor uitând, din cauza triumfului pe care i l-a dat descoperirea, până şi de frica lui morbidă de a se molipsi de febră. Acesta-i băiatul care a mâncat portocala! Şi dacă nu-i el, domnule, cel care să fi mâncat portocala şi care să fi aruncat pe scări coaja aceasta atunci cine-i, că-i înghit eu şi lui capul.

— Nu, el nu a mâncat nicio portocală, spuse domnul Brownlow râzând. Haide intră, pune-ţi pălăria aici şi vorbeşte-i tânărului meu prieten.

— Las' că ştiu eu ce spun, domnule, spuse stropşit bătrânul domn în timp ce-şi scotea mănuşile. Nu există zi pe care să nu o trăiesc şi să nu văd coji de portocale pe trotuarul de pe strada noastră şi ştiu eu sigur că băiatul chirurgului de la colţul străzii e acela care le împrăştie. Ieri-seară, o femeie mai tânără a călcat pe o bucată de portocală, a alunecat şi a căzut cu faţa peste gardul de fier al grădinii mele, iar când s-a ridicat, am văzut-o cum se uita cu ciudă la lumina roşie

dus la azilul parohial de către domnul Bumble, se auziră la uşa de la intrare două bătăi mai insistente şi o slujnică urcă scările în goană ca să anunţe că sosise domnul Grimwig.

— Urcă aici?, întrebă domnul Brownlow.

— Da, domnule, răspunse slujnica. Şi m-a mai întrebat dacă avem brioşe în casă, i-am spus că da şi atunci a spus că rămâne la noi să ia ceaiul.

Domnul Brownlow zâmbi şi se întoarse spre Oliver, ca să-i spună că domnul Grimwig era un prieten vechi şi foarte bun de-al lui şi că, prin urmare, nu trebuia să-l ia prea mult în considerare dacă părea a fi mai aspru în comportament, pentru că, per total, era un om nemaipomenit, lucru de care şi el urma să-şi dea seama.

— Vreţi să plec de aici şi să merg jos, domnule?, vru să ştie Oliver.

— Nu, răspunse domnul Brownlow, chiar aş vrea să rămâi.

Exact în acea clipă pe uşă intră un domn bătrân, dar voinic, ce se sprijinea într-un baston gros şi şchiopăta de un picior. Era îmbrăcat cu o haină albastră sub care se vedea o vestă dungată, avea pantaloni şi ghete cu elastic, toate de un galben pai, pe cap purta o pălărie albă cu boruri mari, tivite cu verde pe marginile ridicate puţin în sus. Din decolteul vestei ieşea lejer un jabou ce avea pliseuri foarte mici şi un lanţ din oţel foarte lung, de al cărui capăt atârna o cheiţă. Cravata albă era înnodată meşteşugit. Muşchii feţei erau foarte mobili, asigurându-i astfel o expresivitate greu de imaginat. Când vorbea, avea un fel anume de a-şi da capul într-o parte şi a privi cu coada ochiului, lucru care îi amintea interlocutorului de mişcările unui papagal. Intră teatral în cameră şi, ţinând în mână o bucăţică de coajă de portocală, începu să strige cu o voce morocănoasă şi total nemulţumită:

— Uită-te aici! Ai mai văzut aşa ceva? Nu-i aşa că-i un lucru nemaipomenit şi extraordinar să nu pot intra în casa unui prieten şi să nu găsesc o coajă de portocală, spre bucuria nețărmurită a bieţilor chirurgi? Am rămas şchiop din cauza unei coji de portocală şi sunt convins că tot din asta mi se va trage moartea. Ascultă la mine, domnule, moartea

mi se va trage de la o coajă de portocală, să-mi înghit eu capul, domnule, dacă nu va fi aşa!

De fiecare dată domnul Grimwig rostea aceeaşi încheiere, care era cu totul şi cu totul aparte, pentru că, să fim de acord măcar de dragul argumentului, ştiinţa avansează şi dă posibilitatea unui domn să-şi înghită capul, admiţând că ar vrea să facă un astfel de gest. Dar capul domnului Grimwig era destul de mare şi chiar şi un om mâncăcios putea cu greu să spere că ar fi putut să-l devoreze, ca să nu mai vorbim de stratul gros de pudră ce-l pomăda.

— Da, da, cum îţi spun eu, domnule, să-mi înghit eu capul, repetă domnul Grimwig bătând cu bastonul în podea. Bună ziua! Dar ce-i arătarea asta?, întrebă el privindu-l pe Oliver cu ochii mai-mai să-i iasă din orbite şi dându-se vreo doi paşi înapoi.

— Este Oliver Twist, băiatul despre care ţi-am vorbit, îl informă domnul Brownlow.

Oliver făcu o plecăciune adâncă.

— Adică vrei să spui că acesta este băiatul care a zăcut de febră?, întrebă domnul Grimwig retrăgându-se şi mai mult. Dar ia stai! Nu mai spune nimic! Stai! Stai!, continuă domnul Grimwig poruncitor uitând, din cauza triumfului pe care i l-a dat descoperirea, până şi de frica lui morbidă de a se molipsi de febră. Acesta-i băiatul care a mâncat portocala! Şi dacă nu-i el, domnule, cel care să fi mâncat portocala şi care să fi aruncat pe scări coaja aceasta atunci cine-i, că-i înghit eu şi lui capul.

— Nu, el nu a mâncat nicio portocală, spuse domnul Brownlow râzând. Haide intră, pune-ţi pălăria aici şi vorbeşte-i tânărului meu prieten.

— Las' că ştiu eu ce spun, domnule, spuse stropşit bătrânul domn în timp ce-şi scotea mănuşile. Nu există zi pe care să nu o trăiesc şi să nu văd coji de portocale pe trotuarul de pe strada noastră şi ştiu eu sigur că băiatul chirurgului de la colţul străzii e acela care le împrăştie. Ieri-seară, o femeie mai tânără a călcat pe o bucată de portocală, a alunecat şi a căzut cu faţa peste gardul de fier al grădinii mele, iar când s-a ridicat, am văzut-o cum se uita cu ciudă la lumina roşie

de deasupra firmei doctorului. Să nu te duci la el, am avertizat-o eu de sus de la fereastră, e un asasin! Un om fără scrupule! Asta e! Să nu-mi spui mie, că de nu, am... Și rostind aceste cuvinte, supărat bătrânul domn bătu tare cu bastonul în podea, lucru care arăta prietenilor lui că acesta era un alt mod obișnuit de a-și exprima oferta lui binecunoscută. Apoi, sprijinindu-se în baston cu toată greutatea lui, se așeză și-și deschise monoclul dublu care atârna de o panglică mare și neagră, il privi pe Oliver, care, văzând că era obiectul unei cercetări amănunțite, se făcu roșu la față ca para focului și făcu din nou o plecăciune adâncă.

— Ăsta-i băiatul?, întrebă domnul Grimwig în cele din urmă.

— Da, el e, răspunse domnul Brownlow.

— Ce mai faci, măi băiețel?, întrebă domnul Grimwig.

— Cu mult mai bine decât acum câtva timp în urmă, vă mulțumesc, domnule, răspunse Oliver.

Sesizând că micul lui prieten era pe cale să spună ceva dezagreabil, domnul Brownlow il rugă pe Oliver să coboare și să-i spună doamnei Bedwin că ei doreau să ia ceaiul, lucru pe care băiatul il făcu, cu mare grabă și bucurie, întrucât nu-i plăcuse deloc musafirul și nici felul lui de a se comporta.

— E drăguț băiatul acesta, nu?, întrebă domnul Brownlow.

— Știu și eu?, răspunse domnul Grimwig, suspicios și iritat în același timp.

— Ce vrei să spui că nu știi?

— Nu știu și gata. Eu nu-mi dau seama de diferențele dintre băieți, în special. Pot să-ți spun doar că pot recunoaște băieții pufoși și albi la față și pe cei fălcoși.

— Și Oliver cum e?

— Pufos și alb la față. Dar cunosc și o bestie de băiat, fiul unui prieten de-al meu, care este din aceia fălcoși. Părinții lui sunt tare mândri de el și spun că-i frumos foc, dar eu cred că are un cap rotund ca o farfurie, e roșu în obraji și are ochi de o strălucire metalică. Arată groaznic. Are mâini și picioare nefiresc de mari, ce-i ies afară din hainele albastre, tare caraghioase și strâmte, de stau să plesnească pe el. Vorbește pițigăiat și mănâncă până crapă.

— Ei, haide și tu, spuse domnul Brownlow, doar vezi bine că Oliver nu-i nicidecum ca el, așa că nu te mai agita mai mult decât e nevoie.

— Da, poate că nu-i ca unul dintre aceștia, răspunse domnul Grimwig, poate că e chiar și mai rău decât ei.

La auzul acestor cuvinte, domnul Brownlow tuși cam nervos, lucru care-i pricinui domnului Grimwig o mare satisfacție.

— Eu îți spun, poate că e chiar și mai rău decât ei, repetă domnul Grimwig. De unde vine? Cine e? Ce e cu el? A avut febră mare. Ei și, ce dacă? Ce, numai oamenii buni fac febră? Și oamenii răi mai fac febră uneori, nu-i așa? Știu eu pe unul din Jamaica. L-au spânzurat pentru că și-a ucis stăpânul. De șase ori a zăcut de febră și nu l-a grațiat nimeni din această cauză. Ptiu, ce prostie!

Acum, adevărul era că, în adâncul sufletului lui, domnul Grimwig era foarte dispus să recunoască despre Oliver că avea o înfățișare și maniere alese, dar, din nefericire, avea și această meteahnă de a se contrazice, accentuată în acest caz și de faptul că găsise coaja de portocală pe scări. În forul lui interior nu accepta ca altcineva să-i dicteze ce să spună despre un băiat, dacă arăta bine sau nu, de aceea era hotărât încă dinainte de a avea această discuție să i se opună cu vehemență prietenului lui. Iar când domnul Brownlow mai recunoscu pe deasupra că nu putea să-i răspundă la niciuna din întrebările puse de el și că amânase orice fel de investigație cu privire la Oliver din cauza stării lui precare de sănătate, domnul Grimwig râse cu malițiozitate și-l întrebă rânjind disprețuitor dacă menajera și-a făcut deja un obicei în a număra argintăria noaptea, înainte de culcare, ca nu cumva să aibă surpriza neplăcută de a găsi vreo două linguri mai puțin într-o bună dimineață, că de nu o fi așa, să-și înghită el... Și așa mai departe, cu vorbele lui bine-cunoscute deja.

Deși nici domnul Brownlow nu era prea ușor de manevrat, cunoscând ciudățeniile prietenului lui, tăcu și le înghiți cu un mare simț al umorului. Cât despre domnul Grimwig, la ceai a fost foarte încântat de brioșe, așa că lucrurile s-au mai îndulcit și atmosfera s-a mai calmat, iar Oliver, care făcea și el parte din această societate, începu să se simtă mai în largul lui, mai

mult decât fusese mai înainte în fața bătrânului domn care era tare de temut și țâfnos.

— Și cam când crezi că am putea să ascultăm povestea întreagă, adevărată și detaliată a vieții și aventurilor lui Oliver Twist?, îl întrebă domnul Grimwig pe domnul Brownlow, privind oarecum dintr-o parte la Oliver și încercând din nou să deschidă subiectul pe când terminau ceaiul.

— Mâine dimineață, răspunse domnul Brownlow. Dar aș prefera să fim doar noi doi la această conversație. Puiule, te aștept sus la mine în birou, mâine pe la zece dimineața.

— Da, domnule, răspunse Oliver, doar că avea o voce puțin mai timidă, deoarece se uita cam speriat la domnul Grimwig care, la rândul lui, îl privea cu asprime.

— Vrei să-ți spun eu ceva?, șopti domnul la urechea domnului Brownlow. Mâine dimineață nu va veni. L-am văzut eu cum ezita. Te minte, prietenul meu drag.

— Eu pun mâna în foc pentru el, răspunse domnul Brownlow ceva mai enervat.

— Dacă nu va fi așa cum îți spun eu, continuă domnul Grimwig să insiste pe ideea lui, să-mi înghit eu... Și bătu cu putere din nou cu bastonul în podea.

— Dar și eu mă pun chezaș cu viața mea că băiatul acesta spune adevărul și numai adevărul, se înfierbântă și domnul Brownlow izbind cu pumnul în masă.

— Și eu îmi pun capul și sușțin sus și tare că el minte!, îi răspunse domnul Grimwig, lovind și el tare cu pumnul în masă.

— Mai vedem noi cine va avea dreptate până la urmă, spuse domnul Brownlow, stăpânindu-și cu greu mânia care îi clocotea în vine.

— Da, da, chiar așa, mai vedem noi cine va avea dreptate până în cele din urmă, răspunse și domnul Grimwig zâmbind provocator, mai vedem.

Dar așa cum hotărăște uneori numai destinul, doamna Bedwin se nimeri să intre în cameră chiar în acel moment și să aducă un pachețel cu cărți pe care domnul Brownlow le cumpărase în dimineața aceea chiar de la același vânzător

de cărți despre care am mai vorbit mai înainte în istorioara noastră. Le lăsă pe masă și părăsi încăperea.

— Doamnă Bedwin, te rog oprește băiatul, spuse domnul Brownlow, trebuie să-i mai dau ceva.

— Dar a plecat, domnule, răspunse doamna Bedwin.

— Nu-i nimic, chemați-l înapoi, insistă domnul Brownlow, este chiar foarte important. Negustorul de cărți e sărac, iar eu nu am plătit cărțile. Pe deasupra mai sunt alte cărți pe care trebuie să i le înapoiez.

Ușa casei era deschisă. Oliver o zbughi într-o direcție, iar servitoarea în cealaltă. Numai doamna Bedwin rămase în pragul casei strigând după băiat. Dar el dispăruse ca prin farmec. Oliver și cu fata s-au întors suflând de parcă își dădeau duhul, spunând că nu l-au găsit nicăieri.

— Of, Doamne, ce rău îmi pare, spuse domnul Brownlow, chiar doream din tot sufletul să trimit aceste cărți înapoi în seara aceasta.

— De ce nu-l trimiți pe Oliver să le ducă?, întrebă domnul Grimwig zâmbind și vorbind ironic. Sunt convins că-și va îndeplini misiunea negreșit.

— Da, chiar așa, domnule, vă rog să mă lăsați să le duc eu, spuse Oliver, mă duc și mă întorc tot într-o goană.

Domnul cel bătrân se pregătea să nu-i permită lui Oliver sub nicio formă să iasă din casă pentru el, când o tuse răutăcioasă ce ieșea din gâtul domnului Grimwig îl determină să-l lase să plece. Poate că numai îndeplinirea promptă a acestui comision ar fi dovedit din partea lui că i se făcea o nedreptate cu aceste suspiciuni care planau asupră-i.

— Bine, puiule, du-te, spuse domnul cel bătrân. Cărțile sunt pe scaunul de lângă masă. Adu-le aici, jos.

Fericit că în sfârșit putea să se facă și el folositor cu ceva, Oliver coborî scările în goană cu cărțile subsuoară și așteptă cu șapca în mână ca să audă ce instrucțiuni avea de îndeplinit.

— Să-i spui, zise domnul Brownlow fixându-l pe domnul Grimwig cu privirea, să-i spui că i-am trimis cărțile înapoi și că i-ai adus patru lire și zece penny, banii pe care îi datorez. Uite aici ai o bancnotă de cinci lire, deci trebuie să-mi restitui zece șilingi.

— În zece minute m-am dus şi am venit înapoi, domnule, răspunse Oliver plin de entuziasm. Vări banii în buzunarul jachetei pe care îl încheie cu nasturele, strânse bine cărţile, făcu o plecăciune respectuoasă şi părăsi încăperea. Doamna Bedwin îl conduse până la uşa casei, spunându-i cum să ajungă mai repede la locul cu pricina, cum îl chema pe vânzător, numele străzii şi nu îl lăsă să plece decât atunci când Oliver spuse că a înţeles clar toate instrucţiunile ei. După ce îl mai dăscăli să fie atent să nu răceacscă din nou, doamna cea bătrână îi dădu în sfârşit voie să plece.

— Dumnezeu să-l aibă în paza lui, îi ură doamna Bedwin uitându-se după el cum se îndepărta. Nu ştiu de ce, dar nu-mi place să ştiu că nu-l am prin preajmă şi sub ochii mei.

Exact în această clipă Oliver îşi întoarse capul, o văzu pe doamna Bedwin în prag, o salută din nou şi o luă pe cealaltă stradă. Doamna îi zâmbi, îi răspunse şi ea la salut, după care închizând uşa, se înapoie în camera ei.

— Ei, acum să vedem; în cel mai rău caz trebuie să se întoarcă în douăzeci de minute, spuse domnul Brownlow scoţându-şi ceasul din buzunar şi punându-l cu grijă pe masă. Şi în douăzeci de minute se va face întuneric.

— Hm! Dumneata chiar crezi că se va mai întoarce, nu?, întrebă domnul Grimwig.

— Dumneata nu crezi?, întrebă domnul Brownlow zâmbind.

În acel moment, domnul Grimwig chiar era stăpânit de un puternic sentiment de contradicţie, care era ataşat şi de zâmbetul provocator al prietenului lui.

— Nu, spuse el, bătând din nou cu pumnul în masă. Eu nu cred. Nu cred pentru că băiatul are un costum nou, nişte cărţi de mare valoare sub braţ şi pe deasupra mai are în buzunar şi o bancnotă de cinci lire sterline. Ai să vezi că se va întoarce la vechii lui prieteni, la hoţii lui şi că vor râde toţi de dumneata. Iar eu, domnule, îmi voi înghiţi capul cu siguranţă, dacă vreodată acest băiat se va mai întoarce în această casă.

Şi spunând aceste lucruri, îşi trase scaunul. Aşa stătură cei doi prieteni, într-o tăcere încordată şi plină de aşteptare şi cu ceasul aşezat pe masă între ei.

Pentru a demonstra importanţa pe care o acordăm judecăţilor noastre, precum şi mândria cu care ne grăbim să tragem concluzii, trebuie să subliniem faptul că domnul Grimwig, deşi nu era un om hain, şi cu siguranţă i-ar fi părut nespus de rău să-l vadă pe respectabilul său prieten dezamăgit şi tras pe sfoară, îşi dorea din suflet, în acea clipă, ca Oliver să nu se mai întoarcă.

Se făcuse atât de întuneric, încât nu se mai puteau vedea nici cifrele de pe cadranul ceasului. Doar cei doi domni bătrâni continuau să stea acolo nemişcaţi, în tăcere şi cu ceasul pe masă între ei.

Capitolul 15

În care se arată cât de mult îl iubeau evreul cel vesel şi domnişoara Nancy pe Oliver Twist

Într-o încăpere unde lumina nu pătrunsese niciodată, aparţinând unei bodegi de cea mai joasă speţă din cartierul cel mai murdar, pe care toată lumea îl cunoaşte sub numele de Little Saffron Hill, o speluncă întunecată şi în care plutea o pâclă lipicioasă, irespirabilă şi murdară şi unde iarna, cât era ziulica de lungă, de-abia pâlpâia flacăra unei lămpi cu gaz, iar vara nu pătrundea niciodată nici cea mai mică rază de soare, stătea tot clocind în mintea lui, în faţa unei căni din cositor şi a unui păhărel, duhnind a rachiu prost, un om care era îmbrăcat cu o haină din catifea de bumbac, pantaloni scurţi de postav de culoare bej, ghete şi ciorapi ce-i ajungeau până la jumătatea gambei, care, cu toată lumina aceea chioară, l-ar fi îndreptăţit chiar şi pe cel mai neexperimentat poliţist să-l recunoască şi să spună pe dată că acesta era domnul William Sikes. La picioarele lui era un câine alb, cu ochii roşii, care când clipea des uitându-se la stăpânul lui, când îşi tot lingea rana de pe bot, ce cu siguranţă era rezultatul unei încăierări care se petrecuse nu cu mult timp în urmă.

— Stai cuminte, jigodie, şi mai tacă-ţi fleanca!, se stropşi domnul Sikes dintr-odată, rupând tăcerea.

Gândurile lui erau atât de adânci, încât să fie tulburate de câinele care clipea foarte des, sau simţămintele îi sfredeleau atât de mult mintea, încât, ca să se mai liniştească, îi mai dădea câte un şut câinelui. Rămâne de văzut şi de discutat.

Dar oricare ar fi fost situația, efectul era sigur același, adică un șut și o injurătură birjărească, ce se abăteau amândouă deodată asupra bietului animal.

Orice li s-ar întâmpla, câinii nu se răzbună pe stăpânii lor, dar câinele domnului Sikes fiind la fel de nebun ca și stăpânul lui și considerând că de data aceasta lovitura a fost total nemeritată, nu mai lătră deloc și pe mutește își înfipse direct colții în cizmele stăpânului, de care începu să tragă cu putere. Apoi se ascunse sub un scaun, scăpând ca prin urechile acului de cana de cositor pe care domnul Sikes i-o aruncase direct în cap.

— Faci din astea cu mine?, întrebă Sikes luând cleștele într-o mână și deschizând lama unui briceag pe care îl scoase iute cu cealaltă mână din buzunar. Vino, vino aici, diavole! Vino, n-auzi?

Câinele auzea el foarte bine, deoarece domnul Sikes răcnea ca scos din minți, dar cum nu i-ar fi surâs foarte mult să se lase tăiat în patru nici chiar de propriul lui stăpân, rămase pitit acolo unde era, mârâind și mai înrăit și apucând cleștele cu colții lui ascuțiți și mușcându-l de ai fi zis că-i turbat.

Numai că împotrivirea câinelui nu a avut decât darul de a-l înfuria la culme pe domnul Sikes, care, căzând în genunchi, începu să-l lovească pe animal pe unde nimerea. Câinele sărea de la dreapta la stânga și de la stânga la dreapta, încercând să muște, mârâind și lătrând. Omul îl mai croia din când în când, îl injura de mama focului, îi mai dădea câte un șut și-l blestema. Și probabil că lupta ar fi ajuns să fie și mai îndârjită, dacă ușa nu s-ar fi deschis pe neașteptate, permițându-i astfel câinelui să o zbughească afară, lăsându-l pe Bill Sikes cu cleștele într-o mână și cu briceagul în cealaltă.

O vorbă din bătrâni spune că obligatoriu într-o ceartă trebuie să fie doi, iar pentru că domnul Sikes era foarte dezmăgit de câine, în general, precum și de atitudinea lui a găsi cu cale să-și verse năduful asupra nou-venitului.

— De ce dracu' intervii tu între mine și câinele meu?, întrebă Sikes amenințând cu pumnul.

— De unde să știu eu, dragă, de unde să știu?!, răspunse Fagin cu umilință, pentru că el era cel care tocmai intrase.

— Ei, n-ai știut, hoț fricos și lași ce ești, mârâi Sikes. Ce, n-ai auzit toată zarva?

— Nimica, nimicuța, să nu mai apuc ziua de mâine dacă te mint, Bill, răspunse evreul.

— Ei nu zău, că n-ai auzit nimic, i-o întoarse Sikes rânjind amenințător. Numai tu te furișezi înăuntru sau ieși tiptil afară și nimeni nu te aude! Mai bine, cu o secundă în urmă, erai tu în locul câinelui meu, Fagin.

— De ce?, îl întrebă evreul zâmbind forțat.

— De ce, de ce, pentru că celor de sus din guvern le pasă de nu mai pot de viața unor javre neghiobe ca tine și nu ne lasă să vă omorâm, dar cu un câine nu au nici cea mai mică treabă – răspunse Sikes, închizându-și briceagul și privindu-l într-un mod foarte semnificativ – uite de aia!

Evreul își frecă mâinile cu satisfacție și, așezându-se la masă, începu să radă mănzește de gluma prietenului lui, dar se vedea de departe că nu se prea simțea în largul său.

— N-ai decât să rânjești cât vrei tu, spuse Sikes punând cleștele la loc și pândindu-l cu o bucurie sălbatică, așa cum face pisica când stă la pândă să prindă șoarecele, n-ai decât, că de mine nu poți să râzi decât atunci când ți-oi vedea ceafa fără oglindă. Acum, te joc eu cum vreau, Fagin, auzi tu, cum vreau eu! Așa! Dacă eu o pățesc, o pățești și tu, așa că mai bine ai grijă cum te porți cu mine!

— Ei, lasă Bill, haide și tu acum, spuse evreul, lasă că n-am uitat nimic din ce trebuie să știu, noi, noi doi avem aceleași interese, Bill, interese comune.

— Hm, făcu Sikes ca și cum s-ar fi gândit că interesul era mai mult al evreului decât al lui personal. Ei, și mie ce vrei să-mi spui atunci?

— Totul a trecut foarte bine prin căldarea de topit – răspunse Fagin – și aici vine și partea ta. E chiar mai mult decât ți s-ar fi cuvenit, dragul meu, dar eu m-am obișnuit deja că la rândul tău și tu ai să-mi faci altă dată vreun favor.

— Hai, gata, ai vorbit destul, îl întrerupse hoțul pierzându-și răbdarea, unde e, scoate tot pe masă!

— Da, da, Bill, stai puțin, stai puțin, răspunse evreul calm. Uite! Asta-i tot! Și pe când spunea toate acestea, scoase din sân o batistă veche dintr-o cârpă murdară și desfăcând un nod foarte mare de la un capăt al ei scoase un pachețel din hârtie maro. Sikes i-l smulse din mână, îl deschise în grabă mare și începu să numere monedele de aur.

— Numai atât?, întrebă Sikes.

— Numai atât, răspunse evreul.

— Nu cumva ți-a trecut prin cap ca venind încoace să deschizi pachețelul și să înghiți una sau două monede?, întrebă Sikes bănuitor. Lasă, nu mai lua figura asta de rănit în aripă, ce dacă te întreb, ai mai făcut-o și altă dată, îți amintești, nu? Hai, scoate tot!

Într-o engleză de baltă, aceste cuvinte însemnau o comandă, și anume „să sune clopoțelul". Așa că de nicăieri a apărut un alt evreu, mai tânăr decât Fagin, dar aproape la fel de rău și de urât ca și el.

Bill Sikes nu făcu decât să arate cu degetul cana de cositor care era aproape goală. Evreul prinse pe dată gestul, luă cana și plecă să o umple din nou, dar nu mai înainte de a schimba o privire plină de subînțelesuri cu Fagin, care și-a ridicat ochii spre el doar pentru o fracțiune de secundă, ca și cum ar fi stat în așteptarea a ceva și care dădu din cap în semn că a înțeles, un gest abia perceptibil pentru o a treia persoană. Sikes nu observă nimic din toate acestea, deoarece era foarte ocupat cu legarea șireturilor pe care câinele le dezlegase de la ghetele lui. Poate că dacă ar fi observat schimbul scurt de priviri dintre cei doi, ar fi înțeles, cu siguranță, că acest lucru nu-i era deloc de bun augur.

— E cineva pe aici, Barney?, întrebă Fagin privind în jos, tocmai acum când Sikes se ridica.

— Nu e nimeni, răspunse Barney, care vorbea întotdeauna pe nas, indiferent că vorbele îi veneau din inimă sau nu.

— Nu e nimeni?, întrebă Fagin surprins total, ceea ce însemna că Barney spunea adevărul.

— Nu, nimeni în afară de domnișoara Nancy, răspunse Barney.

— Nancy?, exclamă Sikes. Unde-i? Să orbesc dacă eu nu apuc s-o cinstesc pe fata asta cu un păhărel pentru talentele ei înnăscute!

— I-am dat eu deja să mănânce o porție bună de rasol de vacă, e la tejghea, răspunse Barney.

— Ia trimite-o aici, spuse Sikes, turnându-i rachiu într-un păhărel. Trimite-o aici!

Barney se uită mai timid la Fagin cerându-i parcă permisiunea. Văzând că evreul nu zice nimic și că nici nu-și ridică ochii, se retrase și se întoarse, pentru ca apoi să o introducă pe Nancy, care era gătită cu bonetica pe cap, șorțul în fața rochiței, coșulețul pe mână, iar de deget îi atârna cheia.

— Nu-i așa că ai mirosit tu ceva pe undeva, Nancy?, întrebă Sikes oferindu-i paharul.

— Da, am mirosit eu ceva, Bill, răspunse tânăra dând o dușcă bună pe gât. Uf, că obosită mai sunt. Ei, și acum să vă spun: țăcă al nostru a fost bolnav și a zăcut la cineva acasă. Și...

— Ah, Nancy, draga mea, spuse Fagin ridicând în sfârșit ochii.

Probabil că o anumită licărire din ochii pe jumătate închiși ai evreului, adânciți în orbite și străjuiți de sprâncene roșii, îi dădu a înțelege domnișoarei Nancy că vorbea prea mult. Dar s-ar părea că acest detaliu este prea puțin relevant pentru ceea ce se petrecea aici. Pe noi ne interesează numai faptele, așa că ea schimbă foaia dintr-odată și aruncându-i domnului Sikes niște zâmbete pline de grație, abătu conversația pe alte subiecte. Zece minute mai târziu, domnul Fagin avu un atac de tuse foarte puternic. Nancy își puse șalul pe umeri și anunță că era timpul ca ei să plece. Văzând că o bucată de drum aveau să meargă împreună, domnul Sikes își exprimă intenția de a o însoți, așa că plecară cu toții, urmați la mică distanță de câine, care s-a făcut nevăzut într-o curte, imediat ce stăpânul lui dispăru și el după un colț de stradă.

După plecarea lui Sikes, evreul scoase capul pe ușă, se uită după el cum urca în susul uliței înguste și întunecate, îl amenință cu pumnul încleștat, mormăi o injurătură cumplită și apoi, cu un rânjet oribil, se așeză din nou la masă, cufundându-se în citirea interesantului ziar „Urmărirea".

Între timp, Oliver Twist, care nici nu visa că ar putea fi atât de aproape de bătrânul evreu, se grăbea să ajungă cât mai repede la negustorul de cărți. Când ajunse în Clerkenwell, o luă din greșeală pe o altă străduță, pe unde nu ar fi trebuit să meargă, dar nu își dădu seama de acest lucru până ce nu ajunse cam pe la jumătatea ei și, gândindu-se că dacă merge tot înainte va ajunge tot acolo, nici nu-i trecu prin cap să se întoarcă, așa că-și văzu mai departe de drum, cât de repede putea el, cu cărțile sub braț.

Astfel mergea Oliver gândindu-se cât de fericit și de mulțumit ar fi trebuit să fie și că ar fi dat oricât să-l mai vadă măcar o dată pe bietul Dick, care, mort de foame și bătut cum era, poate că plângea amarnic în acea clipă, când dintr-odată se sperie de moarte de țipetele unei tinere:

— Of, fratele meu, frățiorul meu drag!

El nici măcar nu avu timpul necesar să înțeleagă ce se petrece, când fu oprit de niște brațe, care i se încolăciseră bine de tot în jurul gâtului.

— Nu, lasă-mă, începu Oliver să țipe și să se zbată. Lasă-mă! Nu te cunosc, cine ești? De ce mă oprești din drum?

Singurul răspuns la toate aceste întrebări nu a fost decât o ploaie de văicăreli și de plânsete care veneau necontenit de la tânăra femeie, care-l ținea foarte strâns la pieptul ei și care avea într-o mână un coșuleț și o cheie.

— Of, Maica Domnului!, spuse tânăra. L-am găsit! Vai, Oliver, Oliver! Răule ce ești, puteam să mă îmbolnăvesc și să mor de supărare! Haide, puiule, să mergem acasă, haide! O, Doamne, îți mulțumesc din suflet că l-am găsit în sfârșit! Doamne, îți mulțumesc că l-am găsit! Auzind aceste plânsete și vaiete care veneau de-a valma din gura tinerei, care începea din nou să plângă isteric, niște femei, ce tocmai treceau pe acolo din întâmplare, îl întrebară pe ucenicul unui măcelar, care avea o ceafă grasă, strălucitoare și unsuroasă de atâta transpirație și care se uita și el la ce se întâmplă, dacă nu ar fi fost mai bine să meargă și să aducă un doctor. La care, ucenicul de măcelar, ce nu părea a fi grăbit de ceva

pe lumea aceasta, ca să nu spunem că era chiar puturos, răspunse că el nu credea să fi fost cazul de așa ceva.

— O, nu, lăsați, nu-i nevoie, spuse fata apucându-l pe Oliver de mână, mă simt mai bine. Hai, repede acasă, răule ce ești! Hai să mergem!

— Dar ce s-a întâmplat, doamnă dragă?, întrebă una din cele două femei.

— Vai, doamnă, răspunse tânăra, ce să vă spun, a fugit de acasă, cam acum o lună, de la părinții lui care muncesc din greu și sunt niște oameni foarte respectabili și s-a înhăitat cu o șleahtă de hoți și de răufăcători, încât mamă-sa era cât pe ce să moară de inimă rea.

— Ca să vezi ce copil ticălos!, afirmă una dintre femei.

— Hai, du-te acasă, răule ce ești!, spuse cealaltă.

— Nu mă duc nicăieri, răspunse Oliver, speriat de moarte, nici n-o cunosc cine e, n-am nici soră, nici tată, nici mamă. Sunt orfan și locuiesc în Pentonville.

— Ia auziți-l ce spune, cum o mai face pe grozavul, începu tânăra să strige din nou.

— Ce? Dumneata ești, Nancy?, exclamă Oliver plin de uimire pentru că de-abia acum văzuse bine chipul fetei și se dădu un pas înapoi.

— Vedeți? Vedeți că mă cunoaște!, strigă Nancy uitându-se la privitorii din jurul ei. Chiar el însuși a recunoscut. Oameni buni, ajutați-mă să-l duc acasă, că de nu mama și tata vor muri, iar eu o să mă îmbolnăvesc de inimă rea.

— Ce dracu' se întâmplă aici?, întrebă un bărbat care năvăli afară dintr-o bodegă cu un câine alb după el. Ia te uită! Oliver! Hai, șterge-o acasă la biata maică-ta, pușlama ce ești! Du-te acasă imediat!

— Nu mă lăsați, nu știu cine sunt și nici nu-i cunosc. Ajutor! Ajutor!, începu Oliver să strige și să se zbată în strânsoarea ca de clește a bărbatului.

— Ajutor!, îl îngână omul, maimuțărindu-se după el. Să vezi tu ce ajutor îți dau eu, pușlama ce ești! Și cu cărțile astea ce-i? Nu cumva le-o fi furat de undeva! Ia dă-mi-le încoace! Și spunând acestea, i le smulse de sub braț și-i dădu o palmă peste cap.

— Așa, dă-i, strigă cineva care privea de la fereastra unei mansarde. Numai așa o să se cumințească.

— Că bine zici, mai adăugă și un tâmplar care avea o față cam bleagă, uitându-se în sus spre fereastra de la mansardă.

— Așa-i trebuie!, fură de acord și cele două femei.

— Și-i mai dau eu, li se alătură și omul, dându-i încă una lui Oliver și apucându-l de guler. Hai, dăi drumul, puști ticălos ce ești! Aici! Ochi-de-Fiară! Așa, băiete, păzește-l!

Slăbit foarte tare de boala de care suferise atât de mult, neputând să creadă ce i se întâmplă și ce palme primește, înspăimântat de moarte de mârâitul amenințător al câinelui și de cruzimea bărbatului și, mai ales, copleșit de faptul că toți cei care asistau la această scenă îl credeau cu adevărat un răufăcător, cum mai putea el să se opună cu slabele lui puteri? Se lăsa noaptea și nu se vedea nici țipenie de om, deci la cine putea să strige după ajutor? Iar ca să se mai zbată și să se mai împotrivească era fără sens. Dintr-odată, fu luat printr-un labirint de străduțe înguste și întunecate și târât atât de repede împotriva voinței lui, încât chiar și cele câteva strigăte pe care mai îndrăzni să le scoată nu au fost auzite de nimeni. Dar de fapt ce mai conta dacă erau auzite sau nu, atât timp cât nimănui nu-i păsa, pentru că nimeni nu era în preajmă?

Se aprindeau felinarele, iar doamna Bedwin aștepta cu nerăbdare în pragul ușii, slujnica fugise pe stradă de zeci de ori să vadă dacă Oliver apărea de undeva, iar cei doi domni bătrâni continuau cu încăpățânare să stea în tăcere și să aștepte în odaia deja cufundată în întuneric, cu ceasul așezat pe masă între ei.

Capitolul 16

Unde se povestește despre ce s-a întâmplat cu Oliver Twist, după ce a fost preluat de Nancy

Străzile și curțile înguste dădeau la un moment dat într-un spațiu larg, unde se puteau vedea țarcuri pentru animale, dar și alte urme care indicau că acolo ar fi fost un târg de vite. Sikes își încetini pasul când se apropiară de acest loc, fata nemaifiind în stare să țină pasul rapid în care merseseră până atunci. Întorcându-se spre Oliver, îi spuse pe un ton poruncitor și răstit să o ia de mână pe Nancy.

— M-auzi?, mârâi Sikes, în timp ce Oliver se uita în jur, șovăitor.

Se aflau într-un loc întunecos, destul de departe de căile bătătorite de trecători.

Oliver își dădu seama, și încă foarte bine, că nu avea rost să se opună. Întinse mâna, iar Nancy i-o apucă și o ținu strâns.

— Ia dă-mi-o și pe cealaltă, spuse Sikes, apucându-l de mâna liberă. Aici, Țintă!

Câinele se uită în sus și mârâi.

— Ochii la mine, băiete!, zise Sikes, punându-și cealaltă mână în jurul gâtului lui Oliver. Dacă scoate vreo șoaptă, înhață-l! Ai înțeles?

Câinele mârâi din nou și, lingându-se pe bot, se uită la Oliver ca și cum abia ar fi așteptat să-i sară la beregată.

— Înțelege de parc-ar fi om, să-mi zici mie Cuțu dacă nu-i așa!, spuse Sikes, privind animalul cu un fel de aprobare sinistră

și feroce. Acuma știi la ce să te aștepți, domnișorule, poți să țipi cât ți-e voia, câinele știe ce are de făcut să te oprească. Hai, ia-o înainte, băiețică!

Țintă dădu din coadă ca răspuns la acest mod neobișnuit de blând de a-i vorbi și, slobozind încă un mârâit de admonestare la adresa lui Oliver, se puse înaintea lor să le deschidă drumul. Traversară Smithfieldul, dar și Piața Grosevenor de ar fi fost, pentru Oliver era totuna, căci nu avea habar pe unde sunt. Noaptea era neagră și cețoasă, iar luminile prăvăliilor cu greu puteau străbate ceața deasă, care se întețea cu fiecare moment și învăluia străzile și casele în întunecime, făcând din locul acela straniu unul și mai straniu în ochii lui Oliver, iar nesiguranța lui deveni încă și mai accentuată și mai deprimantă.

Un timp merseră în pas grăbit, până când clopotul unei biserici începu să bată apăsat ora exactă. La prima bătaie, cele două călăuze se opriră și-și întoarseră capetele în direcția de unde veneau sunetele.

— Ora opt, Bill, zise Nancy, când clopotul încetă.

— La ce-mi folosește să-mi spui asta, aud și eu, nu-i așa?, replică Sikes.

— Eu mă întreb dacă și ei aud, zise Nancy.

— Bineînțeles că aud, replică Sikes. Când m-au prins, era târg de Sfântul Bartolomeu și auzeam toate trompetele amărâte de prin târg. În noaptea aceea, după ce m-au închis, gălăgia și larma de afară făceau din închisoarea aia veche și solidă un loc atât de groaznic de tăcut, că îmi venea să mă dau cu capul de fiarele ușii.

— Bietul de el, zise Nancy, a cărei față încă era întoarsă spre partea din care sunase clopotul. Vai de mine, Bill, așa niște flăcăi faini!

— Da, femeilor numai la asta le stă gândul, răspunse Sikes, „flăcăi faini". Ei, bine, acuma sunt cât se poate de morți, așa că nu mai contează. Cu această consolare, domnul Sikes păru că-și reprimă o pornire de gelozie și, apucând mai zdravăn mâna lui Oliver, îi porunci s-o pornească din nou la drum.

— Stai așa, zise fata: eu nu m-aș grăbi încolo, dacă mă gândesc că dumneata, Bill, ai putea pățși spre spânzurătoare când

bate din nou de ora opt. Aș înconjura locul până nu aș mai putea, chiar de ar fi zăpadă pe jos și eu nu aș avea cu ce să mă acopăr.

— Și la ce-ar folosi asta, mă rog?, întrebă insensibilul domn Sikes. Dacă n-ai putea să-mi faci rost de o pilă și de 20 de yarzi de frânghie tare, poți tu să ocolești și 50 de mile, sau să nu faci niciun pas, că pentru mine e tot aia. Haide, nu mai sta să-mi ții predici acuma.

Fata izbucni în râs; își strânse șalul în jurul trupului și cu toții își continuară drumul. Dar Oliver îi simți mâna tremurând și, privind-o drept în față pe când treceau prin dreptul unui felinar, văzu că se făcuse albă ca varul.

Merseră mai departe, preț de jumătate de oră, prin locuri neumblate și murdare. Puținii oameni pe care-i întâlniră, după cât își dădură seama, purtau cam același hram ca și domnul Sikes. În cele din urmă, o apucară pe o străduță îngustă și infectă, plină de prăvălii cu vechituri; câinele o luă înainte, ca și când ar fi fost conștient că nu va mai avea ocazia să păzească ceva și se opri în fața unei dughene care avea ușa închisă și părea părăsită; casa era în ruină; pe ușă era o tăbliță ce părea că atârnă acolo de ani de zile și pe care scria că e de închiriat.

— Ca lumea!, strigă Sikes, uitându-se atent în jur.

Nancy se opri sub obloane, iar Oliver auzi clinchetul unui clopoțel. Traversară strada și rămaseră câteva momente sub un felinar. Se auzi un zgomot ca și cum s-ar fi ridicat ușor un geam și, curând după asta, se deschise și ușa încet. Atunci domnul Sikes îl înșfăcă de guler pe băiatul și așa speriat, fără prea multă ceremonie, și toți trei pătrunseră repede în casă.

Coridorul era total în întuneric. Așteptară, în timp ce persoana care-i primise înăuntru încuie ușa și-i puse și un drug de fier.

— E cineva pe-aici?

— Nu, replică o voce, pe care Oliver se gândi că o mai auzise.

— I-aici moșneagul?, întrebă hoțul.

— Da, se auzi vocea, și nu în toane prea bune. Tare s-ar mai bucura să te vadă.

— Chiar?

— Stilul în care vorbea şi vocea păreau familiare urechilor lui Oliver, dar nu putea distinge nici măcar silueta vorbitorului în întuneric.

— Fă puţină lumină, zise Sikes, că ne rupem gâtul pe aici şi dăm peste câinele ăsta. Şi ar fi vai de picioarele noastre dacă s-ar întâmpla asta!

— Staţi aşa un moment şi vă fac lumină mintenaş, replică vocea.

Se auziră paşii vorbitorului îndepărtându-se şi, în câteva clipe, apăru figura domnului John Dawkins, alias Şmecherul. Avea în mâna dreaptă o lumânare înfiptă în capătul unui băţ crăpat.

Tânărul domn nu se opri ca să-i acorde lui Oliver vreun alt fel de recunoaştere decât un rânjet comic; dar, întorcându-i spatele, le făcu semn cu mâna vizitatorilor să-l urmeze în jos pe nişte scări. Traversară o bucătărie goală şi, deschizând uşa unei cămăruţe ce mirosea a pământ şi care părea că fusese construită într-o curte neîncăpătoare, fură primiţi cu un hohot de râs.

— Vai, ce figură!, strigă Charley Bates, din ai cărui plămâni se auzise hohotul de râs, aici era! Vai, uite, aicea este! Vai, Fagin, uită-te la el! Fagin, da' priveşte-l! Nu se poate aşa ceva, nu mai pot! Să mă ţină cineva că mor de râs.

Cu această izbucnire veselă de nestăvilit, Bates se trânti la podea şi chicoti convulsiv preţ de cinci minute, în extaz. Apoi, sărind în picioare, smulse băţul de la Şmecherul, şi, înaintând către Oliver, îl studie de jur-împrejur, în timp ce evreul, scoţându-şi boneta de noapte din cap, începu a face plecăciuni adânci în faţa băiatului mirat la culme. În acest timp, Şmecherul, care era din fire mai posac şi care rareori se lăsa dus de veselie atunci când era vorba de meseria lui, cotrobăia cu mare asiduitate prin buzunarele lui Oliver.

— Ia uită-te la hainele lui, Fagin!, zise Charley, punând flacăra lumânării aşa de aproape de hainele noi, că erau aproape să ia foc. Uită-te la haine! Ce stofă fină şi ce lucrătură de mare ştab! Vai de mine, ce chestie! Şi cărţile lui! Nu încape nicio îndoială că e un domn, Fagin!

— Mă bucur să văd ce bine arăţi, dragule, spuse evreul, făcând o plecăciune în bătaie de joc. Şmecherul tre' să-ţi dea un alt costum, dragul meu, ca să nu ţi-l strici pe cel de zile mari. De ce n-ai scris să ne anunţi că vii? Am fi pregătit ceva cald la cină.

La asta, Bates se hlizi din nou, atât de tare, încât şi Fagin se relaxă, iar Şmecherul zâmbi; dar cum acesta din urmă tocmai scosese la lumină bancnota de 5 lire, se prea poate ca descoperirea asta să-i fi stârnit veselia.

— Ehei, ce-i aia?, se interesă Sikes, făcând un pas înainte, în timp ce evreul puse mâna pe bancnotă. A mea este, Fagin.

— Nu, nu, dragul meu, zise evreul. A mea. Tu poţi să iei cărţile.

— Dacă nu-i a mea, zise Bill Sikes, punându-şi pe cap pălăria cu un aer foarte hotărât, a mea şi a lui Nancy, vreau să spun, am să-l duc înapoi pe băiat.

Evreul tresări. La fel şi Oliver, dar dintr-o cu totul altă cauză; el crezu cu adevărat că disputa lor chiar l-ar fi putut trimite înapoi.

— Haide, dă-mi-o, te rog, zise Sikes.

— Dar nu e drept, Bill, chiar deloc, nu-i aşa Nancy?, întrebă evreul.

— Drept ori nu, trânti Sikes, dă-mi-o, ţi-o spun! Crezi că Nancy şi cu mine nu avem altceva de făcut cu timpul nostru preţios decât să-l petrecem scotocind şi răpind băieţei căzuţi în ghearele copoilor din pricina dumitale? Dă-o încoace, prăpădit bătrân şi avar, dă-o mai repede!

Cu această admonestare uşoară, domnul Sikes şterpeli bancnota dintre degetele evreului şi, privindu-l pe bătrân în faţă cu răceală, o împături şi şi-o puse bine în basma.

— Asta e partea noastră pentru osteneală, zise Sikes, şi nu e nici pe jumătate din cât ar trebui. Poţi să păstrezi cărţile, dacă te interesează cititul. Dacă nu, le poţi vinde.

— Sunt tare drăguţe, spuse Charley Bates, care, cu strâmbături diverse, chipurile citea din unul din volumele în cauză; ce frumos scrie, nu-i aşa Oliver?

La vederea spaimei cu care Oliver îşi privea călăii, Bates, care era binecuvântat cu un real simţ al umorului, căzu iarăşi într-o veselie, chiar mai ceva ca prima dată.

— Sunt ai bătrânului domn, spuse Oliver, frângându-şi mâinile, ai bunului şi bătrânului domn care m-a luat acasă la el şi m-a îngrijit când eram aproape să mor de febră. Vă rog din suflet să le trimiteţi înapoi; trimiteţi-i cărţile şi banii. Pe mine mă puteţi ţine aici şi toată viaţa; dar vă implor, trimiteţi-le înapoi. O să creadă că le-am furat, bătrâna şi de altfel toţi cei de acolo care au fost atât de buni cu mine or să creadă că eu le-am furat. Aveţi milă de mine şi trimiteţi-le acolo!

Cu aceste cuvinte, care fuseseră rostite cu toată energia şi patima deznădejdii, Oliver căzu în genunchi la picioarele bătrânului evreu şi îşi împreună mâinile într-un gest disperat.

— Băiatul are dreptate, remarcă Fagin, în timp ce se uita pe furiş în jur, încruntându-şi sprâncenele lăţoase cât putea de tare. Ai dreptate, Oliver, că bine spui; vor crede că tu le-ai furat. Ha! Ha!, se hlizi bătrânul, frecându-şi mâinile. Nici că se putea brodi mai bine!

— Sigur că nu se putea, replică Sikes, eu ştiu bine asta, încă de când l-am zărit venind pe Clerkenwell, cu cărţile sub braţ. E cât se poate de bine. Sunt oameni cu frica lui Dumnezeu, de aceea l-au şi luat la ei; şi n-or să întreprindă nimic în privinţa băiatului, de teamă că agitaţia lor ar putea pune copoii pe urmele lui şi aşa ar ajunge la zdup. E în deplină siguranţă.

Oliver se uita când la unul, când la celălalt cât a ţinut discuţia asta, ca şi cum nu şi-ar fi putut crede urechilor de zăpăcit ce era. Dar când Sikes termină fraza, sări în picioare şi se repezi ca un nebun afară din cameră, strigând atât de disperat după ajutor încât făcu să se cutremure casa aceea goală şi dărăpănată.

— Ţine câinele, Bill, strigă Nancy ţâşnind spre uşă şi închizând-o, asta fiindcă evreul şi cei doi discipoli ai săi se repeziseră după băiat. Ţine câinele că o să-l facă bucăţi pe băiat.

— Să-l facă!, tună Sikes, în timp ce se chinuia să scape din strânsoarea fetei. Dă-te din calea mea că-ţi crăp capul de pereţii ăştia!

— Nu-mi pasă, dacă vrei să ştii, Bill, nu-mi pasă de asta; strigă fata, chinuindu-se să-l ţină locului – copilul nu va fi sfâşiat de câine, va trebui să mă omori pe mine mai întâi.

— Nu mai spune!, zise Sikes, scrâşnind din dinţi. Păi am s-o fac dacă nu te dai la o parte.

Tâlharul o aruncă pe fată în celălalt capăt al încăperii, taman când îşi făcură apariţia evreul şi cei doi băieţi, trăgându-l pe Oliver după ei.

— Ce se petrece aici?, zise Fagin, uitându-se în jur.

— Fata asta a înnebunit, dacă e să mă întrebi pe mine, replică răstit Sikes.

— Ba nu, n-a înnebunit, zise Nancy palidă şi epuizată de încăierare. Nu te lua după el, Fagin, n-am înnebunit căutşi de puţin.

— Atunci ţine-ţi gura, mă auzi?, spuse evreul, privind-o amenintător.

— Ba n-am să mi-o ţin, replică Nancy, pe un ton ridicat. Ce spui de asta?

Domnul Fagin era suficient de familiar cu firea şi apucăturile speciei din care făcea parte Nancy ca să-şi dea îndată seama că nu era cazul să lungească vorba cu ea. Şi ca să mai distragă atenţia celor prezenţi, se întoarse către Oliver.

— Deci ai vrut să fugi, drăgălaşule, nu-i aşa?, întrebă evreul, punând mâna pe un ciomag rupt şi noduros care zăcea într-un colţ al căminului. Aud?

Oliver nu răspunse. Dar urmărea mişcările bătrânului cu inima bătându-i din ce în ce mai tare.

— Îţi trebuia ajutor, ai chemat poliţia, nu-i aşa?, mârâi Fagin, prinzându-l pe băiat de-o mână. Te vindecăm noi, domnişorule, de toate astea.

Evreul îi aplică lui Oliver o lovitură peste umeri cu ciomagul şi se pregătea să lovească din nou, când fata, repezindu-se înainte, i-l smulse din mână. Apoi îl aruncă în foc cu aşa o forţă, încât cărbunii se împrăştiară prin încăpere.

— Nu pot suporta să văd aşa ceva, Fagin, strigă fata. Ai băiatul, ce-ţi mai trebuie? Lasă-l în plata Domnului, că acuma crestez pe cine-mi vine la îndemână, chiar de ştiu că m-or duce la spânzurătoare.

Fata bătu cu furie din picior la rostirea acestei ameninţări şi, cu buzele strânse şi mâinile încleştate, se uita când la evreu, când la celălalt hoţ, cu faţa lividă de furia ce o cuprinsese.

— Dar de ce, Nancy?, zise Fagin, pe un ton blând; apoi, după o pauză, timp în care el şi domnul Sikes se priviră oarecum nedumeriţi: eşti isteaţă rău în seara asta. Ha, ha, draga mea, îţi joci bine rolul.

— Oare?, spuse fata. Roagă-te să nu-l joc prea bine. Ar fi spre răul tău, Fagin; aşa că-ţi spun de pe-acuma, păzea!

E ceva în furia unei femei, mai ales atunci când peste toate se mai adaugă şi impulsurile violente provocate de nebunie şi disperare, de care puţini bărbaţi nu se tem. Evreul îşi dădu seama că nu avea rost să nu ia în serios furia lui Nancy şi, dându-se aproape involuntar câţiva paşi înapoi, se uită pe jumătate rugător, pe jumătate temător la Sikes, ca pentru a-i sugera că el era cel care s-ar fi cuvenit să continue dialogul.

Domnul Sikes, la care se făcuse apel pe muteşte şi ale cărui mândrie şi autoritate îi dădeau ghes să o aducă pe domnişoara Nancy la realitate, slobozi vreo câteva injurături şi blesteme cu o iuţeală care făcea cinste spiritului său inventiv. Cum însă acestea nu produseră niciun efect asupra celei căreia îi erau destinate, el recurse la argumente mai palpabile.

— Ce vrei să spui cu asta?, zise Sikes, completând întrebarea cu obişnuitul blestem legat de cea mai frumoasă trăsătură a feţei omului şi care, dacă ar fi auzită în cer, măcar o dată la 50 de mii de ori de rostiri de pe pământ, ar face orbirea o boală la fel de comună ca pojarul. Ce vrei să zici cu asta? Fir-aş al naibii! Îţi dai seama cine eşti şi ce eşti tu?

— Oh, da, ştiu prea bine, replică fata, răzând isteric şi mişcându-şi capul într-o parte şi în alta, încercând, fără prea mult succes, să pară indiferentă.

— Păi atunci ţine-ţi gura, răspunse Sikes, cu un mârâit ca acela pe care-l folosea când se adresa câinelui, ori te fac eu să taci pentru multă vreme de acum înainte.

Fata râse din nou, chiar mai tare ca prima dată, şi, aruncându-i o privire fugitivă lui Sikes îşi întoarse capul într-o parte şi îşi muşcă buzele până-i dădu sângele.

— Ştii că-mi placi?, adăugă Sikes, privind-o cu dispreţ; să faci pe miloasa şi generoasa! Dă bine în faţa copilului, cum îi spui tu, să ţi-l faci prieten.

— Dumnezeu mi-e martor că îi sunt cu adevărat prietenă, strigă fata cu tărie; şi mai bine m-aş fi prăvălit fără suflare în drum ori aş fi fost în locul celor pe lângă care am trecut aşa de aproape în noaptea asta, decât să-l fi adus aici. Din noaptea asta nu va mai fi altceva decât un hoţ, un mincinos, un nemernic, tot ce e mai rău. Nu-i ajunge oare bătrânului şi fără să-l lovească?

— Haide, Sikes, zise evreul, adresându-i-se pe un ton de admonestare, şi arătând către băieţii care ciuleau urechile la tot ce se petrecea; hai să fim înţelegători, să folosim cuvinte blânde, Bill.

— Cuvinte blânde, strigă fata, a cărei patimă era inspăimântătoare de-a dreptul. Cuvinte blânde, ticălosule. Da, de la mine le meriţi. M-ai pus să fur pentru tine, când aveam jumătate vârsta lui, şi arătă spre Oliver. Ştiu ce meserie e asta, 12 ani te-am servit. Ai uitat? Spune! Nu mai ştii?

— Ei, hai, acuma, replică bătrânul evreu cu o încercare de împăciuire, asta este viaţa ta, cu asta te ocupi.

— Da, este, răspunse fata, mai mult tunând decât rostind cuvintele, într-un strigăt continuu şi vehement. Este viaţa mea, ca şi străzile reci, umede şi murdare unde mi-e casa, iar tu eşti ticălosul care m-a târât acolo, cu mult timp în urmă, şi care mă va ţine aşa zi şi noapte, zi şi noapte până la sfârşitul zilelor mele!

—Vezi că te paşte un alt rău, o opri bătrânul, ofensat de aceste reproşuri; unul chiar şi mai mare, dacă mai scoţi vreo vorbă!

Fata nu mai zise nimic, dar smulgându-şi părul din cap şi hainele de pe ea într-un acces de furie, se repezi atât de năprasnic spre evreu că i-ar fi lăsat semnele răzbunării ei, dacă Sikes nu ar fi apucat-o de mâini la timp. După ce mai luptă un timp, fără sorţi de izbândă, leşină.

— Acuma e în regulă, spuse Sikes, întinzând-o pe jos într-un colţ al odăii. Are în mâini o putere de nestăvilit când se înfurie.

Bătrânul se şterse pe frunte şi zâmbi, ca şi când s-ar fi simţit uşurat că s-a terminat circul. Dar nici el, nici Sikes, nici câinele şi nici băieţii nu păreau să se mire de ce se întâmplase, era firesc pentru meseria lor.

— Grea treabă şi cu femeile astea, zise evreul, punând ciomagul la locul lui. Dar nu-s proaste, şi în meseria noastră nici nu se poate fără ele. Charley, condu-l pe Oliver la culcare.

— Eu cred că n-ar trebui să poarte hainele lui de sărbătoare mâine, Fagin, ce zici?, întrebă Charley Bates.

— Firește că nu, replică evreul, întorcându-i lui Charles rânjetul cu care acesta pusese întrebarea.

Bates, care părea tare bucuros de sarcina pe care o primise, luă bățul cu lumânarea şi îl conduse pe Oliver într-o bucătărie alăturată, unde se aflau două sau trei paturi pe care Oliver mai dormise şi altă dată. Iar aici, căzând pradă unui nou acces de râs, îi dădu lui Oliver aceleaşi haine de care acesta se felicitase că scăpase, pe când locuia la domnul Brownlow, şi care pentru Fagin reprezentaseră un indiciu ce-l pusese pe urma lui Oliver.

— Scoate-ți-le pe astea bune, spuse Charley, ca să i le dau lui Fagin, să aibă el grijă de ele. E distractiv, nevoie mare!

Bietul Oliver nu avu încotro şi se supuse. Conul Bates, cu hainele împăturite sub braț, ieşi din cameră, lăsându-l pe Oliver în întuneric şi încuind uşa în urma lui.

Râsul zgomotos al lui Charley şi vocea domnişoarei Betsy, care ajunse taman la timp pentru a o stropi cu apă pe prietena ei şi pentru a face şi alte lucruri spre folosul acesteia, ar fi putut ține multă lume în picioare, dacă împrejurările ar fi fost mai fericite decât cele în care se afla Oliver. Dar el era bolnav şi la capătul puterilor, aşa că în curând căzu într-un somn adânc.

Capitolul 17

Soarta potrivnică a lui Oliver aduce la Londra un personaj important care-i pătează reputația

În lumea teatrului se obişnuieşte ca atunci când e vorba despre melodrame amarnice să se facă prezentarea scenelor tragice în perfectă alternanță cu cele comice, precum straturile albe şi roşii dintr-o bucată de costiță. Eroul se afundă într-un pat de paie, apăsat de lanțuri şi nevoi; în scena următoare, valetul lui credincios şi sărac cu duhul încântă audiența cu un cântec vesel. Urmărim cu emoție cum eroina, răpită de un baron trufaş şi fără scrupule, ce-i pune virtutea şi viața în pericol, îşi scoate pumnalul pentru a-şi salva una cu prețul celeilalte. Şi chiar în clipa în care aşteptările noastre ating apogeul, se aude un fluierat şi suntem numaidecât transportați în holul unui castel, unde un curtean cu părul sur trage o cântare de toată frumusețea, acompaniat de un cor de vasali care cu asta se ocupă şi care umblă prin biserici şi palate ținând-o numai într-o cântare.

Astfel de schimbări pot părea absurde, dar nu sunt chiar atât de neobişnuite cum par la prima vedere. Şi în viața reală, trecerea de la mese îmbelşugate la patul de moarte ori de la hainele de înmormântare la cele de sărbătoare se face uneori pe nesimțite. Numai că aici noi suntem actorii, şi nu niște spectatori pasivi, ceea ce face diferența. Actorii din teatru nu simt pe pielea lor schimbările violente ori impulsurile pasiunilor pe care le interpretează, de aceea în ochii spectatorilor acestea apar mai degrabă scandaloase şi stupide.

Schimbările bruște de scenă, ca și cele de timp și spațiu nu numai că sunt folosite de când lumea în cărți, dar sunt considerate de mulți dileme în marea artă a scrisului. Talentul literar, după unii critici, se măsoară tocmai după dilemele în care sunt lăsate personajele la sfârșitul fiecărui capitol. Această scurtă introducere ar putea foarte bine să și lipsească. În acest caz, cititorul trebuie să știe că nu e decât o delicată prevenire din partea autorului că se va întoarce cu istorisirea în orașul în care Oliver s-a născut, asigurându-l că are toate motivele s-o facă, fiindcă altfel nici nu l-ar invita la o asemenea expediție.

Domnul Bumble ieși dis-de-dimineață pe poarta azilului și o porni cu trupul său greoi și cu pași hotărâți spre bulevard. Era tare mândru de demnitatea lui de intendent: pălăria și haina îi străluceau în soarele dimineții și-și mânuia bastonul cu vigoarea omului încrezător și sănătos. Domnul Bumble se ținea mereu semeț, dar în dimineața asta era parcă mai semeț ca de obicei. Avea un aer superior, care parcă sugera oricărui privitor că prea mărețele gânduri care i-ar fi putut trece prin cap nu erau de împărtășit. Domnul Bumble nu se opri să schimbe vreo vorbă cu negustorașii și alți amărâți care i se adresau cu mare respect. Abia dacă le răspundea la salut, fluturându-și mâna și nu se opri din mersul lui mândru până ce nu ajunse în dreptul fermei unde doamna Mann se ocupa cum putea și ea de copiii orfani.

— Ce naiba mai vrea și intendentul ăsta?!, zise doamna Mann, recunoscând felul în care acesta trăgea de poarta grădinii. Cine altul ar putea fi așa de dimineață! Ei, domnule Bumble, mă gândeam eu că dumneata trebuie să fii! Vai, dar chiar mă bucur! Poftim, intră, te rog!

Primele vorbe fuseseră rostite pentru urechile Susanei, iar exclamațiile de încântare îi fură adresate domnului Bumble, în timp ce jupâneasa deschidea poarta grădinii și-l conducea cu mare atenție și respect în casă.

— Doamnă Mann, zise domnul Bumble, neașezându-se de-a dreptul pe scaun, ca orice necioplit, ci mai cu grijă și fără grabă; bună dimineața, doamnă Mann!

— Bună dimineața și dumneavoastră, replică doamna Mann, toată numai un zâmbet, și sper că sunteți bine sănătos!

— Așa și așa, doamnă Mann, răspunse intendentul. Viața de azil nu e tocmai ușoară, doamnă Mann.

— Păi sigur că da, domnule Bumble, fu de acord femeia. Iar bieții orfani ar fi fost cu toții de acord în cor, dacă i-ar fi auzit vorbele.

— Viața la azil, doamnă, continuă domnul Bumble, lovind masa cu bastonul, e o viață plină de griji, de lipsuri și de greutăți; iar persoanele publice aș spune că sunt sortite nedreptăților.

Doamna Mann, deși nu înțelese prea bine ce voia să spună intendentul, își ridică mâinile în semn de simpatie și scoase un oftat.

— Ai dreptate să oftezi, doamnă Mann, spuse el.

Văzând că i se dă dreptate, doamna Mann mai oftă o dată, spre satisfacția persoanei publice, care, după ce-și opri un zâmbet de mulțumire, se uită cu un aer serios la tricornul său și zise:

— Doamnă Mann, eu plec la Londra, să știți.

— Vai de mine, nu mai spune, domnule Bumble, strigă doamna Mann, dându-se puțin înapoi.

— Chiar la Londra, doamnă, reluă inflexibilul intendent, cu diligența. Eu și doi orfani de la azil, doamnă Mann. E vorba de o acțiune legală ce s-a intentat în legătură cu un plasament; iar consiliul administrativ m-a ales pe mine, pe mine, doamnă Mann, să mă ocup de chestiune și să o prezint în fața Curții trimestriale din Clerkinwell. Și acuma stau și mă întreb, adăugă domnul Bumble, așezându-se mai bine pe scaun, dacă nu cumva or s-o bage pe mânecă cei de la Curtea din Clerkinwell, când or vedea de ce-s în stare.

— Vai, dar nu trebuie să fiți prea aspru cu ei, zise doamna Mann, parcă vrând să-l induplece.

— Și-au făcut-o cu mâna lor cei de la Curtea din Clerkinwell, răspunse domnul Bumble, și dacă treaba o să iasă mai rău decât se așteaptă ei, e doar vina lor.

Era atâta hotărâre și convingere că are dreptate în felul amenințător în care domnul Bumble rostise cuvintele acestea, încât doamna Mann se sperie. Într-un târziu spuse:

— Şi ziceţi că mergeţi cu diligenţa? Mă gândeam că se obişnuia să fie trimişi cu căruţa calicii ăştia.

— Da, dar asta atunci când sunt bolnavi, doamnă Mann, zise intendentul. Punem orfanii în căruţe descoperite, când e vreme ploioasă, ca să nu răcească.

— Aha!, zise doamna Mann.

— Pe aceştia doi îi ia concurenţa, şi încă ieftin, răspunse domnul Bumble. Amândoi sunt într-o stare jalnică şi ne-am făcut socoteală că ieşim mai ieftin cu două lire dacă-i mutăm decât dacă-i ingropăm, asta dacă-i putem muta la o altă parohie, ceea ce cred că se poate, dacă nu cumva mor pe drum, ca să ne facă în ciudă. Ha! ha! ha!

După ce râse o vreme, dădu iarăşi cu ochii de mândra-i pălărie şi deveni numaidecât sobru.

— Dar uitam ce-i mai important, doamnă, spuse domnul Bumble, poftiţi stipendiul lunar ce vi se cuvine de la parohie.

Domnul Bumble scoase nişte bani de argint, ce fuseseră înveliţi într-o bucată de hârtie, din carnetul lui de buzunar şi îi ceru o chitanţă, pe care doamna Mann o scrise pe dată.

— Nu prea se cunoaşte ce scrie, domnule, zise îngrijitoarea de orfani; dar scrie ce trebuie, nicio grijă. Mulţumesc, domnule, vă sunt cât se poate de recunoscătoare, să ştiţi.

Domnul Bumble dădu din cap, încuviinţând cuvintele curtenitoare ale doamnei Mann şi întrebă de copii.

— Dragii de ei, spuse doamna Mann cu emoţie, sunt cât se poate de bine, micuţii! Sigur, în afară de cei doi care au murit săptămâna trecută, şi micuţul Dick.

— Deci nu şi-a revenit încă micuţul?, se interesă domnul Bumble.

Doamna Mann făcu semn că nu.

— E un orfan bolnăvicios, mofturos şi neascultător, se supără domnul Bumble. Unde-i?

— Vi-l aduc numaidecât, domnule, răspunse doamna Mann. Dick, vino la mine!

Abia după ce-l mai strigă de câteva ori, îl descoperi pe băiat. După ce-l spălă repede la pompă şi-l şterse cu rochia ei, îl târî în cameră, în faţa înspăimântătorului domn Bumble.

Copilul era sfrijit şi palid, obrajii îi erau supţi, iar ochii mari ardeau de febră. Hainele îi erau ponosite, livreaua mizerabilă atârna pe trupul lui firav, iar picioarele lui de copil se uscaseră, ca acelea ale bătrânilor.

Cam aşa arăta biata fiinţă omenească ce stătea tremurând sub privirile domnului Bumble, neîndrăznind să-şi ridice ochii din podea şi înfiorându-se doar la auzul vocii domnului Bumble.

— Da' ce ai de nu te uiţi la domnul, încăpăţânatule?, îl apostrofă doamna Mann.

Copilul ridică temător ochii şi-i întâlni pe cei ai domnului Bumble.

— Ce-i cu tine, orfanule Dick?, întrebă domnul Bumble, cu un ton glumeţ, numai bun pentru situaţie.

— Nimic, domnule, replică băiatul, aproape leşinat.

— Păi aşa mai zic şi eu, zise doamna Mann, care se amuzase nevoie mare de gluma domnului Bumble. Nu-i aşa că nu vrei nimic?

— Ba, aş vrea, spuse aproape fără glas copilul.

— Ei, hai, acuma, îl întrerupse doamna Mann, doar n-ai să spui că-ţi trebuie ceva, chiar! Ticălos mic ce eşti!

— Ia stai aşa, doamnă Mann, stai!, zise intendentul, ridicând mâna într-un gest autoritar. Spune ce vrei, domnule, ce?

— Aş vrea, mormăi copilul, să-i scriu câteva cuvinte de prietenie bietului Oliver Twist şi să-i mărturisesc de câte ori am stat singur şi am plâns gândindu-mă cum trebuie să fi hoinărit el singur pe străzi, noaptea târziu, fără cineva alături care să-l poată ajuta. Şi aş mai vrea să-i pot spune, se însufleţi copilul, împreunându-şi mâinuţele, că nu-mi pare rău că mor aşa tânăr, fiindcă, probabil, dacă aş fi trăit să ajung bărbat, şi aş fi îmbătrânit, surioara mea care se află în Rai m-ar fi uitat, ori s-ar fi îndepărtat de mine, aşa că ar fi mult mai bine să fim copii amândoi şi să fim împreună în ceruri.

Domnul Bumble îl analiză pe micuţul vorbitor din cap până-n picioare, cu o mirare fără seamăn şi, întorcându-se spre partenera de discuţie, zise:

— Toți trăiesc încă în aceeași poveste, doamnă Mann. Blestematul acela de Oliver le-a sucit mințile la toți.

— Nu m-aș fi gândit la așa ceva, domnule, spuse doamna Mann, ridicându-și mâinile și aruncându-i lui Dick o privire mulțioasă. N-am mai văzut așa un ticălos înrăit!

— Să nu-l mai văd în fața ochilor, doamnă, spuse domnul Bumble pe un ton imperativ. Consiliul administrativ trebuie să știe toate astea, doamnă.

— Sper ca domnii de acolo să înțeleagă că eu nu am nicio vină în toată chestia asta, scânci doamna Mann patetic.

— Vor înțelege, doamnă, fiindcă li se va spune adevărul, răspunse domnul Bumble. Gata, du-l de-aici, nu mai suport să-l văd.

Dick fu imediat luat și încuiat în pivnița cu cărbuni. Curând după asta, plecă și domnul Bumble, care avea să se pregătească pentru călătorie.

La ora șase a doua zi, domnul Bumble, care-și schimbase tricornul cu o pălărie rotundă, se înfășură într-un palton albastru cu glugă și ocupă locul din față al diligenței, alături de nenorociții a căror cauză avea să fie discutată, și cu care ajunse la Londra la timp. Pe drum nu întâmpină alte greutăți decât comportamentul pervers al celor doi sărăntoci, care se zgribuliră și se plânseră întruna de frig în așa hal, că domnul Bumble se trezi că-i clănțănesc și lui dinții și că se simte rău, deși avea o haină groasă pe el. După ce le aranjă blestemaților să doarmă în noaptea aceea, domnul Bumble se căză el însuși la hanul unde trase diligența și comandă o masă frugală cu friptură, sos de stridii și o bere nu prea de soi. După aceea, își puse un pahar cu vin fiert pe cărninul lângă care își trăsese scaunul, reflectă trist la păcatul de a fi mereu nemulțumit și de a se plânge, după care se pregăti să citească ziarul.

Chiar primul paragraf pe care-i căzură ochii anunța următoarele:

Recompensă cinci guinee

Un băiat pe nume Oliver Twist a fugit ori a fost răpit, în seara de joi, de la domiciliul lui din Pentonville și de atunci nu s-a mai auzit nimic de el. Se oferă recompensa de mai sus

oricărei persoane care ne va ajuta cu informații să-l găsim pe numitul Oliver Twist sau care ne poate aduce orice indiciu despre viața lui anterioară, în care autorul anunțului este din multe motive foarte interesat.

Apoi urma o descriere completă a felului în care era îmbrăcat Oliver, cum arată și cum a dispărut și se menționau numele și adresa exactă a domnului Brownlow.

Domnul Bumble făcu ochii mari, citi anunțul încet și cu mare atenție de mai mult de trei ori și în cinci minute și ceva se și afla în drum spre Pentonville; în marea lui grabă lăsă paharul cu băutură de pe cămin neatins.

— E acasă domnul Brownlow?, întrebă domnul Bumble pe fata care deschise ușa.

La această întrebare fata dădu un răspuns pe cât de neobișnuit, pe atât de evaziv, anume:

— Nu știu; dar din partea cui veniți?

Domnul Bumble nici nu apucă să rostească bine numele lui Oliver, ca răspuns, că doamna Bedwin, care ascultase la ușa salonului, se și înființă cu sufletul la gură.

— Poftiți, poftiți, zise bătrâna, știam că o să aflăm ceva de el, mititelul! Știam eu! De fapt eram sigură. Dumnezeu să-l păzească, v-am spus eu.

După ce zise acestea, bătrâna milostivă se grăbi spre salon și, așezându-se pe o canapea, izbucni în lacrimi. Fata, care nu era chiar așa încrezătoare, se repezise sus pe scări între timp și acuma se întorcea cu invitația ca domnul Bumble s-o urmeze imediat, ceea ce se și întâmplă.

El fu condus în biroul cel mic, unde se aflau domnul Brownlow și prietenul său, domnul Grimwig, cu niște pahare în față.

Acesta din urmă exclamă de cum îl văzu:

— Un intendent de la o parohie, măi să fie!

— Te rog, nu ne întrerupe chiar acum, zise domnul Brownlow. Luați loc, vă rog.

Domnul Bumble se așeză, destul de derutat de izbucnirea domnului Grimwig. Domnul Brownlow întoarse lampa în așa

fel, încât să-l poată vedea mai bine pe intendent, și spuse destul de nerăbdător:

— Așadar, domnule, ați venit în legătură cu anunțul?

— Da, domnule, răspunse domnul Bumble.

— Și e adevărat că sunteți intendent, nu-i așa?, se interesă domnul Grimwig.

— Sunt intendent parohial, stimate domn, replică domnul Bumble plin de mândrie.

— Ți-am spus eu, îi strecură Grimwig prietenului său, știam eu că e intendent, și gata.

— Știți cumva unde se află bietul băiat acum?

— Chiar deloc, replică domnul Bumble.

— Ei, bine, ce știți despre el, atunci?, se interesă bătrânul domn. Spuneți ce aveți de spus, ce știți de fapt despre el?

— Nu prea aveți vești bune despre el, nu-i așa?, spuse caustic domnul Grimwig, după ce-l cercetă atent pe domnul Bumble.

Domnul Bumble, grăbit să răspundă, dădu din cap cu gravitate, în semn că așa este.

— Vezi?, zise domnul Grimwig, uitându-se triumfător la domnul Brownlow.

Domnul Brownlow privi cu îngrijorare la aerul prețios al lui Bumble și-l rugă să-i spună pe scurt ce știe în legătură cu Oliver.

Domnul Bumble își scoase pălăria, își descheie haina, își încrucișă brațele, apoi își înclină gânditor capul, iar după câteva momente de reflecție începu să povestească.

Ne-am lungi prea mult dacă aș reproduce fiecare cuvânt rostit de intendent în cele douăzeci de minute de povestire, dar esența era că Oliver era un pripășit, iar părinții lui niște netrebnici de cea mai joasă speță. Că încă de mic se vedea că e soi rău, prefăcut și îngrat, și că și-a sfârșit scurta trecere prin locul lui de baștină atacând cu sălbăticie și lașitate un băiețaș inofensiv, ca după aceea să fugă hoțește din casa stăpânului său, în toiul nopții. Pentru ca să nu mai fie nicio îndoială cu privire la identitatea sa, domnul Bumble scoase pe masă documentele pe care le adusese cu el. Făcând apoi

din nou gestul de încrucișare a brațelor, așteptă observațiile domnului Brownlow.

— Mă tem că e foarte adevărat ce spuneți, zise bătrânul domn cu tristețe, după ce-și aruncă ochii pe hârtii. Ce vă dau eu nu e prea mult pentru serviciul pe care mi l-ați făcut, dar v-aș fi dat și de trei ori pe-atâta, dacă informațiile ar fi fost de bine despre băiat.

Dacă domnul Bumble ar fi știut asta din timp, e foarte probabil că și-ar fi colorat altfel povestioara. Acuma era prea târziu însă ca să mai schimbe ceva, așa încât făcu o plecăciune plin de gravitate, își băgă în buzunar cele cinci guinee și se retrase.

Domnul Brownlow se plimbă prin cameră de câteva ori, preț de câteva minute, afectat în mod evident de povestea intendentului, drept care nici domnul Grimwig nu-l mai necăji. În cele din urmă, se opri și trase cu violență de cordonul clopoțelului.

— Doamnă Bedwin, spuse el, când apăru menajera, să știi că Oliver e un impostor.

— Nu se poate, domnule, pot să pun mâna în foc pentru asta, spuse cu convingere bătrânica.

— Ba este, dacă-ți spun, răspunse bătrânul domn. Cum adică nu se poate? Tocmai am ascultat niște mărturisiri despre viața lui de când s-a născut, și am aflat că a fost mereu un mare ticălos.

— Eu nu cred, domnule, nu cred pentru nimic în lume, replică bătrânica ferm.

— Voi, astea mai bătrâne, nu credeți decât în doctori șarlatani și în povești mincinoase, mormăi domnul Grimwig. Eu am știut de la început. De ce nu mi-ați ascultat sfatul, la început? Și poate ați fi făcut-o dacă nu ar fi avut febră, nu-i așa? Era interesant, așa-i? Bah!

Și domnul Grimwig atâță focul cu un băț.

— Ba era un copil cuminte, respectuos și bun la suflet, i-o tăie doamna Bedwin, indignată. Știu să mă port cu copiii, domnule, fac asta de patruzeci de ani, nu ca alții, care nu se pot lăuda cu asta, și care n-ar trebui să-și dea cu părerea. Eu așa cred!

Asta l-a vizat direct pe domnul Grimwig, care era necăsătorit. Cum însă nu provocă decât un zâmbet pe buzele domnului cu pricina, bătrâna se pregătea să-şi continue discursul, clătinând din cap şi trăgându-şi şorţul, doar că domnul Brownlow o întrerupse.

— Ia mai tăceţi, spuse bătrânul domn, simulând o furie mai mare decât simţea cu adevărat. Nici nu mai vreau să aud pomenindu-se numele băiatului ăsta. De asta te-am chemat de fapt. Niciodată, sub nicio formă, să nu-l mai aud, ai înţeles? Acuma poţi să pleci, doamnă Bedwin, dar ţine minte, vorbesc serios!

A fost tristeţe mare în casa domnului Brownlow în noaptea aceea.

Cât despre Oliver, avea şi el inima amară când se gândea la prietenii lui de suflet; bine că nu ascultase ce se spusese despre el, că i s-ar fi rupt inima de-a dreptul.

Capitolul 18

Cum Oliver şi-a petrecut un timp în compania educativă a venerabililor săi prieteni

Cam pe la orele prânzului, a doua zi, în timp ce Şmecherul şi domnul Bates ieşiseră să-şi practice meseria, domnul Fagin folosi ocazia să-i predice lui Oliver îndelung despre păcatul de neiertat al ingratitudinii, de care îi demonstră clar că se făcuse vinovat, şi încă grav, văduvindu-i pe prietenii săi îngrijoraţi de prezenţa sa; dar încă şi mai grav era faptul că încercase să fugă după ce ei depuseseră atâta efort şi cheltuială în încercarea de a-l recupera. Domnul Fagin insistă pe faptul că îi oferise un acoperiş deasupra capului şi îl tratase părinteşte pe Oliver, într-un moment în care, fără ajutorul lui, ar fi murit de foame. Îi spuse apoi povestea impresionantă a unui băiat ce se aflase într-o situaţie asemănătoare şi pe care, în mărinimia lui, Fagin îl ajutase, dar acesta nu fusese demn de încrederea lui, încercând să-şi denunţe binefăcătorul la poliţie. Din nefericire, acel băiat sfârşise într-o bună dimineaţă în ştreang, la Old Bailey. Domnul Fagin nu-i ascunse faptul că avusese şi el un rol în tragicul deznodământ, dar cu lacrimi în ochi se plânse că doar prostia şi neruşinarea acelui tânăr îl forţaseră la asta, şi chiar dacă nu era în spiritul adevărului, ceea ce făcuse era indispensabil pentru siguranţa lui (a lui Fagin) şi a câtorva prieteni de soi. Domnul Fagin încheie arătând ce rău e să fii spânzurat, şi asta descriind tabloul înspăimântător al spânzurătorii, după care, cu un ton prietenos şi

politicos, își exprimă speranța că nu va fi niciodată nevoit să-l expună pe Oliver la un așa tratament neplăcut.

Lui Oliver îi îngheță sângele în vine ascultându-l pe evreu, căci înțelese, deși nu în totalitate, amenințările pe care acele vorbe le ascundeau. Faptul că justiția însăși putea să confunde pe nevinovat cu vinovatul, când aceștia se găseau din întâmplare alături, îi era deja cunoscut. Iar uneltirile împotriva celor prea guralivi puse la cale și îndeplinite nu doar o dată de către bătrânul evreu, nu i se păreau deloc improbabile acum, când își aducea aminte de certurile dintre bătrân și Sikes, certuri care aveau ca subiect o conspirație de felul ăsta. Când se uită timid în sus și întâlni ochii închizitoriali ai evreului, simți cum fața sa palidă și membrele nesigure nu trecuseră neobservate bătrânului versat.

Rânjind hidos, evreul îl atinse pe Oliver pe creștet și îi spuse că vor fi prieteni dacă-și ține gura și dacă-și vede de treabă. Apoi, luându-și pălăria și trăgând pe el o haină ponositâ, părăsi camera și încuie ușa după el.

Și așa rămase Oliver toată ziua aceea și o mare parte din zilele ce urmară, fără să vadă pe nimeni, de dimineața până seara, doar cu gândurile lui. Și gândurile-i erau triste fiindcă-l duceau la bunii lui prieteni și la părerea proastă pe care aceștia pesemne au căpătat-o despre el.

Asta dură preț de o săptămână, după care evreul lăsă ușa deschisă, iar Oliver se putea plimba liber prin toată casa. Era un loc murdar. Camerele de sus aveau pereții înalți, dublați cu plăci de lemn, și ușile mari, iar colțurile tavanului, deși erau negre de praf și de trecerea vremii, aveau fel de fel de ornamente.

Din toate aceste observații, Oliver înțelese că înainte ca evreul să se fi născut, deci cu mult timp în urmă, casa aparținuse unor oameni de bună-credință și că pe vremea aceea arăta altfel, mai veselă și mai elegantă, nu sinistră și neîngrijită ca acum.

Păianjenii își construiseră pânze prin toate ungherele și, uneori, când Oliver se plimba prin camere, șoarecii pe care-i surprindea pe podele fugeau speriați spre găurile lor. Cu excepția acestora, nu se auzea și nu se vedea nicio ființă; și, adesea, când se făcea întuneric și se simțea obosit de plimbările prin camere, Oliver obișnuia să se aciueze în colțul

de lângă ușa care dădea afară, ca să fie mai aproape de trecători; și rămânea acolo, numărând orele, până ce apărea bătrânul ori băiețiii.

În toate camerele, obloanele mucegăite erau ferecate, iar drugii care le țineau erau strâns înșurubate în lemn. Lumina nu putea intra decât prin niște găuri care se făcuseră în partea de sus a obloanelor, făcând locul încă și mai sumbru, și umplându-l de umbre ciudate. Se mai afla totuși un geam la mansardă cu niște zăbrele ruginite pe dinafară, dar care nu avea obloane. Ei, bine, pe geamul acesta privea Oliver cu melancolie, ore în șir câteodată, deși nu se putea distinge mare lucru, doar o aglomerare confuză de acoperișuri, coșuri înnegrite și cornișe. Uneori mai vedea câte un cap ce se zgâia peste vreun parapet în depărtare, dar pentru puțin timp, și cum fereastra de observație a lui Oliver era bine bătută în cuie și murdară de ploaie și fum, așa încât abia putea distinge formele obiectelor de dincolo de ea, ce să mai vorbim să-l poată auzi ori vedea cineva de acolo, e ca și cum ar fi stat în globul din vârful catedralei St. Paul.

Într-o după-amiază, fiindcă Șmecherul și Bates erau angajați într-o misiune pe-afară, primul din cei doi cavaleri se găsi să se preocupe de felul în care arăta el însuși (și trebuie să recunoaștem că nu i se năzărea prea des), drept care îi porunci lui Oliver să-l ajute imediat să se aranjeze.

Oliver era cum nu se poate mai fericit că poate fi de ajutor și că mai vede niște fețe, chiar și nesuferite; era prea dornic să intre în voia celor cu care venea în contact, când avea ocazia, ca să se mai împiedice în astfel de considerații. Așa încât își manifestă pe dată acordul, și îngenunchind pe podea, pentru a ține piciorul Șmecherului în poală, se apucă să facă ceea ce domnul Dawkins numea „lăcuirea copitelor", adică să-i facă ghetele.

Să fi fost simțul acela al libertății și independenței care-l cuprinse pe Șmecher, simț pe care orice animal cugetător îl are când stă lăfăindu-se pe o masă, fumând dintr-o pipă și legănându-și câte un picior în față și în spate, meditând, pe când cineva îi curăță ghetele, și asta fără ca el să se fi deranjat măcar să și le scoată ori să se gândească la perspectiva de

a şi le pune singur? Ori o fi fost vorba de efectul benefic al tutunului care inmuiase firea Şmecherului, ori poate de cel al berii, de i se inmuiaseră gândurile aşa? Dar oricum fu cuprins deodată de un soi de entuziasm romantic, foarte neobişnuit felului lui de a fi. Se uită în jos la Oliver cu un aer preocupat, dar pentru puţin timp, şi apoi, ridicându-şi capul şi slobozind un suspin, spuse, pe jumătate pentru sine şi pe jumătate adresându-se lui Bates:

— Păcat că nu-i un şterpelitor de-al nostru!

— Ei, zise Charley Bates, nu ştie ce-i bun pentru el.

Şmecherul suspină din nou şi-şi reluă fumatul din pipă, ca şi Charley Bates de altfel. Fumară amândoi, preţ de câteva clipe, în linişte.

— Măcar ştii ce-i aia şterpelitor?, zise Şmecherul morocănos.

— Cred că ştiu, replică Oliver, uitându-se în sus. E ho..., Dumneata eşti din ăia, nu-i aşa?

— Aşa e, răspunse el, şi nici n-aş vrea să fiu altceva.

După aceste vorbe, domnul Dawkins îşi izbi cu putere pălăria şi se uită la Bates, ca şi cum ar fi aşteptat o provocare din partea lui.

— Asta sunt, repetă Şmecherul, şi Charley e tot aşa şi Fagin, şi Sikes. Şi Nancy şi Bet sunt din aceeaşi tagmă. Toţi, chiar şi câinele e. El e cel mai nespecializat din bandă.

— Dar şi cel mai puţin înclinat spre păraciuni, adăugă Charley Bates.

— Nici măcar n-ar lătra din boxa martorilor, ca să nu se dea de gol; nu, nici legat şi nemâncat două săptămâni, de-ar fi să fie, zise Şmecherul.

— Nici vorbă, întări Charley.

— E un câine cam trăsnit. Cum se uită el fioros la oamenii care se veselesc, continuă Şmecherul, şi cum lătră la toţi, mai ales când aude vreun scripcar! Ca să nu mai spun că-i duşmăneşte pe toţi câinii care nu-s ca el. Zău!

— E un adevărat creştin, zise Charley.

Toate vorbele acestea erau menite să laude calităţile câinelui, dar Bates nu ştia că ele puteau fi răstălmăcite, fiindcă sunt destui domni şi doamne care se cred creştini, şi chiar au multe în comun cu câinele domnului Sikes.

— Ei, bine, zise Şmecherul, reluând firul de unde-l lăsaseră, cu acea perspicacitate specifică profesiei lui, asta n-are nimic de-a face cu tânărul necopt de aici.

— Nu, nu mai are, zise Charley. De ce nu te pui tu la dispoziţia lui Fagin, Oliver?

— Şi să te îmbogăţeşti cât ai zice peşte, adăugă Şmecherul, cu un rânjet.

— Şi apoi să te retragi la proprietatea ta şi să faci pe domnul, aşa cum voi face şi eu, la Paştele cailor ori la Sfântul Aşteaptă, zise Charley Bates.

— Nu-mi place, răspunse timid Oliver, aş vrea să-mi dea drumul să plec, aş prefera să plec.

— Iar Fagin ar prefera să rămâi.

Oliver ştia asta prea bine şi, de teamă că ar fi periculos să-şi exprime liber sentimentele, se mulţumi să ofteze şi să-şi vadă de lustruitul ghetelor.

— Haide, exclamă Şmecherul, de ce, unde ţi-e capul? Nu ai şi tu mândria ta? Vrei să continui să depinzi de alţii?

— Hai că asta-i prea de tot, zise Charley Bates, scoţând nişte batiste de mătase din buzunar şi aruncându-le într-un dulap, e prea de tot!

— Eu unul n-aş putea s-o fac, zise Şmecherul, cu un aer de dezgust total.

— Cu toate astea, îţi poţi părăsi prietenii, zise Oliver cu jumătate de zâmbet, lăsându-i să fie pedepsiţi pe nedrept.

— Ei. asta, făcu Şmecherul, fluturându-şi pipa, asta s-a întâmplat de dragul lui Fagin, fiindcă poliţiştii ştiu că noi lucrăm împreună, şi ar fi dat de dracu' dacă noi nu eram pe faţă, asta a fost mişcarea, nu-i aşa Charley?

Bates dădu afirmativ din cap şi ar fi vrut să şi spună ceva, dar amintirea fugii lui Oliver îi veni atât de brusc în minte, că vrând să râdă se înecă, şi asta fiindcă fumul i se urcă la cap şi apoi îi căzu din nou în gât, aşa că se puse pe tuşit şi pe bătut din picioare, preţ de vreo cinci minute.

— Ia uită-te aicea!, zise Şmecherul, întinzându-i o mână plină de bani. Ce viaţă! Ce conteză de unde vin? Pune mâna pe ei, mai sunt o grămadă acolo de unde au fost luaţi. Dar tu nu-i vrei, aşa-i, vai, drăgălaşul de el!

— E groaznic, nu-i așa, Oliver?, întrebă Charley Bates. El ar putea sfârși atârnat, dacă ne gândim.

— Nu înțeleg ce înseamnă asta, răspunse Oliver.

— Uite ceva de genul ăsta, prietene, zise Charley.

Și, în timp ce vorbea, își apucă un capăt al cravatei și trăgându-l în sus își lăsă capul pe umăr și scoase un sunet ciudat printre dinți, arătând prin această inspirată pantomimă că atârnat și spânzurat însemnau același lucru.

— Asta înseamnă, continuă Charley. Ia uite ce se holbează, Jack. N-am pomenit unul mai neștiutor! Mă omoară, pur și simplu.

Domnul Charley Bates, după ce râse cu poftă din nou, își duse din nou pipa la gură, cu lacrimi în ochi.

— Nu prea te-au învățat bine, zise Șmecherul, uitându-se cu satisfacție la ghetele lui, după ce Oliver termină să le lustruiască. Fagin are să facă ceva și cu tine, ori poate tu ai să fii primul de pe urma căruia nu va scoate niciun profit. Mai bine ai începe imediat, că ai să ieși la lucru mai devreme decât te aștepți, așa că nu mai pierde timpul, Oliver.

Bates întări cele spuse cu povețe morale de-ale lui, după care el și domnul Dawkins se lansară într-o laudă a plăcerilor vieții pe care o duceau ei, strecurându-i lui Oliver o grămadă de aluzii la faptul că lucrul cel mai bun ar fi să-i facă lui Fagin pe plac fără întârziere, cu aceleași mijloace pe care le folosiseră și ei.

— Și mai ține minte, Nolly, zise Șmecherul, pe când se auzea cum evreul deschide ușa de sus, dacă nu pui mâna să furi...

— Ce rost are să-i vorbești așa?, interveni Bates, habar n-are ce vrei să spui.

— Adică dacă nu bagi mâna în buzunare după batiste și ceasuri, zise el, coborându-se la nivelul de înțelegere al lui Oliver, or s-o facă alții, așa că aceia care stau cu mâinile-n sân, ca tine, n-or să aibă niciun câștig, și nici tu n-o să ai, deși ai avea și tu dreptul, ca și ei.

— Așa-i, nu încape vorbă, zise evreul, care intrase fără să-l simtă Oliver. E simplu ca bună ziua, dragul meu, ca bună ziua, ascultă ce spune Șmecherul, că spune bine. Ha, ha, ha! El înțelege cum stau lucrurile în meseria asta.

Bătrânul își frecă mâinile cu satisfacție, încuviințând câtă dreptate avea Dawkins și râse pe infundate, mulțumit de performanțele elevului său.

Conversația se opri aici pentru moment, fiindcă evreul se întorsese împreună cu miss Betsy și cu un domn, pe care Oliver nu-l mai văzuse niciodată, dar căruia Șmecherul îi zicea Tom Chitling, și care, zăbovind pe scări pentru un schimb de amabilități cu domnișoara, abia acum apăru.

Domnul Chitling era mai în vârstă decât Șmecherul, să fi avut vreo optsprezece ani, dar era ceva în comportamentul lui care arăta că se simte cumva inferior în fața geniului și profesionalismului lui. Avea ochii mici și ageri și urme de vârsat de vânt pe față; purta o căciulă de blană, o vestă groasă, închisă la culoare, niște pantaloni ponosiți și plini de grăsime și un șorț. E drept că hainele lui arătau jalnic, dar se scuză față de cei de față, spunând că ispășise o pedeapsă abia de o oră și că, deoarece purtase uniforma locului timp de șase săptămâni, nu mai dăduse atenție hainelor personale. Domnul Chitling mai adăugă, vizibil iritat, că noua metodă de dezinfectare a hainelor de acolo era și infernală și neconstituțională, fumigația lăsând găuri în țesătura lor, dar că nu aveai cum să te împotrivești. Vorbi în aceiași termeni și despre regula de a tunde părul de la locul cu pricina, regulă pe care o considera de-a dreptul în afara legii. El își încheie observațiile critice declarând că nu pusese nimic în gură în timpul celor patruzeci și două de zile infernale de muncă grea și că se jura că e uscat ca o varniță.

— De unde crezi tu că vine domnul, Oliver?, întrebă evreul, cu un rânjet, în timp ce băieții puneau o sticlă de tărie pe masă.

— Nu, nu știu, domnule, răspunse Oliver.

— Da' ăsta cine-i?, întrebă Tom Chitling, aruncându-i lui Oliver o privire disprețuitoare.

— Un prieten de-al meu mai tânăr, dragă, replică evreul.

— Ei, are noroc atuncea, zise tânărul, cu o privire plină de înțeles spre Fagin. Nu contează de unde vin, băiete, ai să afli cât de curând și tu unde vine asta, pun rămășag.

Băieții râseră la auzul acestor vorbe. După încă alte câteva glume pe seama aceluiași subiect și după ce-i șoptiră ceva lui Fagin, se retraseră.

Fagin şi nou-venitul schimbară câteva vorbe deoparte şi apoi îşi traseră scaunele lângă foc. Iar evreul, invitându-l pe Oliver lângă el, începu să vorbească despre ceea ce credea că îi va interesa pe ascultători, şi anume marile avantaje ale meseriei lor, talentul Şmecherului, generozitatea lui Charley Bates şi propria lui cumsecădenie. Într-un târziu, epuizară subiectul, iar domnul Chitling dădea şi el semne de epuizare, căci şcoala de corecţie te vlăguieşte după o săptămână, două. Aşa că miss Betsy plecă şi-i lăsă să se odihnească.

Din acea zi, Oliver rareori mai fu lăsat singur. El îi însoţea mai tot timpul pe cei doi băieţi, care se antrenau cu bătrânul în fiecare zi. Şi dacă era mai mult în folosul lor sau al lui Oliver, asta doar Fagin ştia. Uneori bătrânul le povestea de jafurile pe care le făcuse el în tinereţe, dar presărate cu atâta umor, că Oliver nu se putea abţine să nu râdă cu poftă, amuzându-se, în ciuda mai bunelor lui sentimente.

Cu alte cuvinte, vicleanul evreu îl avea pe băiat în puterea lui. Pregătindu-i mintea să prefere orice societate în afară de propriile gânduri negre într-un loc atât de sordid, şi astă expunându-l mereu solitudinii şi amărăciunii, îi strecura acum încet în suflet otrava ce, spera el, avea să i-l întunece şi să i-l schimbe pentru totdeauna.

Capitolul 19

În care se discută şi se hotărăşte un plan important

Era o noapte rece, cu ploaie şi vânt, când evreul, încheindu-şi haina strâns în jurul corpului lui uscat şi trăgându-şi gulerul peste urechi, aşa încât să-şi ascundă partea de jos a feţei, ieşi din vizuină. Se opri pe scară, în timp ce băieţii încuiau şi trăgeau lanţul după el; şi abia după ce se asigură că aceştia îşi făcuseră bine treaba şi că paşii lor de retragere nu se mai auzeau, o porni în josul străzii, cât de repede putu.

Casa în care stătuse Oliver era în apropiere de Whitechapel. Evreul se opri pentru un moment în colţul străzii şi, privind cu suspiciune în jur, traversă strada şi o apucă spre Spitalfields.

Strada era acoperită de un strat gros de noroi şi era o ceaţă deasă; ploaia cădea greoi şi totul părea rece şi lipicios. Era noaptea perfectă pentru ca evreul să iasă. Cum aluneca pe furiş, strecurându-se pe sub ziduri şi porţi, hidosul moşneag părea o reptilă scârboasă, apărută din noroiul şi întunericul prin care se mişca, târându-se practic înainte în noapte, în căutarea unor resturi de mâncare. Trecu prin multe străzi înguste şi întortocheate, până ajunse în Bethnal Green. De aici o luă la stânga şi se pomeni într-un labirint de străduţe murdare, care de altfel abundă în cartierul acela suprapopulat. Evreul era în mod evident prea familiarizat cu locul pe care-l străbătea, ca să fie mirat de întunecimea nopţii

ori de încâlceala străduțelor. Se grăbi să treacă printr-un șir de alei și străzi, ca până la urmă să o apuce pe una care era luminată de un singur felinar ce se găsea în celălalt capăt. Bătu la ușa unei case de pe această stradă și, după ce schimbă câteva cuvinte în șoaptă cu persoana care deschise, o apucă în sus pe scări.

Se auzi mârâitul unui câine când atinse mânerul unei uși, iar o voce de bărbat întrebă cine este.

— Cine altul decât mine, Bill, eu sunt, dragul meu, zise evreul, uitându-se înăuntru.

— Arată-te, dară, zise Sikes. Și tu stai liniștit, animal prost! Nu-l mai cunoști pe diavolul ăsta dacă și-a tras o haină pe el?

Câinele se pare că fusese cu adevărat dus în eroare de hainele domnului Fagin; fiindcă după ce acesta se descheie la palton și îl aruncă pe un scaun, câinele se retrase în colțul de unde apăruse, dând din coadă în tot acest timp pentru a-și arăta mulțumirea.

— Ei, bine!, zise Sikes.

— Da, dragul meu, răspunse evreul. Ah, Nancy!

Ultimele vorbe fură rostite cu o jenă care exprima indoiala lui în legătură cu primirea din partea lui Nancy; asta fiindcă domnul Fagin n-o mai întâlnise pe tânără de când aceasta îi luase apărarea lui Oliver. Dar toate îndoielile lui se risipiră de îndată ce văzu cum se poartă fata cu el. Ea își luă picioarele de pe grătarul sobei, își îndepărtă scaunul de acolo și-l invită pe Fagin să și-l aducă pe-al lui mai aproape, fără să mai spună nimic, fiindcă era clar pentru oricine că era o noapte rece.

— Într-adevăr e frig, dragă Nancy, zise evreul, în timp ce-și încălzea mâinile osoase în fața focului. Îți pătrunde până-n inimă, adăugă bătrânul, ducându-și mâna în partea stângă.

— Trebuie să fie al naibii de pătrunzător dacă ajunge la inima ta, zise Sikes. Dă-i omului ceva de băut, Nancy. Și umblă mai repede, la dracu'! Mi se face rău să-l văd așa slab și bătrân și tremurând de frig de parcă ar fi un strigoi ieșit din mormânt.

Nancy se prezentă repede cu o sticlă scoasă dintr-un dulap în care se aflau multe altele, și care, judecând după felul

în care arătau, erau pline cu felurite băuturi. Turnându-i coniac într-un pahar, Sikes îl îndemnă pe evreu să bea.

— Ajunge, ajunge, mulțam, Bill, răspunse bătrânul, punând paharul jos, după ce doar își înmuie buzele.

— Ce, ți-e teamă că te-om otrăvi?, întrebă Sikes, privindu-l țintă pe acesta. Uf!

Cu un mârâit plin de dispreț, domnul Sikes apucă paharul și aruncă ce rămase în cenușă, asta ca să-l pregătească pentru a fi din nou umplut, de data aceasta pentru el însuși.

În timp ce prietenul său dădu pe gât al doilea pahar, evreul privi prin încăpere, nu din curiozitate, fiindcă o mai văzuse de multe ori înainte, ci într-un fel bănuitor, specific bătrânului. Era un apartament în care domnea sărăcia, și doar conținutul dulapului de haine trăda faptul că nu era vorba de un muncitor ce locuia acolo; aceeași suspiciune plană însă și asupra altor articole înșirate la vedere, cum ar fi trei ciomege ce se aflau într-un colț al camerei și o altă armă „de apărare" care atârna deasupra căminului.

— Da, zise Sikes, lingându-și buzele, acuma sunt gata.

— Gata, să trecem la afaceri!

— La afaceri, răspunse Sikes, așa că dă-i drumul, spune ce ai de spus.

— E vorba de căsuța de la Chertsey, Bill, zise evreul, trăgându-și mai în față scaunul și vorbind foarte încet.

— Da, care-i problema cu ea?, întrebă Sikes.

— Ei, știi tu ce vreau să spun, dragul meu, spuse evreul. Știe sigur ce vreau să spun, Nancy, nu-i așa?

— Ba nu știe, mârâi domnul Sikes, ori nu vrea să știe, ceea ce-i același lucru. Spune ce ai de spus fără ocolișuri și nu mai sta acolo, prostindu-te și vorbind în dodii, ca și cum nu tu ai fi fost acela care a pus la cale furtul. Care-i treaba, de fapt?

— Șșșt, Bill, încet, zise evreul, care încercase în zadar să oprească această manifestare de indignare, s-ar putea să ne audă cineva, dragul meu. Dacă ne aude cineva?

— Las' s-audă, zise Sikes, puțin îmi pasă. Numai că își dădu seama imediat că de fapt îi păsa, așa că rosti cuvintele mai încet și se calmă.

— Haide, acuma, zise evreul, împăciuitor. Am fost doar precaut, nimic mai mult. Şi în legătură cu căsuţa din Chertesey, dragul meu, când o facem, Bill? Spune! Când ne încumetăm? La câtă argintărie este acolo!, zise acesta, frecându-şi mâinile şi ridicându-şi sprâncenele, anticipând parcă lovitura.

— Nu-i posibil, răspunse Sikes, cu răceală.

— Nu-i posibil, repetă evreul, lăsându-se în scaun.

— Nu, chiar deloc, răspunse Sikes. Adică treburile nu stau aşa cum ne-am fi aşteptat.

— Păi asta înseamnă că nu a fost bine gândită treaba, zise evreul, îngălbenindu-se de furie. Nu mai spune!

— Ba am să-ţi spun, i-o tăie Sikes. Cine eşti dumneata ca să nu-ţi spun? Îţi spun că Toby Crackit, care de două săptămâni dă târcoale casei, nu a reuşit să dea pe brazdă niciun servitor.

— Vrei să spui, Bill, zise bătrânul evreu potolit, în timp ce celălalt se ambala, că niciunul din cei doi servitori nu cedează?

— Da, chiar asta vreau să spun, răspunse Sikes. Ei sunt în serviciul bătrânei menajere de vreo douăzeci de ani, aşa că nici cu cinci sute de lire dacă le fluturi pe la nas, nu se prind.

— Dar asta vrea să zică, dragul meu, reluă evreul, că nici femeile n-au putut fi convinse?

— Nici vorbă!, replică Sikes.

— Dar nici simpaticul Toby Crackit nu a reuşit?, zise evreul, neîncrezător. Ştim doar cum sunt femeile.

— Iaca, nici el n-a reuşit, răspunse Sikes. Zice că nici favoriţii şi nici vesta lui la modă nu i-au folosit la nimic, tot timpul cât s-a perindat pe acolo.

— Dar ar fi trebuit să încerce cu mustăţi şi pantaloni de uniformă militară, dragul meu, continuă evreul.

— A încercat şi aşa şi tot degeaba.

Bătrânul evreu rămase mut la aceste cuvinte. După ce reflectă cu bărbia în piept vreo câteva minute, îşi ridică privirea şi zise oftând că dacă e adevărat ce spune Toby Crackit, îi e teamă că nu se mai poate face nimic.

— Şi totuşi, zise bătrânul, coborându-şi mâinile pe genunchi, ce păcat să pierzi atâta, dragul meu, când am pus atâta suflet.

— Asta aşa-i, răspunse domnul Sikes. Ce ghinion!

Urmă o tăcere lungă, timp în care bătrânul căzu pe gânduri, cu o expresie demonică pe faţa lui scofâlcită. Sikes îi arunca din când în când câte o privire pe furiş, iar Nancy, căreia parcă îi era teamă să nu-l irite cumva pe spărgătorul de case, stătea cu ochii aţintiţi la foc, ca şi cum n-ar fi auzit nimic din ce se întâmpla.

— Fagin, zise Sikes, rupând brusc tăcerea care se instalase, ar merita încă cincizeci de galbeni, dacă se rezolvă din afară?

— Da, răspunse evreul, parcă trezit deodată.

— Batem palma?, întrebă Sikes.

— Da, sigur, dragul meu, sigur, spuse evreul cu ochi strălucitori şi faţa schimonosită de emoţia pe care i-o provocase întrebarea.

— Atuncea, zise Sikes, îndepărtând mâna evreului, cu oarece dispreţ, o s-o facem cât de repede ţi-i voia. Toby şi cu mine am cercetat deja uşile şi obloanele, alaltăieri, când am sărit gardul grădinii. Casa e baricadată ca o închisoare pe timpul nopţii, dar e un loc pe care-l putem sparge, fără riscuri şi fără zgomot.

— Care-i ăla, Bill?, întrebă nerăbdător evreul.

— Păi, şopti Sikes, după ce treci de pajişte...

— Da, zise evreul, aplecându-şi urechea şi holbându-şi ochii.

— Dar..., – continuă Sikes, oprindu-se un moment, fiindcă fata mişcându-şi uşor capul şi uitându-se în jur, îi îndreptă atenţia cu un semn discret, spre faţa bătrânului – nu are importanţă care este. Oricum n-o poţi face fără mine, ştiu asta. Dar prefer să fiu precaut când am de-a face cu dumneata.

— Cum vrei, dragul meu, cum vrei, răspunse evreul. Vă descurcaţi singuri, tu şi Toby, nu aveţi nevoie de ajutor?

— Nu, zise Sikes, decât un burghiu şi un băiat. Îl avem pe primul, pe al doilea trebuie să ni-l găseşti dumneata.

— Un băiat, exclamă evreul. A, păi atunci e vorba de un geam, aşa-i?

— Nu asta-i problema dumitale, replică Sikes. Am nevoie de un băiat şi nu tre' să fie unul mare. Stai aşa, mai zise Sikes,

făcând un efort de gândire, ce n-aș da să-l am pe băiatul lui Ned, coșarul! Intenționat nu-l lăsa să crească și-l folosea pentru astfel de treburi. Dar l-au prins pe taică-său și apoi au venit cei de la școala de corecție și l-au smuls din mediul în care făcea bani, l-au învățat să scrie și să citească și l-au dat să învețe o meserie. Uite așa au făcut, zise domnul Sikes, căruia îi creștea mânia pe măsură ce își amintea de toate astea, așa fac ei; și dacă ar avea destui bani (ceea ce este o minune că nu au) noi n-am rămâne nici cu jumătate de duzină de băieți pentru meseria noastră, într-un an ori doi.

— Că bine zici, fu de acord bătrânul, care se gândise la ale lui în timpul acestui discurs și prinse doar această ultimă parte. Bill!

— Ce mai vrei, acuma?, îl întrebă Sikes.

Evreul arătă către Nancy, care se uita în continuare la foc, și-i dădu acestuia de înțeles că ar fi bine ca ea să părăsească încăperea. Sikes dădu nervos din umeri ca și cum ar fi considerat că nu e nevoie de o asemenea precauție, dar se conformă, în cele din urmă, cerându-i lui Nancy să-i aducă o cană cu bere.

— N-ai tu nevoie de nicio bere, zise Nancy, încrucișându-și brațele și rămânând fără grijă pe scaun.

— Ba chiar am, dacă-ți spun!, răspunse Sikes.

— Prostii, ripostă fata cu răceală. Dă-i drumul, Fagin. Știu ce vrea el să-ți spună, Bill, și nu trebuie să se ferească de mine.

Evreul încă șovăia. Sikes se uita când la unul, când la celălalt, oarecum surprins.

— Hai, doar nu ți-o fi jenă de fată, Fagin, zise el în cele din urmă. O știi de prea multă vreme ca să nu ai încredere în ea, ce naiba! Nu ciripește ea, spune și tu, Nancy.

— Păi sigur că nu, replică tânăra, trăgându-și scaunul mai aproape de masă și punându-și coatele pe ea.

— Nu, nu, draga mea, știu că n-o faci, zise evreul, dar...

Și bătrânul făcu din nou o pauză.

— Dar ce?, întrebă Sikes.

— Nu știam dacă nu-și mai iese din fire, știi tu, dragul meu, cum a pățit mai serile trecute, replică evreul.

La această confesiune, pe Miss Nancy o pufni râsul; și, trăgând pe gât un pahar de coniac, își scutură capul cu un aer disprețuitor și începu să exclame tot soiul de lucruri, cum ar fi „nu vă lăsați, continuați acțiunea" ori „mergeți fără teamă!" și altele. Astea păreau să aibă efectul de a-i liniști pe cei doi domni; drept urmare, evreul dădu satisfăcut din cap și-și reluă locul pe scaun, iar domnul Sikes făcu și el așijderea.

— Ei, hai, Fagin, zise Nancy râzând, spune-i repede lui Bill ce-i cu Oliver!

— Ehei, da' deșteaptă mai ești, draga mea, nici n-am pomenit una mai deșteaptă ca tine până acuma, zise evreul, atingând-o în chip de alint peste gât. Bineînțeles că despre Oliver voiam să vorbesc, n-avea grijă. Ha, ha, ha!

— Păi, ce-ai de zis?, întrebă Sikes.

— El e băiatul de care ai tu nevoie, dragul meu, răspunse evreul într-o șoaptă cam răgușită, ducându-și degetul la nas și rânjind înfricoșător.

— El!, exclamă Sikes.

— De ce nu, Bill?, zise Nancy. Eu l-aș lua, dacă aș fi în locul tău. Știu că nu se compară cu ceilalți, dar nici nu-i nevoie, din moment ce nu trebuie decât să deschidă o ușă. E de încredere, Bill.

— Așa zic și eu, întări Fagin. S-a tot pregătit în ultimele săptămâni și ar cam fi timpul să-și câștige și el pâinea. Și apoi, toți ceilalți sunt prea mari pentru asta.

— Da, e drept că e întocmai mărimea de care am nevoie, zise domnul Sikes, încă meditând.

— Și va face tot ce-i spui, dragă Bill, mai adăugă evreul. N-are cum altfel. Mai ales dacă-l speri cât trebuie.

— Să-l sperii, repetă Sikes. Știi bine că n-ar fi o problemă s-o fac. Dar dacă-i trece prin cap să ne încurce, odată începută treaba, n-o să-l mai vezi în viață, Fagin. Gândește-te bine la ce-ți spun, înainte de a mi-l trimite. Ia aminte!, zise hoțul, ținând în mână o bară de metal, pe care o scosese de sub pat.

— M-am gândit la toate, zise evreul convins de ce spune. L-am... l-am observat dragilor, îndeaproape, zău așa. Trebuie doar să-l faci să creadă că e unul de-ai noștri; odată intrată

în capul lui ideea că e hoț, al nostru e! Și asta pentru totdeauna. Ehei, nici că se putea mai bine!

Bătrânul își încrucișă brațele la piept și, înfundându-și capul între umeri, sări în sus de bucurie.

— Al nostru?!, zise Sikes, al dumitale, poate.

— Da, fie, dragul meu, spuse evreul, răzând pe înfundate, al meu, dacă zici tu, Bill.

— Și ce, zise Sikes, încruntându-se tare la prietenul său bine dispus, ce te face să te îngrijorezi atâta pentru puștiul acela neajutorat, când știi că alți cincizeci asemenea lui hălăduiesc prin grădina publică, în fiecare seară, și deci ai avea de unde să alegi?

— Fiindcă nu-mi folosesc la nimic, dragul meu, replică evreul oarecum confuz, nu are rost să-i iau. Mutra lor îi dă de gol când intră în belea, și așa îi pierd pe toți. Cu băiatul ăsta, dacă e bine instruit, dragii mei, pot să-mi fac treaba mai bine decât cu douăzeci din ăia. Și unde mai pui că, urmă evreul, după ce-și recăpătă siguranța de sine, ne are la mână, dacă ne scapă iarăși, așa că trebuie mort-copt să fie în gașca noastră. Nu contează cum, dacă a participat la un furt, e deja în puterea mea și ăsta e și interesul meu. Gândiți-vă că e mai bine așa decât să fim nevoiți să ne descotorosim de bietul băiat, ceea ce ar fi nu numai periculos, ci și păgubos.

— Și când vreți s-o faceți?, întrebă Nancy, întrerupând pornirile agresive ale domnului Sikes, care dorea să-și exprime greața cu care primise manifestările de milostenie din partea lui Fagin.

— Ah, bună întrebare, zise evreul. Când o faceți, Bill?

— Am plănuit cu Toby să o facem poimâine noapte, precizâ Sikes ursuz, cu condiția să nu-i trimit vorbă că m-am răzgândit.

— Așa deci, zise evreul. Și nu e lună, cumva?

— Nu, răspunse Sikes.

— Și-i pregătit totul ca să aducem prada, presupun, zise evreul.

Sikes dădu din cap afirmativ.

— Și cu...

— Vai de mine, totul e bine pus la punct, replică Sikes, întrerupându-l. Lasă detaliile. Ocupă-te mai bine ca băiatul să fie aici mâine seară. O vom porni la o oră după ce se face ziuă. Și vezi de-ți ține gura. Fă rost de oala de topit, n-ai altceva de făcut.

După o vreme, după ce se mai sfătuiră toți trei, rămase stabilit că Nancy avea sarcina să meargă la evreu la lăsarea serii, a doua zi, și să-l ia pe Oliver cu ea. Vicleanul Fagin știa că în cazul în care băiatul ar fi fost inclinat să refuze treaba, el ar accepta mai degrabă să o însoțească pe fată, care se luptase pentru el nu de mult, decât pe oricine altcineva. Se mai hotări în mod solemn că bietul Oliver avea să fie încredințat fără drept de apel domnului Sikes, și că acesta din urmă va face cu el ce va crede de cuviință și nu va fi tras la răspundere în fața evreului, nici pentru vreun rău ce i s-ar putea întâmpla băiatului și nici pentru vreo pedeapsă pe care ar socoti de cuviință să i-o aplice, asta, se înțelege, cu condiția ca tot ce declară domnul Sikes să fie confirmat și coroborat în toate punctele esențiale cu mărturia domnului Toby Crackit, Șchiopitorul.

Acestea fiind spuse, domnul Sikes se apucă de băut coniac în neștire și de învârtit bucata aceea de metal într-un mod alarmant, urlând în același timp părți dintr-un cântec, dar părți nemuzicale, amestecate cu blesteme oribile. În cele din urmă, într-un exces de zel profesional, insistă să le arate trusa lui de spart case. Dar nu apucă bine să o aducă, poticnindu-se cu ea în mână și deschizând-o ca să le explice ce și cum, că și căzu peste ea pe podea, și acolo adormi.

— Noapte bună, Nancy!, spuse evreul, înfofolindu-se ca atunci când venise.

— Noapte bună!

Ochii lor se întâlniră, iar evreul o scrută cu privirea. Fata nu schiță niciun gest. Ea era la fel de cinstită și de corectă în privința meseriei lor, ca Toby Crackit.

Bătrânul îi ură din nou noapte bună și, pe când ea era cu spatele, trase pe furiș un picior în trupul căzut al domnului Sikes și o porni bâjbâind pe scări în jos.

— Așa-i întotdeauna!, mormăi evreul ca pentru sine, în timp ce se îndrepta spre casă. Ce-i mai rău cu femeile astea e

că un nimic le poate stârni simțăminte de mult adormite, dar ce e bine e că nu durează niciodată prea mult. Ha! ha! Omul împotriva copilului, pentru un sac cu bani!

Omorându-și timpul cu asemenea plăcute gânduri, domnul Fagin își găsi drumul, prin noroi și murdărie, către tristul lui sălaș, unde Șmecherul era încă treaz și-l aștepta cu multă nerăbdare.

— Oliver s-a dus la culcare? Vreau să-i vorbesc, fură primele lui vorbe, în timp ce coborau scările.

— Acu' multă vreme, răspunse Șmecherul, în timp ce deschidea o ușă. Uite-l!

Băiatul dormea dus, pe o rogojină întinsă pe jos. Era așa palid de frică și supărare și de condiția de prizonier în care trăia, încât parcă era mort, dar nu așa, ca în sicriu și-n giulgiu, ci ca în momentul în care viața părăsește trupul, ca atunci când un suflet tânăr și nobil s-a înălțat la ceruri, iar aerul infect al lumii nu a mai avut timp să prindă praful acela sfânt.

— Nu acum, zise evreul, întorcându-se ușor de la ușă. Mâine, mâine.

Capitolul 20

În care Oliver îi este încredințat lui William Sikes

Când Oliver se trezi de dimineață, mare îi fu mirarea să vadă la capătul patului său o pereche de ghete noi, cu tălpi groase, în locul celor vechi. La început îl bucură descoperirea, gândindu-se că ar putea fi un prim pas spre eliberarea lui, dar gândul nu dură mult, fiindcă, stând alături de evreu la masa de dimineață, află, într-o manieră care nu făcu decât să-i sporească îngrijorarea, că avea să fie dus acasă la Bill Sikes, chiar în seara aceea.

— Ca să... ca să rămân acolo, domnule?, întrebă Oliver, cu teamă.

— Nu, nu, dragul meu. Nu ca să rămâi, răspunse evreul. Nu vrem să te pierdem. Nu-ți fie teamă, Oliver, ai să te întorci la noi. Ha, ha, ha! Nu suntem noi așa haini ca să te alungăm, dragul meu, nici vorbă!

Bătrânul, care se aplecă deasupra focului să-și prăjească o felie de pâine, se uită în jur, în timp ce-l aburea pe Oliver astfel, și râse pe înfundate, parcă pentru a-i arăta că știe că ar fi bucuros să scape, dacă ar putea.

— Sunt sigur, continuă bătrânul, fixându-l cu privirea pe Oliver, că vrei să știi de ce te vei duce la Bill, nu-i așa, drăguță?

Oliver se coloră la față, fără să vrea, când înțelese că bătrânul hoț îi citește gândurile, dar spuse destul de hotărât că voia desigur să știe asta.

— Dar tu ce crezi?, întrebă Fagin, amânând răspunsul.

— Chiar nu știu, domnule, replică Oliver.

— Bah, zise evreul, întorcându-se dezamăgit, după o cercetare atentă a feței băiatului. Așteaptă să-ți spună Bill, atuncea.

Bătrânul părea destul de supărat de faptul că Oliver nu se arăta a fi prea curios în legătură cu subiectul; dar adevărul e că, deși era tare îngrijorat, băiatul era și zăpăcit de privirea vicleană a lui Fagin și de propriile lui bănuieli, ca să mai și întrebe ceva. Și nici nu mai avu nicio ocazie să întrebe, fiindcă evreul rămase tăcut și fără chef de vorbă până seara, când se pregăti de plecare.

— Poți să aprinzi o lumânare, zise bătrânul, punând una pe masă. Și uite și o carte, ca să citești până vor veni să te ia. Noapte bună!

— Noapte bună!, răspunse fără putere Oliver.

Evreul se îndreptă spre ușă, uitându-se peste umăr la băiat. Deodată se opri și-l strigă pe nume.

Oliver se uită în sus, iar evreul, arătând spre lumânare, îi făcu semn s-o aprindă. El se supuse și, pe când punea sfeșnicul pe masă, văzu cum evreul se uita fix la el, prin întunericul camerei, cu sprâncenele încruntate.

— Fii atent, Oliver! Fii atent!, zise bătrânul, ridicându-și mâna dreaptă în semn de avertizare. E un om nemilos, și când e pielea lui în joc nu-i pasă de ceilalți. Orice s-ar întâmpla, nu te plânge și fă ce-ți poruncește el să faci. Păzea! Apăsând anume pe ultimul cuvânt, se forță să-i iasă un rânjet și, clătinându-și capul, ieși din cameră.

Oliver își sprijinise capul pe o mână, după ce dispăru bătrânul, și se gândea cu inima tremurândă la cuvintele pe care tocmai le auzise. Cu cât se gândea mai mult la avertizarea bătrânului evreu, cu atât îi era mai greu să ghicească adevăratul ei sens și scop. Nu se putea gândi la nimic rău în legătură cu trimiterea lui la Sikes, ceea ce nu se putea spune și de situația în care rămânea cu Fagin. După ce se gândi mult și bine, ajunse la concluzia că el fusese ales să-i facă spărgătorului mici servicii pe lângă casă, până ce vor găsi un băiat mai potrivit pentru asta, pe care să-l angajeze. Era prea obișnuit să sufere și suportase prea multe acolo unde era acum, ca să mai plângă la gândul unei schimbări. Rămase pierdut în

gânduri un timp, apoi, după ce curăță lumânarea, luă cartea pe care i-o lăsase evreul și, cu un oftat greu, începu să citească. Dădea pagină după pagină, neatent la început, dar întâlnind un pasaj care-i atrase atenția, deveni curând absorbit de carte. Era vorba despre viețile și procesele unor mari criminali, iar paginile cărții erau murdare și uzate de mulțimea mâinilor prin care trecuseră. Citi despre crime oribile care îți îngheață sângele în vine, despre uciderі secrete care fuseseră săvârșite la margine de drum, despre corpuri ascunse de ochii oamenilor în gropi adânci ori fântâni, dar care apăruseră la suprafață, după mulți ani, făcându-i pe ucigașii înnebuniți de spaimă, la vederea lor, să mărturisească și să-și ceară singuri pedeapsa ca să le fie curmată agonia. Mai citi și despre oameni care fuseseră ispitiți (după propriile lor mărturisiri) și conduși din patul lor, noaptea târziu, de gânduri negre, spre crime atât de groaznice, că ți se ridică părul în vârful capului și rămâi paralizat de spaimă. Iar descrierile acestor teribile fapte erau așa de bine făcute că paginile, galbene la început, păreau că se înroșiseră de sânge închegat, iar cuvintele de acolo îi sunau ca și cum spiritele celor morți i le-ar fi șoptit la ureche.

Mort de frică, băiatul închise cartea și o aruncă departe. Apoi, căzând în genunchi, se rugă la Dumnezeu să-l ferească de asemenea nenorociri și să-i dea mai bine moartea decât asemenea orori. Încet-încet, se liniști și imploră cu voce joasă și pierdută să fie scăpat din primejdiile vieții lui prezente, fiindcă dacă ar fi să primească ajutor unul ca el, care nu cunoscuse niciodată dragostea și prietenia celor din jur, atunci era momentul, când, descurajat și singur, trebuia să facă față atâtor răutăți și nenorociri.

Deși își terminase rugăciunea, rămase cu fața în mâini, când un foșnet îl făcu să tresară.

— Ce-i asta?, strigă el, ridicându-se și zărind o figură care stătea în picioare lângă ușă. Cine-i acolo?

— Eu, doar eu, răspunse o voce nesigură.

Oliver ridică lumânarea deasupra capului și privi spre ușă. Era Nancy.

— Pune lumânarea jos, zise fata, întorcându-și privirea. Îmi face rău la ochi.

Oliver observă că era palidă de-a binelea, și o întrebă politicos dacă se simte rău. Fata se aruncă pe un scaun, cu spatele la el și își frecă mâinile, fără să-i răspundă.

— Să mă ierte Dumnezeu!, strigă ea după un timp. Dar niciodată nu m-am gândit la așa ceva.

— S-a întâmplat ceva?, întrebă Oliver. Pot să te ajut cumva? Știi că aș face-o, dacă aș putea. Poți să fii sigură.

Ea se legăna înainte și-napoi cu scaunul, se prinse de gât, apoi scoțând un horcăit, se chinuia să tragă aer.

— Nancy!, țipă Oliver. Ce se întâmplă?

Fata își bătu genunchii cu palmele, trase un tropăit pe podea și, oprindu-se deodată, își strânse șalul în jurul trupului și începu să clănțăne de frig.

Oliver atâță focul. Fata își trase scaunul mai aproape și rămase acolo un timp, fără a rosti vreun cuvânt, dar în cele din urmă își înălță capul și se uită în jur.

— Nu știu ce mă apucă, uneori, zise ea, preocupată să-și aranjeze rochia. O fi camera asta umedă și mizerabilă. Da' acuma, Nolly, dragule, ești pregătit?

— Trebuie să vin cu tine?, întrebă Oliver.

— Da, vin din partea lui Bill, răspunse fata. Trebuie să vii cu mine.

— De ce?, întrebă Oliver, făcând un pas înapoi.

— De ce?, repetă fata, ridicându-și ochii și coborându-i iar în momentul în care văzu fața băiatului. Oh! Pentru nimic rău.

— Nu te cred, zise Oliver, care o urmărise cu mare băgare de seamă.

— Atuncea, fie pe-a ta, răspunse fata, cu un râs forțat. Pentru nimic bun, deci.

Oliver își dădu seama că are oarece putere asupra bunelor intenții ale fetei și, pentru o clipă, se gândi să profite de compasiunea ei pentru starea disperată în care se afla. Dar apoi îi trecu prin cap că, fiind abia orele unsprezece, mai erau încă mulți oameni pe stradă, și că s-o găsi vreunul care să-i creadă povestea. Deîndată ce se gândi la asta, păși înainte și spuse, oarecum grăbit, că era gata.

Nici gândul lui și nici intențiile pe care părea să le aibă Oliver nu scăpară neobservate de Nancy, care-l urmări atent

în timp ce vorbea și-i aruncă apoi o privire din acelea care-i dovedi clar că-i ghicise gândurile.

— Sst!, făcu fata, aplecându-se peste el și arătându-i spre ușă, în timp ce se uita cu grijă în jur. Nu ai cum să scapi, am încercat în zadar să te ajut. Ești păzit din toate părțile. Dacă ar fi să scapi vreodată de aici, nu acuma-i momentul.

Impresionat de energia cu care vorbea, Oliver se uită în sus la fața ei, cu mirare. Părea să spună adevărul, era palidă și agitată și tremura din toate mădularele.

— Te-am salvat o dată de la rele tratamente și am s-o mai fac, și o fac și acum, zise fata cu voce tare, fiindcă dacă ar fi pus mâna pe tine alții, aceia ar fi fost mult mai nemilogi. Mi-am pus obrazul că ai să fii liniștit și cuminte, iar dacă nu vei fi așa ai să-ți faci rău ție, dar și mie, dacă nu cumva mi se va trage și moartea din asta. Uită-te aici! Pentru tine le-am suportat, jur pe ce am mai sfânt că așa este.

Ea arătă grăbită spre niște vânătăi pe care le avea pe gât și pe brațe și continuă să-i vorbească repezit.

— Ține minte și nu mă fă să sufăr mai mult pentru tine și acuma. Te-aș ajuta, dar nu-mi stă în putință. Ei nu vor să-ți facă vreun rău; orice te-ar pune să faci nu e vina ta. Taci! Orice ai spune ar fi greu de suportat pentru mine. Dă mâna și hai mai repede!

Ea prinse mâna pe care Oliver i-o dăduse instinctiv și, stingând lumânarea, îl trase după ea pe scări în sus. Cineva ascuns în întuneric deschise ușa și, după ce ieșiră ei, o închise repede la loc. O trăsură îi aștepta, iar fata, cu aceeași vehemență de care dăduse dovadă și mai înainte, îl urcă lângă ea înăuntru și trase bine perdelele. Birjarul nu așteptă nicio comandă, ci dădu bice cailor, fără să mai piardă vreo clipă.

Fata îl ținea în continuare strâns de mână pe Oliver, în timp ce-i șoptea la ureche aceleași vorbe de atenționare și compasiune pe care i le spusese deja. Totul se petrecuse cu așa o repeziciune, încât el nici nu-și dădu seama unde era și cum ajunsese acolo, când trăsura se opri în fața aceleiași case în care intrase evreul cu o seară înainte.

Preț de o secundă, Oliver aruncă o privire grăbită de-a lungul străzii pustii și era cât pe ce să strige după ajutor. Dar

vocea fetei îi stăruia în ureche, implorându-l atât de disperat să nu o uite, încât nu avu inima s-o facă. Momentul de ezitare l-a costat scump, fiindcă ocazia s-a evaporat, şi fără să-şi dea seama, erau deja în casă şi uşa era închisă după ei.

— Pe aici, zise fata, eliberându-l în sfârşit din strânsoare pe Oliver. Bill!

— Salut!, răspunse Sikes, apărând în capul scărilor, cu o lumânare. O! Aşa mai zic şi eu. Haideţi sus!

Ăsta era semn de mare mulţumire şi de o neobişnuit de bună primire din partea unui om de felul domnului Sikes. Nancy, simţindu-se ea însăşi apreciată, îl salută cordial.

— Pe Tintă l-a luat Tom cu el, îi informă Sikes, în timp ce le lumina drumul în sus. Ne-ar fi stat în cale.

— Asta cam aşa-i, remarcă Nancy.

— Deci ai adus băiatul, zise Sikes, când ajunseră cu toţii în cameră şi după ce închise uşa.

— Da, e aici, răspunse Nancy.

— A fost cuminte?, se interesă Sikes.

— Ca un mieluşel, răspunse Nancy.

— Mă bucur să aud asta, zise Sikes în timp ce-i aruncă o privire severă lui Oliver, de dragul propriului lui spate, care ar fi avut de suferit altfel. Ia vino-ncoace, puştiulică, să te învăţ eu câteva lucruri de bază.

Spunând asta noului său învăţăcel, domnul Sikes îi scoase şapca de pe cap şi i-o aruncă într-un colţ al camerei, iar apoi, înşfăcându-l de umeri, se aşeză la masă şi-l puse pe băiat în picioare în faţa lui.

— Acuma, pentru început, ia să vedem: ştii ce-i ăsta?, întrebă Sikes arătându-i un pistol de buzunar care zăcea pe masă.

Oliver dădu din cap afirmativ.

— Atuncea uită-te-ncoa', continuă Sikes. Ăsta-i praf de puşcă, iar aicea ai un glonţ; asta e o bucată dintr-o pălărie veche, pentru căptuşeală.

Cum Oliver murmură că înţelese la ce se referă, domnul Sikes începu să încarce pistolul cu mare precizie şi precauţie.

— Acuma-i încărcat, zise domnul Sikes când îşi termină treaba.

— Da, îmi dau seama, domnule, răspunse Oliver.

— Ei, atuncea, continuă spărgătorul, apucându-l pe Oliver de încheietura mâinii şi punându-i arma atât de aproape de tâmplă, încât îl atinse, moment în care băiatul nu se putu abţine să nu tresară, dacă scoţi vreo vorbă, fără să te întreb eu, când suntem afară, toată încărcătura pe care ai văzut-o va nimeri în capul tău, cât ai zice peşte. Aşa că, dacă te hotărăşti să ciripeşti fără voie, poţi să-ţi spui rugăciunea deja.

Aruncând o privire încruntată celui căruia i se adresa, pentru a se asigura de efectul vorbelor lui, domnul Sikes continuă:

— Din câte ştiu, nu prea ar avea cine să se intereseze de soarta ta, în cazul în care ţi s-ar întâmpla ceva, aşa încât de ce m-aş chinui să-ţi explic toate astea, dacă nu de dragul tău. Mă înţelegi?

— Ca să priceapă mai bine ce vrei să spui, zise Nancy, subliniind cuvintele şi încruntându-se puţin la Oliver ca pentru a-i reţine şi mai mult atenţia asupra vorbelor ei – treaba e că dacă face vreo greşeală în misiunea care urmează, nu o să mai aibă ocazia să ciripească după aia, fiindcă o să primească un glonţ în cap, iar tu s-ar putea să atârni în streang pentru asta, aşa cum s-ar putea pentru multe alte lucruri pe care le faci în neseria ta, mai tot timpul.

— Aşa este!, fu de acord Sikes, femeile ştiu cum să spună lucrurile mai simplu. Asta în cazul în care nu le sare ţandăra, fiindcă atunci o lungesc la nesfârşit. Ei, şi acuma, dacă tot s-a lămurit, hai să mâncăm ceva şi să tragem şi un somn înainte de a începe treaba.

Răspunzând cererii lui Sikes, Nancy puse repede o faţă de masă şi ieşi pentru câteva minute. Se întoarse cu o cană de bere şi o farfurie de capete de oaie, care stârniră câteva comentarii glumeţe din partea domnului Sikes, şi asta legat de jargonul lor profesional. Se pare că onorabilul domn, stimulat de perspectiva apropiatei misiuni, era tare bine dispus, şi ca dovadă, bău dintr-o sorbitură toată berea şi apoi nu mai rosti decât înjurături cât timp ţinu masa.

După masă, la care e de înţeles că Oliver nu a avut mare poftă de mâncare, domnul Sikes a mai dat pe gât vreo două pahare de băutură cu apă, după care s-a trântit pe un pat şi i-a poruncit lui Nancy să-l trezească la ora cinci fix, ameninţând-o

cu blesteme, dacă cumva uită. Oliver se întinse îmbrăcat, la porunca aceleiași autorități, pe o saltea pusă pe jos. În acest timp, fata stătea să păzească focul, pregătită să-i trezească la ora stabilită.

Oliver, care a rămas treaz multă vreme, se gândea că s-ar putea ca Nancy să mai găsească vreun prilej să-i mai șoptească niște sfaturi la ureche; dar fata stătea nemișcată deasupra focului și, doar din când în când, se ocupa ca lumânarea să ardă în continuare. Obosit să stea cu ochii deschiși și doborât de griji, băiatul adormi în cele din urmă.

Când se trezi, masa era pregătită de ceai, iar Sikes își burdușea buzunarele paltonului, care era pus pe spătarul unui scaun, cu tot felul de chestii. În timpul acesta, Nancy se străduia să pregătească micul dejun. Nu se făcuse încă ziuă, fiindcă lumânarea încă mai ardea, iar afară era destul de întuneric. Ploaia bătea cu putere în ferestre, iar cerul era negru și plin de nori.

— Haide!, mărăi Sikes, în timp ce Oliver se ridică, e deja cinci jumate, umblă repede, că altfel rămâi fără mâncare, și așa e târziu.

Lui Oliver nu-i luă mult timp să se îmbrace și, după ce înghiți ceva repede, răspunse solicitării ursuze a domnului Sikes, spunând că e pregătit de plecare.

Nancy, aproape fără să se uite la băiat, îi aruncă o basma de pus la gât, iar Sikes îi dădu o pelerină largă pe care să și-o pună peste umeri. Astfel echipat, el îi întinse mâna hoțului, care, se opri o clipă arătându-i cu un gest amenințător că are încă pistolul în buzunarul hainei, după care înșfăcă mâna băiatului și, luându-și rămas bun de la Nancy, plecară.

Oliver se întoarse pentru o clipă, când ajunseră la ușă, cu speranța că fata se va uita la el, numai că ea se întorsese la locul din fața focului și stătea acolo nemișcată.

Capitolul 21

Expediția

Era o dimineață posomorâtă, când au ieșit în stradă, bătea vântul și ploua tare, iar cerul plin de nori prevestea furtună. Și noaptea fusese ploioasă, drumul era plin de bălți, iar canalizarea dădea pe dinafară. Se zărea o geană de lumină, semn că se arăta ziua, dar asta mai degrabă agrava decât lumina situația; licărirea aceea servea doar ca să estompeze oarecum lumina felinarelor de pe stradă, fără a colora mai viu ori mai cald acoperișurile ude și drumurile dezolante. Părea că nimeni nu se trezise în partea aceea a orașului, ferestrele caselor erau zăvorâte, iar străzile străbătute erau goale și tăcute.

Când apucară pe Bethnal Green Road, se lumină de ziuă. Multe felinare erau deja stinse și doar câteva căruțe de la țară înaintau încet spre Londra. Din când în când, mai trecea câte o diligență, plină de norod și grăbită, iar birjarul mai administra câte un bici calului neîndemânatic, ce îi întârzia sosirea la stație cu jumătate de minut, numai fiindcă nu mergea pe partea lui de drum. Locurile publice, care aveau lumină înăuntru, erau deja deschise. Pe măsură ce înaintau, se mai deschideau și alte prăvălii și mai întâlniră chiar și câte un om pe ici, pe colo. Mai apoi, apărură grupuri de muncitori îndreptându-se spre lucru, bărbați și femei purtând pe cap coșuri cu pește, căruțe trase de măgăruși și încărcate cu legume, căruțuri trase de oameni și pline cu animale vii ori carne, lăptărese cu găleți cu lapte, un șir neîntrerupt de oameni, chinuindu-se să ajungă cu diferite mărfuri în

suburbiile estice ale orașului. Cu cât se apropiau de oraș, cu atât zgomotul și traficul se intensificau, iar odată intrați pe străzile dintre Shoreditch și Smithfield, totul se transformă de-a dreptul într-un vacarm. Era cât se poate de ziuă, iar londonezii din jumătate de oraș își începuseră activitatea.

Apucând-o pe Sun Street și Crown Street și traversând piața Finsbury, domnul Sikes ajunse, trecând prin Chiswell Street, în Barbican, apoi în Long Lane și în sfârșit în Smithfield, de unde se auzirâ niște zgomote ciudate care-l uimiră pe Oliver.

Era zi de târg. Pe jos era numai noroi și murdărie care-ți ajungeau până la glezne. Un abur gros, care se ridica din trupurile animalelor, se amesteca cu ceața care atârna greu de coșurile caselor. Toate țarcurile din centrul acestei zone largi, dar și altele incropite pe moment în spațiile libere, erau pline cu oi. Priponite de stâlpi, de-a lungul canalului, se mai puteau vedea și alte animale, boi și vaci, înghesuite într-un șir lung. Oameni de la țară, măcelari, negustori de vite, băiețandri, hoți, oameni fără ocupație și vagabonzi de cea mai joasă speță formau o masă. Fluierăturile ciobanilor, lătratul câinilor, mugetul vitelor, behăitul oilor, grohăitul și guițatul porcilor, chinchetul clopoțeilor și zumzetul vocilor care se auzeau de la fiecare crâșmă, aglomerația, imbulzeala și strigătele de tot felul, ca și fețele nespălate, neîngrijite ori murdare care alergau de ici-colo, îngrămădindu-se, formau o scenă atât de amețitoare, că rămăneai năucit.

Domnul Sikes, trăgându-l după el pe Oliver, își făcu loc cu coatele pe unde era mulțimea mai mare și nu băga în seamă aproape deloc sumedenia de sunete și aparițiî, care păreau să-l mire așa de tare pe băiat. El răspunse de câteva ori la câteva saluturi și, rezistând ispitei de a servi ceva de băut împreună cu ei, se grăbi înainte, până ce scăpară de aglomerație și își găsiră drumul spre Holborn, prin Hosier Lane.

— Ei, băiețică, zise Sikes, privind la ceasul de la biserica St. Andrew, se face de șapte, dă mai repede din picioare. Haide, nu mai rămâne în urmă, impiedicatule!

Spunând acestea, il și smuci de mână pe micuț. Oliver, mărind pasul într-un fel de trap, între mers repede și alergat, făcea eforturi să se țină de pasul mare al spărgătorului.

Merseră așa până trecură de Hyde Park și o cotiră către Kensington. Atunci Sikes își încetini pasul până apăru la mică distanță în spatele lor o căruță goală. Cum văzu scris pe ea Hounslow, el il rugă pe vizitiu, cu toată politețea de care era în stare, să-i ducă până în Isleworth.

— Urcă, zise omul. Ăsta-i băiatul dumitale?

— Da, e băiatul meu, răspunse Sikes, uitându-se urât la Oliver și ducându-și distrat mâna în buzunarul cu pistolul.

— Merge cam repede tatăl tău, pentru tine, nu-i așa, băiete?, întrebă vizitiul, observând că băiatul gâfâia.

— Nici vorbă, interveni Sikes, e obișnuit cu ritmul. Ia dă mâna și urcă-te sus, Ned!

Adresându-se astfel lui Oliver, il ajută să urce în căruță, iar căruțașul, arătându-i un morman de saci, ii spuse să se întindă acolo ca să se odihnească.

Cum treceau pe lângă bornele kilometrice, Oliver se întreba din ce în ce mai mult unde dorește tovarășul lui de drum să-l ducă. Trecuseră deja de Kensington, Hammersmith, Chiswick, Kew Bridge și Brentford și mergeau înainte, ca și cum călătoria era abia la început. La un moment dat ajunseră la o crâșmă numită *Diligența cu cai*, în spatele căreia se deschidea un alt drum. Și aici, căruța se opri.

Sikes se grăbi să coboare, ținându-l de mână pe Oliver, în tot acest timp, iar când il cobori din căruță ii aruncă o privire furioasă și-și atinse buzunarul cu mâna, într-un gest sugestiv.

— Cu bine, băiete, zise omul.

— E rușinos, interveni Sikes, dându-i un ghiont, e rușinos și neumblat. Nu-l lua în seamă.

— Nici vorbă!, răspunse celălalt, în timp ce se urca în căruță. S-a făcut frumos afară, până la urmă. Și plecă mai departe.

Sikes așteptă până se îndepărtă, apoi ii spuse lui Oliver că poate să se uite la ce-i în jur și-și urmară drumul.

O luară la stânga, după ce trecură de crâșmă și apoi, cotind-o la dreapta, merseră o bună bucată de drum, trecând pe lângă case boierești și grădini care se aflau de o parte și de alta a străzii. Nu s-au oprit decât pentru o bere mică, înainte de a ajunge într-un oraș. Aici, pe zidul unei case, Oliver citi Hampton. Mai zăboviră pe coclauri vreo câteva ore, după

care se intoarseră în oraş şi oprindu-se la o crâşmă veche, cu o firmă ştearsă de trecerea timpului, comandară ceva de mâncare, lângă focul de la bucătărie.

Bucătăria era o încăpere veche şi joasă, susţinută de o grindă care străbătea mijlocul tavanului. Lângă foc erau nişte bănci cu spătarul înalt, pe care stăteau nişte indivizi morocănoşi, îmbrăcaţi în haine de lucru, care beau şi fumau. Pe Oliver nici nu l-au băgat în seamă, iar pe Sikes abia dacă l-au observat. Şi cum nici Sikes nu păru să le dea prea mare importanţă, îşi alese un colţ pentru el şi camaradul său mai tânăr, unde să nu fie deranjaţi de nimeni.

Au mâncat ceva carne rece şi au mai zăbovit ceva timp, atâta cât să tragă domnul Sikes vreo trei-patru pipe. De aceea Oliver avea motive să creadă că nu vor mai pleca nicăieri. Fiind aşa de obosit de pe drum şi începându-şi ziua aşa devreme în dimineaţa aceea, moţăi puţin la început, dar apoi, doborât de oboseală şi de fumul de tutun, adormi de-a binelea.

Era deja noapte când se trezi zgâlţâit de Sikes. Ridicându-se atâta cât să poată vedea ce-i în jur, îl văzu pe onorabilul domn Sikes stând de vorbă cu un om de prin partea locului, la o cană cu bere.

— Înţeleg că mergi la Lower Halliford, nu-i aşa?, se interesă Sikes.

— Da, aşa este, replică omul, care părea cam afectat de băutură, şi am de gând să ajung repede. Calul meu nu mai tre' să tragă marfă după el, aşa cum a fost cazul când am venit dimineaţă, aşa că n-o să-i ia prea mult timp. Hai noroc pentru el! E un animal de nădejde!

— Ai putea să ne iei pe mine şi pe băiatul meu până acolo?, întrebă Sikes, împingând berea spre noul său prieten.

— Păi dacă acolo mergeţi, pot, răspunse bărbatul, privind dincolo de cana cu bere. Mergeţi la Halliford?

— Ne îndreptăm spre Shepperton, preciză Sikes.

— Atunci vă pot fi de folos, până unde merg eu, zise celălalt. E totul plătit, Becky?

— Da, domnul a plătit totul, răspunse fata.

— Păi stai aşa, zise omul, cu gravitatea unuia care a băut cam mult. Nu aşa se cade.

— De ce nu? Dumneata ne faci un serviciu, aşa că nimeni nu mă împiedică să-ţi ofer o bere-două în schimb.

Străinul medită la acest ultim argument cu o figură foarte preocupată, după care îl luă pe Sikes de mână şi îi declară că îl consideră un om pe cinste. Sikes îi răspunse că probabil glumeşte, ceea ce, dacă nu ar fi fost ameţit de băutură, omul şi-ar fi dat seama şi singur.

După ce se mai complimentară reciproc, îşi luară la revedere de la cei de faţă şi o luară din loc. Fata strânse câinile şi paharele de pe masă şi îndreptându-se spre uşă, cu mâinile pline, se asigură că au ieşit.

Calul, în sănătatea căruia cioc niseră, aştepta afară, gata înhămat la căruţă. Oliver şi Sikes se urcară sus fără prea multe ceremonii, iar bărbatul căruia-i aparţinea animalul zăbovi câteva momente să-l pregătească de drum şi să se laude la crâşmar şi la ceilalţi că nu e altul mai bun ca el, după care urcă şi el. Îl rugă pe crâşmar să ia calul de căpăstru pentru a-l scoate la drum, dar se întâmplă un lucru tare urât animalul se smuci şi nimeri în casa de peste drum, după care, sprijinindu-se pe picioarele de dinapoi, o porni în mare viteză şi galopă vitejeşte afară din oraş.

Noaptea era tare întunecoasă. O ceaţă groasă se ridica dinspre râu şi dinspre mlaştinile din jur şi cuprinse câmpurile goale. Era un frig sec, şi totul era negru şi posomorât. Nimeni nu scotea niciun cuvânt. Vizitiul era cam adormit, iar Sikes nu avea chef de vorbă. Oliver stătea zgribulit într-un colţ de căruţă, tulburat de teamă şi îngrijorare şi imaginându-şi tot felul de obiecte ciudate prin copacii ale căror ramuri se mişcau înfricoşător înainte şi înapoi, ca într-un soi de veselie fantastică în dezolarea generală a tabloului.

Când treceau prin faţa bisericii Sunburry, ceasul bătu de ora şapte. Se putea zări o lumină în fereastra casei de vizavi. Ea lumina oarecum strada şi arunca o umbră şi mai ciudată peste o tisă care sta deasupra unor morminte. Se auzea zgomotul unei căderi de apă prin apropiere, iar frunzele bătrânului copac dansau duse de vântul nopţii. Părea că se îngână o melodie specială pentru liniştea morţilor.

Ei străbătură Sunburry şi se aflau acum din nou pe drumul pustiu. Căruţa se opri după încă vreo câteva mile. Sikes

se repezi să coboare, îl luă de mână pe Oliver și porniră din nou la drum pe jos.

Nu se opriră la nicio casă în Shepperton, spre dezamăgirea lui Oliver, ci continuară să meargă, prin noroi și întuneric, pe drumuri dezolant de pustii și reci, până zăriră luminile unui oraș nu la mare depărtare. Uitându-se mai atent în jur, Oliver se pomeni cu un râu drept la picioarele lor, și cu un pod lângă ei.

Sikes continuă drumul drept, până ajunseră în dreptul podului, apoi o luă pe mal la stânga.

— Vai, apa, se gândi Oliver, îmbolnăvindu-se de teamă. M-a adus în locul ăsta pustiu ca să mă ucidă!

Era pe punctul de a se arunca la pământ, ca să se lupte pentru viața lui fragedă, când își dădu seama că se aflau în fața unei case solitare, în totală ruină. Câte o fereastră se afla de fiecare parte a intrării, care arăta jalnic. Casa mai avea un etaj, dar nu se putea zări nicio lumină. Era în întuneric, dărăpănată și, după toate probabilitățile, nelocuită.

Sikes, încă ținându-l de mână pe Oliver, se apropie ușor de intrare și trase de clanță. Ușa ceda și ei pășiră înăuntru.

Capitolul 22

Spargerea

Salutare, strigă o voce cam dogită, de cum puseră piciorul în casă.

Nu fă așa un zgomot, zise Sikes, închizând ușa cu zăvorul. Fă lumină, Toby.

— Aha, amice, strigă aceeași voce. Lumină, Barney, nu auzi? Arată-i drumul domnului, Barney, hai trezește-te odată!

Cel care vorbea păru să arunce cu un calapod de ghete, sau ceva asemănător, în cel căruia i se adresă, pentru a-l trezi din somn, fiindcă se auzi zgomotul făcut de un obiect de lemn care cade cu violență, iar apoi mormăitul cuiva abia trezit din somn.

— Nu m-auzi?, strigă aceeași voce. Bill Sikes așteaptă pe hol și nimeni nu se ocupă de el, și tu dormi, ca și cum ai fi luat lauda-num la fiecare masă, și nimic mai mult! Te-ai mai dezmeticit, ori e nevoie de sfeșnicul de fier ca să te trezesc de-a binelea?

Se auzi tărșâitul unor papuci în grabă, pe podeaua goală a camerei, în timp ce interogatoriul încă mai continua, și apăru dintr-o cameră din dreapta, mai întâi o lumânare anemică și apoi persoana care a mai fost descrisă aici, anume omul acela care suferea de infirmitatea de a vorbi pe nas și era chelner la crâșma de pe Saffron Hill.

— Dobnule Sikes, exclamă Barney cu o bucurie sinceră ori prefăcută, indrați, indrați, dobnule!

— Hai, intră tu primul, zise Sikes, punându-l pe Oliver înaintea lui. Mai repede că te calc pe picioare.

Mormăind o injurătură la adresa încetinelii băiatului, Sikes îl împinse pe Oliver în față și pătrunseră amândoi într-o cameră joasă și întunecoasă, cu un cămin care scotea fum, câteva scaune stricate, o masă și o canapea foarte veche, pe care stătea lăfăindu-se un bărbat, cu picioarele ridicate mai sus de înălțimea capului și fumând dintr-o pipă lungă de lut. Era îmbrăcat cu o haină bine croită, de culoarea tutunului, cu nasturi de metal mari, o basma portocalie, o jiletcă cu revere cam țipătoare și pantaloni de culoare închisă. Domnul Crackit, fiindcă despre el vorbim, nu prea avea mult păr pe cap ori pe față, dar ce avea era de culoare roșcată și-l purta în bucle lungi în formă de sfredel, peste care aplica ocazional niște degete foarte murdare, dotate cu ghiuluri ieftine. Era de statură puțin peste medie și avea picioarele cam slabe, dar asta nu-l împiedica nicidecum să-și admire cizmele, la care se tot uita cu vădită satisfacție.

— Bill, băiete, zise individul întorcându-se către ușă, cât mă bucur să te văd. Eram cât pe ce să cred că ai renunțat, ceea ce m-ar fi silit s-o fac de unul singur. Salut!

Rostind ultima exclamație pe un ton de mare surpriză, în timp ce-l studia pe Oliver, domnul Toby Crackit își schimbă poziția într-una șezând și întrebă cine e băiatul.

— E băiatul, doar atât, răspunse Sikes, trăgându-și un scaun lângă foc.

— Udul din băieții dobnului Fagin, exclamă Barney, cu un rânjet.

— Al lui Fagin, deci!, exclamă Toby, uitându-se la Oliver. Ce potrivit ar fi el pentru buzunarele babelor de prin biserici. Îl ajută tare mult mutra pe care o are.

— Ei, gata cu prostiile astea, îl întrerupse Sikes, nerăbdător, și aplecându-se deasupra prietenului său, îi șopti ceva la ureche, ceea ce-l făcu pe domnul Crackit să râdă cu poftă și să-l onoreze pe Oliver cu o privire lungă și plină de uimire.

— Acuma, zise Sikes, pe când își reocupa locul pe scaun, dacă ne-ați da ceva de mâncare și de băut, cât mai avem de stat, ne-ați face un mare bine, sau cel puțin mie. Vino și te așază lângă foc, băiete, și încearcă să te odihnești, căci ai să ai treabă cu noi în noaptea asta, când o să ieșim, dar nu prea departe de aici.

Oliver se uita la Sikes fără să spună vreun cuvânt, mirat și curios. Trăgându-și și el un scaun lângă foc, își lăsă capul care-l durea în mâini, nedându-și prea bine seama unde se afla sau ce se petrece în jurul său.

— Iaca, zise Toby în timp ce tânărul evreu punea ceva de mâncare și o sticlă de băutură pe masă. Succes la întreprinderea noastră! Se ridică să onoreze toastul, își lăsă cu grijă pipa într-un colț, înaintă spre masă, își umplu un pahar cu băutură și-l dădu pe gât. Tot la fel făcu și domnul Sikes.

— O picătură și pentru băiat, spuse Toby umplând un pahar cu vin pe jumătate. Dă-l pe gât, inocență!

— Dar domnule, spuse Oliver, uitându-se rugător în sus spre fața bărbatului, eu chiar...

— Dă-l pe gât, repetă Toby, crezi că eu nu știu ce-ți trebuie? Spune-i s-o facă, Bill!

— Păi ar fi bine s-o facă, spuse Sikes bătându-se peste buzunar. Să fiu al dracului dacă nu-ți dă mai multă bătaie de cap decât o familie întreagă de Șmecheri. Bea, nenorocitule, bea-l!

Speriat de gesturile amenințătoare ale celor doi bărbați, Oliver înghiți repede conținutul paharului și fu imediat cuprins de un acces de tuse, spre deliciul lui Toby și al lui Barney. Chiar și ursuzului Sikes îi smulse un zâmbet toată treaba.

După acest episod, și după ce Sikes își satisfăcu foamea (Oliver nu putu mânca decât o coajă de pâine, și aceea cu forța), cei doi bărbați se întinseră pe niște scaune să tragă un somn scurt. Oliver rămase cu scaunul lângă foc, iar Barney, învelit într-o pătură, se întinse pe jos, aproape de cămin.

Ei dormiră, sau cel puțin așa păreau, un timp. Nu se mișcă decât Barney, o dată sau de două ori, ca să mai pună niște cărbuni pe foc. Oliver căzu într-un somn adânc, în care se făcea că înaintează prin câmpurile întunecoase sau hoinărește prin curtea cimitirului, retrăind scene din ziua precedentă, când fu trezit de Toby, care sări spunând că se făcuse unu și jumătate.

Într-o clipă, ceilalți doi fură în picioare și toți se apucară de pregătiri. Sikes și prietenul său își puseră niște basmale mari care le acopereu gâtul și bărbia și-și traseră paltoanele pe ei.

Barney scoase dintr-un dulap niște obiecte pe care le înghesui în buzunarele celor doi.

— Latrătoarele, Barney, zise Toby Crackit.

— Aici sunt, răspunse Barney, apărând cu o pereche de pistoale. Le-ai încărcat ghiar du.

— În regulă, răspunse Toby, palmându-le. Și acuma convingătoarele?

— Aici sunt, zise Sikes.

— Cheile, cârpele, draibărele, luminătoarele, n-am uitat nimic?, întrebă Toby, ataşându-şi un instrument mic de metal, la o cheutoare din interiorul hainei.

— E totul în ordine, adăugă prietenul său. Adu și bețele, Barney! Și cam asta e.

După ce rosti aceste vorbe, luă un ciomag sănătos din mâinile lui Barnes, dându-i și lui Toby unul, care se ocupa acum cu aranjatul pelerinei lui Oliver.

— La drum, zise Sikes, întinzând mâna.

Oliver, care era stupefiat de neobișnuitul exercițiu, și de aer și de băutura pe care il forțaseră s-o înghită, își puse mecanic mâna în cea pe care Sikes i-o întinsese.

— Ia-l de mâna cealaltă, Toby, zise Sikes, vezi dacă e cineva pe afară, Barney!

Omul se duse la ușă și se întoarse anunțând că e liniște și pace. Cei doi spărgători porniră, ținându-l pe Oliver la mijloc. Barney, terminând tot ce avea de făcut repede, se înfășură din nou în pătură, ca mai înainte, și în scurt timp adormi.

Noaptea era de nepătruns, iar ceața era mult mai deasă decât în prima parte a nopții. Atmosfera era așa de umedă, încât, deși nu ploua, părul și sprâncenele lui Oliver, la câteva minute după ce părăsiră casa, erau deja țepene de la promoroaca de afară. Traversară podul și se îndreptară spre luminile pe care le mai văzuse băiatul și înainte. Nu erau departe și, cum au mers destul de repede, ajunseră imediat la Chertsey.

— S-o luăm prin oraș, șopti Sikes, n-o să ne întâlnim cu nimeni, în noaptea asta, care să ne vadă.

Toby fu de acord și se grăbiră să străbată strada principală a orășelului, care la ora aceea târzie era pustie. Câte o lumină difuză se mai putea vedea din când în când de pe la

câte o fereastră de dormitor, iar lătratul răgușit al câte unui câine mai rupea uneori liniștea nopții. Dar în rest nu era nimeni. Ieșiră din orășel când ceasul bisericii bătu orele două noaptea.

Grăbind pasul, o luară pe o stradă la stânga. După ce făcură cam un sfert de milă, se opriră în fața unei case mai izolate, împrejmuită de un zid, pe care Toby Crackit il urcă fără să stea prea mult pe gânduri.

— Acuma băiatul, zise Toby. Ridică-l, eu am să-l prind.

Înainte ca Oliver să aibă timp să se uite în jur, Sikes il și înșfăcă în brațe și în trei sau patru secunde, el și Toby stăteau întinși pe jos pe iarba de pe partea cealaltă a zidului. Sikes ii urmă și se îndreptară cu prudență spre casă.

Și acum, pentru prima dată, Oliver, înnebunit de supărare și teamă, își dădu seama că scopul expediției lor era spartul caselor, jaful, dacă nu cumva și crima. Își împreună mâinile și scoase involuntar un suspin de groază. Vederea i se întunecă, pe fața vineție i se scurgea o transpirație rece, picioarele ii cedară și căzu în genunchi.

— Ridică-te, spuse Sikes printre dinți, tremurând de furie și scoțându-și pistolul din buzunar. Ridică-te că de nu, îți zbor creierii prin iarba asta.

— Vai, în numele Domnului, lăsați-mă să plec, se tângui Oliver. Lăsați-mă să fug și să mor pe câmp. N-am să mă mai apropii de Londra niciodată, niciodată! Aveți milă de mine, vă rog, și nu mă puneți să fur. De dragul sfinților din cer, fie-vă milă!

Omul căruia ii adresa această rugă înăprasnic, după care își pregăti pistolul să tragă, când Toby, reușind să i-l ia din mână, puse palma la gura băiatului și-l târî către casă.

— Sst!, făcu el. Asta n-o să ajute la nimic. Cu mine nu-ți merge așa, o rezolvăm cu o lovitură în moalele capului. Asta se face fără zgomot, e sigur și chiar mai blând. Bill, hai, deschide oblonul. Acuma și-a revenit băiatul, mai mult ca sigur. Am văzut eu și mai breji ca el, care s-au pierdut cu firea preț de câteva minute, pe o noapte rece ca asta.

Sikes, blestemându-l pe Fagin că l-a lăsat pe băiat într-o asemenea misiune, fixă cu putere o bară de metal sub oblon, fără să

facă prea mult zgomot. După o vreme, și după ce mai puse mâna și Toby să ajute, oblonul cu pricina se deschise din balamale.

Era o mică fereastră (cu zăbrele), cam la vreo cinci picioare și ceva de la pământ, în partea din spate a casei, ce aparținea fie unei debarale, fie unei pivnițe de vin de la capătul unui hol. Deschizătura era așa de mică, încât locatarii au considerat că nu e nevoie s-o mai asigure. Era însă suficient de largă pentru a lăsa un băiat de statura lui Oliver să intre. Nu-i luă deloc mult timp prieputului Sikes să spargă lacătul, așa că ferestruica se deschise larg.

— Și acuma ascultă la mine, mucosule, șuieră Sikes, scoțând o lanternă din buzunar și fixând lumina pe fața lui Oliver. Am să te urc pe acolo. Ia luminătoarea asta, strecoară-te sus pe scările care vor fi chiar în fața ta, ieși pe holul mic, până ajungi la ușa de afară, descui-o și dă-ne drumul înăuntru.

— Este un zăvor mai sus, pe care n-ai să ajungi să-l deschizi, interveni Toby. Urcă-te pe unul din scaunele de pe hol. Sunt trei pe acolo, Bill, toate cu câte un unicorn albastru și o furcă aurită pe ele, blazonul babei.

— Mai taci odată!, se răsti Sikes, cu o privire amenințătoare. Ușa de la cameră e deschisă, nu-i așa?

— Chiar larg, incuviință Toby, după ce aruncă o privire înăuntru. Chestia e că intotdeauna lasă ușa asta deschisă, încât câinele, care are culcușul pe acolo, să se plimbe în voie când nu doarme. Ha! Ha! Barney l-a amuțit în seara asta. Bună treabă!

Deși domnul Crackit vorbea de-abia auzindu-se și râdea fără zgomot, Sikes îi porunci din nou să tacă și să se apuce de treabă. Toby îl ascultă, și primul lucru pe care-l făcu fu să-și scoată lanterna și s-o pună jos. Apoi se așeză sub fereastră, cu capul lipit de perete și cu mâinile pe genunchi, așa încât spatele lui să folosească drept scară pentru careva. Nici nu apucă bine să se așeze că Sikes se și urcă peste el, îl introduse ușor pe Oliver pe fereastră, cu picioarele înainte și, fără să-i dea drumul de guler, îl plantă pe podeaua din încăpere.

— Ia lanterna asta, zise Sikes, uitându-se prin cameră, vezi treptele din fața ta?

Oliver, mai mult mort decât viu, reuși să scâncească un da. Sikes îi arătă cu țeava pistolului drumul spre ușa de afară,

asigurându-se astfel că băiatul ia notă de pericolul care-l paște în tot acest timp, și că dacă dă greș va fi spulberat.

— E treabă de un minut, zise Sikes, tot în șoaptă. Cum îți dau drumul, te și apuci de treabă. Păzea!

— Ce-i asta?, șopti celălalt bărbat.

Ascultară amândoi cu atenție.

— Nimic, hotări Sikes, slobozindu-l din strânsoare pe Oliver. Acuma!

În puținul timp pe care-l avusese la dispoziție ca să-și vină în simțiri, băiatul se hotărî, cu riscul de a-și pierde viața, că va încerca să fugă pe scări ca să-i anunțe pe locuitorii casei despre ce se petrece.

Cu asta în minte, o luă tiptil înainte spre scări.

— Întoarce-te!, strigă Sikes deodată, de-a dreptul disperat. Înapoi, înapoi!

Speriat de brusca spargere a liniștii de până atunci și de țipătul puternic ce urmă, Oliver lăsă să-i cadă lanterna și nu știa încotro s-o ia, să meargă înainte ori s-o ia la sănătoasa. Țipătul se repetă, apăru și o lumină și apoi doi oameni pe jumătate îmbrăcați și inspăimântați apărură în capul scărilor, alunecând prin fața lui; apoi urmă o lumină puternică, un zgomot asurzitor, fum, o bufnitură undeva, dar nu văzu unde, și băiatul se împletici, căzând pe spate.

Sikes dispăruse între timp, dar reapăru imediat, și-l apucă pe băiat de guler înainte de a se risipi fumul. El trase cu propriul pistol asupra celor doi oameni, care se retrăgeau deja, și-l ridică pe băiat de jos.

— Apucă-mă mai bine, zise Sikes, în timp ce-l scotea pe fereastră. Dați-mi o basma, ceva. L-au nimerit. Repede, haideți că sângerează tare, mucosul.

Apoi se auzi sunetul puternic al unui clopot, amestecat cu zgomotul unor focuri de arme și de țipete de oameni, iar Oliver se simți purtat pe sus foarte repede, pe un drum cu hopuri și dâmburi. Zgomotele se pierdură curând în depărtare, o răceală de moarte îl cuprinse, nu mai văzu și nu mai auzi nimic.

Capitolul 23

Care conține plăcuta conversație dintre domnul Bumble și o doamnă; și din care se înțelege că până și un intendent are sensibilitățile lui

Noaptea era al naibii de rece. Erau straturi groase și întărite de zăpadă pe străzi așa că vântul ce bătea năprasnic nu spulbera doar acele grămezi de zăpadă rămase pe la colțuri de stradă ori prin locuri mai dosnice. Și când le găsea, vântul parcă se repezea asupra unor prăzi, ridicându-le și spulberându-le în vârtejuri prin aer. O așa noapte rece, neagră și dezolantă e una în care cei cu case mari și viață îndestulată se strâng în jurul focului și mulțumesc lui Dumnezeu că au un cămin, iar cei fără un acoperiș deasupra capului și flămânzi se pregătesc de moarte. Mulți nenorociți hămesiți închid ochii pentru totdeauna pe o asemenea vreme, chiar în stradă, ca să-i redeschidă în altă lume, una care, oricum ai lua-o, nu poate fi mai rea decât cea de acum, indiferent ce crime or fi săvârșit ei.

Cam așa stăteau lucrurile afară, când doamna Corney, directoarea azilului parohial pe care cititorii noștri îl cunosc drept locul de naștere al lui Oliver Twist, stătea în fața unui foc îmbietor în cămăruța ei și se uita cu mare plăcere la o masă mică, rotundă, pe care se afla o tavă cu tot ce trebuia pentru o masă din cele mai alese și care să bucure inima unei stăpâne ca ea. De fapt, doamna Corney era pe punctul de a savura o ceașcă de ceai. Mutându-și astfel privirea de la masă la focul pe care cel mai mic ceainic posibil susura încetișor un cântecel, satisfacția ei interioară crescu încă și mai mult, așa de mult, încât doamna Corney schiță un zâmbet.

— Ei, bine, zise directoarea, sprijinindu-şi cotul de masă şi uitându-se gânditoare la foc. Sunt convinsă că avem motive să fim recunoscători pentru ce ne-a dat Dumnezeu! şi încă cum! Ah!

Doamna Corney dădu din cap cu părere de rău, la gândul că orfanii, săraci cu duhul cum se aflau, nu înţelegeau asta. Şi vârând o linguriţă de argint (proprietate privată) până la fundul unei cutii de ceai de vreo două uncii, se apucă să pregătească ceaiul.

Dar ce uşor ne poate fi tulburată mintea de lucruri mărunte! Ceainicul negru fiind atât de mic şi umplându-se repede, dădu în foc, în timp ce doamna Corney făcea aceste reflecţii moralizatoare, iar apa fierbinte îi opări puţin mâna.

— Al naibii ceainic!, zise venerabila doamnă, punându-l înapoi imediat. Un nimic din ăsta, în care încap doar câteva ceşti de apă! La ce dracu' foloseşte ăsta cuiva? Decât, zise doamna Corney făcând o pauză, unei biete fiinţe ca mine. Vai de mine!

Cu aceste cuvinte, directoarea noastră se lăsă pe scaunul ei şi, punându-şi din nou cotul pe masă, se gândi la soarta ei de femeie rămasă singură. Micul ceainic şi ceaşca ei cu ceai îi treziră triste amintiri despre domnul Corney (care murise cu doar douăzeci şi cinci de ani în urmă) amintiri ce o copleşiră în cele din urmă.

— N-am să mai întâlnesc unul ca el!, zise doamna Corney, cu tristeţe. Niciodată unul aşa ca el.

Nu se poate şti dacă remarca se referea la soţul ei sau la ceainic. Se prea poate să fi fost vorba de ceainic, fiindcă doamna Corney se uita la el în timp ce vorbea şi apoi îl şi luă de la locul lui, să-şi toarne ceai. Tocmai terminase de băut prima ceşcuţă, când fu deranjată de o uşoară bătaie în uşă.

— Ei hai, intră odată!, zise doamna Corney, înţepată. Mai moare vreo babă, nu-i aşa? Că întotdeauna îşi găsesc să moară când sunt şi eu la masă. Nu mai sta ecolo în uşă că se răceşte în cameră. Spune, ce s-a întâmplat?

— Nimic, doamnă, nimic, răspunse o voce de bărbat.

— Vai de mine!, spuse doamna Corney, pe un ton mult mai dulce. Dar e domnul Bumble!

— Chiar el, doamnă, la dispoziţia dumneavoastră, zise domnul Bumble care rămăsese afară să-şi cureţe ghetele şi să-şi scuture zăpada de pe haină, iar acum apăruse cu pălăria lui tricorn într-o mână şi cu un pachetel în cealaltă. Pot să închid uşa, doamnă?

Doamna ezită cu modestie să răspundă, gândindu-se că poate ar fi nepotrivit să stea de vorbă cu domnul Bumble cu uşa închisă. Domnul Bumble profită de această ezitare şi, ţinând cont că era şi tare înfrigurat, închise uşa fără să mai aştepte permisiunea.

— Ce vreme rea, domnule Bumble!, zise femeia.

— Cu adevărat rea, întări intendentul. Una antiparohială, aş zice. A trebuit, doamnă Corney, să distribuim vreo douăzeci şi ceva de pâini şi o roată şi jumătare de brânză în această după-amiază blestemată. Şi calicii tot nemulţumiţi sunt.

— Ei, păi cum altfel? Dar când au fost ei mulţumiţi, domnule Bumble?, zise directoarea sorbind din ceaşca de ceai.

— Da, aveţi perfectă dreptate, doamnă, întări domnul Bumble. Uite, de pildă un singur om s-a făcut cu nici mai mult, nici mai puţin de o pâine întreagă şi o livră de brânză pentru hrana soţiei şi a familiei lui numeroase. Şi credeţi că a fost mulţumit, recunoscător, doamnă? Nici vorbă de aşa ceva. Ştiţi ce a făcut? A mai cerut şi cărbuni pe deasupra, măcar cât să pună într-o batistă, a zis el. Cărbuni, auzi, ce să facă el cu cărbunii? Poate să pună brânza să sfârâie şi apoi să vină să mai ceară. Ei, bine, cu de-ăştia avem de-a face, doamnă. Le dai un braţ de cărbuni azi şi apoi vin să-ţi ceară din nou în fiecare zi, ca nişte maimuţe nerecunoscătoare.

Doamna fu întru totul de acord cu această comparaţie, iar intendentul continuă:

— Nu credeam că se va ajunge aşa de jos. Iată, nu mai departe de ieri, un om – aţi fost mărităţă, doamnă, aşa că vă pot spune – un om pe jumătate gol, cu vreo două zdrenţe pe el (aici doamna Corney îşi cobori ochii), vine să se plângă la uşa inspectorului nostru, când acesta avea musafiri la masă, cerând ajutor, doamnă Corney. Cum nu se dădea dus şi apariţia lui scandaliza musafirii, inspectorul i-a trimis o livră de cartofi şi nişte făină de ovăz. „Vai, mie", strigă ticălosul nerecunoscător, „la ce-mi foloseşte asta, oricum, nu mai mult

decât mi-ar folosi o pereche de ochelari". „Foarte bine", zise inspectorul luându-i înapoi totul, „n-ai să mai primești nimic din partea mea". „Păi atunci am să mor în stradă", zise vagabondul. „Ba iaca n-ai să mori", îi răspunse inspectorul.

— A, asta mi-a plăcut! Tipic pentru domnul Grannett, nu-i așa?, îl întrerupse directoarea. Și ce s-a mai întâmplat?

— Ei, bine, doamnă, continuă intendentul, omul a plecat și, n-o să credeți, dar chiar a murit pe stradă. Ca să vezi ce nenorocit încăpățânat!

— N-am mai auzit așa ceva!, comentă femeia accentuând cuvintele. Dar nu crezi că ajutoarele astea date de azil oamenilor de afară nu sunt deloc în regulă, domnule Bumble? Dumneata ești o persoană cu experiență și trebuie să știi, așa că spune-mi!

— Doamnă Corney, zise intendentul zâmbind superior, ca unul care știe că deține informații importante, ajutoarele din partea azilului, dacă sunt bine administrate, deci bine administrate, doamnă, reprezintă un fel de asigurare a parohiei. Ceea ce contează aici este să le dai săracilor exact ceea ce nu le trebuie, și în felul acesta ei se satură să mai ceară.

— Ca să vezi!, exclamă doamna Corney. Și cu asta m-ai dat gata!

— Da, între noi fie vorba, doamnă, răspunse domnul Bumble, asta e ceea ce contează, marele principiu adică, și de aceea, dacă te uiți prin ziarele noastre nerușinate, ai să vezi că familiilor de săraci bolnavi li se dăduse brânză ca ajutor. Cam asta-i regula în toată țara acuma, doamnă Corney. Dar astea, continuă intendentul, oprindu-se să deschidă pachețelul pe care-l adusese, astea sunt secrete oficiale, doamnă, și nimeni nu trebuie să afle de ele, decât cei care lucrează la parohie, așa cum suntem noi doi. Iată, acesta-i vinul de Porto, pe care Consiliul l-a comandat pentru infirmerie, un vin adevărat, bun și curat, scos din butoi în după-amiaza asta; e limpede ca lacrima și nu are nicio depunere!

După ce scoase prima sticlă la lumină și o agită bine ca să-i demonstreze calitățile, domnul Bumble le plasă pe amândouă pe un dulap, își îmbături la loc sacoșa în care fuseseră împachetate și și-o puse cu grijă în buzunar. Apoi își luă pălăria și se pregăti să plece.

— Vei avea de înfruntat un ger năprasnic, domnule Bumble, zise directoarea.

— Sufli al naibii de tare, doamnă, răspunse domnul Bumble în timp ce-și ridica gulerul de la haină, e suficient ca să-ți degere urechile de frig.

Doamna se uită la ceainic și apoi la intendent, care acum se îndrepta spre ușă. Și cum el tuși, pregătindu-se să-i spună noapte bună, ea îl întrebă timid dacă... nu ar dori totuși o ceașcă cu ceai.

Domnul Bumble își întoarse imediat la loc gulerul hainei, își puse pălăria și bastonul pe un scaun și își trase un alt scaun la masă. În timp ce se așeză cu grijă, se uită și la femeie. Ea stătea cu ochii ațintiți la ceainicul cel mic. Domnul Bumble tuși din nou și schiță un zâmbet ușor.

Doamna Corney se ridică să mai aducă o ceașcă și o farfurioară din dulap. În timp ce se așeza, privirea ei o întâlni din nou pe cea a galantului intendent; se coloră la față, dar părea în continuare foarte preocupată să-i facă ceaiul. Domnul Bumble mai tuși o dată, de data asta însă mai pronunțat ca mai înainte.

— Dulce, domnule Bumble?, întrebă directoarea, ridicând zaharnița.

— Chiar foarte dulce, doamnă, răspunse Bumble. El o fixă cu privirea în timp ce spunea asta și dacă vreodată un intendent a părut cu adevărat tandru, păi acela era domnul Bumble în chiar clipa aceea.

Ceaiul era gata și-i fu oferit intendentului în tăcere. Cum își așternuse o batistă peste genunchi, ca să nu-și strice frumusețe de pantaloni, domnul Bumble începu să mănânce și să bea, strecurând din când în când câte un oftat adânc. Dar asta nu părea să-i afecteze pofta de mâncare, ci dimpotrivă, părea mai degrabă să-l ajute să-și coordoneze mai bine mișcările între ceai și pâinea prăjită.

— Dar văd că aveți și o pisică, doamnă, zise domnul Bumble, uitându-se la un animal care stătea lăfăindu-se lângă foc, în mijlocul familiei ei, și uite că are și pui.

— Mi-s tare dragi, nici nu-ți poți imagina cât, răspunse femeia. Sunt așa fericiți, jucăuși și veseli, că-mi face plăcere compania lor.

— Cu adevărat drăgălașe aceste animale, doamnă, încuviință, și atât de cuminți!

— Oh, da, răspunse directoarea cu entuziasm, și se așează de casă, e o adevărată plăcere, zău!

— Doamnă Corney, zise Bumble sacadat, marcând cuvintele cu linguriță de ceai, ce vreau să-ți spun este că orice pisici ori motani care ar putea să trăiască pe lângă dumneata fără să se așeze de casa dumitale, nu ar fi nimic altceva decât niște măgari, doamnă!

— Vai, domnule Bumble!, protestă doamna Corney.

— Să spunem lucrurilor pe nume, doamnă, zise domnul Bumble, mișcând linguriță încet, cu un soi de demnitate amoroasă care îl făcea și mai convingător. Eu însumi aș îneca cu plăcere un asemenea animal.

— Asta înseamnă că ești un om crud, spuse directoarea bine-dispusă, în timp ce întindea mâna să ia ceașca intendentului, unul cu inimă de piatră.

— Cu inimă de piatră, doamnă, zise domnul Bumble, chiar așa? Și nemaispunând niciun cuvânt în timp ce-i lăsa ceașca, strânse degetul cel mic al doamnei Corney. Apoi, punându-și ambele mâini pe vesta sa dichisită, slobozi un oftat și-și trase scaunul ceva mai departe de foc.

Masa era rotundă și cum doamna Corney și domnul Bumble stătuseră lângă foc, unul în fața celuilalt și destul de aproape, e clar că depărtându-se de foc și rămânând la masă, domnul Bumble se îndepărtase de fapt de doamna Corney. Asemenea gest va stârni fără îndoială o mare admirație din partea unor cititori mai prudenți, considerându-l un act de eroism din partea domnului Bumble, deoarece locul, momentul și ocazia ar fi putut să-l determine să rostească vorbe dulci, care ar fi sunat bine pe buzele unor nesăbuiți, ușuratici, dar care sunt sub demnitatea unui magistrat, a unui parlamentar, a unui ministru al statului, primar ori înalt funcționar public, ca să nu mai vorbim că sunt cu totul nepotrivite pentru statutul și seriozitatea unui intendent parohial, care (după cum se știe) trebuie să fie cel mai riguros și mai inflexibil dintre toți.

Dar oricare ar fi fost intențiile domnului Bumble (și nu ne îndoim că erau dintre cele mai bune), masa era din nefericire rotundă, așa cum am mai precizat de două ori până acuma, ceea ce înseamnă că, mișcându-și încet-încet scaunul, domnul Bumble micșorase de fapt distanța dintre el și directoare, și continuând să călătorească în jurul mesei, ajunse până la urmă lângă scaunul pe care era așezată doamna Corney. Iar cele două scaune chiar se atinseră, moment în care domnul Bumble se opri.

Acuma, dacă femeia și-ar fi mutat scaunul la dreapta, s-ar fi ars la foc, iar dacă s-ar fi mișcat la stânga ar fi căzut direct în brațele domnului Bumble; de aceea (fiind o femeie discretă și dându-și seama dintr-un foc unde ar duce toate astea) rămase pe loc și-i mai întinse domnului Bumble o ceașcă cu ceai.

— Inimă de piatră, doamnă Corney, zise domnul Bumble, amestecând în ceașca cu ceai și uitându-se drept în ochii directoarei; dar dumneata nu ai inimă de piatră?

— Vai de mine, exclamă femeia, ce întrebare neobișnuită din partea unui burlac! De ce te-ar interesa pe dumneata asta, domnule Bumble?

Intendentul își bău ceaiul până la ultima picătură, își termină de mâncat pâinea prăjită, își îndepărtă firimiturile de pe genunchi, se șterse la gură și, nici una, nici două, îi fură o sărutare doamnei directoare.

— Domnule Bumble, strigă discreta doamnă în șoaptă, asta fiindcă spaima o făcuse să-și piardă vocea. Domnule Bumble, mă faci să țip!

Domnul Bumble nu răspunse, ci o cuprinse ușor cu brațul de mijloc, într-un gest de demnitate masculină.

Doamna și-ar fi ținut promisiunea și chiar ar fi țipat la această nouă îndrăzneală a domnului Bumble, dacă un ciocănit grăbit în ușă nu ar fi făcut gestul inutil.

Cu mare iuțeală, domnul Bumble fugi la sticlele de vin, și începu să le șteargă de praf cu mare asiduitate, în timp ce directoarea întreba cu o voce aspră cine-i la ușă. Merită așadar să remarcăm aici, ca pe un exemplu curios de cum poate o surpriză subită să contracareze efectele spaimei, că vocea doamnei își recăpătase aproape total seriozitatea ei oficială.

— Dacă nu vă e cu supărare, coniță – zise o calică bătrână și zbârcită și urâtă ca dracu', arătându-se la ușă – bătrâna Sally își dă duhul.

— Ei, și ce mă interesează pe mine asta?, întrebă directoarea supărată. Doar nu pot eu s-o țin în viață, nu?

— Nu, sigur că nu, coniță, răspunse bătrâna, nimeni nu poate asta. Nimeni n-o mai poate ajuta acuma. Eu am văzut mulți oameni murind, de la prunci la oameni în toată firea, și știu destul de bine cum stau lucrurile când se apropie moartea. Dar femeia asta e tulburată rău și când nu are dureri, ceea ce se întâmplă rar, fiindcă îi e dat să aibă un sfârșit greu, tot spune că are ceva să vă mărturisească. Nu poate muri liniștită până nu veniți, coniță.

Drept răspuns, venerabila doamnă Corney rosti o mulțime de insulte la adresa babelor care nici să moară nu puteau fără a-i deranja pe alții. Apoi, înfofolindu-se într-un șal gros pe care-l găsi în grabă, îi ceru domnului Bumble s-o aștepte până se întoarce, dacă nu se întâmpla între timp ceva neprevăzut, desigur.

Poruncind mesagerei să meargă mai repede și să nu se târâie toată noaptea pe scări, o urmă pe aceasta afară din cameră, indispusă și continuând s-o mustruluiască. Odată lăsat acolo singur, domnul Bumble avu un comportament inexplicabil. Deschise dulapul, numără lingurițele, cântări în mână cleștele de zahăr, inspectă cu atenție un vas mare pentru lapte, ca să se convingă dacă e autentic, iar după ce-și satisfăcu aceste curiozități, își puse pălăria pe cap aiurea și dansă cu gravitate în jurul mesei, înconjurând-o astfel de patru ori.

După ce reuși această extraordinară performanță, își scoase din nou pălăria și, așezându-se cu spatele în fața focului, păru că face inventarul exact al mobilelor din jur.

Capitolul 24

Se referă la o poveste foarte tristă, dar scurtă, și care ar putea fi importantă pentru istorisirea noastră

Cea care tulburase liniștea și pacea din camera directoarei noastre nu era deloc nepotrivită pentru rolul de vestitoare a morții. Adusă de pe cauza vârstei înaintate, cu picioarele tremurând de paralizie, cu fața schimonosită de o uitătură hidoasă, ea semăna mai mult cu o caricatură grotescă, desenată de o mână nebună, decât cu opera Naturii.

Vai, cât de puține fețe omenești făcute de Natură sunt lăsate să ne încânte cu frumusețea lor! Grijile, tristețile și neajunsurile lumii le schimbă, așa cum schimbă și inimile lor; și doar atunci când aceste apăsări amuțesc și nu le mai pot atinge niciodată, norii negri se risipesc și lasă cerul limpede. Așa se întâmplă adesea cu înfățișarea morților; chiar și starea lor de neclintire rigidă se poate transforma în expresia aceea de mult uitată de copil adormit, revenind astfel la figura pe care o aveau în prima parte a vieții. Atât de calm și de împăcat le e din nou chipul, încât cei care i-au cunoscut în copilăria lor fericită îngenunchează lângă coșciug smeriți, ca și cum ar vedea un înger pe pământ.

Baba trecu clătinându-se pe coridoare și pe scări, bolborosind niște cuvinte incoerente la mustrările însoțitoarei sale. Într-un târziu, fiind nevoită să-și tragă sufletul, îi dădu directoarei lumânarea și rămase în urmă târându-se cum putea și

ea. În acest timp, cealaltă, mai iute, își făcu repede drum spre odaia în care zăcea femeia bolnavă.

Era o odaie goală din podul casei, unde se zărea o lumină slabă în partea din fund. Lângă pat se afla o altă bătrână care veghea, iar lângă foc stătea asistentul farmacistului de la parohie, care-și făcea de zor o scobitoare dintr-o pană.

— Rece noapte mai este, doamnă Corney, zise tânărul domn când intră directoarea.

— Cu adevărat rece, domnule, răspunse ea, cu cel mai blând ton de care era în stare și inclinându-se ușor în timp ce vorbea.

— Ar trebui să le cereți cărbuni de mai bună calitate furnizorilor dumneavoastră, zise asistentul farmacistului, spărgând o bucată de cărbune din foc, cu ajutorul unui clește ruginit. Âștia nu-s buni deloc pe o noapte friguroasă ca asta.

— Asta botărăște consiliul, domnule, replică directoarea. Trebuie să ne asigure măcar căldură, că și așa nu ne este deloc ușor.

Discuția le fu întreruptă de un geamăt care venea dinspre femeia bolnavă.

— Oh, făcu tânărul tămăduitor întorcându-se spre pat, ca și cum și-ar fi adus deodată aminte de pacientă, este totul pierdut în privința ei, doamnă Corney.

— Așa să fie oare, domnule?, întrebă directoarea.

— M-ar mira s-o mai ducă și câteva ore, zise tânărul, preocupat mai mult de scobitoarea sa. Întregul organism e terminat. Ce face acuma, moțăie, bătrână doamnă?

Însoțitoarea se aplecă deasupra patului să verifice și dădu afirmativ din cap.

— Atuncea poate se va sfârși așa, liniștit, dacă nu mai faceți gălăgie. Puneți lumânarea pe podea. N-o s-o vadă acolo.

Însoțitoarea făcu întocmai cum i se ceruse, clătinând însă din cap, în semn că femeia nu-și va da duhul așa ușor. După asta se așeză din nou lângă cealaltă ingrijitoare, care se întorsese între timp. Cu o expresie de nerăbdare, directoarea se înfășură mai bine în șal și se așeză la căpătâiul patului.

Asistentul, terminându-și îndeletnicirea cu cioplitul scobitorii, se postă în fața focului și începu s-o folosească de zor

preț de aproape zece minute. Când se plictisi, îi ură doamnei Corney serviciu ușor și ieși în vârful picioarelor.

După ce rămaseră tăcute un timp, cele două bătrâne se ridicară de pe pat, și, ghemuindu-se lângă foc, își întinseră mâinile zbârcite să le încălzească. Flăcările aruncau o lumină difuză pe chipurile lor scofâlcite, făcându-le și mai hidoase, acum că începuseră să vorbească încet.

— A mai spus ceva, dragă Ann, cât timp am fost eu plecată?, începu mesagera.

— Nici măcar un cuvânt, răspunse cealaltă. S-a frământat și s-a tras de mâini un pic, dar eu i le-am ținut bine și atunci n-a mai făcut-o. Nu prea i-a mai rămas multă vlagă, așa că mi-a fost ușor s-o potolesc. Sunt destul de puternică să mă descurc aici, cu o femeie bătrână, asta fără doar și poate.

— A băut vinul fiert pe care a spus doctorul să-l bea?, întrebă prima.

— Am încercat să i-l dau, răspunse cealaltă, dar ținea dinții prea strâns și când a apucat cana cu dinții, o mușca așa tare, că abia am reușit să i-o trag. Așa că l-am băut eu și mi-a făcut tare bine!

Uitându-se cu atenție în jur, să se convingă că nu le aude nimeni, cele două hârci se apropiară mai mult de foc și continuară să sporovăiască cu spor.

— Eu îmi amintesc de vremea când, zise prima, și ea ar fi procedat exact la fel, după care ar fi făcut un haz nebun de asta.

— Da, așa ar fi făcut, fu de acord cealaltă, era o fire veselă. Și câți morți a mai avut pe mână, frumoși și curați ca și ceara. Ochii mei bătrâni i-au văzut, vai, și mâinile astea bătrâne i-au și atins, fiindcă am ajutat-o de nenumărate ori.

Întinzându-și degetele tremurânde în timp ce vorbea, bătrâna și le flutura triumfătoare prin fața ochilor, și căutându-se prin buzunare găsi o tabacheră veche, decolorată de vreme, din care vârsă câteva fire de tutun în palma întinsă a tovarășei ei și câteva în propria palmă. Pe când babele se ocupau cu asta, directoarea, care așteptase cu nerăbdare ca femeia să se trezească din inconștiență, se apropie de ele lângă foc și întrebă enervată cât mai are de așteptat.

— Nu prea mult, coniță, răspunse a doua femeie, uitându-se drept în ochii ei. Nu tre' s-așteptăm niciunul prea mult moartea. Răbdare, răbdare și va veni curând pentru toți.

— Tine-ți gura, toantă senilă!, i-o tăie directoarea cu asprime. Martha, spune-mi tu, a mai fost în starea asta și până acuma?

— Da, deseori, răspunse prima femeie.

— Dar nu va mai fi niciodată la fel, adăugă a doua, vreau să spun că nu se va mai trezi decât o dată și asta nu pentru mult timp, ascultă la mine coniță!

— Mult sau puțin, o repezi directoarea, pe mine n-o să mă mai găsească aici când se trezește. Și să vă fie clar la amândouă să nu mă mai deranjați altă dată pentru fleacuri. Nu e de datoria mea să veghez la toate babele care mor în azilul ăsta, și de aceea nici n-am s-o mai fac, așa să știți. Ascultați bine, cotoroanțe nerușinate. Dacă mai îndrăzniți să vă mai bateți joc de mine, vă vin eu de hac, o să vedeți voi!

Se îndreptă grăbită să iasă, când se auzi un țipăt dinspre cele două bătrâne, care se întorseseră la pat, țipăt care o făcu să se uite înapoi. Pacienta se ridicase în capul oaselor și întindea mâinile spre ea.

— Cine-i acolo?, strigă ea cu o voce spartă.

— Sst! Sst!, făcu una dintre femei, năpustindu-se asupra ei. Stai acolo liniștită, culcă-te!

— N-o să mai stau niciodată culcată, decât moartă!, spuse femeia agitându-se. Am să-i spun ce am de spus. Vino aici, mai aproape, să-ți șoptesc ceva la ureche.

Ea o prinse pe directoare de mână, și silind-o să se așeze pe un scaun de lângă pat, se pregătea să vorbească. Dar când se uită în jur, băgă de seamă că cele două babe se îteau s-o asculte.

— Scoate-le afară, zise femeia doborâtă de toropeală, grăbește-te, grăbește-te!

Cele două bătrâne, vorbind când una, când alta, nu mai prideau cu văicărelile, spunând printre altele că, fiind cu mințile rătăcite, biata femeie nu mai știa cine-i sunt adevăratele prietene, și bâlguind în continuare felurite prosteste spuseră că n-or s-o părăsească oricum. Cu toate acestea, directoarea le împinse afară din cameră și se întoarse lângă pat. Fiindcă fuseseră alungate, babele își schimbaseră tonul și urlau prin

gaura cheii că bătrâna Sally e beată, ceea ce nu era chiar imposibil, ținând cont că, pe lângă doza normală de opium prescrisă de farmacist, ea mai făcea față și efectelor ultimului pahar de gin cu apă pe care-l gustase mai înainte, prin mărinimia celor două bătrâne de ispravă.

— Și acuma ascultă, zise muribunda cu voce tare, în sforțarea de a-și aduna ultimele puteri. Chiar în camera asta și în chiar patul ăsta, am îngrijit odată o tânără tare drăguță care fusese adusă la azil cu picioarele numai rănі de la cât mersese și toată plină de praf și de sânge. Ea a născut un băiețel, după care a murit. Stai să mă gândesc... în ce an o fi fost asta oare?

— Lasă anul acuma, zise cu nerăbdare ascultătoarea. Spune, ce-i cu ea?

— Vai, murmură bolnava, recăzând în starea ei de toropeală, ce-i cu ea? Aha, da, știu, strigă ea, sărind în sus deodată, cu fața roșie și ochii bulbucați. Am furat de la ea, asta am făcut, nici nu se răcise bine când i l-am furat.

— Ce i-ai furat, pentru numele lui Dumnezeu?, urlă directoarea, pregătindu-se să ceară ajutor.

— Lucrul acela, răspunse femeia, astupând gura celeilalte. Era singura ei avuție. Ar fi avut nevoie de haine să-i țină de cald, și de mâncare să se hrănească, dar ea l-a păstrat și l-a ascuns în sân. Era aur, asta era! Aur adevărat, care ar fi putut să-i salveze viața.

— Aur zici?, repetă directoarea, aplecându-se curioasă peste femeia care căzuse pe spate. Spune mai departe, așa deci, și ce s-a întâmplat până la urmă? Cine era mama, când s-a întâmplat asta?

— Mi l-a încredințat spre păstrare, răspunse femeia cu un geamăt, și a avut încredere în mine ca în singura ființă care a stat la căpătâiul ei. Cu gândul i l-am furat încă din clipa în care mi l-a arătat în jurul gâtului ei; iar de moartea copilului probabil că tot eu mă fac vinovată! Aștia l-ar fi tratat mai bine pe micuț, dacă ar fi știut toată povestea!

— Ce să știe?, întrebă cealaltă. Spune-mi!

— Băiatul, pe măsură ce creștea, semăna tot mai mult cu maică-sa, zise femeia, fără legătură cu întrebarea ce i se pusese, așa că de fiecare dată când îi vedeam chipul îmi aminteam de

maică-sa. Biata fată, biata de ea! Şi cât de tânără mai era, şi blândă ca o mieluşea. Aşteaptă, mai am ceva să-ţi spun. Nu ţi-am spus totul.

— Nu, n-ai terminat, răspunse directoarea, aplecându-şi capul pentru a prinde fiecare şoaptă, fiindcă ele se auzeau din ce în ce mai slab de la muribundă. Grăbeşte-te, căci altfel s-ar putea să fie prea târziu.

— Mama, continuă femeia, făcând un efort şi mai mare decât înainte, mama, când au apucat-o prima dată fiorii morţii, mi-a şoptit la ureche că dacă se va naşte viu copilul ei şi dacă va trăi după aceea, s-ar putea să vină ziua în care nu se va mai ruşina la auzul numelui bietei sale mame. „Rogu-te Doamne", mai spusese ea, împreunându-şi mâinile fine, „de-o fi băiat ori fată, găseşte-i nişte prieteni, în lumea asta tulbure, fie-ţi milă de un biet copil singur, lăsat în voia sorţii".

— Care-i numele băiatului?, întrebă directoarea.

— I-au pus numele Oliver, răspunse femeia slăbită. Iar aurul pe care l-am furat e...

— Da, da, spune, strigă cealaltă.

Se aplecă nerăbdătoare peste femeie ca să-i asculte răspunsul, dar dădu înapoi instinctiv, fiindcă muribunda iarăşi se ridică încet şi rămase ţeapănă în poziţie şezândă, apoi, prinzându-se cu ambele mâini de cuvertură, bolborosi nişte sunete indescifrabile, după care căzu fără suflare pe pat.

— Moartă de-a binelea, zise una din cele două bătrâne, grăbindu-se să dea buzna înăuntru, de cum se deschise uşa.

— Şi nici n-a avut nimic să-mi spună, până la urmă, spuse directoarea, îndepărtându-se, nepăsătoare.

Cele două hârci, fiind se pare prea ocupate cu îndatoririle lor faţă de moartă, nu mai ziseră nimic, ci continuară să trebăluiască în jurul ei.

Capitolul 25

În care domnul Fagin şi compania lui revin în poveste

În timp ce toate acestea se petreceau la azilul din provincie, domnul Fagin stătea în vechea lui vizuină, aceeaşi din care îl luase fata pe Oliver, şi medita în faţa unui foc mic şi fumegând. Ţinea pe genunchi nişte foale, cu care se pare că încercase să atâţe focul. Dar cum căzuse pe gânduri, cu mâinile pe foale şi cu bărbia sprijinită în degete, ochii lui rămaseră fixaţi pe barele ruginite ale căminului.

La o masă din spatele lui, Şmecherul, conul Bates şi domnul Chitling erau absorbiţi într-un joc de whist, în care Şmecherul juca împotriva celorlalţi doi.

Figura inteligentă a primului numit devenise chiar mai interesantă prin felul în care urmărea jocul şi în care încerca să-i citească mâna domnului Chitling, la care se ţinea de câte ori avea ocazia, jucând practic în funcţie de cât putea vedea din cărţile vecinului său de joc. Fiind o noapte rece, acesta avea pălăria pe cap, un lucru obişnuit de altfel în cazul lui, chiar dacă se afla în casă. Mai avea şi o pipă de lut între dinţi, pe care o scotea doar atunci când simţea nevoia să guste nişte gin cu apă dintr-o cană ce se afla pe masă, tocmai pentru a-i bucura pe cei de faţă.

Şi conul Bates urmărea cu atenţie jocul, dar fiind o fire mai zburdalnică decât venerabilul său prieten, se apleca mai mult asupra cănii cu gin şi se lansa în fel de fel de remarci şi glume nepotrivite pentru partida ştiinţifică la care luau parte.

E drept că Șmecherul, bizuindu-se pe vechea lor prietenie, nu de puține ori îl mustrului în legătură cu aceste abordări nepotrivite, numai că Bates lua în ușor aceste reacții, cerându-i prietenului său fie să-și vadă de treabă, fie să-și bage mai bine capul într-un sac. Dar mai spuse și alte glume bine ticluite, tot în același spirit, câștigând astfel admirația sinceră a domnului Chitling. Ceea ce era ciudat era faptul că deși acesta din urmă și partenerul său pierdeau mereu, în loc să-l înfurie pe conul Bates, nu făcea decât să-l amuze în cel mai înalt grad pe acesta, atât de mult, încât la sfârșitul fiecărui joc râdea zgomotos și spunea că în viața lui n-a mai văzut un joc așa de vesel.

— Am două perechi și rubberul, zise domnul Chitling, cu o față lungă, în timp ce scotea din buzunarul vestei jumătate de coroană. N-am mai văzut unul ca tine, Jack, mereu câștigi; chiar și când avem noi mână bună, Charley și cu mine tot nu putem face nimic să câștigăm.

Fie persoana lui, fie felul în care a rostit el asta, adică într-un mod plângăcios, îl amuză atât de tare pe Charley Bates, încât hohotul de râs care urmă îl trezi pe evreu din reverie și-l făcu să întrebe ce s-a întâmplat.

— Ce s-a întâmplat, auzi! Fagin, strigă Charley, păcat că n-ai urmărit jocul. Tommy Chitling nu a câștigat nici măcar un punct, iar eu am fost partenerul lui împotriva Șmecherului și a mortului.

— A, zise evreul, cu un rânjet care demonstra că pricepuse despre ce-i vorba. Mai încearcă-i o dată Tom, nu te lăsa!

— Mulțumesc, nu-mi mai trebuie, Fagin, răspunse domnul Chitling, mi-a ajuns. Asta are așa un noroc, că nu are rost să-i stau împotrivă.

— Ha, ha!, dragul meu, făcu evreul, tre' să mai treacă mult timp ca să-l poți tu bate pe Șmecher.

— Trezirea!, zise Charley Bates, poate vrei să spui că tre' să stai cu picioarele în apă rece, să ai câte un telescop la fiecare ochi și să mai ai și un binoclu din acela cu care mergi la operă, dacă vrei să-i bați.

Domnul Dawkins primi aceste minunate complimente cu multă demnitate, și îi provocă să pună câte un șiling fiecare

ca să le demonstreze că el va scoate prima figură din pachetul de cărți. Cum nimeni nu-i acceptă provocarea și tutunul din pipă i se terminase, începu să se distreze desenând un plan al închisorii Newgate pe masă, cu bucata de cretă pe care o folosise pentru scor, și fluierând în același timp, destul de tare.

— Ce îngrozitor de plictisitor ești, Tommy, zise Șmecherul, oprindu-se din fluierat după un lung moment de liniște, și adresându-se domnului Chitling. La ce crezi dumneata că se gândește el, Fagin?

— De unde ai vrea să știu eu, dragul meu, răspunse evreul, uitându-se în jur, în timp ce strângea foalele. S-o fi gândind la ce a pierdut poate, sau la locul de odihnă de la țară de unde tocmai s-a întors, mai degrabă! Ha, ha! Asta o fi, dragul meu?

— Nici vorbă de așa ceva, răspunse Șmecherul, oprind conversația chiar când domnul Chitling se pregătea să răspundă. Ia spune tu, Charley!

— Eu aș spune, zise conul Bates, cu un rânjet, că se dă în vânt după Betsy. Vedeți cum s-a înroșit? Vai de mine, dar omul ăsta nu se mai poate opri. Deci Tommy Chitling e îndrăgostit. Oh, Fagin, Fagin! Ce mă mai distrează asta!

De-a dreptul trăsnit la gândul că domnul Chitling ar putea fi victima unei pasiuni amoroase, Bates se aruncă așa brusc pe spătarul scaunului său, încât își pierdu echilibrul și căzu (accidentul neschimbându-i câtuși de puțin starea) întinzându-se pe podea cât era de lung până termină de râs, după care se întoarse la locul său și începu din nou să râdă.

— Nu te lua după el, dragul meu, zise Fagin, făcându-i semn din ochi domnului Dawkins și lovindu-l dojenitor pe Bates cu capătul foalelor. Betsy e o fată faină. N-o lăsa să-ți scape. N-o lăsa, îți spun.

— Ce vreau eu să spun, Fagin, spuse domnul Chitling, tot roșu la față, e că asta nu vă privește pe niciunul din cei de față.

— Da, sigur că nu, făcu evreul. Știi că Charley vorbește aiurea, nu-l lua în seamă dragule, n-are rost. Betsy e o fată pe cinste. Fă ce-ți spune ea și ai să vezi că o să ajungi departe.

— Asta și fac, exact cum îmi spune ea, răspunse domnul Chitling, dacă nu mă luam după ea nici nu ajungeam după gratii. Dar pentru tine a fost ca lumea, nu-i așa, Fagin? Și

parcă ce mare lucru să stai șase săptămâni acolo? Oricum se întâmplă odată și-odată, și de ce să nu se întâmple iarna, când nu prea-ți arde de plimbat pe străzi, zic bine, Fagin?

— Sigur că da, dragul meu, răspunse evreul.

— Nu te-ai supăra să mai stai o dată, Tom, întrebă Șmecherul, făcându-le cu ochiul lui Charley și evreului, dacă lui Bet i-ar conveni, așa-i?

— Nu, nu m-aș supăra, replică Tom furios. Ei? Mai este cineva care ar face asta, aș vrea să știu. Spune, Fagin!

— Păi, nimeni, dragule, răspunse evreul, nici vorbă, Tom. Nu mai știu pe niciunul dintre ei care ar face asta în afară de tine, chiar niciunul, dragul meu.

— Eu aș fi putut scăpa basma curată dacă aș fi dat-o pe ea în gât, spune dacă nu-i adevărat, Fagin, continuă supărat bietul nenorocit fără minte. Numai să fi spus eu o vorbă și era vai și-amar de ea, nu-i așa Fagin?

— Ai dreptate, dragul meu, răspunse evreul.

— Dar eu n-am făcut-o, așa-i, Fagin?, întrebă Tom, nesăturându-se să întrebe și făcând-o din ce în ce mai ambalat.

— Așa-i, sigur că da, răspunse evreul, tu ești prea curajos ca să faci așa ceva. Chiar prea-prea, dragul meu.

— Poate că ai dreptate, reluă Tom, uitându-se în jur, și dacă-i așa, ce-ați găsit de râs în asta, spune-mi, Fagin?

Evreul observând că domnul Chitling e pe cale să-și iasă din fire, se grăbi să-l asigure că nimeni nu râde, și ca să-i dovedească ce serioși erau toți cei de față, se adresă conului Bates, principalul bănuit. Numai că, din păcate, chiar când se pregătea să deschidă gura pentru a spune că nu a fost niciodată mai serios în viața lui, Charley nu se putu abține să nu slobozească un hohot de râs atât de puternic, încât batjocoritul domn Chitling, fără să-l prevină în vreun fel, se repezi să străbată camera pentru a-l pocni pe vinovat. Charley însă, fiind priceput să scape de primejdii, se aplecă să evite lovitura, și își ales atât de bine momentul, încât nimeri direct în pieptul bătrânului glumeț, lovindu-l de perete, unde acesta rămase horcăind, în timp ce domnul Chitling privea totul cu o mare spaimă.

— Ia, tăceți, strigă Șmecherul în momentul acela. Am auzit clopoțelul. Și apucând lumânarea, se strecură în sus pe scări.

Sunetul se auzi și mai impacientat ca prima dată, iar cei dinăuntru rămaseră în întuneric. După o scurtă pauză, Șmecherul reapăru și îi șopti ceva evreului la ureche.

— Ce spui, strigă evreul, singur?

Șmecherul dădu afirmativ din cap și, umbrind nițel cu mâna lumânarea, se uită sugestiv la Charley Bates, dându-i de înțeles acestuia că nu mai era cazul să se hlizească în momentele acelea. După ce făcu acest gest prietenesc, se uită atent la fața evreului ca pentru a primi niște instrucțiuni.

Bătrânul își mușcă degetele îngălbenite, meditând câteva secunde, în timp ce fața-i trăda îngrijorarea unei presimțiri rele. În cele din urmă își ridică privirea.

— Unde-i?, întrebă el.

Șmecherul arătă spre tavan și făcu un gest care voia să spună că el ar trebui să părăsească odaia.

— Da, răspunse evreul întrebării lui mute, adu-l aici, jos! Sst! Liniște, Charley, și tu Tom! Valea, hai!

Această poruncă scurtă dată lui Charley Bates și opozantului său de mai înainte fu îndeplinită imediat, fără comentarii. Nu se mai auzea niciun zgomot din partea lor, atunci când Șmecherul coborî scările cu lumânarea în mână, urmat de un om îmbrăcat în salopetă, om care, după ce aruncă o privire grăbită prin cameră, își scoase o basma care-i acoperise până atunci partea de jos a feței și dezvălui chipul răvășit, neras și palid al lui Toby Crackit.

— Ce mai faci, Faguey?, zise onorabilul domn Crackit, salutându-l pe bătrânul evreu. Aruncă șalul ăla în castorul meu, Șmecherule, ca să știu de unde să-l iau când am s-o roiesc de-aici. Așa te vreau! Ai să ajungi un mare priceput, mai ceva decât cei bătrâni!

Zicând acestea, își scoase bluza de lucru de pe el și, înfășurându-și-o în jurul mijlocului, își trase un scaun lângă foc și-și întinse picioarele pe vatră.

— Ia uite-aici, Faguey, zise el, privind neconsolat la ghetele lui murdare. Nicio picătură de cearâ, știi tu de când, niciun fel de lustru, să-nnebunesc dacă nu-i așa! Dar nu te uita în felul

ăsta întrebător la mine, omule! Toate la timpul lor. Eu nu pot vorbi de afaceri până nu mănânc şi nu beau, aşadar, adu ce trebuie şi lasă-mă să mă ghiftuiesc pentru prima dată în ultimele trei zile.

Evreul făcu semn Şmecherului să aducă pe masă ce se mai găsea de mâncare şi, aşezându-se în faţa spărgătorului de case, aşteptă să înceapă povestirea.

După cum se vedea, Toby nu ardea de nerăbdare să înceapă vreo poveste. La început, evreul se mulţumi să-l privească liniştit, ca şi cum ar fi vrut să-i citească gândurile în trăsături. Dar fu în zadar.

Arăta obosit şi vlăguit, dar era destins şi, chiar şi aşa murdar, cu barba şi favoriţii netunşi, fercheşul Toby Crackit arăta seducător şi se simţea foarte bine în pielea lui.

Evreul, aproape bolnav de nerăbdare, îi urmărea fiecare îmbucătură pe care o ducea la gură, plimbându-se în tot acest timp în lung şi-n lat prin cameră, enervat la culme. Dar nici asta nu-l ajută. Toby continua să mănânce nepăsător, până se ghiftui. Apoi, poruncindu-i Şmecherului să iasă, închise uşa, îşi prepară un pahar de tărie cu apă şi se pregăti de conversaţie.

— Mai întâi şi la-nceput, Faguey, zise Toby.

— Da, spune, se repezi evreul, trăgându-şi scaunul mai aproape.

Domnul Toby Crackit se opri să soarbă o înghiţitură de băutură din pahar şi să declare că ginul este excelent. Apoi, punându-şi atent picioarele pe marginea vetrei, astfel încât să-şi aducă ghetele la nivelul ochilor, reveni liniştit cu aceeaşi replică:

— Mai întâi şi la-nceput, Faguey, zise spărgătorul, ce mai face Bill?

— Ce zici?, urlă evreul sărind de pe scaun.

— Doar nu vrei să spui că..., începu Toby, palid la faţă.

— Să spun eu?, tună evreul bătând cu piciorul în podea. Unde sunt ăştia? Sikes şi băiatul? Unde sunt acum, unde au fost până acum? Unde se ascund? De ce n-au venit pe aici?

— Spargerea a eşuat, zise Toby abia auzit.

— Ştiu asta, răspunse evreul, smulgându-şi un ziar din buzunar şi arătându-i-l. Ce altceva s-a mai întâmplat?

— Au tras cu arma şi l-au nimerit pe băiat. Am ras-o de-a dreptul peste câmp, ţinându-l pe băiat între noi, peste garduri şi gropi. Ne-au urmărit, fir-ar să fie, toată lumea era în picioare şi au asmuţit şi câinii asupra noastră.

— Şi băiatul?

— Bill l-a suit în spate şi l-a dus ca vântul. Ne-am oprit să-l punem între noi. Capul îi atârna într-o parte şi era rece. Erau pe urmele noastre, le simţeam respiraţia în ceafă; în asemenea situaţii, fiecare pentru el, ştii cum e, mai ales că ne păştea spânzurătoarea, aşa că ne-am separat şi l-am lăsat pe micuţ într-un şanţ, nu ştiu dacă e mort sau viu la ora asta.

Evreul nu mai suportă să asculte mai departe. Scoţând un urlet şi izbindu-se peste cap, ieşi ca o furtună din cameră şi din casă.

Capitolul 26

În care își face apariția pe scenă un personaj misterios și se mai întâmplă încă multe lucruri legate de povestea noastră

Bătrânul ajunse în colțul străzii înainte de a-și reveni din efectul produs de veștile aduse de Toby Crackit. Nu se oprise din goana lui, ci se grăbea besmetic înainte, în felul acela sălbatic și dezordonat, tipic pentru el, când trecu o trăsură în goană; și doar strigătele trecătorilor, care văzură primejdia în care se afla, îl făcură să treacă înapoi pe trotuar. Evitând cât era posibil străzile principale și strecurându-se doar pe drumuri mărginașe și fundături, ajunse într-un târziu în Snow Hill. De aici o luă și mai tare la sănătoasa și nu se mai opri până nu ajunse în dreptul unei curți, iar aici, ca și când s-ar fi simțit din nou în elementul lui, reveni la pasul său greoi, și părea să respire mai bine.

Aproape de locul în care se întretaie Snow Hill cu Holborn Hill, se află pe mâna dreaptă, cum vii dinspre oraș, o străduță îngustă și mizerabilă ce dă în Saffron Hill. În prăvăliile infecte din zonă sunt expuse batiste de mătase uzate, de toate felurile și mărimile, căci aici locuiesc acei comercianți care le cumpără de la hoții de buzunare. Sute de batiste atârnă afară agățate de ferestre și uși, iar rafturile dinăuntru sunt pline cu mormane de astfel de batiste. Aflată la marginea cartierului Field Lane, mahalaua are propria ei viață, cu bărbieri, cafenele, crâșme și locuri unde se găsește pește prăjit. E un fel de colonie comercială de sine stătătoare. Aici e raiul hoților, unde negustori tăcuți vin dis-de-dimineață ori când se întunecă

deja, își fac treaba în cămărușele întunecate din spatele prăvăliilor și apoi dispar la fel de ciudat cum au apărut. În acest loc, negustorii de haine, pantofi și zdrențe își expun mărfurile printre hoți. E un loc în care tinichelele, oasele și grămezile de resturi de materiale textile ruginesc ori putrezesc în pivnițele soioase.

Ei, bine, tocmai în locul acesta a poposit evreul. Era bine cunoscut de toate scursurile din zonă, fiindcă mulți din cei care cumpărau ori vindeau pe-acolo îl salutară pe bătrân prietenește când îl văzură. El le răspunse la salut în același fel, dar nu se manifestă altfel până nu ajunse în capătul celălalt al străduței. Aici se opri să-i vorbească unui vânzător mic de statură, îngrămădit cât se putea într-un scaun de copil și fumând dintr-o pipă la ușa prăvăliei sale.

— Știi, domnule Fagin, vederea dumitale parcă îmi face bine la hoftalmie!, zise respectabilul negustor ca răspuns la întrebarea evreului despre cum mai stă cu sănătatea.

— Zona observ că e destul de fierbinte, Lively, spuse Fagin, ridicând din sprâncene și încrucișându-și mâinile pe coate.

— E drept că am mai auzit nemulțumirea asta la vreo doi oameni până acuma, răspunse negustorul, dar se răcește repede la loc, nu crezi?

Fagin dădu din cap afirmativ. Apoi arătând către Saffron Hill, se interesă dacă era cineva în seara aceea pe-acolo.

— La „Șchiopi"?, întrebă omul.

Evreul clătină din nou capul.

— Stai să mă gândesc, continuă negustorul, reflectând. Da, sunt vreo juma' de duzină duși acolo, din câte știu eu, dar nu cred că prietenul dumitale e acolo.

— Deci Sikes nu e pe-acolo, din câte zici?, insistă evreul cu o figură dezamăgită.

— Non ist ventus – cum zic oamenii legii, replică scundul, dând din cap și afișând un aer tare șmecher. Ai cumva ceva pentru mine în seara asta?

— Nu, nimic în seara asta, zise evreul și plecă.

— Mergi la „Șchiopi", acuma, Fagin?, strigă după el piticul. Stai așa, nu mi-ar displăcea să bem ceva împreună acolo.

Dar cum evreul, uitându-se înapoi, făcu semn cu mâna că preferă să fie singur și cum, pe deasupra, scundul nu putu prea repede să iasă din scăunelul lui, firma „La Șchiopi" fu văduvită un timp de prezența domnului Lively. Când reuși în sfârșit să se ridice din scaun, evreul dispăruse deja, așa încât după ce se ridică în zadar pe vârfuri, în speranța că-l va putea zări pe bătrân, își forță din nou trupul în scaun și făcând un semn din cap a îndoială și neîncredere doamnei de la prăvălia de vizavi, își reluă fumatul din pipă cu un aer grav.

Crâșma „La Trei Șchiopi", sau mai degrabă „La Șchiopi", cum era cunoscută printre clienți, era acel local în care domnul Sikes și câinele lui mai fuseseră văzuți. Doar făcându-i un semn unui individ de la bar, Fagin urcă direct pe scări și, deschizând ușa unei camere, intră pe nesimțite și scrută cu privirea locul, punându-și palma la ochi, ca și cum ar fi căutat pe cineva anume.

Camera era luminată de două lămpi cu gaz, ce nu se vedeau de afară, din cauza obloanelor închise și a perdelelor de un roșu decolorat, bine trase. Tavanul era vopsit în negru, pentru a nu fi afectată culoarea lui de fumul lămpilor, iar locul era așa plin de fum, încât la început nici nu se prea vedea nimic. Treptat însă, cum fumul mai ieșea pe ușa deschisă, se puteau distinge niște capete, dar asta la fel de neclar ca și zgomotele care-i ajungeau la ureche. Când ochiul se mai obișnuia cu scena, spectatorul putea vedea o grămadă de lume, bărbați și femei, îngrămădiți în jurul unei mese lungi, în capătul căreia stătea un președinte, cu un ciocan în mână, semn că era abilitat să stea acolo, în timp ce un artist profesionist, cu nasul vinețiu și falca legată din pricina unei dureri de măsele, cânta la un pian vechi undeva într-un colț îndepărtat al camerei.

Când Fagin se strecurase pe nesimțite înăuntru, artistul tocmai își plimba degetele pe clape, într-un preludiu, ceea ce-i făcu pe cei de față să ceară un anumit cântec. Când încetară, apăru o tânără care îi încântă cu o baladă în patru părți, iar între ele acompaniatorul interpreta refrenul, cât putea de tare. Când terminară, președintele le mulțumi și urmară artiștii ce se aflau în dreapta și în stânga sa și care se lansară într-un duet răsplătit și acesta cu multe aplauze.

Era interesant de observat niște figuri care ieșeau în evidență din grup. Unul era însuși președintele (nimeni altul decât proprietarul casei), un individ masiv, cu trăsături aspre, care, în timp ce artiștii cântau, își rotea ochii încoace și încolo, și deși părea că se distrează, nu-i scăpa nimic din ce se întâmpla; avea ochiul și urechea formate pentru asta. Lângă el se aflau cântărețiii care primeau cu o indiferență profesională complimentele spectatorilor și dădeau pe gât o mulțime de pahare de băutură cu apă oferite de cei mai înfocați admiratori ai lor. Fețele acestora din urmă, care exprimau parcă fiecare viciu posibil, atrăgeau atenția tocmai fiindcă erau așa de respingători. Viclenia, bestialitatea și bețiia în toate fazele lor se aflau în toată splendoarea lor aici, iar femeile, unele rămase doar cu vagi urme ale tinereții, și acelea pălind la o privire mai atentă, altele arătând urmele destrăbălării ori ale crimelor săvârșite, iar altele, abia fete ori femei tinere și niciunele trecute de prima tinerețe, formau cea mai sumbră și mai tristă parte a acestui dezolant tablou.

Fagin, care nu se lăsa tulburat de emoții, se uită atent la fiecare față, în timp ce toată distracția continua, dar se pare că nu-l văzu pe cel pe care-l căuta. Reușind într-un târziu să-i prindă privirea președintelui, il salută ușor, după care părăsi încăperea la fel de discret cum intrase.

— Ce pot face pentru dumneata, domnule Fagin?, il întrebă omul, ieșind după el. Nu vrei să petreci cu noi? S-ar bucura cu toții.

Evreul scutură din cap cu nerăbdare și întrebă în șoaptă:

— E aici?

— Nu, răspunse omul.

— Și n-ai nicio veste de la Barney?, mai întrebă Fagin.

— Niciuna, răspunse proprietarul crâșmei „Șchiopilor". Fiindcă el a fost... Și nu va da niciun semn până nu se vor liniști lucrurile. Sunt pe urmele lui âștia, și dacă se mișcă, și-i ridică în cap. Se pare că e bine Barney al nostru, că altfel aș fi aflat. Mă prind pe orice că Barney o scoate la capăt până la urmă. O să vezi.

— Va veni și celălalt în seara asta pe-aici?, întrebă evreul, accentuând din nou pronumele.

— Monks, vrei să spui?, întrebă ezitând proprietarul.

— Mai încet!, făcu evreul. Da.

— Sigur, răspunse omul, scoțând un ceas de aur din buzunarul pantalonilor. Încă il mai aștept. Dacă mai stai zece minute va fi...

— Nu, nu, zise evreul grăbit, ca și cum, oricât de mult ar fi dorit să vadă persoana respectivă, era mai liniștit acum că lipsea. Spune-i că am trecut să-l caut și că trebuie musai să vină la mine în noaptea asta. Nu, mai bine mâine. Cum nu e aici, e mai bine s-o lăsăm pe mâine.

— E-n regulă, spuse omul. Nimic altceva?

— Nimic în plus, preciză bătrânul, coborând scările.

— Ce zici, spuse celălalt, uitându-se la balustradă și scoțând niște șoapte răgușite, de o vânzare? Îl am pe Phil Baker aici și e așa beat că și un copil l-ar putea face.

— Aha, dar nu e încă rândul lui Phil Baker, zise evreul, uitându-se în sus. Phil mai are câte ceva de făcut înainte de a ne putea permite să ne descotorosim de el. Așa că mergi înapoi la petrecere, dragul meu, și spune-le tuturor să se veselească atâta cât mai pot. Ha! Ha, ha!

Cârciumarul începu să râdă și el și se întoarse la oaspeții lui. Pe chipul evreului se reașternu expresia de neliniște și preocupare imediat ce rămase singur. După ce se gândi puțin, chemă o birjă și-i ceru omului să se îndrepte spre Bethnal Green. Se opri cam la un sfert de milă de reședința domnului Sikes și parcurse restul distanței pe jos.

— Acuma, mormăi bătrânul, în timp ce bătea la ușă, dacă se pune ceva la cale aicea, am s-o aflu eu de la tine, fată dragă, oricât de vicleană te-ai crede.

— Era în camera ei, zise femeia care-i deschise ușa.

Fagin se strecură ușor pe scări și intră fără alte introduceri. Fata era singură și stătea cu capul pe masă și cu părul răsfirat în jur.

— O fi băut, se gândi evreul nepăsător, sau poate e doar nefericită.

În timp ce gândea asta, bătrânul se întoarse să închidă ușa, și zgomotul pe care-l făcu trezi fata. Uitându-se la fața lui vicleană, ea il întrebă ce mai știe, după ce ascultă povestea

despre Toby Crackit. După asta reveni la starea ei dinainte și nu mai scoase niciun cuvânt. Împinse apoi cu nerăbdare lumânarea din fața ei și-și mai schimbă de vreo două ori poziția cu nervozitate, frecându-și picioarele de podea, dar atât.

Cât dură tăcerea, evreul se uită neliniștit prin cameră, parcă pentru a se asigura că Sikes nu s-a întors pe ascuns. Oarecum satisfăcut de rezultatele inspecției sale, el tuși o dată sau de două ori și făcu tot atâtea eforturi să înceapă o conversație, dar fata îl trată ca și cum ar fi fost un obiect. În cele din urmă, mai încercă o dată și, frecându-și mâinile, începu, cât de mieros putu:

— Și unde crezi tu că o fi Bill scuma, draga mea?

Fata bolborosi abia auzit că nu are cum să știe, și părea, din geamătul pe care-l scăpă, că plânge.

— Și băiatul?, continuă evreul, forțându-și ochii să surprindă vreun semn pe fața ei. Bietul copil! Părăsit într-un șanț, dragă Nancy, gândește-te și tu!

— Copilul, sări fata, uitându-se deodată în sus, e mai bine acolo unde este decât printre noi, și dacă Bill nu pățește nimic din cauza asta, sper să zacă mort în șanț și să-i putrezească oasele pe acolo.

— Ce spui!, se miră evreul.

— Da, da, asta e, zise fata, întâlnindu-i privirea. Aș vrea să nu-l mai văd și să știu că s-a terminat cu răul. Nu mai suport să-l mai am în preajma mea. Vederea lui mă întoarce împotriva propriei mele ființe și împotriva voastră.

— Puah!, făcu evreul cu dispreț, dar ești beată.

— Nu, zău?, strigă fata cu amărăciune, dar nu e vina dumitale dacă nu sunt! De altfel, dumneata te-ai bucura să mă vezi mereu într-o astfel de stare, afară de acuma, poate. Nu-ți prea place dispoziția mea, așa-i?

— Nu, se răsti evreul, nicidecum.

— Schimbă-mi-o, atunci!, răspunse fata râzând.

— Să ți-o schimb eu?, exclamă evreul, exasperat la culme de încăpățânarea neașteptată a tovarășei lui de discuție și de necazurile pe care i le adusese seara. Păi, să știi că am să ți-o schimb! Ascultă bine ce-ți spun, numai cu șase cuvinte îl

pot sugruma pe Sikes, e ca și cum aș avea chiar acum gâtul lui gros între degetele mele. Dacă se întoarce fără băiat și dacă scapă neprins fără să mi-l aducă mort sau viu, mai bine ucide-l dacă vrei să-l scapi de spânzurătoare. Și fă-i felul în clipa în care pune piciorul în camera asta, sau altfel, ascultă-mă pe mine, va fi prea târziu.

— Ce vrei să spui cu toate astea, strigă fata involuntar.

— Ce vreau?!, continuă furios Fagin. Când băiatul ăsta valorează mii de lire pentru mine, pot eu să pierd o asemenea șansă de a mă căpătui, din cauza unei bande de bețivi pe care-i pot face să dispară imediat? Și mă mai bate la cap și diavolul acela care nu vrea decât testamentul și are și putere să, să...

Rămânând fără suflu, bătrânul se opri să caute cuvântul potrivit, dar chiar în clipa aceea își potoli mânia și-și schimbă atitudinea. Cu doar puțin timp în urmă își încleștase mâinile, ochii i se dilataseră, iar fața i se albise de la nervi; acum însă, se prăbușise pe un scaun și tremura la gândul că și-a dezvăluit unele din ticăloșiile sale. După un scurt moment de tăcere, îndrăzni din nou să se uite la fată. Păru oarecum mulțumit de faptul că o găsea în aceeași stare de nepăsare din care o trezise la început.

— Draga mea Nancy, croncăni evreul, cu obișnuita-i voce. Ai luat seama la ce ți-am spus, dragă?

— Nu mă mai băga în boale, Fagin!, răspunse fata, ridicându-și capul încet. Dacă Bill n-a reușit treaba de data asta, are s-o facă altă dată, te-a servit de multe ori, și o va mai face de câte ori va putea, iar când nu va putea, n-o va face, așa că slăbește-mă cu asta.

— Hai să revenim la băiat, draga mea!, zise evreul, frecându-și nervos palmele una de alta.

— Copilul va trebui să împărtășească soarta celorlalți, îl întrerupse Nancy, repezit. Și-ți mai spun o dată: sper să fi murit, ca să scape de suferință și de dumneata. Asta, dacă Bill nu pățește nimic. Dar dacă Toby a reușit să scape, Bill e în siguranță fără doar și poate, fiindcă Bill face cât doi de Toby oricând.

— Și despre ce ți-am povestit eu, dragă?, se interesă bătrânul, sfredelind-o cu privirea.

— Trebuie să-mi mai spui o dată, dacă e vreo treabă pe care vrei s-o fac, spuse Nancy, şi, dacă este, ai face mai bine să aştepţi până mâine. M-ai trezit dumneata pentru un minut, dar acuma m-ai pierdut din nou.

Fagin mai puse câteva întrebări, toate cu aceeaşi intenţie – de a se asigura că fata nu profitase de lipsa lui de atenţie în împărtăşirea unor secrete de-ale lui – dar ea răspunse aşa prompt şi părea atât de liniştită la privirile lui iscoditoare, încât impresia lui iniţială că fata era doar sub impresia băuturii îi fu confirmată. E adevărat că Nancy avea şi ea viciul acesta, aşa cum îl aveau cele mai multe protejate ale evreului, dat fiind faptul că, încă de la o vârstă fragedă, ele fuseseră mai degrabă incurajate să-l practice decât să se ferească de el.

Aspectul ei dezordonat şi damful de alcool care umplea apartamentul îi întăreau convingerea evreului; şi când mai văzu că după izbucnirea de violenţă descrisă mai sus fata cade mai întâi în letargie şi apoi iar se agită, deci acuma varsă lacrimi amare şi în secunda următoare se lansează în afirmaţii optimiste cum ar fi să nu renunţi niciodată, şi mai începe să mediteze şi despre care ar fi neplăcerile atunci când cineva, bărbat ori femeie, este fericit, domnul Fagin, care avea suficientă experienţă în privinţa asta la vârsta lui, constată cu mare satisfacţie că era cu adevărat ameţită de băutură.

Relaxat de această descoperire şi considerând că-şi indeplinise cele două scopuri pentru care venise, unul de a-i împărtăşi fetei toate câte aflase în noaptea aceea şi al doilea să se convingă cu ochii lui că Sikes nu se întorsese, Fagin se îndreptă către casă, lăsând-o pe fată adormită, cu capul pe masă.

Era în jur de ora unu noaptea. Vremea foarte rece şi întunericul de afară nu-l îmbiau pe bătrân să zăbovească prea mult pe drum. Vântul care răscolea străzile părea să fi alungat trecătorii şi să fi spulberat tot praful şi noroiul, fiindcă erau puţini oameni pe-afară şi cu toţii se grăbeau să ajungă acasă. Vântul îi sufla din faţă, aşa că evreul tremura clănţănind din dinţi la fiecare rafală care-l lovea.

Ajunsese la colţul străduţei pe care locuia şi se căuta deja în buzunar după cheie, când o figură întunecată apărută din umbră trecu strada şi se înfiinţă lângă el pe nesimţite.

— Fagin, şopti o voce în urechea lui.

— Ah!, exclamă evreul, întorcându-se cât putu de repede, dumneata eşti...

— Da!, îl întrerupse străinul. M-am tot plimbat pe aici în ultimele două ore. Unde naiba ai fost?

— Să-ţi rezolv treburile, dragul meu, răspunse evreul, uitându-se încurcat la partenerul de discuţie şi încetinindu-şi pasul în timp ce vorbea. Treburile dumitale, toată noaptea.

— Da, cum să nu!, zise străinul, cu un rânjet. Ei, şi ce-ai reuşit să faci?

— Nimic bun, răspunse evreul.

— Dar nici rău, sper!, zise străinul oprindu-se din mers şi întorcându-i o privire mirată bătrânului.

Evreul dădu din cap şi se pregătea să răspundă, când străinul îl întrerupse, îi arătă casa în faţa căreia ajunseră de-acuma şi spuse că ar fi mai bine să afle ce are de spus înăuntru, fiindcă îi îngheţaseră toate mădularele cât aşteptase, iar vântul îi pătrunsese peste tot.

Fagin nu părea prea încântat să aducă pe cineva în casă la ora aceea nepotrivită şi chiar mormăi că nu ar fi foc în casă, dar cum tovarăşul său insistă, el deschise uşa şi-i ceru acestuia s-o închidă încet, în timp ce el căuta o lumânare.

— E un întuneric de mormânt aicea, zise omul, bâjbâind pe scări. Grăbeşte-te!

— Închide uşa, şopti Fagin de la celălalt capăt al coridorului, şi cum spuse asta, uşa se închise cu zgomot.

— Nu eu am făcut asta, spuse celălalt, căutându-şi în continuare drumul. Fie a trântit-o vântul, fie s-a închis pur şi simplu. Hai mai repede cu lumina că-mi sparg capul dând peste ceva în gaura asta nenorocită.

Fagin cobori poticnindu-se în scările de la bucătărie, şi după o absenţă scurtă, se întoarse cu o lumânare aprinsă şi cu vestea că Toby Crackit dormea în camera din spate şi că băieţii sunt în cea din faţă. Îndemnându-l pe străin să-l urmeze, îl conduse sus pe scări.

— Am putea să avem mica noastră discuție aici, dragul meu, zise evreul, dând de perete ușa unei camere de la primul etaj, și cum sunt găuri în obloane, și cum nu le arătăm noi vecinilor lumină pe aici, o să punem lumânarea pe scări, uite acolo!

Spunând acestea, bătrânul evreu se opri și puse lumânarea jos, pe partea de deasupra a scărilor, chiar în fața ușii camerei. După asta il conduse pe individ în apartament. Acesta nu conținea niciun fel de mobile în afară unui fotoliu stricat și a unei canapele fără față, care se afla după ușă. Ei, bine, aici se așeză străinul cu un aer obosit, iar evreul, trăgându-și fotoliul din partea cealaltă, se așeză în fața lui. Nu era chiar întuneric, ușa era parțial deschisă, iar lumânarea de afara arunca o lumină palidă pe peretele din față.

Un timp vorbiră în șoaptă. Deși nu se înțelegea mai nimic din ce spuneau, decât câte un cuvânt pe ici, pe colo, un ascultător ar fi priceput că Fagin se apără împotriva unor acuzații făcute de străin și că acesta din urmă e foarte furios. Să fi vorbit așa vreun sfert de oră sau ceva mai mult, când Monks, nume cu care evreul îl strigă de câteva ori pe străin în cursul discuției, spuse ridicând niței vocea:

— Îți spun încă o dată, nu a fost bun planul. De ce nu l-ai ținut aici, printre ceilalți și să faci din el un șterpelitor de buzunare ca lumea?

— Ia te uită la el!, exclamă evreul, ridicând din umeri.

— Ce, vrei să spui că nu ai fi putut face asta dacă ai fi vrut dumneata?, întrebă Monks furios. Nu ai mai făcut-o și cu alți băieți de atâtea ori? Dacă ai mai fi avut răbdare vreo două-sprezece luni, cel mult, nu ai fi putut dumneata face să fie condamnat și apoi trimis undeva afară din regat în siguranță, poate pe viață?

— Cui i-ar fi folosit, dragă?, întrebă bătrânul umil.

— Mie, răspunse Monks.

— Dar nu și mie, zise evreul cu un aer supus. El ar fi putut să-mi fie de folos. Atunci când sunt implicate două părți într-o afacere e bine să fie luate în seamă interesele amândurora, nu-i așa prietene?

— Și ce-i cu asta?, întrebă Monks.

— Păi, am văzut că nu e deloc ușor să-l antrenez pentru afacerea noastră, răspunse evreul, nu era ca și ceilalți băieți care mai ajung în situația lui.

— Fir-ar el să fie! Așa este!, bombăni omul, că altfel de mult ar fi fost hoț.

— N-am fost în stare să-l înrăiesc, continuă evreul, urmărind atent reacțiile tovarășului său, nu făcuse nimic rău și nu aveam cu ce să-l amenințăm, știi că așa procedăm noi pentru început, altfel muncim degeaba. Ce puteam să fac? Să-l trimit la furat cu Șmecherul și cu Charley? Am făcut-o și pe asta la început și, mult timp după aceea, mi-a tremurat inima pentru noi toți.

— Nu-i vina mea pentru asta, interveni Monks.

— Nu, dragul meu, incuviință evreul. Și nu mă leg eu de asta acuma, fiindcă dacă nu s-ar fi întâmplat cum s-a întâmplat, poate că n-ai fi pus niciodată ochii pe băiat ca să descoperi că tocmai pe el îl căutai. Ei, bine, l-am prins din nou pentru dumneata, cu ajutorul fetei, ca după aceea să constat că ea se atașează de băiat.

— Păi, fă-i felul fetei!, zise Monks, enervat.

— Nu prea ne putem permite să facem asta acum, dragul meu, răspunse evreul zâmbind. Și apoi, noi nu ne ocupăm cu astfel de lucruri, fiindcă altfel aș fi fost bucuros ca așa ceva să se întâmple, în una din ultimele zile. Cunosc eu fetele de teapa ei, Monks, și încă prea bine. Dacă băiatul se înrăiește, ei nu-i va mai păsa deloc de el. Dumneata îl vrei hoț. Dacă trăiește, am să-l fac până la urmă, și dacă..., dacă, continuă evreul, apropiindu-se de celălalt, ceea ce nu e probabil, dar, dacă se întâmplă ce-i mai rău și băiatul e mort...

— Și ce vină am eu dacă a murit?, interveni bărbatul, cu o privire îngrozită și apucându-l tremurând pe evreu de mână. Ia aminte, Fagin! Eu nu am nimic de-a face cu asta. Ți-am spus de la început că nu-l vreau mort, în rest i se poate întâmpla orice. Nu vreau vărsare de sânge, întotdeauna se descoperă asta și te mai urmărește și fantoma lui. Dacă l-au împușcat mortal, nu-s eu cel vinovat, mă auzi? Ce vizuină infernală! Dar ce-i asta?

— Care?, strigă bătrânul, prinzându-l pe fricos cu ambele brațe, când acesta sări în picioare. Unde?

— Uite, acolo!, răspunse omul privind peretele din față. O umbră, am văzut o umbră de femeie cu pelerină și pălărie, trecând de-a lungul peretelui în mare grabă.

Evreul îi dădu drumul din strânsoare și amândoi se repeziră afară din cameră. Lumânarea, cu flacăra pâlpâind de la curent, se afla tot acolo și se puteau vedea doar scările goale și fețele lor palide. Ascultară atenți, dar o liniște profundă domnea peste toată casa.

— O închipuire de-a dumitale, zise evreul, ridicând lumânarea și întorcându-se spre tovarășul său.

— Jur că am văzut-o!, răspunse Monks, tremurând. Stătea aplecată înainte când am zărit-o prima dată, iar când am început eu să vorbesc s-a evaporat.

Evreul se uită cu dispreț la fața lividă a asociatului său, și spunându-i să-l urmeze, dacă vrea, porni pe scări în sus. Cercetară toate camerele și nu găsiră decât că erau reci, goale și tăcute. Coborâră în hol și de aici în pivniță. Aici, umezeala verde domnea pe zidurile joase, iar urmele melcilor străluceau în lumina lumânării, dar totul era încremenit ca de moarte.

— Ei, acuma ce mai zici?, întrebă evreul când se întoarseră în hol. În afară de noi, de Toby și de băieți nu mai e nimeni în casa asta. Și în privința lor m-am asigurat, uită-te!

Ca dovadă că tot ce spunea era adevărat, bătrânul evreu scoase din buzunar două chei și-i zise că atunci când coborâse el prima dată scările îi încuiase acolo, tocmai pentru a preveni orice intruziune în mica lor discuție.

Cu atâtea dovezi, Monks se mai liniști. Protestele sale deveniră din ce în ce mai slabe, pe măsură ce cercetau și constatau că nu e nimeni, iar acum râdea chiar, mărturisind că se poate să fi fost doar imaginația lui de vină. Nu mai dori să mai continue discuția lor în noaptea aceea, amintindu-și deodată că era trecut de ora două noaptea. Și astfel, simpaticul cuplu se despărți.

Capitolul 27

Aflăm despre repararea unui gest nepoliticos, săvârșit într-un capitol precedent, în care o doamnă fusese părăsită neceremonios

Cum nu se cuvine sub nicio formă ca un umil scriitor să lase în așteptare un personaj așa important ca intendentul nostru parohial, și asta stând în picioare cu spatele la foc și cu pulpanele hainei ținute sub braț, până în momentul în care se va hotărî (scriitorul) să-l elibereze, și cum, pe de altă parte, nu e cuviincios pentru un scriitor nici să neglijeze o doamnă pe care acel intendent o privise cu multă afecțiune și tandrețe și în urechile căreia șoptise cuvinte dulci, care, venind din partea unui asemenea om, ar fi putut tulbura inima oricărei domnișoare ori doamne de orice rang – povestitorul care înșiră aceste rânduri, înțelegând rolul său și respectându-i pe cei care îndeplinesc funcții importante în această lume, se grăbește să le acorde importanța cuvenită rangului lor și să-i trateze cu toată reverența meritată. În acest sens, el își propusese să aducă în discuție aici dreptul divin al intendenților parohiali și să asigure cititorul că un astfel de om nu este supus greșelii, și asta pentru a face lectura atât profitabilă, cât și plăcută pentru cititorul înțelept. Din nefericire, se vede silit să amâne din lipsă de timp și spațiu acest proiect, pentru un moment mai propice dezvoltării lui. Când acest moment va veni, el va fi pregătit să demonstreze că un intendent parohial adevărat, adică unul atașat unei case parohiale, și investit de biserică în acest sens, este înzestrat, în virtutea funcției sale, cu toate calitățile și

virtuțile omenești, în timp ce alți intendenți, cum ar fi cei atașați administrațiilor ori curților de justiție, sau chiar unor sucursale parohiale (e adevărat că ăștia din urmă au și ei unele merite, dar mai puține și net inferioare celorlalți) nu au cum să pretindă că au asemenea calități.

Domnul Bumble numărase iar și iar lingurițele de ceai, recântărise iar și iar cleștele de zahăr, inspectase de-a fir a păr cana pentru lapte și se asigurase că starea mobilei e bună și, mai mult chiar, se asigurase că scaunele sunt umplute cu păr de cal. Repetase tot acest proces de cel puțin cinci-șase ori înainte de a începe să se gândească la doamna Corney, care ar cam fi trebuit să se întoarcă de-acuma. Și cum un gând îți inspiră altul, iar doamna Corney nu dădea semne să se întoarcă, domnul Bumble se gândi că un mod numai bun de a-și petrece timpul era să-și satisfacă niște curiozitatea aruncând un ochi în scrinul doamnei Corney.

Ascultând mai întâi prin gaura cheii, ca să se asigure că nu vine nimeni, domnul Bumble începu cu partea de jos a scrinului și făcu cunoștință cu conținutul celor trei sertare lungi, garnisite cu fel de fel de lucruri de bună calitate, protejate de două rânduri de ziare vechi, presărate cu levănțică uscată. Păru foarte satisfăcut de ce găsi acolo. Ajungând la un moment dat la sertarul din partea dreaptă (în care se afla și o cheie), zări o cutiuță incuiată, care, mișcată fiind, făcu un zgomot ca de zornăit de monede, moment în care domnul Bumble se întoarse cu pași siguri la cămin, unde reluându-și postura dinainte, zise cu un aer grav și hotărât: „O voi face!". După această declarație, clătină din cap preț de zece minute, cu o mină atotștiutoare, ca și cum s-ar fi felicitat pentru cât de bine a făcut totul, iar apoi începu a se uita cu mult interes și plăcere la propriile sale picioare din profil.

Era încă angajat în această contemplare când doamna Corney, intrând grăbită în cameră, se aruncă pe un scaun de lângă foc, gâfâind și acoperindu-și cu o mână ochii și cu cealaltă apăsându-și inima, ca și cum s-ar fi sufocat.

— Doamnă Corney, zise domnul Bumble, aplecându-se peste directoare, ce vi s-a întâmplat, doamnă? S-a întâmplat ceva, doamnă? Vă implor, spuneți ceva, că stau ca pe, pe...

Domnului Bumble, în starea de tulburare în care se afla, nu-i veni imediat cuvântul „ghimpi", așa că spuse „sticle sparte".

— Vai, domnule Bumble, se tângui doamna, ce m-au mai scos din sărite!

— V-au scos din sărite, doamnă?, exclamă domnul Bumble. Dar cine a îndrăznit să...? Știul, zise domnul Bumble, recăpătându-și aerul demn, tre' să fie nenorociții de calici!

— Mă apucă groaza dacă mă gândesc, zise doamna, înfiorându-se.

— Atunci, nu vă mai gândiți, doamnă, făcu domnul Bumble.

— Dar n-am cum, suspină directoarea.

— Atunci, luați ceva, doamnă, zise delicat domnul Bumble. Poate puțin vin?

— Nici vorbă!, răspunse doamna Corney. Nu am cum, vai! Raftul de sus, pe partea dreaptă, oh!

Rostind aceste cuvinte, buna doamnă arătă distrată spre dulap, după care întră într-un fel de convulsie. Domnul Bumble se repezi la dulap, de unde înșfăcă o sticlă de culoare verde de pe raftul indicat de doamnă în incoerența ei, umplu o ceșcuță de cafea cu ce era înăuntru și-o puse la buzele directoarei.

— Mă simt mai bine acuma, zise doamna Corney lăsându-se pe spate, după ce bău jumătate din conținutul cestii.

Dumnul Bumble își ridică ochii, mulțumind cerului într-un gest pios, și apoi coborându-i înapoi către marginea ceștii, și-o duse la nas.

— Mentă, exclamă doamna Corney, cu voce pierdută și zâmbindu-i dulce intendentului în timp ce vorbea. Încearcă! Mai conține și puțin... puțin din altceva.

Domnul Bumble gustă licoarea cu neîncredere, plescăi din buze, mai luă o gură și puse ceașca goală la loc.

— E foarte bun, zise doamna Corney.

— Să știi că ai dreptate, doamnă, răspunse intendentul.

În timp ce vorbea își trase un scaun lângă directoare și o întrebă delicat ce se întâmplase de o supărase așa tare.

— Nimic, răspunse doamna Corney, sunt eu o proastă sentimentală și prea slabă.

— Slabă, n-aș zice, protestă domnul Bumble, apropiindu-și și mai mult scaunul de al ei. Sunteți o ființă slabă, doamnă Corney?

— Cu toții suntem doar niște creaturi slabe, stabili doamna Corney ca principiu.

— Asta cam așa este, fu de acord intendentul.

Preț de un minut sau două, niciunul din ei nu mai rosti niciun cuvânt. După ce această perioadă expiră, ca să-și arate poziția în legătură cu principiul enunțat de directoare, domnul Bumble își mută brațul de pe spătarul scaunului doamnei Corney, unde-l ținuse până atunci, spre mijlocul doamnei, în jurul căruia îl strânse.

— Cu toții suntem niște creaturi slabe, spuse domnul Bumble.

Doamna Corney scoase un suspin.

— Nu mai suspinați, doamnă Corney, făcu domnul Bumble.

— Dar nu mă pot abține, zise ea și suspină din nou.

— Aveți aici o cameră cu adevărat plăcută, doamnă Corney, spuse domnul Bumble uitându-se în jur. Încă o cameră și ar fi ideal.

— Dar ar fi prea mult pentru o singură persoană, murmură doamna.

— Da, dar nu și pentru două, adăugă domnul Bumble, cu un accent discret. Ei, doamnă Corney?

Doamna își plecă fruntea când auzi acestea, iar intendentul și-l lăsă și el, pentru a vedea mai bine fața directoarei. Apoi, doamna Corney, într-un gest de demnitate, își întoarse capul într-o parte, își eliberă mâna pentru a-și scoate o batistă din buzunar, dar apoi o strecură din nou pe nesimțite în mâna intendentului.

— Consiliul parohial vă alocă și cărbuni, nu-i așa, doamnă Corney?, se interesă domnului Bumble, apăsându-i mâna cu afecțiune.

— Și lumânări pe deasupra, adăugă doamna Corney, întorcându-i gestul cu discreție.

— Cărbuni, lumânări și casă, zise domnul Bumble. Vai, doamnă, ce comoară mai sunteți!

Doamna nu era chiar pregătită pentru o astfel de izbucnire sentimentală. Căzu în brațele domnului Bumble, care în agitația respectivă aplică un sărut pe nasul ei neprihănit.

— Ce perfecțiune parohială!, exclamă domnul Bumble cu patimă. Știi că domnul Slout e mai rău în seara asta, adorata mea?

— Da, răspunse doamna, înroșindu-se.

— N-o duce mai mult de o săptămână, după cum spune doctorul, continuă domnul Bumble. El e conducătorul acestei instituții, iar moartea lui va elibera postul, și postul va trebui să fie ocupat de cineva. Vai, doamnă Corney, ce perspectivă se deschide! Ce ocazie de a aduce două inimi împreună pentru a întemeia un cămin!

Doamna scoase un oftat.

— Un cuvânt trebuie să-mi spui doar!, zise domnul Bumble, aplecându-se asupra frumuseții aceleia sfioase. Cuvințelul acela mic, mic, comoara mea!

— Da, d... da!, suspină directoarea.

— Și încă unul, continuă intendentul, pregătește-ți inima pentru încă unul. Data.

Doamna Corney încercă de două ori să vorbească, dar nu putu. Până la urmă, adunându-și curajul, își aruncă brațele în jurul gâtului domnului Bumble și spuse că data ar putea fi cât de repede dorește el, și-i mai spuse că e un răotoi irezistibil.

Lucrurile aranjându-se așa de amical și satisfăcător, contractul fu consfințit cu o altă ceașcă de licoare de mentă, care oricum se cerea, având în vedere starea de agitație a doamnei. În timp ce se ocupau cu asta, doamna îi povesti intendentului despre moartea bătrânei.

— Prea bine, zise domnul, sorbind din băutură. Am să trec pe la Sowerberry în drum spre casă și am să-i spun să vină mâine dimineață. Asta te-a speriat așa tare, iubirea mea?

— N-aș putea spune că neapărat asta, dragul meu, spuse evaziv doamna.

— Dar ceva trebuie să fi fost, iubire, insistă domnul Bumble. Nu vrei să-i spui iubițelului B., ce zici?

— Dar nu acuma, răspunse doamna, îți voi spune în una din zilele următoare. După ce ne căsătorim, dragule!

— După ce ne căsătorim?, exclamă domnul Bumble. Doar nu vrei să spui că o fi îndrăznit ceva vreun calic...

— Nu, nu, iubitule!, îl întrerupse doamna repezit.

— Dacă aș afla așa ceva, continuă domnul Bumble, dacă aș afla că vreunul a îndrăznit să-și ridice privirea vulgară la chipul acesta radios...

— N-ar îndrăzni niciunul, iubirea mea, răspunse doamna.

— Atâta le-ar trebui!, zise domnul Bumble, încleștându-și pumnii. Arată-mi unul de aici de la azil sau din afară care s-ar gândi măcar s-o facă, și te asigur că nu i-ar mai da prin cap s-o mai gândească vreodată!

Dacă nu ar fi fost însoțite de violența gesturilor, aceste cuvinte ar fi putut părea mai puțin măgulitoare pentru farmecele doamnei, dar cum domnul Bumble acompania amenințările cu o mulțime de gesturi războinice, ea fu cu adevărat mișcată de această dovadă de devotament și protestă, cu mare admirație, spunându-i că e un porumbel.

Apoi porumbelul își ridică gulerul hainei, își puse pălăria pe cap și, îmbrățișând-o lung și drăgăstos pe viitoarea lui parteneră de viață, porni din nou prin frigul nopții, oprindu-se doar pentru câteva minute în salonul bărbaților, ca să-i mustruluiască niței și să se asigure că avea tăria de caracter pentru a îndeplini demnitatea de director de azil. Convins acum de calitățile sale, domnul Bumble părăsi azilul cu inima ușoară și cu mintea plină de viziuni strălucitoare ale viitoarei sale funcții. Asta îi ocupă gândurile până ajunse la prăvălia antreprenorului de pompe funebre.

Cum domnul și doamna Sowerberry erau plecați în oraș să ia cina și ceaiul, Noah Claypole era cel care ținea magazinul încă deschis, deși era de mult trecut de ora închiderii, și asta fiindcă nu era dispus, cum nu era de obicei, să practice și el exercițiile fizice necesare performanței obișnuite de a mânca și a bea în oraș. Domnul Bumble bătu cu bastonul său în tejghea de câteva ori, dar neprimind niciun răspuns și zărind o lumină prin geamul ușii de la o cameră din spate, își făcu până la urmă curaj și se duse să se uite înăuntru să vadă ce se întâmplă. Și când văzu ce se întâmplă, nu mică-i fu mirarea.

Masa era pregătită de cină. Pe masă era pâine, unt, farfurii și pahare, o cană cu bere și o sticlă cu vin. La un capăt al mesei, domnul Noah Claypole se lafăia pe un scaun, ținându-și picioarele ridicate peste brațul scaunului, cu un cuțit într-o

mână și o bucată bună de pâine cu unt în cealaltă. Lângă el se afla Charlotte, care era ocupată să deschidă stridii dintr-o cutie, stridii pe care domnul Claypole le înghițea cu mare lăcomie. O roșeață mai pronunțată a nasului tânărului domn și un fel de clipit continuu al ochiului său drept dovedeau că era bine-dispus. Simptomele acestea mai erau confirmate și de voluptatea cu care apuca stridiile, cărora le aprecia mai ales calitățile răcoritoare, foarte eficiente în caz de febră.

— Uite una mare și delicioasă, Noah, dragă!, zise Charlotte, încearc-o, hai, numai pe asta.

— Ce grozăvii mai sunt și stridiile astea!, remarcă domnul Claypole după ce o înghiți. Ce păcat că dacă mănânci prea multe ți se face rău, nu-i așa, Charlotte?

— E chiar groaznic, zise Charlotte.

— Da, așa e, încuviință domnul Claypole, dar ție nu-ți plac stridiile?

— Nu cine știe ce, răspunse Charlotte, îmi place mai degrabă să te urmăresc pe tine mâncându-le, decât să le mănânc eu însămi.

— Vai, zise gânditor Noah, cam ciudat!

— Mai ia una, făcu Charlotte, uite asta, ce frumoasă și delicată e!

— Nu mai pot, răspunse Noah. Îmi pare rău, zău. Dar vino-ncoa' să-ți dau o sărutare.

— Ce-ai zis?, interveni domnul Bumble, dând buzna în cameră. Ia repetă ce ai spus, domnule!

Charlotte scoase un strigăt și-și ascunse fața în șorț. Domnul Claypole, fără a-și schimba poziția, decât că-și puse picioarele pe pământ, se holbă la intendent, cu o privire îngrozită de beție.

— Mai spune o dată ce ai spus, ticălos obraznic ce ești!, zise domnul Bumble. Cum îndrăznești să rostești astfel de cuvinte, domnule? Iar dumneata, cum îndrăznești să-l încurajezi, destrăbălată insolentă? Auzi, s-o sărute!, exclamă domnul Bumble cu mare indignare. Pfui!

— Dar nu vorbeam serios!, răspunse Noah, bâlbâindu-se. Ea e cea care mă sărută mereu, fie că vreau, fie că nu vreau.

— Vai, Noah, strigă Charlotte plină de reproș.

— Ba chiar așa este, știi că așa este, i-o tăie Noah. Ea începe întotdeauna, domnule Bumble, mă mângâie pe sub bărbie și mă drăgălește în tot felul.

— Liniște!, urlă domnul Bumble furios. Treci sus, domnișoară! Noah, tu du-te de închide prăvălia și să nu mai aud o vorbă până îți vine stăpânul, că atâta-ți trebuie! Iar când se întoarce, să-i spui că a trecut domnul Bumble pe la el și l-a rugat să trimită un sicriu pentru o bătrână de la azil, mâine dimineață după micul dejun. Mă auzi, dom'le? Săruturi, auzi!, urlă domnul Bumble ridicându-și mâinile în aer. Păcatul și răutatea domnesc printre oamenii de jos din acest district parohial, e ingrozitor! Dacă parlamentul nu face nimic în legătură cu acest comportament abominabil, țara asta va ajunge rău de tot și caracterul sănătos al omului de la țară se va pierde pentru totdeauna.

După ce rosti aceste vorbe, intendentul o șterse din prăvălia antreprenorului de pompe funebre, cu un aer trist și demn.

Și acuma, dacă tot l-am însoțit tot drumul lui către casă și am asistat la pregătirile de înmormântare ale bătrânei de la azil, să ne întoarcem la tânărul Oliver Twist și să vedem dacă mai zace încă în șanțul în care l-a lăsat Toby Crackit.

Capitolul 28

În care este vorba despre Oliver și de continuarea aventurilor sale

Să vă mănânce lupii!, bombăni Sikes, scrâșnind din dinți. Măcar câtiva dacă ați fi pe mâna mea, ce v-aș mai face să urlați!

În timp ce rostea aceste cuvinte cu o sălbăticie de nedescris, așeză copilul rănit pe genunchi și întoarse capul o clipă, să vadă dacă e urmărit.

În ceața și întunericul dens de afară nu puteai desluși nimic, doar strigătele puternice ale oamenilor și lătratul câinilor, stârniți de clopotul de alarmă, răsunau din toate părțile.

— Stai, nemernicule!, strigă hoțul, îndreptând arma spre Toby Crackit, care, folosindu-și cum putu mai bine picioarele lui lungi, o luase înainte la sănătoasa. Stai!

Când Sikes strigă a doua oară, Toby încremeni pe loc. Nu era sigur dacă se află în bătaia pistolului, dar știa că nu se poate juca cu Sikes.

— Ajută-mă să car copilul, strigă Sikes amenințându-l cu pumnul pe tovarășul său. Vino încoace!

Toby dădu să se întoarcă, dar îndrăzni mai întâi să bombăne ceva gâfâind și abia apoi reveni încet.

— Mai repede!, strigă Sikes, așezându-l pe băiat într-un șanț uscat, apoi scoase pistolul din buzunar. Cu mine nu-ți merge!

Din acel moment, zgomotul se auzi mai tare. Uitându-se în jur, Sikes văzu cum oamenii care erau pe urmele lor se

apropiau din ce în ce mai mult şi săreau deja pârleazul, în timp ce câtiva câini erau deja cu câtiva paşi înaintea lor.

— Până aici ne-a fost Bill!, strigă Toby. Lasă copilul şi hai să fugim!

Cu acest sfat de separare, domnul Crackit preferând să fie împuşcat de prietenul său decât să fie prins de duşman, făcu stânga-mprejur şi o rupse la fugă cât putu de repede. Sikes strânse din dinţi, aruncă şi el o privire în jur, azvârli peste trupul inert al lui Oliver mantaua cu care il invelise mai înainte în grabă şi o luă la sănătoasa de-a lungul gardului, ca şi cum ar fi vrut să distragă atenţia urmăritorilor de la locul unde se afla băiatul. Apoi se opri un moment în faţa altui gard care făcea unghi drept cu primul, trase câteva gloanţe în aer, sări iute gardul şi se făcu nevăzut.

— Hei!, se auzi o voce de departe. Pincher, Neptune, veniţi aici.

Câinii, care asemenea stăpânilor lor nu prea păreau încântaţi de sportul în care erau angajaţi, răspunseră imediat la comandă. În acest timp, trei dintre urmăritori înaintaseră până spre mijlocul câmpului şi se opriră ca să se sfătuiască.

— Sfatul meu, sau ordinul meu mai bine-zis, spuse cel mai gras dintre ei, e să ne întoarcem imediat acasă.

— Eu sunt de acord cu tot ce zice domnul Giles, se amestecă unul scund şi amărât, dar foarte politicos, aşa cum sunt în general oamenii speriaţi.

— N-aş vrea să par bădăran, domnilor, spuse cel de-al treilea, care chemase înapoi câinii. Domnul Giles ştie sigur ce face.

— Bineînţeles, răspunse cel scund, şi orice ar spune domnul Giles n-o să îndrăznim noi acuma să-l contrazicem. Nu, nu, eu chiar imi dau seama în ce situaţie mă aflu. Mulţumesc lui Dumnezeu, chiar ştiu.

Într-adevăr, bărbatul cel mititel părea că-şi dă perfect de bine seama că nu era într-o situaţie tocmai bună, căci ii clănţăneau dinţii în gură când vorbea.

— Ţi-e frică Brittles, zise domnul Giles.

— Ba chiar deloc, răspunse Brittles.

— Ba da, zise Giles.

— Vă înşelaţi domnule Giles, făcu Brittles.

— Eşti un mincinos Brittles, zise domnul Giles.

Acest schimb neplăcut de cuvinte fusese provocat de observaţia răutăcioasă a domnului Giles. De fapt, domnul Giles il luase peste picior pe Brittles fiindcă era indignat că şi ceilalţi il considerau pe el responsabil pentru retragere, deşi il tratau ca şi cum l-ar fi complimentat. Al treilea participant incheie discuţia cu o observaţie filozofică.

— Am să v-o spun pe-a dreaptă, domnilor. Ne e frică la toţi.

— Vorbeşte doar în numele dumitale, domnule, zise Giles, care era cel mai palid dintre toţi.

— Dar asta şi fac, răspunse celălalt. Este firesc să-ţi fie frică în asemenea împrejurare. Eu mărturisesc că sunt speriat.

— Şi eu la fel, spuse Brittles, numai că nu se cade s-o spui aşa, direct, omului în faţă.

Aceste mărturisiri sincere il imblânziră pe domnul Giles, care recunoscu imediat că şi lui îi era frică. După aceasta porniră inapoi către sat cu toţii, în deplină unanimitate, până când domnul Giles, care cam găfăia şi mai căra şi o furcă în spate, ceru cât putu el de politicos să se facă o oprire, ca să se scuze pentru vorbele lui repezite de mai înainte.

— Nu-ţi vine să crezi, spuse domnul Giles, după ce se explică, ce poate spune un om când i se urcă sângele la cap. Eram în stare să comit o crimă, serios acuma, dacă-l prindeam pe vreunul din tâlharii aceia, spuse domnul Giles.

Pentru că şi ceilalţi doi ii împărtăşeau părerea şi pentru că acum le mai coborâse sângele de la cap, începură să speculeze asupra motivului care le adusese aşa o neaşteptată schimbare de dispoziţie.

— Eu cred că ştiu ce a fost, spuse domnul Giles. De vină e poarta.

— Nu m-aş mira să fie asta, exclamă Brittles, fiind imediat de acord cu ideea.

— Mai mult ca sigur, zise Giles, că poarta ne-a tăiat tot elanul. Eu pe-al meu l-am pierdut când m-am cătărat pe poarta aia.

Din pură coincidență, se pare că și ceilalți doi avuseseră aceeași senzație neplăcută în chiar același moment. Era evident deci că poarta era de vină, mai ales că toți cei trei își aminteau că văzuseră hoții în clipa când se pregăteau să sară.

Personajele acestui dialog erau cei doi oameni care îi surprinseseră pe hoți, plus un căldărar nomad ce dormea într-un șopron și care fusese trezit împreună cu cei doi câini ai săi, ca să participe la urmărire. Domnul Giles avea dubla funcție de majordom și intendent al bătrânei proprietare. Brittles era sluga bună la toate și, intrând în acest serviciu din fragedă copilărie, era tratat tot ca un tânăr de nădejde, deși trecuse de 30 de ani.

Încurajându-se unii pe alții cu vorbe de felul acesta și ținându-se aproape unul de altul, dar privind temător în jur, ori de câte ori bătea vântul crengile, cei trei se îndreptară repede spre un copac în josul căruia își lăsaseră felinarul, de teamă ca nu cumva lumina lui să indice hoților direcția în care să tragă. Ridicând lumina, o luară repejor spre casă, și mult timp după ce siluetele lor dispărură în noapte, lumina felinarului încă stăruia în depărtare, ca o nălucă născută din atmosfera aceea umedă și dezolantă.

Se făcea tot mai frig pe măsură ce se lumina de ziuă, iar ceața se prelingea deasupra pământului, ca un nor des de fum. Iarba era udă, drumurile și gropile erau pline de noroi și apă, iar o rafală de vânt umed și nesănătos trecu agale, ca o tânguire. Oliver rămase nemișcat și nesimțitor în același loc în care îl lăsase Sikes.

Încet, încet, se lumină de ziuă. Aerul deveni mai înțepător, când primele semne ale sfârșitului nopții, ca să nu spunem ale începutului de zi, se arătară discret pe cer. Lucrurile care păruseră sumbre în întuneric prindeau acum contur, capătând forma lor obișnuită. O ploaie deasă și grăbită lovea cu un ropot sonor tufișurile desfrunzite. Dar Oliver n-o simțea cum cade pe el, căci zăcea neajutorat pe patul de lut.

În cele din urmă, un strigăt tânguitor, plin de durere, rupse tăcerea din jur, și copilul se trezi. Brațul lui stâng, care-i fusese înfășurat la repezeală într-un șal, îi atârna inert și greu de-a lungul corpului, iar bandajul era plin de sânge. Era atât de slăbit, încât cu greu reuși să se ridice în capul oaselor. Cu privirea stinsă, se uită în jur după ajutor, gemând de durere. Tremurând din toate mădularele, de frig și oboseală, făcu o sforțare să se ridice în picioare, dar, tremurând tot, se prăbuși moale la pământ. După ce mai rămase o vreme în starea de inconștiență în care stătuse deja atâta timp, cum simți că o durere îi crește în inimă, parcă dându-i de știre că dacă mai rămâne acolo va muri cu siguranță, Oliver se ridică în picioare și încercă să meargă. Era amețit și se clătina ca un om beat. Reuși totuși să rămână în picioare și, cu capul căzându-i pe piept, înainta împleticindu-se, fără să știe încotro se duce. Gânduri nedeslușite începură să-i treacă prin minte. Parcă încă mai mergea între Sikes și Crackit, care se certau furioși, iar vorbele lor încă îi răsunau în urechi. Și chiar și atunci când avea nevoie de toată atenția lui ca să nu cadă, se trezea vorbind tot cu ei. Apoi i se părea că e singur cu Sikes umblând fără oprire, ca în ziua precedentă și simțea strânsoarea mâinii banditului atunci când oamenii treceau pe lângă ei ca niște umbre. Deodată tresări la zgomotul unei arme, apoi auzi țipete și hărmălaie. Niște lumini străluceau în fața ochilor lui, era mult zgomot și agitație, în timp ce o mână nevăzută îl ducea parcă repede undeva. În tot timpul petrecut cu aceste vedenii care se derulau cu repeziciune, Oliver simțea o durere difuză și supărătoare care-l obosea și-l chinuia continuu.

Înainta astfel împleticindu-se, strecurându-se instinctiv printre zăbrelele gardurilor ori prin găurile zăplazurilor care-i ieșeau în cale, până când ieși la drum. Aici se porni o ploaie violentă care îl dezmetici. Privind în jur, nu departe, văzu o casă până la care se gândi că ar putea ajunge. Văzând poate halul în care era, oamenii vor avea milă de el. Și, chiar de n-ar fi așa, tot ar fi mai bine, se gândi el, să mori înconjurat de ființe omenești decât singur pe câmp. Așa încât își adună toate puterile, ca pentru o ultimă încercare, și se îndreptă într-acolo cu pași șovăielnici.

Apropiindu-se de casă, avu senzația că ar mai fi văzut-o. Nu-și amintea detalii, dar forma și felul în care arăta casa i se păreau familiare.

Gardul scela al grădinii... Pe iarba din curte căzuse în genunchi noaptea trecută, ceránd îndurare de la cei doi tâlhari. Era chiar casa din care încercaseră să fure!

Oliver simți că-l cuprinde așa o spaimă când recunoscu locurile, încât pentru o clipă uită de agonia durerii ce-l chinuia și nu se gândi decât cum să fugă mai repede de acolo. Să fugă?! Abia dacă se putea ține pe picioare. Și chiar dacă ar fi dispus de toată agilitatea lui de copil, încotro ar fi putut s-o ia? Împinse portița grădinii care, neîncuiată fiind, se deschise larg. Se târî de-a lungul pajiștii, apoi urcă treptele și bătu ușor la ușă; apoi, părăsindu-l toate puterile, se prăbuși peste unul din stâlpii porticului de la intrare.

Se face că la acea oră, domnul Giles, Brittles și căldărarul stăteau în bucătărie, refăcându-se după oboseala și spaima din timpul nopții, cu ceai și alte bunătăți. Nu că ar fi stat în obiceiul domnului Giles să se tragă de șireturi cu servitorii, față de care arăta mai degrabă o bunăvoință superioară, pentru a-i face să-și amintească mereu de înălțimea poziției sale sociale, dar moartea, focul și jaful îi face egali pe toți. Domnul Giles stătea așadar cu picioarele întinse în fața focului, cu brațul stâng rezemat de masă, iar cu dreptul gesticula povestind în amănunt atacul nocturn, în timp ce ascultătorii (în special bucătăreasa și servitoarea, care erau și ele pe acolo) erau cu răsuflarea tăiată.

— Să tot fi fost vreo două și jumătate, zise domnul Giles, deși nu pun mâna-n foc că nu era aproape trei noaptea când m-am trezit și, întorcându-mă în pat așa (aici domnul Giles se suci pe scaun, trăgând peste el capătul feței de masă, ca și cum ar fi fost un cearșaf), mi s-a părut că aud un zgomot.

Când ajunse în acest punct al povestirii, bucătăreasa se făcu palidă și o îndemnă pe servitoare să închidă ușa. Fata se adresă lui Brittles, acesta, la rândul său, se adresă căldărarului, iar acesta din urmă se făcu că nu aude.

— Am auzit un zgomot, continuă domnul Giles. Mi-am spus întâi: „E doar o închipuire a mea" și m-am culcat la loc, dar am auzit din nou zgomotul, chiar clar de data asta.

— Ce fel de zgomot era?, întrebă bucătăreasa.

— Un zgomot înfundat, spunse domnul Giles, privind în jur.

— Ca și cum ar scrijeli cineva un grătar de fier, lămuri Brittles.

— Așa o fi fost când ai auzit dumneata, i-o tăie Giles. Dar în momentul despre care spun eu, se auzea numai un zgomot înfundat. Am dat la o parte cuvertura, continuă Giles, făcând același gest cu fața de masă, m-am ridicat în capul oaselor și am început să ascult.

— Doamne sfinte!, strigară într-un glas bucătăreasa și servitoarea și-și apropiară scaunele unul de altul.

— Și am auzit, clar, reluă domnul Giles. „Cineva, mi-am zis, încearcă să forțeze o ușă sau o fereastră, ceva. Ce să fac?" Am ieșit să-l scol pe bietul Brittles, ca nu cumva răufăcătorii să-l asasineze în pat. „Poate acuma, îmi zic eu, îi taie gâtul de la o ureche la cealaltă fără ca omul să poată face ceva."

Aici, toți se holbară spre Brittles, care se uita fix la povestitor, cu gura căscată și cu o mutră îngrozită.

— Dau la o parte cuvertura, spuse Giles, aruncând pe jos fața de masă și privind intens la bucătăreasă și servitoare, mă dau încet jos din pat, îmi trag o pereche de...

— Sunt și doamne aici de față, domnule Giles, spuse căldărarul.

— De ghete, domnule, zise Giles, întorcându-se spre el și accentuând cuvintele. Apuc pistolul încărcat, pe care-l iau întotdeauna sus cu mine, împreună cu coșul cu argintărie, și mă strecor tiptil spre camera lui. „Brittles, îi spun eu, după ce îl trezesc, nu te speria!"

— Da, chiar așa mi-ai spus, domnule Giles, încuviință Brittles cu voce scăzută.

— „Suntem morți, Brittles", zic eu, „adică așa cred", continuă Giles, „dar nu te speria".

— Și s-a speriat?, întrebă bucătăreasa.

— Nici pomeneală. A fost la fel de curajos... hm! Aproape la fel ca mine.

— Aș fi murit pe loc de frică, sunt sigură, se băgă în vorbă și servitoarea.

— Dar dumneata ești femeie, replică Brittles, care mai prinsese și el puțin curaj între timp.

— Are dreptate Brittles, spuse domnul Giles, încuviințând din cap. Nu te poți aștepta la altceva de la o femeie. Dar noi, bărbați fiind, am luat felinarul de pe marginea vetrei lui Brittles și am coborât pe bâjbâite scările, cam așa.

Domnul Giles se ridică de pe scaun și făcu câțiva pași cu ochii închiși ca să însoțească descrierea de mișcarea potrivită, când, deodată, tresări în același timp cu toți ceilalți și se repezi iute la scaunul lui. Bucătăreasa și servitoarea începură a țipa.

— S-a auzit o bătaie în ușă, spuse senin domnul Giles. Deschideți careva.

Dar nimeni nu făcu nicio mișcare.

— Ar fi ciudat să bată cineva la ușă așa de dimineață, spuse domnul Giles, cercetând fețele palide ale celor din jur și devenind chiar el foarte palid. Dar ușa trebuie deschisă. Mă aude cineva?

Domnul Giles se uită la Brittles în timp ce vorbea, dar acesta, modest fiind și neîndrăznind să se creadă cineva, se gândi ca treaba asta nu are legătură cu el; oricum, nu spuse nimic. Domnul Giles se uită cu subînțeles la căldărar, dar acesta se pare că adormise subit. Femeile nu intrau în discuție.

— Dacă Brittles are nevoie de martori ca să deschidă ușa, eu mă ofer.

— Și eu, spuse căldărarul, trezindu-se acuma, tot așa din senin cum și adormise.

Brittles se dădu bătut și toți ceilalți erau acum ceva mai liniștiți, când deschizând obloanele descoperiră că se făcuse ziuă, așa că urcară scările cu câinii în frunte. Femeile, cărora le era frică să rămână singure la urmă, veniră și ele în față. Urmând sfatul domnului Giles, toți începură să vorbească tare ca să-i dea de-nțeles eventualului răufăcător că sunt mulți la număr. Lovit de geniu, Giles mai avu încă o idee grozavă: să strângă tare câinii de coadă, în hol, ca să le stârnească un lătrat furios.

Luând toate aceste măsuri, domnul Giles îl apucă pe căldărar de brat (ca să nu o rupă la fugă, după cum glumi el), și ordonă ca să se deschidă ușa. Brittles făcu întocmai și,

îngrămădiți cum erau, uitându-se cu teamă unii peste umerii celorlalți, văzură în locul unui presupus hoț doar pe bietul Oliver Twist care, vlăguit și fără glas, își ridică ochii cu greu și imploră mila lor din priviri.

— Un copil!, strigă domnul Giles, împingându-l vitejește pe căldărar înapoi. Dar ce-o mai fi și asta? Măi, să fie!.. Brittles... uită-te, cine-o fi?

Brittles, care se trăsese după ușă când o deschise, scoase un țipăt când îl văzu pe Oliver. Prinzându-l pe băiat de o mână și de un picior (din fericire nu de cel beteag) îl duse direct în hol, unde-l puse jos pe podea.

— L-am prins!, strigă Giles, spre scări, într-o stare de mare entuziasm. Am pus mâna pe unul din hoți, doamnă! Unul din hoți zace rănit aici, domnișoară! Chiar eu l-am împușcat, domnișoară, iar Brittles ducea lumânarea.

— Ba un felinar, domnișoară, urlă Brittles punându-și mâna pâlnie la gură ca să poată fi auzit mai bine.

Cele două servitoare urcară iute scările ca să ducă vestea că domnul Giles prinsese pe unul dintre hoți. În acest timp, căldărarul se chinuia să-l trezească pe Oliver din leșin, de teamă ca nu cumva să moară înainte de a fi dus la spânzurătoare. În mijlocul zgomotului general și al zăpăcelii, se auzi o voce dulce de femeie care-i potoli pe dată.

— Giles!, murmură vocea din capul scărilor.

— Aici sunt domnișoară, răspunse domnul Giles. Nu vă speriați, nu sunt rănit. Nu a opus prea multă rezistență, domnișoară! Nu s-a putut el pune cu mine!

— Sst!, făcu tânăra fată. O s-o speriați pe mătușica mai ceva decât au făcut-o hoții. E rănit tare, bietul de el?

— E rănit de moarte, domnișoară, răspunse Giles foarte mândru.

— Arată de parcă n-ar mai avea mult, domnișoară, răcni Brittles, în aceeași manieră ca mai înainte. N-ați vrea să veniți să-l vedeți, domnișoară, în caz că așa e?

— Liniște, vă rog! Bietul de el! Așteptați aici în liniște, să vorbesc întâi cu mătușa.

Cu un pas la fel de gingaș și plăcut cum îi era și vocea, cea care vorbi se depărtă, apoi reveni îndată cu instrucțiunile că

rănitul trebuia să fie transportat cu băgare de seamă sus în camera lui Giles, iar Brittles trebuia să pună șaua pe ponei și să plece cât mai iute la Chertsey, de unde să cheme cât mai repede cu putință un polițist și un doctor.

— Dar n-ați vrea să vă uitați mai întâi la el, domnișoară?, întrebă Giles, cu așa mare mândrie, ca și cum Oliver ar fi fost cine știe ce pasăre rară pe care el o doborâse vitejește. Măcar puțin!

— Acuma, pentru nimic în lume, răspunse fata. Bietul om, să vă purtați blând cu el, Giles, de dragul meu!

Bătrânul servitor se uită după fata care se îndepărta, cu o mină gravă și admirativă, ca și cum ar fi fost propriul lui copil. Apoi, aplecându-se asupra lui Oliver, ajută să fie cărat sus pe scări cu o atenție și o grijă demne de o femeie.

Capitolul 29

În care se face o scurtă prezentare a celor din casa în care a nimerit Oliver

Într-o cameră elegantă, deși mobila avea un aer mai degrabă învechit decât la modă, stăteau două doamne în fața unei mese cu un mic dejun îmbelșugat. Domnul Giles, îmbrăcat foarte îngrijit, într-o haină neagră, făcea oficiile de majordom. Stând cumva între bufet și masă, cu o statură semeață, cu capul pe spate și puțin aplecat pe un umăr, cu piciorul stâng în față, cu mâna dreaptă băgată în vestă, iar cu cealaltă, în care ținea un șervet, atârnând, avea aerul unui om care lucra convins de propriile sale merite și de importanța sa.

Una din cele două doamne părea bineînțeles înaintată în vârstă, dar se ținea la fel de dreaptă ca și scaunul de stejar cu spătar înalt pe care se afla așezată. Îmbrăcată cât se poate de îngrijit și potrivit pentru ocazie, cu un costum de modă veche, adaptat oarecum cerințelor moderne, dar într-un fel în care scotea și mai mult în evidență linia modei de altădată, în loc s-o nedreptățească, ea stătea mândră, cu mâinile împreunate pe masa din fața ei. Ochii ei (și vârsta nu le luase încă strălucirea) erau ațintiți la tânăra-i tovarășă.

Aceasta era în primăvara înfloririi femeiești, la vârsta aceea la care, dacă vreodată îngerii ar îmbrăca forme de muritor când coboară pe pământ pentru a împlini voința lui Dumnezeu, ar putea alege, fără să comită un sacrilegiu, o asemenea formă.

N-avea mai mult de şaptesprezece ani; era subţirică şi graţioasă, aşa de gingaşă şi de blândă, aşa de pură şi de frumoasă, încât părea că nu venea de pe pământ, laolaltă cu creaturile brute de aici. Inteligenţa ce se citea în ochii ei albaştri şi care-i lumina întregul chip părea nefirească pentru vârsta ei şi chiar pentru lumea asta; dar schimbarea expresiei în blândeţe şi veselie, ce-i străluceau acum pe faţă, nelăsând nicio umbră, dar mai ales zâmbetul, zâmbetul îmbietor şi fericit, erau dintre acelea care dau pacea şi fericirea unui cămin.

Ea era preocupată de micile îndatoriri de gospodină, dar ridicându-şi din întâmplare ochii spre doamna mai în vârstă şi văzând că aceasta o priveşte, îşi dădu jucăuş părul pe spate, şi în ochi îi apăru o expresie de afecţiune şi de neprefăcută dragoste, încât n-o puteai privi fără să zâmbeşti.

— Şi zici că Brittles are mai mult de o oră de când a plecat?, întrebă doamna în vârstă, după o clipă de tăcere.

— O oră şi douăsprezece minute, doamnă, spuse Giles, uitându-se la un ceas de argint, legat cu o panglică neagră.

— Aşa se mişcă el, încet, remarcă bătrâna.

— Dar întotdeauna a fost cam greoi Brittles al nostru, doamnă, răspunse servitorul. Şi ţinând cont că Brittles e aşa cam de treizeci de ani, e foarte puţin probabil să devină vreodată mai iute.

— Eu cred că merge spre rău, spuse doamna mai în vârstă.

— Ar fi de neiertat să se mai oprească acuma pe drum să se joace cu alţi băieţi, spuse zâmbind tânăra.

Domnul Giles tocmai se gândea că ar putea să-şi permită şi el un zâmbet respectuos, când o trăsură se opri în faţa porţii. Un domn cam grăsuţ sări din ea şi se repezi direct spre uşa de la intrare, pătrunse nu se ştie cum în casă şi nici una, nici două dădu buzna în sufragerie, unde era gata să-l dea jos pe Giles şi să răstoarne masa cu micul dejun.

— Unde s-a mai pomenit una ca asta până acuma!, exclamă rotofeiul. Dragă doamnă Maylie... ce să mai spun... în toiul nopţii... n-am mai auzit aşa ceva!

Cu aceste exclamaţii de consolare, domnul rotofei dădu mâna cu doamnele şi, trăgându-şi şi el un scaun lângă masă, se interesă cum le mai merge.

— Aţi fi putut să fiţi moarte! De frică, vreau să spun. De ce n-aţi dat un semn? Ştiţi bine că omul meu putea fi aici într-o clipită, şi eu la fel, iar asistentul meu ar fi fost încântat. De fapt oricine ar fi fost, în asemenea împrejurare. Doamne! Aşa de neaşteptat a fost! Şi în timpul nopţii, pe deasupra!

Doctorul părea să fie tare tulburat de faptul că hoţii se hotărâseră să vină pe neaşteptate şi mai cu seamă noaptea, ca şi cum ei, ca nişte adevăraţi domni, ar obişnui să-şi facă treaba în toiul zilei, şi să-şi mai şi anunţe vizita printr-o scrisoare, eventual cu vreo două zile înainte.

— Şi dumneata, domnişoară Rose, spuse el întorcându-se către fată, sigur că...

— Aşa este, da, îl întrerupse Rose. Dar avem sus un biet amărât pe care mătuşa mea ar vrea să-l consulţi.

— A! da, sigur, răspunse doctorul, să vedem. Înţeleg că e opera dumitale, Giles.

Domnul Giles, care tocmai punea în ordine ceştile de ceai, se înroşi tare şi răspunse că e adevărat că avusese această onoare.

— Onoare, zici?, făcu doctorul; nu ştiu nici eu ce să spun. Poate că e la fel de onorabil să impuşti un hoţ în bucătărie ori pe unul într-un duel, de la cincisprezece paşi depărtare. Poţi să presupui că el a tras în aer şi că tu ai câştigat duelul, Giles.

Domnului Giles nu i se păru deloc potrivit felul acesta zeflemitor de a privi toată povestea şi consideră că e o încercare de a-i micşora gloria. De aceea se mulţumi să răspundă respectuos că nu este el în măsură să judece asta, dar crede că din partea tâlharilor n-a fost deloc o glumă.

— Asta aşa e!, spuse doctorul. Unde-i el acuma? Condu-mă la el! O să trec din nou pe la dumneavoastră când cobor, doamnă Maylie. A! Asta-i ferestruica prin care s-a strecurat hoţul, nu-i aşa? N-aş fi crezut că e posibil!

Vorbind aşa tot drumul, doctorul urcă scările în urma lui Giles. Şi în timp ce urca, cititorul trebuie să afle că domnul Losberne, chirurgul din localitate, cunoscut pe o rază de zece mile sub numele de Doctorul, se îngrăşase mai mult din pricina bunei lui dispoziţii decât a ghiftuielii. Era un burlac tomnatic, excentric şi inimos cum nu găseai altul pe o rază de cinci ori mai mare.

Doctorul zăbovise sus mai mult decât anticipase el ori doamnele. Trimise să i se aducă din trăsură o cutie mare, iar clopotelul camerei sună neîncetat în acest timp, făcându-i pe servitori să alerge în sus și-n jos pe scări. După cum se agitau toți, puteai spune, pe bună dreptate, că se petrecea ceva important acolo sus. Într-un târziu, doctorul coborî, dar în loc să răspundă imediat la întrebarea îngrijorată despre starea pacientului, el își luă un aer misterios și închise ușa cu grijă.

— Se petrece ceva de-a dreptul extraordinar, doamnă Maylie, spuse el, stând în picioare, rezemat cu spatele de ușă ca și cum ar fi vrut s-o țină neapărat închisă.

— Sper că e în afara pericolului!, presupuse doamna.

— Nu este exclus, după cum stau lucrurile, spuse doctorul. Cred că nu e în pericol. L-ați văzut pe hoț?

— Nu, răspunse bătrâna.

— Și nici n-ați auzit nimic despre el?

— Nu.

— Mă scuzați, doamnă, interveni Giles, eu voiam să vă informez în legătură cu el, înainte de a veni domnul doctor Losberne.

Adevărul era că domnului Giles nu-i dădea mâna să mărturisească faptul că trăsese asupra unui copil. Fusese copleșit de atâtea laude pentru vitejia lui încât pentru nimic în lume n-ar fi putut scurta printr-o explicație, fără să fie nevoit, acele clipe minunate în care se simțise înflorind, acum la bătrânețe, pentru actul lui de curaj.

— Rose a dorit să-l vadă, spuse doamna Maylie, dar nici n-am vrut să aud de-așa ceva.

— Hm!, făcu doctorul. Nu-i nimic neobișnuit în înfățișarea lui. Ați accepta să-l vedeți dacă sunt și eu de față?

— Dacă trebuie neapărat să-l vedem, fie, spunse bătrâna.

— Eu spun că trebuie, zise doctorul. Știți cum e, întotdeauna regreți dacă n-ai făcut-o până la urmă. Acum băiatul se simte bine și e liniștit. Dați-mi voie, domnișoară Rose, vă rog, nu vă fie frică, credeți-mă pe cuvânt.

Capitolul 30

În care se povestește ce cred gazdele lui Oliver despre el

După ce le asigură în repetate rânduri că vor fi plăcut surprinse de înfățișarea criminalului, doctorul o apucă pe fată de braț, i-l oferi pe celălalt doamnei și, cu un aer ceremonios, le conduse sus pe scări.

— Și acuma, zise doctorul în șoaptă, pe când apăsa clanța, o să-mi spuneți cum vi se pare. E cam nebărbierit, dar nu arată deloc feroce. Așteptați totuși un moment, să văd mai întâi dacă e pregătit să primească vizite.

O luă înaintea lor și se uită prin cameră. Făcându-le apoi semn cu mâna să avanseze, închise ușa după ele și dădu ușor la o parte perdelele patului. Acolo, în locul tâlharului respingător și înfricoșător pe care se așteptau să-l vadă, dădură cu ochii de un biet copil care, chinuit de durere și de oboseală, căzuse într-un somn adânc. Își ținea brațul bandajat și susținut de o eșarfă pe piept, capul i se sprijinea pe celălalt braț, iar fața îi era pe jumătate ascunsă de părul lui lung, răsfirat pe pernă.

Respectabilul domn ținu cortina în mână și-l privi așa tăcut, preț de un minut, două. Între timp, fata se strecură pe lângă el și, așezându-se pe un scaun de lângă pat, îi îndepărtă băiatului părul de pe față. Aplecându-se peste el, câteva lacrimi îi căzură pe fruntea lui Oliver.

Băiatul se mișcă și zâmbi prin somn, ca și cum aceste gesturi de milă și compasiune i-ar fi trezit în suflet un vis frumos

de dragoste şi afecţiune, pe care el nu le cunoscuse niciodată. Uneori, acordurile unei melodii ori susurul apei într-un loc tăcut, parfumul unei flori, ori auzul unui glas cunoscut ne pot trezi amintiri vagi ale unor întâmplări ce n-au existat nicicând în această viaţă, amintiri ce dispar ca un suflu şi care parcă vin dintr-o altă viaţă mai fericită, de mult uitată şi reluată numai pentru o clipă, dar pe care nu ţi-o poţi aminti, oricât ai vrea.

— Dar ce poate să însemne asta?, întrebă doamna în vârstă. E imposibil ca acest copil să fi fost complicele hoţilor.

— Viciul, răspunse doctorul, lăsând perdeaua să cadă, viciul se cuibăreşte în multe temple. Cine ştie dacă nu sălăşluieşte şi dincolo de această înfăţişare nevinovată?

— Dar la o vârstă aşa de fragedă!, adăugă Rose.

— Draga mea domnişoară, răspunse doctorul, clătinând din cap cu tristeţe. Crima, ca şi moartea, nu au neapărat legătură cu bătrâneţea şi slăbiciunea. Şi cei tineri şi frumoşi să ştiţi că le cad adesea victime.

— Dar dumneata chiar crezi că acest copil plăpând a ajuns de bunăvoie tovarăşul unora dintre cei mai ticăloşi oameni?, întrebă Rose.

Doctorul clătină din cap, dând a-nţelege că e posibil, apoi, observând că ar putea să-l deranjeze pe bolnav cu vorba, le conduse pe doamne într-o cameră alăturată.

— Şi chiar şi corupt dacă ar fi, continuă Rose, gândiţi-vă la cât de tânăr este, că poate n-a cunoscut niciodată dragostea unei mame şi confortul unui cămin adevărat. Abuzurile şi foamea poate l-au forţat să se înhăiteze cu oameni care l-au îndreptat spre păcat. Mătuşică, dragă mătuşică, milostiveşte-te şi gândeşte-te la asta înainte de a lăsa să intre la închisoare un biet copil bolnav. Ar însemna să nu mai fie nicio şansă pentru el să se îndrepte. Dumneata, care mă iubeşti şi ştii că n-am simţit niciodată că nu am părinţi, fiindcă dragostea şi bunătatea pe care mi le-ai arătat au înlocuit dorul de părinţi, gândeşte-te că şi eu aş fi putut păţi la fel, adică să fiu părăsită şi lipsită de ajutor, întocmai ca acest băiat sărman, şi ai milă de el cât încă nu-i prea târziu.

— Scumpa mea copilă, spuse doamna strângând-o la pieptul ei pe fata care plângea, crezi că m-aş putea atinge măcar de un fir de păr din capul lui?

— A, nu!, răspunse mulţumită Rose.

— Sigur că nu, zise bătrâna. Zilele îmi sunt şi aşa numărate. Dumnezeu se va îndura de mine aşa cum mă îndur şi eu de alţii; cum aş putea oare să-l salvez, doctore?

— Să mă gândesc, doamnă, staţi să mă gândesc.

Domnul Losberne îşi băgă mâinile în buzunare şi făcu turul camerei de câteva ori, oprindu-se şi legănându-se pe călcâie, uşor încruntat. După ce strigă de câteva ori: „Ah, am găsit!" sau „Ba, nu!" se opri în sfârşit şi spuse:

— Dacă-mi acordaţi puteri depline să-l pun la punct pe Giles şi pe băieţaşul nostru Brittles, cred că voi reuşi. Ştiu că Giles e un vechi servitor credincios, dar vă puteţi revanşa faţă de el într-o mie de alte feluri, ii puteţi da un premiu ca bun ţintaş. Sper ca n-aveţi nimic împotrivă.

— Nu, răspunse doamna Maylie, dacă nu e alt fel în care pot salva copilul.

— Păi nu este altul, spuse doctorul, puteţi să mă credeţi pe cuvânt.

— Atunci mătuşa te investeşte cu puteri depline, spuse Rose printre lacrimi, numai nu fi mai aspru decât trebuie cu bieţii oameni.

— După cum se vede treaba, domnişoară Rose, astăzi înclini să crezi că în afară de dumneata toată lumea este neîndurătoare. Tare mi-aş dori ca primul pretendent la mâna dumitale să te găsească într-o astfel de dispoziţie îngăduitoare când îţi va implora mila; şi-mi pare sincer rău că nu mai sunt tânăr, fiindcă eu nu aş pierde niciodată o ocazie ca aceasta.

— Sunteţi la fel de copilăros ca şi bietul Brittles, răspunse Rose înroşindu-se.

— Ei, bine, răspunse doctorul râzând cu poftă, dar asta nu e aşa grav. Hai să revenim la copil acuma. Cel mai important este să ne gândim ce vom face de acum înainte. El se va trezi după toate probabilităţile cam peste o oră şi, deşi i-am spus imbecilului de comisar, care este jos, că bolnavul e în primejdie să moară dacă se mişcă ori vorbeşte, cred că noi putem sta

de vorbă cu el fără a ne teme. Cu o condiție însă: să-l cercetez în prezența dumneavoastră și dacă, după răspunsurile lui ne vom convinge că e unul din aceia înrăiți (ceea ce e perfect posibil), îl vom lăsa în voia sorții, iar eu nu mă voi mai amesteca deloc în această poveste.

— O, nu, mătușico!, se rugă Rose.

— O, da, mătușico!, replică doctorul. Așa rămâne înțelegerea noastră?

— Nu se poate să fie un ticălos înrăit, spuse Rose. Pur și simplu nu se poate!

— Cu atât mai bine!, răspunse doctorul. Atunci cred că vă convine propunerea mea.

În cele din urmă, tratatul se încheie și cele două părți se așezară pe scaune, așteptând cu neliniște trezirea lui Oliver.

Răbdarea doamnelor fu încercată ceva mai mult timp decât le lăsase doctorul Losborne să creadă. Orele se scurseră una după alta și Oliver continua să doarmă un somn adânc. Se înserase de-a binelea, când doctorul cel inimos veni să le înștiințeze că bătrânul își revenise suficient cât să poată sta de vorbă cu ei. Copilul era tare bolnav, spuse el, și slăbit de la pierderea de sânge, dar cum mintea lui era atât de tulburată și preocupată de dorința de a mărturisi ceva, doctorul consideră că era mai bine să-i îndeplinească dorința, decât să-l îndemne să stea liniștit până a doua zi dimineață, cum avusese de gând să facă la început.

Întrevederea dură foarte mult. Oliver le spuse toată povestea lui, deși se oprea adesea din cauza durerii și a dorinței de a-și mai trage sufletul. Camera aceea întunecoasă căpătă un aer solemn, când vocea slabă a copilului bolnav începu să dezvăluie nesfârșitul lanț de nenorociri și suferințe care se abătuseră asupra lui. Ah! Dacă ne-am gândi, atunci când îi asuprim și nedreptățim pe semenii noștri, la erorile grave ale judecății umane, care asemenea unor nori deși și grei se ridică încet, dar sigur, către cer, pentru a se răzbuna apoi pe noi! Dacă am putea auzi măcar pentru o clipă vocile atâtor victime, pe care nicio putere nu le poate amuți, ar mai fi oare pe lume atâta suferință, mizerie, cruzime și nedreptate, cu care noi ne confruntăm de fapt în fiecare zi?

În acea noapte, Oliver avu parte de niște mâini blânde care-i potriviră perna sub cap; frumusețea și virtutea îi vegheară somnul. Copilul se simțea atât de liniștit și de fericit, încât ar fi murit așa, fără să scoată măcar un suspin.

Odată terminat interviul acela hotărâtor, Oliver fu îndemnat să se odihnească în continuare, iar doctorul, după ce-și șterse lacrimile de la ochi, mustrându-le pe de altă parte pe cele de față că sunt prea slabe, coborî scările pentru a lămuri lucrurile cu domnul Giles. Cum nu găsi pe nimeni prin camere, se gândi că poate ar fi mai nimerit să înceapă procesul chiar în bucătărie, așa că intră direct acolo.

Acolo se afla în mare adunare parlamentară toată servitorimea: femeile, domnul Brittles, domnul Giles, căldărarul (care fusese invitat special la o gustare care să-i ție de foame pe tot restul zilei, drept răsplată pentru serviciile aduse) și comisarul. Acesta din urmă avea un baston mare, un cap mare, trăsături largi, cizme imense și arăta de parcă ar fi înghițit o cantitate de bere pe măsura lui, ceea ce și făcuse de altfel.

Evenimentele din noaptea trecută încă mai erau dezbătute. Când apăru doctorul, domnul Giles tocmai povestea cu amănunte câtă prezență de spirit îi trebuise, iar domnul Brittles, cu o cană cu bere în mână, încuviința dinainte tot ceea ce spunea superiorul său.

— Stați acolo liniștit!, spuse doctorul, făcându-i semn cu mâna.

— Vă mulțumim, domnule, răspunse domnul Giles. Stăpâna a dorit să servesc personalului bere și cum n-aveam deloc chef să stau singur în cămăruța mea, ci mai degrabă chef de vorbă, am venit și eu cu ei.

Domnul Brittles scoase un murmur aprobator, dimpreună cu toți cei de față, arătându-și în acest fel recunoștința ce-o purtau domnului Giles pentru cinstea ce le-o făcuse coborând printre ei. Domnul Giles se uită în jur cu un aer protector, ca și cum ar fi vrut să-i asigure pe cei de față că, atâta vreme cât se vor purta cum trebuie, el va avea grijă de ei și nu-i va părăsi la greu.

— Cum se mai simte pacientul în seara asta, domnule?, întrebă Giles.

— Așa și așa, răspunse doctorul. Mă tem că dumneata însă ai intrat într-un mare bucluc, domnule Giles!

— Sper că nu vreți să spuneți, domnule, zise domnul Giles, tremurând, că-i pe moarte! Nu mi-aș ierta-o niciodată. N-aș curma viața unui copil, fie el chiar și Brittles, domnule, nici pentru toată argintăria din lume!

— Nu asta-i buba, spuse doctorul, cu un aer misterios. Ești cumva protestant, domnule Giles?

— Da, domnule doctor, din câte știu, răspunse Giles, îngălbenindu-se.

— Dar tu, băiete?, îl întrebă doctorul pe Brittles cu aceeași severitate.

— Doamne apără-mă și păzește-mă!, sări speriat Brittles. Eu... ca și domnul Giles.

— Atunci să-mi răspundeți amândoi, zise doctorul, fiecare pe rând! Puteți să jurați că băiatul de sus din cameră e unul și același cu cel care a intrat noaptea trecută prin ferestruică? Acuma, să aud, jurați!

Doctorul, care era știut de toți ca unul dintre cei mai blânzi oameni din lume, pusese întrebarea cu un ton așa de furios și amenințător, încât Brittles și Giles, care erau cam amețiți de la bere și de la atâta agitație câtă fusese, se uitau unul la altul stupefiați.

— Fii foarte atent la răspunsul lor, domnule comisar, spuse cu solemnitate doctorul, făcând semne de amenințare cu arătătorul și lovindu-se apoi cu el peste nas, pentru ca efectul să fie și mai impresionant. S-ar putea să iasă ceva din treaba asta, mai devreme decât vă așteptați.

Comisarul încercă să-și ia un aer cât mai demn cu putință, drept care își apucă bastonul, semnul funcției sale, baston ce stătuse până atunci rezemat în colțul de lângă cămin.

— E doar o simplă chestiune de identificare, le spuse doctorul.

— Da, sigur că da, domnule, răspunse comisarul, tușind violent, căci dăduse pe gât berea în prea mare grabă și o parte din ea o luase pe altă cale.

— Avem de-a face deci cu o spargere aicea, zise doctorul, și doi oameni zăresc pentru o clipă, prin fumul lăsat de praful

de pușcă, în întunecimea și zăpăceala generală, un copil. Iată că nu mai târziu de câteva ore după asta, dimineața, un băiat se prezintă la ușa aceleiași case și, doar pentru că are brațul bandajat, acei oameni îl tratează cu brutalitate, ceea ce-i pune viața în pericol, și apoi jură că acel copil e hoțul. Acum, întrebarea pe care ne-o punem este dacă ei aveau dreptate să se poarte astfel și, dacă nu, în ce situație se pun ei atuncea.

Comisarul dădu din cap încuviințând și se întrebă: dacă nici aceea nu e lege, apoi ce ar putea fi?

— Eu vă mai întreb o dată, tună doctorul, puteți sub jurământ să identificați copilul?

Brittles se uita cu îndoială la domnul Giles, domnul Giles se uita cu îndoială la Brittles, comisarul își puse mâna după ureche ca să audă mai bine răspunsul, cele două femei și căldărarul se aplecară înainte ca să asculte, doctorul se uita atent în jur, când, deodată, sună clopotul de la poartă și în același timp se auzi și huruitul unor roți.

— Sticleții!, strigă Brittles, părând că răsuflă ușurat.

— Cum le-ai zis?, întrebă doctorul, tulburat și el.

— Polițiștii din Bow Street, adică, răspunse Brittles, luând un șfeșnic în mână. Domnul Giles și cu mine am trimis după ei azi-dimineață.

— Ce?, răcni doctorul.

— Da, continuă Brittles, le-am trimis înștiințare prin vizitiul diligenței și acuma chiar ne miram că nu mai sosesc.

— A! Așa ați făcut deci? La naiba cu diligențele astea, cu încetineala lor cu tot, asta este, zise doctorul, ieșind pe ușă.

Capitolul 31

Implică o poziție critică

Cine-i acolo?, întrebă Brittles, crăpând doar puțin ușa fără să scoată lanțul, și făcând efort să vadă afară, în timp ce apăra cu mâna flacăra lumânării.

— Deschideți, răspunse o voce de afară. Suntem ofițerii din Bow Street. Ați trimis după noi azi dimineață.

Venindu-i inima la loc în momentul în care auzi acestea, Brittles deschise larg ușa și se trezi în fața unui om cu înfățișare impunătoare, îmbrăcat într-o haină lungă, om ce păși înainte fără să spună nimic și-și șterse picioarele de preș, ca la el acasă.

— Poți trimite pe cineva să-l ajute pe colegul meu care a rămas să păzească trăsura, tinere? Este pe undeva vreun adăpost unde să o putem ține pentru 5-10 minute?

Brittles îi spuse că da și îi și arătă cu degetul clădirea. Omul se-ntoarse la poartă și-și ajută tovarășul să-și pună la adăpost trăsura, în timp ce Brittles le ținea lumânarea și-i privea cu mare admirație. După asta, se întoarseră în casă, unde fură poftiți într-un salonaș. Aici își scoaseră paltoanele și pălăriile, dând la iveală adevărata lor înfățișare.

Cel ce bătuse la ușă era un om bine făcut, de statură mijlocie, cam la 50 de ani, cu părul negru, lucios, favoriți scurți, față rotundă și niște ochi iscoditori. Celălalt era un roșcovan ciolănos, cam urât la față și cu un nas cârn, care-i dădea un aer de-a dreptul sinistru.

— Spune-i stăpânului dumitale că Blathers şi Duff sunt aici, zise cel dintâi, trecându-şi mâna prin păr şi aşezând pe masă o pereche de cătuşe. A!, bună seara, domnule. Am putea schimba câteva vorbe între patru ochi?

Cuvintele erau adresate domnului Losberne, care tocmai apăruse. Îi făcu semn lui Brittles să iasă afară şi le invită pe cele două doamne înăuntru, închizând uşa după ele.

— Doamna este stăpâna casei, spuse domnul Losberne, arătând spre doamna Maylie.

Domnul Blathers se înclină şi, fiind poftit să ia loc, îşi trase un scaun, îşi puse pălăria pe podea şi îi făcu semn lui Duff să facă acelaşi lucru. Acesta din urmă se pare că nu era obişnuit cu înalta societate, sau poate nu se simţea în largul lui într-o asemenea companie, aşa că se aşeză destul de stânjenit.

— Şi acum să vorbim despre furt, domnule. Care sunt circumstanţele în care s-a întâmplat?, întrebă poliţistul.

Doctorul, care părea că doreşte să câştige timp, povesti pe îndelete şi cu lux de amănunte toată întâmplarea, în timp ce domnii Blathers şi Duff păreau că înţeleg şi îşi făceau din când în când semne din cap.

— Nu mă pot pronunţa deocamdată, înainte de a face cercetările de rigoare, zise Blathers, dar după umila mea părere, şi cred că nu mă înşel, lovitura n-a fost comisă de un mârlan. Ce zici, Duff?

— Cu siguranţă că nu, răspunse Duff.

— Şi ca să traducem cuvântul mârlan şi pentru doamnele de faţă, presupun că înseamnă că acela care a dat lovitura nu era un om de la ţară?, întrebă Losberne zâmbind.

— Întocmai, domnule, răspunse Blathers. Asta e tot ce ne puteţi spune despre furt, domnule?

— Da, asta-i tot, răspunse doctorul.

— Dar ce-i cu băiatul acela despre care tot vorbesc servitorii?, mai întrebă Blathers.

— A, nimic!, răspunse doctorul. Unui servitor speriat i s-a năzărit că băiatul ar fi participat la jaf. E doar o absurditate.

— Asta n-ar fi greu de dovedit, observă Duff.

— Ce spune colegul meu e foarte adevărat, încuviinţă Blathers, dând din cap aprobator şi jucându-se distrat cu

cătuşele, ca şi cum ar fi fost o pereche de castaniete. Cine-i băiatul de fapt? De unde vine? Ce spune el despre toată povestea asta? Doar n-o fi căzut din cer?

— Desigur că nu, răspunse doctorul, privind cu neliniştе spre doamne. Ştiu toată povestea lui, dar despre asta vom vorbi imediat. Probabil doriţi să vedeţi mai întâi pe unde au încercat să intre hoţii.

— Cu siguranţă, încuviinţă domnul Blathers, mai întâi facem cercetări la faţa locului, apoi îi interogăm pe servitori. De obicei aşa se procedează, ştiţi.

Se aduseră lumini, iar domnul Blathers şi Duff, însoţiţi de comisarul local, de Brittles şi Giles, într-un cuvânt de toată casa, intrară cu toţii într-o cameră mică de la capătul culoarului şi se uitară pe fereastră; după asta, au mers afară, au înconjurat peluza şi au privit pe fereastră înăuntru. Apoi au cerut o lumânare ca să inspecteze oblonul şi un felinar ca să găsească urmele paşilor, iar la urmă au cerut o furcă pentru a scormoni tufişurile. După toate astea şi printre spectatorii curioşi, ei intrară în sfârşit din nou în casă. Acum Giles şi Brittles au fost nevoiţi să-şi povestească rolurile din noaptea precedentă şi au dat o reprezentaţie melodramatică pe care o repetară de vreo şase ori. Prima dată s-au contrazis numai într-un singur loc, iar până la sfârşit au ajuns să se contrazică în douăsprezece locuri. Când se ajunse în acest punct, Blathers şi Duff îi dădură pe toţi afară şi ţinură o consfătuire atât de misterioasă şi solemnă, încât faţă de aşa ceva, un consult de doctori vestiţi, discutând şi cea mai dificilă problemă medicală, ar părea un joc de copii.

În tot acest timp, în camera de alături, doctorul se plimba încolo şi-ncoace încurcat, iar doamna Maylie şi Rose îl priveau îngrijorate.

— Pe cuvântul meu, spuse domnul Losberne oprindu-se deodată în loc, după un impresionant număr de ture, că nu mai ştiu ce-i de făcut.

— Sunt sigură, zise Rose, că dacă le-am spune povestea adevărată a bietului băiat, ar fi suficient ca să nu-l mai bănuiască.

— Mă îndoiesc, dragă domnişoară, zise doctorul dând din cap, nu cred că l-ar dezvinovăţi în ochii acestor oameni, şi nici în ochii unor funcţionari mai înalţi în grad. Ce hram poartă el de fapt, s-ar întreba ei, e un fugar? De altfel, povestea lui, judecată mai serios, nu prea stă-n picioare.

— Dar dumneata o crezi, nu-i aşa?, îl întrerupse Rose.

— Eu o cred, deşi e cam ciudată, urmă doctorul, şi poate că sunt un mare naiv că o cred; dar aceasta nu e o poveste pe care un poliţist cu experienţă s-o poată crede.

— De ce nu?, întrebă Rose

— Iată de ce, scumpa mea interlocutoare, răspunse doctorul. Pentru că povestea aceasta, văzută prin ochii lor, are mai multe puncte neclare decât clare. El poate dovedi doar întâmplările care îi sunt nefavorabile şi nimic din ceea ce i-ar fi favorabil. La naiba cu ăştia, ei vor să cerceteze de-a fir a păr totul şi nu vor lua nimic din ce spune el drept bun. Pe de altă parte, după cum spune el singur, a fost mai mult timp tovarăş cu hoţii; a fost prins şi dus în faţa comisarului de poliţie, acuzat fiind de furtul unei batiste din buzunarul unui domn; a fost răpit apoi de la locuinţa acelui domn şi dus într-un loc despre care nu poate da nicio lămurire şi nici nu are habar pe unde ar putea fi. E adus la Cherstey de nişte oameni care se pare că s-au pus pe capul lui şi, cu sau fără voia lui, îl împing pe o fereastră într-o casă ca să fure, iar acolo, chiar în clipa în care voia să dea alarma celor dinăuntru şi să facă astfel singurul lucru care l-ar putea reabilita, îi iese în cale ca din senin o namilă de majordom care-l împuşcă! Ca şi cum toate i-ar fi stat împotrivă. Nu-ţi dai seama că de fapt aşa stau lucrurile?

— Bineînţeles că-mi dau seama, răspunse Rose şi zâmbi la patosul cu care doctorul povestea. Totuşi nu văd nimic care să-l încrimineze pe băiat.

— De bună seamă că nu, zise doctorul. De aia vă străluces vouă ochii! Voi nu puteţi vedea clar nici în bine, nici în rău, voi luaţi de bună doar o latură a problemei, întotdeauna prima care vi se prezintă de fapt.

După ce formulă această reflecţie izvorâtă din experienţa sa, doctorul îşi băgă mâinile în buzunare şi începu din nou să

străbată camera în lung şi-n lat, de data asta şi mai repede ca înainte.

— Cu cât mă gândesc mai bine, cu atât îmi dau seama că dacă poliţiştii ar fi puşi la curent cu povestea copilului, n-am avea decât nesfârşite necazuri şi dificultăţi. Sunt sigur că nu l-ar crede, chiar dacă vâlva şi publicitatea din jurul bănuielilor ar putea să coste şi să strice planurile dumneavoastră generoase de a-l salva din necaz pe copil.

— Ce-i de făcut atunci?, strigă Rose. Doamne! Doamne! De ce-or fi trimis ei după oamenii ăştia?

— Da chiar, de ce?, zise doamna Maylie. Eu nu i-aş fi chemat pentru nimic în lume!

— Tot ce ştiu, zise domnul Losberne, aşezându-se cu un fel de linişte disperată, e că trebuie să încercăm s-o scoatem la capăt cu îndrăzneală. Avem un scop nobil, asta e scuza noastră. Băiatul are febră şi nu e în stare să vorbească, asta e în avantajul nostru. Să facem tot ce putem şi dacă iese rău, măcar să nu fie din vina noastră... Intră!

— Iată ce este, domnule, zise Blathers intrând în cameră, urmat de Duff şi închizând uşa cu grijă. Nu a fost o lovitură pusă la cale...

— Ce dracu' înţelegi dumneata prin lovitură pusă la cale?, întrebă nervos doctorul.

— Noi numim o lovitură pusă la cale, doamnelor, zise Blathers, întorcându-se spre ele, cu oarecare milă pentru neştiinţa lor, şi cu dispreţ pentru cea a doctorului, atunci când iau parte şi servitorii.

— Dar nimeni nu i-a bănuit pe ei în cazul de faţă, spuse doamna Maylie.

— Posibil, doamnă, răspunse Blathers, asta nu înseamnă că nu s-ar putea să fie amestecaţi, totuşi.

— Ba e cu atât mai mult posibil, adăugă Duff.

— Noi credem că jaful a fost pus la cale de nişte orăşeni, îşi continuă raţionamentul Blathers, se cunoaşte că aveau stil.

— Da, bine ticluit totul, observă Duff cu jumătate de glas.

— Au fost doi, zise Blathers, şi aveau şi un copil cu ei. Lucrul ăsta reiese foarte clar, având în vedere mărimea ferestrei. Asta-i tot ce se poate spune până în acest moment.

Vom sta imediat de vorbă cu băiatul pe care-l aveți sus, dacă nu vă supărați.

— Dar poate ar fi bine să li se servească ceva de băut mai întâi, doamnă Maylie, spuse doctorul cu fața luminată deodată, ca și cum i-ar fi venit o idee salvatoare.

— Da, sigur că da, exclamă Rose, nerăbdătoare. Chiar acum dacă doriți.

— Vă foarte mulțumim, domnișoară!, zise Blathers, ștergându-se la gură cu mâneca hainei. Meseria asta a noastră ne cam ține pe uscat. Dați-ne ce aveți și dumneavoastră la îndemână. Nu vă deranjați pentru noi.

— Ce să fie deci?, întrebă doctorul, urmând-o pe fată la bufet.

— O tărie mică, domnule, dacă se poate, răspunse Blathers. Am cam înghețat de frig de la Londra până aici. Cred că ne-ar fi de ajutor să ne mai încălzim niței.

Această comunicare interesantă era adresată doamnei Maylie, care o primi cu grație. În acest timp, doctorul se furișă pe ușă afară.

— Ah!, făcu Blathers, luând paharul între degetul mare și arătător, în loc să-l ia de picioruș, și ținându-l în dreptul pieptului. Am văzut multe de astea la viața mea.

— Cum ar fi spargerea din fundătura de la Edmonton!, zise Duff, vrând să împrospăteze memoria colegului său.

— Cred că era cam aceeași situație ca aici, își aminti Blathers. O lovitură dată de Conkey Chickweed, dacă nu mă înșel!...

— Întotdeauna dai vina pe el, răspunse Duff. A fost însă Răzgâiatul, îți spun eu. Conkey n-a avut de-a face cu ea cum n-am avut eu.

— Ei, mai slăbește-mă!, spuse Blathers. Eu știu mai bine. Dar îți mai amintești tu când i-au furat banii chiar lui Conkey? Ce mai scandal! Nici în romane nu întâlnești așa ceva.

— Cum a fost?, întrebă Rose, dornică să încurajeze orice semn de bună-dispoziție a musafirilor nedoriți.

— A fost un furt cum nu s-a mai pomenit vreodată, spuse Blathers. Era unul Conkey Chickweed...

— Conkey înseamna Năsosul, doamnă, îl completă Duff.

— Cred că domnișoara știe asta!, făcu Blathers. Nu mă mai întrerupe, dom'le. Acel Conkey, domnișoară, avea o cârciumă lângă Buttelbridge și o pivniță unde veneau mulți lorzi tineri ca să vadă lupte de cocoși, jocuri cu câini și altele. Și nu era deloc rău organizată treaba, pot să vă spun fiindcă mă duceam destul de des pe acolo. Pe atunci Conkey nu făcea încă parte din tagma hoților. Și într-o noapte i s-au furat 327 de guinee pe care le ținea într-un sac de pânză. I-au fost furați din dormitor banii, spunea el, de un om înalt cu plasture negru pe ochi ce se ascunsese sub pat și după furt sărise pe fereastră de la etajul întâi. A fost iute tare, omul. Dar și Conkey era iute; trezit din somn de zgomot, a sărit din pat și a tras după el cu arma, sculând toți vecinii. Și ce hărmălaie a mai fost; apoi când oamenii s-au uitat mai atent au crezut că Conkey îl rănise pe hoț, asta după urmele de sânge care ajungeau până departe, la un gard, unde deodată dispăreau. Oricum, hoțul a scăpat cu banii, iar pierderea aceasta l-a ruinat pe Conkey cârciumarul, așa că numele lui a apărut prin ziare pe lista falițiilor. S-au strâns tot felul de fonduri pentru ajutorarea bietului om, care-și pierduse mințile de supărare și vreo trei-patru zile a rătăcit pe străzi, smulgându-și părul din cap, în asemenea hal de disperare încât lumea se temea să nu-și ia zilele. Într-o zi, a apărut ca o furtună la comisariatul de poliție și a avut o întrevedere între patru ochi cu magistratul, care, după un timp, l-a chemat pe Jem Spyers (Spyers era un agent de nădejde) și i-a spus să meargă împreună cu domnul Chickweed să prindă presupusul hoț care-i spărsese casa. „Închipuie-ți, Spyers, că l-am văzut ieri dimineață, trecând prin fața ușii mele", zise Chickweed. „De ce nu l-ai înșfăcat de guler?", întrebă Spyers. „Eram atât de surprins de parcă eram cu mâinile și picioarele legate –spuse bietul om –dar cred că vom putea să-l prindem, căci a trecut din nou aseară între orele zece și unsprezece."

De îndată ce auzi asta, Spyers își luă schimburi curate și un pieptene, pentru cazul în care ar fi trebuit să lipsească vreo două zile. Apoi merse și se așeză la una din ferestrele cârciumii, în spatele unei draperii roșii, cu pălăria pe cap, gata să se repeadă afară în orice clipă. Fuma din pipa sa, noaptea târziu, când îl aude deodată pe Chickweed urlând: „Săriți!

Puneți mâna pe criminal!" Spyers se repezi afară și-l văzu doar pe Chickweed fugind pe stradă și strigând în gura mare. Spyers fugea acuma după el; Chickweed fugea înainte, lumea fugea în toate părțile, fiecare strigând în legea lui „Hoții!" și Chickweed striga întruna, mai tare ca toți, ca un turbat. Spyers îl pierdu din ochi o clipă la o cotitură, se uită în jur, văzu un grup mic de oameni și se repezi întrebând „Care-i?" „La naiba! – zise el – l-am scăpat!"

Ciudată întâmplare, dar chiar nu mai era nici urmă de hoț. Drept urmare, toți se întoarseră la cârciumă. A doua zi dimineața, Spyers se așeză iar în același loc, în spatele aceleiași perdele, și se uită să vadă trecând un bărbat înalt cu plasture negru pe un ochi, numai că începură să-l usture tare ochii, la un moment dat. Nemaiputând răbda, îi închise o clipă ca să-i odihnească; și ca un făcut, chiar în momentul acela îl auzi pe Chickweed zbierând din nou: „Uite-l!" Se repezi iar afară și o porni după Chickweed care era deja la jumătatea străduței; și, după ce alergară de două ori mai mult decât în ziua trecută, îl pierdură și de data asta pe hoț. Același lucru se mai întâmplă încă de vreo două-trei ori, până ce o jumătate din mahala răspândise bârfa cum că pe domnul Chickweed l-ar fi prădat diavolul însuși, care acuma se juca cu el, iar cealaltă jumătate susținea că bietul Chickweed pur și simplu o luase razna de supărare.

— Și Jem Spyers ce spunea?, întrebă doctorul, care se întorsese în cameră puțin după începutul povestirii.

— Jem Spyers, continuă polițistul, n-a spus multă vreme nimic, dar era atent la toate, fără să pară că face asta, ca dovadă că-și cunoștea bine meseria. Dar într-o bună dimineață intră în cârciuma omului și, scoțându-și tabachera, zise: „Chickweed, am descoperit cine a săvârșit furtul aici." „Chiar?", zise Chickweed. „Ah! Dragă Spyers, ajută-mă să mă răzbun, ca să mor și eu liniștit! Dragul meu Spyers, unde-i nemerniculˀ" „Haide, zise Spyers, oferindu-i o priză de tabac, termină odată comedia asta! Chiar dumneata ai făcut-o." Așa și era, și-n acest fel câștigase o sumă destul de frumușică de bani. Nu s-ar fi descoperit niciodată dacă bănuitul n-ar fi avut atâta grijă să îndepărteze bănuielile!, spuse în încheiere

domnul Blathers, punând paharul cu băutură pe masă și zornăind cătușele.

— Foarte curios, într-adevar, comentă doctorul. Acum, dacă doriți, puteți să mergeți sus.

— Cu voia dumneavoastră, domnule, răspunse Blathers. Și cei doi polițiști urcară în urma domnului Losberne, în camera lui Oliver, însoțiți de Giles care le lumina calea.

Deși dormise, Oliver arăta mai rău acuma, și se părea că febra îi sporise chiar. Cu ajutorul doctorului, izbuti să se ridice din pat timp de câteva minute. Se uita la străini fără să priceapă ce se întâmplă de fapt și fără să pară că-și amintește unde se află și ce se întâmplase mai înainte cu el.

— Acesta, zise domnul Losberne, cu voce joasă și totuși foarte hotărâtă, este băiatul care a fost rănit din greșeală de un glonț, pe când se juca cu alți copii în grădina domnului, cum îi zice?!, care locuiește pe undeva, pe aici, în spatele casei. Copilul a venit la noi, azi dimineață, să ceară ajutor, numai că acest talentat domn, care ține acum lumânarea, a pus imediat mâna pe el și l-a și maltratat, ceea ce i-a pus serios viața în pericol, după cum pot eu însumi să confirm, ca doctor.

Domnii Blathers și Duff se uitară la Giles, astfel recomandat de doctor, iar majordomul, zăpăcit, se uită de la ei spre Oliver, de la Oliver la domnul Losberne, cu un amestec amuzant de spaimă și perplexitate.

— Presupun că n-ai de gând să negi?, spuse doctorul, culcându-l din nou cu grijă pe Oliver.

— Am făcut totul pentru binele... Așa am crezut, domnule, răspunse Giles. Eram convins că e băiatul lor, altfel nu m-aș fi atins de el. Nu sunt un om fără inimă, domnule.

— Ce băiat ziceai că ai crezut că e?, întrebă ofițerul cel mai în vârstă.

— Băiatul spărgătorilor, domnule!, răspunse Giles. Fără doar și poate că... că aveau un copil cu ei.

— Da? Acuma crezi și dumneata asta?, întrebă același ofițer.

— Ce să cred?, răspunse Giles, uitându-se cu o privire pierdută la polițist.

— Că e acelaşi copil, cap-pătrat ce eşti!, repetă Blathers, cu nerăbdare.

— Nu ştiu, dreptu să vă spun că nu mai ştiu, spuse cu o voce slabă Giles, n-aş putea să jur.

— Dar părerea dumitale care-i?, întrebă Blathers.

— Nu mai ştiu ce să cred, răspunse bietul Giles. Parcă nu ar fi acelaşi copil; sunt aproape sigur că nu-i acelaşi, totuşi. Dumneavoastră ştiţi prea bine că nu poate fi.

— Omul acesta a băut?, întreba Blathers, întorcându-se către doctor.

— Eşti un nătăfleţ, spuse Duff, adresându-se lui Giles, cu profund dispreţ.

În timpul acestui scurt dialog, domnul Losberne luase pulsul bolnavului. Sculându-se acum de pe scaunul de lângă pat, îi înştiinţă pe domnii poliţişti că, dacă mai au vreo îndoială în această privinţă, pot să meargă în camera alăturată ca să-l ancheteze pe Brittles.

Acceptând propunerea, poliţiştii trecură în altă cameră, unde îl invitară şi pe Brittles; acesta reuşi să se încurce, nefăcând altceva decât să-l bage şi pe respectabilul lui superior într-o aşa mare încurcătură de contraziceri şi imposibilităţi noi, încât nu izbuti să limpezească altceva decât doar faptul că se înşelase cu totul şi să declare că n-ar putea recunoaşte băiatul chiar dacă l-ar avea în faţa ochilor. Crezuse că era Oliver, fiindcă aşa spusese domnul Giles, dar la fel ca domnul Giles, cu cinci minute în urmă, mărturisise în bucătărie că tare-i era teamă că se grăbise să tragă această concluzie.

Printre alte bănuieli care mai de care mai interesante, se puse întrebarea dacă domnul Giles chiar rănise pe cineva; cercetând astfel pistolul cu care declarase că a tras, îl găsiră încărcat doar cu pulbere şi înfundat cu hârtie maronie. Descoperirea îi ului pe toţi, în afară de doctor, care extrăsese un glonţ din trupul rănitului cu doar zece minute mai înainte, dar cel mai uluit dintre toţi fu Giles care, după ce fusese chinuit câteva ceasuri de teama de a fi rănit mortal o fiinţă omenească, se agăţă acum cu toată fiinţa lui de ideea cea nouă şi o susţinu cu fervoare. În cele din urmă, poliţiştii, cărora nu le păsa prea mult de situaţia lui Oliver, lăsară în casă pe comisarul din Chertsey şi se duseră să doarmă peste noapte în oraş, promiţând că se vor întoarce a doua zi dimineaţa.

În dimineaţa următoare apăru deja zvonul că doi oameni şi un băieţaş fuseseră arestaţi în împrejurări suspecte peste noapte şi duşi la închisoarea din Kingston; aşa că domnii Blathers şi Duff se porniră pe dată într-acolo. Singurele circumstanţe care-i încriminau pe respectivii se reduceau la faptul că fuseseră descoperiţi dormind sub o căpiţă de fân; ceea ce este fără îndoială o mare crimă, dar care nu-i pedepsită decât cu închisoarea şi pe care ochii îndurători ai legii englezeşti şi aplecarea plină de înţelegere pentru supuşii ei n-o socotea suficientă, în lipsă de altă dovadă, pentru a stabili că acel sau acei oameni care au fost găsiţi dormind sunt vinovaţi de furt prin spargere şi merită, prin urmare, pedeapsa cu moartea. Iată de ce domnii Blathers şi Duff trebuiră să se întoarcă de unde plecaseră.

Pe scurt, după o nouă examinare a faptelor şi nesfârşite discuţii despre subiect, se hotărî că un magistrat de prin zonă avea să încaseze o cauţiune, iar doamna Maylie şi domnul Losberne aveau să răspundă de Oliver în cazul în care ar fi căutat de poliţie. Blathers şi Duff fură răsplătiţi cu vreo câteva guinee, şi apoi se întoarseră la Londra, fiecare cu părerea lui în legătură cu excursia aceasta. Duff, după o cercetare mai matură a tuturor circumstanţelor furtului, înclină mai degrabă să creadă că încercarea de spargere fusese pusă la cale de Răzgâiatul. Cât despre Blathers, el atribuia tot meritul vestitului Conkey Chickweed.

Încetul cu încetul, Oliver începu să-şi revină şi să prindă puteri, sub îngrijirile atente şi reunite ale doamnei Maylie, ale Rosei şi ale bunului doctor Losborne. Dacă cerul aude rugile fierbinţi ale inimilor pline de recunoştinţă (ce rugăciuni ar putea avea mai multă trecere!), atunci binecuvântările orfanului trebuie să fi coborât în sufletele binefăcătorilor lui, răspândind dragoste şi fericire.

Capitolul 32

Despre viața fericită pe care o începe Oliver alături de bunii lui prieteni

Suferințele lui Oliver nu fură nici puține și nici ușoare. Pe lângă durerea stăruitoare pricinuită de brațul rupt, frigul și umezeala pe care fusese silit să le îndure înainte i-au crescut febra, care de altfel l-a ținut mai multe săptămâni, vlăguindu-i trupul. Dar în cele din urmă, încet, a prins puteri atâta cât să spună printre lacrimi cât de mișcat era de bunătatea celor două doamne și cât de mult spera ca după ce se va simți mai bine să poată face ceva pentru a le arăta recunoștința lui; ceva care să le arate cât de plină era inima lui de dragoste și devotament, ceva care să le demonstreze că bunătatea lor fără margini nu a fost în zadar și că băiatul sărman, pe care mila lor îl scăpase de mizerie și de moarte, era gata să le fie de folos din tot sufletul.

— Bietul de el!, spuse Rose, după ce Oliver se chinuise să rostească cele câteva vorbe de mulțumire. Vei avea destule ocazii să ne mulțumești pentru binele făcut, dacă dorești. Noi vom pleca la țară și mătușa mea vrea să ne însoțești. Liniștea, aerul curat, toate bucuriile și frumusețile primăverii te vor face bine în câteva zile. Ne vei putea fi de folos în o sută de feluri, atunci când vei fi în stare să suporți oboseala.

— Oboseala!, spuse Oliver. Vai!, doamnă, de-aș putea munci pentru dumneavoastră! Ce n-aș da să vă pot stropi florile, să vă îngrijesc păsărelele, să alerg încolo și încoace de dimineața până seara, dacă aș ști că asta vă poate mulțumi!

— Ba n-ai să dai nimic, zise domnișoara Maylie, zâmbind. După cum ți-am mai spus, îți vom da tot felul de sarcini și dacă ai face și numai jumătate din ceea ce dorești tu să faci pentru noi, să știi că mă vei face foarte fericită.

— Fericită, domnișoară!, strigă Oliver. Ce drăguț din partea dumneavoastră să-mi spuneți asta!

— Ai să mă faci chiar mai fericită decât crezi, zise tânăra fată. Numai la gândul că iubita mea mătușă a putut să salveze pe cineva din nenorocirea pe care mi-ai descris-o, și mi se umple sufletul de bucurie. Iar să mai știu că acela care i-a stârnit bunătatea și mila este sincer recunoscător și devotat, m-ar face mai fericită decât îți poți tu imagina. Mă înțelegi?, întrebă ea, uitându-se la figura gânditoare a lui Oliver.

— Da, sigur, domnișoară, răspunse cu entuziasm Oliver, dar mă gândeam că sunt nerecunoscător chiar acuma.

— Față de cine?, întrebă tânăra fată.

— Față de domnul cel bun și bătrân a menajeră, care au avut atâta grijă de mine, răspunse Oliver. Dacă ar ști ce fericit sunt acum, sigur s-ar bucura.

— Nu mă îndoiesc de asta, urmă binefăcătoarea lui Oliver, iar domnul Losberne a avut bunătatea să promită că de îndată ce vei putea suporta călătoria, te va duce să-i vizitezi.

— Adevărat, domnișoară?, strigă Oliver, cu fața luminată de veste. N-o să mai pot de bucurie când o să-i văd din nou!

La scurt timp după asta, Oliver se îndreptă destul ca să poată suporta oboseala unei astfel de deplasări, așa că într-o bună dimineață plecă împreună cu domnul Losberne într-o trăsurică aparținând doamnei Maylie. Când ajunseră însă la Chertsey Bridge, Oliver deveni deodată palid și scoase un țipăt.

— Ce-o fi cu băiatul?, strigă cu vocea lui repezită doctorul. E ceva ce ai văzut? Ai auzit poate? Ori ai simțit ceva?

— Aia, domnule!, răspunse speriat Oliver, arătând cu mâna prin fereastra trăsurii. Casa aceea!

— Da, văd, ce-i cu ea? Oprește, aici vizitiule! Ce e cu casa aia, tinere?

— Hoții... e casa în care m-au adus!, șopti Oliver.

— Ei, drăcie!, strigă doctorul. Hei! Deschide repede să ies!

Dar înainte ca vizitiul să apuce să coboare de pe capră, doctorul sărise deja din trăsură, și alergând până la casa pustie, începu să bată cu piciorul în ușă ca un nebun.

— Hei, zise un om urât și cocoșat, deschizând ușa atât de brusc, încât doctorul aproape căzu peste el în holul de la intrare, ce se întâmplă aici?

— Ce se întâmplă, urlă doctorul luându-l de guler fără a mai sta prea mult pe gânduri. Se întâmplă ceva care se numește hoție.

— S-ar putea să se întâmple chiar și o crimă, răspunse cocoșatul netulburat, dacă nu-ți iei mâinile de pe mine, auzi?

— Aud, răspunse doctorul scuturându-l bine pe om, unde dracu-i ăla, cum l-o fi chemând pe ticălos, Sikes, așa, unde-i Sikes, tâlharule?

Cocoșatul se holbă acuma la doctor cu un amestec de mirare și indignare, apoi smulgându-se din strânsoarea doctorului, îl împroșcă pe acesta cu niște injurături cumplite și se retrase în casă. Dar înainte de a putea închide ușa, doctorul intrase deja în hol, fără a-i mai adresa vreo vorbă. Privi în jur cu îngrijorare; nicio mobilă, niciun suflet, nimic care să se potrivească descrierii făcute de Oliver.

— Ce-i?, zise cocoșatul, care-l studiase din cap până-n picioare. Ce-i asta să intri așa violent în casa mea? Ai de gând să mă jefuiești, ori poate să mă omori, spune!

— Ai mai pomenit vreodată pe cineva să vină într-o trăsură cu doi cai ca să fure, strigoi bătrân și caraghios ce ești!, spuse doctorul iute din fire.

— Atunci, ce vrei?, întrebă cocoșatul. Șterge-o de aici înainte să-ți fac de petrecanie, fir-ai afurisit!

— Am să plec atunci când am să vreau eu, spuse domnul Losberne, trăgând cu ochiul în cealaltă cameră, care nici ea nu semăna mai mult ca prima cu descrierea lui Oliver. Las' că ne-om mai întâlni noi pe-afară, prietene!

— Așa, deci?, rânji într-un dinte cocoșatul. Dacă ai nevoie de mine vreodată, aici mă găsești. Doar n-am trăit eu singur cuc 25 de ani, ca să mă sperie unul ca tine! Ai să plătești pentru asta! Ai să mi-o plătești!

Spunând aceasta, mica pocitanie scoase un strigăt şi începu să danseze ca şi cum şi-ar fi ieşit din minţi.

— Mă simt cam ridicol, murmură doctorul pentru sine. S-o fi înşelat băiatul. Ia asta, bag-o în buzunar şi încuie-te iar înăuntru! Spunând asta, îi aruncă cocoşatului un ban de argint şi se întoarse la trăsură.

Omul se luă după el până la portieră, blestemând şi injurând nevoie mare, dar când doctorul se întoarse ca să vorbească vizitiului, cocoşatul se uită în trăsură şi dând cu ochii de Oliver îi aruncă acestuia o privire atât de aprigă şi duşmănoasă, încât Oliver n-o putu uita nici treaz, nici în somn luni de zile după asta. Continuă astfel seria lui de blesteme şi injurături până ce vizitiul se sui pe capră, dar chiar când se îndepărtară deja il văzură tot bătând din picioare şi smulgându-şi părul din cap într-un acces de furie adevărată sau simulată.

— Sunt un dobitoc, zise doctorul după o lungă tăcere. Ştiai asta, Oliver?

— Nu, domnule.

— Atunci ţine minte, să ştii pentru altă dată. Un dobitoc, repetă doctorul după un alt răgaz de tăcere de câteva minute. Păi chiar dacă ar fi fost casa cu pricina şi i-aş fi găsit pe indivizii pe care-i căutam, ce aş fi putut face eu singur? Şi chiar de aş fi avut şi vreun ajutor, nu văd ce mare brânză aş fi putut face, decât să mă fac de râs. Dar cred că tot mi-a folosit la ceva. Mereu mă bag în tot felul de istorii, fiindcă nu mă pot abţine, şi asta ar trebui să-mi fie de învăţătură.

E drept că simpaticul nostru doctor chiar reacţionase sub imperiul primului impuls mai toată viaţa sa, dar nu era cazul să se blameze, atâta vreme cât nu numai că nu intrase în mari bucluceri şi neplăceri, ci din contra, îşi câştigase stima şi respectul celor care îl cunoşteau. Dacă e să spunem adevărul gol-golut, e drept că îşi ieşise din fire vreo câteva minute, şi asta fiindcă fusese dezamăgit că nu descoperise dovezi care să arate adevărul spuselor lui Oliver atunci când se ivise această ocazie. Dar îşi reveni repede, şi văzând că Oliver îi răspundea la întrebări tot atât de clar şi logic, dar mai ales că părea aşa sincer, se hotărî că băiatul merită toată încrederea lui.

Cum Oliver ştia numele străzii pe care locuia domnul Brownlow, nimeriră uşor acolo; când trăsura ajunse la colţul străzii, inima băiatului începu să-i bată cu atâta putere că aproape rămase fără respiraţie.

— Acuma, băiete, care e casa?, întrebă doctorul.

— Aceea! Aceea!, răspunse Oliver, arătând nerăbdător cu mâna pe fereastră. Casa cea albă. Haideţi mai repede, vă rog! Îmi vine să mor, aşa de tare tremur!

— Haide acuma, spuse doctorul impresionat, bătându-l pe umăr. Ai să-i vezi imediat, iar ei se vor bucura să te revadă sănătos.

— Oh! Aşa sper şi eu!, strigă Oliver. Au fost atât de buni cu mine, că nici nu am cuvinte să spun!

Trăsura mai merse o bucată de drum, după care se opri. Nu, nu asta era casa, ci următoarea. Mai merseră puţin şi se opriră iar. Oliver se uită în sus spre ferestre cu lacrimi de bucurie rostogolindu-i-se pe faţă.

Dar vai! Casa cea albă era goală şi pe un geam se vedea un afiş: „De închiriat!"

— Hai să batem la uşa de alături, spuse domnul Losberne, luându-l de braţ pe Oliver. Nu ştii cumva ce s-a întâmplat cu domnul Brownlow care locuia alături?

Servitoarea nu ştia, dar s-a dus să întrebe. S-a întors imediat şi le-a spus că domnul Brownlow vânduse tot şi plecase în Indiile Occidentale cu vreo şase săptămâni în urmă.

Oliver îşi împreună mâinile şi se lăsă fără putere pe spate.

— A plecat şi menajera?, întrebă doctorul după un moment de pauză.

— Da, domnule, răspunse servitoarea. Domnul cel bătrân, menajera şi încă un domn, prieten de-al domnului Brownlow, au plecat împreună.

— Atuncea hai să ne întoarcem acasă, spuse doctorul către vizitiu, şi să nu te opreşti până nu ieşim din oraşul ăsta afurisit!

— Dar librarul, domnule?, zise Oliver. Ştiu cum se ajunge acolo, haideţi şi la el, vă rog!

— Sărmane copil, au fost destule dezamăgiri pentru o singură zi, pentru amândoi, răspunse doctorul. Dacă mai

mergem și la librar, cu siguranță vom afla că ori a murit, ori i-a ars casa, ori a fugit de-aici. Nu, direct acasă vom merge! Și ascultând astfel de primul impuls al domnului doctor, se întoarseră acasă.

Această amară dezamăgire îl mâhni tare pe Oliver, chiar în mijlocul fericirii lui. Îi făcea adesea plăcere, în timpul bolii lui, să-și închipuie ce i-ar spune domnul Brownlow și doamna Bedwin și cu câtă plăcere le-ar povesti cum zile și nopți în șir își amintea tot ce făcuseră ei pentru el și cât suferise că a fost despărțit de ei. Speranța că va veni o zi în care le va putea mărturisi totul, cum a fost răpit, i-a fost sprijin în multe din ultimele sale încercări. Iar acum, gândul că plecaseră așa de departe, convinși fiind că el era un hoț, era de nesuportat.

Întâmplarea aceasta nu schimbă însă cu nimic generozitatea binefăcătoarelor lui față de el. După alte două săptămâni, când afară începu să fie cald, iar copacii și florile se îmbrăcară în verdeață nouă, ei se pregăteau să plece de la Chertsey pentru câteva luni. După ce lăsară în grija unui bancher argintăria care stârnise lăcomia lui Fagin, și-i încredințară lui Giles și încă unui slujitor paza casei, plecară la un conac de la țară, și-l luară pe Oliver cu ele.

Cine ar putea descrie bucuria și plăcerea, tihna și liniștea pe care bolnavul le simțea în aerul acela îmbălsămat printre colinele înverzite și pădurile dese, din satul acela! Cine ar putea spune cum se întipăresc acele scene pline de pace și tihnă în sufletele unor ființe care au cunoscut numai nenorociri și locuri zgomotoase și înghesuite, și cât de adânc pătrunde în inimile lor frânte prospețimea acestei vieți? Unii oameni, care au dus o viață plină de apăsări în locuri strâmte și aglomerate și care n-au dorit niciodată o schimbare, fiindcă obișnuința devenise o a doua natură pentru ei, și care ajunseseră aproape să iubească fiecare piatră și fiecare cărămidă care alcătuiau mediul lor zilnic, chiar și astfel de oameni, trăind mereu cu amenințarea morții deasupra capului, au fost tentați măcar o dată să stea în mijlocul naturii, departe de locurile vechilor suferințe și bucurii, și au părut atunci a trece într-un alt fel de existență. Târându-se cu greu în fiecare zi către un loc verde și însorit, acești oameni au simțit trezindu-se în ei

atâtea amintiri doar uitându-se la cer și la munții, văile ori râurile din jur, încât sfârșitul le-a fost mângâiat de presimțirea raiului, așa că au intrat în mormânt la fel de liniștiți ca soarele la apus, așa cum îl văzuseră ei de la fereastra lor singuratică dispărând pentru totdeauna din fața ochilor lor slăbiți și încețoșați! Amintirile trezite de priveliștile edenice de la țară nu sunt din lumea asta și n-au nicio legătură cu gândurile ori speranțele pământești. Ele ne învață să culegem flori proaspete ca să le punem la mormintele celor dragi, ne purifică gândurile și ne reprimă sentimentele de ură, dar dincolo de toate astea, ele trezesc chiar și în mințile mai puțin reflexive o vagă și tulbure conștiință că au mai avut cândva aceste senzații și le deschide solemn porțile îndepărtate ale unor vremuri viitoare, lăsând în urmă vanitatea și păcatele acestei lumi.

Era un loc încântător acolo unde ajunseră, iar lui Oliver, care trăise până atunci în mijlocul unor mulțimi sordide, al zgomotului și al certurilor, i se părea că trăiește o altă viață. Trandafiri și caprifoi se cățărau pe zidurile casei, iedera se încolăcea în jurul copacilor, iar florile din grădină înmiresmau aerul cu parfumurile lor delicioase. În apropiere era un cimitir mic în care se puteau vedea, în locul pietrelor de mormânt, niște movilițe modeste, acoperite de mușchi și iarbă, sub care dormeau în tihnă bătrânii satului. Oliver hoinărea adesea pe acolo și, gândindu-se cu tristețe la mormântul nenorocit în care zăcea propria sa mamă, se așeza acolo și suspina fără să-l vadă nimeni; dar când își ridica ochii către cerul înalt de deasupra, nu se mai gândea că ea zace în pământ și continua să o plângă, dar nu cu un plâns amar.

Era o perioadă fericită. Zilele treceau liniștite și senine, iar nopțile n-aduceau cu ele nici teamă, nici grijă. El nu mai zăcea acuma într-o închisoare mizerabilă și nici nu se mai însoțea cu ticăloșii, nu mai știa decât de gânduri vesele și fericite. În fiecare dimineață mergea la casa unui domn bătrân, cu părul alb, care locuia lângă biserică și care-l învăța să scrie și să citească vorbindu-i cu atâta blândețe, încât Oliver făcea tot posibilul să-l mulțumească. Apoi mai ieșea la plimbare cu doamna Maylie și Rose, și le asculta vorbind despre cărți sau

se așeza într-un loc umbros, pe când Rose citea cu voce tare, iar el asculta cu nesaț, până când se lăsa întunericul și nu se mai deslușeau literele. Dar mai avea și lecții de făcut pe a doua zi, și în privința asta își dovedea toată silința, stând în odăița lui care dădea înspre grădină până se insera. Atunci doamnele îl luau din nou la plimbare, iar el asculta cu mare plăcere tot ce spuneau ele și se bucura nespus când avea ocazia să se cațere după o floare pe care o doreau sau să se întoarcă după vreun lucru pe care-l uitaseră! Când se întorceau acasă, Rose se așeza la pian și cânta o arie plăcută, sau cânta din gură, c-o voce delicată și domoală, cântece vechi, ce-i plăceau mătușii. În asemenea momente, lumânările nu erau aprinse, iar Oliver se așeza de obicei aproape de una din ferestre și asculta în extaz muzica aceea dulce.

Și când venea duminica, ce diferit o petrecea el față de cum făcea până atunci și ce fericit era! Dimineața se duceau la bisericuța aceea unde copacii își fluturau frunzele în fața ferestrelor, păsărelele cântau peste tot, iar aerul îmbălsămat intra pe ușa mică umplând locul de miresme. Oamenii săraci, așa cum se aflau, erau atât de curați și îngrijit îmbrăcați, și îngenuncheau cu atâta smerenie ca să se roage, încât era o plăcere să te afli acolo și nu o datorie. Deși nu se prea pricepeau să cânte, lui Oliver cântările enoriașilor i se păreau mai vii și mai muzicale decât toate celelalte pe care le ascultase el până atunci la biserică.

După asta se plimbau, ca de obicei, și intrau adesea să-i viziteze pe sătenii în casele lor curate. Seara, Oliver obișnuia să citească un capitol ori două din Biblie, pe care le studiase în timpul săptămânii și se simțea mai mândru și mai fericit decât dacă ar fi fost însuși pastorul, făcând aceasta.

Dimineața, pe la șase, Oliver era deja în picioare. Alerga în voie pe câmp ori se ducea până mai departe ca să culeagă flori sălbatice dintre gardurile vii, și se întorcea acasă plin de flori, cu care împodobea cu mare grijă și pricepere masa din sufragerie. Mai aducea și plante proaspete pentru păsărelele domnișoarei Maylie, cu care, așa cum îl învățase preotul satului, dichisea cu multă pricepere coliviile. După ce păsărelele erau astfel pregătite, mai făcea câte un drum prin sat, ca să dea de

pomană oamenilor nevoiași, sau când nu trebuia să facă asta, juca cricket pe pajiște. Se găsea ceva de făcut mereu, de pildă în grădină la flori, pe care învățase să le îngrijească tot de la preot, acesta fiind un grădinar iscusit. Și lucra astfel cu plăcere, până când domnișoara Rose cobora și-l umplea de laude pentru tot ce făcuse.

Așa s-au scurs trei luni, trei luni care și în viața celor mai norocoși oameni ar fi fost trei luni de fericire netulburată, dar care pentru Oliver au fost fericirea însăși. Având pe de o parte o așa sinceră și suavă generozitate, iar pe de alta o atât de sinceră și caldă recunoștință, nu-i de mirare că, în scurt timp, Oliver s-a obișnuit perfect cu doamna Maylie și nepotica ei. Devotamentul lui sincer, izvorât dintr-o inimă tânără și sensibilă, era pe deplin răsplătit de dragostea și afecțiunea lor.

Capitolul 33

În care fericirea lui Oliver şi a prietenilor săi primeşte o lovitură neaşteptată

Primăvara zbură repede şi se instală vara. Dacă încă de la început satul păruse frumos, acum natura se arăta chiar în toată splendoarea şi bogăţia ei. Copacii mari, cei care în lunile precedente rămăseseră goi şi ciufuliţi, îşi reluau acum seva cu putere şi vigoare, întinzându-şi braţele lor de verdeaţă deasupra pământului însetat, prefăcând locurile deschise şi goale în colţişoare de umbră deasă şi plăcută, de unde puteai vedea priveliştile întinse şi scăldate de soare. Pământul îşi îmbrăcase mantia lui de verdeaţă, răspândind peste tot miresme parfumate. Era perioada de înflorire a anului, în care totul era vesel, liniştit şi luminos.

În căsuţa de la ţară continua aceeaşi viaţă tihnită, iar locuitorii ei erau tot veseli şi senini. Deşi trecuse multă vreme de când Oliver se însănătoşise şi se înzdrăvenise, el nutrea aceleaşi sentimente calde pentru cei din jurul său, ceea ce nu se întâmplă prea des şi cu alţi oameni. Rămăsese acelaşi băiat devotat şi afectuos ca şi atunci când, supărat şi suferind, era dependent de atenţia şi grija lor.

Într-una din serile frumoase petrecute acolo, ei făcură o plimbare mai lungă decât de obicei, întrucât ziua fusese neobişnuit de caldă, iar la vremea aceea luna strălucea pe cer şi se şi iscase o boare de vânt mai răcoroasă ca de obicei. Cum Rose era într-o foarte bună-dispoziţie, se tot plimbaseră sporovăind, până când ajunseră mult mai departe decât de obicei.

Doamna Maylie, simțindu-se obosită, hotărâră să se întoarcă cu toții încet acasă. Rose, doar ce-și scoase pălăria și se așeză ca de obicei la pian, după ce își plimbă distrată degetele peste clape câteva minute, începu să cânte o arie foarte lentă și solemnă, iar în timp ce cânta, o auziră cum suspină, de parcă ar fi plâns.

— Draga mea Rose!, zise bătrâna doamnă.

Rose nu răspunse, dar începu să cânte mai repede ca și cum cuvintele acelea ar fi trezit-o din niște gânduri chinuitoare.

— Rose, scumpa mea!, zise doamna Maylie ridicându-se repede și aplecându-se asupra ei. Ce se întâmplă? Lacrimi? Copilă dragă, ce-ai pățit?

— Nimic, mătușă, nimic, răspunse fata. Nu știu ce am, nu pot să descriu, dar mă simt...

— Nu cumva ești bolnavă, scumpa mea?, o întrerupse doamna Maylie.

— A! Nu, nu sunt bolnavă!, răspunse Rose, înfiorându-se ca și cum o răceală de moarte ar fi trecut pe deasupra ei. Îmi trece repede. Dar închide fereastra, dacă vrei!

Oliver se grăbi să-i îndeplinească rugămintea. Fata, încercând să-și recapete buna-dispoziție, începu o melodie mai veselă, dar degetele îi căzură neputincioase pe clape. Acoperindu-și fața cu mâinile, se aruncă pe o sofa și dădu drumul lacrimilor, pe care nu și le mai putu stăpâni.

— Copila mea!, spuse bătrâna, cuprinzând-o cu brațele. Dar nu te-am mai văzut niciodată așa.

— Nu te-aș necăji dacă aș putea în vreun fel evita asta, am încercat, dar n-am reușit să te scutesc de asta, zise Rose. Mă tem că sunt bolnavă, mătușă.

Era într-adevăr bolnavă; când se aduseră lumânările, ei observară că în scurtul timp ce trecuse de la întoarcerea acasă, paloarea feței ei se schimbase și era acum albă ca varul. Expresia chipului ei nu-și pierduse frumusețea, dar era schimbată. Avea acum o expresie neliniștită și obosită pe care n-o mai avusese niciodată. După niciun minut, fața îi deveni de un roșu aprins și un aer tulbure și greu pătrunse în frumoșii ei ochi albaștri. Dar asta trecu repede, ca umbra unui nor trecător și redeveni lividă, ca un cadavru.

Oliver, care privea îngrijorat la doamna Maylie, observă cât de alarmată era de simptomele acestea, cum de altfel era și el. Văzând însă că ea încearcă să ia lucrurile fără panică, încercă să facă și el la fel, așa încât izbutiră s-o liniștească pe Rose, iar când aceasta se lăsă convinsă să meargă la culcare, era într-o mult mai bună-dispoziție și parcă și arăta mai bine, asigurându-i ea însăși că a doua zi dimineață se va trezi absolut sănătoasă.

— Sper, doamnă, zise Oliver când se întoarse doamna Maylie, că nu-i nimic îngrijorător! Nu arăta prea bine în seara asta, dar...

Doamna Maylie îi făcu semn cu mâna să nu mai vorbească și, așezându-se într-un colț întunecat al camerei, rămase un timp tăcută. Într-un târziu, spuse cu voce tremurândă:

— N-am speranța asta, Oliver, și am fost foarte fericită lângă ea atâția ani de zile, poate prea fericită. De aceea, se vede că a venit timpul să trec printr-o încercare, deși nădăjduiesc să nu fie asta.

— Ce să fie, doamnă?

— Lovitura de grație, spuse bătrâna, adică să-mi pierd copila, care a fost atâta vreme singura mea mângâiere și bucurie.

— Vai, Doamne ferește!, se grăbi Oliver să exclame.

— Amin, dragă copile!, zise bătrâna doamnă, împreunându-și mâinile.

— Sunt sigur că nu poate fi vorba de un lucru atât de groaznic, zise Oliver. Acum două ore se simțea cât se poate de bine.

— Acum însă e foarte bolnavă, răspunse doamna Maylie, și sunt sigură că îi va fi și mai rău. Draga mea Rose! Doamne, ce m-aș face fără ea?

Doamna Maylie căzu într-o așa stare de supărare, încât Oliver, stăpânindu-și propria-i emoție, îndrăzni să o mustre și să o implore din suflet ca, de dragul scumpei lor bolnave, să-și țină calmul.

— Și gândiți-vă, doamnă, spuse Oliver, în timp ce-l podideau lacrimile, cu toate eforturile lui de a se stăpâni, gândiți-vă cât de tânără și de bună este și câtă plăcere și mângâiere aduce tuturor celor din jurul ei. Sunt sigur... sunt încredințat... foarte încredințat... că de dragul dumneavoastră,

care sunteți atât de bună... de dragul ei însăși, și de dragul tuturor celor pe care i-a făcut atât de fericiți, n-are să moară. Cerul nu va permite ca ea să moară atât de tânără.

— Sst!, zise doamna Maylie, punându-și mâna pe capul lui Oliver. Gândești ca un copil, bietul de tine. Dar, în orice caz, mi-ai arătat care mi-e datoria. O uitasem pentru o clipă, Oliver, dar sper să fiu iertată, căci sunt bătrână și am văzut destui oameni morți sau bolind, ca să cunosc prea bine agonia celor ce rămân în viață, după ei. Am văzut destule ca să mai știu și că nu întotdeauna cei mai tineri și mai buni sunt cruțați de dragul celor care îi iubesc. Dar asta ar trebui să ne întărească în supărarea noastră, căci Dumnezeu este drept, iar asemenea lucruri ne învață că există o lume mai bună decât aceasta, și că trecerea spre ea e scurtă. Fă-se voia Domnului! O iubesc și El știe cât de mult!

Oliver fu surprins să vadă că imediat ce rosti vorbele acestea doamna Maylie încetă dintr-odată să se mai vaite și, ridicându-și capul, își reluă atitudinea ei liniștită și fermă. Fu încă și mai mirat să constate că fermitatea ei rămâne de neclintit și că, în mijlocul tuturor grijilor care urmară, doamna Maylie își păstră calmul, îndeplinindu-și toate îndatoririle ce-i reveneau, fără șovăire și, în aparență, chiar voioasă. Dar Oliver era încă tânăr și nu înțelegea de ce sunt în stare mințile curajoase în situații grele. Cum ar fi putut el înțelege asta, când nici cei în cauză nu se mai înțelegeau?

Urmă o noapte plină de griji. Când se făcu dimineață, presimțirile negre ale doamnei Maylie se adeveriră. Rose era cuprinsă de o febră mare și rău prevestitoare.

— Trebuie să facem ceva, Oliver, nu trebuie să ne lăsăm pradă unei dureri neputincioase, spuse doamna Maylie, ducând un deget la buze și uitându-se în ochii lui. Scrisoarea aceasta trebuie să ajungă cât mai repede la domnul Losberne. Mai întâi trebuie dusă în sat, care nu e la mai mult de vreo patru mile de aici, dacă o iei pe poteca de peste câmp, și de acolo trimisă la Chertsey cu o ștafetă călare. Oamenii de la han te vor ajuta și am toată încrederea că ai să duci însărcinarea aceasta la bun sfârșit.

Oliver nici nu putu răspunde de nerăbdător ce era să plece imediat.

— Iată încă o scrisoare, spuse doamna Maylie, oprindu-se o clipă, ca să se mai gândească. Dar oare s-o trimit acum, ori să aștept să văd cum îi merge lui Rose mai întâi și apoi s-o trimit? Mai bine o trimit doar în cel mai rău caz.

— Tot pentru Chertsey, doamnă?, întrebă Oliver, nerăbdător să-și îndeplinească misiunea și întinzând mâna tremurândă spre scrisoare.

— Nu, răspunse bătrâna, dându-i-o totuși, într-un gest mecanic.

Oliver își aruncă ochii pe plic și văzu că era adresat lui Harry Maylie, la castelul unui lord de la țară, dar nu putu distinge adresa.

— S-o duc, doamnă?, întrebă Oliver, privind nerăbdător în sus spre doamna Maylie.

— Nu, spuse ea, luându-i-o înapoi, am să aștept până mâine.

După asta, ea îi înmână lui Oliver comisionul și băiatul se porni imediat în goană.

Alergă iute peste câmpuri și de-a lungul haturilor ce le despărțeau uneori, când ascuns de grânele înalte de pe ambele laturi, când ieșind în loc deschis, unde cosașii și secerătorii își vedeau de treaba lor. Nu se opri tot drumul decât să-și tragă sufletul din când în când, până ce ajunse, încălzit și prăfuit, în piața satului.

Acolo se opri și se uită în jur după han. Văzu o bancă văruită în alb, o cârciumă toată în roșu, un fel de casă oficială vopsită în galben și într-un colț al pieței o casă mare, cu toată lemnăria vopsită în verde, purtând firma „La George". Cum dădu cu ochii de ea, se îndreptă grăbit acolo.

Vorbi cu un vizitiu care motăia sub portic și care, după ce auzi despre ce e vorba, îl trimise la grăjdarul hanului, care, la rândul său, după ce ascultă ce are Oliver de spus, îl trimise la hangiu. Acesta era un om înalt și purta o cravată albastră, pălărie albă, pantaloni de culoare închisă și cizme răsfrânte, iar băiatul îl găsi stând rezemat de o cișmea, lângă ușa grajdului, scobindu-se în dinți cu o scobitoare de argint. Omul merse fără să se grăbească în han ca să scrie recipisa, ceea ce dură o grămadă de timp. După

ce hârtia fu scrisă şi plătită, omul care fu desemnat să plece trebui să se îmbrace şi să pună şaua pe cal, ceea ce mai dură încă cel puţin vreo zece minute. În tot acest timp, Oliver era într-o aşa stare de nerăbdare şi îngrijorare, încât ar fi preferat să se urce el însuşi pe cal şi să nu se mai oprească din goană până la halta următoare. În cele din urmă, pregătirile luară sfârşit şi, după ce mesagerul primi scrisoarea cu dispoziţia şi rugămintea să fie înmânată cât mai repede, omul dădu pinteni calului care, avântându-se pe pavajul inegal al pieţei, ieşi în câteva minute din oraş, luând-o în galop pe drumul ce ducea spre barieră.

Cum se simţea bine să ştie că se trimisese după ajutor şi că nu se pierduse timp, Oliver plecă din curtea hanului cu inima oarecum mai uşurată. Tocmai ieşea pe poartă, când se izbi din greşeală de un om înalt, înfăşurat într-o pelerină, care intra chiar atunci din han.

— Hei!, strigă omul, fixându-l pe Oliver şi dându-se deodată înapoi... Ce dracu' mai inseamnă şi asta?

— Iertaţi-mă domnule, spuse Oliver, mă grăbeam foarte tare să ajung acasă şi nu v-am văzut venind.

— Dracu' să te ia!, murmură omul, ca pentru sine, trăgând o uitătură aprigă băiatului, cu nişte ochi mari, negri. Cine şi-ar fi putut închipui? De-ar fi prefăcut în cenuşă, din mormânt de piatră ar sări, numai ca să-mi taie mie calea!

— Îmi pare rău, domnule, bâlbâi Oliver, încurcat şi mirat de privirea sălbatică a omului, sper că nu v-am lovit.

— Nu ţi-ar muri mulţi înainte!, mârâi printre dinţi omul, stăpânit de o furie oarbă. De-aş fi avut curajul să spun doar un cuvânt atunci, aş fi scăpat de tine într-o noapte. Blestemat să fii şi să ai parte de-o moarte năprasnică, impielitatule! Ce cauţi aici?

Omul ridică pumnul asupra lui Oliver în timp ce rostea aceste cuvinte fără şir, şi se avântă spre el ca şi cum ar fi avut de gând să-i tragă una, dar dintr-odată se prăbuşi la pământ, zvârcolindu-se şi făcând spume la gură, ca într-un atac.

Oliver se uită o clipă cum se zvârcolea nebunul (căci asta îşi închipuia că este), apoi se repezi în han după ajutor. După ce se asigură că e dus în han, Oliver o apucă spre casă, alergând cât îl ţineau picioarele ca să câştige din timpul pierdut,

şi neputându-şi scoate din minte comportamentul ciudat al omului de care se despărţise nu de mult.

Dar amintirea acestei întâmplări nu dură prea mult căci, îndată ce ajunse acasă, avu destule lucruri care-i reclamară pe dată atenţia, aşa încât să-i alunge orice fel de preocupări.

Starea Rosei Maylie se înrăutăţea pe zi ce trecea şi, înainte de miezul nopţii, începu să aiureze deja. Un doctor de prin partea locului o îngrijea fără întrerupere. După ce o consultă prima dată pe pacientă, acesta o trase pe doamna Maylie deoparte şi ii spuse că boala fetei avea o formă foarte gravă. „Drept să vă spun, o lămurise el, ar fi de-a dreptul un miracol dacă ar scăpa."

Şi de câte ori nu se sculă Oliver în noaptea aceea ca să se strecoare în vârful degetelor până la scări şi să asculte până şi cel mai mic zgomot care venea din camera bolnavei! De câte ori nu tremură şi nu-şi simţi fruntea plină de sudoare rece, când vreun zgomot de paşi îl făcea să se teamă că s-a întâmplat chiar atunci o nenorocire la care nici n-avea curajul să se gândească! Iar rugăminţile pe care el le considerase cele mai fierbinţi până atunci nu erau nimic în comparaţie cu acelea pe care le făcea acum din tot sufletul şi cu toată deznădejdea, pentru viaţa şi sănătatea gingaşei creaturi care se afla acum la un pas de moarte!

Oh! Aşteptarea, aşteptarea aceea chinuitoare şi neîndurătoare, când stai neputincios lângă fiinţa iubită care se zbate între viaţă şi moarte! Ah! Agonia gândurilor care se îngrămădesc în mintea noastră şi care ne fac inima să bată mai tare, ne taie răsuflarea, cu puterea imaginilor care ne podidesc! Dorinţa disperată de a face ceva pentru a uşura suferinţele ori a micşora primejdia împotriva căreia n-avem nicio putere, înecarea minţii şi a spiritului, pe care neputinţa o produce în noi, ce torturi mai mari pot exista! Şi apoi, nimeni şi nimic nu te poate mângâia în clipele acelea de febră şi disperare!

Se făcu din nou dimineaţă şi căsuţa de la ţară era tăcută şi tristă; toţi vorbeau în şoaptă, la poartă apăreau din când în când tot felul de feţe îngrijorate, iar pe femei şi pe copii îi apuca plânsul. Cât fu ziulica de mare, şi multă vreme după ce se înseră, Oliver se plimbă în sus şi-n jos prin grădină cu pas domol, ridicând ochii mereu către odaia bolnavei şi înfiorându-se când

vedea fereastra întunecându-se, ca și cum umbra morții ar fi fost deja înăuntru. Domnul Losberne sosi noaptea târziu.

— Grea lovitură!, zise simpaticul doctor, întorcându-se într-o parte în timp ce vorbea. Așa de tânără, așa de dragă tuturor! Și speranțe sunt foarte puține.

Mai trecu o zi, în care soarele se ridică strălucitor, atât de strălucitor că n-ai fi zis că a stat deasupra vreunei nenorociri, ori suferințe și, pe când în jur totul era verde și înflorit, plin de viață, vigoare și veselie, tânăra și suava fată zăcea întinsă în pat și topindu-se văzând cu ochii. Oliver se strecură în cimitirul cel vechi și, așezându-se pe o movilită acoperită de verdeață, plânse și se rugă pentru ea în tăcere.

Era atâta pace și frumusețe acolo, atâta strălucire și veselie în priveliștea însorită, atâta voioșie în cântecul păsărelelor verii, atâta libertate în zborul iute al corbilor ce croncăneau pe deasupra, atâta viață și veselie peste tot, încât atunci când băiatul își ridică ochii înroșiți de plâns și privi în jur, îi veni în gând deodată că asemenea vreme nu-i de murit, că Rose nu poate să moară când până și vietățile cele mai mici și mai neînsemnate sunt atât de pline de viață și voie bună; iar mormintele se potrivesc mai degrabă cu frigul și tristețea iernii, și nicidecum cu soarele și cu aerul îmbălsămat al verii. Se mai gândi că giulgiul e doar pentru bătrâni și infirmi și că niciodată n-a învăluit în faldurile-i funebre trupuri tinere și gingașe.

O singură bătaie a clopotului bisericii fu de ajuns să-l trezească pe Oliver din gândurile-i copilărești. Încă o bătaie! Și încă una! Era semnul că urma un serviciu funerar. Pe poarta cimitirului intră un grup de săteni îndoliați. Ei purtau banderole albe, fiindcă cel ce murise era tânăr. Se opriră cu capetele descoperite în fața unei gropi și printre ei era și o mamă, o mamă care acum nu mai avea copil! Și cu toate astea, soarele strălucea vesel și păsările cântau în continuare.

Oliver se întoarse acasă, gândindu-se la tot binele pe care-l primise de la tânăra domnișoară, dorindu-și să dea timpul înapoi, pentru ca el să-i poată arăta cât îi era de devotat și de recunoscător. Nu-și putea reproșa că a neglijat-o în vreun fel, căci o slujise cu tot sufletul. Și totuși îi reveneau acum în minte o mulțime de împrejurări mărunte în care i se părea că ar fi

putut fi mai zelos și mai serios. E bine să fim mai atenți cum ne purtăm cu cei din jurul nostru, pentru că fiecare moarte ne conduce la cei care rămân după, și ne arată cât de puțin am făcut pentru cei duși și cât de mult am fi putut face! Nu există remușcare mai cumplită decât cea care-i deja inutilă, și dacă vrem s-o evităm, ar fi bine să ne amintim de asta la timp.

Când ajunse acasă, doamna Maylie stătea în salonaș. La vederea ei, lui Oliver îi sări inima de spaimă, fiindcă de obicei nu părăsea camera bolnavei, așa că se gândea îngrijorat acuma ce schimbare ar fi putut-o îndepărta de lângă nepoata ei. Află că Rose căzuse într-un somn adânc, din care se va deștepta fie ca să trăiască mai departe și să se însănătoșească, fie ca să-și ia rămas bun de la ei și să moară.

Stătură atenți la orice zgomot, dar fără a îndrăzni să vorbească, preț de mai multe ore. Mâncarea fu dusă înapoi în bucătărie neatinsă, cu gesturi mecanice care arătau că gândul lor era în altă parte, urmăreau cu privirea soarele care cobora încet spre asfințit și care, până la urmă, învălui cerul și pământul în acele culori vii care vestesc apusul. Urechile lor atente deslușiră zgomotul unor pași care se apropiau. Se repeziră amândoi odată spre ușa în care apăru doctorul Losberne.

— Ce face Rose?, strigă bătrâna. Spune repede! Nu mai pot suporta să nu știu! Hai spune-mi, pentru numele lui Dumnezeu!

— Trebuie să fiți calmă, zise doctorul, sprijinind-o. Vă rog, țineți-vă firea, doamnă!

— Pentru Dumnezeu, lasă-mă să mă duc la ea! Scumpa mea copilă! E moartă, nu-i așa? Sau e pe moarte!

— Nu!, strigă cu putere doctorul. Cum Dumnezeu e bun și îndurător, ea va trăi că să ne mai facă încă multă vreme fericiți.

Doamna Maylie căzu în genunchi și încercă să-și împreuneze mâinile, dar energia care o ținuse atâta vreme zbură spre cer odată cu prima ei rugă de mulțumire și căzu în brațele prietenești pregătite să o primească.

Capitolul 34

Conține lămuriri asupra unui tânăr domn care apare acum in scenă. Iar Oliver are o nouă aventură

Fericirea lui Oliver era nemăsurată. La auzul neașteptatei vești, Oliver rămase stupefiat; nu putea nici să plângă, nici să vorbească, nici să-și găsească liniștea. Nu prea pricepea ce se intâmplase, dar umblând mult prin aerul curat al serii, îl apucă deodată un plâns nestăpânit, care avu darul să-l mai potolească, făcându-l să-și dea dintr-odată seama de schimbarea fericită ce i se intâmplase și care-i luase de pe inimă povara insuportabilă a ingrijorării.

Se făcuse noapte in toată regula când o porni inapoi spre casă cu brațele pline de flori, pe care le culesese cu mare grijă ca să impodobească odaia bolnavei. Cum mergea așa grăbit pe drum, auzi in spatele lui huruitul unei trăsuri ce se apropia cu mare iuțeală. Uitându-se in spate, observă că era o diligență condusă în goană, și cum caii veneau amenințător, iar drumul era ingust, Oliver se sprijini de o poartă, ca s-o lase să treacă.

Deși trecu iute, Oliver putu zări un individ cu scufie albă de noapte pe cap, a cărui figură îi păru cunoscută, dar nu avu suficient timp să recunoască persoana. O clipă mai târziu, scufia de noapte țâșni afară pe portieră și o voce de stentor urlă vizitiului să oprească, ceea ce acesta și făcu, de-ndată ce putu opri caii. Atunci scufia de noapte apăru din nou și aceeași voce il strigă pe Oliver pe nume.

— Hei!, strigă vocea. Oliver, ce vești ai? Domnișoara Rose?... Domnule Oliver!

— Dumneata eşti, Giles?, strigă Oliver, alergând la portiera diligenţei.

Scufia lui Giles se ivi din nou şi stăpânul ei tocmai se pregătea să răspundă, când deodată se trezi tras înapoi de un domn tânăr aflat în celălalt colţ al trăsurii şi care întrebă nerăbdător care erau noutăţile.

— Într-un cuvânt, zise el, e mai bine ori mai rău?

— Mai bine, mult mai bine!, se grăbi să răspundă Oliver.

— Mulţumesc lui Dumnezeu!, exclamă tânărul. Dar eşti sigur?

— Foarte sigur domnule, răspunse Oliver. Schimbarea s-a petrecut abia acum câteva ore şi domnul Losberne spune că toată primejdia a trecut.

Tânărul nu mai spuse niciun cuvânt, ci deschise portiera, sări din trăsură şi, apucându-l repede pe Oliver de braţ, îl trase la o parte.

— Zici că eşti absolut sigur? Nu se poate să te fi înşelat cumva, băiete?, întrebă el cu vocea tremurândă. Să nu mă amăgeşti cu speranţe zadarnice.

— N-aş face asta pentru nimic în lume, domnule, răspunse Oliver. Puteţi avea încredere în mine. Cuvintele domnului Losberne au fost că ea va trăi ca să ne mai facă încă multă vreme fericiţi. L-am auzit eu însumi când a spus asta.

Ochii lui Oliver se umplură de lacrimi când îşi aminti de clipele acelea care însemnaseră începutul fericirii lui, iar tânărul întoarse capul şi rămase tăcut câteva minute. Lui Oliver i se păru că îl aude suspinând, şi nu doar o dată, dar se feri să-l deranjeze cu alte vorbe, ghicind prea bine ce simţea, aşa că se dădu mai la o parte, prefăcându-se că e preocupat de aranjarea buchetului.

În tot acest timp, Giles, tot cu scufia de noapte pe cap, stătuse pe scara trăsurii, cu coatele pe genunchi, ştergându-şi ochii cu o batistă albastră cu picăţele albe. Se vedea că emoţia acelui om cumsecade nu era deloc prefăcută, lucru dovedit de altfel cu prisosinţă de ochii înroşiţi cu care privea spre tânărul ce acum se întoarse către el ca să-i vorbească.

— Cred că-i mai bine ca dumneata să-ţi continui drumul în trăsură, până acasă la maică-mea, spuse el. Eu prefer s-o iau încet pe jos, ca să mă mai liniştesc niţel, înainte de a o vedea. Poţi să-i spui că sosesc şi eu îndată.

— Vă cer iertare, domnule Harry, spuse Giles, dând un lustru final cu batista chipului său răvăşit, dar aş prefera să fac asta vizitiul. Nu se cade să mă vadă servitoarele în starea în care sunt. N-aş mai avea autoritate asupra lor.

— Bine, răspunse Harry Maylie zâmbind. Fă cum vrei. Lasă-l să plece el cu bagajele şi, dacă vrei, poţi veni cu noi. Numai fă bine şi schimbă-ţi scufia aceea de pe cap cu ceva mai potrivit, ca să nu ne creadă lumea nebuni pe toţi.

Domnul Giles, amintindu-şi deodată cum era îmbrăcat, îşi scoase repede scufia, o băgă în buzunar şi o înlocui cu o pălărie sobră şi serioasă pe care o luă din trăsură. După aceea, vizitiul plecă înainte, iar Giles, Maylie şi Oliver îl urmară încet pe jos.

În timp ce mergeau, Oliver se uita din când în când cu mare interes la noul venit. Părea de vreo douăzeci şi cinci de ani, de statură mijlocie, avea o înfăţişare plăcută şi deschisă, şi un fel de a se purta natural şi plăcut. În ciuda deosebirii mari de vârstă, semăna aşa de mult cu doamna Maylie, încât lui Oliver nu i-ar fi venit greu să ghicească relaţia lor de rudenie, chiar dacă tânărul n-ar fi vorbit deja de ea ca despre mama lui.

Doamna Maylie îşi aştepta cu nerăbdare fiul, când ajunse el în dreptul casei, iar întâlnirea fu plină de emoţie şi dintr-o parte, şi din cealaltă.

— Mamă!, şopti tânărul. De ce nu mi-ai scris mai devreme?

— Dar ţi-am scris, răspunse doamna Maylie, numai că după ce m-am gândit mai bine, m-am hotărât să nu trimit scrisoarea înainte de a afla părerea domnului Losberne.

— Şi de ce mă rog să aştepţi să se întâmple întâi ceea ce îţi era frică să bănuieşti? Dacă Rose ar fi... nici nu pot rosti cuvântul, dacă boala ei s-ar fi terminat altfel, ai fi putut vreodată să ţi-o ierţi? Iar eu cum aş mai fi putut fi vreodată fericit?

— Dacă s-ar fi întâmplat cum spui, Harry, răspunse doamna Maylie, cred că fericirea ta oricum ar fi fost distrusă, şi că sosirea ta aici cu o zi mai devreme ori mai târziu n-ar fi schimbat nimic.

— Şi de ce să nu vorbim pe faţă, mamă?, continuă tânărul, sau de ce să spunem *dacă*, atunci când ştim că acesta-i adevărul, şi dumneata ştii prea bine asta.

— Știu că ea merită dragostea cea mai frumoasă și mai pură de care e în stare inima unui bărbat, spuse doamna Maylie. Mai știu că naturii ei afectuoase și devotate merită să i se răspundă cu sentimente la fel de adânci și de durabile. Dacă n-aș fi încredințată că așa este, și că o purtare schimbătoare din partea celui pe care l-ar iubi nu i-ar sfâșia inima, datoria mea n-ar fi atât de grea și nu m-aș mai frământa atâta, ca să-mi fac datoria cum trebuie.

— Mă nedreptățești, mamă, spuse Harry. Tot mă mai crezi un băiețaș inconștient, care se înșală asupra sentimentelor lui?

— Cred, dragul meu copil, răspunse doamna Maylie, sprijinindu-și mâna pe umărul lui, că tinerețea are multe impulsuri care nu durează și că printre ele sunt unele care, după ce-și găsesc împlinirea, nu mai contează. Și mai ales cred, spuse doamna, privindu-l în ochi, că atunci când un tânăr entuziast, înflăcărat și ambițios ia în căsătorie o fată al cărei nume poartă o pată de care ea n-are nicio vină, dar pe care oamenii răi și invidioși o vor folosi împotriva ei și a copiilor lor cu rânjete și vorbe rele, cu atât mai îndârjite cu cât va fi mai mare succesul lui în viață, atunci se poate întâmpla ca, oricât de bun și de generos ar fi el, să regrete într-o bună zi că s-a hotărât să facă această legătură în tinerețe. Iar ea s-ar putea să sufere, știind asta.

— Mamă, se repezi să răspundă tânărul, omul care s-ar purta astfel n-ar fi decât o brută egoistă, nedemn să poarte numele de om și nedemn de femeia pe care ai descris-o.

— Așa crezi acum, Harry, răspunse mama lui.

— Și am să cred întotdeauna la fel, zise tânărul. Agonia în care am trăit în ultimele două zile mă silește să-ți mărturisesc o pasiune care, după cum bine știi, nu s-a născut ieri, și nici nu e neserioasă. Îi dăruiesc inima lui Rose, copila aceasta blândă și gingașă, și crede-mă că niciodată un bărbat nu și-a dăruit inima cu mai multă înflăcărare unei femei. Toate gândurile mele, speranțele și planurile mele sunt legate de ea. Și dacă dumneata te opui acestor speranțe ale mele, e ca și cum mi-ai lua în mâini pacea și fericirea și mi le-ai împrăștia în vânt. Mamă, gândește-te bine la asta și la mine și nu-mi nesocoti fericirea!

— Harry, zise doamna Maylie, vorbesc fiindcă prețuiesc o inimă simțitoare și caldă și vreau să o feresc de suferință. Dar cred că am vorbit deja prea mult despre asta, de-acum.

— Să hotărască Rose atunci, o întrerupse Harry. Cred că n-ai să mergi așa de departe cu părerile dumitale, mamă, încât să-mi pui piedici în cale.

— N-am de gând să fac asta, răspunse doamna Maylie. Dar aș dori ca tu să mai reflectezi.

— Am reflectat deja!, veni prompt răspunsul. De ani de zile mă tot gândesc la asta. Mă gândesc mereu de când sunt în stare să mă gândesc serios. Sentimentele mele sunt neschimbate și vor rămâne așa pentru totdeauna. Și atunci de ce să amân mărturisirea lor ca să sufăr fără niciun rost? Nu! Înainte de a părăsi această casă, Rose va asculta ce am să-i spun.

— Va asculta, spuse doamna Maylie.

— Este ceva în felul în care îmi spui asta, mamă, care aproape mă face să cred că Rose mă va primi cu răceală, zise tânărul.

— Nu, nu cu răceală, răspunse doamna Maylie, nici vorbă de așa ceva.

— Atunci cum?, insistă tânărul. Are o altă legătură?

— Asta nu, spuse maică-sa, căci, dacă nu mă înșel, ocupi deja un loc foarte important în inima ei. Ce aș vrea să-ți spun totuși, continuă doamna Maylie, oprindu-l pe tânărul care voia să vorbească, este că înainte de a te dărui cu totul acestui gând, înainte de a te lăsa dus de aceste speranțe, mai gândește-te un pic, dragul meu copil, la povestea Rosei și gândește-te ce efect ar putea avea asupra ei cunoașterea adevărului despre nașterea ei învăluită în mister, iubindu-ne așa cum ne iubește ea, cu toată intensitatea inimii ei nobile și cu spiritul ei de sacrificiu, care a fost întotdeauna fondul caracterului ei.

— Ce vrei să spui?

— Asta te las pe tine să descoperi!, răspunse doamna Maylie. Acum trebuie să mă întorc la ea. Dumnezeu să te ajute!

— Crezi că te voi mai vedea în seara asta?, întrebă nerăbdător tânărul.

— Sigur, răspunse doamna Maylie. Când mă întorc de la Rose.

— Îi vei spune că sunt aici?, întrebă Harry.

— Bineînțeles, răspunse doamna Maylie.

— Și ai să-i spui cât de îngrijorat am fost, cât de mult am suferit și ce dor îmi e de ea? Ești sigură că poți face asta, mamă?

— Da, răspunse bătrâna. I le voi spune pe toate. Și strângând afectuos mâna fiului ei, se grăbi să părăsească odaia.

Domnul Losberne și Oliver, în tot acest timp al conversației lor grăbite, stătuseră în celălalt capăt al odăii, iar acum doctorul se apropie ca să dea mâna cu Harry Maylie și amândoi schimbară saluturi amicale. Apoi, ca răspuns la mulțimea de întrebări cu care îl asaltă tânărul lui prieten, doctorul făcu un raport amănunțit asupra stării bolnavei, raport care era de altfel tot atât de consolator și optimist ca și veștile pe care i le dăduse deja Oliver. În tot acest timp, Giles, agitându-se în jurul bagajelor, trăgea cât putea cu urechea la tot ce se spunea.

— Ai mai împușcat ceva deosebit în ultimul timp, Giles?, îl întrebă doctorul după ce sfârși cu lămuririle.

— Nu, nimic deosebit, domnule, răspunse Giles, înroșindu-se până în vârful urechilor.

— Nici n-ai mai prins hoți ori spărgători?, zise doctorul.

— Chiar niciunul, răspunse cu gravitate Giles.

— Păcat, spuse doctorul, fiindcă ești de-a dreptul talentat la astfel de treburi. Și dacă tot veni vorba, ce mai face Brittles?

— Băiatul face bine, domnule, zise Giles recăpătându-și tonul obișnuit, protector, și vă trimite salutări respectuoase.

— Mă bucur, zise doctorul. Văzându-te, mi-am amintit, Giles, că-n ajunul zilei în care am fost chemat atât de neașteptat și a trebuit să plec, am îndeplinit, la cererea stăpânei dumitale, un mic comision în favoarea dumitale. Ești bun să vii un moment cu mine în colțul acela?

Giles îl urmă pe doctor spre colțul camerei cu un aer foarte demn și puțin cam mirat, fiind onorat de scurta convorbire pe care o avu cu el în șoaptă, și după care se înclină către

domnul Losberne de mai multe ori și se retrase cu un pas și mai măreț ca de obicei. Subiectul micii lor discuții nu fu divulgat în salon, dar la bucătărie se află numaidecât despre ce era vorba, și asta fiindcă Giles se duse pușcă acolo și, după ce ceru o cană cu bere, anunță cu un aer maiestuos, care avu și efectul scontat, că stăpâna binevoise, având în vedere purtarea sa exemplară cu ocazia spargerii, să depună la banca din localitate, în beneficiul lui, suma de 25 de lire sterline. La auzul unei asemenea vești, cele două servitoare ridicară mâinile și ochii în sus, spunând că domnul Giles avea de-acum motiv să fie mândru; la care domnul Giles răspunse trăgându-și jaboul: „Nu, nu". Și că dacă vreunul din ei ar observa că se ține mândru față de subalterni, le-ar fi recunoscător să i-o spună. Apoi produse o serie întreagă de reflecții ce erau menite să demonstreze înclinația sa către modestie, și care fură tare bine primite și aplaudate, căci erau tot atât de originale și la obiect ca toate reflecțiile oamenilor importanți.

La etaj, restul serii se scurse vesel, căci doctorul era într-o foarte bună dispoziție, iar Harry, oricât de ostenit și îngândurat se arătase la început, până la urmă se dădu după buna dispoziție a doctorului, care se întrecu în tot felul de glume nostime și amintiri din cariera sa, încât Oliver se prăpădea de râs, găsindu-le cele mai amuzante lucruri pe care le auzise vreodată, și asta spre evidenta satisfacție a doctorului care râdea și el în hohote, molipsindu-l și pe Harry de veselia lor. Așadar, erau cât se poate de veseli, în asemenea circumstanțe, și se făcuse deja târziu când se despărțiră cu inimile ușoare și pline de mulțumire, ca să se ducă la odihna de care chiar aveau nevoie după indoielile și grijile prin care trecuseră.

A doua zi dimineața Oliver se trezi mai bine dispus și-și reluă indeletnicirile lui obișnuite cu mai multă speranță și plăcere decât simțise în ultimele zile. Păsărelele fură scoase din nou afară în locul lor obișnuit, ca să cânte, și cele mai frumoase flori de câmp fură adunate într-un buchet care s-o bucure pe Rose. Melancolia cu care păreau învăluite toate lucrurile în ochii triști și îngrijorați ai băiatului, cu câteva zile înainte, se risipise acum, ca prin farmec. Roua părea că strălucește mai tare pe frunzișul verde, vântul părea că șoptește

un cântec mai dulce, şi chiar şi cerul parcă era mai albastru şi mai luminos, atât de mare este influenţa pe care o exercită starea noastră sufletească asupra lucrurilor din jur. Oamenii care contemplă natura şi pe semenii lor şi constată că totul e întunecat şi sumbru, au dreptate în felul lor, fiindcă aceste culori întunecate sunt reflexiile propriilor lor stări sufleteşti de frustrare. Adevăratele nuanţe sunt greu de înţeles şi cer o privire limpede.

Trebuie să spunem un lucru, pe care şi Oliver l-a remarcat atunci, şi anume că plimbările lui de dimineaţă nu mai erau singuratice. Harry Maylie, chiar din prima zi în care l-a văzut pe Oliver întorcându-se acasă cu braţul plin de flori, fu cuprins deodată de aşa o pasiune pentru flori şi dovedi un gust atât de rafinat în aranjarea lor, încât îl întrecu pe tovarăşul lui mai mic. Dar dacă în privinţa asta Oliver era pe locul doi, în schimb el cunoştea mai bine locurile unde se găseau cele mai frumoase flori, aşa că în fiecare dimineaţă cutreierau împreună câmpiile şi aduceau acasă ce era mai frumos de peste tot. Fereastra de la camera fetei era acum deschisă, fiindcă lui Rose îi plăcea să respire aerul inmiresmat al verii şi să se învioreze cu prospeţimea lui, iar pe pervazul ferestrei se afla întotdeauna, într-un vas cu apă, un anume buchet care era aranjat cu grijă şi înlocuit în fiecare dimineaţă. Oliver observă că florile veştejite nu erau niciodată aruncate, chiar dacă erau înlocuite mereu cu altele proaspete, şi mai observă că, ori de câte ori doctorul intra în grădină, el îşi îndrepta în mod invariabil privirile spre acel loc special mai întâi, la vasul cu flori, apoi clătina din cap cu înţeles înainte de a-şi începe plimbarea de dimineaţă. Şi aşa zilele trecură, iar Rose se însănătoşea repede.

Dar nici lui Oliver nu-i mergea rău, deşi Rose încă nu-şi părăsise camera de bolnavă şi plimbările de seară nu se mai făceau decât rar şi pe distanţe mici şi numai în compania doamnei Maylie. Era foarte conştiincios cu lecţiile predate de bătrânul cu părul alb şi muncea cu atâta sârguinţă, că se mira şi el de repeziciunea cu care progresa. Ei, bine, tocmai în mijlocul unor astfel de îndeletniciri se întâmplă un lucru ce-l înspăimântă şi-l îngrozi.

Odăiţa în care şedea el de obicei şi îşi făcea lecţiile era la etajul de jos, în partea din spate a casei. Era o adevărată odăiţă de ţară cu o fereastră cu zăbrele, încadrată de iasomie şi caprifoi care se căţărau de jur-împrejurul pervazului umplând camera de parfumuri delicioase. Avea vedere înspre grădină, care la rândul ei era despărţită de un padoc, printr-o poartă. Mai încolo erau păşuni bogate şi pădure. Nu mai erau alte case în zonă, iar priveliştea se întindea până foarte departe.

Într-o seară frumoasă, când cele dintâi umbre ale amurgului coborau pe pământ, Oliver stătea la fereastră, cufundat în cărţile lui. Stătuse aplecat deasupra lor o bună bucată de vreme, şi cum ziua fusese caniculară, iar el muncise destul de mult, n-or să se supere autorii acelor cărţi, cine or mai fi ei, dacă am să spun că încetul cu încetul Oliver adormi.

Există un anume fel de somn care ne cuprinde fără să ne dăm seama, şi care, deşi ne ţine trupul prizonier, ne lasă să fim conştienţi de lucrurile ce ne înconjoară şi spiritul liber să hoinărească după voie. Asta dacă se poate numi somn acea greutate apăsătoare, starea de neputinţă generală şi incapacitatea de a-ţi controla gândurile şi mişcările. Şi totuşi suntem conştienţi de tot ce se petrece în jurul nostru şi dacă se întâmplă să visăm, cuvintele şi sunetele rostite în momentele acelea vin să se amestece cu visele noastre, potrivindu-se atât de surprinzător cu vedeniile noastre, iar realitatea se îmbină cu închipuirea atât de ciudat, încât e aproape cu neputinţă să le deosebim. Dar fenomenul cel mai ciudat al acestei stări e altul, şi anume faptul că deşi văzul şi pipăitul sunt amorţite, totuşi gândurile din somn şi imaginile care se perindă prin faţa noastră vor suferi o influenţă materială, dacă intervine *prezenţa tăcută* a unui obiect din afară care se poate să nu fi fost în preajma noastră când am închis ochii şi de a cărui vecinătate nu ne dăm seama în timpul treziei.

Oliver realiza faptul că se afla în camera lui, că în faţa lui, pe masă, se aflau cărţile, că vântul adia printre plantele agăţătoare de afară. Şi totuşi dormea. Dintr-odată scena se schimbă însă: acum serul deveni insuficient şi greoi şi se trezi gândindu-se cu groază că se afla din nou închis în casa evreului. Îl şi vedea pe bătrânul cel hidos stând în colţul lui

obişnuit, arătându-l pe el cu degetul şi şoptind ceva la urechea altui individ, pe care însă nu-l putea distinge şi care îi stătea alături.

— Sst! Dragul meu, i se păru lui că-l aude pe evreu spunând, el este, fără nicio îndoială. Hai să mergem.

— E el cu adevărat, răspunse celălalt. Cum aş putea să mă înşel?! De-ar fi printre o mie de strigoi, toţi cu chipul lui, tot l-aş ghici care-i. Dacă l-ar îngropa la 15 metri adâncime şi m-aş nimeri deasupra acelui loc, cred că aş simţi că-i îngropat acolo chiar dacă n-ar fi nicio piatră de mormânt cu numele lui!

Omul părea că rosteşte cuvintele acestea cu o ură atât de sălbatică, încât Oliver se trezi bolnav de spaimă.

Doamne sfinte! Oare de ce îşi simţea sângele zvâcnind în inimă, de ce îi pierise graiul şi nu se mai putea mişca? Acolo, acolo la fereastră, chiar în faţa lui, atât de aproape, că ar fi putut să-l atingă dacă nu s-ar fi dat înapoi, stătea evreul, uitându-i-se drept în ochi! Iar lângă el, galben de furie sau de frică, ori poate de amândouă, era chipul schimonosit al omului care se răstise la el în curtea hanului.

Nu dură decât o clipă, ca într-o străfulgerare, apoi dispărură. Dar ei sigur îl recunoscuseră, aşa cum şi el îi recunoscuse foarte bine. Chipurile lor erau atât de adânc întipărite în mintea lui, ca şi cum ar fi fost dăltuite în piatră şi aşezate în faţa lui de când se născuse. Rămase o clipă încremenit, apoi, sărind pe fereastră în grădină, începu să strige după ajutor cât îl ţinea gura.

Capitolul 35

Cuprinzând rezultatul neplăcut al aventurii lui Oliver şi o convorbire întrucâtva importantă dintre Harry Maylie şi Rose

Când locuitorii casei, atraşi de strigătele lui Oliver, se repeziră la locul de unde veneau, îl găsiră pe băiat palid şi agitat, arătând cu degetul spre livezile din spatele casei, şi abia putând să rostească: „Evreul! Evreul!"

Domnul Giles era nedumerit de rostul acestui strigăt; dar Harry Maylie, căruia îi mergea mintea mai repede şi care aflase povestea lui Oliver de la mama sa, pricepu totul pe dată.

— Încotro s-a dus?, întrebă el, apucând un ciomag care stătea sprijinit într-un colţ al încăperii.

— Încolo, zise Oliver, arătând cu mâna calea pe care o luaseră cei doi. I-am pierdut din ochi într-o clipită.

— Păi, atunci sunt în şanţ!, spuse Harry. Veniţi după mine! Şi ţineţi-vă cât de aproape puteţi. Şi zicând asta, o zbughi peste mărăciniş şi prinse din prima clipă o aşa mare viteză, încât celorlalţi le era foarte greu să ţină pasul cu el.

Giles îl urmă cât putu el de repede; şi Oliver se ţinu aproape, iar după un minut sau două, domnul Losberne, care fusese la plimbare şi tocmai se întorcea, dădu peste gard şi văzându-se mai ager decât s-ar fi crezut, se avântă şi el în aceeaşi cursă cu o viteză de invidiat, strigând necontenit din răsputeri la ceilalţi, ca să afle ce s-a întâmplat.

Şi aşa alergară fără oprire, nici măcar pentru a-şi trage răsuflarea, până ce conducătorul grupului, ajungând la porţiunea de câmp arătată de Oliver, începu să caute îndeaproape

prin șant și gardul viu înconjurător; ceea ce le dădu răgaz celorlalți să-l ajungă din urmă, iar Oliver avu vreme să-i povestească domnului imprejurările care au dus la o așa aprigă urmărire.

Căutarea fu zadarnică. Nu găsiră nici măcar urme proaspete de pași. Stăteau acum pe vârful unui deluşor de unde cuprindeau cu privirea câmpurile deschise care se întindeau preț de trei-patru mile de jur-împrejur. Satul se zărea într-o vâlcea din stânga; dar, ca să ajungă acolo pe drumul arătat de Oliver, bărbații ar fi trebuit să treacă prin câmpul descoperit, și le-ar fi fost cu neputință să fi parcurs distanța într-un timp așa de scurt. De cealaltă parte, o pădure deasă mărginea lunca și nu ar fi putut ajunge acolo din aceleași pricină.

— Trebuie să fi fost un vis, Oliver, spuse Harry Maylie.

— O, nu, domnule, n-a fost așa, răspunse Oliver, cutremurându-se la amintirea chipului bătrânului ticălos; l-am văzut prea bine ca să mă fi înșelat. I-am văzut pe amândoi, la fel de limpede cum te văd pe dumneata acum.

— Cine era celălalt?, întrebă Harry și domnul Losberne într-un glas.

— Același om de care v-am vorbit, care s-a năpustit deodată asupra mea la han, spuse Oliver. Ne-am uitat fix unul în ochii celuilalt, și aș putea jura că era el.

— Ești sigur că au luat-o încoace?, întrebă Harry.

— La fel de sigur cum sunt că i-am văzut la fereastră, răspunse Oliver, arătând, pe măsură ce vorbea, spre gardul viu care despărțea grădina conacului de câmpie. Bărbatul înalt a sărit gardul chiar acolo; și evreul, alergând un pic spre dreapta, s-a strecurat prin spărtura de colo.

Cei doi bărbați priviră chipul cinstit al lui Oliver în timp ce vorbea, și mutându-și privirile de la unul la altul, părură mulțumiți de precizia vorbelor sale. Și totuși, nicăieri nu se întrezăreau urmele trecerii în grabă a celor doi bărbați. Iarba era înaltă, dar nicăieri nu era călcată, decât acolo pe unde trecuseră ei. Laturile și marginile șanțurilor erau din lut jilav, dar nicăieri nu se putea distinge urmă de încălțări și nici cel mai mic semn care ar fi arătat că trecuse pe acolo picior de om cu câteva ore în urmă.

— Asta e ciudat!, spuse Harry.

— Ciudat?, repetă doctorul. Nici Blathers și Duff nu puteau pricepe nimic.

Măcar că văzură cât de zadarnică le fusese căutarea, nu se lăsară până când căderea nopții inlătură orice nădejde de reușită; și chiar și atunci renunțară cu inima strânsă. Giles fu trimis prin cârciumile din sat, după ce Oliver a descris cât de bine a putut înfățișarea și straiele străinilor. Dintre ei, evreul avea, în orice caz, o înfățișare destul de stranie pentru ca să-și amintească cineva de el, presupunând că ar fi fost văzut bând sau umblând fără rost. Giles totuși se întoarse fără nicio veste care ar fi putut să lămurească sau să micșoreze taina.

A doua zi reluară căutările și întrebările din nou, dar fără sorți de izbândă. Cealaltă zi, Oliver și domnul Giles merseră iar împreună în târg, trăgând nădejde să vadă sau să afle acolo ceva despre fugari, însă și acest efort fu la fel de lipsit de roade. După câteva zile, tărăşenia începu să fie dată uitării, așa cum se întâmplă de obicei când curiozitatea, nemaiavând hrană proaspătă care să o întrețină, se stinge singură.

Între timp, Rose se însănătoșea văzând cu ochii. Deja nu mai stătea în camera ei. Putea să iasă afară și reluând parte la viața de familie, aducea bucurie în inimile tuturor.

Dar, măcar că această schimbare fericită avu un efect vădit asupra micului cerc familial, și măcar că se auzeau din nou voci vesele și râsete fericite în căsuța de la țară, uneori se simțea asupra unora din cei prezenți o reținere neobișnuită, chiar asupra domnișoarei Rose, și nu se putu ca Oliver să nu bage de seamă acest lucru. Doamna Maylie și fiul său se închideau deseori singuri în cameră, pentru vreme îndelungată și, de mai multe ori, Rose apăru cu urme de lacrimi pe obraji. După ce domnul Losberne își stabili o zi pentru plecarea la Chertsey, aceste simptome deveniră mai pronunțate și în mod vădit se petrecea ceva care tulbura pacea domnișoarei și a altcuiva în afara ei.

În sfârșit, într-o dimineață, când Rose era singură în sala unde se servea micul dejun, intră Harry Maylie și, după o oarecare șovăire, îi ceru voie să îi vorbească preț de câteva clipe.

— Doar câteva – foarte puține – vor fi de ajuns, Rose, spuse tânărul, trăgându-și scaunul lângă al ei. Ceea ce am a-ți spune nu se poate să nu-ți fi trecut prin minte deja. Speranțele cele mai dragi inimii mele nu îți sunt străine, măcar că încă nu le-ai auzit rostite de buzele mele.

Rose se făcuse foarte palidă din clipa în care Harry Maylie a intrat, dar acesta ar fi putut fi rezultatul bolii ei recente. Se inclină doar și, aplecându-se asupra unor plante care se aflau în preajmă, așteptă în liniște ca el să înceapă să spună ce avea de spus.

— Eu... eu ar fi trebuit să fi plecat de aici de mai demult, spuse Harry.

— Într-adevăr, ar fi trebuit, răspunse Rose. Să mă ierți că îți spun asta, dar aș fi preferat să fi plecat.

— Am fost adus aici de teama cea mai de temut și cea mai chinuitoare, spuse tânărul, teama de a pierde o ființă dragă în care mi-am pus toate dorințele și speranțele. Ai fost pe moarte, tremurând între pământ și ceruri. Se știe că atunci când făpturile tinere, frumoase și bune sunt prinse de boală, sufletele lor curate se îndreaptă cu nepăsare spre locașul luminos al odihnei veșnice; și se mai știe – ferească Sfântul! – că făpturi ca tine, cele mai bune și mai frumoase, deseori se ofilesc tocmai când le-a venit vremea să înflorească.

În ochii fetei apărură lacrimi, pe măsură ce el rostea aceste cuvinte; și când una din ele căzu pe floarea desupra căreia era aplecată și străluci puternic în cupa ei, făcând-o și mai frumoasă, păru că simțămintele inimioarei ei tinere se înrudeau, în mod firesc, cu cele mai minunate lucruri din natură.

— O făptură, continuă tânărul cu înflăcărare, o făptură atât de gingașă și lipsită de violențe, aidoma unui înger al Domnului, s-a zbătut între viață și moarte. O!, cine ar fi putut nădăjdui, când lumea îndepărtată cu care se aseamănă i s-a deschis pe jumătate privirii, că această făptură se va întoarce la durerea și necazul acestei lumi! Rose, Rose, să știu că te duci ca o umbră dulce, pe care o face pe pământ o lumină de sus; să nu am nicio nădejde că vei scăpa, pentru cei rămași în urmă; să nu știu aproape niciun motiv pentru care să continui să exiști; să simt că aparții acelei sfere luminoase unde

s-au dus deja în zbor, prea curând, atât de mulți din cei mai frumoși și mai buni; și totuși să mă rog, în mijlocul acestor gânduri mângâietoare, să fii redată celor care te iubesc – acestea mi-au fost chinuri aproape cu neputință de suportat. Au stat în sufletul meu zi și noapte; și cu ele a venit un șuvoi de temeri, groază și păreri de rău egoiste ca nu cumva să mori fără să fi știut vreodată cu câtă credință te-am iubit, și uneori îmi părea că îmi pierd mințile și uzul rațiunii. Te-ai făcut bine. Zi de zi, și aproape ceas cu ceas, îți revenea o picătură de sănătate care, alăturându-se firișorului de viață vlăguit și istovit care curgea agale în tine, l-a făcut să se învolbureze iarăși și să se facă val înalt și tumultuos. Te-am văzut întorcându-te aproape de la moarte la viață, cu ochi care mai că au orbit de nerăbdare și dragoste adâncă. Nu-mi spune că ai fi dorit să pierd această întoarcere, căci ea mi-a înduioșat inima față de tot neamul omenesc.

— Nu asta am vrut să spun, zise Rose, în lacrimi. Aș fi vrut doar să fi plecat, să te fi întors la țeluri înalte și nobile, la țeluri vrednice de dumneata.

— Nu este țel mai vrednic de mine, mai vrednic de firea cea mai aleasă de pe fața pământului, decât lupta pentru a câștiga o inimă ca a dumitale, spuse tânărul luând-o de mână. Rose, draga mea Rose! Ani de zile – sunt ani de zile – de când te iubesc, năzuind să parcurg drumul spre faimă, ca apoi să mă întorc cu mândrie acasă și să îți spun că m-am zbătut doar ca să i te fac pârtaș; gândindu-mă, în visele mele cu ochii deschiși, cum îți voi aminti, în acel moment ferice, de multele dovezi tăcute de afecțiune pe care ți le-am dat în copilărie și că îți voi cere mâna ca urmare a unei înțelegeri vechi, doar de noi știute! Vremea aceea nu a sosit încă, dar, fără să îmi fi făcut un nume și fără să îmi fi îndeplinit vreun vis din tinerețe, îți dăruiesc inima mea care de atât de multă vreme îți aparține și soarta mea va fi hotărâtă de cuvintele cu care vei primi această ofrandă.

— Purtarea dumitale a fost dintotdeauna cumsecade și nobilă, spuse Rose, stăpânindu-și emoțiile care o tulburau. Și cum nu mă socoți nici nepăsătoare, nici nerecunoscătoare, iată care e răspunsul meu.

— Răspunsul e că trebuie să mă străduiesc să te merit. Așa este, dragă Rose?

— Trebuie, răspunse Rose, să te străduiești să mă uiți; nu ca pe o toartă dragă de demult, căci acest lucru m-ar răni cumplit, ci ca pe iubită. Uită-te bine în jurul tău; gândește-te câte inimi sunt pe lumea asta pe care ai fi mândru să le câștigi. Încredințează-mi alte sentimente, și îți voi fi cea mai devotată și mai credincioasă prietenă dintre toți prietenii pe care îi ai.

Urmă o pauză, timp în care Rose, acoperindu-și fața cu o mână, dădu drumul lacrimilor să curgă în voie. Harry o ținea încă de cealaltă mână.

— Și care ar fi motivele tale, Rose — spuse el într-un sfârșit, cu vocea scăzută — motivele pentru această hotărâre?

— Ai dreptul să le cunoști, răspunse Rose. Nu poți spune nimic care să îmi schimbe hotărârea. E o datorie pe care trebuie să o îndeplinesc. O datorie față de alții și față de mine.

— Față de tine?

— Da, Harry. E o datorie față de mine însămi că eu, ca o fată fără prieteni și fără avere, cu o pată pe numele meu, să nu le dau prietenilor tăi pricină să creadă că am cedat josnic în fața primelor porniri ale pasiunii dumitale, și că m-am agățat de năzuințele și planurile tale, înăbușindu-le. Sunt datoare față de dumneata și cei dragi dumitale să te împiedic ca, din prea plinul firii tale calde și generoase, să pui această mare piedică în calea urcușului spre succes în lume.

— Dacă sentimentele îți sunt acordate la sentimentul datoriei... — începu Harry.

— Nu sunt, răspunse Rose, îmbujorându-se puternic.

— Prin urmare, îmi împărtășești dragostea?, spuse Harry. Spune-mi măcar atât, dragă Rose! Spune-mi măcar asta și îndulcește amărăciunea acestei dezamăgiri cumplite!

— Dacă aș fi putut-o face fără să-i provoc un mare rău celui pe care îl iubesc, răspunse Rose, aș fi putut...

— Să primești această declarație într-un mod cu totul diferit?, spuse Harry. Cel puțin, nu îmi ascunde asta, Rose!

— Poate, spuse Rose. Destul!, adăugă ea, desprinzându-și mâna din a lui, de ce am mai lungi această discuție chinuitoare? E foarte dureroasă pentru mine, și totuși dătătoare

de fericire trainică — căci fericire va fi, într-adevăr, să știu că odată am avut în ochii dumitale locul înalt pe care îl ocup acum, și orice victorie pe care o câștigi în viață mă va însuflești cu tărie și hotărâre sporite. Rămâi cu bine, Harry! Așa cum ne-am întâlnit astăzi, nu ne vom mai întâlni vreodată, ci prin alte relații decât cele în care ne-ar fi pus convorbirea aceasta, am putea fi uniți pentru multă și fericită vreme. Și fie ca toate binecuvântările pe care rugăciunile unei inimi cinstite și curate le poate coborî de la izvorul adevărului și sinceității să te bucure și să te ajute să reușești!

— Încă un cuvânt, Rose, spuse Harry. Spune-mi, cu cuvintele tale, care e motivul. Vreau să-l audit chiar de pe buzele tale!

— Viitorul care ți se deschide este unul strălucitor, răspunse Rose cu tărie. Te așteaptă toate onorurile pe care bărbații pot să le atingă în viața publică, cu talente mari și protectori puternici. Dar protectorii aceștia sunt mândri; și eu nu vreau să am de-a face cu ei, ca nu cumva să o disprețuiască pe mama care mi-a dat viață; și nici nu-l voi înjosi, nici duce spre eșec, pe fiul celei care a ținut atât de bine locul mamei mele. Într-un cuvânt, spuse tânăra întorcându-și capul, pe măsură ce tăria ei de moment o părăsi, numele meu e pătat, cu pata pe care lumea o pune pe capetele celor nevinovați. Voi purta această pată doar în sângele meu și doar asupra mea va rămâne reprosul lumii.

— Încă un cuvânt, Rose. Mult prea draga mea Rose! Doar un cuvânt!, strigă Harry, aruncându-se la picioarele ei. Dacă aș fi fost mai puțin... mai puțin favorizat de soartă, cum zice lumea, dacă mi-ar fi fost hărăzit un trai modest și liniștit, dacă aș fi fost sărac, bolnav, neajutorat, mi-ai fi întors și atunci spatele? Sau, poate, așteptatul meu urcuș spre bogăție și onoruri te face să ai aceste scrupule legate de numele tău?

— Nu mă sili să-ți răspund, replică Rose. Întrebarea nu-și are rostul, și nici nu-l va avea vreodată. E nedrept, aproape crud, să o pui.

— Dacă răspunsul tău ar fi acela pe care aproape îndrăznesc să-l sper, răspunse Harry, mi-ar arunca o rază de fericire pe drumul meu singuratic, și îmi va lumina cărarea care mi se deschide. Nu e lucru de nimic să faci atât de mult, doar rostind câteva cuvintele, pentru cel care te iubește mai mult decât orice

pe lume. O, Rose, în numele simțămintelor mele fierbinți și statornice; în numele a tot ce am îndurat pentru tine și al osândei la care mă supui, răspunde-mi, te rog, numai la întrebarea asta!

— Bine, atunci, dacă soarta dumitale ar fi fost alta, răspunse Rose, dacă ai fi fost doar cu puțin, și nu așa de mult, deasupra mea; dacă ți-aș fi putut da ajutor și mângâiere într-o viață simplă, pașnică și retrasă, și nu o pată și o piedică în mijlocul mulțimilor ambițioase și pretențioase, aș fi fost scutită de această încercare a vieții mele. Acum am toate motivele să fiu fericită, chiar foarte fericită, dar atunci, Harry, mărturisesc că aș fi fost și mai fericită.

Pe când făcea această mărturisire, amintiri ale năzuințelor trecute, care îi fuseseră dragi cu mult timp în urmă, în vremea copilăriei, se năpustiră în mintea lui Rose aducând cu ele lacrimi, așa cum se întâmplă când năzuințe de demult se întorc în gândul nostru, ofilite, și lacrimile o ușurară.

— Nu-mi pot stăpâni slăbiciunea și prin aceasta, hotărârea mea se face mai puternică, spuse Rose întinzându-i mâna. Acum chiar trebuie să te părăsesc.

— Îți cer o singură făgăduială, spuse Harry. O dată, doar o singură dată, să zicem peste un an, deși s-ar putea să fie mult mai devreme, să-mi îngădui să îți mai vorbesc iar despre acest lucru, pentru ultima oară.

— Dar nu ca să mă îndupleci să îmi schimb hotărârea, răspunse Rose, cu un zâmbet trist; ar fi zadarnic.

— Nu, spuse Harry – numai ca să te aud repetând-o, dacă ai binevoi, pentru ultima oară! Voi pune la picioarele tale orice avere sau situație o să dobândesc; și dacă vei sta neclintită în hotărârea de acum, n-am să caut nici prin cuvânt, nici prin faptă, să ți-o schimb.

— Atunci așa să fie, răspunse Rose. Pentru mine va fi doar o suferință în plus, și până atunci s-ar putea să fiu în stare să o port cu mai multă ușurință.

Și îi mai întinse o dată mâna. Dar tânărul o strânse la pieptul său, o sărută pe fruntea ei frumoasă și ieși în grabă din cameră.

Capitolul 36

Este unul foarte scurt, și poate că acum nu pare foarte important, dar cu toate acestea ar trebui citit ca urmare la capitolul anterior și drept cheie a unui capitol care va urma când îi va veni timpul

Cu arevasăzică ești hotărât să mă însoțești la drum încă din dimineața aceasta, așa-i?, spuse doctorul, când Harry Maylie veni la masa unde el și Oliver serveau micul dejun. Mai să fie, nu te ține nici măcar jumătate de oră dacă te hotărăști la ceva, sau dacă te răzgândești!

— Peste câteva zile îți vei schimba părerea, spuse Harry roșind fără vreun motiv anume.

— Nădăjduiesc că o să am motive serioase să mi-o schimb, răspunse domnul Losberne, deși mărturisesc că nu cred că o să fie așa. Doar ieri dimineață te-ai hotărât, cu mare zor, să stai aici și să îți însoțești mama, ca un fiu bun, la mare. Înainte de prânz ai dat de știre că o să îmi faci cinstea de a mă însoți până la destinația mea, în drumul dumitale spre Londra. Și seara, m-ai rugat în chip tainic să plecăm înainte de a se scula doamnele. Urmarea e că tânărul Oliver stă aici țintuit, la micul dejun, când de fapt ar fi trebuit să cutreiere luncile după tot felul de minunății botanice. Păcat, nu-i așa, Oliver?

— Mi-ar fi părut tare rău, domnule, dacă n-aș fi fost scasă când dumneavoastră și domnul Maylie ați fi plecat, răspunse Oliver.

— Drăguț din partea dumitale, spuse doctorul. Poți să vii să mă vezi când te întorci. Dar, ca să vorbim serios acum, Harry, ai primit vreo veste de la grangurii cei mari, de ești așa, deodată, nerăbdător să pleci?

— Grangurii cei mari, răspunse Harry, şi bănuiesc că il incluzi sub această denumire pe unchiul meu, care-i cel mai mare dintre toţi, nu mi-au trimis nicio veste de când sunt aici, şi nici nu cred că in această perioadă a anului o să intervină ceva care să mă oblige să fiu imediat alături de ei.

— Ei, bine, spuse doctorul, eşti un om ciudat. Dar, cu siguranţă, o să te bage in parlament la alegerile de dinainte de Crăciun, şi aceste schimbări neaşteptate şi răzgândiri sunt o bună pregătire pentru viaţa politică. Se poate trage un folos din asta. O pregătire bună e intotdeauna de dorit, fie că este vorba despre o cursă pentru un loc, pentru o cupă sau o sumă frumuşică.

Harry Maylie arăta de parcă ar fi putut să continue această convorbire scurtă cu una-două replici care l-ar fi zguduit bine pe doctor, dar se mulţumi să spună doar „Vom vedea", şi nu mai zise nimic mai departe. La puţin timp după aceea, diligenţa trase in faţa uşii. Giles intră să ia bagajele şi doctorul se năpusti afară, să inspecteze aşezarea lor.

— Oliver, spuse Harry Maylie in şoaptă, aş vrea să discut ceva cu tine.

Oliver se apropie de cadrul ferestrei unde stătea domnul Maylie, tare mirat de amestecul de trisete şi insuflefire ce se vedea in comportamentul tânărului.

— Poţi scrie bine acum?, spuse Harry, apucându-l de braţ.

— Cred că da, domnule, răspunse Oliver.

— Poate că o să treacă multă vreme până când o să mă intorc acasă. Aş dori să imi scrii – să zicem o dată la două săptămâni, lunea, la Oficiul General al Poştei din Londra. Eşti de acord?

— Desigur, domnule. Chiar sunt mândru că pot să o fac, exclamă Oliver, incântat peste măsură de această insărcinare.

— Mi-ar plăcea să ştiu ce mai fac mama şi domnişoara Maylie, spuse tânărul – şi poţi umple pagina spunându-mi ce plimbări faceţi şi despre ce vorbiţi, şi dacă ea – adică ele, sunt fericite şi sănătoase. Mă inţelegi?

— Foarte bine, domnule, foarte bine, răspunse Oliver.

— Aş prefera să nu le spui acest lucru şi lor, spuse Harry in grabă, pentru că mama s-ar sili să imi scrie mai des şi asta ar fi greu pentru ea şi o grijă in plus. Să fie aceasta o taină intre mine şi tine. Şi nu uita să imi scrii despre toate! Mă bazez pe tine!

Oliver, mândru şi foarte incântat de importanţa rolului său, făgădui cu credinţă să păstreze taina şi să scrie cât mai amănunţit in scrisorile sale. Domnul Maylie işi luă rămas bun de la el, asigurându-l de stima şi protecţia sa.

Doctorul era deja in diligenţă. Giles (care, după cum se stabilise, rămânea la ţară) ţinea portiera deschisă cu mâna, iar servitoarele se uitau din grădină. Harry mai aruncă o privire fugară spre fereastra cu obloane şi sări in trăsură.

— Dă-i drumul – strigă el – şi mână cu străşnicie, la galop, cât mai iute! Nimeni nu va ţine pasul cu noi azi, măcar dac-ar zbura!

— Hei!, strigă doctorul, coborând grabnic geamul din faţă, răstindu-se la vizitiu. Cineva va ţine pasul cu mine, chiar dac-ar zbura. Ai auzit?

Cu zgâlţâieli şi duruituri, până când sunetele se stinseră in depărtare, trăsura înaintă rapid şi abia se mai vedea; urmă şerpuirea şoselei, apoi dispăru din ochi, apropae inghiţită de un nor de praf. Ba dispărea total, ba se vedea din nou, după cum dădeau voie obstacolele din cale, sau suişurile şi coborâşurile drumului. Iar privitorii se împrăştiară doar după ce norul de praf dispăru cu desăvârşire.

Mai era insă un privitor care rămăsese cu ochii aţintiţi asupra locului unde dispăru trăsura, vreme indelungată după ce se indepărtase deja preţ de multe mile, căci in spatele perdelei albe, care o ascunsese privirii când Harry şi-a ridicat ochii spre fereastră, stătea chiar Rose.

— Pare foarte bine-dispus şi fericit, spuse ea in cele din urmă. M-am temut pentru o vreme că ar putea să fie altfel. M-am inşelat. Sunt foarte, foarte bucuroasă.

Lacrimile sunt semne de bucurie, dar şi de durere; iar cele care au coborât pe chipul lui Rose, pe când stătea cufundată in gânduri, la fereastră, uitându-se incă in aceeaşi direcţie, păreau să izvorască mai degrabă din durere decât din bucurie.

— Grangurii cei mari, răspunse Harry, și bănuiesc că îl incluzi sub această denumire pe unchiul meu, care-i cel mai mare dintre toți, nu mi-au trimis nicio veste de când sunt aici, și nici nu cred că în această perioadă a anului o să intervină ceva care să mă oblige să fiu imediat alături de ei.

— Ei, bine, spuse doctorul, ești un om ciudat. Dar, cu siguranță, o să te bage în parlament la alegerile de dinainte de Crăciun, și aceste schimbări neașteptate și răzgândiri sunt o bună pregătire pentru viața politică. Se poate trage un folos din asta. O pregătire bună e întotdeauna de dorit, fie că este vorba despre o cursă pentru un loc, pentru o cupă sau o sumă frumușică.

Harry Maylie arăta de parcă ar fi putut să continue această convorbire scurtă cu una-două replici care l-ar fi zguduit bine pe doctor, dar se mulțumi să spună doar „Vom vedea", și nu mai zise nimic mai departe. La puțin timp după aceea, diligența trase în fața ușii. Giles intră să ia bagajele și doctorul se năpusti afară, să inspecteze așezarea lor.

— Oliver, spuse Harry Maylie în șoaptă, aș vrea să discut ceva cu tine.

Oliver se apropie de cadrul ferestrei unde stătea domnul Maylie, tare mirat de amestecul de trisețe și insuflețire ce se vedea în comportamentul tânărului.

— Poți scrie bine acum?, spuse Harry, apucându-l de braț.

— Cred că da, domnule, răspunse Oliver.

— Poate că o să treacă multă vreme până când o să mă întorc acasă. Aș dori să îmi scrii – să zicem o dată la două săptămâni, lunea, la Oficiul General al Poștei din Londra. Ești de acord?

— Desigur, domnule. Chiar sunt mândru că pot să o fac, exclamă Oliver, încântat peste măsură de această însărcinare.

— Mi-ar plăcea să știu ce mai fac mama și domnișoara Maylie, spuse tânărul – și poți umple pagina spunându-mi ce plimbări faceți și despre ce vorbiți, și dacă ea – adică ele, sunt fericite și sănătoase. Mă înțelegi?

— Foarte bine, domnule, foarte bine, răspunse Oliver.

— Aș prefera să nu le spui acest lucru și lor, spuse Harry în grabă, pentru că mama s-ar sili să îmi scrie mai des și asta ar fi greu pentru ea și o grijă în plus. Să fie aceasta o taină între mine și tine. Și nu uita să îmi scrii despre toate! Mă bazez pe tine!

Oliver, mândru și foarte încântat de importanța rolului său, făgădui cu credință să păstreze taina și să scrie cât mai amănunțit în scrisorile sale. Domnul Maylie își luă rămas bun de la el, asigurându-l de stima și protecția sa.

Doctorul era deja în diligență. Giles (care, după cum se stabilise, rămânea la țară) ținea portiera deschisă cu mâna, iar servitoarele se uitau din grădină. Harry mai aruncă o privire fugară spre fereastra cu obloane și sări în trăsură.

— Dă-i drumul – strigă el – și mână cu strășnicie, la galop, cât mai iute! Nimeni nu va ține pasul cu noi azi, măcar dac-ar zbura!

— Hei!, strigă doctorul, coborând grabnic geamul din față, răstindu-se la vizitiu. Cineva va ține pasul cu mine, chiar dac-ar zbura. Ai auzit?

Cu zgâlțâieli și dureri, până când sunetele se stinseră în depărtare, trăsura înaintă rapid și abia se mai vedea; urmă șerpuirea șoselei, apoi dispăru din ochi, apropie înghițită de un nor de praf. Ba dispărea total, ba se vedea din nou, după cum dădeau voie obstacolele din cale, sau suișurile și coborâșurile drumului. Iar privitorii se împrăștiară doar după ce norul de praf dispăru cu desăvârșire.

Mai era însă un privitor care rămăsese cu ochii ațintiți asupra locului unde dispăru trăsura, vreme îndelungată după ce se îndepărtase deja preț de multe mile, căci în spatele perdelei albe, care o ascunsese privirii când Harry și-a ridicat ochii spre fereastră, stătea chiar Rose.

— Pare foarte bine-dispus și fericit, spuse ea în cele din urmă. M-am temut pentru o vreme că ar putea să fie altfel. M-am înșelat. Sunt foarte, foarte bucuroasă.

Lacrimile sunt semne de bucurie, dar și de durere; iar cele care au coborât pe chipul lui Rose, pe când stătea cufundată în gânduri, la fereastră, uitându-se încă în aceeași direcție, păreau să izvorască mai degrabă din durere decât din bucurie.

Capitolul 37

În care cititorul poate observa un contrast destul de des întâlnit în căsnicii

Domnul Bumble şedea în biroul azilului, cu ochii morocănoşi aţintiţi asupra vetrei triste a sobei de unde, vară fiind, nu se vedea nici o licărire, în afara unor raze palide care erau reflectate de suprafaţa ei rece şi strălucitoare. O hârtie de prins muşte atârna din tavan, şi din când în când îşi ridica ochii spre ea, cu gând apăsător; şi, pe când insectele nepăsătoare zburau pe deasupra grilajului strălucitor, domnul Bumble scotea câte un oftat adânc şi înfăţişarea i se întuneca şi mai tare. Domnul Bumble era cufundat în cugetare. Se prea poate ca gângăniile să-i fi readus în minte vreun episod dureros din viaţă.

Dar posomorârea domnului Bumble nu era singurul lucru care putea trezi o dulce melancolie în pieptul cititorului. Mai erau şi alte semne, strâns legate de persoana sa, care arătau că se petrecuse o schimbare însemnată în situaţia lui. Unde erau haina cu fireturi şi pălăria tricorn? Purta încă pantaloni strânşi sub genunchi şi ciorapi negri din bumbac, dar nu mai erau ca înainte. Haina avea pulpane mari, ca şi cea de dinainte, dar cât era de diferită! Pălăria tricorn impunătoare fusese înlocuită cu una modestă, rotundă. Domnul Bumble nu mai era intendent.

Sunt unele poziţii sociale care, în afara avantajelor materiale substanţiale pe care le oferă, îşi dobândesc o anumită valoare şi demnitate de la ţinuta aferentă. Mareşalul are uniformă; episcopul are odăjdii de mătase; consilierul are şi el o ţinută de mătase; intendentul are pălăria tricorn. Dacă-i iei episcopului

odăjdiile sau intendentului pălăria și fireturile, ce mai rămâne din ei? Niște oameni. Oameni obișnuiți. Demnitatea, și chiar și sfințenia uneori, sunt chestiuni care țin de haină mai mult decât își poate cineva închipui.

Domnul Bumble se însurase cu doamna Corney și era directorul azilului. Un alt intendent ajunsese la onoruri. Tricornul, haina cu fireturi aurite și bastonul, toate îi reveniseră lui.

— Mâine se fac două luni de atunci!, oftă domnul Bumble. Parc-ar fi trecut o veșnicie.

S-ar fi putut ca domnul Bumble să vrea să spună că în intervalul scurt de opt săptămâni s-a concentrat o întreagă existență de fericire; dar oftatul... oftatul acela spunea multe.

— M-am vândut, spuse domnul Bumble, urmărindu-și firul gândurilor, pentru șase lingurițe de ceai, un clește de zahăr și o ulcică de lapte; ceva mobilă de mâna a doua și douăzeci de lire. Am fost foarte chibzuit. Ieftin, grozav de ieftin!

— Ieftin?!, răsună o voce ascuțită în urechea domnului Bumble. Orice preț ar fi fost prea mare pentru tine și, Domnul din ceruri știe, te-am cumpărat destul de scump!

Domnul Bumble se întoarse și dădu de chipul interesantei sale consoarte care, înțelegând doar câteva cuvinte din tânguirea lui, îi răspunse așa, la întâmplare.

— Doamnă Bumble!, zise el, cu reținere sentimentală.

— Ei?, strigă doamna.

— Fii bună și uită-te la mine, spuse domnul Bumble, țintuindu-și ochii asupra ei. („Dacă suportă să fie privită așa, își spuse domnul Bumble, înseamnă că poate să suporte orice. Cu privirea asta n-am dat greș niciodată cu calicii. Dacă n-are niciun efect asupra ei, s-a dus autoritatea mea!“).

Părerile diferă dacă o privire foarte scurtă poate fi indeajuns să îi intimideze pe săraci care, fiind prost hrăniți, nu sunt într-o formă foarte bună, sau dacă fosta doamnă Corney era imună la asemenea priviri vulturești. Cert e că directoarea nu s-a arătat deloc intimidată de sprânceana ridicată a domnului Bumble; dimpotrivă, îl tratã cu mare dispreț și chiar izbuci într-un hohot de râs care părea a fi adevărat.

La auzul acestui sunet neașteptat, domnul Bumble păru mai întâi neîncrezător, apoi uimit. După aceea căzu din nou în

gânduri melancolice și nu se ridică de acolo până când atenția nu îi fu din nou trezită de glasul consoartei.

— Ai de gând să stai toată ziua aici și să sforăi?, întrebă doamna Bumble.

— O să stau aici cât cred eu de cuviință, doamnă, răspunse domnul Bumble. Și măcar că nu sforăiam, o să sforăi, o să casc, o să strănut, o să râd ori o să plâng, după cum îmi vine. E dreptul meu.

— Dreptul tău!, spuse doamna Bumble, cu dispreț fățiș.

— Așa-i cum zic eu, doamnă, spuse domnul Bumble. Dreptul bărbatului este să poruncească.

— Și, pentru numele Domnului, dreptul femeii atunci care e?, strigă văduva răposatului domn Corney.

— Să asculte, doamnă, tună domnul Bumble. Asta ar fi trebuit să te învețe bietul dumitale soț, răposatul; și atunci, poate, ar mai fi trăit și astăzi. Ce bine ar fi fost să fie așa, sărmanul!

Doamna Bumble, dându-și seama dintr-o privire că sosise clipa hotărâtoare, și că orice lovitură dată acum pentru stăpânire asupra celuilalt era neapărat totală și de neschimbat, se prăbuși într-un scaun de îndată ce auzi această aluzie la cel plecat pe lumea cealaltă, și răcnind că domnul Bumble era o brută cu inima de piatră, se apucă să plângă în neștire.

Dar nu cu lacrimi se putea ajunge la sufletul domnului Bumble; inima lui era impermeabilă. Aidoma căciulilor de castor care se fac mai frumoase de la ploaie, nervii lui deveneau mai rezistenți și mai viguroși sub șiroaiele lacrimilor care, fiind semne de slăbiciune și de recunoaștere tacită a puterii lui, îl încântară și îl mulțumiră. Se uită la doamna lui cu o privire foarte satisfăcută și o rugă, încurajator, să-și verse toate lacrimile, știut fiind că exercițiul este foarte bun pentru sănătate.

— Hai, plângi cât vrei, spuse domnul Bumble. Așa se aerisesc plămânii, se spală fața, se întrețin ochii și se înmoaie firea.

Încheind cu această glumă, domnul Bumble își luă pălăria din cuier, o trase pe-o ureche, ca orice bărbat care simte că și-a arătat superioritatea așa cum trebuie, își vârî mâinile în buzunare și o porni săltăreț spre ușă, arătând tare poznaș și șmecher.

Fosta doamnă Corney încercase să-l impresioneze prin lacrimi fiindcă erau mai puțin supărătoare decât un atac cu

mâinile; acum, însă, era cât se poate de pregătită să încerce această a doua metodă, după cum domnul Bumble nu întârzie să descopere.

Prima înștiințare a schimbării de tactică pe care o primi fu un zgomot înfundat, și îndată îi zbură pălăria din cap în cealaltă parte a camerei. Cum această procedură preliminară îl lăsă cu capul descoperit, doamna, cu multă îndemânare, îl apucă strâns de grumaz cu o mână, iar cu cealaltă îi trase o ploaie de lovituri, cu multă forță și pricepere. După aceea, introduse puțină varietate, zgâriindu-l pe față și smulgându-i părul; apoi, socotind că îl pedepsise îndeajuns pentru că a jignit-o, îl împinse într-un scaun, care se nimeri parcă anume în cale, și îl șfichi, zicându-i să mai vorbească despre dreptul lui, dacă are curaj.

— Scoală!, porunci doamna Bumble, și dispari de-aici, dacă nu vrei s-o pățești mai rău.

Domnul Bumble se ridică cu o figură jalnică, întrebându-se ce altceva mai rău ar fi putut pătimi din partea ei. Ridicându-și pălăria, se uită înspre ușă.

— Te duci azi?, întrebă doamna Bumble.

— Desigur, draga mea, desigur, răspunse domnul Bumble, făcând o mișcare rapidă înspre ușă. Nu aveam de gând dar... mă duc, dragă! Ești atât de aprigă și tăioasă că, crede-mă, eu...

În acea clipă, doamna Bumble păși cu repeziciune înainte ca să pună la locul lui covorul care fusese strâns în timpul luptei. Domnul Bumble o zbughi imediat din cameră, fără să se mai gândească la faptul că nu terminase ceea ce avea de spus și lăsând-o pe fosta doamnă Corney stăpână absolută a terenului de luptă.

Domnul Bumble fusese luat prin surprindere și bătut destul de bine. Avea o înclinație spre a-i intimida pe ceilalți și nu mică îi era plăcerea când își arăta cruzimea josnică; și, nu mai încape vorbă, era un fricos. Nu spunem asta ca să îl ponegrim, căci multe persoane care se bucură de înaltă prețuire și admirație sunt victime ale unor asemenea slăbiciuni. Observația aceasta e în favoarea sa și urmărește să îl ajute pe cititor să își facă o părere justă despre calitățile cu care era înzestrat pentru funcția sa.

Dar nu ajunsese încă la capătul umilinței. După ce făcu un tur al azilului, gândindu-se, pentru prima dată, că legile sunt

prea aspre cu cei săraci și că bărbații care fug de soțiile lor, lăsându-le în seama parohiei, nu ar trebui să fie deloc pedepsiți de lege, ci, dimpotrivă, premiați ca oameni merituoși care au suferit prea mult, domnul Bumble intră într-o încăpere unde câteva femei sărace spălau, după obișnuință, rufăria parohiei. De acolo se auzea zarvă de voci.

— Hm!, făcu domnul Bumble, recăpătându-și firească demnitate. Aceste femei cel puțin vor continua să-mi respecte dreptul. Hei! Voi de colo! Ce-i cu zarva asta, țicăloaselor?

Zicând aceste cuvinte, domnul Bumble deschise ușa și intră mânios și amenințător. Însă de îndată ce, în mod neașteptat, dădu cu ochii de soția sa, se schimbă și luă o înfățișare umilă și supusă.

— Draga mea, spuse domnul Bumble, nu știam că ești aici.

— Nu știai că sunt aici?!, repetă doamna Bumble. Ce cauți *tu* aici?

— Am crezut că vorbesc prea mult ca să își facă treaba cum trebuie, draga mea, răspunse domnul Bumble, uitându-se distrat la două bătrâne din spatele albiei, care schimbau priveri admirative la adresa înfățișării smerite a directorului azilului.

— Ai crezut *tu* că vorbesc ele prea mult?, spuse doamna Bumble. Ce te privește asta pe tine?

— Păi, draga mea..., începu domnul Bumble cu supunere.

— Ce te privește pe tine?, întrebă doamna Bumble, din nou.

— Așa este, tu ești stăpâna aici, draga mea, recunoscu domnul Bumble; dar am crezut că poate nu ești aici, chiar acum.

— Ascultă-mă bine, domnule Bumble, replică doamna. Nu avem nevoie să te amesteci în treburile noastre. Îți place prea mult să îți bagi nasul în lucruri care nu te privesc; toți din azil râd de tine de îndată ce te întorci cu spatele, și te faci singur de râs la orice ceas din zi. Haide, pleacă!

Domnul Bumble șovăi o clipă, văzând cu durere chinuitoare cât de încântate chicotesc cele două babe. Doamna Bumble, care ajunsese la capătul răbdării, apucă o strachină plină cu zoaie și arătându-i ușa, îi porunci să plece pe dată, altminteri amenința să verse tot conținutul pe ilustra sa persoană.

Ce putea să facă domnul Bumble? Se uită descurajat în jur și se strecură afară, iar când ajunse la ușă, chicotelile

sărăntocelor se transformară într-un râs zgomotos de încântare nestăvilită. Ăsta era ultimul lucru pe care îl dorea. Era dezonorat în ochii lor; își pierduse prestigiul și prestanța chiar și în fața sărăntocilor. Decăzuse de la starea mândră și falnică de întendent la micimea bărbatului cicălit, ținut sub papucul nevestei.

— Totul în doar două luni!, spuse domnul Bumble, plin de gânduri dureroase. Două luni! Acum două luni eram doar propriul meu stăpân și al celorlalți care aveau vreo legătură cu azilul, și acum...

Era prea mult. Domnul Bumble trase două palme peste urechile băiatului care îi deschise ușa (căci, visând așa, ajunsese la ușă deja) și o porni, distrat, pe stradă.

Urcă pe o stradă, coborî pe alta, până ce mersul îi domoli primul clocot al durerii; și apoi revolta simțurilor îl făcu să-i fie sete. Trecu pe lângă multe cârciumi și, în cele din urmă, se opri în fața uneia, într-o fundătură, al cărei salon, după cum își dădu seama aruncând o privire grăbită pe deasupra oblonului, era pustiu. Doar într-un colț era un mușteriu singuratic. În clipa aceea începu să plouă cu găleata. Asta îl făcu să se hotărască. Domnul Bumble intră și, după ce comandă ceva de băut de la bar, se duse spre separeul pe care îl văzuse din stradă.

Bărbatul care ședea acolo era înalt și negricios și purta o haină largă. Părea a fi străin și după înfățișarea-i obosită și praful de pe haine se vedea că făcuse drum lung. Când Bumble intră, se uită la el cu suspiciune și abia dacă își înclină capul ca răspuns la salut.

Chiar dacă străinul ar fi fost mai deschis la vorbă, domnul Bumble avea demnitate cât pentru doi, așa că își bău ginul cu apă în tăcere și citi ziarul cu aer pompos și ceremonios.

Și cum adesea se întâmplă când doi oameni sunt laolaltă în asemenea împrejurări, așa se făcu și acum. Domnul Bumble simțea din când în când dorința puternică, de nestăpânit, de a arunca o privire pe furiș înspre străin; și ori de câte ori făcea asta, își lăsa ochii în pământ, stânjenit, văzând că și străinul se uita la el pe furiș în clipa aceea. Stânjeneala domnului Bumble era sporită de expresia întru totul deosebită a ochilor străinului, care erau vii și strălucitori, dar adumbriți de

bănuială și neîncredere. Asemenea ochi nu mai văzuse niciodată, și erau respingători când se uita la ei.

După ce și-au întâlnit astfel privirile de mai multe ori, străinul rupse tăcerea cu o voce adâncă și aspră:

— Pe mine mă căutai când te-ai uitat înăuntru pe geam?, întrebă el.

— N-aș zice, decât dacă ești domnul... – aici domnul Bumble se opri brusc căci era curios să afle numele străinului și crezu că, nerăbdător, acesta i-ar putea duce la sfârșit fraza.

— Văd că nu-i așa, spuse străinul, cu o expresie de sarcasm potolit în jurul gurii; altfel, mi-ai fi știut numele. Nu-l cunoști. Te-aș sfătui nici să nu încerci să-l afli.

— Tinere, n-am avut niciun gând rău, îi atrase atenția domnul Bumble, cu măreție în glas.

— Și nici n-ai făcut vreun rău, spuse străinul.

Schimbul acesta scurt de vorbe fu urmat de o altă tăcere, întreruptă iarăși de străin.

— Cred că te-am mai văzut cândva, spuse el. Pe vremea aceea te purtai altfel îmbrăcat și am trecut doar pe lângă tine pe stradă, dar te recunosc. Cândva ai fost întendent aici, nu-i așa?

— Am fost, spuse domnul Bumble puțin surprins, întendent parohial.

— Chiar așa, răspunse celălalt dând din cap. În această poziție te-am văzut. Și acum ce ești?

— Directorul azilului, răspunse domnul Bumble, rar și cu importanță, ca să se asigure că străinul nu o să ia un aer de familiaritate nepotrivită. Directorul azilului, tinere!

— Și nu mă îndoiesc că-ți urmărești propriul interes, ca de obicei, nu-i așa?, continuă străinul, uitându-se fix în ochii domnului Bumble, când acesta îi ridică, uimit de întrebare. Nu te sfii să-mi răspunzi pe șleau, omule! După cum vezi, te știu destul de bine.

— Bănuiesc că un om insurat – răspunse domnul Bumble, adumbrindu-și ochii cu mâna și cercetându-l pe străin din cap până-n picioare, cu vădită uimire – nu e mai puțin doritor decât un burlac să facă un ban cinstit când poate. Slujbașii parohiali nu sunt într-atât de bine plătiți încât să își permită

să zică nu la un ban în plus, atunci când pot să-l câştige cinstit, cum se cuvine.

Străinul zâmbi şi dădu iar din cap aprobator, ca şi cum ar fi zis că nu se înşelase în privinţa omului, şi apoi sună clopoţelul.

— Umple iar paharul, spuse el, dând stăpânului localului paharul gol al domnului Bumble. Să fie tare şi fierbinte. Bănuiesc că aşa-ţi place, nu?

— Nu foare tare, răspunse domnul Bumble, tuşind uşor.

— Înţelegi dumneata ce vrea să însemne asta, şefu'!, spuse străinul cu răceală.

Omul zâmbi, se făcu nevăzut şi se întoarse îndată cu un pahar din care se ridicau aburi; de la prima sorbitură, domnului Bumble îi dădură lacrimile de la tăria băuturii.

— Acum, ascultă-mă, spuse străinul, după ce închise uşa şi geamul. Am venit azi aici ca să te întâlnesc; şi, dintr-o întâmplare – din acelea pe care diavolul le azvârle uneori în calea prietenilor săi – ai intrat chiar în încăperea unde şedeam eu, chiar când mă gândeam mai mult la tine. Am nevoie de nişte informaţii de la tine. Nu-ţi cer să mi le dai de pomană, oricât ar fi ele de neînsemnate. Pune bine astea, pentru început.

În timp ce vorbea, împinse spre celălalt capăt al mesei, înspre tovarăşul său, două lire de aur, cu băgare de seamă, de parcă s-ar fi temut ca nu cumva să se audă în jur zornăitul banilor. După ce domnul Bumble cercetă îndeaproape monedele, să vadă dacă erau adevărate şi le puse în buzunarul hainei, cu mare satisfacţie, grăi iarăşi:

— Du-te cu gândul... stai să văd – s-au făcut doisprezece ani iarna trecută.

— E cam mult, spuse domnul Bumble. Foarte bine. M-am dus înapoi în timp, cu gândul.

— Scena e azilul.

— Bine!

— Şi e noapte.

— Da.

— Iar locul e hruba aceea nemernică, pe unde-o fi fost, în care nişte sărăntoace ticăloase aduceau pe lume viaţa şi sănătatea de care adesea ele nu aveau parte – dădeau naştere la

copii gălăgioşi pe care parohia trebuia apoi să îi crească şi apoi ele, lua-le-ar moartea, îşi ascundeau ruşinea în mormânt!

— Sala de naşteri, despre ea vorbeşti?, spuse domnul Bumble, neînţelegând exact unde bătea descrierea amănunţită a străinului.

— Da, spuse străinul. Acolo s-a născut un băiat.

— Oho, mulţi băieţi chiar, îl corectă domnul Bumble, clătinând din cap cu nedumerire.

— Dă-i încolo de draci de copii!, se răsti străinul. Pe mine mă interesează unul – un băiat blând şi palid, care a făcut ucenicie aici la un meşter de coşciuge – bine ar fi fost să îşi fi făcut singur coşciugul, şi să îşi fi întins trupul în el pe veşnicie, şi care după aceea s-a zvonit că ar fi fugit la Londra.

— A, vorbeşti de Oliver! Tânărul Twist!, spuse domnul Bumble. Îl ţin minte, cum nu. N-a fost o puşlama mai îndărătnică decât el...

— Nu despre el vreau să-mi vorbeşti. Am auzit deja destule, spuse străinul, oprindu-l pe domnul Bumble chiar de la începutul unei tirade despre viciile băietului Oliver. Mă interesează o femeie, zgripţuroaica aceea care a îngrijit-o pe maică-sa. Unde-i acum?

— Unde-i?, spuse domnul Bumble, căruia ginul cu apă îi dădu chef de glume. Greu de zis. Unde s-a dus ea nu mai e niciun loc de moşit – aşa că-mi închipui că a rămas, oricum, fără muncă.

— Ce tot băigui acolo?, întrebă străinul posomorât.

— A dat ortul popii iarna trecută, răspunse domnul Bumble.

Bărbatul se uită fix la el când primi această informaţie şi, deşi nu îşi retrase ochii ceva vreme după aceea, privirea îi deveni treptat goală şi absentă şi păru pierdut în gânduri. Pentru un timp, păru că nu se poate hotărî dacă ar trebui să răsufle uşurat sau să fie dezamăgit de această veste, dar în cele din urmă respiră mai în voie şi întorcându-şi privirea, spuse că asta nu avea mare importanţă. Şi apoi se ridică, gata de plecare.

Dar domnul Bumble era destul de viclean şi pe dată pricepu că se ivise ocazia să tragă foloase dintr-o taină pe care o ştia jumătatea sa. Ţinea bine minte noaptea în care a murit bătrâna Sally. Avea motive întemeiate să o facă, întrucât atunci ceruse mâna doamnei Corney. Şi măcar că doamna nu îi destăinuise

niciodată cele petrecute când a rămas să primească spovedania muribundei, auzise îndeajuns de multe ca să știe că avea de-a face cu ceva care se întâmplase în prezența ei, când lucra la azil și o îngrijea pe mama lui Oliver Twist. De îndată ce își aminti această împrejurare, îl înștiință pe străin, cu un aer tainic, că o femeie fusese singură cu zgripțuroaica chiar înainte de a-și da duhul, și că acea femeie ar putea, din câte își dădea el seama, să aducă lumină în privința întrebării sale.

— Cum pot să dau de ea?, spuse străinul luat prin surprindere și văzând că toate temerile (oricare ar fi fost acelea) i-au fost reaprinse de această veste.

— Doar prin mine, răspunse domnul Bumble.

— Când?, întrebă străinul în grabă.

— Mâine, răspunse Bumble.

— La nouă ceasuri ale serii, spuse străinul, scoțând o bucată de hârtie și scriind pe ea o adresă obscură, undeva pe malul apei, cu slove care îi dădeau de gol tulburarea. La nouă seara să mi-o aduci acolo. Nu mai e nevoie să îți mai spun să-ți ții gura. E în interesul dumitale.

Acestea fiind zise, plecă primul spre ușă, după ce se opri să plătească băutura. Zicând grăbit că drumurile lor erau diferite, se îndepărtă fără prea multe politețuri, repetând doar apăsat ora întâlnirii de a doua zi.

Uitându-se la adresă, slujbașul parohial băgă de seamă că nu avea niciun nume. Străinul nu se îndepărtase prea tare, așa că se luă după el ca să îl întrebe.

— Ce doreți?, strigă bărbatul, întorcându-se iute când Bumble îi atinse brațul. Mă urmărești?

— Doar ca să pun o întrebare, spuse celălalt, arătându-i bucata de hârtie. Pe cine să caut când ajung acolo?

— Pe Monks!, răspunse bărbatul și se îndepărtă în grabă.

Capitolul 38

Unde aflăm ce s-a întâmplat între domnul și doamna Bumble și domnul Monks în timpul întrevederii lor nocturne

Era o seară de vară posomorâtă și întunecată. Norii, care toată ziua atârnaseră amenințători, se împrăștiară într-o pânză groasă și leneșă de aburi, deja dădură drumul la câteva picături mari de ploaie și păreau să prevestească o furtună aprigă, cu fulgere și tunete. Tocmai atunci domnul și doamna Bumble, ieșind de pe strada principală a orașului, o cotiră spre un pâlc de case dărăpănate, ce se zăreau la vreo milă și jumătate depărtare și care erau ridicate pe un teren mlăștinos și nesănătos, pe malul râului.

Erau amândoi îmbrăcați pe deasupra cu haine vechi și ponosite, care ar fi putut să aibă un rol dublu: să-i apere de ploaie și să-i ascundă de privirile altora. Soțul ducea un felinar din care, totuși, nu răzbătea nicio lumină și mergea cu câțiva pași înaintea consoartei ca și cum, drumul fiind noroios, să poată călca în urmele adânci ale picioarelor sale. Mergeau așa, cufundați în tăcere; din când în când, domnul Bumble încetinea ritmul și se uita în urmă ca și cum ar fi vrut să fie sigur că tovarășa sa îl urmează; apoi, văzând că îl ajunge din urmă, își potrivi ritmul de mers și o luă înainte, cu viteză sporită, spre destinația lor.

Locul acela avea mai mult decât o faimă îndoielnică; de multă vreme era cunoscut drept un cuib de tâlhari netrebnici care, chipurile, trăiau din munca lor, dar care de fapt își câștigau pâinea zilnică furând și făcând fel de fel de ticăloșii. Era

o adunătură de cocioabe mizerabile unele ridicate în grabă, din cărămizi netencuite altele, din cherestea veche de corăbii, mâncate de carii, zvârlite unele peste altele fără nicio incercare de a le pune în ordine și înfipte, în mare parte, doar la câțiva pași de malul râului. Câteva bărci găurite erau trase pe nămol și legate de un parapet scund care îl înconjura; din loc în loc se vedea o lopată sau o bucată de frânghie. Mai întâi, ele păreau să arate că locuitorii acelor cocioabe mizerabile se indeletniceau cu vreo meserie care avea de-a face cu râul; dar văzându-le atât de distruse și de părăginite, trecătorul și-ar fi dat seama fără nicio greutate că erau puse așa, de ochii lumii, nu ca să fie folosite vreodată la lucru.

În inima acestui mușuroi de colibe, chiar pe malul râului deasupra căruia atârnau etajele superioare, se afla clădirea folosită cândva pe post de fabrică. Pe vremuri, probabil că asigurase locuri de muncă celor care stăteau în casele din jur. Dar se părăginise deja de multă vreme. Șobolanii, carile și acțiunea umezelii slăbiseră și mâncaseră stâlpii pe care stătea; și o parte considerabilă a clădirii se prăbușise deja în apă. Restul, cât mai rămăsese din ea, stătea aplecat deasupra râului întunecat părând că așteaptă doar ocazia potrivită ca să meargă pe urmele celeilalte părți de clădire, și să împărtășească aceeași soartă.

Chiar în fața acestei clădiri se opri respectabila pereche, când primul bubuit îndepărtat al unui tunet se auzi prelung în văzduh și începu să toarne cu găleata.

— Pe-aici pe undeva trebuie să fie, spuse Bumble, cercetând bucata de hârtie pe care o ținea în mână.

— Hei, voi de colo!, strigă o voce de sus.

Căutând să vadă de unde venise strigătul, domnul Bumble își ridică privirea și văzu, la etajul al doilea, un om care se uita la ei de la o ușă așa de scundă că abia îi ajungea până la piept.

— Stați așa, un minut – strigă vocea – cobor numaidecât. Și zicând acestea, capul se făcu nevăzut și ușa se închise.

— El e bărbatul?, întrebă consoarta domnului Bumble.

Domnul Bumble încuviință din cap.

— Atunci, ține minte ce ți-am spus, zise doamna, și ai grijă să vorbești cât de puțin cu putință, că de nu, ne dai de gol într-o clipită.

Domnul Bumble, care iscodise clădirea cu ochi plini de remușcare, era pe punctul de a da glas îndoielilor sale referitoare la cât de potrivit era să meargă mai departe cu planul lor, când fu împiedicat să grăiască de apariția lui Monks, care deschisese o ușiță chiar lângă locul unde stăteau ei și le făcu semn să poftească înăuntru.

— Intrați!, strigă el nerăbdător, bătând cu piciorul în prag. Nu mă țineți aici!

Femeia, care șovăise mai întâi, păși cu îndrăzneală înăuntru, fără să mai aștepte altă invitație. Domnul Bumble, căruia îi era rușine sau teamă să rămână în urmă, o luă după ea, în mod vădit tare stingher și fără urmă din măreția aceea remarcabilă care îl caracteriza de obicei.

— Ce naiba făceați acolo, stând așa în ploaie?, întrebă Monks, întorcându-se spre ei și adresându-se lui Bumble, după ce trase zăvorul la ușă în urma lor.

— Păi... Ne răcoream doar, băiguI Bumble, uitându-se îngrijorat în jur.

— Vă răcoreați!, le-o întoarse Monks. Toată ploaia care a căzut vreodată, și care va mai veni, nu va putea să stingă iadul pe care îl poate purta un om în el. Să nu vă închipuiți că vă puteți răcori așa ușor!

Cu această cuvântare încântătoare, Monks se întoarse spre doamnă și se uită de sus la ea până când chiar ea, care nu se lăsa ușor intimidată, își plecă ochii și se uită în pământ.

— Asta-i femeia?, întrebă Monks.

— Hm!... Asta-i, răspunse domnul Bumble, ținând cont de sfatul soției.

— Dumneata, bănuiesc, crezi că femeile nu pot ține niciodată o taină, spuse directoarea, întrerupându-i pe cei doi și întorcându-i lui Monks, pe măsură ce vorbea, privirea iscoditoare.

— Știu doar că pot întotdeauna să țină una până când e descoperită, spuse Monks.

— Și care ar putea fi aceea?, întrebă directoarea.

— Pierderea propriului bun nume, răspunse Monks. Aşadar, după această regulă, dacă o femeie e părtaşă la o taină care i-ar putea aduce spânzurătoarea sau deportarea, nu mă tem că ar ciripi; nu eu! Înţelegi, cucoană?

— Nu, spuse ea, îmbujorându-se uşor pe măsură ce vorbea.

— Păi cum altfel?, spuse Monks. Cum să înţelegi?

Cu o mutră pe jumătate zâmbitoare, pe jumătate încruntată, şi îndemnându-i din nou pe cei doi tovarăşi ai săi să îl urmeze, traversă încăperea, care era destul de mare, dar cu tavanul jos. Se pregătea să urce nişte trepte abrupte, ca o scară aproape verticală, care ducea la un alt etaj al casei, când un fulger străbătu încăperea prin deschizătură, urmat de un tunet, care zguduiră clădirea din temelii.

— I-auzi!, răcni el, dându-se îndărăt. I-auzi cum se rostogoleşte şi bubuie de parcă ar trece printr-o mie de peşteri unde se ascund dracii de el. Urăsc acest sunet!

A rămas tăcut câteva clipe şi apoi, luându-şi brusc mâinile de la ochi, domnul Bumble văzu că avea chipul schimonosit, răvăşit şi alb, fără culoare în obraji.

— Mă apucă din când în când crizele astea, spuse Monks, când îl văzu alarmat; uneori le aduce tunetul. Nu vă faceţi griji din pricina mea, mi-a şi trecut de data asta.

Zicând acestea, îi călăuzi pe scară şi, închizând în grabă obloanul încăperii în care ajunseră, coborî un felinar care atârna de o sfoară trecută printr-un scripete prins de o bârnă groasă din tavan, care aruncă o lumină palidă peste masa veche şi cele trei scaune din jur.

— Acum, spuse Monks, după ce se aşezară cu toţii, cu cât intrăm mai repede în miezul problemei, cu atât e mai bine pentru toţi. Femeia ştie despre ce e vorba, nu-i aşa?

Întrebarea era adresată lui Bumble; dar soţia sa a intuit răspunsul, arătând că ştia foarte bine despre ce e vorba.

— Are dreptate când spune că erai cu vrăjitoarea aceea în noaptea în care a murit şi că ţi-a spus ceva...

— Despre mama băiatului despre care vorbeai?, răspunse directoarea întrerupându-l. Da.

— Prima întrebare este: de ce natură a fost destăinuirea ei?, spuse Monks.

— Asta-i a doua, îi atrase atenţia femeia cu multă hotărâre. Prima e, cât valorează destăinuirea?

— Cine naiba ar putea să spună asta fără să ştie despre ce e vorba?, întrebă Monks.

— Nimeni altcineva decât dumneata, sunt sigură, răspunse doamna Bumble, căreia nu-i lipsea absolut deloc ascuţimea minţii, după cum tovarăşul ei de jug putea să dea din plin mărturie.

— Hm!, făcu Monks cu înţeles şi cu o privire cercetătoare; înseamnă că ai ceva bani de câştigat, aşa-i?

— Tot ce se poate, fu răspunsul reţinut.

— Ceva care i-a fost luat, spuse Monks. Ceva ce purta. Ceva ce...

— Mai bine ai veni cu o propunere de preţ, îl întrerupse doamna Bumble. Am auzit deja destul ca să îmi dau seama că eşti omul cu care trebuie să vorbesc.

Domnul Bumble, pe care jumătatea sa nu îl lămurise mai mult în privinţa tainei decât ştia de la început, asculta acest schimb de replici cu gâtul întins şi ochii holbaţi, cu care se uita când la soţia sa, când la Monks, pe rând, cu mirare neprefăcută. Mirarea îi crescu când cel din urmă întrebă aspru ce sumă se cerea pentru destăinuire.

— Cât preţuieşte pentru dumneata?, întrebă femeia, cu aceeaşi stăpânire de sine ca mai înainte.

— S-ar putea să nu preţuiască nimic, şi la fel de bine ar putea să preţuiască douăzeci de lire, răspunse Monks. Vorbeşte, şi voi şti şi eu cât face.

— Mai pune cinci lire lângă celelalte; dă-mi douăzeci şi cinci de lire de aur, spuse femeia, şi-ţi voi spune tot ceea ce ştiu. Nu înainte.

— Douăzeci şi cinci de lire!, izbucni Monks, dându-se înapoi.

— Am vorbit cât se poate de clar, răspunse doamna Bumble. Şi nici măcar nu e o sumă mare.

— Nu e mult pentru un fleacuşteţ de secret, care se poate să nu facă nici cât o ceapă degerată când l-oi spune!, strigă Monks scos din sărite, şi care a zăcut mort de mai bine de doi'şpe ani!

— Asemenea lucruri se păstrează bine şi, ca şi vinul bun, deseori îşi dublează valoarea în decursul timpului, răspunse doamna, cu acelaşi ton indiferent şi hotărât de la început. Cât despre faptul că a zăcut mort, sunt taine care o să mai zacă moarte doi'şpe mii de ani de aici încolo, ori doi'şpe milioane – ce ştim noi? – şi care până la urmă vor da la iveală poveşti ciudate!

— Şi dacă azvârl banii de pomană pentru taina asta?, întrebă Monks, şovăielnic.

— Poţi foarte uşor să ţi-i recapeţi, răspunse directoarea. Nu-s decât o biată femeie singură şi lipsită de apărare.

— Nu eşti singură, draga mea, nici lipsită de apărare, adăugă domnul Bumble, cu vocea tremurându-i de frică. *Eu* sunt aici, draga mea. În plus, spuse domnul Bumble, clănţănind din dinţi în timp ce vorbea, domnul Monks e un gentleman, nu o să încerce să folosească violenţa faţă de persoane din parohie. Domnul Monks ştie prea bine că nu mai sunt tânăr, draga mea, ci un om copt, ca să zic aşa. Şi a auzit – n-am nicio îndoială că domnul Monks a aflat, draga mea – că sunt un slujbaş foarte hotărât, cu o forţă neobişnuită, dacă mă stârneşte cineva. Nu trebuie decât să mă stârnească cineva, doar atât.

În timp ce vorbea, domnul Bumble făcu o jalnică încercare să îşi înşface felinarul cu hotărâre şi se văzu clar, după cât îi era de agitat chipul, că avea nevoie să fie stârnit, şi nu de puţin, ci chiar de mai mult, mai înainte de a o face pe războinicul, mai ales atunci când nu avea de-a face cu sărăntocii sau alte persoane instruite pentru asemenea isprăvi de vitejie.

— Eşti un prost, spuse doamna Bumble, în replică, şi mai bine ţi-ai ţine gura.

— Mai bine şi-ar fi tăiat limba înainte de a veni încoace, dacă nu poate să vorbească mai încet, spuse Monks, înciudat. Carevasăzică e bărbatul tău, hai?

— Ei, bărbatul meu!, ingăimă aceasta, ocolind întrebarea.

— Mi s-a părut mie, când aţi intrat, răspunse Monks, văzând privirea furioasă pe care doamna i-o azvârlise soţului când vorbea. Cu atât mai bine; am mai puţine şovăieli când

am de-a face cu doi oameni uniţi de-o sigură voinţă. Sincer vă spun. Ia uitaţi-vă aici!

Îşi vârî mâna într-un buzunar lateral şi scoţând o pungă de pânză, puse douăzeci şi cinci de lire sterline pe masă şi le împinse înspre femeie.

— Acum, spuse el, adună-i şi ia-ţi-i, şi după ce trece blestematul ăsta de tunet, care simt că o se spargă chiar deasupra casei, să auzim ce ai de zis.

După ce s-a stins tunetul, care, de fapt, păru să fi fost mai aproape, şi să se fi spart cu tremur chiar deasupra capetelor lor, aproape, Monks îşi săltă capul de pe masă şi se aplecă înainte ca să audă ce avea să spună femeia. Chipurile celor trei aproape că se atingeau, căci cei doi bărbaţi se aplecaseră asupra mesei mici fiind nerăbdători să audă, iar femeia se aplecase înainte ca şoapta ei să poată fi auzită. Lumina bolnăvicioasă a felinarului stârnat deasupra cădea chiar pe ei, şi le accentua paloarea şi neliniştea de pe chipurile care, inconjurate de un intuneric adânc şi sinistru, arătau ca de strigoi.

— Când a murit această femeie, căreia noi îi ziceam bătrâna Sally, începu directoarea, eu eram singură cu ea.

— Nu mai era nimeni în preajmă?, întrebă Monks, cu aceeaşi voce şoptită şi gâunoasă. Vreo babă beteagă ori vreo proastă pe alt pat? Nimeni care ar fi putut auzi şi ar fi putut să priceapă ce ziceaţi?

— Nici ţipenie, răspunse femeia. Eram singure. *Eu* singură am stat lângă trupul ei când a venit moartea şi a luat-o.

— Bine, spuse Monks, privind-o cu atenţie. Continuă.

— A vorbit de o făptură tânără, continuă directoarea, care a adus pe lume un copil cu câţiva ani în urmă; nu doar în aceeaşi încăpere, ci chiar în acelaşi pat în care ea îşi aştepta sfârşitul.

—A!, făcu Monks, cu buze tremurânde şi uitându-se peste umăr. Drace! Cum s-a nimerit!

— Copilul era cel pe care i l-ai pomenit ieri seară, spuse directoarea, arătând nepăsătoare cu capul înspre soţul ei; îngrijitoarea a prădat-o pe această mamă.

— Vie fiind?, întrebă Monks.

— Moartă, răspunse femeia, şi parcă o trecu un fior. A furat de pe leşul care încă nu se răcise ceea ce mama răposată o rugase, cu limbă de moarte, să păstreze pentru copil.

— A vândut prada?, strigă Monks, nerăbdător şi disperat să afle. A vândut? Unde? Când? Cui? Cu cât timp în urmă?

— După ce mi-a spus, cu mare greutate, ce faptă săvârşise, spuse directoarea, a căzut pe spate şi şi-a dat duhul.

— Fără să mai zică nimic?, strigă Monks, cu o voce care, tocmai prin tonu-i înfundat, părea şi mai mânioasă. E o minciună! Să nu crezi că te joci cu mine. A spus mai mult. Vă omor pe amândoi, şi tot o să aflu ce-a zis.

— N-a mai rostit niciun cuvânt, spuse femeia, care (spre deosebire de domnul Bumble) nu părea deloc afectată de ciudata răbufnire de violenţă a bărbatului. Dar s-a agăţat de haina mea, sălbatic, cu o mână, care era închisă pe jumătate şi când am văzut că murise şi i-am îndepărtat mâna cu forţa, am descoperit că ţinea o bucăţică de hârtie murdară.

— Care conţinea... – o întrerupse Monks, aplecându-se înainte.

— Nimic, răspunse femeia, era o recipisă de la amanet.

— Pentru ce?, întrebă Monks.

— Aşteaptă că îţi spun, zise femeia. Socot că a păstrat bijuteria pentru o vreme, năzuind să scoată un folos mai mare, dar apoi a amanetat-o şi a pus deoparte, sau a adunat de ici-colo bani ca să plătească suma pentru amanet, ca să nu o piardă şi, dacă e cazul, să o poată răscumpăra. Nu a fost cazul şi, cum îţi spun, a murit cu peticul de hârtie în mână, vechi şi mototolit. Îi expira termenul în două zile; am socotit că poate, într-o zi, o să jasă ceva de aici, aşa că am scos-o de sub amanet.

— Unde se află acum?, întrebă Monks repede.

— Iat-o!, răspunse femeia. Şi, ca şi cum ar fi fost bucuroasă să scape de ea, aruncă iute pe masă un săculeţ de piele aşa de mic că abia ar fi încăput în el un ceas de buzunar. Monks, năpustindu-se asupra lui, îl deschise cu mâinile tremurânde. Găsi un mic medalion de aur în care se aflau două bucle de păr şi o verighetă de aur masiv.

— Are cuvântul „Agnes" gravat înăuntru, îi spuse repede femeia. Este un spaţiu liber – pentru numele de familie – şi apoi urmează data, care este cu un an înainte de a se naşte copilul. Eu am aflat asta.

— Şi asta-i tot?, spuse Monks, după ce cercetă cu de-amănuntul şi cu mare atenţie conţinutul săculeţului.

— Tot, răspunse femeia.

Domnul Bumble răsuflă adânc, ca şi cum s-ar fi bucurat că s-a terminat toată povestea, şi n-a mai zis nimeni că o să ia cele douăzeci şi cinci de lire înapoi; şi acum îndrăzni să-şi şteargă sudoarea care i se prelinse de-a lungul nasului, nestingheritâ, pe parcursul convorbirii de mai sus.

— Nu mai ştiu nimic altceva din toată povestea asta în afară de ceea ce pot ghici, spuse soţia adresându-se lui Monks, după o scurtă tăcere. Şi nici nu vreau să ştiu mai multe, căci e mai bine aşa. Dar aş putea să-ţi pun două întrebări?

— Poţi să întrebi, spuse Monks, vădit uimit, dar dacă o să răspund sau nu, asta-i altă întrebare.

— Deci, cu asta, sunt trei, observă domnul Bumble, încercând să glumească.

— Asta aşteptai să obţii de la mine?, întrebă directoarea.

— Da, răspunse Monks. Cealaltă întrebare?

— Ce ai de gând să faci cu lucrurile astea? Pot fi folosite împotriva mea?

— Niciodată, răspunse Monks, şi nici împotriva mea. Uitaţi-vă aici! Dar nu faceţi niciun pas înainte, altfel viaţa voastră nu mai face nici cât o ceapă degerată.

Cu aceste cuvinte, împinse deodată masa deoparte şi, trăgând de un inel de fier din podea, deschise o uşă-capcană care se căscă chiar la picioarele domnului Bumble şi îl făcu să se retragă cu câţiva paşi înapoi, foarte grabnic.

— Uitaţi-vă în jos, spuse Monks, coborând felinarul în gaură. Nu vă temeţi de mine. V-aş fi putut scufunda pe nesimţite când stăteaţi aici, deasupra, dacă într-adevăr asta aş fi urmărit.

Prinzând curaj la auzul acestor vorbe, directoarea se apropie de margine şi chiar şi domnul Bumble, împins de curiozitate, îndrăzni să facă acelaşi lucru. Apa tulbure, umflată de ploaia puternică, se scurgea năvălitoare dedesubt şi toate celelalte sunete se pierdeau în vuietul vârtejului care se izbea

de stâlpii verzi și slinoși. Cândva acolo, dedesubt, fusese o moară de apă; vârtejul inspumat care se freca de cele câteva axe putrede și de rămășițele din mașinăria morii părea să se azvârle înainte, cu noi puteri, când era slobozit din zăgazurile care încercau zadarnic să-i potolească goana năprasnică.

— Dacă ai arunca aici trupul unui om, unde ar ajunge mâine dimineață?, întrebă Monks, legănând felinarul încoace și încolo în puțul întunecat.

— Cu vreo douăsprezece mile în jos, și în plus făcut bucăți, răspunse domnul Bumble, dându-se cu groază înapoi, la acest gând.

Monks scoase săculețul din sân, unde îl vârâse în grabă, și legându-l de o greutate de plumb scoasă dintr-un scripete care zăcea pe podea, îl azvârli în șuvoi. Săculețul căzu drept și cu viteză, despică apa cu un plescăit abia auzit și dispăru.

Cei trei, uitându-se unul în ochii celuilalt, părură să respire ușurați.

— Gata!, spuse Monks, închizând ușa-capcană care căzu cu zgomot la loc. Dacă marea își scoate vreodată morții la lumină, cum scrie în cărți, o să-și păstreze pentru sine aurul și argintul, printre care și acel gunoi. Nu mai avem ce să ne spunem, și prin urmare putem să punem capăt plăcutei noastre întâlniri.

— Negreșit, se grăbi să răspundă domnul Bumble.

— O să îți ții gura, nu-i așa?, întrebă Monks, cu o căutătură amenințătoare. Nu îmi fac griji în privința soției tale, domnule Bumble.

— Te poți baza pe mine, tinere, răspunse domnul Bumble, făcând întruna plecăciuni de politețe și apropiindu-se încetîncet de scară. E în interesul tuturor, tinere, și după cum știi, și al meu, domnule Monks.

— Sunt bucuros, în ceea ce te privește, să aud asta, răspunse Monks. Aprinde felinarul! Și plecați de-aici cât mai repede!

Domnul Bumble a avut noroc că s-a încheiat aici convorbirea, altfel, cum se tot ploconise până ajunse la doar câțiva centimetri de scară, ar fi căzut negreșit cu capul în jos, în camera de dedesubt. Își aprinse felinarul de la acela pe care Monks îl

dezlegase de sfoară și pe care acum îl ducea în mână și fără să mai zăbovească pentru a lungi discuția, coborî în tăcere, urmat de soția sa. Monks coborî ultimul, după ce se opri pe scară ca să se încredințeze că nu se mai auzeau alte zgomote decât ropotul ploii de afară și vuietul apei.

Străbătură încăperea de jos încet și cu grijă. Monks tresări la fiecare umbră, iar domnul Bumble, ținându-și felinarul ridicat la un picior deasupra podelei, păși nu doar cu o sporită băgare de seamă, dar și cu un pas uimitor de ușor pentru un bărbat de proporțiile sale, uitându-se încordat în jur să vadă dacă nu mai sunt trape secrete. Monks descuie ușor și deschise ușa prin care intraseră. Apoi, după ce schițară o înclinare a capului în semn de salut spre cunoștința lor misterioasă, cei doi soți ieșiră în întunericul și umezeala de afară.

Nici nu plecară bine că Monks, care părea să aibă o neîndurplecată silă de singurătate, îl strigă pe un băiețaș care stătuse ascuns undeva în partea de jos a casei. Făcându-i semn să meargă înainte și să ducă felinarul, se întoarse în încăperea pe care doar ce o părăsise.

Capitolul 39

Prezintă unele personaje respectabile pe care cititorul le-a întâlnit deja și arată ce au urzit Monks și evreul

În seara care a urmat aceleia în care distinsele personaje din capitolul anterior și-au rânduit treburile așa cum s-a arătat în povestire, domnul William Sikes, trezindu-se dintr-un somn scurt, întrebă mormăind câte ceasuri din noapte puteau fi.

Încăperea în care domnul Sikes rosti această întrebare nu era una ca acelea pe care le luase cu chirie înainte de expedița la Chertsey, deși se afla în același cartier din oraș și destul de aproape de fosta sa locuință. După cum arăta, nu era un apartament la fel de confortabil precum cel de odinioară, fiind o amărâtă de încăpere mică, strâmtă și prost mobilată, în care lumina pătrundea doar printr-o ferestruică din acoperișul povârnit, dând spre o uliță îngustă și murdară. Nici nu mai era nevoie de alte semne care să arate că de curând bunul domn scăpătase, căci puținătatea mobilelor și lipsa desăvârșită a confortului, împreună cu dispariția lucrurilor mărunte, precum haine și așternuturi de schimb, vorbeau de la sine despre starea de sărăcie lucie. Și dacă ar mai fi fost nevoie să întărească cineva aceste simptome, chipul scofâlcit și impuținat al domnului Sikes ar fi putut oricând să te încredințeze că așa stăteau lucrurile.

Spărgătorul de case stătea întins pe pat, înfășurat în redingota-i albă în chip de halat de casă. Paloarea cadaverică, tichia jegoasă de noapte și barba neagră, țepoasă, nerasă de

o săptămână, nu îl făceau deloc mai atrăgător. Câinele stătea lângă pat ba uitându-se la stăpân cu o privire gânditoare, ba ciulindu-şi urechile şi scoţând un mârâit înfundat când vreun zgomot din stradă sau din partea de jos a casei îi atrăgea atenţia. O femeie şedea la fereastră, foarte ocupată să peticească o vestă veche care făcuse parte din ţinuta obişnuită a spărgătorului. Era atât de palidă şi de slăbită de nopţi de veghe şi de lipsuri, încât cu greu ar fi putut să o recunoască cineva ca fiind aceeaşi Nancy pe care am mai întâlnit-o în această povestire. Doar vocea cu care a răspuns la întrebarea domnului Sikes era aceeaşi.

— Nu mult după şapte, spuse fata. Cum te simţi în seara aceasta, Bill?

— Moale ca o cârpă, răspunse domnul Sikes, blestemându-şi ochii şi oasele. Hai, dă-mi o mână de ajutor să mă scol odată din patul ăsta afurisit.

Boala nu-i înmuiase deloc firea domnului Sikes. Pe când fata îl ajută să se ridice şi să ajungă la scaun, o înjură în fel şi chip pentru neîndemânarea ei, şi chiar o lovi.

— Scânceşti?, spuse Sikes. Hai! Nu sta aici să te smiorcăi. Dacă nu poţi face altceva mai bun, las-o baltă. Auzi ce-ţi spui eu?

— Aud, răspunse fata, întorcând capul într-o parte şi silindu-se să râdă. Ce-ţi veni acum?

— Aha! Ţi-ai băgat mintile în cap, nu-i aşa?, bombăni Sikes, văzând lacrima care licărea în ochii ei. Cu atât mai bine pentru tine.

— Păi, doar nu vrei să zici că o să fii rău cu mine în seara asta, Bill, spuse fata, punându-şi mâna pe umărul lui.

— Nu!, strigă domnul Sikes. Şi de ce nu?

— Nopţi la rând, spuse fata cu tandreţe specific feminină care îi îndulcea glasul, atâtea nopţi am avut răbdare cu tine, îngrijindu-te ca pe un copil, şi acum e prima dată când ţi-ai revenit; nu te-ai fi purtat aşa cu mine dacă te-ai fi gândit la asta, nu-i aşa? Hai, hai spune că n-ai fi făcut aşa.

— Păi, bine, atunci, răspunse domnul Sikes, n-aş fi făcut-o. Na!, să mă ia naiba, iar a apucat-o plânsul!

— Nu-i nimic, zise fata trândindu-se pe un scaun. Nu mă băga în seamă. O să îmi treacă în curând.

— Ce o să treacă?, întrebă domnul Sikes cu o voce sălbatică. De ce nerozii ai de gând să te apuci iar? Hai, scoală şi dă-i zor, şi nu mă mai bate la cap cu prostii muiereşti.

În alte împrejurări, această mustrare şi tonul în care a fost spusă ar fi avut efectul scontat, dar fata fiind foarte slăbită şi trudită, îşi lăsă capul pe spătarul scaunului şi leşină înainte ca domnul Sikes să scoată câteva din injuriturile pe cinste cu care, în asemenea ocazii, obişnuia să îşi asorteze amenintările. Neştiind foarte bine ce să facă în această nemaiîntâlnită stare de urgenţă – întrucât istericalele domnişoarei Nancy aveau de obicei acea violenţă cu care pacientul se luptă şi din care iese biruitor, fără prea mult ajutor – domnul Sikes încercă puţină blasfemie. Totuşi, găsind că acest tratament nu dădea niciun rezultat, strigă după ajutor.

— Ce s-a întâmplat aici, dragă?, spuse Fagin, uitându-se înăuntru.

— Dă-i fetei o mână de ajutor!, răspunse Sikes nerăbdător. Nu sta acolo bodogănind şi rânjindu-te la mine!

Cu un strigăt de uimire, Fagin se grăbi să-i vină în ajutor fetei, în vreme ce domnul John Dawkins (de altminteri cunoscut sub numele de Şmecherul), care intrase în urma venerabilului său prieten în cameră, lăsă în grabă pe podea bocceaua pe care o cărase şi, smulgând o sticlă din mâna jupânului Charles Bates care îl ajunse din urmă, o destupă cu gura şi turnă o parte din conţinut pe gâtul pacientei, după ce el însuşi luă o duşcă, de parcă ar fi vrut să se asigure că aceea era bătura de care avea nevoie.

— Fă-i vânt cu foalele, Charley, spuse domnul Dawkins, iar tu, Fagin, plesneşte-o peste mâini, iar tu, Bill deschide-i rochia.

Aceste leacuri, laolaltă, administrate cu multă energie, mai ales cel care îi revenise jupânului Bates, căruia i se părea că sarcina lui era o glumă cât se poate de hazlie, nu întârziară să îşi facă efectul. Fata îşi reveni treptat şi, mergând clătinându-se spre un scaun de lângă pat, îşi ascunse faţa într-o

pernă, lăsându-l pe domnul Sikes să se ocupe singur de nou-sosiți, mirat întrucâtva de apariția lor neașteptată.

—Măi să fie, ce vânt turbat v-a mânat încoace?, îl întrebă pe Fagin.

— Niciun vânt turbat, dragă, căci vânturile rele nu aduc nimănui niciun bine. Eu în schimb am adus ceva bun, care o să îți facă plăcere să îl vezi. Șmechere, dragă, ia deschide bocceaua și dă-i lui Bill fleacurile pe care ne-am prăpădit toți banii dimineața.

Ascultând cererea domnului Fagin, Șmecherul desfăcu bocceaua, care era mare și făcută dintr-o față de masă veche și îi înmână toate lucrurile, unul câte unul, lui Charley Bates, care le punea pe masă lăudându-le în toate felurile raritatea și calitatea.

— Tii! Te plătintă cu carne de iepure, Bill!, strigă tânărul scoțând la vedere o plăcintă uriașă. Te ființe zingase, cu asa oase fragede, Bill, că si oasele se topesc în gură si n-ai te să mai dai deoparte. O zumătate de livră de țai verde, așa de tare că dacă îl amesteți cu apă clocotită, o să spulbere capacul țainicului. Mai e o livră si zumătate de zahăr tos pe care negrii nu îl munțesc deloc, înainte de a-l aduțe la așa dulceață, si ai două păinișoare de casă, o livră de unt proaspăt si o bucată de brânză grasă de Glo'ster si... ca să punem capac la toate, țeva asa de bun si de gras cum n-ai dat pe gât vreodată!

Încheind cu această ultimă laudă, jupânul Bates scoase din unul din buzunarele sale adânci o sticlă mare de vin, bine înfundată, iar domnul Dawkins, în aceeași clipă, umplu un pahar de vin cu țuică din sticla pe care o ducea, și bolnavul o turnă pe gât cât ai zice pește.

— A!, spuse Fagin, frecându-și mâinile cu mulțumire. Merge, Bill, merge, ai?

— Merge!, izbucni domnul Sikes. Puteam să crăp de douăzeci de ori până acum, până să faci ceva să mă ajuți. Ce vasăzică asta, fățarnicule și vagadontule, să lași un om în starea asta, mai bine de trei săptămâni?

— I-auziți, băieți!, spuse Fagin, ridicând din umeri. Și noi am venit să-i aducem toate bu-nă-tă-ți-le astea.

— Sunt bine-venite, zise domnul Sikes, un pic mângâiat să le vadă pe masă; dar ce aveți de spus în apărarea voastră, cum de m-ați lăsat aici, cu gura uscată, bolnav, ramolit, fără de nici unele și fără să vă pese de mine, în tot timpu' ăsta cumplit, nici cât de câinele ăsta? Gonește-l de-aici, Charley!

— N-am mai văzut așa câine hazliu de când mă știu, zise jupânul Bates, îndeplinind ce i se spusese. Adulmecă merindele ca o cumătră bătrână la piață! Da, da, te-ar fi umplut de bani dacă juca pe scenă, și-n plus, ar fi adus din nou la modă melodrama.

— Tacă-ți fleanca, strigă Sikes, pe când câinele se furișa sub pat mârâind furios. Ce ai de zis în apărarea ta, băbătie uscată, ai?

— Nu am fost în Londra, dragă, de mai bine de o săptămână, ci la o fabrică, răspunse evreul.

— Și în celelalte două săptămâni?, întrebă Sikes. Ce-ai făcut în celelalte două săptămâni de când m-ai lăsat aici să zac ca un șobolan ciumat, în gaura asta?

— N-am avut ce face, Bill. Nu mă pot lungi acum la explicații de față cu alți oameni, dar n-am avut ce face, pe cuvântul meu.

— Pe ce?, mormăi Sikes scârbit. Hei! Băieți, unul din voi, ia tăiați-mi o bucată de plăcintă, să-mi dreg gustul din gură, că mă omoară.

— Nu-ți pierde cumpătul, dragă, îl îndemnă Fagin, supus. Nu te-am dat niciând uitării, Bill, niciodată.

— Ei, nu! Îmi pun capul că nu m-ai uitat, răspunse Sikes, cu un rânjet amar. Tu puneai fel de fel de măgării le cale pe când eu zăceam aici, ceas de ceas, tremuram și mă pârjoleam; și pe urmă, cum se înzdrăvenește, Bill să facă cutare lucru; Bill s-o facă și pe-ailaltă, pe nimica toată. Toată munca asta ca să rămân sărac lipit pământului. Dacă n-ar fi fost fata, aș fu putut da ortu' popii.

— Păi vezi, Bill, îl mustră Fagin, prinzând ocazia să folosească acest cuvânt cu dibăcie. Dacă n-ar fi fost fata! Cine altul dacă nu bătrânul Fagin ți-a fost mijlocitor să ai o asemenea fată la îndemână?

— Aici are dreptate!, spuse Nancy, apropiindu-se de ei în grabă. Dă-i pace, hai, lasă-l.

Venirea lui Nancy dădu o nouă întorsătură convorbirii căci băieții, văzând că evreul le făcu cu ochiul, începură s-o îmbie cu băuturi. Ea nu bău decât foarte puțin, iar Fagin, cuprins de-o veselie neobișnuită, îl aduse treptat pe domnul Sikes spre o stare de mai bună-dispoziție, prefăcându-se să-i treacă cu vederea amenințările ca pe niște glume cuminți și pline de duh și, chiar mai mult, răzând din inimă la una-două glume pe care a binevoit să le facă, după ce s-a întors în repetate rânduri la sticla de rachiu.

— Toate-s bune, zise domnul Sikes, dar trebuie să mă aleg cu ceva bani de la tine în seara asta.

— N-am nicio lețcaie la mine, răspunse evreul.

— Atunci ai o grămadă acasă, răspunse el, și trebuie să-mi dai de-acolo.

— O grămadă?, izbucni Fagin, ridicând mâinile în aer. N-am așa de mulți încât să...

— Nu știu cât ai și-ndrăznesc să spun că nici tu nu știi, că ți-ar lua multă vreme să îi numeri, spuse Sikes. Dar trebuie să îmi dai ceva bani în seara asta, negreșit.

— Bine, bine, spuse Fagin oftând, o să-l trimit acuș pe Șmecher să-ți aducă.

— Ba n-ai să faci asta, răspunse domnul Sikes. Șmecheru-i prea șmecher și are să uite să se întoarcă, ori are să se rătăcească, ori are să cadă în vreo capcană nenorocită care o să îl împiedice să ajungă, și așa să se dezvinovățească, dacă-i dai sarcina asta. Nancy o să meargă la vizuina ta să-i aducă, ca să fiu sigur că-i primesc, iar eu o să mă întind oleacă să dorm cât e ea plecată.

După multe ciorovăieli și tocmeli, Fagin micșoră suma cerută ca avans de la cinci lire la trei lire, patru șilingi și șase penny, protestând și încredințându-l solemn că rămâne numai cu optsprezece penny pentru cheltuielile din casă. Cum domnul Sikes își dădu seama îmbufnat că nu avea să obțină mai mult și că trebuie să se mulțumească cu atât, Nancy se pregăti să îl însoțească acasă, în timp ce Șmecherul și jupânul Bates au pus merindele în dulap. Atunci evreul, luându-și

rămas bun de la prietenul său iubit, o porni spre casă însoțit de Nancy și de băieți. Domnul Sikes, între timp, se trânti în pat pregătit să doarmă până la întoarcerea fetei.

La timpul potrivit, ajunseră la locuința lui Fagin unde îi găsiră pe Toby Crackit și pe domnul Chitling cufundați în a cincisprezecea partidă de cărți. Aproape că nu mai e nevoie să spunem că domnul Chitling a pierdut partida și odată cu ea și ultimii lui cincisprezece penny, spre hazul tovarășilor săi tineri. Domnul Crackit, căruia părea să-i fie rușine că e văzut pierzându-și vremea cu cineva cu mult inferior lui în rang și inteligență, prinse să caște și, întrebând ce mai face Sikes, își luă pălăria ca să plece.

— N-a fost careva pe-aici, Toby?, întrebă Fagin.

— Nici țipenie de om, răspunse domnul Crackit, trăgându-și gulerul în sus. M-am plictisit de moarte. S-ar cuveni să mă răsplătești cum se cuvine, Fagin, că am grijă de casă de atâta vreme. Ce naiba? Mi s-a urât de plictiseală. Aș fi tras un pui de somn să tai lemnele pe mine dacă m-ar fi lăsat inima să nu-i țin de urât tânărului ăsta. Ce mai, sunt groaznic de plictisit!

Cu astfel de proteste și altele asemenea, domnul Toby Crackit își adună câștigul și înfundă banii în buzunarul vestei, cu un aer disprețuitor, ca și cum acei bănuți de argint erau total nedemni de un om ca el. Și făcând aceasta, părăsi încăperea cu un mers atât de elegant și de distins că domnul Chitling, admirându-i din priviri picioarele și ghetele până dispărură, îi asigură pe cei de față că cincisprezece monede de șase penny erau un preț mic pentru o asemenea ședință și că nu-i păsa nici cât negru sub unghie de banii pierduți.

— Ce om ciudat ești, Tom!, spuse jupânul Bates, făcând mare haz de declarația lui.

— Nicidecum, răspunse domnul Chitling. Tu ce crezi, Fagin, sunt?

— Ești un tip foarte istet, dragă, spuse Fagin, bătându-l pe umăr și făcând cu ochiul spre ceilalți învățăcei.

— Iar domnul Crackit este un personaj de soi, nu-i așa, Fagin?, întrebă Tom.

— Nici nu mai încape îndoială, dragă.

— Şi prietenia lui cred că este de mare preţ, nu-i aşa, Fagin?, continuă Tom.

— Chiar aşa e, dragă. Dar lor li-i ciudă, Tom, fiindcă el nu vrea să fie prieten cu mine.

— A!, strigă Tom triumfător, asta e! M-a curăţat de bani dar pot oricând să merg să câştig alţii, oricând am chef, nu-i aşa, Fagin?

— Negreşit, şi cu cât te duci mai repede, cu atât e mai bine, Tom. Aşa că scoate-ţi neîntârziat pârleala şi nu mai irosi nicio clipă. Şmecherel Charley! La ora asta ar fi trebuit să fiţi pe câmpul de acţiune. Hai! E aproape zece şi n-aţi făcut nimic.

În semn de ascultare faţă de acest îndemn, băieţii o salutară pe Nancy, îşi luară pălăriile şi părăsiră încăperea. Pe când ieşeau, Şmecherul şi prietenul său hazliu făcură o grămadă de glume pe socoteala domnului Chitling a cărui purtare, s-o zicem pe şleau, nu avea nimic remarcabil sau deosebit, dat fiind că un număr mare de tineri cu pretenţii din oraş ar plăti mai mult decât domnul Chitling ca să fie văzuţi în înalta societate, şi un mare număr de gentilomi (care alcătuiesc sus-numita înaltă societate) îşi clădesc reputaţia cam în felul în care o face elegantul Toby Crackit.

— Acum, spuse Fagin după ce au părăsit camera, o să mă duc să-ţi aduc banii, Nancy. Asta-i doar cheia de la un dulăpior unde păstrez câteva lucruri mai deosebite pe care le aduc băieţii, draga mea. Nu-mi încui niciodată banii că n-am parale de-ncuiat, dragă... ha! ha! ha! N-am ce ţine sub cheie. Meseria nu merge bine, Nancy, şi nu dă satisfacţii. Dar îmi place să mă văd înconjurat de tineri şi le suport pe toate, pe toate le rabd pentru asta. Sst!, făcu el, ascunzând în grabă cheia la piept. Care-i acolo? I-auzi!

Fata, care stătea la masă cu braţele încrucişate, nu păru că o interesează cine vine şi nici dacă persoana, oricine ar fi fost, venea sau pleca, până când mormăitul unei voci de bărbat îi ajunse la ureche. În clipa în care a auzit sunetul, şi-a scos boneta şi şalul cu viteza fulgerului şi le-a vârât sub masă. Imediat după aceea, evreul se întoarse cu faţa, iar ea băigui că e mult prea cald, cu o langoare în voce care contrasta foarte

vădit cu graba sporită şi violenţa faptei sale. Fagin, oricum, nu băgă de seamă, căci stătuse cu spatele la ea tot timpul.

— Na!, şopti el parcă supărat de această întrerupere. E bărbatul pe care îl aşteptam mai înainte; coboară acum scările. Să nu sufli o vorbă despre bani, Nancy, cât timp e el aici. N-o să stea mult. Nici măcar zece minute, dragă.

Punându-şi arătătorul slăbănog pe buze, în semn de tăcere, evreul se duse spre uşă cu o luminare în mână, pe când afară se auzea pas de bărbat pe scară. Ajunse la uşă odată cu musafirul care, intrând grabnic în încăpere, se trezi chiar lângă faţă înainte măcar de-a vedea că e acolo.

Nou-venitul era Monks.

— E doar unul dintre oamenii mei cei tineri, spuse Fagin, văzând că Monks se trage înapoi la vederea unui străin. Nu pleca, Nancy!

Tânăra veni lângă masă şi, uitându-se la Monks cu un aer nepăsător, îşi retrase apoi privirea, dar când acesta îşi întoarse capul spre Fagin, îi mai aruncă o căutătură atât de ageră, de iscoditoare şi de plină de înţelesuri, că dacă vreun martor ar fi văzut schimbarea expresiei cu greu ar fi crezut că amândouă au venit de la aceeaşi persoană.

— Ai vreo veste?, întrebă Fagin.

— Grozavă.

— Şi... şi... bună?, întrebă Fagin, şovăind ca şi cum s-ar fi temut să îl supere pe celălalt bărbat cu nerăbdarea lui.

— Oricum, nu-i rea, răspunse Monks cu un zâmbet. De data asta am acţionat la timp. Vreau să schimb două vorbe cu dumneata.

Fata se apropie mai mult de masă şi nu schiţă niciun gest să iasă din încăpere, deşi vedea foarte bine că Monks arătase spre ea. Evreul, temându-se probabil să nu zică ceva de bani dacă ar fi încercat să scape de ea, făcu un semn spre etajul de sus şi ieşi cu Monks din cameră.

— Poate nu mă duci în blestematul acela de cotlon unde am mai fost o dată, îl auzi pe Monks zicând în vreme ce urca scările. Fagin prinse a râde şi dându-i un răspuns care nu ajunse până la ea, păru, judecând după scârţâiala scândurilor, că îşi duce tovarăşul la etajul al doilea.

Înainte ca sunetul paşilor lor să înceteze de-a mai răsuna prin casă, fata îşi scoase încălţările, îşi trase uşor rochia peste cap, îşi ascunse mâinile în ea şi stătu aşa la uşă, ascultând cu mare interes. În clipa în care zgomotul încetă, se strecură din încăpere şi urcă scările cu pas incredibil de uşor şi în mare tăcere, pierzându-se în întunecimea de deasupra.

Încăperea rămase pustie pentru un sfert de oră sau mai mult. Fata se strecură înapoi cu acelaşi mers nepământesc şi imediat după aceea se auzi cum coborau cei doi bărbaţi. Monks se duse direct în stradă, iar evreul se mai urcă pe scări o dată după bani. Când se întoarse, fata îşi aşeza şalul şi boneta, ca şi cum s-ar fi pregătit de plecare.

— Tu, Nancy, zise evreul, tresărind când puse lumânarea pe masă, ce albă eşti!

— Albă?, repetă fata, umbrindu-şi ochii cu mâinile, ca şi cum ar fi vrut să se uite fix la el.

— Arăţi destul de groaznic. Ce-ai făcut?

— Nimic, doar că am stat în acest loc închis pentru nu ştiu câtă vreme, răspunse fata nepăsătoare. Hai, slobozeşte-mă să plec că nu mai pot.

Oftând pentru fiecare para, Fagin îi numără banii în palmă. Se despărţiră fără să mai vorbească, zicându-şi doar „noapte bună".

Când fata ajunse în stradă, se aşeză pe pragul unei uşi şi păru, preţ de câteva clipe, total buimăcită şi neputincioasă să-şi cotinue drumul. Se ridică brusc şi, luând pasul într-o direcţie opusă celei în care Sikes o aştepta să se întoarcă, prinse atâta viteză că treptat mersul i se prefăcu într-o goană nebună. După ce obosi de-atâta alergătură, se opri să-şi tragă răsuflarea şi, ca şi cum şi-ar fi dat deodată seama de situaţie şi şi-ar fi deplâns neputinţa de a face ceva ce ar fi vrut să facă, începu să-şi frângă mâinile şi izbucni în plâns.

Poate că lacrimile au uşurat-o, sau a simţit deznădejdea teribilă a stării în care se afla, căci se întoarse şi, grăbindu-se în direcţia opusă, în parte să recupereze timpul pierdut şi în parte ca să ţină pasul cu şuvoiul sălbatic al propriilor gânduri, ajunse curând la casa unde îl lăsase pe spărgător.

Când s-a înfăţişat domnului Sikes, chiar dacă ar fi dat vreun semn de agitaţie, el nu văzu nimic. O întrebă doar dacă a adus banii şi primind un răspuns afirmativ, scoase un mormăit de mulţumire, după care, punând înapoi capul pe pernă, îşi continuă somnul întrerupt de sosirea fetei.

Fata avu noroc că a doua zi, văzându-se cu bani, domnul Sikes îşi petrecu ziua mâncând şi bând. Această îndeletnicire avu un efect atât de benefic în sensul îmblânzirii firii sale aspre că nu avu nici răgaz, nici chef să o mustre pentru purtare şi înfăţişare. Ochiul de linx al lui Fagin ar fi surprins pe dată că avea îngrijorarea şi neliniştea cuiva care e cât pe ce să facă un pas îndrăzneţ şi periculos, pe care s-a hotărât să îl facă după multă luptă, şi s-ar fi alarmat pe dată. Dar domnul Sikes nu avea mintea atât de ascuţită încât să bage de seamă asemenea lucruri. Nici nu se lăsa tulburat de temeri şi bănuieli mai subtile decât cele care se vădesc printr-o purtare câinească faţă de toată lumea şi, după cum am mai zis, fiind şi bine-dispus, nu văzu nimic neobişnuit în purtarea fetei. Şi cum şi-aşa se sinchisea puţin de ea, chiar de i-ar fi fost neliniştea mai vădită, aproape sigur că tot nu i-ar fi deşteptat nicio bănuială.

Cu cât ziua se apropia de sfârşit, neliniştea fetei creştea, iar când noaptea sosi şi ea se aşeză lângă pat, aşteptând ca băutura să îl adoarmă pe spărgător, obrajii ei aveau o paloare neobişnuită şi ochii îi ardeau aşa de tare, că până şi Sikes băgă de seamă cu uimire.

Domnul Sikes fiind slăbit de pe urma febrei, era întins pe pat şi sorbea ginul cu apă caldă ca să-i mai taie tăria. Când băgă de seamă aceste simptome, tocmai împinsese paharul spre Nancy ca să i-l umple pentru a treia sau a patra oară.

— Măi să fie, să mă trăsnească focul!, spuse bărbatul, ridicându-se în coate ca să o privească pe faţă în faţă. Arăţi ca un leş care a prins iar viaţă. Ce-i cu tine?

— Ce să fie?, răspunse fata. Nimic. Ce te holbezi la mine?

— Ce mai e şi prostia asta?, întrebă Sikes, apucând-o de braţ şi scuturând-o cu asprime. Ce e? Ce înseamnă asta? La ce îţi umblă mintea?

— La multe lucruri, Bill, răspunse fata tremurând și punându-și în același timp mâinile pe ochi. Dar, Doamne Dumnezeule, ce vezi rău la mine?

Tonul de voioșie forțată cu care au fost rostite aceste ultime cuvinte părură să lase o impresie mai adâncă asupra lui Sikes decât privirea sălbatică și rigidă care le precedase.

— Las' că-ți spun io ce-i, zise Sikes. Dacă n-ai făcut febră, or' faci acu', or' se pune la cale ceva rău și periculos. Doar n-ai de gând să... Nu, la naiba! Nu poți să faci una ca asta!

— Ce să fac?, întrebă fata.

— Nu, nu-i asta – spuse Sikes, țintuind-o cu ochii, și mormăind în sinea lui. Fată mai credincioasă și mai de încredere ca ea nu există; altminteri, i-aș fi sucit gâtul acu' trei luni. O ia febra, asta-i tot.

Liniștindu-se la gândul acesta, Sikes își goli paharul până la fund și apoi, bombănind morocănos, își ceru doctoria. Fata sări, cu mare vioiciune, să i-o aducă, i-o turnă repede, cu spatele la el, și îi ținu ceașca la gură până când bău tot.

— Hai, spuse spărgătorul, vino și stai lângă mine, și schimbă-ți mutra asta, altfel ți-o schimb eu de n-ai s-o mai cunoști cât oi trăi tu.

Fata se supuse. Sikes, ținând-o strâns de mână, se prăbuși înapoi pe pernă, întorcându-și ochii spre fața ei. Ochii i se închiseră, apoi se deschiseră, se închiseră din nou și iar se deschiseră. Se întorcea întruna, când pe-o parte, când pe alta. Atipea din când în când, pentru două-trei minute, și la fel de des tresărea cu o privire de groază, și se uita în jur năuc. Până la urmă, rămase dintr-odată înlemnit într-un somn adânc, tocmai când părea că se trezește din nou. Strânsoarea mâinii slăbi, brațul ridicat căzu moale de-a lungul trupului și rămase așa, ca un om în transă.

— Laudanumul și-a făcut efectul, în sfârșit, murmură fata, sculându-se de pe pat. Numai că s-ar putea să fie mult prea târziu.

Își puse în grabă boneta și șalul, uitându-se temătoare în jur, din când în când, ca și cum, cu toată licoarea adormitoare, se așteptă în fiecare clipă să simtă apăsarea mâinii grele a lui Sikes pe umărul ei; apoi, aplecându-se ușor deasupra patului,

sărută buzele spărgătorului. Deschise apoi ușa încăperii și o închise fără zgomot și se grăbi să iasă din casă.

Un paznic vestise ora nouă și jumătate la capătul unui gang întunecos prin care trebuia să meargă, ca să ajungă la strada principală.

— A trecut de mult de ora nouă și jumătate?, întrebă fata.

— O să bată ora zece într-un sfert de oră, spuse omul ridicându-și felinarul să o vadă la față.

— Și n-am cum să ajung acolo în mai puțin de o oră sau un pic mai mult chiar, murmură Nancy strecurându-se grăbită pe lângă el și mergând repede pe stradă, ca pe gheață.

Multe prăvălii se închideau deja pe ulițele din dos și pe străzile pe unde își continua drumul, ca să ajungă din Spitalfields spre cartierul West-End din Londra. Ceasul bătu ora zece, ceea ce o făcu și mai nerăbdătoare. Zorea pe trotuarul îngust făcându-și loc cu coatele printre trecători și vârându-se chiar sub botul cailor. Traversă străzi aglomerate unde pâlcuri de persoane așteptau și ele, nerăbdătoare, ocazia potrivită să facă același lucru.

— Femeia asta-i țicnită!, spuneau oamenii întorcându-se să se uite în urma ei cum aleargă.

Când a ajuns în cartierul bogătașilor din oraș, străzile erau pustii în comparație cu celelalte, dar și aici goana ei hotărâtă stârni o curiozitate și mai mare printre trecătorii care pășeau agale. Unii îuțiră pasul în urma ei, ca și când ar fi vrut să vadă unde se grăbea în halul ăla. Câțiva o depășiră și se întoarseră să o privească, uimiți de viteza ei constantă și, încet-încet, rămaseră în urmă, astfel încât, atunci când a ajuns aproape de destinație, femeia nu mai avea urmăritori.

Destinația era o locuință particulară de pe o stradă liniștită și frumoasă de lângă Hyde Park. Bătu ora unsprezece tocmai când lumina strălucitoare a lâmpii care ardea în fața ușii îi arăta calea. Merse câțiva pași încoace și încolo ca și cum ar fi fost nehotărâtă și abia de se putu hotărî dacă să intre ori ba, când bătaia ceasului îi dădu ghes și păși în vestibul. Scaunul portarului era gol. Se uită în jur cu un aer de nesiguranță și înaintă spre trepte.

— Hei, fato!, spuse o femeie îmbrăcată bine, scoțând capul pe o ușă din spatele ei, ce cauți pe-aici?

— Caut o doamnă care stă în această casă, răspunse fata.

— O doamnă?!, fu răspunsul, însoțit de o privire disprețuitoare. Ce doamnă?

— Domnișoara Maylie, spuse Nancy.

Femeia care, între timp, îi inspectase ținuta, răspunse doar printr-o privire plină de virtuos respect și îl chemă pe un bărbat să îi răspundă. Nancy îi repetă și lui cererea ei.

— Pe cine să anunț că o caută?, întrebă valetul.

— Nu ajută la nimic dacă veți spune vreun nume, răspunse Nancy.

— Nici motivul?, spuse bărbatul.

— Nu, nici motivul, răspunse Nancy. Trebuie s-o văd pe doamna.

— Ei, da!, spuse bărbatul împingând-o spre ușă. Nu-ți merge cu de-astea. Cară-te de-aici.

— Dacă-i vorba pe-așa, trebuie să fiu scoasă cu sila!, spuse fata cu brutalitate, și asta nu-i o treabă pe care să o poată face nici măcar doi ca matale. Nu-i nimeni pe-aici – adăugă ea – care să dea ceva de veste din partea unei nenorocite ca mine?, spuse ea uitându-se în jur.

Acest apel îl induioșă pe bucătar care se uita cu alți servitori și făcu un pas înainte ca să intre în discuție.

— Du-i mesajul domnișoarei, Joe, doar nu-i mare lucru, spuse bucătarul.

— La ce bun?, răspunse bărbatul. Doar nu-ți închipui că domnișoara o să primească pe cineva de teapa ei?

Această aluzie la caracterul îndoielnic al lui Nancy stârni un val de mânie pudică în pieptul celor patru slujnice, care declarară cu mare înflăcărare că o asemenea ființă era o rușine pentru toată partea femeiască și stăruiră să fie aruncată fără milă în canal.

— Faceți ce vreți cu mine, spuse fata, întorcându-se iarăși către bărbați, dar faceți mai întâi ceea ce vă rog, și vă rog să-i spuneți vorbele mele, pentru numele lui Dumnezeu cel Atotputernic.

Bucătarul cu inima caldă puse și el o vorbă bună și, prin urmare, valetul cu care vorbise mai întâi fata se îndupleca să dea de veste domnișoarei.

— Ce să-i spun?, întrebă bărbatul, cu un picior pe scară.

— Că o fată vrea să-i vorbească numaidecât domnișoarei Maylie între patru ochi, spuse Nancy, și că dacă dumneaei o să binevoiască să asculte prima vorbă pe care are să o spună, o să știe dacă face să asculte ce are de zis sau, mai degrabă, are să ceară să fie azvârlită din casă ca o mincinoasă.

— Ei, da' știi că ai curaj?, spuse bărbatul.

— Mata dă-i de veste, spuse fata cu tărie, și să-mi spui apoi răspunsul.

Omul fugi sus pe scări. Nancy rămase palidă și aproape fără răsuflare, ascultând cu buzele tremurânde cuvintele pline de dispreț care se revărsau din gura pudicelor servitoare și care se înteți când bărbatul se întoarse și spuse tinerei să urce.

— Nu are rost să fii un om la locul lui pe lumea asta, spuse prima servitoare.

— Arama-i la mai mare preț decât aurul trecut prin foc, spuse a doua.

A treia se mulțumi doar să se minuneze: „Ce ți-e și cu cucoanele astea!", iar a patra se făcu solista unui cvartet care striga „Rușine!". Și așa încheiară Dianele noastre.

Fără să-i pese de toate astea, deoarece avea greutăți mai mari pe inimă, Nancy merse în urma bărbatului, cu picioare tremurânde, până la o anticameră mică, luminată de o lampă care atârna din tavan. Valetul o lăsă acolo și se retrase discret.

Capitolul 40

O întrevedere ciudată, care este urmarea capitolului anterior

Viața fetei fusese irosită pe străzi, printre cele mai dezgustătoare taverne și cotloane din Londra, dar tot îi mai rămăsese ceva din firea specific feminină. Când auzi un pas ușor apropiindu-se de ușa opusă celei pe care intrase și se gândi la contrastul uriaș la care o să fie martoră într-o clipită odăița aceea, se simți copleșită de sentimentul adânc al propriei rușini și se făcu mică, de parcă abia ar fi putut îndura prezența celeia pe care o căutase să-i vorbească.

Mândria însă – viciul fărâturilor josnice și decăzute, ca și al celor sus-puse și pline de încredere în sine – se lupta cu aceste sentimente mai bune. Tovarășă netrebnică a hoților și răufăcătorilor, lepădătura speluncilor josnice, ajutătoarea scursurilor de prin închisori și temnițe, care trăia ea însăși în umbra spânzurătorii, chiar și această fărâtură degradată se simțea prea mândră ca să trădeze măcar o licărire din simțirea femeiască pe care o socotea o slăbiciune, dar care o lega de acea omenie din care viața ei irosită șterse atât de multe urme, chiar din pruncie.

Își ridică ochii îndeajuns pentru a vedea că fărâtura care intră era aceea a unei fete zvelte și frumoase; apoi, coborându-i, clătină din cap cu nepăsare prefăcută și zise:

— E tare greu de ajuns la dumneavoastră, doamnă. Dacă m-aș fi supărat și aș fi plecat, cum ar fi făcut mulți alții, v-ar fi părut rău într-o zi și nu fără motiv.

— Îmi pare nespus de rău dacă s-a purtat cineva cu asprime față de dumneata, răspunse Rose. Nu te mai gândi la asta. Spune-mi de ce ai dorit să mă vezi. Eu sunt cea de care ai întrebat.

Blândețea acestui răspuns, vocea dulce, purtarea delicată și lipsa oricărei urme de trufie ori supărare o luară prin surprindere pe Nancy, care izbucni în plâns.

— Ah, domnișoară, domnișoară!, spuse ea, frângându-și mâinile cu deznădejde. Dacă ar fi mai multe ca dumneavoastră, ar fi mai puține ca mine, da, da!

— Ia loc, spuse Rose cu bunăvoință. Dacă trăiești în sărăcie sau dureri voi fi cu adevărat bucuroasă să îți ușurez chinul dacă pot. Așa am să fac. Hai, stai jos!

— Lăsați-mă să stau în picioare, domnișoară, spuse fata, lăcrimând încă, și nu îmi vorbiți cu atâta bunătate până când nu știți mai bine cine sunt. Se face târziu. Ușa... de colo... e închisă?

— Da, răspunse Rose, trăgându-se înapoi cât'va pași ca pentru a-i fi mai ușor să ceară ajutor la nevoie. De ce?

— Pentru că, spuse fata, o să-mi pun viața, pe-a mea și pe-a altora, în mâinile dumneavoastră. Eu sunt fata care l-a dus cu sila pe bietul Oliver înapoi la casa lui Fagin în seara când a ieșit din casa din Pentonville.

— Dumneata?!, spuse Rose Maylie.

— Da, domnișoară!, răspunse fata. Sunt ființa netrebnică de care ați auzit, care trăiește printre hoți și care niciodată, din câte își amintește, de când și-a deschis ochii și simțurile asupra străzilor Londrei, nu a cunoscut o viață mai bună, nici cuvinte mai blânde, Doamne-ajută, decât cele pe care mi le-ați spus! Nu încercați să vă feriți fățiș de mine, doamnă. Sunt mai tânără decât credeți și decât par, dar sunt obișnuită cu asta. Și calicele de pe stradă se dau îndărăt când merg pe trotuarul aglomerat.

— Ce lucruri îngrozitoare îmi spui!, zise Rose, trăgându-se fără să vrea mai departe de tovarășa ei ciudată.

— Să mulțumiți în genunchi lui Dumnezeu, scumpă domnișoară – strigă fata – că ați avut în copilărie prieteni care v-au purtat de grijă și v-au ocrotit, și că nu ați stat niciodată în frig și foame, printe scandaluri și beție, și... și... altele mai

rele decât toate, cum mi-a fost mie soarta din leagăn. Pot să zic asta, căci ulița și șanțul mi-au fost leagăn, tot așa cum îmi vor fi pat de moarte.

— Îți plâng de milă, spuse Rose cu glas mișcat. Mi se frânge inima când te aud!

— Să vă binecuvânteze Dumnezeu pentru bunătate!, răspunse fata. Dacă ați ști în ce hal sunt uneori, mi-ați plânge de milă, într-adevăr. Dar am scăpat pentru o clipă de cei care m-ar omori, negreșit, de-ar ști că sunt aici ca să vă spun ce am auzit. Îl cunoașteți pe un bărbat numit Monks?

— Nu, spuse Rose.

— El vă știe, răspunse fata, și știe că sunteți aici, că așa v-am găsit, auzind de la el adresa.

— Eu n-am auzit niciodată acest nume, spuse Rose.

— Înseamnă că folosește altul față de noi, răspunse fata. M-am gândit eu la asta și mai înainte. Acu' câtăva vreme, curând după ce Oliver a fost adus în casa dumneavoastră în seara jafului, eu... bănuindu-l pe acest om... am ascultat o conversație dintre el și Fagin, în întuneric. Așa am aflat, din ce am auzit, că Monks – știți, bărbatul de care v-am întrebat...

— Da, spuse Rose, înțeleg.

— Că Monks – continuă fata – îl văzuse din întâmplare cu doi din băieții noștri în ziua în care l-am pierdut prima dată și l-a cunoscut imediat că e același copil pe care îl urmărea, deși n-am putut pricepe de ce. A făcut o înțelegere cu Fagin, că dacă Oliver o să ajungă înapoi, Fagin o să aibă o anumită sumă și avea să primească mai mult dacă îl face hoț, lucru pe care acest Monks îl dorea pentru un scop al său, personal.

— Pentru ce scop?, întrebă Rose.

— Mi-a zărit umbra pe perete în timp ce ascultam, nădăjduind să aflu, spuse fata. Nu sunt mulți oameni în afară de mine care ar fi putut să se ferească la vreme ca să nu fie prinși. Dar eu am reușit și l-am văzut iarăși nu mai devreme de aseară.

— Și ce s-a întâmplat atunci?

— O să vă spun, domniță. Noaptea trecută a venit din nou. Iar s-au dus sus și eu, înfofolindu-mă ca să nu mă dea de gol umbra, am tras iar cu urechea la ușă. Primele cuvinte pe care le-am auzit rostite de Monks au fost acestea: „Deci singurele dovezi ale

identității băiatului zac pe fundul râului, și vrăjitoarea bătrână care le-a primit de la mama lui putezește în coșciug." Au râs și au discutat cum a reușit isprava asta, iar Monks, vorbind în continuare despre băiat și înfuriindu-se, a spus că deși acum e sigur că a obținut banii drăcușorului, ar fi preferat să-i ia pe altă cale. Ce farsă ar fi putut fi aceea de a spulbera orgoliul din testamentul tatălui, purtându-l pe băiat prin toate închisorile din oraș ori chiar ducându-l la închisoare pentru vreo crimă aranjată ușor de Fagin, după ce ar fi câștigat frumos de pe urma lui.

— Ce înseamnă toate astea?, spuse Rose.

— Adevărul, domniță, venit prin buzele mele, răspunse fata. Apoi el a zis, cu injurături obișnuite urechilor mele, dar străine de-ale dumitale, că și-ar potoli ura luând viața băiatului dacă ar putea-o face fără să-și pună gâtul la mijloc; dar cum asta nu e cu putință, o să stea la pândă să prindă momentul potrivit, la orice răspântie a vieții. Iar de-ar vrea băiatul să tragă foloase de pe urma nașterii și a poveștii vieții lui, o să poată să-l rănească încă. „Pe scurt, Fagin – a zis el – oricât ai fi tu de evreu, n-ai întins niciodată curse precum cele ce le-oi întinde eu fratelui meu mai mic, Oliver."

— Fratele său!, exclamă Rose.

— Așa a spus – zise Nancy, uitându-se neliniștită în jur, la fel cum făcuse de când începuse să vorbească, pentru că umbra lui Sikes o bântuia permanent. Și mai mult decât atât. Când vorbi de dumneata și de cealaltă doamnă, și mai zise că i se părea că i s-a împotrivit cerul sau și-a băgat dracu' coada ca să ajungă Oliver în mâinile voastre, a râs și-a mai zis că și de-aici se poate trage un folos, că, de!, câte mii și sute de lire n-ați da, de le-ați avea, ca să știți cine-i cățelușul vostru cu două picioare.

— Vrei să spui, zise Rose, făcându-se foarte palidă, că vorbea serios?

— A vorbit serios, apăsat și cu mânie, ca nimeni altul, răspunse fata, dând din cap. Vorbește serios la mânie. Știu pe mulți alții care fac lucruri mai rele, dar mai degrabă i-aș asculta pe ei toți de zece ori decât să-l ascult pe Monks o dată. Se face târziu, și trebuie să ajung acasă fără să stârnesc bănuieli că am făcut un drum ca să vă spun asta. Trebuie să mă întorc repede înapoi.

— Dar ce pot eu să fac?, spuse Rose. Cum pot folosi această știre fără dumneata? Înapoi?!... De ce vrei să te întorci la tovarășii pe care îi descrii în asemenea culori ingrozitoare? Dacă repeți această informație unui domn pe care îl pot chema într-o clipă din camera alăturată, poți fi dusă fără întârziere într-un loc unde să fii în siguranță.

— Vreau să mă întorc, spuse fata. Trebuie să mă întorc, fiindcă... cum să spun asemenea lucruri unei domnișoare așa neștiutoare?... pentru că printre bărbații de care v-am spus, se află unul, în starea cea mai jalnică dintre toți, pe care nu-l pot lăsa acum, nici măcar ca să fiu izbăvită de viața pe care o am.

— Faptul că ai intervenit în numele băiatului și mai înainte, spuse Rose, că ai venit aici, punându-te într-o primejdie așa de mare, ca să-mi spui ceea ce ai auzit, modul în care te porți, care mă convinge de adevărul a ceea ce-mi spui, părerea clară de rău și sentimentul rușinii, toate acestea mă fac să cred că poți fi încă dusă pe calea cea bună. Ah! – spuse domnișoara cu convingere și cuprinzându-și mâinile ca pentru rugăciune în vreme ce pe obraji îi curgeau lacrimile – nu-ți astupa urechile la implorarea unei femei ca mine, prima – prima, cred, care te-a rugat cu voce plină de milă și de compătimire. Ascultă-mi cuvintele și lasă-mă să te scot de-acolo, ca să trăiești pentru scopuri mai bune.

— Domniță, strigă fata, plecându-și genunchii, dragă, scumpă domnișoară ingerească, sunteți prima ființă care m-a binecuvântat cu asemenea cuvinte, și de le-aș fi auzit cu ani în urmă, poate m-ar fi întors de la o viață de păcat și durere. Dar e prea târziu, prea târziu!

— Nu e niciodată prea târziu, spuse Rose, pentru pocăință și îndreptare.

— Este, zise fata, zvârcolindu-se în agonia propriei minți. Nu pot să-l las acum! Nu pot să-l bag în mormânt.

— De ce să-l bagi în mormânt?, întrebă Rose.

— Nimic nu l-ar putea salva, strigă fata. Dacă le-aș spune altora ce v-am spus, și ei, ca urmare, ar fi luați la închisoare, ar muri sigur. El e cel mai îndrăznet, și a făcut atâtea cruzimi!

— E cu putință, zise Rose, să renunți la orice nădejde viitoare și la siguranța izbăvirii grabnice pentru un om ca acesta? Ceea ce faci e o nebunie.

— Nu știu ce este, răspunse fata. Știu doar că așa este, și nu doar pentru mine, ci și pentru alte sute de oameni la fel de răi și de netrebnici ca mine. Trebuie să mă întorc. Nu știu dacă aceasta e mânia lui Dumnezeu pentru răul pe care l-am făcut, dar mă simt trasă de el prin toată suferința și bătaia de joc. Și mai cred că tot m-ar trage ața să mă întorc, măcar să știu că o să mă omoare cu mâna lui.

— Și eu ce să fac?, întrebă Rose. N-ar trebui să te las să pleci așa.

— Ba ar trebui, domniță, și știu că o veți face, răspunse fata, ridicându-se. N-o să mă împiedicați să plec fiindcă am avut încredere în bunătatea dumneavoastră și nu v-am pus să făgăduiți nimic, așa cum aș fi putut să o fac.

— Of, și la ce-mi folosește atunci ceea ce mi-ai spus?, spuse Rose. Această taină trebuie cercetată, altfel cum ar putea să îl ajute pe Oliver, pe care ești dornică să-l ajuți, faptul că mi-ai dezvăluit mie acest lucru?

— Trebuie să fie vreun domn bun prin preajma dumitale, care o să afle acest lucru ca pe un secret, și care o să vă sfătuiască ce să faceți, răspunse fata.

— Dar unde te pot găsi la nevoie?, întrebă Rose. Nu caut să aflu unde trăiesc acești oameni groaznici, ci pe unde te plimbi sau pe unde treci la o anumită oră, la o oră sau perioadă stabilită dinainte?

— Făgăduiți să-mi păstrați taina cu sfințenie și să veniți singură sau doar cu acea altă persoană care o cunoaște, și că nu voi fi urmărită sau ținută sub observație?, întrebă fata.

— Promit solemn, răspunse Rose.

— În fiecare duminică seara, de la unsprezece până când bate ora doisprezece, spuse fata fără șovăială, o să mă plimb pe London Bridge dacă sunt în viață.

— Mai stai o clipă, o întrerupse în vreme ce fata se ducea grăbită înspre ușă. Gândește-te încă o dată la starea dumitale și la ocazia pe care o ai de a scăpa din ea. Mă simt datoare să stărui pentru dumneata, nu doar ca purtător al acestei vești, ci ca femeie pierdută și aproape cu neputință de mântuire. Vrei să te întorci la această bandă de tâlhari și la acest om, când un singur cuvânt te poate izbăvi? Ce fascinație e aceea care te

duce înapoi și te face să te agăți de răutate și de mizerie? O, nu mai e nicio coardă în inima ta pe care să o pot atinge! N-a mai rămas nimic ce-aș putea convinge să te scot din această patimă groaznică!

— Când domnițe așa de tinere, de bune și de frumoase ca dumneata – răspunse fata cu convingere, își dăruiesc cuiva inima, dragostea le poartă până departe – chiar domnițe ca mata, care au casă, prieteni, alți admiratori, și tot ce-și doresc. Când una ca mine, care nu are alt acoperiș sigur decât capacul coșciugului, și nici prieteni la vreme de boală ori de moarte în afară de îngrijitoarea de la spital, ne dăm putregaiul nostru de inimă vreunui bărbat și îl lăsăm să umple locul care a fost gol în tot timpul vieții noastre nenorocite, cine mai poate nădăjdui să ne vindece? Să-ți fie milă de noi, domniță, milă, că numai o simțire femeiască ne-a mai rămas, și că și aceea s-a preschimbat, printr-o judecată aspră, din mângâiere și mândrie într-un nou mijloc de suferință și tortură.

— Primești, spuse Rose după o pauză, să iei niște bani de la mine, care ți-ar putea permite să trăiești cinstit, măcar până ne reîntâlnim?

— Niciun ban, răspunse fata, dând din mână a refuz.

— Nu-ți impietri inima la toate eforturile mele de a te ajuta, spuse Rose, pășind ușor înainte. Vreau doar să iți fiu de ajutor.

— M-ați ajuta cel mai mult domniță, răspunse fata frecându-și mâinile, dacă mi-ați lua viața pe dată, că în seara asta m-am îndurerat cel mai mult gândindu-mă la ce sunt decât oricând mai înainte, și ar fi ceva să nu mor în iadul în care am trăit. Dumnezeu să vă binecuvânteze, domniță, și să coboare asupra-vă atâta fericire câtă rușine mi-am adus eu pe cap!

Zicând asta, printre sughițuri de plâns, nefericita făptură se întoarse, în timp ce Rose Maylie, copleșită de această întrevedere neobișnuită, care păru mai degrabă un vis fugar decât o întâmplare reală, se cufundă într-un fotoliu și încercă să-și adune gândurile rătăcitoare.

Capitolul 41

Care cuprinde descoperiri noi și arată că surprizele, ca și nenorocirile, rareori vin singure

Situația ei era într-adevăr una de încercare și greutate ieșite din comun. Simțea dorința cea mai nerăbdătoare și mai arzătoare de a pătrunde misterul în care era învăluită povestea lui Oliver. Nu putea să țină doar în sine, cu sfințenie, mărturisirea pe care i-o făcuse nefericita cu care tocmai vorbise, ca unei fete tinere și fără viclenie. Cuvintele și purtarea ei atinseseră inima lui Rose Maylie și, amestecată cu iubirea pentru protejatul ei mic și la fel de puternică în adevăr și ardoare, era dorința de a o câștiga pe femeia pierdută și a o aduce pe calea pocăinței și a nădejdii.

Își propuseseră să rămână la Londra doar trei zile înainte de a pleca pentru câteva săptămâni într-o parte îndepărtată a zonei de coastă. Era acum miezul nopții din prima zi. La ce fel de acțiune se putea hotărî, care să poată fi pusă în aplicare în patruzeci și opt de ore? Sau cum să amâne călătoria fără să stârnească suspiciune?

Domnul Losberne era cu ei și avea să fie și pentru următoarele două zile. Rose, totuși, știa foarte bine că minunatul domn e de nestăpânit ca să îi încredințeze secretul, când nicio altă persoană trecută mai mult prin viață nu ar fi putut întări cuvintele ei în numele fetei. Prevăzu chiar foarte clar mânia cu care, la prima explozie a indignării sale, ar privi instrumentul regăsirii și aducerii înapoi a lui Oliver. Toate acestea erau motive pentru mare băgare de seamă și o purtate cât mai

circumspectă dacă i-ar spune doamnei Maylie, al cărei prim impuls ar fi, negreșit, să țină o consfătuire pe acest subiect cu vrednicul doctor. Cât despre a cere sfatul vreunui avocat, chiar dacă ar fi știut cum să o facă, nici nu s-ar fi putut pune problema, din aceleași motive. Îi trecu prin minte să-i ceară ajutor lui Harry, dar acest gând îi trezi amintirea ultimei lor despărțiri și i se păru nedemn să-l cheme înapoi când – și gândind asta, ochii i se umplură de lacrimi – poate că până atunci ar fi învățat să o uite și să fie mai fericit departe de ea.

Tulburată de aceste gânduri diferite, înclinând când să-l urmeze pe unul, când pe altul, și dându-se înapoi de la toate, pe măsură ce îi veneau, unul după altul, în minte, Rose petrecu o noapte fără somn și plină de griji. După ce se mai sfătui cu sine însăși în ziua următoare, ajunse la concluzia disperată de a se consulta cu Harry.

— Dacă i-ar fi greu să vină aici – gândi ea, cât de greu mi-ar fi mie! Dar poate n-o să vină. Poate o să scrie, ori poate o să vină el însuși, și o să se abțină cu ardoare de la a mă întâlni – așa a făcut când a plecat. N-am crezut că o s-o fac, dar a fost mai bine pentru amândoi. Aici Rose scăpă tocul și se întoarse într-o parte, ca și cum hârtia care avea să-i fie mesager nu ar fi trebuit să o vadă plângând.

Ridică tocul și-l lăsă jos iarăși de vreo cincizeci de ori, și se gândi și se răzgândi la primul rând din scrisoare fără să scrie măcar primul cuvânt, când Oliver, care se plimbase pe străzi cu domnul Giles ca însoțitor, intră în încăpere abia ținându-și respirația, cu mare goană și agitație violentă, ce păreau a fi semnul unei noi cauze de îngrijorare.

— De ce ești așa tulburat?, întrebă Rose, înaintând spre el.

— Nu știu cum... mă simt de parcă mă sufoc, răspunse băiatul. Vai, Doamne, când mă gândesc că l-am văzut în sfârșit, și voi ați putea ști că v-am spus tot adevărul!

— Eu niciodată n-am crezut că ne-ai spus altceva decât adevărul, zise Rose cu mângâiere în glas. Dar ce înseamnă asta? – despre cine vorbești?

— L-am văzut pe domnul, răspunse Oliver, chinuindu-se să articuleze cuvintele, pe domnul care a fost așa de bun cu mine, pe domnul Brownlow, despre care am vorbit adesea.

— Unde?, întrebă Rose.

— Cobora dintr-o trăsură, răspunse Oliver, căruia îi curgeau lacrimi de bucurie, și a intrat într-o casă. Nu i-am vorbit – nu puteam să vorbesc cu el, că nu m-a văzut, și tremuram așa de tare, că nu puteam să merg până la el. Dar Giles a întrebat în locul meu dacă locuiește aici, și i s-a spus că da. Uite – spuse Oliver, desfăcând o bucată de hârtie, aceasta e adresa. Aici locuiește – mă duc acolo direct! O, vai de mine, vai de mine! Ce mă fac când mă duc să-l văd și să-l aud iar vorbind!

Cu atenția tulburată de acestea și de multe alte strigăte incoerente de bucurie, Rose citi adresa, care era în Craven Street, în cartierul Strand. Se hotărî pe dată să folosească această descoperire.

— Repede!, zise ea. Spune-le să aducă o trăsură și pregătește-te să mergi cu mine. Te duc acolo imediat, fără să mai irosim o clipită. O să-i spun doar mătușii că ieșim pentru o oră, și fii gata îndată.

Oliver nu avu nevoie de prea multe îndemnuri ca să facă ce i s-a spus și, cu puțin peste cinci minute, erau pe drum spre Strada Craven. Când au ajuns acolo, Rose l-a lăsat pe Oliver în trăsură, pretinzând că îl pregătește pe bătrânul domn să îl primească și trimițând sus cartea de vizită prin servitor, ceru să-l vadă pe domnul Brownlow într-o problemă ce nu mai suportă amânare. Servitorul se întoarse ca să o invite sus și urmându-l într-o cameră de la etajul de deasupra, domnișoara Maylie a fost prezentată unui domn în vârstă, cu chip binevoitor, într-o haină verde, de culoarea sticlei. La mică distanță de el stătea alt domn în vârstă, în pantaloni scurți de nanchin și ghete, care nu arăta tocmai binevoitor și care stătea cu mâinile una peste alta pe capătul bastonului său gros, de care i se sprijinea bărbia.

— Vai de mine – spuse domnul în haina verde, sculându-se în grabă cu mare politețe – îmi cer scuze, domnișoară – îmi închipuisem că e vorba de vreo persoană enervantă care... vă rog să mă iertați. Vă rog, luați loc.

— Sunteți domnul Brownlow, presupun – spuse Rose, uitându-se de la celălalt domn către cel care vorbise.

— Acesta-mi e numele, spuse bătrânul domn. Dânsul e prietenul meu, domnul Grimwig. Grimwig, ne lași câteva minute?

— Cred, întrerupse domnișoara Maylie, că la acest moment al întrevederii noastre, nu trebuie să se deranjeze domnul să plece. Dacă sunt corect informată, e la curent cu ceea ce vreau să vă comunic.

Domnul Brownlow dădu din cap aprobator. Domnul Grimwig, care făcuse o plecăciune foarte țeapănă și se ridicase din scaun, făcu o altă plecăciune și se trânti în scaun din nou.

— Nu mă îndoiesc că vă voi surprinde foarte mult, spuse Rose, în mod firesc, stânjenită, dar cândva ați arătat mare bunăvoință și bunătate unui tânăr prieten de-al meu, foarte drag, și sunt sigură că vă va interesa să mai auziți vești despre el.

— Într-adevăr!, spuse domnul Brownlow.

— L-ați cunoscut cu numele de Oliver Twist, răspunse Rose.

Nici n-au ieșit bine de pe buzele ei aceste două cuvinte că domnul Grimwig, care se prefăcea că se uită într-o carte mare care stătea pe masă, o dărâmă cu mare zgomot și prăbușindu-se pe spate în scaun, produse cu fiecare trăsătură a chipului o expresie de nespusă uimire, și apoi rămase holbându-se lung, în gol. Apoi, ca și cum i-ar fi fost rușine că a trădat atâta emoție, se îndreptă, într-un fel, printr-o convulsie și reveni la poziția anterioară. În timp ce se uita drept înainte, scoase un fluierat lung și prelung care păru, în cele din urmă, să nu iasă în aerul gol, ci să se stingă în cotloanele cele mai adânci ale stomacului său.

Domnul Brownlow fu la fel de surprins, măcar că mirarea sa nu se exprimă în același mod excentric. Își trase scaunul mai aproape de cel al domnișoarei Maylie și spuse:

— Faceți-mi plăcerea, domnișoară dragă, să lăsați deoparte acea bunătate și bunăvoință de care vorbiți și despre care nimeni altcineva nu știe nimic. Iar dacă vă stă în putere să îmi arătați vreo dovadă care va schimba părerea nefavorabilă pe care am fost convins să mi-o fac despre acel biet copil, în numele lui Dumnezeu, puneți-mă în posesia ei.

— O pușlama! Îmi mănânc țeasta dacă nu-i așa, mormăi domnul Grimwig, vorbind cu un fel de putere de ventriloc, fără să miște vreun mușchi al feței.

— E un copil cu fire nobilă și o inimă caldă, spuse Rose roșind. Iar acea Putere care a găsit că e bine să fie încercat mai mult decât poate duce cineva de vârsta lui, a sădit în pieptul său sentimente și trăiri care le-ar face cinste multora care au de șase ori mai mult vârsta lui.

— N-am decât șaizeci și unu de ani, spuse domnul Grimwig, cu aceeași față rigidă. Și să mă bată Dumnezeu dacă acest Oliver nu are cel puțin doișpe ani, așa că nu văd cui i se potrivește observația dumitale.

— Nu-l băga în seamă pe prietenul meu, domnișoară Maylie, spuse domnul Brownlow. N-a vrut să spună asta.

— Ba da, momăi domnul Grimwig.

— Nu, n-a vrut, spuse domnul Brownlow, căruia îi creștea mânia pe măsură ce vorbea.

— O să-și mănânce țeasta dacă nu vorbea serios, mormăi domnul Grimwig.

— Ar merita să-i taie cineva capul, dacă vorbea serios, spuse domnul Brownlow.

— Și ar mai vrea, în mod excepțional, să-l vadă și pe omul care s-ar oferi să o facă, răspunse domnul Grimwig, bătând cu bastonul pe podea.

Ajungând așa de departe cu discuția, cei doi domni în vârstă au tras fiecare câte o priză de tabac și după aceea își dădură mâna, după obiceiul lor neschimbat.

— Și acum, domnișoară Maylie, spuse domnul Brownlow, să ne întoarcem la subiectul de care, ca o ființă mărinimoasă ce sunteți, vă interesați. Îmi spuneți ce știți despre acest biet copil? Permiteți-mi să vă spun mai întâi că am epuizat orice mijloc care mi-a stat în putere ca să-l aflu și că de când am lipsit din țară, prima impresie pe care mi-a făcut-o, fiind, probabil, convins de foștii lui tovarăși să mă jefuiască, a fost zguduită considerabil.

Rose, care avusese timp să-și adune gândurile, povesti pe dată, în câteva cuvinte firești, tot ce i se întâmplase lui Oliver de când plecase din casa domnului Brownlow. Informațiile de la Nancy le păstră doar pentru auzul acelui domn, și încheie asigurându-l că în ultimele luni, singura lui durere a fostaceea de a nu putea să-și întâlnească fostul binefăcător și prieten.

— Slavă Ție, Doamne!, spuse bătrânul domn. Pentru mine aceasta e o fericire mare, mare fericire. Dar nu mi-ați spus unde este acum, domnișoară Maylie. Să mă iertați că vă caut cusur, dar de ce nu l-ați adus cu dumneavoastră?

— Așteaptă în trăsură la intrare, răspunse Rose.

— La intrare?!, strigă bătrânul. Și imediat se zori să iasă din cameră, să coboare scările, să urce treptele trăsurii și să intre în ea, fără niciun alt cuvânt.

Când ușa încăperii s-a închis în urma lui, domnul Grimwig își înălță capul și preschimbând unul din picioarele din spate ale scaunului într-un pivot, făcu trei cercuri distincte cu ajutorul bastonului și al mesei, stand pe scaun în tot acest timp. După acest spectacol, se ridică și merse șchiopătând cât de repede putu, în susul și-n josul încăperii, cel puțin de douăsprezece ori, și apoi oprindu-se brusc în fața lui Rose, o sărută fără nici cea mai mică înștiințare.

— Șșș!, spuse el când domnișoara se ridică alarmată de fapta sa neobișnuită. Nu te teme! Aș putea să-ți fiu bunic. Ești o fată dulce. Îmi pleci. Iată-i că vin!

De fapt, pe când se avânta într-o scufundare plină de îndemânare în scaunul pe care stătuse mai înainte, domnul Brownlow se întoarse, însoțit de Oliver, pe care domnul Grimwig îl primi cu multă grație; și dacă bucuria acelui moment i-ar fi fost singura răsplată pentru toată grija și tulburarea pricinuită de Oliver, Rose Maylie s-ar fi socotit recompensată cu prisosință.

— Mai e cineva care nu ar trebui uitat, apropo, spuse domnul Brownlow sunând clopoțelul. Spuneți-i doamnei Bedwin să vină aici, vă rog.

Bătrâna slujitoare din casă răspunse chemării imediat; și făcând o plecăciune de politețe la ușă, așteptă porunca.

— Măi, orbești pe zi ce trece, doamnă Bedwin, spuse domnul Brownlow, un pic iritat.

— Păi, cam așa e, domnule, răspunse bătrâna. Ochii oamenilor, la această perioadă din viață, nu se fac mai buni pe măsură ce înaintăm în vârstă, domnule.

— Asta aș fi putut să-ți spun și eu, spuse domnul Brownlow. Pune-ți ochelarii să vezi de ce te-am chemat, hai!

Bătrâna începu să se caute prin buzunar după ochelari. Dar răbdarea lui Oliver nu făcea față acestei noi încercări și cedând primului impuls, îi sări în brațe.

— Vai de mine!, strigă bătrâna, îmbrățișându-l. E băiatul meu nevinovat!

— Draga mea bătrânică!, strigă Oliver.

— Știam eu că o să se întoarcă, știam eu, spuse bătrâna, strângându-l în brațe. Ce bine arată, și iar e îmbrăcat ca un domnișor! Unde ai fost în toată perioada asta așa de lungă? Ah! Același chip dulce, dar nu la fel de palid, aceiași ochi blânzi, dar nu la fel de triști. Nu i-am uitat niciodată, nici zâmbetul său liniștit, dar i-am văzut zi de zi, cu ochii minții, alături de cei ai copiilor mei dragi pe care i-am pierdut pe când eram și eu tânără și veselă.

Tot vorbind despre asta, ba îl depărta pe Oliver ca să vadă cât a crescut, ba îl strângea la piept și îi trecea cu dragoste degetele prin păr, plângând și râzând pe umărul lui, rând pe rând.

Lăsând-o pe bătrână și pe Oliver să vorbească în voie, domnul Brownlow arătă drumul spre altă încăpere și acolo auzi de la Rose povestea completă a întrevederii ei cu Nancy, poveste care îl surprinse și îl uimi. Rose îi explică și de ce nu i-a mărturisit în primul rând prietenului ei, domnul Losberne. Bătrânul domn socoti că acționase cu prudență și se hotărî pe dată să discute solemn cu vrednicul doctor. Ca să aibă ocazia de a-și duce din timp la îndeplinire planul, s-a hotărât ca el să vină la hotel la opt seara și că între timp, doamna Maylie ar trebui să fie informată cu grijă de tot ceea ce s-a întâmplat. Odată stabilite aceste măsuri pregătitoare, Rose și Oliver se întoarseră acasă.

Rose nu exagerase în niciun fel măsura mâniei bunului doctor. Nici nu i s-a spus bine povestirea lui Nancy că a și scos un șuvoi de amenințări amestecate cu blesteme și jură să o facă prima victimă a ingenuității combinate a domnilor Blathers și Duff. Ba, chiar și-a pus și pălăria, gata să pornească să ceară ajutorul acelor celebrități. Și, fără îndoială, stăpânit de prima izbucnire de violență, ar fi putut să-și ducă până la capăt intenția fără să se gândească nicio clipă la consecințe, dacă nu ar fi fost reținut, în parte, de mânia la fel

de mare a domnului Brownlow, care era și el o fire aprigă, și în parte de astfel de argumente și de lămuriri care făcură să pară că lucrul cel mai bine socotit e să renunțe la pornirea-i înflăcărată.

— Atunci ce naiba e de făcut?, se întrebă vulcanicul doctor. Va trebui acum să le trimitem bilețele de mulțumire tuturor acestor vagabonzi, bărbați și femei, și să-i rugăm să primească o sută de lire, de căciulă, ca semn modest al prețuirii noastre, și ca recunoaștere sumară a bunătății lor față de Oliver?

— Nu chiar așa, răspunse domnul Brownlow, râzând, dar trebuie să procedăm cu delicatețe și mare grijă.

— Delicatețe și grijă, exclamă doctorul. Eu i-aș trimite pe toți la...

— Nu contează unde, îl întrerupse domnul Brownlow. Gândește-te dacă trimițându-i undeva se poate atinge țelul pe care îl urmărim.

— Care țel?, întrebă doctorul.

— Pur și simplu, descoperirea părinților lui Oliver, și recâștigarea, pentru el, a moștenirii de care, dacă povestea e adevărată, a fost lipsit în mod fraudulos.

— A!, spuse domnul Losberne, răcorindu-se cu batista, mai că uitasem de asta.

— Vedeți, continuă domnul Brownlow, dacă o scoatem pe această biată fată din socoteală și am presupune că am putea să-i aducem pe acești ticăloși în fața justiției fără să îi compromitem siguranța, ce folos putem scoate de aici?

— Probabil să spânzurăm măcar câțiva din ei, sugeră doctorul, și ceilalți să fie deportați.

— Foarte bine, răspunse domnul Brownlow zâmbind. Dar, nu încape îndoială, la timpul potrivit, asta o să le fie oricum soarta. Iar dacă noi grăbim evenimentele, am impresia că acționăm ca Don Quijote, în direcția total opusă intereselor noastre – sau, cel puțin, ale lui Oliver, care, la urma urmei, sunt și ale noastre.

— Cum?, întrebă doctorul.

— Așa. E destul de clar că o să întâmpinăm greutăți mari în a pătrunde miezul acestei taine dacă nu-l îngenunchem pe acest om, Monks. Asta nu se poate face decât prin șiretlic și

dacă îl prindem când nu e înconjurat de acești oameni. Căci, să zicem că ar fi arestat: nu avem nicio dovadă împotriva lui. Din câte știm, sau din câte ne arată faptele, nici măcar nu e amestecat în vreuna din tâlhăriile făcute de banda aceea. Dacă n-ar fi achitat, e puțin probabil să fie pedepsit altfel decât cu închisoarea, ca un nemernic și vagabond. Desigur, chiar și după aceea, o să-și țină gura cu încăpățânare că, pentru ce ne trebuie nouă, ne va fi tot atât de puțin de folos cât un surd, mut, orb și-un idiot.

— Atunci, adăugă doctorul cu înflăcărare, te întreb iarăși dacă dumneata crezi că trebuie să ținem promisiunea făcută fetei – o promisiune făcută cu cele mai bune și mai nobile intenții, dar, la drept vorbind...

— Te rog, dragă domnișoară, nici n-o să discutăm despre asta, spuse domnul Brownlow, întrerupând-o pe Rose care se pregătea să vorbească. Promisiunea va fi ținută. Nu cred că o să ne fie nici cea mai mică piedică în acțiunile noastre. Dar, înainte de a hotărî asupra oricărui mod precis de a acționa, va trebui să o vedem pe fată, să vedem dacă nu vrea să ni-l arate pe-acest Monks, dacă o încredințăm că noi, și nu oamenii legii, o să se ocupe de el. Iar dacă nu vrea sau nu poate să facă asta, o să-i cerem să ne povestească amănunțit cum arată și să ne spună ce spelunci frecventează, ca să-l putem recunoaște. N-o putem vedea mai devreme de duminică seara. Azi e marți. Aș sugera ca, între timp, să stăm liniștiți și să păstrăm aceste lucruri tainice chiar și față de Oliver.

Deși domnul Losberne primi cu mutră acră propunerea de a mai întârzia cinci zile, trebui totuși să recunoască și el că pentru moment, nu putea să propună nimic mai bun. Cum atât Rose, cât și doamna Maylie erau cu totul de partea domnului Brownlow, propunerea sa a fost adoptată în unanimitate.

— Aș dori, spuse el, să apelez la ajutorul prietenului meu Grimwig. E o făptură ciudată și vicleană, și s-ar putea să ne fie de ajutor substanțial. Ar trebui să spun că a fost educat ca avocat și a părăsit Baroul dezgustat pentru că a avut doar un client și un singur proces, în decurs de douăzeci de ani. Va trebui să hotărâți singuri dacă asta-i o recomandare ori ba.

— Nu mă impotrivesc să apelați la sfatul prietenului dumneavoastră dacă pot să cer și eu ajutor de la un prieten de-al meu, spuse doctorul.

— Trebuie să votăm, răspunse Brownlow. Cine este?

— Fiul doamnei și.... prietenul foarte vechi al acestei domnișoare, spuse doctorul, arătând spre doamna Maylie și încheind cu o privire plină de înțelesuri către nepoata sa.

Rose roși până-n vârful urechilor, dar nu făcu nicio obiecție auzibilă (se poate să se fi simțit în minoritate zdrobitoare), iar Harry Maylie și domnul Grimwig fură primiți în comitet.

— Stăm în oraș, desigur, spuse doamna Maylie, atâta timp cât rămâne cea mai mică nădejde să ne ducem la bun sfârșit cercetările. Nu voi cruța niciun efort și nicio cheltuială în vederea scopului în care ne interesăm cu toții și sunt mulțumită să rămân aici, chiar de-ar fi să stăm și douăsprezece luni, atâta vreme cât mă asigurați că mai este nădejde.

— Bine!, răspunse domnul Brownlow. Și, cum văd pe chipurile din jur dorința de a mă întreba cum se face de n-am fost în stare să lămuresc povestea lui Oliver și de ce am plecat pe neașteptate din regat, permiteți-mi să cer să nu mi se pună nicio întrebare până când nu voi socoti eu nimerit să lămuresc totul istorisindu-vă povestea vieții mele. Credeți-mă, am motive întemeiate să vă cer acest lucru. Altminteri, s-ar putea să stârnesc speranțe care nu sunt sortite să se împlinească vreodată și prin aceasta să sporesc greutățile și dezamăgirile care și așa sunt multe. Haideți! Cina e gata și tânărul Oliver, care e singur în încăperea alăturată, o fi început să creadă deja că ne-am plictisit de compania lui și ne-am apucat de vreo conspirație întunecată ca să-l lăsăm iarăși de izbeliște.

Zicând aceste cuvinte, bătrânul domn îi dădu mâna doamnei Maylie, și o conduse în sufragerie. Domnul Losberne îi urmă, conducând-o pe Rose. Și așa, pentru moment, s-a spart consfătuirea.

Capitolul 42

O veche cunoștință a lui Oliver, care dă semne clare că ar fi un geniu, devine o figură publică a metropolei

În noaptea când Nancy, după ce l-a adormit pe domnul Sikes, s-a grăbit să-și ducă la îndeplinire misiunea pe care și-a asumat-o singură față de Rose Maylie, două persoane se apropiau de Londra pe Strada Mare, de la Nord, și neapărat trebuie ca povestirea noastră să le dea o oarecare atenție.

Erau un bărbat și o femeie, sau poate le-am zice mai bine un mascul și o femelă. El era unul din acei oameni osoși, cu membre lungi, deșirați și cu picioarele stâmbe, cărora e greu să le dai vreo vârstă precisă. Când sunt copii, arată ca oamenii mari care au rămas chirciți, iar când sunt mari, arată ca și copiii prea înalți pentru vârsta lor. Femeia era tânără, dar bine făcută, zdravănă, așa cum trebuia să fie ca să poarte greutatea boccelei care îi era legată în spate. Tovarășul său nu era încărcat cu multe bagaje. Abia îi atârna un pachețel de bățul pe care-l purta pe umăr, înfășurat într-o basma obișnuită, și părea să fie destul de ușor. Acest lucru, împreună cu lungimea neobișnuită a picioarelor sale, îi permiteau să se țină lejer cu vreo șase pași înaintea tovarășei sale, spre care se întorcea uneori cu o mișcare nerăbdătoare a capului, ca și cum i-ar fi reproșat întârzierea și ar fi îndemnat-o să se străduiască mai mult.

Așa înaintaseră pe drumul plin de praf, nebăgând în seamă obiectele pe care le întâlneau, mai puțin atunci când

s-au dat deoparte ca să dea voie să treacă poştalioanele care veneau dinspre oraş, până au trecut prin arcada Highgate. Atunci călătorul din faţă a stat locului şi a strigat nerăbdător către tovarăşa lui:

— 'ai mai iute! N-auzi? Ce puturoasă eşti, Charlotte.

— E grea bocceaua asta, nu glumă, spuse femeia, ajungându-l din urmă aproape fără respiraţie din pricina oboselii.

— Grea! Ce băigui acolo, ai? La ce eşti bună atunci?, răspunse călătorul, schimbându-şi bocceluţa pe celălalt umăr, în timp ce vorbea. Of, iarăşi te odihneşti? N-am zis io că nu eşti bună decât să scoţi oamenii din sărite?

— Mai e mult?, întrebă femeia, rezemându-se de o bancă şi uitându-se în sus cu faţa leoarcă de sudoare.

— Tot înainte! Uite unde eşti!, spuse vlăjganul arătând cu degetul în faţă. Uite colo! Alea sunt luminile Londrei.

— Mai avem încă pe puţin două mile, spuse femeia abătută.

— Ce contează dacă-s două sau douăzeci, spuse Noah Claypole (căci el era). Scoală şi mişcă-te, că de nu, ţi-oi da un picior...!

Nasul roşu al lui Noah se făcea şi mai roşu la mânie şi, trecând de partea cealaltă a străzii în timp ce vorbea, şi fiind gata pregătit să-şi îndeplinească ameninţarea, femeia se ridică fără să mai zică nimic şi continuă să meargă alături de el.

— Unde vrei să rămâi peste noapte, Noah?, întrebă ea, după ce mai merseră vreo câteva sute de metri.

— De unde-oi fi vrând să ştiu?, răspunse Noah, a cărui fire se făcuse şi mai arţăgoasă de la mers.

— Nădăjduiesc că pe undeva pe-aproape, spuse Charlotte.

— Nu, nu aproape, răspunse domnul Claypole. Colo! Nu-i aproape, aşa că nu te mai gândi.

— De ce nu?

— Când îţi spun că nu vreau să fac ceva, asta este, fără nicium „de ce" sau „pentru că", răspunse domnul Claypole cu demnitate.

— Ei, nu trebuie să te superi aşa, adăugă însoţitoarea sa.

— Frumos ar mai fi, nu-i aşa, să mergem şi să ne oprim la primul han de la marginea oraşului, ca Sowerberry, dacă vine pe urma noastră, să-şi vâre-acolo nasu' bătrân şi să pună

să ne umfle într-o căruţă cu cătuşe la mâini, şi să ne ducă de unde-am plecat, spuse domnul Claypole cu ton batjocoritor. Nu! O să merg să mă afund în cele mai înguste străduţe pe care le-oi afla şi n-am să mă opresc până nu ajungem la ultima casă, cea mai ferită şi mai ascunsă cu putinţă. Ar trebui să mulţumeşti cerului că-s om cu cap. Că de n-am fi apucat întâi pe-un drum greşit, inadins, şi de n-am fi trecut peste câmpuri ca s-ajungem iar la şosea, de-acu' o săptămână ai fi fost vârâtă la pârnaie, femeie! Aşa ţi-ar fi trebuit dacă n-ai cap!

— Ştiu că nu-s şireată ca tine, răspunse Charlotte, da' nu da toată vina pe mine şi nu spune că eu aş fi fost închisă. Oricum, dacă eram eu prinsă, erai şi tu.

— Tu ai luat banii din tejghea, ştii foarte bine, spuse domnul Claypole.

— I-am luat pentru tine Noah, dragul meu, răspunse Charlotte.

— I-ai păstrat?, întrebă domnul Claypole.

— Nu. Ai avut încredere în mine şi m-ai lăsat să-i ţin eu, ca un băiat drăguţ ce eşti, spuse femeia, mângâindu-l sub bărbie şi luându-l de braţ.

Chiar aşa au stat lucrurile, dar cum domnul Claypole nu obişnuia să se încreadă prosteşte şi orbeşte în nimeni, ar trebui să spunem, ca să nu-l nedreptăţim pe domnul acesta, că avusese încredere într-atât încât, dacă ar fi fost urmăriţi, banii ar fi fost găsiţi asupra ei. Aşa ar fi avut ocazia să-şi susţină nevinovăţia şi i-ar fi fost mult mai uşor să scape. Desigur, în acest moment nu dădu niciun fel de explicaţii pentru motivele sale şi continuară să meargă ca o pereche foarte iubitoare.

Continuându-şi planul pevăzător, domnul Claypole merse fără oprire până ajunse la hanul „Îngerului" de la Islington de unde, judecând după mulţimea călătorilor şi numărul vehiculelor, socoti el cu înţelepciune că începe cu adevărat Londra. Oprindu-se doar să vadă care părea a fi cele mai aglomerate străzi, şi prin urmare, cele de care trebuia să se ferească cel mai tare, traversă Saint John's Road, şi se cufundă în curând în întunecimea drumurilor murdare şi întortocheate dintre Gray's Inn Lane şi Smithfield, care fac din acea parte a

orașului cartierul cel mai hidos și mai barbar care a existat vreodată în Londra reconstruită.

Noah Claypole merse prin aceste străzi trăgând-o pe Charlotte după el. Uneori se oprea, intrând cu picioarele în vreun șanț, ca să poată cuprinde dintr-o privire înfățișarea vreunei taverne, alteori se strecura mai departe dacă vreun zid îl făcea să creadă că localul e prea populat pentru el. În cele din urmă, se opri în fața unui local care arăta mai modest și mai mizer decât celelalte pe care le văzuse. După ce traversă și se uită la el de pe trotuarul celălalt, își înștiință grațios tovarășa că avea de gând să rămâie acolo peste noapte.

— Hai, dă-ncoa' bocceaua, spuse Noah, desfăcându-i curelele și trecând-o de pe umerii femeii pe spatele lui, și nu care cumva să vorbești neîntrebată. Cum se cheamă cârciuma asta? La t-r-e... trei și mai ce?

— Șchiopi, spuse Charlotte.

— „La Trei Șchiopi" – repetă Noah – foarte frumoasă firmă, ce mai! Acuma, ține-te aproape în urma mea și hai! Cu aceste porunci, împinse cu umărul ușa scărțâitoare și intră, urmat de tovarășa sa de drum.

Nu era nimeni la bar în afara unui evreu tânăr care, cu coatele pe tejghea, citea un ziar soios. Când îi văzu, se holbă urât la Noah, și Noah se holbă urât la el.

Dacă Noah ar fi fost îmbrăcat în uniforma de la Școala de Binefacere, evreul ar fi avut motiv să caște așa ochii la el. Dar cum își lepădase haina și insigna și purta o bluză de lucrător peste pantalonii de muncitor, nu părea să existe vreo pricină anume ca înfățișarea lui să stârnească atâta atenție într-un local public.

— Aici e hanul „La Trei Șchiopi"?, întrebă Noah.

— Așa e dubele hadului, răspunse evreul, vorbind pe nas.

— Venind încoace de la țară, un domn pe care l-am întâlnit pe drum ne-a recomandat să tragem aici, spuse Noah, făcând cu ochiul spre Charlotte, ca să o facă atentă, probabil, prin ce mijloace inventive se poate câștiga respectul și poate ca s-o avertizeze să nu se arate deloc uimită. Vrem să dormim aici la noapte.

— Du știu sigur dacă puteți, spuse Barney, care nu era decât spiriduşul care-l ajuta pe patron. O să îndreb.

— Atunci, hai, arată-ne sala și dă-ne ceva friptură rece și-o picătură de bere și pe urmă poți să-ntrebi, spuse Noah.

Barney făcu întocmai. Îi duse într-o încăpere mică din dos și le puse friptura înainte, după care îi înștiință că pot rămâne acolo peste noapte și lăsă perechea aceasta drăguță să se îndesuleze între patru ochi.

Ei, bine, această încăpere din dos era chiar în spatele tejghelei, cu câteva trepte mai jos. O perdea mică ascundea o ferestruică, făcută în peretele odăii, la cinci picioare înălțime de la podea, astfel ca oricare din oamenii casei, dând doar un pic perdeaua la o parte, să poată vedea ce fac oaspeții în încăperea din dos fără teama de a fi văzuți. Fereastra era într-un ungher întunecat din perete, iar privitorul trebuia să stea între perete și o bârnă groasă. Pitit acolo, dacă lipea urechea de peretele despărțitor, putea să audă orice conversație cu destul de multă claritate. Stăpânul localului rămase vreo cinci minute cu ochii lipiți de ferestruica de spionat, iar Barney tocmai ce terminase de dat călătorilor răspunsul povestit mai sus când Fagin, curios să afle cum îi merg afacerile în seara aceea, intră în cârciumă să se intereseze de câțiva din elevii lui cei tineri.

— Sst!, șopti Barney. Dișteștrăini în odaia de alături.

— Străini!, repetă bătrânul în șoaptă.

— Și pe deasupra dișteș garaghioși, adăugă Barney. De la țară, și din breasla dubitale, dacă du bă-dșel.

Fagin păru că primește această veste cu mult interes. Urcându-se pe-un scăunel, se uită cu grijă prin geam și de acolo, tainic, îl văzu pe domnul Claypole luând friptură rece din farfurie și bere din cană, mâncând și bând cât îi poftea inima și dându-i și Charlottei, care stătea răbdătoare alături, doze homeopatice din ambele feluri.

— Aha!, șopti el uitându-se spre Barney, îmi place căutătura individului. Ne-ar fi de folos și deja știe cum s-o instruiască pe fată. Stai liniștit, să nu se-audă nici musca, dragă, că vreau să aud ce zic, ia, s-aud!

Se uită din nou prin geam şi, punându-şi urechea pe despărtitură, ascultă cu atenţie. Pe chipul lui se vedea o privire subtilă şi doritoare, ageră precum cea a unui vrăjitor bătrân.

— De-acum încolo vreau să trăiesc ca un domn, spuse Claypole, lungindu-şi picioarele şi continuând conversaţia al cărei început îi scăpase lui Fagin. Gata cu drăguţele de sicrie, Charlotte. Eu am să duc viaţă de om bine, şi tu, dacă vrei, o să fii o doamnă.

— Mi-ar plăcea foarte mult să fie aşa, dragă, răspunse Charlotte. Dar nu se găsesc în fiecare zi sertare de golit şi stăpâni de părăsit după aceea.

— Dă-le naibii de sertare!, spuse domnul Claypole. Mai sunt şi alte lucruri de golit în afară de sertare şi tejghele.

— Ce vrei să spui?, întrebă tovarăşa sa.

— Buzunare, case, diligenţe, bănci!, spuse domnul Claypole, înfierbântat de la bere.

— Dar nu poţi face toate astea, dragă, spuse Charlotte.

— Am eu grijă să intru în cercul specialiştilor, răspunse Noah. O să poată ei să ne întrebuinţeze într-un fel sau altul. Păi cum, tu singură preţuieşti cât cincizeci de femei. N-am mai pomenit o fiinţă aşa de şireată şi de vicleană ca tine de când sunt, când te pun să faci vreo treabă.

— Doamne! Ce bine-i să te aud vorbind aşa!, strigă Charlotte, sărutând obrazul lui respingător.

— Hai, gata! Nu mă mai drăgosti atâta. Nu cumva te temi că-s supărat pe tine?, spuse Noah, desfăcându-se cu multă solemnitate din îmbrăţişare. Mi-ar plăcea să fiu şeful unei bande, să strunesc bine oamenii, dar fără ca ei să ştie. Mi-ar conveni tare mult, mai ales dacă s-ar scoate un câştig bun. Aş da bucuros hârtia de douăzeci de lire pe care ai şterpelit-o dacă am putea lucra cu nişte specialişti de-aceştia, mai ales că nici nu ştim prea bine cum să ne descotorosim de ea.

După ce-şi spuse părerea, domnul Claypole se uită în cana de bere cu un aer de profundă înţelepciune. Îi scutură bine conţinutul, dădu din cap binevoitor spre Charlotte, şi trase un gât de bere care păru că l-a răcorit bine. Tocmai se gândea că ar fi bine să mai tragă unul când uşa se deschise deodată şi fu întrerupt de venirea unui străin.

Străinul era domnul Fagin. Arăta foarte prietenos, făcu o plecăciune adâncă pe măsură ce se apropia, şi, aşezându-se la cea mai apropiată masă, porunci lui Barney, care rânjea, să-i aducă ceva de băut.

— Plăcută noapte, domnule, dar rece pentru această vreme a anului, spuse Fagin, frecându-şi mâinile. Văd că sunteţi din provincie, nu?

— După ce se vede asta?, întrebă Noah Claypole.

— Nu avem aşa mult praf în Londra, răspunse Fagin, arătând cu degetul încălţările lui Noah şi pe cele ale tovarăşei sale, şi apoi cele două boccele.

— Eşti isteţ, matale, spuse Noah. Ha! ha! Ai auzit, Charlotte?

— Păi cum altfel? Dragă, în oraşul acesta trebuie să fii isteţ, răspunse evreul, coborându-şi vocea ca şi cum ar fi şoptit ceva confidenţial, ăsta-i adevărul.

După această observaţie, Fagin se bătu uşor cu arătătorul drept pe latura nasului, un gest pe care Noah încercă să-l imite, deşi nu tocmai cu succes deplin, fiindcă nasul lui nu era îndeajuns de mare pentru aşa ceva. Oricum, domnul Fagin păru să interpreteze această încercare ca exprimând faptul că e de aceeaşi părere şi-l pofti, într-un mod foarte prietenesc, să guste din băutura pe care i-o aduse Barney.

— Straşnică băutură, făcu domnul Claypole, plescăind din buze.

— Scumpă!, spuse Fagin. Cine bea aşa ceva des trebuie să tot golească tejghele, buzunare, case, diligenţe ori bănci.

Domnul Claypole, cum auzi că repetă cuvânt cu cuvânt ceea ce spusese el mai înainte, se lăsă în jos pe spetează scaunului şi îşi mută privirea de la evreu la Charlotte, alb ca varul şi cuprins de spaimă mare.

— Nu mă băga în seamă, dragă, spuse Fagin, trăgându-şi scaunul mai aproape. Ha! ha! Ai avut noroc că numai eu te-am auzit, din întâmplare. Ai avut mare noroc că n-am fost decât eu în preajmă.

— Nu eu i-am luat, se bâlbâi Noah, care nu-şi mai ţinea picioarele întinse ca un domn independent, ci le strânsese cât

putuse de bine sub scaun. Ea a făcut totul. Tu îi ai, Charlotte, știi prea bine că-s la tine.

— Dragă, nu contează cine îi are și nici cine i-a luat!, răspunse Fagin, aruncând totuși o privire de vultur înspre fată și cele două boccele. Cu asta mă ocup și eu și de aceea îmi placi și mai mult.

— Cu ce, adică?, întrebă Claypole, revenindu-și un pic.

— Cu genul ăsta de afaceri, răspunse Fagin. La fel și cei din cârciumă. Ai nimerit taman unde trebuie și te afli aici în perfectă siguranță. Nu e loc mai sigur decât „La Trei Șchiopi" în tot orașul – adică, atunci când vreau eu să fie așa. Îmi sunteți pe plac, și dumneata și femeia, așa că am aranjat, n-aveți a vă teme de nimic.

Noah Claypole poate se liniștise cu mintea auzind această asigurare, dar trupul lui nu era deloc liniștit, pentru că se mișca incoace și-ncolo, în fel de fel de poziții, și nu-și găsea astâmpăr, uitându-se din când în când la noul său prieten cu teamă și neîncredere.

— Am să-ți mai zic ceva, spuse Fagin, după ce o liniști pe fată prin semne și șoapte de încurajare. Am un prieten care cred că îți poate îndeplini dorința cea mare și te poate pune pe drumul bun. O să îți aleagi oricare specialitate din meserie care crezi că ți s-ar potrivi mai bine la început, și o să fii instruit în toate celelalte.

— S-ar părea că vorbești serios, zise Noah.

— Ce folos aș avea dacă aș vorbi altfel?, întrebă Fagin, ridicând din umeri. Hai, vino să discutăm afară între patru ochi!

— N-are rost să ne deranjăm să ne mutăm, spuse Noah, lungindu-și iarăși picioarele, încetul cu încetul. Fata o să ducă bagajul sus în timp ce vorbim. Charlotte, ia vezi de boccelele alea!

Porunca aceasta, rostită cu mare autoritate, fu îndeplinită fără nici cea mai mică împotrivire și Charlotte ieși cum putu ea mai bine cu bagajele, în timp ce Noah ținea ușa deschisă și o urmărea cu privirea.

— E destul de bine dresată, nu?, întrebă el când se așeză din nou pe scaun, cu tonul unui dresor care a îmblânzit vreun animal sălbatic.

— Cât se poate de bine, răspunse Fagin, bătându-l pe umăr. Ești un geniu, dragă.

— Păi, dacă n-aș fi fost, nu m-aș fi aflat aici, răspunse Noah. Dar hai să nu mai irosim vremea că acuși se-ntoarce.

— Ei, ce crezi?, spuse Fagin. Dacă o să-ți placă prietenul meu, poți face altceva mai bun decât să te asociezi cu el?

— Îi merg bine afacerile? Aici i-aici!, răspunse Noah, făcându-i semn cu unul din ochii săi mici.

— E în vârf. Are angajați de prima mână, cei mai buni meseriași din breaslă.

— Orășeni de rând?, întrebă domnul Claypole.

— Niciun băiat de la țară printre ei. Nu cred că te-ar lua, chiar cu recomandarea mea, dacă nu ar fi rămas cam fără ajutoare chiar acum, răspunse Fagin.

— O să trebuiască să dau ceva?, spuse Noah, bătându-se cu mâna peste buzunar.

— Nici că se poate altfel, răspunse Fagin cu glas hotărât.

— Da'... Vezi matale, douăzeci de lire e, totuși, o grămadă de bani!

— Nu când e-o hârtie de care nu poți scăpa, i-o întoarse Fagin. Bănuiesc că i-au fost luate numărul și data, nu? Plata la Bancă i-a fost oprită. Ah! Nu înseamnă mult pentru el. Va trebui scoasă din țară, căci n-ar putea să o dea la un preț bun pe piață.

— Când aș putea să îl văd?, întrebă Noah plin de îndoială.

— Mâine dimineață.

— Unde?

— Aici.

— Hm!, spuse Noah. Care-i câștigul?

— Trăiești ca un boier – cazare și masă, tutun și băuturi, toate gratis – jumătate din tot ce câștigi tu și jumătate din ce face femeia, răspunse domnul Fagin.

Nu se știe dacă Noah Claypole, a cărui lăcomie era fără margini, ar fi acceptat acele condiții promițătoare dacă ar fi fost un om cu totul liber să facă ce vrea. Socoti însă că, dacă ar refuza, noul lui prieten l-ar fi putut da imediat pe mâna justiției (doar s-au văzut și lucruri mai surprinzătoare decât

acesta), își descreți treptat fruntea și spuse că afacerea i-ar conveni.

— Da', vezi matale, adăugă Noah, cum ea o să poată să facă mult, mie mi-ar plăcea să iau ceva foarte ușor.

— O muncă ușoară, așa, de formă?, sugeră Fagin.

— Ei, ceva de genul ăsta, răspunse Noah. Ce credeți că mi s-ar potrivi acum? Ceva nu prea obositor, nici foarte primejdios. Pricepi? Asta mi-aș dori!

— Dragă, te-am auzit zicând că ți-ar plăcea să-i spionezi pe alții, spuse Fagin. Prietenul meu are mare nevoie de cineva care se pricepe bine la asta.

— Da, am pomenit de asta, și nu m-ar deranja să-mi încerc mâna uneori, răspunse domnul Claypole domol, numai că, știi, nu mi-ar aduce niciun câștig.

— Asta așa e!, zise evreul, gândindu-se sau prefăcându-se că se gândește. Nu, s-ar putea să nu-ți aducă vreun câștig.

— Atunci, ce zici, ce alteva aș putea face?, întrebă Noah, privindu-l îngrijorat. Aș putea să fac ceva mai modest, pe ascuns, unde munca e sigură și fără primejdii, ca acasă.

— Ce zici de babe?, întrebă Fagin. Se fac mulți bani dacă le smulgi gențile și pachetele, dai colțul și-o iei la goană.

— Păi nu țipă uneori cam tare, și mai și zgârie câteodată?, întrebă Noah, clătinând din cap. Nu cred că asta mi s-ar potrivi. Altceva nu mai e, unde nu sunt prea mulți angajați?

— Stai!, zise Fagin punându-și mâna pe genunchiul lui Noah. Mai sunt broscoii.

— Ce-i aia?, întrebă domnul Claypole.

— Broscoii, dragă, spuse Fagin, puradeii trimiși de mame după târguieli, cu câțiva penny ori un șiling. Afacerea e să le șterpelești banii – tot timpul îi țin pregătiți, în mână –, apoi le dai brânci în șanț să cadă și mergi mai departe, cu pas rar, ca și cum nu s-a-ntâmplat nimic decât că un copil a căzut și s-a lovit. Ha! ha! ha!

— Ha! ha! ha!, făcu domnul Claypole, ridicându-și picioarele și bătând din călcâie de bucurie. Tii, Doamne, asta-i de mine!

— Desigur, răspunse Fagin. Poți să lucrezi tare bine în Camden Town și Battle Bridge, și alte cartiere asemenea,

unde mișună puradei trimiși cu fel de fel de însărcinări. Poți să răstorni câți vrei, la orice oră din zi. Ha! ha! ha!

Și zicând asta, Fagin îi dădu un ghiont domnului Claypole în coastă, și prinseră amândoi a râde tare și prelung.

— Da, asta-i! perfect!, spuse Noah, după ce s-a liniștit și s-a întors și Charlotte. La cât să zicem că vin mâine?

— E bine la zece?, vru să știe Fagin și întrebă, după încuviințarea domnului Claypole: Cum să-i spun prietenului meu că te numești?

— Domnul Bolter, răspunse Noah, care avea răspunsul pregătit pentru o asemenea urgență. Domnul Morris Bolter. Aceasta e doamna Bolter.

— Sluga supusă a doamnei Bolter, spuse Fagin, făcând o plecăciune de o politețe grotescă. Nădăjduiesc să o cunosc mai bine foarte curând.

— N-auzi ce zice domnul, Charlotte?, izbucni Claypole.

— Da, Noah, dragă!, răspunse doamna Bolter, întinzând mâna.

— Așa imi zice ea, Noah, când mă alintă, spuse domnul Morris Bolter, fostul Claypole, întorcându-se către Fagin. Pricepi?

— Ei, da, înțeleg perfect, răspunse Fagin, spunând și el o dată adevărul. Noapte bună! Noapte bună!

După multe urări de bine și de rămas bun, domnul Fagin își văzu de drum. Noah Claypole, poruncind doamnei sale să fie atentă, se apucă să o lămurească în privința înțelegerii pe care a făcut-o, cu un aer trufaș și superior care i se potrivește nu doar unui membru din sexul putenic, ci și unui gentleman care apreciază demnitatea numirii sale speciale ca jefuitor al *broscoilor* din Londra și din împrejurimi.

Capitolul 43

Unde se arată cum Şmecherul a dat de belea

Carevasăzică dumneata erai chiar prietenul, nu-i aşa?, întrebă domnul Claypole, adică Bolter, când, în urma înţelegerii făcute, se duse a doua zi acasă la Fagin. Măi să fie, am bănuit eu una ca asta aseară!

— Orice om e propriul său prieten, dragul meu, răspunse Fagin, cu rânjetul său plin de înţelesuri. Nicăieri n-are prieten mai bun ca el însuşi.

— Numai că uneori, răspunse Morris Bolter, luându-şi aere de om de lume, ştii, unii oameni sunt propriii lor duşmani.

— Să nu crezi asta, spuse Fagin. Când un om e propriul său duşman, asta se întâmplă fiindcă îşi e prea mult prieten, nu fiindcă se îngrijeşte de toţi, dar nu de sine. Pfft, pfft! Nu există aşa ceva pe lumea asta.

— N-ar trebui să fie, chiar de s-ar pomeni, răspunse domnul Bolter.

— E la mintea cocoşului. Unii vrăjitori spun că numărul trei este magic, alţii zic că-i numărul şapte. Nu e nici unul, nici celălalt, amice, nici unul din astea două. Numărul norocos e numărul unu.

— Ha! ha!, strigă domnul Bolter. Trăiască numărul unu!

— Dragă, într-o obşte mică aşa cum e a noastră, spuse Fagin, care simţi nevoia să-şi lămurească bine rangul, numărul unu e pentru toţi. Adică, nu te poţi considera doar pe tine

numărul unu, fără să mă consideri şi pe mine la fel, şi pe ceilalţi mai tineri.

— Ei, drăcie!, izbucni domnul Bolter.

— Vezi, continuă Fagin, prefăcându-se să nu bage în seamă această întrerupere, suntem în aceeaşi oală şi ne leagă interese comune, încât nu se poate să fie altfel. De pildă, interesul dumitale e să te îngrijeşti de numărul unu, adică de dumneata însuţi.

— Desigur, răspunse domnul Bolter. Aici ai dreptate.

— Bine! Dar nu poţi să ai grijă de tine, ca numărul unu, fără să te îngrijeşti de mine, tot numărul unu.

— Vrei să zici numărul doi, spuse domnul Bolter, care era înzestrat cu o doză mare de egoism.

— Nicidecum!, răspunse Fagin. Sunt la fel de important pentru tine pe cât eşti şi tu.

— Uite ce zic eu, îl întrerupse domnul Bolter, eşti un om tare drăguţ şi îmi placi mult, dar nu suntem chiar atât de legaţi unul de altul, încât să fii numărul unu pentru mine.

— Ia gândeşte-te mai bine, spuse Fagin, ridicându-şi umerii şi întinzându-şi mâinile. Ai făcut o treabă tare frumuşică, şi de-asta îmi place, dar care în acelaşi timp o să îţi pună o cravată în jurul gâtului, care e tare uşor de legat şi tare greu de dezlegat – ce mai, ca să zic pe şleau, streangul!

Domnul Bolter duse mâna la legătura de la gât, ca şi cum ar fi simţit că e prea strânsă şi îl deranjează şi mormăi ceva care avea tonul unei încuviinţări, dar nu şi substanţa ei.

— Spânzurătoarea, continuă Fagin, spânzurătoarea, dragul meu, e un stâlp urât de răspântie, care arată o cotitură tare scurtă şi primejdioasă, care a curmat cariera multor voinici curajoşi, pe drumul mare. Să urmezi drumul bun şi să ţii spânzurătoarea la distanţă, asta e grija numărul unu pentru tine.

— Fără îndoială, aşa e, răspunse domnul Bolter. Da' de ce-mi spui toate astea?

— Numai ca să te fac să mă-nţelegi limpede, spuse evreul, ridicându-şi sprâncenele. De mine depinzi ca să fii ferit de primejdie. Şi eu, ca să-mi izbutească afacerile, depind de dumneata. Primul lucru e numărul unu pentru tine, al doilea e numărul unu pentru mine. Cu cât ţii mai mult la numărul unu al tău, cu atât trebuie să te îngrijeşti mai mult de al meu. Şi uite-aşa ne întoarcem la ce ţi-am spus la început – că numărul unu ne ţine împreună şi aşa trebuie să fie, altminteri ne ducem toţi de râpă.

— Asta aşa e, răspunse domnul Bolter, pe gânduri. Ehei, văd că eşti vulpe bătrână!

Domnul Fagin constată cu încântare că acest tribut adus puterii sale nu era un simplu compliment, ci chiar îl impresionase pe noul ucenic cu geniul său violenesc, lucru important de stabilit de la începutul relaţiei lor. Ca să întărească şi mai mult această impresie favorabilă şi folositoare, continuă prin a se lăuda, cu oarecare amănunt, cu măreţia şi amploarea operaţiunilor sale. Amestecă adevărul cu minciuna, după cum i-o cerea interesul şi reuşi să le îmbine cu atâta artă, că preţuirea domnului Bolter crescu vizibil şi în acelaşi timp deveni stăpânit de o frică sănătoasă şi bine-venită pentru interesele patronului.

— Tocmai această încredere pe care o avem unul în altul mă mângâie când sunt pierderi mari, spuse Fagin. Ieri dimineaţă am rămas fără mâna mea dreaptă.

— Vrei să spui că a murit?, zise domnul Bolter.

— Ei, nu, nu, răspunse Fagin, nu e chiar aşa de rău, nici chiar aşa.

— Atunci, bănuiesc că a fost...

— Căutat de poliţie, întrerupse Fagin. Da, era căutat de poliţie.

— Pentru ceva anume?, întrebă domnul Bolter.

— Nu, răspunse Fagin, nu chiar. A fost acuzat că a încercat să fure dintr-un buzunar şi au găsit o tabacheră de argint asupra lui, propria lui tabacheră, dragă, propria lui tabacheră, că lua şi el prize de tabac şi-i plăcea tare mult. Termenul de judecată este astăzi, căci cei de la poliţie îşi închipuie că îl ştiu pe proprietar. Ah! Băiatul ăsta face cât cincizeci de tabachere, şi aş da acest preţ că să-l am înapoi. Păcat că nu l-ai cunoscut pe Śmecher, dragă, mare păcat.

— Bine da', nădăjduiesc să-l cunosc de-acum înainte, nu crezi?, spuse domnul Bolter.

— Mă îndoiesc, răspunse Fagin oftând. Dacă nu primesc probe noi, o să fie condamnat repede şi se întoarce printre noi peste vreo şase săptămâni. Dar dacă vin cu probe noi, îl bagă la zdup. Ştiu ei ce flăcău deştept este – o să fie pensionar pe viaţă! Asta o să-l transforme pe Şmecher în pensionar pe viaţă.

— Ce vrei să spui cu zdupul şi cu pensionarul pe viaţă?, întrebă domnul Bolter. Ce rost are să vorbeşti aşa cu mine? De ce nu vorbeşti aşa cu să pot şi eu pricepe?

Fagin se pregătea să traducă aceste expresii misterioase în limbaj obişnuit şi să explice că reprezintă acea combinaţie de cuvinte, „deportare pe viaţă", când convorbirea a fost întreruptă de intrarea jupânului Bates, cu mâinile în buzunarele pantalonilor şi cu faţa schimonosită într-o mutră îndurerată şi comică.

— S-a sfârşit, Fagin, spuse Charley, după ce a făcut cunoştinţă cu noul tovarăş.

— Ce vrei să spui?

— Îl găsiră pe proprietarul tabacherei; mai veniră vreo doi-trei să-l recunoască; şi Şmecheru-i închis pentru călătorie, răspunse jupânul Bates. Fagin, îmi trebuie haine de doliu şi crep la pălărie, să-l cercetez înainte de-mbarcare. Când te gândeşti că Jack Dawkins – Jack cel Isteţ – Şmecherul – Şmecherul Şmecherilor – pleacă peste mări şi ţări pentru o amărâtă de tabacheră de doi bani! Tot timpu' mi-am închipuit că dac-o fi s-o păţească, o să fie măcar pentr-un ceas de aur, cu lanţ şi brelocuri. Of, de ce n-o fi jefuit şi el vreun bogătaş de toate avuţiile lui, şi să plece ca un domn, nu ca un terchea-berchea oarecare, fără onoruri, fără slavă!

După ce-şi spuse ofu-l la adresa nenorocitului său prieten, jupân Bates se aşeză pe primul scaun care-i ieşi în cale, abătut şi trist.

— Ce zici acolo că n-are nici cinste, nici slavă?, sări Fagin, aruncând o privire supărată către ucenicul său. Cum, n-a fost întotdeauna cel mai priceput dintre toţi? E vreunul dintre voi care s-ar putea măsura cu el, care l-ar putea ajunge din urmă? Hai?

— Niciunul, răspunse jupânul Bates cu glas înmuiat de părere de rău, niciunul.

— Şi-atunci de ce vorbeşti aşa?, răspunse Fagin mânios, ce te văicăreşti acolo?

— Fiincă nu-i scris nicăieri, de-asta!, spuse Charley, enervat şi el de tumultul propriilor păreri de rău şi gata să-şi apere vrednicul prieten. Fiindcă n-o să apară în acuzare, fiincă nimeni n-o să afle vreodată nici jumătate din cât a preţuit. Cum o să fie trecut în calendarul din Newgate? Poate nici n-o să-l treacă. Of, Doamne, Doamne, ce lovitură!

— Ha! ha!, strigă Fagin întinzându-şi mâna dreaptă şi întorcându-se spre domnul Bolter cu un hohot de râs care îl zgudui de parcă ar fi avut un atac. Ia uite, dragă, cum se mândresc cu meseria lor. Frumos lucru, nu?

Domnul Bolter încuviinţă din cap şi Fagin, după ce se uită câteva momente, cu vădită mulţumire, la indueratul Charley Bates, merse lângă tânăr şi-l bătu prietenește pe umăr.

— Lasă, Charley, spuse Fagin cu blândeţe. Are să se ştie, în mod sigur, are să se ştie. O să afle toată lumea ce băiat deştept a fost. El singur o s-o arate, şi n-o să-şi facă de râs vechii lui tovarăşi şi profesori. Ia gândeşte-te numai la cât e de tânăr! Ce cinste, Charley, să fii trimis la vârsta asta în călătorie pe viaţă!

— Asta aşa este, e mare cinste!, spuse Charley, ceva mai consolat.

— O să aibă tot ce-şi doreşte, continuă evreul. O să fie ţinut în Stone Jug, Charley, ca un domn. Da, da, ca un domn! O să aibă bere în fiecare zi şi bani în buzunar ca să joace riscă dacă n-are cum să-i cheltuie.

— Chiar aşa e?, zise tare Charley Bates.

— Păi da, aşa o să fie, răspunse Fagin, şi o să avem un avocat mare, Charley, unul cu darul vorbirii, ca să il apere. Şi o să ţină un discurs şi el singur, dacă vrea, pentru apărarea lui. O să citim apoi în toate ziarele: „Şmecherul Şmecherilor – hohote de râs în sală – juraţii se ţineau cu mâinile de burtă de râs." Ei, Charley, ce zici de asta, ţi-ar plăcea?

— Ha! ha!, râse jupânul Bates, ce nostim ar fi, nu-i aşa, Fagin? Ce zici, o să-şi bată Şmecherul joc de toţi, nu-i aşa?

— Cum nu!, strigă Fagin. Cu siguranţă aşa va fi!

— Ah, ce bine-mi pare că o să-şi bată joc de ei, repetă Charley, frecându-şi mâinile.

— Parcă-l văd, zise evreul, ațintindu-şi ochii asupra elevului său.

— Şi eu, sări Charley Bates. Ha! ha! ha! Şi eu. Zău, Fagin, să mor dacă nu-l văd înaintea ochilor! Ce farsă pe cinste! Ce farsă! Toți ăia cu perucile lor mari care-şi dau aere grozave, şi Jack Dawkins vorbindu-le aşa, pe şleau, fără să se sinchisească de nimic, ca şi cum ar fi fiul judecătorului ținând o cuvântare după banchet – ha! ha! ha!

De fapt, domnul Fagin înfierbântase atât de bine imaginația excentrică a prietenului său că jupân Bates, care mai întâi înclinase să-l vadă pe Şmecher la închisoare, ca pe o victimă, îl vedea acum ca pe actorul principal într-o scenă de un umor deosebit şi neobişnuit, şi abia aştepta să sosească clipa când vechiul său tovarăş va avea ocazia de a arăta de ce e în stare.

— Trebuie, într-un fel sau altul, să aflăm chiar azi cum îi merge, spuse Fagin. Stai să mă gândesc cum am putea.

— Să mă duc eu?, întrebă Charley.

— Pentru nimic în lume, răspunse Fagin. Ce, ai înnebunit, dragă, ai înnebunit de tot? Cum să te duci tocmai acolo unde... Nu, Charley, nu. E de-ajuns că am pierdut unul.

— Doar n-oi vrea să te duci chiar dumneata?, îşi dădu cu părerea Charley, cu o privire răutăcioasă şi amuzată.

— N-ar fi tocmai lucrul cel mai potrivit, răspunse Fagin clătinând din cap.

— Atunci de ce nu-l trimiți pe ucenicul acesta nou?, întrebă jupân Bates, punându-şi mâna pe brațul lui Noah. Pe el doar nu-l cunoaşte nimeni.

— Păi, dacă n-are nimic împotrivă..., zise Fagin.

— Împotrivă?!, întrerupse Charley. Ce-ar putea *el* să aibă împotrivă?

— Păi nimic, dragă, spuse Fagin, întorcându-se spre domnul Bolter, cred că nimic.

— O, nu, ştiți doar cum ne-a fost înțelegerea, răspunse Noah, trăgându-se înapoi spre uşă şi clătinând din cap cu un aer de îngrijorare foarte serioasă. Nu, nu, nici să nu vă gândiți. Asta nu-i specialitatea mea, ştiți doar.

— Ce specialitate şi-a ales, Fagin?, întrebă jupânul Bates, măsurând trupul deşirat al lui Noah cu mare dispreț. S-o şteargă dacă dăm de belea şi să huzurească atunci când toate merg strună? Asta-i specialitatea lui?

— Nu te interesează, i-o întoarse Bolter; şi să nu-ți iei nasul la purtare cu mai-marii tăi, băiete, că altfel o pățeşti!

Jupânul Bates răse atât de vehement la această teribilă amenințare că Fagin trebui să aştepte ceva vreme ca să poată vorbi şi să-i explice domnului Bolter că, pentru el, o vizită la poliție nu ar fi niciun pericol. Atâta timp cât la capitală nu ajunsese nici descrierea făptaşului şi nicio veste despre mica lui ispravă, era foarte probabil ca nimeni să nu bănuiască măcar că ar fi venit acolo să se ascundă. Dacă ar fi deghizat bine, poliția ar fi un loc la fel de sigur ca oricare altul din Londra, deoarece din toate locurile din oraş ar fi ultimul unde ar putea bănui cineva că s-a dus de bunăvoie.

Convins, parțial, de aceste argumente şi mai mult din frica pe care i-o insufla Fagin, domnul Bolter consimți în cele din urmă, în silă, să facă această expediție. Urmând instrucțiunile lui Fagin, îşi schimbă imediat hainele cu altele de cărutaş, pantaloni de velur şi jambiere de piele, pe care le avea evreul la îndemână. Avea în dotare şi o pălărie de pâslă bine garnisită cu bilete de vamă şi primi şi un bici. Aşa echipat, avea să intre în biroul poliției, ca un țăran venit din bâlciul de la Covent Garden care vrea să-şi satisfacă şi el curiozitatea. Cum Bolter arăta stângaci, încurcat şi deşirat, chiar aşa cum trebuia, domnul Fagin nici nu se temea că n-o să-şi joace rolul la perfecție.

Odată terminate aceste pregătiri, i se dădură toate semnele şi lămuririle de care avea nevoie ca să îl recunoască pe Şmecherul Şmecherilor, apoi jupân Bates îl călăuzi prin ulițe întunecoase şi şerpuitoare până foarte aproape de Bow Street. După ce i-a descris cu exactitate locul unde se afla secția şi i-a dat un belşug de amănunte cum să meargă drept înainte pe o uliță, şi când ajunge la o curte, să suie scările şi să intre pe uşa din dreapta şi să-şi scoată pălăria din cap când va păşi în cameră, Charley Bates îl îndemnă să plece cât mai repede şi îi făgădui că o să îl aştepte în același loc, unde se despărțeau, până când se va întoarce.

Noah Claypole – sau, dacă doriți, Morris Bolter – urmă întocmai instrucțiunile primite, care, întrucât jupân Bates cunoștea foarte bine locul, erau atât de exacte că Noah ajunse în prezența magistraților fără să pună nicio întrebare sau să se oprească vreodată din drum. Se trezi prins în mijlocul unei mulțimi de oameni, majoritatea femei, care erau îngrămădiți într-o sală murdară, la capătul căreia se ridica o platformă despărțită de restul sălii printr-un grilaj. Acolo, la stânga, la perete, era banca acuzaților, la mijloc se afla o tribună pentru martori și, la dreapta, biroul magistraților. Acest din urmă element al sălii era despărțit de public printr-un paravan, care îi ascundea privirilor și lăsa mulțimea să-și închipuie (dacă putea) măreția deplină a justiției.

Pe banca acuzaților erau doar câteva femei care le făceau semne admiratorilor din public, în timp ce grefierul citea niște depoziții pentru vreo doi polițiști și un bărbat în straie simple care stătea aplecat peste masă. Un temnicer stătea în picioare, sprijinindu-se de balustradă și bătându-și ușor nasul cu o cheie mare. Făcea acest lucru necontenit, oprindu-se doar pentru a pune capăt unei înclinări nepotrivite spre vorbă a vreunor gură-cască, poruncindu-le să tacă, ori pentru a privi încruntat spre vreo femeie și a-i spune „Scoate copilul acela afară" când atmosfera sobră a justiției era deranjată de scâncetele slabe ale vreunui prunc firav, pe jumătate înăbușit în șalul mamei. Încăperea avea un miros de aer închis și nesănătos; pereții erau decolorați din cauza mizeriei, iar tavanul era înnegrit. Pe prichiciul căminului era un bust vechi și afumat, iar deasupra băncii acuzaților era un ceas – singurul lucru prezent care părea că merge cum trebuie. Altfel, viața strictă sau sărăcia, sau chiar amândouă laolaltă, lăsaseră o pojghiță murdară pe toate ființele vii, cu nimic mai plăcută decât jegul gros și soios care acoperea toate lucrurile fără suflare din încăpere.

Noah se uită ager în jur după Șmecher. Erau destule femei care ar fi putut foarte bine să fie mama sau sora distinsului personaj și câțiva bărbați care păreau să semene foarte bine cu tatăl lui, dar, totuși, nu se vedea nimeni care să corespundă descrierii domnului Dawkins. Așteptă cuprins de nesiguranță

și încordare până când cele două femei, fiind puse sub acuzație și trimise la judecătorie, ieșiră pline de aere. Îndată după aceea fu ușurat de apariția unui alt prizonier care – după cum își dădu imediat seama – nu putea fi decât cel pentru care venise.

Într-adevăr, cel care intrase în sală, urmat de temnicer, era chiar domnul Dawkins. Înainta târâindu-și picioarele, și, cum îi era obiceiul, avea mânecile mari ale hainei suflecate, mâna stângă în buzunar și pălăria în mâna dreaptă, iar mersul lui legănat era imposibil de descris. Luă loc în banca acuzaților și ceru cu glas tare să afle de ce era pus în acea situație umilitoare.

— Ține-ți gura, hai!, spuse temnicerul.

— Bine dar sunt cetățean englez, nu?, spuse Șmecherul. Unde-mi sunt privilegiile?

— Ai să le capeți imediat – răspunse temnicerul – piperându-și vorbele.

— O să vedem noi ce le spune cloncanilor de magistrați Secretarul de Stat în Probleme Interne dacă nu mi se recunosc drepturile, răspunse domnul Dawkins. Carevasazică, care-i trebușoara? De ce suntem aici? Voi fi recunoscător magistraților dacă isprăvesc repede cu trebușoara asta și nu mă țin aici cât timp citesc ziarul, că am o întâlnire cu un domn în centru, și cum mi-s om de cuvânt și punctual când e vorba de afaceri, o să plece dacă nu ajung când am spus, și-apoi n-o să mai fie cazul să cer despăgubiri de la cei care mă rețin. Ei, nu, desigur, n-aș cere despăgubiri.

În acest moment, Șmecherul, care se prefăcea a fi foarte atent la ce o să urmeze, ceru temnicerului să-i spună „numele celor doi șmecheri din fotolii". Aceste vorbe stârniră așa de tare spectatorii că au râs aproape cu tot așa de mare poftă cum ar fi râs jupân Bates dacă ar fi auzit ce ceruse.

— Liniște! strigă temnicerul.

— Ce-avem aici?, întrebă unul dintre magistrați.

— Un caz de furt din buzunare, Înălțimea Voastră.

— A mai fost pe-aici vreodată băiatul?

— Ar fi trebuit să fie de mai multe ori, răspunse temnicerul. A fost văzut în multe alte locuri, destul de des. Eu unul îl cunosc bine, Înălțimea Voastră.

— O! Mă cunoşti, nu-i aşa?, strigă Şmecherul, luând la cunoştinţă această declaraţie. Foarte bine. Ăsta-i caz de defăimare, să ştii.

Aici din nou se auziră râsete, şi alt strigăt să se facă linişte.

— Bine, unde sunt martorii?, întrebă grefierul.

— A! Chiar aşa, adăugă Şmecherul. Unde sunt? Mi-ar plăcea să-i văd.

Dorinţa aceasta fu imediat îndeplinită: făcu un pas înainte un poliţist care îl văzuse pe prizonier încercând să vâre mâna în buzunarul unui domn necunoscut, în mulţime, şi scoţând din el o batistă. Cum era prea veche, a pus-o singur la loc, după ce a folosit-o. Din această pricină, el însuşi l-a arestat pe Şmecher de îndată ce a ajuns aproape de el şi când l-a cercetat a găsit asupra lui o tabacheră de argint cu numele posesorului gravat pe capac. Din Anuarul Curţii s-a aflat cine era acel domn care, aflându-se prezent atunci în sală, jură că tabachera este a lui şi că a pierdut-o cu o zi înainte când a ieşit din mulţimea de care tocmai am vorbit. Domnia sa l-a observat de asemenea pe un tânăr din grămada aceea de oameni, care era cât se poate de grăbit să-şi croiască drum să iasă, şi acel tânăr era chiar prizonierul de faţă.

— Ai vreo întrebare să-i pui acestui martor, băiete?, spuse magistratul.

— Nu mă cobor într-atât încât să vorbesc cu el, răspunse Şmecherul.

— Mai ai ceva de spus?

— Ai auzit ce-a spus Înălţimea Sa? Mai ai ceva de zis?, întrebă temnicerul, dându-i un cot Şmecherului care tăcea.

— Vă rog să mă iertaţi, spuse Şmecherul, ridicând privirea cu un aer distrat. Domnul meu, v-aţi adresat către mine?

— De când mă ştiu, n-am mai pomenit aşa o puşlama, tânăr şi obraznic fără pereche, zise funcţionarul rânjind. Ai de gând să spui ceva, măi, pierde-vară?

— Nu, răspunse Şmecherul, nu aici, că nu-i asta prăvălia unde se face dreptate. Pe lângă asta, avocatul meu serveşte micul dejun cu vicepreşedintele Camerei Comunelor în dimineaţa aceasta. Dar aş avea ceva de zis în altă parte, şi o să zică

şi el, şi o să zică şi cercu' meu numeros şi 'spectabil de cunoştinţe, care o să îi facă ei pe cloncanii de colo de magistraţi să le pară rău că au venit pe lume, sau că nu i-a spânzurat slugile de cuierul pentru pălării de acasă, 'nainte dea-i lăsa să iasă din casă să mă vadă cât ţin la plictiseală. O să...

— De-ajuns! Tribunalul îl trimite în judecată!, întrerupse grefierul. Luaţi-l!

— Hai, spuse temnicerul.

— Ei ho, uite că vin, răspunse Şmecherul, ştergându-şi pălăria cu palma. Ei! – zise el magistraţilor – n-are rost să vă arătaţi inspăimântaţi că n-o să vă cruţ, nici cât negru sub unghie. O să vă coste scump, dragilor! N-aş vrea să fiu în pielea voastră, sub niciun chip! Chiar de-aţi cădea în genunchi să mă rugaţi, tot n-aş pleca de-aici ca un om liber. Hai, duceţi-mă la închisoare! Luaţi-mă de-aici!

Zicând aceste ultime cuvinte, Şmecherul se lăsă dus de gulerul hainei şi, până ajunse în curte, tot ameninţă că o să ajungă până la parlament toată istoria asta. Apoi rânji în faţa gardianului, foarte mulţumit de sine şi tare bucuros.

După ce l-a văzut închis într-o celulă mică, Noah se străduí să ajungă repede înapoi unde îl lăsase pe jupânul Bates. Aşteptă acolo ceva vreme, apoi veni celălalt domn tânăr care se ferise, cu mare băgare de seamă, să nu fie văzut până ce nu s-a convins, uitându-se din ascunzătoarea sa, că nicio persoană prea îndrăzneaţă nu ţinuse urma noului său prieten.

Cei doi se grăbiră să se întoarcă împreună ca să-i ducă domnului Fagin vestea care avea să îi mişte, că Şmecherul făcea cinste educaţiei primite şi îşi construia o faimă strălucită.

Capitolul 44

Vine vremea ca Nancy să-şi ţină făgăduiala făcută lui Rose Maylie. Nu se ţine, însă, de cuvânt

Deşi era foarte pricepută în arta vicleniei şi a prefăcătoriei, Nancy nu putea ascunde cu totul tulburarea la gândul pasului pe care îl făcuse. Îşi amintea că şi evreul cel perfid şi brutalul Sikes îi încredinţaseră planuri tainice pe care le ţinuseră ascunse de ceilalţi, fiind pe deplin încredinţaţi că le merită încrederea şi că e în afară de orice bănuială. Neîndoielnic, aceste planuri erau nişte ticăloşii şi făuritorii lor nişte ticăloşi, iar ea era plină de ură împotriva lui Fagin care o împinsese, pas cu pas şi din ce în ce mai adânc, în prăpastia crimei şi a mizeriei, de unde nu îşi va mai putea afla scăpare. Totuşi, erau momente în care, chiar faţă de el, se simţea zdruncinată în hotărârea ce-o luase, gândindu-se că dezvăluirile sale îl vor împinge în gheara de fier de care se ferise întotdeauna şi că se va prăbuşi la sfârşit, aşa cum o şi merita, din pricina ei.

Însă acestea erau simple rătăciri ale unei minţi care nu se putea desprinde întru totul de vechii ei prieteni şi tovarăşi, deşi era în stare să rămână neclintită într-o hotărâre şi să nu se abată de la ea. Temerile sale pentru Sikes ar fi fost un motiv mult mai puternic să dea înapoi cât mai era încă vreme; dar ţinuse morţiş ca secretul ei să fie păstrat cu sfinţenie, nu scăpase nicio vorbă care ar fi putut să-l dea în vileag, refuzase, de dragul lui, un adăpost care ar fi ţinut-o departe de remuşcări şi mizerie. Ce putea face mai mult? Hotărârea ei era deja luată.

Deşi toate luptele ei sufleteşti se sfârşeau cu această concluzie, ii reveneau cu forţă, mereu, în minte şi chiar ii lăsau urme. În numai câteva zile, deveni palidă şi slabă. Uneori nici nu băga în seamă ce se întâmpla în jurul ei şi nici nu mai lua parte la discuţii ea care altădată era cea mai zgomotoasă. Alteori rădea aiurea şi făcea zarvă din nimic sau stătea tăcută şi abătută, cu capul în mâini, şi chiar efortul de-a se ridica o făcea să se vadă cât de rău se simţea şi cât de departe şi de diferite ii erau gândurile faţă de discuţiile tovarăşilor ei.

Era duminică noaptea şi ceasul bisericii din apropiere bătu ora exactă. Sikes şi evreul stăteau de vorbă, însă se opriră ca să-l asculte. Fata işi ridică privirea din scăunelul în care sta ghemuită ca să-l asculte şi ea... Unsprezece.

— Mai e o oră până la miezul nopţii, spuse Sikes, ridicând storul pentru a se uita afară şi întorcându-se la locul lui. E o noapte întunecată şi grea. O noapte bună pentru afacerile noastre.

— Ah!, răspunse Fagin. Ce păcat, Bill dragă, că nu-i niciuna gata pregătită.

Ai dreptate de data asta, răspunse stropşit Sikes. Păcat, căci sunt bine-dispus.

Fagin oftă şi clătină descurajat din cap.

— Trebuie să câştigăm vremea pierdută imediat ce vom pune ceva la cale. Eu aşa zic, spuse Sikes.

— Aşa mai merge, dragă, răspunse Fagin, indrăznind să-l bată pe umăr. Îmi face bine să te ascult.

— Îţi face bine, ha!, strigă Sikes. Ei, bine, aşa să fie!

— Ha, ha, ha!, râse Fagin, ca şi cum s-ar fi simţit uşurat după această concesie. Eşti în apele tale în seara asta, Bill! În apele tale.

— Nu sunt în apele mele când iţi pui gheara bătrână şi ofilită pe umărul meu, aşa că ia-o de pe mine, spuse Sikes, impingând mâna evreului.

— Te nelinişteşte, Bill, iţi aminteşte cum e să fii prins asupra faptului, nu-i aşa?, spuse Fagin, hotărât să nu-i ia jignirea în serios.

— Îmi aminteşte cum e să fiu prins de diavol, replică Sikes. N-a mai fost vreodată om cu o faţă ca a ta pe faţa pământului,

poate doar taică-tău. Îmi închipui că şi-a perpelit deja barba-i roşie şi-ncărunţită. Doar dacă n-oi fi venit direct din iad, fără vreun tată care să te zămislească. Asta nu m-ar mira deloc.

Fagin nu răspunse la acest compliment, însă, trăgându-l pe Sikes de mânecă, i-o arătă cu degetul pe Nancy care, profitând de convorbirea lor, işi pusese boneta şi tocmai ieşea din încăpere.

— Hei!, strigă Sikes. Nance! Unde pleci, fato, la ora asta din noapte?

— Pe aproape.

— Ce răspuns e ăsta?, i-o întoarse Sikes. Încotro?

— Ţi-am răspuns, pe aproape.

— Şi eu am întrebat unde anume?, zise Sikes. Mă auzi?

— Nu ştiu, răspunse fata.

— Las' c-atunci ştiu eu, spuse Sikes, mânat mai mult de încăpăţânare, căci nu se împotrivea cu adevărat ca fata să plece unde zisese. Nu te duci nicăieri. Stai jos aicea!

— Nu mă simt bine. Ţi-am zis asta şi mai înainte. Vreau să iau o gură de aer.

— Scoate-ţi capul pe geam, replică Sikes.

— Aici nu-i destul aer, spuse fata. Vreau să iau aer afară, în stradă.

— Atunci nu o să iei deloc, răspunse Sikes. Se ridică încrezător, încuie uşa, scoase cheia şi, luându-i boneta de pe cap, o aruncă pe un dulap vechi.

— Uite-aşa, spuse hoţul. Acum stai liniştită unde eşti, bine?

— Nu cred că boneta mă va împiedica să ies, spuse fata, albindu-se deodată la faţă. Ce vrei să spui, Bill? Îţi dai seama ce faci?

— Îmi dau seama ce... Ah!, strigă Sikes întorcându-se spre Fagin, şi-a pierdut minţile, altminteri nu ar îndrăzni să-mi vorbească aşa.

— O să mă faci să săvârşesc vreo faptă necugetată, murmură fata aşezându-şi ambele mâini pe piept, ca şi cum ar fi încercat să înăbuşe vreo izbucnire violentă. Lasă-mă să plec, chiar în minutul ăsta, în clipa asta.

— Nu!, răspunse Sikes.

— Spune-i să mă lase să plec, Fagin. Ar face bine să mă lase să plec. Ar fi mai bine pentru el. Mă auzi?, strigă Nancy lovind cu piciorul în podea.

— Dacă te aud?, repetă Sikes întorcându-se pentru a o înfrunta. Totdeauna! Și dacă te mai aud încă o jumătate de minut, câinele o să te apuce așa de tare de gât că va sfârșia o parte din vocea țipătoare. Ce te-a apucat, ușuratico! Ai, ce este?

— Lasă-mă să plec, spuse fata foarte hotărâtă. Apoi, așezându-se pe podea în fața ușii, continuă: Bill, lasă-mă să plec. Nu-ți dai seama ce faci, chiar nu-ți dai seama. Doar pentru o oră – lasă-mă – dă-mi drumul!

— Să-mi tai mâinile și picioarele unul câte unul – strigă Sikes, înșfăcând-o cu brutalitate de braț – dacă fata asta n-a înnebunit de-a binelea. Ridică-te!

— Numai dacă mă lași să plec... numai dacă mă lași să plec... Nu vreau... nu vreau...!, țipă fata.

Sikes rămase privind pentru o clipă, așteptând ocazia potrivită, și dintr-odată, îi apucă mâinile și o târî, în timp ce ea se zbătea și se lupta cu el, într-o cameră mică de alături unde se așeză pe o bancă, iar pe fată o trânti pe un scaun, ținând-o nemișcată cu forța. Fata ba se zbătu, ba imploră, până când ceasul bătu ora douăsprezece, după care, obosită și epuizată, încetă să se mai lupte. După ce a prevenit-o, și după ce fata a jurat că nu avea să mai iasă în seara aceea, Sikes o lăsă să-și revină și se întoarse lângă Fagin.

— Pfui!, făcu spărgătorul în timp ce-și ștergea sudoarea de pe față. E tare ciudată fata asta!

— Așa e, Bill, îi răspunse Fagin gânditor. Chiar așa e.

— De ce i-o fi intrat în cap să iasă în seara asta, ce părere ai?, întrebă Sikes. Hai, spune, ar trebui să știi mai bine decât mine. Ce înseamnă asta?

— Încăpățânare, încăpățânare femeiască, dragul meu, așa bănuiesc.

— Da, bănuiesc că da, mârâi Sikes. Am crezut că am îmblânzit-o, dar a rămas la fel de rea.

— Mai rea, spuse Fagin gânditor. Nu am văzut-o niciodată făcând așa, pentru un fleac.

— Nici eu, replică Sikes. Cred că i-a mai rămas o urmă din febra aceea în sânge, care nu vrea să iasă. Ce zici?

— Posibil.

— O să-i iau niște sânge, fără să deranjez doctorul, dacă a apucat-o din nou, zise Sikes.

Fagin dădu din cap expresiv, în semn că încuviința acest fel de tratament.

— Cât am zăcut bolnav la pat mi-a stat la căpătâi zi și noapte pe când tu, lup negru la inimă ce ești, te-ai ținut departe, spuse Sikes. Am fost foarte sărac tot acest timp, și mă gândesc că, într-un fel sau altul, asta a îngrijorat-o și mâcinat-o. A stat închisă aici atâta amar de vreme. Nu-i de mirare că s-a făcut nelinițită, nu crezi?

— Așa e, dragă, răspunse evreul în șoaptă. Sst!

În timp ce rostea aceste cuvinte, fata apăru și se așeză pe locul său de mai înainte. Avea ochii umflați și roșii. Se legănă înainte și-napoi, dădu din cap și, după o vreme, izbucni în râs.

— Na! Acum a sărit dintr-una în alta!, exclamă Sikes, uitându-se la tovarășul său cu o privire tare uimită.

Fagin îi făcu semn ca, pentru moment, să nu o bage în seamă și în câteva minute fata reveni la înfățișarea ei obișnuită. După ce-i șopti lui Sikes că nu era nicio primejdie să o apuce iar criza, Fagin își luă pălăria și îi ură noapte bună. Se opri când ajunse la ușă și, uitându-se împrejur, rugă să-i lumineze careva drumul ca să coboare scările cufundate în întuneric.

— Luminează-i drumul până jos, spuse Sikes, care-și umplea pipa. Ar fi păcat să-și rupă gâtul de unul singur și să-i dezamăgească pe doritorii de asemenea priveliști. Luminează-i drumul.

Nancy merse pe scări în urma bărânului, cu o lumânare în mână. Când ajunseră pe coridor, acesta își puse un deget la gură și, apropiindu-se de fată, îi spuse în șoaptă:

— Ce s-a întâmplat, Nancy?

— Ce vrei să spui?, răspunse fata, pe același ton.

— Pricina pentru toate acestea, replică Fagin. Dacă *el* – și-și îndreptă arătătorul subțire în sus – este atât de aspru cu tine (este o brută, Nancy, o bestie brutală), de ce nu...?

— Ei?, întrebă fata, când Fagin se opri, aproape atingându-i urechea cu gura, şi fixându-i privirea.

— Nu contează acum. Vom mai vorbi despre asta altă dată. Sunt prietenul tău, Nancy, un prieten devotat. Am un mijloc la dispoziţie, liniştit şi la îndemână. Dacă vrei să te răzbuni pe cei care te tratează ca pe un câine – ca pe-un câine!... ba, mai rău decât îşi tratează câinele, căci îi face pe plac uneori –, vino la mine. Ascultă-mă, vino la mine. El e doar un copoi de-o zi, două, pe când pe mine mă ştii de-atâta amar de vreme, Nancy.

— Te ştiu bine, replică fata, fără să i se citească cea mai mică emoţie. Noapte bună!

Se dădu înapoi, căci Fagin încercă să-şi pună mâinile peste ale sale, însă spuse noapte bună încă o dată, pe un ton ferm, şi răspunzând privirii sale în timp ce pleca printr-un semn cu capul, de înţelegere, închise uşa între ei.

Fagin se îndreptă spre casă, cufundat în gândurile care îl frământau. Îşi făcuse această părere – nu din ceea ce tocmai se întâmplase, deşi acest episod îi confirmă presupunerea –, ci încet, treptat – că Nancy, sătulă de brutalitatea spărgătorului, începuse să se ataşeze de vreun nou prieten. Purtarea ei diferită, plecările repetate de acasă de una singură, indiferenţa vizavi de interesele bandei faţă de care arătase atâta zel, şi, pe lângă acestea, neîncrederea sa disperată de a pleca de acasă la o oră anume în seara aceasta, toate veneau în sprijinul presupunerii, transformând-o, cel puţin în ceea ce-l privea, în certitudine. Obiectul acestei noi simpatii nu se număra printre complicii săi. Avea să fie o achiziţie valoroasă cu un ajutor ca Nancy şi trebuia (susţinea Fagin) obţinut fără întârziere.

Mai era şi altceva, ceva mai intunecat, care trebuia câştigat. Sikes ştia prea multe, iar batjocurile sale ticăloase cu care-l umilea îl răneau foarte tare fiindcă rănile erau ascunse. Ei, bine, fata trebuie să ştie că, dacă îl părăseşte, nu va scăpa niciodată de furia sa, şi că şi-ar descărca mânia – schilodindu-l sau chiar ucigându-l – asupra aceluia care făcea obiectului noii sale atracţii. „N-ar trebui decât puţin efort de convingere – gândi Fagin – ca să se învoiască să-l otrăvească. Femeile fac astfel de lucruri, şi chiar mai rele, pentru a obţine ceea ce-şi doresc. Aşa o să dispară ticălosul ăsta periculos, bărbatul pe care-l urăsc, şi-o să vină altul în locul său. Iar puterea mea asupra fetei, întărită de faptul că am cunoştinţă de această crimă, nu va avea limite".

Astfel de lucruri îi trecură prin cap lui Fagin în scurtul răstimp în care stătu singur, în casa spărgătorului. Fiind foarte preocupat de ele, profită de ocazia care i se ivise după aceea ca s-o ispitească pe fată prin cele câteva cuvinte strecurate la plecare. Fata nu fu surprinsă şi nici nu dădu impresia că nu înţelege sensul cuvintelor sale. Înţelegea totul limpede. Privirea ei când şi-au luat rămas bun arăta clar acest lucru.

Însă poate că avea să se dea înapoi de la o uneltire menită să-i curme viaţa lui Sikes, iar acesta era unul dintre principalele scopuri urmărite. Cum, se gândea Fagin în timp ce se furişa spre casă, să-mi pot spori influenţa asupra ei? Ce nouă putere aş putea dobândi?

O minte ca a sa era bogată în soluţii. Ce-ar fi dacă, fără să o facă să mărturisească, ar sta la pândă, ar descoperi cine e noul iubit şi ar ameninţa să-i spună totul lui Sikes (faţă de care nutrea o frică deloc obişnuită) în cazul în care nu ar lua parte la planurile sale? Nu ar putea oare obţine astfel supunerea fetei?

— Negreşit, spuse Fagin, aproape cu voce tare. În acest caz nu ar mai îndrăzni să mă refuze. Ar costa-o viaţa, viaţa! M-am gândit la toate. Mijloacele sunt pregătite, şi vor fi puse în aplicare. Acum te am la mână!

Se uită îndărăt cu privirea întunecată, cu o mişcare ameninţătoare a mâinii spre locul unde-l lăsase pe ticălosul obraznic şi-şi văzu apoi de drum, ocupându-şi mâinile osoase cu cutele veşmântului său peticit, pe care îl strângea bine, ca şi cum acolo s-ar fi aflat un duşman pe care-l ura, zdrobit cu fiecare mişcare a degetelor.

Capitolul 45

Lui Noah Claypole i se încredințează, de către Fagin, o misiune secretă

Bătrânul se sculă a doua zi dis-de-dimineață și aștepta cu nerăbdare apariția noului asociat care, după un timp ce păru nesfârșit de lung, sosi și se aruncă lacom asupra micului dejun.

— Bolter, zise Fagin, trăgându-și un scaun lângă masă și așezându-se în fața lui Morris Bolter.

— Iată-mă-s, îi răspunse Noah. Care-i treaba? Nu-mi cere să fac nimic până nu termin de mâncat. Asta-i marea problemă aici. N-ai vreme nici să mănânci cum trebuie.

— Poți vorbi în timp ce mănânci, nu?, spuse Fagin, blestemând în gând, din tot sufletul, lăcomia noului său prieten.

— Păi sigur că pot. Ba, chiar îmi prieste să vorbesc la masă, zise Noah, tăind o ditamai felia de pâine. Unde-i Charlotte?

— Este afară, răspunse Fagin. Am trimis-o la plimbare de dimineață, împreună cu cealaltă fată, căci am vrut să fim singuri.

— Aha!, spuse Noah. Aș fi vrut s-o pui mai întâi să-mi facă niște pâine prăjită cu unt. Dar nu-i nimic. Dă-i drumul, căci asta nu mă oprește din mâncat.

Într-adevăr, părea că nu-i nicio primejdie să-l întrerupă cineva, căci se așezase la masă cu chef mare de lucru.

— Te-ai descurcat bine ieri, dragă, zise Fagin. Frumos! Șase șilingi și nouă penny jumate din prima zi! Ai să te îmbogățești de pe urma broscoilor.

— Nu uita să pui la socoteală trei oale de cositor și bidonul de lapte, zise domnul Bolter.

— Nu, nu, dragă. Oalele de cositor au fost o sclipire de geniu, iar cu bidonul de lapte, am dat lovitura.

— E foarte bine pentru un începător, remarcă domnul Bolter cu satisfacție. Am luat oalele de după niște gratii, iar bidonul de lapte stătea stingher în fața unei cârciumi. M-am gândit că va rugini de la ploaie sau va răci de la frig, mai știi?! Ce zici de asta? Ha! ha! ha!

Fagin râse cu poftă, iar domnul Bolter, după ce își șterse cu râsetele, înfulecă zdravăn prima bucată de pâine cu unt și trecu la a doua.

— Bolter dragă, zise Fagin, rezemându-se cu coatele de masă, vreau să faci o treabă pentru mine și e nevoie de multă grijă și atenție.

— I-auzi!, spuse Bolter. Să nu mă vâri în vreo primejdie și să nu mă mai trimiți la vreo poliție de-a matale. Nu-mi vin bine nicicum; atâta-ți zic.

— Nu-i nicio primejdie, fii pe pace, zise evreul. E vorba numai de urmărit o femeie.

— O femeie bătrână?, întrebă domnul Bolter.

— Una tânără, răspunse Fagin.

— Păi la asta mă pricep foarte bine, da, da, zise Bolter. La școală eram mereu o iscoadă vicleană. De ce trebuie s-o urmărești? Ca să...

— Nu trebuie să faci nimic, doar să-mi zici unde merge, cu cine se vede și, dacă se poate, ce spune, să știi minte strada, dacă-i o stradă sau casă, dacă-i o casă și să-mi aduci toate informațiile.

— Și cât îmi dai?, întrebă Noah, punând cana jos și aruncându-i o privire scrutătoare bătrânului.

— Dacă îți faci treaba așa cum se cuvine, îți dau o liră. O liră întreagă, zise Fagin, dorind să-i stârnească interesul cât mai mult. Să știi că n-am plătit niciodată atât de mult pentru o treabă de unde nu-mi iese niciun câștig însemnat.

— Cine e?, întrebă Noah.

— Una de-a noastră.

— O, Doamne!, izbucni Noah, împingându-și nasul în sus. Ai vreo bănuială asupra ei, te pomenești?

— Și-a făcut niște prieteni noi, dragă, și trebuie să aflu cine sunt, răspunse Fagin.

— Am priceput, zise Noah. Vrei doar să ai plăcerea de a-i cunoaște, dacă-s oameni respectabili, ai? Ha! ha! ha! Sunt omul de care ai nevoie.

— Știam eu, strigă Fagin, încântat de succesul propunerii sale.

— Desigur, desigur, răspunse Noah. Unde-i femeia asta? Unde trebuie s-o aștept? Unde trebuie să mă duc?

— Toate astea, dragă, le vei afla de la mine la timpul potrivit. Ți-o voi arăta când va veni vremea, zise Fagin. Fii pregătit doar și lasă restul pe seama mea.

În acea noapte și în următoarea, și-n celelalte, spionul stătu încălțat și îmbrăcat cu hainele-i de căruțaș, gata de plecare la ordinul lui Fagin. Trecură așa șase nopți – șase nopți lungi și chinuitoare –, iar Fagin se întorcea acasă după fiecare cu o mutră posomorâtă și bosumflat că nu sosise încă vremea. În cea de-a șaptea noapte, se întoarse mai devreme cu o bucurie pe care nu o putea ascunde. Era într-o duminică.

— Pleacă de acasă în seara asta, zise Fagin, și sunt sigur că se duce cu treaba care ne interesează. A stat singură toată ziua, iar omul de care se teme nu se întoarce până în zori. Vino cu mine. Hai, repede!

Noah fu gata de plecare într-o clipă, fără să zică vreo vorbă, căci evreul era cuprins de o asemenea exaltare, că-l molipsise și pe el. Ieșiră din casă tiptil și, străbătând în grabă un labirint de străzi, ajunseră în sfârșit în fața unei taverne pe care Noah o recunoscu drept casa în care dormise în noaptea în care sosise la Londra.

Era trecut de unsprezece, iar ușa era închisă. Se deschise însă ușor din balamale la un fluierat înfundat al lui Fagin. Intrară fără să scoată niciun sunet și ușa se închise în urma lor.

Abia șușotind și înțelegându-se mai mult prin semne, Fagin și evreul cel tânăr care îi primise înăuntru arătară spre o fereastruică și îl îndemnară pe Noah să urce până acolo și să o vadă pe persoana din camera alăturată.

— Ea-i femeia cu pricina?, întrebă el pe șoptite.

Fagin dădu din cap că da.

— N-o văd bine la față, șopti Noah. Se uită în jos, iar lumânarea e în spatele ei.

— Stai aici, murmură Fagin. Îi făcu semn lui Barney și acesta se retrase. Într-o clipă, intră în camera de-alături și, prefăcându-se că ar curăța mucul lumânării, o mută în poziția bună. Îi vorbi fetei, făcând-o astfel să-și ridice capul.

— Acum o văd, izbucni spionul.

— O vezi bine?

— Aș recunoaște-o dintr-o mie!

Noah se dădu repede jos, căci ușa încăperii se deschise și fata ieși. Fagin îl trase în dosul unei despărțituri mascate de-o perdea și își ținură respirația când ea trecu pe lângă ascunzătoarea lor și se îndreptă spre ușa pe care ei intraseră.

— Psst!, făcu flăcăul care ținea ușa deschisă. Acu'!

Noah schimbă o privire cu Fagin și se repezi să iasă afară.

— La stânga, șopti flăcăul. Ia-o la stânga și țide-o tot așa.

Chiar așa și făcu. La lumina felinarelor, văzu silueta fetei care se afla deja la o mică distanță înaintea lui. Înaintă cât consideră de cuviință că-i prudent și rămase pe partea cealaltă a străzii s-o urmărească mai bine. Fata se uită de câteva ori neliniștită în jur și o dată se opri să lase doi bărbați din spatele ei să treacă înainte. Părea că prinde curaj pe măsură ce înainta și că merge cu un pas din ce în ce mai hotărât. Iscoada se ținu la aceeași distanță între ei și o urmă fără s-o scape din ochi.

Capitolul 46

Întâlnirea

Orologiile bisericii vesteau orele unsprezece și trei sferturi când două siluete își făcură apariția pe London Bridge. Una, care înainta cu pas repede și ușor, era a unei femei care se uita nerăbdătoare în jur ca și cum ar fi căutat ceva ce se aștepta să fie acolo. Cealaltă era a unui bărbat care se ținea la oarecare distanță de ea, și o urma din umbra cea mai neagră pe care o găsise, potrivindu-și pasul după al său. Se oprea când se oprea și ea și înainta ușor, pe furiș, când pornea și ea, dar nu-și permitea niciodată, în ardoarea cu care își făcea datoria de a o urma, să ajungă chiar lângă ea. Trecură așa podul de la Middlesex pe malul celălalt dinspre Surrey și femeia, care părea dezamăgită după ce-i cercetase ingrijorată pe trecătorii care mergeau pe jos pe pod, se întoarse în loc. Mișcarea fu neașteptată, dar cel care o urmărea nu fu luat chiar pe nepregătite. Se înghesui într-unul din cotloanele din dreptul picioarelor podului și, aplecându-se peste parapet ca să-și ferească mai bine chipul, o lăsă să treacă pe trotuarul celălalt. Când femeia ajunse cam la aceeași distanță în fața lui cât fusese și mai înainte, se strecură ușor din ascunzătoare și o urmă din nou. Aproape de mijlocul podului, tânăra se opri. Bărbatul se opri și el.

Era o seară foarte întunecată. Ziua nu fusese una prielnică și puțină lume trecea la ora aceea, prin locul acela. Iar cei care erau acolo, treceau în grabă mai departe, probabil fără să vadă și în mod sigur fără să-i bage de seamă nici pe femeie, nici pe

bărbatul care nu o scăpa din ochi. Înfățișarea lor fusese dinadins calculată să nu atragă privirile insistente ale sărăcilor din Londra, care s-ar fi întâmplat să tresară podul în acea seară, căutând vreo arcadă rece ori vreo cocioabă fără uși unde să-și culce capul. Stăteau acolo în tăcere: nici ei nu ziceau nimic, dar nici vreunul dintre trecători nu le adresa vreo vorbă.

Ceața atârna deasupra râului, adâncind strălucirea roșie a focurilor de pe puntea vapoarelor legate la diferite cheiuri și făcând clădirile jegoase de pe mal să pară și mai întunecate și mai greu de deosebit. Depozitele vechi și înnegrite de fum de pe ambele maluri se ridicau greoaie și total neinteresante din mulțimea densă de acoperișuri și creste și se încruntau cu asprime asupra apei care era prea neagră ca măcar să le reflecte formele greoaie. Turnul vechii biserici Saint Saviour și turla de la Saint Magnus, de multă vreme paznici uriași ai vechiului pod, se vedeau prin pâclă. Dar toată pădurea de catarge de sub pod și turlele împrăștiate ale bisericilor de deasupra erau ascunse privirii.

Fata făcuse câțiva pași nerăbdători înainte și înapoi – urmăriți îndeaproape în acest răstimp de observatorul său din umbră – când clopotul cel mare de la catedrala St. Paul vesti că s-a mai dus o zi. Peste orașul aglomerat venise miezul nopții. Palatul, cocioaba, închisoarea, casa de nebuni, săli de naștere și de moarte, încăperi pentru oameni sănătoși și pentru bolnavi, chipul țepân al mortului și somnul liniștit al prunculuí – peste toate se lăsase miezul nopții.

Nu trecură două minute de când ceasul bătu ora exactă când o domnișoară, însoțită de un domn cărunt, coborâră dintr-o trăsură la distanță mică de pod și, după ce-i dădură drumul vizitiului să plece, merseră chiar spre pod. Cum pășiră pe pavajul podului, fata se și îndreptă către ei.

Merseră înainte uitându-se în jur cu aerul persoanelor care se așteaptă întrucâtva la ceva, dar nu prea au nădejde că o să se întâmple, când li se alătură deodată această fată ca nouă însoțitoare. Se opriră, cât pe ce să dea glas surprizei de a o vedea, dar se abținură imediat, căci chiar atunci un bărbat în straie de țăran veni foarte aproape și trecu pe lângă ei, aproape atingându-i.

— Nu aici, spuse Nancy în grabă. Mă tem să vă vorbesc aici. Haideți mai departe, mai departe de drumul public, jos, pe treptele de colo!

Pe când rostea aceste cuvinte și arăta cu mâna direcția unde dorea să meargă cu toții, țăranul se întoarse spre ei și-i întrebă ursuz de ce au ocupat tot trotuarul, și apoi trecu mai departe.

Treptele pe care le arătase fata erau acelea care, pe malul dinspre Surrey și pe aceeași parte a podului ca și biserica Saint Saviour, alcătuiesc o scară ce ajunge până la râu. Într-acolo se grăbi neobservat bărbatul cu înfățișare de țăran. După ce cercetă o clipă locul, începu să coboare.

Aceste trepte fac parte din pod și sunt grupate în trei rânduri. Chiar sub al doilea rând de trepte, în jos, peretele de piatră din stânga se termină într-un pilastru decorativ care dă spre Tamisa. În acest loc treptele mai joase se lățesc astfel încât un om care trece colțul acela al zidului nu este văzut de nimeni care s-ar întâmpla să fie deasupra lui, chiar cu o treaptă numai. Ajungând aici, țăranul se uită grabnic în jur. Și cum nu părea să fie vreo ascunzătoare mai bună prin preajmă și nefiind flux, avea loc din belșug. Se strecură în latura aceea, cu spatele lipit de pilastru, și așteptă. Era sigur că aceia de pe pod nu aveau să coboare mai mult și chiar dacă nu ar putea auzi ce vor vorbi, le va putea ține urma din nou, în siguranță.

Atât de greu se scurgea timpul în acest loc singuratic, iar iscoada era atât de doritoare să afle motivele acestei întrevederi atât de diferite de ce crezuse el la început că o să fie, că fu gata de mai multe ori să se dea bătut și aproape se convinse că fie se opriseră cu mult mai sus, fie se duseseră într-un alt loc ca să-și poarte convorbirea tainică. Era cât pe ce să iasă din ascunzătoare și să se întoarcă pe drumul de sus când auzi zgomot de pași și imediat după aceea voci care aproape că vorbeau în urechea lui.

Se trase drept, lipit de perete, și, abia ținându-și răsuflarea, ascultă cu atenție.

— E destul de departe, spuse un glas care era clar al domnului. Nu pot îngădui ca domnișoara să meargă mai departe. Mulți oameni nu ar fi avut atâta încredere în dumneata, încât să vină până aici, dar vezi, eu sunt dispus să-ți fac pe plac.

— Să-mi faceți pe plac?!, strigă vocea fetei pe care o urmărise. Chiar sunteți drăguț, domnule. Să-mi faceți pe plac! Ei, bine... să nu mai vorbim despre asta.

— Pentru ce – spuse domnul cu voce mai blândă –, cu ce scop ne-ai adus în acest loc straniu? De ce nu m-ai lăsat să-ți vorbesc acolo, sus, unde e lumină, și mai circulă lumea, în loc să ne aduci în cotlonul ăsta întunecat și sumbru?

— V-am spus și mai înainte, răspunse Nancy, că mă temeam să vorbesc cu dumneavoastră acolo. Nu știu de ce, spuse fata cutremurându-se, dar am așa o frică și o teamă în seara asta de nici nu mă pot ține pe picioare.

— Frică de ce?, întrebă domnul, căruia părea să îi fie milă de ea.

— Nici eu nu știu de ce, răspunse fata. Măcar de-aș fi știut. Toată ziua am avut gânduri groaznice de moarte, și-am văzut lințolii pline de sânge, și m-a stăpânit o teamă care m-a făcut să ard de parc-aș fi luat foc. Citeam o carte în seara asta, ca să trească timpul mai repede, și aceleași lucruri apărură pe pagina tipărită.

— Închipuiri, spuse domnul, încercând s-o liniștească.

— Nu-s închipuiri, răspunse fata cu vocea groasă. Jur că am văzut „cosciug" scris pe toate paginile cărții cu litere mari, negre. Of, și treceau în seara asta cu un cosciug chiar pe lângă mine, pe stradă.

— Nu e nimic neobișnuit în asta, spuse domnul. Și pe lângă mine au trecut deseori.

— Dar acela era altceva, spuse ea. Ce-am văzut eu nu era.

Era ceva atât de straniu în modul ei de a vorbi că ascultând-o, iscoadei i se cutremură trupul și-i îngheță sângele în vine. Niciodată nu simți ușurare mai mare ca atunci când auzi vocea dulce a domnișoarei care o implora să se liniștească și să nu se lase pradă unor asemenea închipuiri groaznice.

— Vorbește-i cu blândețe, spuse domnișoara însoțitorului ei. Sărmana! Pare să aibă nevoie de bunătate.

— Pastorii voștri cei semeți s-ar fi uitat cu dispreț la mine de m-ar fi văzut în starea în care sunt în seara asta, și mi-ar fi ținut o predică despre flăcările iadului și răzbunarea cerurilor, zise fata. Of, domniță scumpă, de ce nu-s cei ce zic că-s

oamenii lui Dumnezeu la fel de blânzi și de buni cu noi, sărăntocii, ca dumneavoastră care, având tinerețe și frumusețe, și tot ce ei au pierdut, ați putea fi mai mândră decât ei, în loc să fiți mult mai smerită?

— Ah!, spuse domnul. Turcul, după ce își spală bine fața, se întoarce spre răsărit ca să-și spună rugăciunile. Oamenii aceștia, după ce-și șterg zâmbetul de pe față și arată lumii chipuri cuviosae, se întorc cu aceeași regularitate spre partea cea mai întunecată a cerului. Dac-ar fi să aleg între un musulman și un fariseu, mă las în grija musulmanului!

Aceste cuvinte păreau a fi adresate domnișoarei și fură rostite, poate, ca să îi dea timp lui Nancy să-și revină. Curând după aceea, domnul vorbi cu ea.

— Duminica trecută n-ai fost aici, spuse el.

— N-am putut veni, răspunse Nancy. Am fost ținută cu forța.

— De către cine?

— De cel despre care i-am povestit mai înainte domnișoarei.

— Nădăjduiesc că nu bănuiește nimeni că vorbești cu cineva despre chestiunea care ne-a adus pe toți aici, în seara aceasta, spuse domnul.

— Nu, răspunse fata, clătinând din cap. Nu mi-e ușor să plec de lângă el dacă nu știe de ce. N-aș fi putut să o văd pe domnișoara când ne-am întâlnit dacă nu i-aș fi dat să bea laudanum înainte de a pleca.

— S-a trezit înainte de a te întoarce?, întrebă domnul.

— Nu, și nici el, nici nimeni altcineva nu mă bănuiește.

— Asta e bine, spuse domnul. Acum, ascultă-mă!

— Sunt gata, răspunse fata, când el făcu o mică pauză.

— Această domnișoară, începu domnul, mi-a spus mie și câtorva alți prieteni de nădejde ceea ce i-ai spus acum aproape două săptămâni. Mărturisesc că m-am îndoit la început dacă putem avea și în dumneata încredere, dar acum sunt pe deplin convins că da.

— Așa este, puteți, spuse fata cu seriozitate.

— Repet că te cred pe cuvânt. Ca să îți dovedesc că sunt dispus să am încredere în dumneata, îți voi spune fără ocol că avem de gând să smulgem secretul, oricare ar fi acela, din

spatele temerilor acestui bărbat cu numele Monks. Dar dacă... dacă... – spuse domnul – nu-l putem prinde ori, dacă l-am prins, nu putem obține de la el ce ne dorim, trebuie să ne ajuți să-l prindem pe evreu.

— Pe Fagin?!, strigă fata, trăgându-se cu un pas înapoi.

— Va trebui să ni-l dai în mână pe omul acela, spuse domnul.

— N-am s-o fac! N-am s-o fac niciodată!, răspunse fata. Măcar că-i dracu' gol, și chiar că mai rău decât un drac a fost cu mine, dar tot n-am să fac asta niciodată.

— N-ai s-o faci?, spuse domnul, care părea total pregătit pentru acest răspuns.

— Niciodată!, răspunse fata.

— Spune-mi de ce.

— Dintr-un motiv – răspunse fata hotărâtă –, dintr-un motiv pe care îl știe domnișoara și îl înțelege, și o să fie de partea mea, căci mi-a făgăduit. Și din alt motiv, pe lângă acela: viața mea a fost la fel de ticăloasă ca și a lui. Suntem mulți care am mers pe-același drum și n-am să mă întorc împotriva lor când și ei s-ar fi putut întoarce împotriva mea, dar n-au făcut-o, așa, ticăloși cum sunt.

— Atunci, spuse domnul repede, ca și cum aceasta ar fi fost punctul unde voia să ajungă, dă-mi-l pe Monks în mână, și lasă-mă pe mine să mă ocup mai departe.

— Și dacă se întoarce împotriva celorlalți?

— Îți făgăduiesc că în acel caz, dacă izbutim să-l facem să spună adevărul, acolo o să rămână totul îngropat. Trebuie să fie imprejurări din mica poveste a vieții lui Oliver care ar fi dureroase dacă ar fi târâte în ochii lumii; dacă iese la iveală adevărul, nu va fi nimeni în primejdie să-și piardă libertatea.

— Și dacă nu iese la iveală?, întrebă fata.

— Atunci, continuă domnul, acest Fagin nu va fi dus înaintea justiției fără incuviințarea dumitale. Dacă așa vor sta lucrurile, îți voi arăta, cred, motivele care te vor face să ne dai consimțământul.

— Îmi făgăduiește domnița că așa va fi?, întrebă fata.

— Da, ai făgăduiala mea, răspunse Rose. Făgăduiala mea adevărată și credincioasă.

— Și Monks n-o să afle niciodată cum de știți ceea ce știți?, întrebă fata, după o scurtă pauză.

— Niciodată, răspunse domnul. Îi vom spune ce știm în așa fel, încât nici măcar n-o să ghicească niciodată.

— Eu sunt o mincinoasă și trăiesc printre mincinoși de când eram mică, spuse fata după o altă perioadă de tăcere, dar o să vă cred pe cuvânt.

După ce amândoi o asigurară că se poate încrede în cuvântul lor, continuă să vorbească cu o voce atât de înceată că iscodei îi era adesea greu să-și dea seama unde băteau cuvintele ei, care descriau, după nume și locație, taverna de unde fusese urmărită în seara aceea. Judecând după modul în care se oprea din când în când, părea că domnul notează în grabă informațiile pe care i le spune. După ce a explicat în amănunt unde anume se află taverna, locul cel mai bun de unde poate fi observată fără a fi văzut de alții, și seara și ora la care Monks obișnuia să o frecventeze, păru că se gândește câteva clipe ca să-și amintească bine trăsăturile și înfățișarea lui.

— E înalt, spuse fata, un bărbat bine făcut, dar nu-i gras. Când merge parcă e veșnic la pândă și se uită tot timpul peste umăr, mai întâi într-o parte și apoi în cealaltă. Țineți bine minte: are ochii adânciți în cap mult mai mult decât ai oricărui alt om. Numai după asta și vă puteți da seama că e el. Chipul îi e întunecat, ca și părul și ochii. Și măcar că nu poate să aibă mai mult de douăzeci și șase-douăzeci și opt de ani, arată scofâlcit și veșted. Buzele sunt adesea albe și schimonosite de semne lăsate de dinți, că are crize și uneori își mușcă mâinile, chiar și le umple de răni. De ce ați tresărit?, spuse fata, oprindu-se brusc.

Domnul răspunse grăbit că nu își dăduse seama să fi făcut așa ceva și îi ceru să continue.

— O parte din ce v-am zis, continuă fata, sunt lucruri pe care le-am aflat de la alți oameni din taverna de care vă spun, căci eu nu l-am văzut decât de două ori și de fiecare dată era scoperit din cap până-n picioare cu o haină largă. Cred că asta-i tot ce vă pot spune ca să-l recunoașteți. Stați așa, adăugă ea. Pe gât – atât de sus că puteți vedea o parte din ea sub cravată când întoarce capul, se află...

— Un semn mare, roşu, ca o cicatrice de la o arsură sau dacă s-ar fi opărit?, strigă domnul.

— Cum aşa?, spuse fata. Îl cunoaşteţi!

Domnişoara scoase un strigăt de surpriză şi preţ de câteva clipe rămăseseră atât de neclintiţi că iscoada le auzea clar respiraţia.

— Cred că da, spuse domnul întrerupând tăcerea. Ar trebui, judecând după descrierea dumitale. Vom vedea. Mulţi oameni seamănă foarte mult unul cu altul. S-ar putea să nu fie aceeaşi persoană.

Şi zicând acestea, aparent nepăsător, făcu un pas sau doi, probabil înspre iscoada ascunsă, judecând după claritatea cu care aceasta din urmă îl auzi zicând în şoaptă: „El trebuie să fie"!

— Acum – spuse el, întorcându-se după cum indica zgomotul, la locul unde stătuse mai înainte – ne-ai fost de mare ajutor, domnişoară, şi doresc să-ţi fac un bine în schimb. Ce pot face ca să-ţi fiu de folos?

— Nimic, răspunse Nancy.

— Doar n-o să te încăpăţânezi să spui numai asta, răspunse domnul, cu un glas plin de bunătate care ar fi înduioşat o inimă mult mai impietrită şi mai îndărătnică. Gândeşte-te bine! Hai, spune-mi!

— Nimic, domnule, răspunse fata plângând. Nu puteţi face nimic ca să mă ajutaţi. Nu mai e nicio nădejde pentru mine.

— Te judeci prea aspru, spuse domnul. Trecutul te-a măcinat prea tare, ţi-a irosit energiile tinereţii şi comorile nepreţuite pe care Făcătorul le revarsă o dată doar, şi nu le dă şi-a doua oară, pentru viitor. Nu spun că stă în puterile dumitale să-ţi dăruieşti pace inimii şi cugetului, căci acestea vin după cum le cauţi. Dar un azil liniştit, ori dacă te temi să rămâi aici, într-o ţară străină, e ceva ce nu numai că ne putem permite, ci chiar dorim din toată inima să-ţi oferim. Înainte de răsăritul zorilor, înainte ca râul să se trezească la prima licărire de lumină, vei fi undeva unde niciunul din foştii dumitale tovarăşi nu te va putea găsi, şi nu vei lăsa după dumneata absolut nicio urmă, ca şi cum ai fi dispărut de pe faţa pământului în această clipă. Hai! Nu mă lasă inima să te duci înapoi să mai schimbi vreo vorbă cu vreunul din vechii tovarăşi, nici să te

mai uiţi o dată la vechea vizuină, nici să respiri aerul care îţi aduce ciumă şi moarte. Părăseşte-le pe toate, cât mai e vreme şi ai şi ocazia să o faci!

— O să se lase înduplecată acum?, spuse domnişoara. Şovăie, desigur.

— Mă tem că nu, draga mea, spuse domnul.

— Nu, domnule, nu, răspunse fata, după o scurtă luptă cu ea însăşi. Sunt prinsă în lanţuri în viaţa mea cea veche. Acum mi-e scârbă de ea şi o urăsc, dar nu o pot părăsi. Cred că am mers prea departe ca să mă mai întorc, şi, totuşi, nu ştiu, dacă mi-aţi fi vorbit aşa cu ceva timp în urmă, v-aş fi râs în nas. Dar, spuse ea, uitându-se grăbită în jur, frica mă cuprinde iarăşi. Trebuie să mă duc acasă.

— Acasă!, repetă domnişoara cuvântul, cu tărie în glas.

— Acasă, domniţă, răspunse fata. La acea casă pe care mi-am ridicat-o cu munca mea de-o viaţă. Să ne luăm rămas bun. O să fiu urmărită ori văzută. Hai! Mergeţi! Dacă v-am fost de ajutor cu ceva, tot ce vă cer în schimb e să plecaţi acum şi să mă lăsaţi să-mi văd de drumul meu, singură.

— N-are rost, spuse domnul oftând. Poate că stând aici, îi punem în primejdie siguranţa. Poate că deja am reţinut-o mai mult decât s-ar fi aşteptat.

— Da, aşa e, spuse fata. M-aţi ţinut mai mult decât aş fi crezut.

— Care poate fi sfârşitul vieţii acestei sărmane?, întrebă domnişoara.

— Care?, repetă fata. Uitaţi-vă drept înainte, domniţă. Uitaţi-vă la apa aceasta întunecată. De câte ori nu citiţi despre unele ca mine care se aruncă în apă nelăsând pe nimeni în urmă căruia să-i pese ori să le jelească? Poate peste câţiva ani, ori poate doar peste câteva luni, tot acolo o să ajung şi eu în cele din urmă.

— Te rog, te rog nu vorbi aşa, răspunse domnişoara printre lacrimi.

— Nu o să ajungă la urechile dumneavoastră, domnişoară scumpă. Ferească Sfântul s-auziţi asemenea grozăvii!, răspunse fata. Noapte bună! Noapte bună!

Domnul se întoarse să plece.

— Uite, ia punga asta, spuse domnișoara. Ia-o de dragul meu, să ai ceva pus deoparte la nevoie și necaz.

— Nu!, răspunse fata. Nu pentru bani am făcut asta. Lăsați-mă să mă gândesc. Totuși — dați-mi ceva ce-ați purtat. Mi-ar plăcea să am ceva — nu, nu, nu un inel — mănușile sau o batistă —, ceva ce aș putea păstra ca amintire de la dumneata, scumpă domnișoară. Așa! Fiți binecuvântată! Dumnezeu să vă binecuvânteze. Noapte bună, noapte bună!

Neliniștea puternică a fetei și teama vreunei descoperiri care ar supune-o bătăii și persecuției părură să il convingă pe domn să o părăsească acolo, așa cum ceruse. Se auziră pași plecând și vocile încetară să mai vorbească.

Curând după aceea, cele două siluete, ale tinerei și ale însoțitorului ei, apărură pe pod. Se opriră la capătul scărilor.

— Stai!, strigă tânăra, ascultând. A strigat? Mi s-a părut că i-am auzit vocea.

— Nu, draga mea, răspunse domnul Brownlow, uitându-se trist înapoi. Nu s-a mișcat și nici nu o să se miște până nu vom pleca.

Rose Maylie rămase în urmă, dar bătrânul o luă de braț și o conduse mai departe, cu putere blândă. Când se făcură nevăzuți, fata aproape că se prăbuși toată pe una din treptele de piatră, și-și slobozi durerea din inimă în lacrimi amare.

Se ridică după o vreme și, cu picioarele slăbite și tremurânde, urcă în stradă. Iscoada uimită rămase nemișcată la locul de observație câteva minute după aceea, și încredințându-se, după ce se uită atent în jur, că era iarăși singur, se strecură încet din ascunzătoare și se întoarse pe furiș în umbra zidului, la fel cum coborâse.

Ajuns la capătul scării, Noah Claypole se uită în jur de câteva ori, ca să fie sigur că nu-l vede nimeni, și o luă la goană cât îl ținură picioarele spre locuința evreului.

Capitolul 47

Consecințe fatale

Mai erau aproape două ore până în zori, acel ceas care, la vreme de toamnă, poate fi numit pe drept cuvânt puterea nopții. E ceasul când străzile sunt liniștite și pustii, când chiar și sunetele par să moțăie, iar bețivii și scandalagiii au ajuns, orbecăind, acasă, să viseze. La ceasul acesta nemișcat și tăcut, Fagin stătea de veghe în bârlogul lui, cu chipul schimonosit și palid, cu ochii atât de roșii și de injectați de sânge, încât nu arăta chiar a om, ci mai degrabă a stafie urâcioasă, abia ieșită din mormânt și înspăimântată de vreun duh rău.

Stătea ghemuit deasupra vetrei reci, înfășurat într-o cuvertură veche și zdrențuită, cu fața spre lumânarea pe terminate care se afla pe o masă de lângă el. Ținea mâna dreaptă la gură și, cufundat în gânduri cum era, își mușca unghiile lungi și negre cu cei câțiva colți ca de câine ori de șobolan care i se vedeau printre gingiile altminteri rămase fără dinți.

Noah Claypole dormea buștean întins pe o saltea de pe podea. Bătrânul își aruncă uneori ochii spre el pentru o clipă și apoi se uita iar la lumânarea care, cu fitilul lung și ars atârnând aproape mai lung decât ea și cu multele-i picături de seu fierbinte care cădeau pe masă, abia vădea că Fagin era cu gândul în altă parte.

Chiar așa și era. Ciuda că-și vedea zădărnicit planul său deosebit, ura față de fata care îndrăznise să se tocmească

cu niște necunoscuți, neîncrederea totală că fata fusese sincer când refuzase să li-l dea în mână, cumplita dezamăgire că pierduse ocazia de a se răzbuna pe Sikes, teama că va fi descoperit, ruinat și că o să moară, toate îi aprindeau mânia cruntă și ucigătoare. Gânduri pătimașe năvăleau unul după altul într-un vârtej iute și nestăvilit în mintea lui Fagin, iar în inimă îi colcăiau cele mai rele gânduri și cele mai ticăloase planuri.

Stătea fără a se clinti cătușă de puțin și părea că nici nu bagă în seamă trecerea timpului, până când urechea lui ascuțită prinse zgomot de pași din stradă.

— În sfârșit, murmură el, ștergându-și gura uscată de febră. În sfârșit!

Se auzi ușor soneria, în vreme ce el vorbea. Se strecură în sus pe scări până la ușa de la intrare și se întoarse, curând după aceea, însoțit de un bărbat încotoșmănat până la bărbie, care ducea o boccea sub braț. După ce se așeză și-și scoase haina, se văzu cine era sub ea: trupul zdravăn al lui Sikes.

— Uite!, zise el, punând bocceaua pe masă. Ai grijă de asta și scoate cât poți de pe urma ei. M-am trudit o grămadă să fac rost de ce-i în ea. Am crezut la început că o să mă-ntorc acu' vreo trei ore.

Fagin înșfăcă bocceaua, o încuie în dulap și se așeză din nou mutește. În tot acest timp, nu își dezlipi ochii nicio clipă de hoț și acum stăteau unul în fața celuilalt, Fagin uitându-se fix la Sikes. Buzele îi tremurau atât de tare, iar fața îi era atât de schimbată de trăirile care îl stăpâniseră, că spărgătorul își trase înapoi scaunul fără să vrea și se uita la el cuprins de mare spaimă.

— Ce-i?, strigă Sikes. Ce te uiți așa la mine?

Fagin își ridicase mâna dreaptă și bătu aerul cu arătătoru-i tremurător, iar mânia lui era așa de mare că, pentru moment, îi pierise graiul.

— Să mă ia naiba!, spuse Sikes, cu o privire îngrijorată. A căpiat! Trebuie să-mi păzesc pielea acum.

— Nu, nu, răspunse Fagin, după ce-i reveni graiul. Nu ești tu de vină – nu-i din cauza ta, Bill. N-am nimic a mă plânge de tine.

— N-ai căpiat, așa-i?, spuse Sikes, uitându-se aspru la el și mutând, la vedere, pistolul într-un buzunar unde îi era mai la îndemână. Mare noroc – pentru unu' din noi. Nu contează pentru care.

— Ce am a-ți spune, Bill, spuse Fagin, trăgându-și scaunul mai aproape de al lui, o să te aducă într-un hal mai ceva ca pe mine.

— Zău?, zise spărgătorul privindu-l neîncrezător. Hai, spune-odată, iute, că Nancy o să creadă că m-am pierdut.

— Pierdut?, strigă Fagin. S-a ocupat ea deja de asta, în mintea ei.

Sikes se uită foarte mirat la fața evreului și, necitind acolo nicio explicație mulțumitoare pentru această ghicitoare, îl apucă cu mâna lui uriașă de gulerul hainei și-l zgâlțâi bine.

— Deschide-ți gura odată!, spuse el, că dacă nu, ai s-o faci că nu mai ai aer. Grăiește și zi ce-ai de zis, pe șleau. Dă-i drumu', moșneagule, că-ți bubuie gura!

— Ia închipuie-ți că băiatul care stă întins acolea... – începu Fagin.

Sikes își întoarse capul spre locul unde dormea Noah, ca și cum nu îl văzuse până atunci.

— Bine!, zise el, revenind la poziția anterioară.

— Închipuie-ți că flăcăul, continuă Fagin, ar fi o gură-spartă și ne-ar fi dat în vileag pe toți – după ce a căutat mai întâi oamenii potriviți pentru asta și apoi, după ce s-a întâlnit cu ei pe stradă ca să ne descrie cum arătăm, le-a indicat fiecare semn după care ne-ar putea recunoaște și locul de unde-am putea fi umflați mai ușor, ca din oală. Să zicem că ar face toate astea, ba, mai mult, ar trăda o afacere în care-am fi fost, mai mult sau mai puțin, amestecați cu toții – că așa i-a cășunat lui, nu c-ar fi fost prins, atras în capcană, judecat, auzit de preot și pus să mărturisească după ce a fost ținut doar cu pâine și apă, ci că așa i-a cășunat lui, ca să-și facă un hatâr. Să zicem că s-ar fi furișat noaptea ca să-i afle pe cei care au cel mai mare interes împotriva noastră și ne-a părât. Mă-nțelegi?, strigă evreul cu ochii scăpărând de mânie. Să zicem c-ar fi făcut toate astea, care-ar fi urmarea?

— Care-ar fi urmarea?, răspunse Sikes cu un blestem înfiorător. Dac-ar mai fi în viață până la venirea mea, i-aș măcina țeasta cu călcâiul oțelit al ghetei mele până s-ar face atâtea bucățele câte fire de păr are-n cap.

— Și dacă *eu* aș fi făcut asta?, zise Fagin apropiindu-se țipând. *Eu*, care știu atâtea și aș putea să-i duc pe mulți în streang cu mine!

— Nu știu, răspunse Sikes, scrâșnind din dinți și făcându-se alb ca varul numai gândindu-se la asta. Aș face ceva în pușcărie care m-ar pune în lanțuri și dacă aș fi judecat odată cu tine, m-aș repezi asupra ta de față cu toată lumea din tribunal și ți-aș zbura creierii în fața tuturor. Aș avea o asemenea putere – mormăi spărgătorul, arătându-și brațul musculos – că ți-aș zdrobi țeasta ca și cum ar fi călcat-o o căruță încărcată.

— Așa ai face?

— Da!, spuse spărgătorul de case. Pune-mă la încercare.

— Iar dac-ar fi fost Charley sau Șmecherul, ori Beth, ori...

— Nu-mi pasă cine-ar fi, răspunse Sikes pierzându-și răbdarea. Oricare ar fi, ar avea aceeași soartă.

Fagin se uită țintă la spărgător și făcându-i semn să tacă, se aplecă deasupra patului de pe podea și-l zgâlțâi pe cel care dormea ca să-l trezească. Sikes se aplecă și el în față din scaun, uitându-se cu mâinile pe genunchi, ca și cum s-ar fi întrebat unde avea să sfârșească șirul acestor întrebări și al acestor pregătiri.

— Bolter, Bolter! Bietul flăcău!, spuse Fagin, ridicându-și ochii în care se citeau presimțiri drăcești și vorbind încet și foarte apăsat. A obosit – a obosit urmărind-o atâta vreme, *pe ea* urmărind-o, Bill.

— Ce vrei să zici?, întrebă Sikes, trăgându-se îndărăt.

Fagin nu răspunse, dar aplecându-se iarăși deasupra flăcăului care dormea, zbieră la el până ce acesta sări drept în fund. După ce numele lui cel nou a fost repetat de mai multe ori, Noah se frecă la ochi, și după ce căscă strașnic, se uită somnoros în jur.

— Mai spune-mi o dată – încă o dată, ca să audă și el, spuse evreul, arătând spre Sikes în vreme ce vorbea.

— Ce să-i spun?, întrebă Noah somnoros, zbârlindu-se ca un copil.

— Târâșania cu Nancy, spuse Fagin, apucându-l strâns pe Sikes de încheietura mâinii, ca și cum ar fi vrut să-l oprească să plece înainte de-a fi ascultat îndeajuns. Ai urmărit-o?

— Da.

— Până la London Bridge?

— Da.

— Unde s-a întâlnit cu doi oameni?

— Chiar așa.

— Un domn și o doamnă la care s-a dus de capu' ei înainte, care i-au cerut să-și trădeze prietenii și pe Monks în primul rând – lucru pe care l-a făcut – și să-l descrie – lucru pe care l-a făcut – și să le spună la care cârciumă ne întâlnim și unde mergem de obicei – ceea ce a făcut – și de unde poate fi observată cârciuma mai bine – și le-a zis-o și pe-asta – și la ce oră se duc oamenii acolo – și le-a spus. A făcut toate astea. Le-a zis tot, cuvânt cu cuvânt, fără să fie amenințată și fără să cârtească. Așa a fost, nu?, strigă Fagin, pe jumătate nebun de mânie.

— Întocmai, răspunse Noah, scărpinându-se în cap. Chiar așa a fost!

— Ce-au zis despre duminica trecută?

— Despre duminica trecută?, răspunse Noah, pe gânduri. Păi nu ți-am mai zis și mai 'nainte?

— Înc-o dată, mai spune-o dată!, strigă Fagin, strângându-l și mai tare pe Sikes de mână, și făcând semne cu mâna cealaltă prin aer de mânie, pe când îi zbura spuma de la gură.

— O întrebară – spuse Noah care, pe măsură ce se trezea, păru că începe să priceapă cine e Sikes –, o întrebară de ce nu venise duminica trecută, după cum făgăduise. Și le-a zis că n-a putut.

— De ce... de ce n-a putut? Spune-i asta.

— Fiindcă fusese ținută cu forța acasă de Bill, bărbatul de care le vorbise mai înainte, răspunse Noah.

— Și ce-a mai zis despre el?, strigă Fagin. Ce-a mai zis despre bărbatul de care le vorbise mai înainte? Spune-i și asta, spune-i.

— Păi, că nu poate să iasă prea ușor din casă dacă el nu știe unde se duce, spuse Noah. Și că prima dată când s-a dus s-o vadă pe doamna... ha! ha! ha! – mi-a venit să râd când a zis asta – i-a dat să bea laudanum.

— Arză-o-ar focul!, strigă Sikes, smulgându-se fioros din strânsoarea evreului. Dă-mi drumul să mă duc!

Azvârlindu-l pe bătrân cât colo, ieși din încăpere și se năpusti sălbatic și mânios în susul scărilor.

— Bill, Bill!, strigă Fagin, alergând în urma lui în grabă. Așteaptă! Doar o vorbă am să-ți spun.

N-ar fi apucat să rostească acel cuvânt dacă spărgătorul ar fi putut să deschidă ușa. Neputând, injura de mama focului și bătea degeaba, când evreul ajunse lângă el gâfâind.

— Dă-mi drumul să ies, spuse Sikes. Nu vorbi cu mine – ești mai în siguranță așa. Dă-mi drumul să ies, când îți spun!

— Ascultă-mă, doar o vorbă am a-ți spune, răspunse Fagin, punându-și mâna pe zăvor. Să nu fii...

— Ei?, răspunse celălalt.

— Să nu fii... prea.... violent, Bill.

Se crăpa de ziuă și era îndeajuns de multă lumină ca acești doi bărbați să-și vadă chipurile. Schimbară o singură privire scurtă. Era o flacără în ochii lor și amândoi știau exact ce înseamnă.

— Vreau să spun, zise Fagin, arătând că acum nu mai avea rost să se mai prefacă, nu prea violent ca să-i pui viața în primejdie. Fii iscusit în violențe, Bill, și nu prea necugetat.

Sikes nu zise nimic, ci deschizând ușa pe care Fagin o descuiase, se năpusti pe străzile tăcute.

Fără să facă vreo pauză ori să se gândească vreo clipă, fără să întoarcă măcar o dată capul spre dreapta ori spre stânga, să-și ridice ochii spre cer ori să-i coboare în pământ, ci uitându-se înainte cu o hotărâre sălbatică, cu dinții atât de strânși că falca încleștată părea să-i sară prin piele, spărgătorul își văzu de drumul lui neabătut. Nu scoase nicio vorbă și nici nu i se relaxă vreun mușchi până când nu ajunse la ușa casei unde stătea. O deschise încet cu cheia, păși ușor pe scări și intrând în odaia lui, încuie ușa de două ori, iar după ce o blocă cu o masă grea, trase în lături perdeaua patului.

Fata era întinsă pe pat, pe jumătate îmbrăcată. O trezise din somn, căci ea se ridică inspăimântată și grăbită.

— Scoală!, spuse bărbatul.

— Tu ești, Bill?!, spuse fata, văzându-l încântată că s-a întors.

— Eu sunt, fu răspunsul. Scoală!

Undeva ardea o lumânare, dar bărbatul o scoase din sfeșnic și o azvârli în sobă. Văzând lumina slabă de afară, a începutului de zi, fata se ridică să tragă perdeaua.

— Las-o, spuse Sikes, punându-și mâna înaintea ei ca s-o oprească. E lumină-ndeajuns pentru ce-am eu de făcut.

— Bill, spuse fata cu voce scăzută și neliniștită, de ce te uiți așa la mine?

Spărgătorul stătu să o privească pentru câteva secunde, cu nările umflate și răsuflând greu din piept. Apoi, apucând-o de cap și de gât, o târî până-n mijlocul odăii și după ce se mai uită o dată înspre ușă, își puse mâna grea pe gura fetei.

— Bill, Bill!, gemu fata, luptându-se cu puterea pe care ți-o dă teama de moarte. Eu... Eu... n-am să țip nici n-am să strig – deloc – ascultă-mă... vorbește cu mine... spune-mi ce-am făcut!

— Știi prea bine, drăcoaico!, răspunse spărgătorul, ținându-și răsuflarea. Ai fost urmărită în seara asta. Orice cuvânt ai spus a fost auzit.

— Atunci cruță-mi viața pentru numele lui Dumnezeu, așa cum ți-am cruțat-o și eu, răspunse fata, agățându-se de el. Bill, dragă Bill, nu se poate să te lase inima să mă omori. Of! Gândește-te la toate lucrurile la care-am renunțat, doar în seara asta, pentru tine. Ai timp să cugeți și să nu făptuiți acest omor. Nu-ți dau drumul, nu mă poți azvârli. Bill, Bill, pentru numele lui Dumnezeu, de dragul tău și-al meu, oprește-te înainte de a-mi vărsa sângele! Ți-am fost credincioasă – mă jur pe sufletul meu păcătos că am fost!

Bărbatul se luptă cu putere să-și slobozească brațele, dar cele ale fetei erau prinse ca niște cârlige în jurul lor și oricât de mult încercă, nu le putea desprinde.

— Bill, strigă fata, încercând din răsputeri să-și pună capul pe pieptul lui, domnul și domnița aceea drăguță mi-au vorbit în seara asta de un azil dintr-o țară străină unde aș putea

să-mi aştept sfârşitul zilelor în pace şi singurătate. Lasă-mă să-i mai văd o dată şi să-i implor, în genunchi, să arate aceeaşi îndurare şi bunătate şi faţă de tine şi hai să părăsim amândoi locul acesta înspăimântător şi să ducem vieţi mai bune departe de aici, să uităm cum am trăit – să ne amintim doar în rugăciuni – şi să nu ne mai vedem niciodată. Nu e niciodată prea târziu să ne pocăim. Aşa mi-au spus – şi acum simt că au dreptate – dar trebuie să avem vreme, puţintică vreme!

Spărgătorul îşi slobozi un braţ din strânsoare şi apucă pistolul. Chiar în toiul furiei îi trecu prin minte că, în mod sigur, va fi prins imediat dacă trage. Şi adunându-şi toate puterile, izbi de două ori pistolul de capul ridicat în sus al fetei, care aproape că-l atingea pe-al lui.

Fata se clătină şi căzu, orbită aproape de sângele care se scurgea şiroaie din gaura adâncă din fruntea ei, dar ridicându-se, cu greutate, în genunchi, scoase din sân o batistă albă – a lui Rose Maylie – şi ridicând-o, cu mâinile împreunate către cer, cât de sus îi permiteau puterile slăbite, murmură o rugăciune cerând îndurare de la Făcătorul ei.

Era o priveliştе înfiorătoare. Ucigaşul merse clătinându-se spre perete şi împiedicându-şi ochii cu mâna să mai vadă priveliştea aceea, puse mâna pe-un baston greu şi o doborî la pământ.

Capitolul 48

Fuga lui Sikes

Dintre toate nelegiuirile săvârşite vreodată la adăpostul întunericului în Londra cea măreaţă, aceasta era cea mai cumplită. Dintre toate ticăloşiile ce spurcaseră mireasma dimineţilor, aceasta era cea mai mârşavă şi mai neomenoasă.

Soarele – strălucitorul soare care aduce nu doar lumină, ci şi o nouă viaţă, speranţă şi prospeţime oamenilor – se revărsa peste oraşul ticsit de lume cu limpezimea lui strălucitoare, pătrunzând cu razele-i deopotrivă prin vitraliu scumpe şi ferestre acoperite cu hârtie, prin cupole de catedrale şi crăpături putrede. Pătrunse şi în încăperea în care zăcea femeia ucisă. Pătrunse fără milă. Degeaba încercase el să-l oprească. Totul era în zadar. Dacă priveliştea aceasta fusese înspăimântătoare în lumina nehotărâtă a dimineţii, cu-atât mai cutremurătoare era acum, în acea lumină strălucitoare!

Nici nu se clintise; îi fusese frică să se mişte. Geamătul şi mişcarea mâinii ei născuseră în el teamă, care, pe lângă furia ce-l stăpânea, îl făcuse să o lovească în neştire. Apoi aruncă un ţol peste ea; dar îi era şi mai greu când îşi închipuia ochii ridicându-se spre el decât îi era să-i vadă ţintuind tavanul, privind parcă băltoaca de sânge închegat care tremura şi dansa reflectată pe tavan de lumina soarelui. Zvârli din nou ţolul la o parte şi se uită la corpul neînsufleţit – numai carne şi sânge, nimic mai mult –, dar ce carne şi cât amar de sânge!

Scăpără amnarul, aprinse focul și-i făcu vânt în el ciomagului. Pe capătul ciomagului erau niște fire de păr năclăite, care se aprinseră în văpaie scurtă și se făcură iute scântei pe care vârtejul curentului le scoase pe hornul căminului. Până și asta îl inspăimântă, cât de vânjos era el. Dar nu lăsă arma până ce focul nu o făcu bucățele, după care le așeză pe cărbuni ca să ardă de tot, transformându-se în cenușă. Se spălă și-și frecă hainele cu mâna; erau unele pete pe care nu putea șterge, așa că le tăie și zvârli în foc bucățile de stofă pătate. Ce mai de pete erau prin toată încăperea! Până și labele câinelui erau pline de sânge.

În tot acest timp nu se întoarse nicio clipă cu spatele la cadavru; nu, niciun singur moment. După ce termină toate pregătirile, se dădu cu spatele spre ușă, trăgând câinele după el, ca să nu-și murdărească iar labele și să scoată la iveală crima. Închise ușor ușa, o încuie, luă cheia și părăsi casa.

După ce trecu drumul aruncă o privire spre fereastră pentru a fi sigur că nu se vedea nimic din exterior. Perdeaua era încă lăsată, acea perdea pe care ea ar fi vrut s-o ridice ca să intre lumina pe care nu avea să o mai vadă vreodată. Zăcea chiar acolo, sub geam. El știa asta. Doamne, cum se revărsa soarele chiar în acel loc!

Privi într-acolo doar pentru o clipă. Ce ușurat se simțea că ieșise din încăpere! Fluieră câinele și se îndepărtă iute.

Străbătu tot Islingtonul; urcă colina Highgate, în vârful căreia se ridică monumentul în cinstea lui Whittington; începu să coboare spre Highgate Hill, fără un scop anume și neștiind unde să se ducă; făcu iar la dreapta aproape imediat după ce începu să coboare și, luând-o pe cărarea ce străbătea câmpurile, înconjură Caen Wood, ieșind în Hampstead Heath. Cobori prin Vale of Health, urcă pe celălalt mal și peste drumul ce leagă Hampstead de Highgate, străbătu ce mai rămăsese din pârloagă, până ajunse la câmpurile din North End, unde se lungi sub un gard și adormi.

Nu zăbovi prea mult, ci o luă din nou la pas – nu înspre câmp –, ci înapoi spre Londra pe drumul mare – apoi se întoarse la ținutul pe care deja îl străbătuse – apoi hoinări pe câmpuri, odihnindu-se pe marginea șanțurilor, și porni iarăși la drum, și iarăși tot așa, hoinărind în neștire.

În ce loc putea să se ducă, unde să nu fie prea departe, dar nici prea vizitat de lume, și unde să găsească ceva de mâncat și de băut? Hendon era un loc bun, nu prea departe și mai ferit. Într-acolo își îndreptă pașii – ba fugind, ba, printr-o ciudată contradicție, târându-se cu pas de melc, ba chiar oprindu-se să bată gardurile alene cu un băț. Când în sfârșit ajunse, avu impresia că toți cei cu care se întâlnea – până și copiii care stăteau în ușă – îl priveau bănuitor. Făcu cale întoarsă, neavând curajul să-și cumpere nimic, deși nu pusese nimic în gură de multișor și își pierdu din nou vremea prin Heath, neștiind unde să se ducă.

Rătăci așa kilometri întregi în lung și-n lat, revenind de fiecare dată în același loc. Dimineața și amiaza trecuseră de mult, ziua se apropia de sfârșit, și el tot umbla fără rost de colo-colo, și tot zăbovea în același loc. În sfârșit se hotărî și-și îndreptă pașii spre Hatfield.

Era nouă seara când omul frânt de oboseală și câinele, care șchiopăta și era cotonog de atâta umblat, coborâră colina de lângă biserica sătucului liniștit și, înaintând cu greutate pe străduța ce-l traversa, se strecurară într-o cârciumioară, după a cărei lumină slabă își îndeptaseră pașii într-acolo. Câțiva țărani își sorbeau băutura în fața focului. Îi făcură loc și străinului, care se așeză în colțul cel mai îndepărtat și mâncă, și bău singur cu câinele, căruia îi arunca din când în când câte o îmbucătură din mâncarea sa.

Țăranii adunați în jurul focului vorbeau despre pământurile și fermierii din partea locului, iar când isprăviră vorbiră despre vârsta la care ajunsese un moșneag pe care-l îngropaseră cu o duminică în urmă; tinerii îl considerau foarte bătrân, iar cei bătrâni, încă în floarea vârstei.

— Nu era mai bătrân decât mine, spuse un bătrânel cu părul alb. Ar mai fi avut de trăit cel puțin zece sau cincisprezece ani de-acum încolo, dacă s-ar fi îngrijit... Da, dacă s-ar fi îngrijit.

Nimic din toate acestea nu atrăgea atenția ori nu crea vreo pricină de îngrijorare. După ce-și plăti mâncarea și băutura, tâlharul rămase tăcut și nebăgat în seamă în colțul său, aținând chiar la un moment dat, dar îl trezi intrarea zgomotoasă a unui nou-venit.

Era o arătare curioasă, pe jumătate negustor ambulant, pe jumătate șarlatan, care bătea pe jos ținutul în lung și-n lat vânzând pietre de tocilă, curele de ascuțit briciul, brice, săpunele, ceară pentru hamuri, hapuri pentru câini și cai, parfumuri ieftine, cosmeticale și multe altele, pe care le avea într-o ladă ce-i atârna în spate. Intră și începu să glumească cu mesenii, care nu-l slăbiră până ce nu-și terminâ cina și nu-și deschise lada cu minunății. Atunci el prinse să uneaască gluma cu comerțul, cu mare istețime.

— Asta ce-o mai fi? O fi bună de mâncat, Harry?, întrebă rânjind un comesean, arătând la niște bucăți dintr-un colț ce semănau a plăcintă.

— Ăsta, spuse negustorul arătându-i-l, ăsta e un leac nemaivăzut și nemaiintâlnit care șterge toate petele, rugina, murdăria, mucegaiul, pete mari ori mici, cât un bob ori o baltă, de pe mătăsuri, satin, in, batist, stofe, crep, țesături diverse, covoare, merinos, muselină sau lână. Petele de vin, de fructe, de bere, de apă, de vopsea, de smoală, de orice altceva, ies toate după o singură frecare cu leacul acesta fermecat. Dacă vreo doamnă își pătează cinstea, e de ajuns să înghită o pastilă și pe dată se vindecă — pentru că e otravă. Dacă vreun domn dorește să dea dovadă că are onoare, să ia o tabletă și nu mai are îndoieli — pentru că aduce aceeași satisfacție ca un glonț de pistol și are o aromă mult mai neplăcută, deci are parte de mai multă cinste dacă il ia. Un penny bucata. Toate avantajele astea la doar un penny bucata!

Găsi pe dată doi cumpărători, ceilalți meseni încă stăteau în cumpănă. Văzând aceasta, vânzătorul deveni și mai limbut.

— Nu prididesc fabricile să facă atât cât se cumpără, spuse negustorul. Paisprezece mori cu apă, șase motoare cu abur și o pilă galvanică merg întruna ca să producă acest leac și tot nu il fac pe cât ar trebui de repede, deși oamenii își dau suflarea muncind să-l facă, iar văduvele lor primesc direct pensie de douăzeci de lire pe an pentru fiecare copil și chiar cincizeci pentru gemeni. Un penny bucata! Puteți da două jumătăți de penny sau chiar patru bănuți. Mi-e totuna. Un penny bucata! Pete de vin, de fructe, de bere, de apă, de vopsea, de smoală, de noroi, de sânge! Uite o pată pe pălăria domnului de colo.

Pot s-o curăț înainte să apuce el să închine o halbă de bere în cinstea mea.

— Hei!, strigă Sikes tresărind. Dă-mi-o înapoi.

— O să scot pata, domnule, răspunse negustorul, făcând cu ochiul celor de la mese, înainte chiar să apucați s-o luați înapoi. Domnilor, priviți această pată închisă de pe pălăria acestui domn, de mărimea unei monede. Nu contează dacă este o pată de vin, de fructe, de bere, de apă, de vopsea, de smoală, de noroi sau de sânge...

Dar negustorul nu reuși să continue pentru că Sikes se năpusti injurând cumplit, răsturnă masa, și smulgându-i din mână pălăria, se năpusti afară din cârciumă.

Pradă aceleiași neliniști și nehotărâri care-l stăpâniseră toată ziua, impotriva dorinței lui, ucigașul, văzând că nu-i urmărit și că mesenii il crezuseră, probabil, vreun beție oarecare, se întoarse spre oraș. Se feri de luminile unei diligențe oprite pe stradă și trecând pe lângă ea, se dumiri că diligența tocmai adusese poșta de la Londra și că se afla în fața micului oficiu poștal. Era aproape sigur de ce avea să se întâmple, dar totuși traversă și trase cu urechea.

Poștașul ședea în fața ușii, așteptând sacul cu scrisori. Un bărbat în haine de pădurar veni spre el și-i dete un coș care era pe pavaj, gata pregătit.

— Ăsta e pentru ai dumitale, spuse poștașul. Iar voi, ăia dinăuntru, grăbiți-vă odată. Al naibii sac cu scrisori, nu era pregătit nici alaltăieri seară. Nu se mai poate așa, să știți!

— Ce mai e nou prin oraș, Ben?, întrebă pădurarul, trăgând obloanele ca să vadă mai bine caii.

— Nu-i mare lucru, din câte știu eu, răspunse celălalt, punându-și mănușile. A crescut o țără prețul la grâne. Și am auzit ceva vorbe despre un omor prin Spitalfields, dar n-aș pune prea mare temei pe gura lumii.

— Ba să știți că-i adevărat, spuse un domn dinăutru, ce privea pe fereastra diligenței. Și-ncă ce crimă groaznică!

— Chiar așa, domnule?, se miră poștașul, ducând mâna la pălărie. Era bărbat sau femeie, dacă nu vă e cu supărare?

— Femeie, răspunse călătorul. Se crede că...

— Gata, Ben, spuse vizitiul nerăbdător să plece.

— Ați terminat cu afurisitul ăla de sac de scrisori, se răsti poștașul, sau ați adormit acolo-năuntru?

— Acuma vin!, strigă slujbașul ieșind în fugă.

— Acuma vine, mormăi poștașul. E, așa vine și tinerica aia bogată pe care o tot aștept să se îndrăgostească într-o bună zi de mine, numai că nu mai apare. Hai, țin-te bine. Gata!

Cornul sună vesel și trăsura se porni.

Sikes rămase stană de piatră pe stradă, nepărând îngrijorat de cele auzite, ci mai degrabă nehotărât, neștiind pe care drum s-o apuce. În cele din urmă, făcu cale întoarsă și o luă pe drumul ce duce de la Hatfield la St. Albans.

Se așternu la drum cu hotărâre, dar pe măsură ce se îndepărta de oraș și se afunda în siguritatea și întunecimea drumului, se simțea copleșit de o teamă și o groază ce-l cutremura până-n măduva oaselor. Tot ce-i ieșea în cale, lucru material ori închipuit, nemișcat ori umblător, i se părea înspăimântător. Dar aceste spaime erau o nimica toată pe lângă imaginea leșului oribil pe care-l simțea mergând în urma lui. Îi putea distinge umbra în întuneric și vedea cele mai mici amănunte din conturul ei și cât de țeapănă și gravă înainta în urma lui. Îi auzea fâșâitul hainelor prin frunziș și fiecare pală de vânt aducea cu ea acel ultim scâncet înăbușit. Dacă se oprea, arătarea se oprea și ea. Dacă o lua la fugă, vedenia îl urmărea, dar nu tot în fugă, ceea ce l-ar fi liniștit, ci purtată de un vânticel melancolic care nici nu sporea, nici nu se stingea, ca un cadavru ce mai păstra încă simpla mașinărie a vieții.

Câteodată se întorcea, cu hotărârea disperată de a alunga vedenia o dată pentru totdeauna. Dar părul i se ridica măciucă în vârful capului, iar sângele îi înghețа în vine, căci arătarea se întorcea odată cu el și era tot în spatele lui. Dimineață o avusese în față, acum însă îl urmărea din spate – tot timpul. Se rezemă cu spatele de un mal și o simți plutind deasupra lui, vizibilă pe cerul rece al nopții. Se trânti jos în drum, pe spate. Arătarea îi stătea la cap, tăcută, mândră și nemișcată, ca o piatră de mormânt însuflețită, cu epitaful scris cu litere de sânge.

Să nu mai zică nimeni că ucigașii scapă nepedepsiți și că Providența doarme. Un singur minut petrecut într-o astfel de agonie a groazei face cât sute de morți violente.

Pe un câmp dădu de un șopron în care se putea adăposti peste noapte. În fața ușii se ridicau trei plopi falnici, care făceau și mai întunecată încăperea și lăsau să treacă vântul tânguitor printre ramurile lor. Nu putea să meargă mai departe înainte de ivirea zorilor și se întinse lângă perete, să treacă prin alte chinuri.

O vedenie îi apăru acum, la fel de stăruitoare, dar cu mult mai înspăimântătoare decât cea de care scăpase. În străfundurile întunericului se ivirâ doi ochi căscați, stinși, dar sticloși, pe care preferase să-i vadă decât să și-i închipuie. Erau luminâ, dar nu luminau nimic în jur. Nu erau decât doi, dar erau pretutindeni. Dacă închidea ochii, vedea încăperi cu toate obiectele prea bine cunoscute – unele pe care le-ar fi uitat, dacă ar fi încercat intenționat să și le amintească – fiecare la locul său obșnuit. Cadavrul era la locul lui, iar ochii erau la fel ca atunci când i-a văzut la plecare. Se ridică și se repezi afară, pe câmp. Vedenia îl urmărea. Intră din nou în șopron și iar se ghemui. Ochii erau tot acolo, înainte chiar ca el să se întindă pe jos.

Rămase pironit locului, pradă unor chinuri numai de el știute, tremurând din toate mădularele și scăldat într-o sudoare rece care-i șiroia din toți porii. Deodată vântul nopții aduse frânturi de strigăte depărtate și larmă de glasuri amestecate, îngrijorate și mirate. Faptul că auzea glasuri omenești în acel loc îndepărtat îl mai liniști, chiar dacă ar fi trebuit mai degrabă să-l îngrijoreze. Își recăpătă puterea și energia la gândul unei posibile amenințări și, sărind în picioare, se năpusti afară.

Cerul parcă luase foc. Limbi de foc urcau spre cer într-o ploaie de scântei, se învârtejeau una deasupra celeilalte și luminau întunericul până la kilometri depărtare, și trimiteau nori de fum înspre locul unde se adăpostise. Larma creștea în intensitate, adăugându-i-se fără încetare voci noi care strigau „Foc!", amestecate cu sunetul clopotului de alarmă, cu zgomotul prăbușirii bârnelor și cu trosnetul flăcărilor care mistuiau vreun obstacol nou, și izbucneau după aceea mai sus, de parcă s-ar fi hrănit cu fiece casă mistuită. Gălăgia nu mai contenea. Vedea oameni – bărbați și femei – lumini, forfotă. Era ca și cum s-ar fi născut din nou. Năvăli nebunește într-acolo – direct, tot înainte –, croindu-și drum prin mărăcini, sărind ca un nebun peste garduri și porți, cu câinele înaintea lui, lătrând din răsputeri.

Ajunse în sfârșit la locul unde ardea. Oameni pe jumătate despuiați se repezeau încoace și-ncolo, unii încercând să scoată caii înfricoșați din grajduri, alții mânând vitele din curți și ocoale, iar alții ieșind cu brațele pline de obiecte salvate din calea flăcărilor, trecând prin ploaia de scântei și printre bârnele aprinse ce se prăbușeau în jurul lor. Prin deschizăturile în care cu o oră în urmă fuseseră uși și ferestre, năvăleau acum flăcări furioase, pereții se clătinau și se prăvăleau în mijlocul pârjolului, plumbul și fierul topit, alb și fierbinte, se scurgeau pe pământ. Femeile și copiii scoteau țipete ascuțite, iar bărbații se încurajau cu strigăte și îndemnuri zgomotoase. Acestei larme groaznice i se adăuga zgomotul pompelor și șuierul și sfârâitul apei pe lemnul încins. Ucigașul prinse și el să răcnească din răsputeri, până răguși, și se făcu nevăzut unde era înghesuiala mai mare, ca să uite de sine și de amintirea faptei.

Nu stătu nicio clipă toată noaptea. Ba munci la pompe, ba se repezi prin fum și flăcări, tot timpul ivindu-se unde era larma mai mare și oamenii mai mulți. Ba era sus, ba jos pe scări, ba pe acoperișuri, ba pe podele care scârțâiau și se cutremurau sub greutatea lui, ba sub o ploaie de cărămizi și pietre, oriunde era primejdia mai mare. Dar scăpă ca prin minune și nu avu nici măcar o zgârietură sau vânătaie, nu era nici obosit, nici nu se gândi la nimic, până la ivirea zorilor, când din toate nu mai rămăseseră decât fumul și niște ruine înnegrite.

După ce se stinse zbuciumul acesta nebunesc, puse din nou stăpânire pe el, de zece ori mai puternică, conștiința grozăviei săvârșite. Se uita bănuitor în jur, bărbații vorbeau în grupuri și se temea ca nu cumva chiar el să fie subiectul discuțiilor lor. Câinele ascultă de semnul știut, pe care i-l făcu cu mâna, și se îndepărtară pe furiș, împreună. Trecu pe lângă o pompă, unde ședeau câțiva oameni, care-l invitară să mănânce cu ei. Luă un colț de pâine și o bucată de carne și în timp ce-și sorbea berea îi auzi pe pompieri, care erau din Londra, vorbind despre omor.

— Lumea spune că s-a dus la Birmingham, spunea unul. Dar îl caută cu câinii și or să-l prindă repede, căci poliția e pe urmele lui și până mâine seară îl caută cu potera prin toată țara.

Se îndepărtă în grabă și merse până aproape căzu din picioare de oboseală. Se lăsă într-un șanț și dormi un somn lung, dar

zbuciumat și neliniștit. Și plecă iar la drum, șovăitor și nehotărât, chinuit de teama că o să mai petreacă o noapte singur.

Dintr-odată, luă hotărârea disperată de a reveni la Londra.

— Măcar acolo am oricând cu cine vorbi, se gândea el. Pot găsi și o ascunzătoare bună. Nu s-ar aștepta nimeni să mă dibuiască tocmai acolo, întrucât îmi caută urma prin țară. N-aș putea rămâne acolo o săptămână sau două, să-l silesc pe Fagin să-mi dea bani să trec în Franța? La naiba, trebuie să cutez.

Se lăsă purtat de acest îmbold fără zăbavă și făcu cale întoarsă pe cele mai pustii drumuri, hotărât să rămână ascuns până aproape de metropolă. Avea să o ia pe o cale ocolită și să se ducă chiar la locul pe care și l-a stabilit drept destinație.

Dar mai era și câinele. Dacă se publicaseră deja descrieri ale sale, s-ar fi spus și că i-a dispărut câinele, care probabil plecase cu el. Ar fi putut foarte bine să fie prins din cauza câinelui, mergând pe stradă. Se hotărî să-l înece și merse mai departe până dădu de o baltă. Ridică de jos o piatră grea și o legă în batistă, din mers.

Animalul se uită în ochii stăpânului când făcea pregătirile. Fie instinctul îl preveni de rostul pietroiului, fie privirea piezișă a tâlharului era mai aprigă decât de obicei, dar câinele rămase mai în urmă, chircindu-se și înaintând agale. Când stăpânul se opri pe malul jazului și se uită în juru-i ca să-l strige, se opri.

— N-auzi? Vino aici!, strigă Sikes.

Animalul veni din obișnuință, dar când Sikes se aplecă să-i lege basmaua de gât, animalul scoase un urlet prelung și se duse mai încolo.

— Vino îndărăt!, strigă tâlharul.

Câinele dădu din coadă, dar nu se clinti. Sikes făcu un laț și-l chemă din nou la el.

Câinele înaintă un pic, apoi se retrase, se opri o clipă, se întoarse și o luă la goană cât îl țineau picioarele.

Fugarul fluieră de câteva ori și se așeză jos, gândindu-se că o să se întoarcă. Dar câinele nu se mai întoarse și, în cele din urmă, omul își reluă călătoria.

Capitolul 49

Monks și domnul Brownlow, în sfârșit, se întâlnesc. Convorbirea lor este întreruptă de o veste

Începuse să se înserezе când domnul Brownlow coborî din trăsură în fața casei lui și bătu încetișor în ușă. După ce ușa se deschise, un bărbat voinic coborî din trăsură și rămase în picioare lângă scări, în timp ce alt bărbat care șezuse până atunci pe capră, coborî și el și se postă pe partea cealaltă a scărilor. La un semn al domnului Brownlow, îl scoaseră din trăsură pe cel de-al treilea bărbat și, luându-l între ei, îl siliră să intre în casă.

Urcară astfel scările fără să vorbească. Domnul Brownlow trecu înaintea lor și-i conduse într-o cameră din spate. Monks, care urcase fără nicio tragere de inimă, se opri la ușă. Cei doi bărbați se uitară la domnul Brownlow, ca și cum ar fi așteptat să le spună ce să facă.

— Știe ce-l așteaptă, zise domnul Brownlow. Dacă șovăie sau mișcă vreun deget fără încuviințarea voastră, târâți-l în stradă, chemați poliția în ajutor și acuzați-l de crimă în numele meu.

— Cum îndrăznești să spui asta despre mine?, întrebă Monks.

— Cum îndrăznești dumneata, tinere, să mă silești să fac asta?, îi răspunse domnul Brownlow înfruntându-l din priviri. Ești chiar așa de nechibzuit încât să părăsești casa asta? Sloboziți-l! Poftim, domnule! Ești liber să pleci, iar noi, liberi să

te urmărim. Dar te previn, pe tot ce am mai sfânt, că în clipa în care ai pus piciorul în stradă, voi pune să te aresteze pentru fraudă și jaf. Hotărârea mea este neclintită. Dacă te încăpățânezi sau te împotrivești, eu mă spăl pe mâini de vină.

— Cine le-a dat dreptul acestor duli să mă răpească din stradă și să mă aducă încoace?, întrebă Monks uitându-se pe rând la cei doi bărbați care stăteau lângă el.

— Eu, îi răspunse domnul Brownlow. Acei oameni sunt puși de mine. Dacă te plângi că ți s-a răpit libertatea – deși ai avut puterea și prilejul să ți-o redobândești până ai ajuns aici, dar ai socotit că-i mai înțelept să-ți ții gura – îți spun din nou: cheamă legea să te ocrotească. Voi apela și eu tot la lege. Dar dacă mergi prea departe ca să mai poți da înapoi, și când puterea asupra situației va fi în alte mâini, să nu te bazezi pe indulgența mea și să nu spui că eu te-am împins în prăpastia în care tu, singur, te-ai aruncat.

Monks era vădit tulburat și îngrijorat. Șovăia.

— Hotărăște-te repede, spuse domnul Brownlow cu o tărie și o stăpânire de sine demne de invidiat. Dacă dorești să-mi formulez acuzele oficial și să te las să primești o pedeapsă ale cărei urmări, deși, cu înfiorare le prevăd, nu le voi mai putea controla, îți spun că știi ce ai de făcut. Dacă, dimpotrivă, apelezi la bunăvoința mea și la mila acelora cărora le-ai făcut mult rău, așază-te pe scaunul acela fără să mai spui nimic. Te aștept că de două zile.

Monks mormăi câteva cuvinte de neînțeles, și era încă nehotărât.

— Hai, grăbește-te, spuse domnul Brownlow. Numai un cuvânt să spun și n-o să mai ai de ales.

Monks stătea încă în cumpănă.

— Nu sunt dispus să mai lungesc discuția, spuse domnul Brownlow – nu am acest drept întrucât apăr interesele cele mai dragi ale altor prieteni.

— Oare... – întrebă Monks cu glas tremurat, oare nu există nicio cale de mijloc?

— Niciuna.

Monks îi aruncă o privire neliniștită domnului mai în vârstă, dar, necitind pe chipul lui decât neîndurare și hotărâre, întră în odaie și, ridicând din umeri, se așeză pe scaun.

— Închideți ușa pe dinafară, le spuse domnul Brownlow celor doi bărbați, și să veniți când sun.

Bărbații îl ascultară și cei doi rămaseră singuri.

— Frumos tratament, domnule, spuse Monks aruncându-și jos pălăria și mantaua, din partea celui mai vechi prieten al tatălui meu.

— Tocmai fiindcă am fost cel mai vechi prieten al tatălui tău, tinere – îi răspunse domnul Brownlow –, tocmai fiindcă speranțele și dorințele acelor ani fericiți ai tinereții mi-au fost strâns legate de dânsul și de ființa aceea gingașă din același sânge cu el, care a plecat la Domnul prea tânără și care m-a lăsat singur și pustiit. Tocmai fiindcă a ingenuncheat o dată cu mine, când nu era decât un copil încă, lângă patul de moarte al singurei lui surori, în dimineața în care ea trebuia să devină soția mea. Dar cerul ne-a fost potrivnic... Tocmai fiindcă inima mea rănită a rămas de atunci legată de el până la moarte, cu toate greșelile și slăbiciunile lui, și tocmai pentru că, numai văzându-te, amintiri de demult mi-au umplut sufletul. Pentru toate aceste lucruri sunt mișcat și doresc să mă port frumos cu tine, acum – da, Edward Leeford, chiar și acum – și să roșesc pentru nevrednicia cu care îi porți numele.

— Ce are numele de-a face cu treaba asta?, întrebă celălalt, după ce privise îndelung, pe jumătate în tăcere, pe jumătate întrebător, frământarea tovarășului său. Ce înseamnă numele pentru mine?

— Nimic, îi răspunse domnul Brownlow, nimic pentru tine. Dar era numele *ei*, și cu toate că a trecut atâta timp de atunci, încă îi aduce aminte unui bătrân ca mine de focul și fiorii pe care îi simțeam chiar și numai când un străin îi repeta numele. Îmi pare foarte bine că tu ți l-ai schimbat – chiar foarte bine.

— Toate astea-s bune și frumoase, spuse Monks (îi vom spune în continuare după numele pe care și l-a luat) după o tăcere lungă, în care se frământase continuu, uitându-se cu dispreț la domnul Brownlow care ședea pe scaun cu mâna la ochi. Bun, și totuși, ce vrei de la mine?

— Ai un frate, spuse domnul Brownlow emoționându-se, un frate al cărui nume ți l-am șoptit la ureche când te urmăream pe stradă și la auzul căruia te-ai hotărât să mă urmezi până aici, cu uimire și teamă.

— Nu am niciun frate, replică Monks. Știi că am fost singur la părinți. De ce-mi vorbești de frați? Doar știi asta, la fel de bine ca și mine.

— Ascultă atunci ce știu eu, și ce poate tu nu cunoști, spuse domnul Brownlow. Are să te intereseze încetul cu încetul. Știu că ai fost sigurul fruct, neroditor, din căsătoria aceea blestemată la care a fost silit de tânăr tatăl tău, de orgoliul familiei și cea mai meschină ambiție.

— Ocările nu mă mai ating, îl întrerupse Monks, cu un rânjet răutăcios. Cunoști cum stau treburile și asta mi-e de-ajuns.

— Dar cunosc de asemenea, continuă domnul Brownlow, nefericirea, chinul și suferința îndelungate din acea căsătorie nepotrivită. Știu cu câtă lipsă de vlagă și dezinteres au tras la jugul căsniciei fiecare din cei doi, și ce trai inveninat au avut. Știu cum politeții reci i-au urmat certuri puternice; cum indiferenței i-a urmat repulsia, repulsiei – ura, urii i-a urmat dezgustul până ce la sfârșit legătura lor s-a rupt. S-au depărtat cât mai mult unul de altul, ducând fiecare rămășițele rănilor de la frecușul legăturii dintre ei, ale cărei chingi doar moartea le putea spulbera și ascunzându-le pe alte meleaguri, sub cea mai veselă și mai nepăsătoare înfățișare pe care o puteau arăta lumii. Mama ta a reușit; a uitat repede totul. Însă tatăl tău s-a măcinat și și-a amărât sufletul ani în șir.

— Da, s-au despărțit, spuse Monks, și ce-i cu asta?

— La ceva timp după despărțirea lor, continuă domnul Brownlow, mama ta, dându-se cu totul plăcerilor ușoare de pe continent, uită cu desăvârșire pe soțul său mai tânăr cu zece ani, care lâncezea acasă, în Anglia, cu viitorul distrus, dar care legase între timp noi prietenii. Aceste amănunte, cel puțin, îți sunt cunoscute.

— Nu le cunosc, spuse Monks, întorcându-și privirea în altă parte și lovind cu piciorul în pământ, ca un om care e hotărât să nege totul. Nu le cunosc.

— Modul în care te porți, ca și faptele tale mă încredințează că n-ai uitat nicio clipă toate aceste lucruri și că neîncetat te gândești la ele cu amărăciune, răspunse domnul Brownlow. Vorbesc de întâmplări de acum cincisprezece ani, când tu nu aveai mai mult de unsprezece, iar tatăl tău doar treizeci și unu – căci era, repet, aproape un copil, când tatăl lui îl sili să se căsătorească. Chiar trebuie să mai dezgrop acum întâmplări care umbresc memoria părintelui tău? Ori ai s-o cruți și-ai să-mi dezvălui adevărul?

— N-am nimic de dezvăluit, ripostă Monks. N-ai decât să vorbești în continuare dacă îți neapărat.

— Acești noi prieteni ai tatălui tău, spuse domnul Brownlow, erau, pe atunci, un ofițer de marină pensionat, a cărui soție murise cu aproximativ jumătate de an înainte și-l lăsase cu doi copii – fuseseră mai mulți, dar, din toată familia lor, supraviețuiseră, în mod fericit, doar doi. Erau două fete: una de nouăsprezece ani, frumoasă, iar cealaltă, doar o copilă de doi-trei ani.

— Ce-are a face cu mine?, întrebă Monks.

— Locuiau, spuse domnul Brownlow, fără să pară că a auzit observația celuilalt, într-o parte a ținutului la care tatăl tău se întoarse din peregrinările sale și unde își stabilise domiciliul. S-au cunoscut, s-au apropiat, au legat o prietenie strânsă – una după alta. Tatăl tău era un om înzestrat cu multe daruri, de la naștere, cum puțini mai sunt. Avea sufletul și înfățișarea surorii lui. Pe măsură ce bătrânul ofițer îl cunoștea mai bine, se ataș̦a mai tare de el. Bine-ar fi fost să se fi terminat atunci. Dar fiica lui făcu la fel.

Bătrânul domn tăcu o clipă; Monks își mușca buzele, cu ochii ațintiți în podele. Văzând asta, domnul Brownlow se grăbi să încheie:

— Sfârșitul de an îl găsi logodit, logodit oficial, cu acea fată nevinovată, pentru care el reprezenta obiectul primei, unicei iubiri, adevărate și pasionale.

— Povestea dumitale e fără capăt, constată Monks, mișcându-se fără încetare în scaun.

— E o poveste adevărată, tinere, plină de durere, încercări și amărăciune, îi răspunse iarăși domnul Brownlow, și

asemenea poveşti sunt, de obicei, lungi. Dacă ar fi fost povestea unor bucurii şi-a unei fericiri neumbrite de nimic, ar fi fost foarte scurtă. În sfârşit, muri una dintre rudele bogate, în interesul căreia fusese sacrificat tatăl tău, aşa cum mai sunt şi alţii, căci acest lucru este destul de obişnuit, şi pentru a îndrepta răul cumplit pricinuit, îi lăsă leacul impotriva tuturor durerilor: bani. Trebuia neapărat să se întoarcă la Roma, la ruda aceea a cărei sănătate era în primejdie şi care şi muri, lăsându-şi afacerile foarte încurcate. Plecă, iar odată ajuns la Roma, fu răpus acolo de o boală mortală. Când vestea a ajuns la Paris, mama ta a mers după el şi te-a luat şi pe tine cu ea. El a murit a doua zi de la sosirea ei, nelăsând niciun testament – *niciun testament* – astfel că toată averea a moştenit-o mama dumitale împreună cu dumneata.

În acest punct al povestirii, Monks îşi ţinu răsuflarea şi ascultă cu o încordare vădită, fără să-şi îndrepte privirile spre povestitor. Când domnul Brownlow făcu o pauză, îşi schimbă locul pe scaun, luând aerul unui om care tocmai încercase un sentiment de uşurare neaşteptată, şi-şi şterse de transpiraţie faţa înfierbântată şi mâinile.

— Înainte de a pleca din ţară, deoarece avea drum prin Londra, spuse domnul Brownlow încet, uitându-se ţintă în ochii celuilalt, tatăl tău a trecut pe la mine.

— Nu am auzit niciodată de asta, îl întrerupse Monks pe un ton voit neîncrezător, dar care trăda surpriza neplăcută de care avusese parte.

— A venit la mine şi mi-a încredinţat, printre altele, un tablou – un portret pictat de el însuşi, o imagine a acelei biete fete – de care nu voia să se despartă şi pe care nu-l putea lua cu dânsul în grabnica-i călătorie. Era chinuit de grijă şi remuşcare şi ajunsese ca o umbră; vorbea ciudat, aproape fără continuitate, despre ruina şi necinstea pe care le-a adus asupra familiei; îmi destăinui intenţia de a preface întreaga avere în bani, indiferent de pierderi, asigurând pentru soţie şi pentru dumneata o parte din câştig, precum şi intenţia de a părăsi ţara – am presupus bine că nu pleca singur – fără a o mai revedea vreodată. Chiar şi faţă de mine, prietenul lui din copilărie, al cărui devotament adânc îşi avea rădăcinile în

pământul de pe mormântul celei care ne fusese atât de dragă amândurora – chiar şi faţă de mine avea rezerve, promiţând totuşi că o să-mi scrie şi o să-mi dezvăluie totul, iar apoi să ne mai vedem o dată, şi ultima. Dar, vai! Aceea chiar a fost ultima. N-am primit nicio scrisoare de la el, nici nu l-am mai văzut. M-am dus – continuă domnul Brownlow după o scurtă pauză, m-am dus, după ce totul s-a sfârşit, la locul – şi voi întrebuinţa aici cuvântul des folosit de oameni, căci asprimea ori îngăduinţa lor au acum aceeaşi valoare pentru el – dragostei lui vinovate, hotărât, dacă temerile mele se adevereau, să-i găsesc acelei copile sărmane o casă care s-o primească şi o inimă care s-o compătimească. Dar familia ei părăsise acel ţinut cu o săptămână mai înainte; plătiseră nişte datorii neînsemnate ce le mai rămăseseră şi părăsiseră acel loc în timpul nopţii. De ce sau pentru ce, nimeni nu ştie.

Monks răsuflă mai uşurat şi privi în jur cu un zâmbet victorios.

— Când fratele dumitale – spuse domnul Brownlow, trăgându-se mai aproape de scaunul celuilalt –, când fratele dumitale: copil sărman, firav şi zdrenţăros fu aruncat în calea mea de ceva mai puternic decât pura întâmplare şi fu scăpat de către mine dintr-o viaţă de viciu şi ticăloşie...

— Cum?, strigă Monks.

— Da, eu l-am scăpat, spuse domnul Brownlow. Ţi-am spus eu că-ţi voi trezi interesul în cele din urmă. Da, eu sunt acela – înţeleg că perfidul dumitale complice a trecut sub tăcere numele meu, deşi oarecum îl ştia; ţi-ar fi părut chiar ciudat. Numai după ce a fost salvat de mine şi ţinut la mine acasă să se refacă de pe urma bolii, asemănarea sa evidentă cu portretul m-a frapat. Chiar şi prima oară când l-am zărit, cu toată murdăria şi suferinţa lui, avea o privire galeşă care a venit asupra mea ca o strălucire şi mi-a amintit de un vechi prieten. Nu e nevoie să-ţi spun că a fost răpit de pe stradă înainte de a-i fi aflat povestea.

— De ce nu mi-o spui?, întrebă iute Monks.

— Pentru că o ştii prea bine.

— Eu?!

— N-are rost să negi, mai spuse domnul Brownlow. Îți voi dovedi că știu mai mult de-atât.

— Tu... tu n-ai nicio dovadă împotriva mea, se bâlbâi Monks. Te provoc să-mi dovedești că așa a fost!

— Vom vedea, spuse din nou domnul în vârstă, aruncându-i o privire iscoditoare. L-am pierdut pe băiat și toate eforturile mele de a-l regăsi au fost în van. Mama ta fiind moartă, știam că numai tu singur ai putea dezlega taina și, când am auzit ultima dată că ești la moșia ta din Indiile Occidentale – unde, cum bine știi, te retrăseseși după moartea mamei tale pentru a scăpa de urmările supărătoare ale comportamentului tău de aici – am pornit spre tine. Însă plecaseși de-acolo de câteva luni bune și se presupunea că ești la Londra, dar nimeni nu știa mai mult de-atât. Am făcut cale-ntoarsă. Nici oamenii tăi de încredere n-aveau cea mai vagă idee unde locuiești. Veneai și plecai, spuneau ei, la fel de ciudat cum îți era felul: câte-odată pentru zile întregi, altădată pentru luni întregi, frecventând aceleași locuri sordide și având de-a face cu aceeași bandă de ticăloși care-ți fuseseră tovarăși de pe vremea când erai un băiat aprig, de nestăpânit. I-am obosit cu tot felul de întrebări. Am bătut străzile zi și noapte, dar până acum două ore toate eforturile mele au fost zadarnice, căci nu te zărisem nici măcar o singură clipă.

— Acum mă vezi într-adevăr, spuse Monks, ridicându-se obraznic, și ce-i cu asta? Frauda și tâlhăria sunt cuvinte mari – îndreptățite, după părerea dumitale, de o închipuită asemănare a unui tânăr oarecare cu mâzgăleala prostească a unui mort. Ascultă! Nici măcar nu știi sigur dacă s-a născut vreun copil din acea înduioșătoare pereche; nici măcar asta nu știi.

— Nu știam, replică domnul Brownlow, ridicându-se la rândul lui, dar în ultimele două săptămâni am aflat totul. A existat un testament pe care mama dumitale l-a distrus, încredințându-ți secretul lui, ca și averea, la moartea ei. Conținea o aluzie la un oarecare copil, rodul probabil al acestei triste legături, copil care s-a născut și peste care ai dat din întâmplare, cu care ocazie bănuielile tale ți-au fost trezite imediat de asemănarea cu tatăl lui. Te-ai dus la locul nașterii lui. Acolo se aflau dovezi – dovezi păstrate de mult timp – despre nașterea

și originea sa. Acele dovezi au fost distruse de tine, și acum, potrivit vorbelor tale spuse evreului, complicele dumitale, *singurele dovezi ale identității băiatului zac pe fundul râului, și trăjitoarea bătrână care le-a primit de la mama lui putrezește în coșciug.* Fiu nevrednic, laș, mincinos – tu, care ți-ai sfaturi de taină, noaptea, cu hoții și criminalii în încăperi fără pic de lumină –, tu, ale cărui comploturi și tertipuri au pricinuit moartea cruntă a cuiva care are valoare de un milion de ori mai mare ca a dumitale –, tu, care din leagăn ai fost pricină de scârbă și amărăciune pentru sufletul tatălui tău, și în care toate patimile, relele și depravarea au colcăit până ți s-au întipărit pe chip ca o oglindă a sufletului tău, arătându-ți boala respingătoare –, tu, Edward Leeford, încă mă mai înfrunți!

— Nu, nu, nu!, răspunse lașul, copleșit de atâtea învinuiri venite deodată.

— Fiecare cuvânt – strigă domnul în vârstă – fiecare cuvânt rostit între dumneata și acel ticălos nesuferit îmi este cunoscut. Umbrele de pe ziduri au auzit șoaptele voastre și mi le-au spus la ureche. La vederea acelui copil prigonit, până și viciul s-a înduioșat, căpătând curajul și aproape însuflețirea virtuții. S-a săvârșit o crimă de care ești vinovat ca autor moral sau poate chiar pârtaș.

— Nu, nu, îl întrerupse Monks. Eu... eu nu știu nimic despre acest lucru. Aveam de gând să aflu adevărul acestei întâmplări când m-ai luat pe sus. Nu știam pricina. Am crezut că-i vorba de o ceartă obișnuită.

— Pricina a fost dezvăluirea în parte a secretelor dumitale, îi răspunse domnul Brownlow. Ești dispus să le dezvălui pe de-a-ntregul acum?

— Da, sunt.

— Și să scrii cu mâna dumitale adevărul și toate cele întâmplate și să le confirmi în fața martorilor?

— Făgăduiesc să fac și asta.

— Și o să rămâi liniștit aici, până ce acea declarație va fi întocmită, iar după aceea vei merge cu mine într-un anumit loc pe care-l consider potrivit pentru a o confirma?

— Dacă trebuie numaidecât, ce să fac, o fac și pe-asta, replică Monks.

— Trebuie să faci mai mult decât atât, spuse domnul Brownlow. Înapoiază-i moştenirea unui copil nevinovat, care nu supără pe nimeni, că aşa e, măcar că s-a născut dintr-o iubire vinovată şi foarte nefericită. N-ai uitat clauzele testamentului. Îndeplineşte-le întocmai în ceea ce-l priveşte pe fratele dumitale, iar apoi mergi unde doreşti. Putem să nu ne mai întâlnim cât trăim.

În timp ce Monks se plimba încoace şi-ncolo, aruncând priviri întunecate şi duşmănoase şi cugetând la propunere, dar şi la posibilitatea de a ieşi din această situaţie, chinuit de temeri, pe de o parte şi de ură, de cealaltă parte, uşa fu deschisă în grabă, iar un domn (domnul Losberne) intră într-o stare de mare frământare.

— Bărbatul va fi prins, strigă el. Va fi luat diseară!

— Criminalul?, întrebă domnul Brownlow.

— Da, da, îi răspunse celălalt. Câinele lui a fost zărit stând la pândă într-un vechi cuib de hoţi şi nu încape îndoială că stăpânul său este, sau va fi, acolo, la adăpostul întunericului. Iscoade mişună în toate direcţiile. Am vorbit cu oamenii care se ocupă de prinderea lui şi mi-au spus că nu poate scăpa. O recompensă de o sută de lire va fi anunţată de Guvern diseară.

— Voi da încă cincizeci, spuse domnul Brownlow, şi voi da vestea asta cu gura mea acolo, la faţa locului, dacă voi ajunge. Unde-i domnul Maylie?

— Harry? De îndată ce l-a văzut pe prietenul dumitale aici, de faţă, în trăsură cu dumneata, s-a grăbit spre locul unde a auzit că va fi prinderea – răspunse doctorul – şi încălecându-şi calul se grăbi să se alăture primului grup care va căuta criminalul, undeva la periferie, într-un loc unde se înţeleseseră să se întâlnească.

— Fagin – rosti domnul Brownlow. Ce ştii de el?

— Ultima dată când am auzit de el nu fusese încă prins, dar va fi, dacă nu a fost deja.

— Tu te-ai hotărât?, îl întrebă domnul Brownlow pe Monks, încet.

— Da, răspunse el. Dar... îmi vei păstra secretul?

— Promit. Rămâi aici până mă întorc. E singura ta speranţă de-a fi în siguranţă.

Domnul Brownlow şi doctorul ieşiră din cameră, iar uşa fu iarăşi încuiată.

— Ce-ai făcut?, întrebă doctorul în şoaptă.

— Tot ce-am nădăjduit că voi face, şi chiar mai mult de-atât. Punând laolaltă spusele bietei fete cu ce ştiam eu dinainte, şi cu rezultatul cercetărilor făcute la faţa locului de bunul nostru prieten, nu i-am lăsat nicio portiţă de scăpare, dezvăluindu-i toată ticăloşia care, în lumina acestor întâmplări, a devenit limpede precum cristalul. Scrie-le dumneata şi stabileşte seara de poimâine, la şapte, pentru întâlnire. Vom fi acolo cu câteva ore înainte, dar vom cere să ne odihnim, în special tânăra doamnă, care s-ar putea să aibă nevoie de mai multă tărie de caracter decât noi; presimt că aşa va fi. Dar îmi fierbe sângele la gândul că o vom răzbuna pe biata făptură ucisă. Pe care drum au plecat?

— Mergi direct la poliţie şi vei ajunge la timp, replică domnul Losberne. Eu rămân aici.

Cei doi domni se despărţiră în grabă, amândoi tulburaţi peste măsură.

Capitolul 50

Urmărirea şi fuga

În apropiere de Tamisa, pe aceeaşi parte a râului cu biserica Rotherhithe, unde clădirile de pe mal se intrec în mizerie, iar corăbiile sunt înnegrite din pricina prafului de cărbune şi a fumului de la coşurile de pe acoperişurile joase şi înghesuite, acolo se află mahalaua cea mai murdară, mai ciudată şi mai fără de seamăn din câte se găsesc în Londra, cu totul necunoscută, nici măcar după nume, pentru cei mai mulţi dintre locuitorii obişnuiţi ai oraşului.

Pentru a ajunge în acest loc, vizitatorul trebuie să treacă printr-un labirint de străzi înghesuite, înguste şi pline de noroi, înţesate de oamenii cei mai săraci şi mai necopliţi din câţi trăiesc pe malurile Tamisei. În magazine se găsesc cele mai proaste şi ieftine alimente, iar de uşile şi geamurile negustorilor atârnă hainele cele mai simple şi mai grosolane. Făcându-şi loc cu coatele printre muncitorii de speţa cea mai joasă, rămaşi fără lucru, printre hamali şi cărbunari, printre femei neruşinate şi copii zdrenţăroşi, printre mizeriile şi gunoaiele aduse de râu, vizitatorul îşi croieşte drum cu greu, copleşit de priveliştea şi mirosurile respingătoare de pe uliţele strâmte de la dreapta sau de la stânga şi asurzit de zgomotul căruţelor încărcate cu mormane de lucruri de tot felul, de la magaziile care se găsesc la fiecare colţ. Când ajunge, în cele din urmă, pe străzi mai îndepărtate şi mai puţin umblate decât cele pe care tocmai le-a parcurs, trece pe sub

case cu fațade dărăpănate, gata să se năruie, pe lângă coșuri pe jumătate distruse, care stau să se prăbușească, pe lângă ferestre cu zăbrele de fier pline de rugină, pe care timpul și praful aproape le-au mâncat, sau pe lângă oricare alt semn de paragină și delăsare care și-l poate închipui cineva.

Într-un asemenea loc, dincolo de Dockhead, în mahalaua Southwark, se află Insula lui Iacob, înconjurată de un canal mocirlos, adânc de 2-3 metri și lat de 5 sau chiar 6 în perioada refluxului, numit odinioară Mill Pond, dar cunoscut în vremurile acestei povestiri drept Folly Ditch. Canalul este un braț al Tamisei și poate fi umplut cu apă prin deschiderea stăvilarelor de la Lead Mills, de unde i se trage și vechiul nume. Atunci, dacă s-ar uita cineva de pe unul din podurile de lemn de peste el către Mill Lane, ar vedea locuitorii caselor de pe o parte și alta a canalului cum urcă și coboară pe sfoară, de la ferestre și uși, găleți, ciuturi și tot felul de alte obiecte casnice, pentru a scoate apă. Când își intoarce privirea de la aceste activități la casele propriu-zise, este cum nu se poate mai uimit de noua priveliște. Prispe de lemn care unesc câte șase case între ele, pline de găuri prin care se poate vedea mocirla de dedesubt; ferestre sparte și peticite, prin care ies bețe pe care ar fi trebuit să fie întinse rufe la uscat, deși acolo n-ai ce întinde; odăi atât de mici, atât de murdare și de strâmte, încât și aerul din ele pare stricat de mizeria și infecția pe care le adăpostesc; case din lemn care se apleacă asupra mâlului, amenințând să se prăbușească, cum s-a întâmplat deja cu unele; ziduri mânjite de noroi și temelii surpate; tot ce putea să vădească sărăcia, toate semnele dezgustătoare ale mizeriei, putreziciunii și gunoiului, toate acestea „împodobeau" malurile de la Folly Ditch.

Pe Insula lui Iacob, magaziile nu au acoperișuri și sunt goale; zidurile se surpă, ferestrele nu mai pot fi numite ferestre, ușile se prăbușesc în stradă, coșurile sunt înnegrite, deși nu mai scot fum. Cu treizeci sau patruzeci de ani în urmă, înainte să se abată pierderile și procesele asupra acestui loc, insula era înfloritoare. Acum însă e pustie.

Casele nu au proprietari. Intră în ele oricine are curaj și acolo rămâne să trăiască ori să moară. Cei care-și caută adăpost pe Insula lui Iacob au motive temeinice să stea la loc tainic sau au ajuns într-o stare de sărăcie lucie.

Într-o odaie de la etajul uneia dintre aceste case, una de dimensiuni normale, dărăpănată mai toată, dar cu ușă și ferestre bine baricadate, așezată cu spatele spre canal, se aflau trei bărbați care își aruncau din când în când câte o privire în care se citeau uimire și neliniște. Stăteau de ceva vreme într-o tăcere apăsătoare și sumbră. Unul dintre ei era Toby Crackit, altul domnul Chitling, iar al treilea, un hoț de vreo cincizeci de ani, cu nasul rupt într-o bătaie mai veche și cu o cicatrice înspăimântătoare pe față, probabil din aceeași încăierare. Acest bărbat era un fost deportat, pe nume Kags.

— Mi-aș fi dorit, spuse Toby întorcându-se spre domnul Chitling, să fi ales altă ascunzătoare când ai văzut că și celelalte două mai vechi au trezit bănuieli și să nu fi venit aici, stimabile.

— De ce atunci nu te-ai dus în altă parte, cap sec ce ești?, spuse Kags.

— Da... Mă așteptam să vă bucurați un pic mai mult că mă vedeți, răspunse domnul Chitling, cu un aer trist.

— Uite ce e, tinere, zise Toby, când un om trăiește atât de retras, așa cum am trăit eu, și își face un acoperiș deasupra capului, sub care nu-și bagă nimeni nasul, este un lucru destul de surprinzător să aibă onoarea unei vizite din partea unui tânăr domn în situația ta (oricât de respectabil ar fi acesta și oricât de plăcut ar fi să joci cărți cu el sau să te împrietenești).

— Mai ales atunci când cel care trăiește în singurătate găzduiește un prieten care s-a întors de pe meleaguri străine mai repede decât era așteptat și este prea timid să vrea să se prezinte judecătorilor la întoarcere, adăugă domnul Kags.

Au urmat câteva secunde de tăcere, după care Toby Crackit, părând că renunță la aerul său obișnuit de prefăcătorie și nepăsare, se întoarse către Chitling și spuse:

— Și când a fost prins Fagin?

— Chiar la vremea prânzului – la ora două, azi. Eu și Charley am avut noroc să ne strecurăm pe coșul de la

spălătorie, iar Bolter s-a băgat cu capul în jos în butoiul de apă, care era gol, dar cum picioarele îi sunt atât de lungi, au rămas pe dinafară şi l-au prins şi pe el.

— Şi Bet?

— Săraca Bet! S-a dus să vadă leşul, să-l recunoască al cui este, răspunse Chitling, devenind din ce în ce mai palid. Şi-a ieşit din minţi, ţipa şi vorbea aiurea şi se dădea cu capul de pereţi. Până la urmă a trebuit să-i punâ cămaşa de forţă şi au dus-o la ospiciu, unde este şi acum.

— Şi ce s-a întîmplat cu tânărul Bates?, întrebă Kags.

— E p-aci pe undeva, dă tăcoale. Nu vine până nu se întunecă, da' o să apară el acuşica, răspunse Chitling. Nu-i chip să te ţii ascuns în altă parte acum. Toţi cei de la „Trei Şchiopi" au fost ridicaţi – am fost eu până acolo şi am văzut cu ochii mei – e plin de capcane.

— Ce dezastru!, remarcă Toby muşcându-şi buzele. Nu mai scapă nimeni.

— Chiar acu' sunt judecaţi, spuse Kags. Dacă ancheta continuă şi Bolter depune mărturie, cum a spus c-o să facă, pot să dovedească vinovăţia lui Fagin şi să continue procesul vineri. Dumnezeule, în şase zile o s-atârne de ştreang!

— Ar fi trebuit să auzi cum huiduiau oamenii, spuse Chitling. Poliţiştii s-au luptat ca nişte draci, altfel l-ar fi sfâşiat. O dată chiar l-au pus la pământ, dar copoii au făcut un cerc în jurul lui şi s-au luptat până l-au scos afară. Să-l fi văzut cum arăta, plin de noroi şi de sânge, se agăţa de ei de parcă i-ar fi fost cei mai buni prieteni. Parcă-i văd şi acum, el nu era în stare să stea în picioare că puhoiul de oameni tot împingea şi-l târa şi pe el cu ei. Parcă văd cum săreau oamenii, unul în spatele celuilalt, rânjind şi făcându-i semne cu pumnul. Parcă-l văd cu barba şi părul pline de sânge şi aud ţipetele femeilor care se repezeau în mijlocul mulţimii şi jurau că au să-i smulgă inima din piept!

Martorul îngrozit al acestei scene îşi acoperi urechile cu mâinile şi cu ochii închişi, se ridică şi începu să cutreiere odaia încoace şi încolo, ca ieşit din minţi.

Chitling nu se putea opri din mers, pe când ceilalţi doi stăteau tăcuţi, cu privirea în podea. Se auzi un zgomot de paşi

pe scări şi câinele lui Sikes năvăli în cameră. Au sărit care încotro, la fereastră, pe scări şi apoi în stradă. Câinele sări spre o fereastră deschisă; nu făcu nicio mişcare să vină după ei şi nu se vedea nici urmă de stăpân.

— Ce mai înseamnă şi asta?, zise Toby când s-au întors. Nu se poate să vină aici. Sper... sper că nu vine.

— Dacă era să vină încoace, ar fi venit odată cu câinele, spuse Kags, aplecându-se să se uite mai bine la câinele care stătea gâfâind pe podea. Hai să-i dăm nişte apă, e sfârşit de cât a alergat!

— Uite! A băut tot!, observă Chitling, după ce se uită o vreme la câine fără să scoată o vorbă. E plin de noroi, şchiop, pe jumătate orb – trebuie că vine de undeva de departe.

— De unde-ar fi putut să vină?, exclamă Toby. A fost şi la celelalte ascunzători, negreşit, şi găsindu-le pline de străini, a venit şi aici, unde mai fusese de atâtea ori. Dar oare unde-a fost mai întâi şi cum se face de-a ajuns aici singur, fără stăpân?

— Nu se poate să-şi fi luat singur zilele (niciunul nu îndrăznea să rostească numele ucigaşului). Ce credeţi?, zise Chitling.

Toby clătină din cap.

— Dac-ar fi făcut asta, zise Kags, câinele ar fi vrut să ne ducă la locul cu pricina. Nu. Cred că a ieşit cumva din ţară şi câinele-a rămas în urmă. Cu siguranţă i-a pierdut urma, altminteri nu ar sta aşa de liniştit.

Această soluţie, părând cea mai vrednică de crezare, fu acceptată de toţi. Câinele, furişându-se sub un scaun, se făcu ghem să se culce, şi nu-i mai dădu nimeni nicio atenţie.

Cum se lăsase întunericul, traseră obloanele şi aprinseră o lumânare pe masă. Întâmplările cumplite din ultimele două zile îi tulburaseră pe toţi trei, mai ales din cauza primejdiei şi nesiguranţei în care se aflau. Îşi traseră scaunele mai aproape unul de celălalt, tresărind la fiecare zgomot. Vorbeau puţin şi numai în şoaptă, fiind tăcuţi şi îngroziţi, de parcă rămăşiţele femeii ucise s-ar fi aflat în odaia de alături.

Stătură astfel ceva vreme, când deodată auziră niște bătăi grăbite la ușa de jos.

— Tânărul Bates, zise Kags, privind furios în jur, ca să-și țină teama-n frâu.

Bătăile se auziră din nou. Nu, nu era el. El nu bătea așa.

Crackit se aplecă pe fereastră și, tremurând din toate încheieturile, își trase capul înapoi. Nu mai era nevoie să le spună cine era, chipul său palid spunea totul. Câinele intră în alertă imediat și fugi scheunând spre ușă.

— Trebuie să-i dăm drumul, zise el luând lumânarea.

— Nu se poate altfel?, întrebă celălalt cu o voce răgușită.

— Nu, trebuie să intre.

— Nu ne lăsa pe întuneric, spuse Kags, luând o lumânare de pe sobă. Tremura atât de tare, încât bătăile de la ușă se mai auziră de două ori până ce reuși el să o aprindă.

Crackit coborî la ușă și se întoarse urmat de un bărbat cu fața ascunsă pe jumătate de o batistă, iar cealaltă jumătate de o basma înnodată pe sub pălărie. Le desfăcu încet. Apăru o față albă ca de ceară, ochii înfundați în cap, obrajii supți, barba nerasă de multe zile, pielea uscată și răsuflarea grea. Părea că-i chiar stafia lui Sikes.

Trase un scaun care stătea în mijlocul odăii, clătinându-se în timp ce încerca să își dea drumul în el, dar uitându-se peste umăr, il trase spre perete, il lipi de acesta și se așeză.

Nimeni nu scoase o vorbă. Noul venit se uită pe rând la fiecare. Dacă se ridica vreo privire din pământ, era imediat coborâtă. Când vocea lui răgușită rupse tăcerea, tresăriră toți trei, de parcă nu o mai auziseră niciodată.

— Cum a ajuns câinele aici?, întrebă el.

— Singur. Acu' trei ore.

— În ziarul de seară scrie că Fagin a fost prins. E adevărat sau e o minciună?

— E adevărat.

Liniște din nou.

— Să vă ia naiba pe toți, zise Sikes, ștergându-și fruntea cu mâna. N-aveți nimic să-mi spuneți?

Se simțiră toți încurcați, dar nu vorbi niciunul.

— Tu, care ai casa asta, zise Sikes întorcându-se spre Crackit, ai de gând să mă vinzi sau mă lași să stau aici până trece perioada de vânătoare?

— Poți să rămâi aici, dacă te simți în siguranță, răspunse cel întrebat, după câteva secunde de șovăială.

Sikes își întoarse privirea încet spre peretele din spatele lui – mai mult încerca de fapt, fără să fie în stare să își miște capul – și spuse:

— Corpul... leșul... a fost îngropat?

Au răspuns clătinând din cap, semn că nu.

— De ce?, răspunse el cu aceeași privire peste umăr. De ce mai lasă o așa hidoșenie pe fața pământului?... Cine bate la ușă?

Crackit făcu un semn cu mâna când ieșea din cameră, prin care îi dădea de înțeles că nu are de ce să se teamă și se întoarse cu Charley Bates în spatele lui. Sikes stătea în fața ușii așa încât băiatul îi văzu fața chiar când intră în cameră.

— Toby, spuse băiatul dându-se înapoi, când Sikes se uită la el. De ce nu mi-ai spus la intrare?

Fusese atât de groaznic pentru Sikes să îi vadă pe cei trei cum se strâng de frică, încât nenorocitul încercă să-l liniștească măcar pe tânăr. Dădu din cap părând că vrea să vină spre el ca să-i strângă mâna.

— Lasă-mă să merg în altă odaie, zise băiatul, retrăgându-se mai mult.

— Charley!, spuse Sikes, făcând un pas înainte, nu mai știi cine sunt?

— Nu te-apropia de mine, îi răspunse băiatul, dându-se în continuare înapoi și privind înspăimântat chipul criminalului. Monstrule!

Bărbatul se opri la jumătatea distanței și amândoi se uitară unul la celălalt, dar ochii lui Sikes coborâră treptat în pământ.

— Sunteți martori, voi trei – strigă băiatul, amenințând cu pumnul și întărâtându-se din ce în ce mai tare pe măsură ce vorbea. Sunteți martori – nu mi-e frică de el – dacă vor veni după el, îl denunț. Așa voi face, să știți! Poate să mă omoare dacă vrea ori dacă îndrăznește, dar dacă mai sunt în viață, îl

denunț! L-aș da pe mâna lor chiar de-ar fi să-l ardă de viu. Ucigașul! Ajutor! Dacă mai aveți inimă vreunul din voi, ajutați-mă! Ucigașul! Ajutor! Puneți mâna pe el!

Strigând astfel și gesticulând amenințător, băiatul se aruncă pur și simplu, cu mâinile goale, asupra bărbatului mult mai puternic decât el, dar cu atâta forță și luându-l prin surprindere încât îl trânti la pământ.

Cei trei spectatori rămaseră înmărmuriți. Nu se băgară în niciun fel între ei, iar băiatul și bărbatul se rostogoliră la pământ împreună. Băiatul, în ciuda loviturilor care curgeau asupra lui, strângea din ce în ce mai tare gulerul criminalului și nu înceta să strige după ajutor din toate puterile.

Dar lupta era prea inegală ca să dureze. Sikes îl dobori și era cu genunchiul pe gâtul celuilalt când Crackit l-a tras înapoi, cu o privire alarmată, arătând spre fereastră. Jos se vedeau lumini, se auzeau voci vorbind tare și agitat, pași grăbiți ce păreau că nu se mai sfârșesc trecând peste podul de lemn din apropiere. Părea că în mijlocul mulțimii se afla un bărbat călare, căci se auzi un tropot de copite pe caldarâm. Lumina crescu în intensitate, pașii și tropotul se auziră mai tare și mai grăbiți. Se auzi apoi o bătaie puternică în ușă, urmată de un murmur confuz de voci furioase care l-ar fi făcut să tremure și pe cel mai curajos om.

— Ajutor!, țipă băiatul cu o voce care sfâșie aerul. E aici! Spargeți ușa!

— În numele regelui!, strigară vocile de afară, iar țipătul băiatului izbucni din nou, de data aceasta mai tare.

— Spargeți ușa!, urlă el. Ei nu vă vor deschide. Mergeți repede spre camera de unde vine lumina! Spargeți ușa!

De îndată ce termină de vorbit, se auziră bătăi puternice care zguduiau ușa și obloanele și apoi mulțimea izbucni atât de tare, încât abia acum își putea da seama cine stătea să asculte cât de numeroasă e.

— Deschideți-mi o ușă ca să îl pot vâri undeva pe impielițatul ăsta care urlă-ntruna!, răcni Sikes furios în timp ce alerga de acolo-colo, târându-l pe băiat după el cu atâta ușurință, de parcă ar fi fost un sac gol. Ușa aia! Repede! Îl

aruncă înăuntru, puse zăvorul și răsuci cheia în broască. Ușa de jos e încuiată bine?

— Încuiată de două ori și are și lanțul pus, răspunse Crackit, care era încă năucit și nu reușea să facă nimic, așa cum erau și ceilalți doi.

— Tăbliile ușii sunt zdravene?

— Căptușite cu tablă.

— Și geamurile?

— Da, și ele.

— Să vă ia naiba!, strigă tâlharul înnebunit, ridicând geamul și amenințând mulțimea. Faceți ce vreți, ce știți! Tot n-o să puneți mâna pe mine!

Auzind aceasta, mulțimea izbucni atât de puternic că nu se mai auzise așa un răcnet pe fața pământului. Unii strigară către cei din apropierea casei să îi dea foc; alții răcniră către polițiști să-l împuște. Niciunul însă nu zbiera cu atâta furie ca omul călare, care se aruncă din șa în mulțime și își croi drum cu mâinile de parcă înota. Ajunse sub o fereastră și strigă cu o voce care le acoperi pe toate celelalte:

— Douăzeci de guinee pentru cine aduce scara!

Cei din jur repetară ce a spus și se auziră sute de ecouri. Unii cereau scări, alții târnăcoape; unii alergau cu făclii încoace și-ncolo, de parcă ar fi căutat cele cerute, dar se întorceau și strigau din nou. Unii blestemau și înjurau neputincioși, alții se îmbulzeau ca nebunii, împiedicându-i pe ceilalți să se miște. Cei mai curajoși încercau să se cațere pe burlane și pe crăpăturile zidurilor. Era o mișcare continuă în întunericul de afară, mulțimea unduia asemenea unui câmp de porumb în bătaia vijeliei, izbucnind din când în când într-un urlet furios.

— Fluxul! – strigă ucigașul, coborând cu un tremur de la fereastră – apa umpluse deja canalul când am venit eu. Dați-mi o frânghie, una lungă. Mulțimea-i în fața casei. Aș putea să mă arunc în Folly Ditch și să fug pe ecolo. Dați-mi o frânghie că de nu, mai fac trei omoruri și-mi iau și mie viața!

Cei trei bărbați cuprinși de spaimă făcură semn spre locul unde țineau frânghiile, iar ucigașul o alese în grabă pe cea mai lungă și mai zdravănă și se grăbi să urce pe acoperiș.

Toate ferestrele din spatele casei fuseseră de mult astupate cu cărămizi, mai puțin o ferestruică din odaia în care era ascuns băiatul, dar era atât de mică încât nici trupul său slăbănog nu ar fi încăput prin ea. Dar băiatul nu încetase să strige pe acolo la cei de afară, pentru a păzi și spatele casei. Așa se face că atunci când criminalul ajunse în cele din urmă pe acoperiș, îi anunță printr-un strigăt sălbatic pe cei de afară, iar aceștia se adunară imediat împrejur, înghesuindu-se într-un șuvoi continuu.

Sikes pusese o scândură în dreptul ușii pe care ieșise, pe care o cărase special pentru asta, astfel să nu poată fi deschisă prea ușor, după care se furișă pe acoperiș și se uită în jos.

Apa se retrăsese, iar canalul era plin de mâl.

Puhoiul de oameni amuți câteva minute, pândindu-i mișcările și încercând să înțeleagă ce avea de gând, dar în clipa în care cei de jos pricepură ce plan avea și știau că nu are nicio șansă, izbucniră într-un urlet victorios atât de puternic, încât cele de dinainte parcă fuseseră niște șoapte. Strigătul crescu din ce în ce mai tare, năvalnic. Cei care erau prea departe pentru a înțelege exact ce se întâmpla, se alăturară și ei și răspândeau ecoul, de parcă întregul oraș s-ar fi adunat acolo ca să-l blesteme pe ucigaș.

Oamenii din față se îmbulzeau din ce în ce mai tare, din ce în ce mai în față, ca un șuvoi puternic de chipuri mânioase, luminate ici-colo de câte o torță care le arăta furia și întreaga lor ură. Mulțimea năvălise și în casele de pe partea cealaltă a canalului; sparseră geamuri sau le scoaseră cu totul din balamale; la fiecare fereastră se iviră multe fețe, și erau șiruri nesfârșite de oameni care se cățărau pe acoperișuri. Cele trei podețe din apropiere se lăsaseră sub greutatea mulțimii care dăduse buluc pe ele. Cu toate acestea, șuvoiul înainta strecurându-se în orice loc posibil, de unde își slobozea strigătele, chiar dacă ucigașul era văzut doar pentru o secundă.

— L-au prins!, strigă un bărbat de lângă pod. Ura!

Mulțimea începu să își arunce pălăriile în aer și, din nou, strigătele crescură în intensitate.

— Cincizeci de lire – strigă un domn bătrân din aceeași parte – cui îl prinde viu! Eu stau aici și aștept, până ce vine cineva și îmi cere recompensa.

Se auziră din nou strigăte. În acest moment, se răspândi zvonul că ușa fusese spartă în sfârșit și că acela care ceruse scara intrase în camera de sus. Șuvoiul își schimbă cursul imediat ce această veste trecu din gură în gură. Oamenii de la ferestre îi vedeau pe cei de pe poduri retrăgându-se în aceeași îmbulzeală, alergând pe străzi și alăturându-se gloatei amestecate care se grăbea acum spre locul din care plecase, fiecare înghiontindu-l și împingându-l pe cel de alături, nerăbdători să ajungă lângă ușă, să poată vedea criminalul când este scos de polițiști. Țipetele și urletele celor care erau aproape sufocați în îmbulzeală, sau cât pe ce să fie călcați în picioare, erau îngrozitoare. Străzile înguste erau blocate complet și, în acest timp, în graba și lupta mulțimii de a ocupa un loc în fața casei, atenția acordată criminalului a fost distrasă de acest iureș, deși dorința de a fi prins sporise parcă (dacă se mai putea așa ceva).

Bărbatul se ghemuise pe acoperiș, copleșit cu totul de sălbăticia mulțimii și de gândul că nu mai e putință de scăpare. Dar observând mișcarea nouă a oamenilor cu aceeași rapiditate cu care s-a și întâmplat, sări în picioare, hotărât să mai facă o ultimă sforțare de a-și salva viața aruncându-se în canal, chiar cu riscul de a fi înghițit de mlaștină, și să încerce să se strecoare prin intunericul și hărmălaia de afară.

Prinzând noi puteri și impins de larma din casă care-i dădu de veste că reușiseră într-adevăr să intre, își propti un picior de coș, legă cu strășnicie un capăt al frânghiei de el și la celălalt capăt făcu un laț aproape într-o clipită, cu ajutorul mâinilor și al dinților. Ar putea să coboare pe frânghie până la o distanță destul de mică de pământ, ținând cuțitul pregătit să o taie și apoi să se arunce în mlaștină.

Chiar în clipa în care își petrecuse lațul peste cap, înainte de a-l trece peste brațe și când bătrânul domn despre care am vorbit mai devreme (care se agățase cu putere de balustrada podului pentru a nu fi luat înainte de mulțime) striga către cei din jurul său să le dea de știre că bărbatul se pregătea să

își dea drumul în șanț – chiar în clipa aceea – ucigașul, uitându-se în spate pe acoperiș, își ridică brațele deasupra capului și slobozi un urlet de groază.

— Iar ochii aceia!, scrâșni el cu glas nepământesc.

Clătinându-se de parcă fusese lovit de trăsnet, își pierdu echilibrul și căzu peste streașină. Lațul îi ajunse în jurul gâtului. Se strânsese sub greutatea corpului ca o coardă de arc și cu iuțeala săgeții. Omul se prăbuși de la doisprezece metri. Se opri cu o smucitură bruscă, urmă o zvârcolire grozavă a mâinilor și picioarelor, după care rămase acolo, spânzurat, ținând încă cuțitul în pumnul încleștat.

Hornul cel vechi se zgudui de șocul smuciturii, dar rămase întreg. Ucigașul atârna fără viață pe lângă zid, iar băiatul, dând la o parte trupul neînsuflețit care se bălăngănea și îl împiedica să vadă, strigă să vină cineva să îl scoată odată de acolo.

Un câine care stătuse ascuns până atunci începu să alerge de colo-colo pe acoperiș, scheunând jalnic și, prinzând până la urmă curaj, sări spre umerii corpului neînsuflețit. Nereușind să se agațe de el, căzu în canal, răsucindu-se în aer. Se izbi cu capul de o piatră și muri pe loc.

Capitolul 51

Prilej pentru lămurirea mai multor taine, capitol care cuprinde o cerere în căsătorie pentru care nici rangul, nici zestrea nu contează

Abia trecuseră două zile de la evenimentele povestite în capitolul anterior când Oliver se afla, la ora trei după-amiaza, într-o trăsură care îl ducea cu repeziciune spre orașul unde se născuse. Cu el se aflau doamna Maylie, Rose, doamna Bedwin și bunul doctor, iar domnul Brownlow îi urma într-o diligență, însoțit de o persoană al cărei nume nu le fusese adus la cunoștință.

Nu vorbiră prea mult pe drum pentru că Oliver era într-o stare de neliniște și tulburare care îl împiedica să își adune gândurile și să lege două vorbe, stare care păru să nu îi deranjeze pe ceilalți, ba, chiar păru să îi caracterizeze și pe ei aproape în aceeași măsură. Domnul Brownlow le dezvăluise cu multă grijă, lui Oliver și celor două doamne, mărturisirile făcute de Monks. Deși știau că scopul călătoriei lor era acela de a duce la bun sfârșit opera polițienească începută atât de bine de domnul Brownlow, totuși nu cunoșteau toate detaliile poveștii care rămăsese învăluită în mister și suspans, ținându-i cu sufletul la gură.

Același bun prieten, cu ajutorul domnului Losberne, împiedicase orice mijloc prin care cei trei ar fi putut afla alte informații despre groaznicele întâmplări petrecute de curând.

— Este foarte adevărat, spusese el, că, mai devreme sau mai târziu, tot o să afle, dar ar fi mai bine să nu afle chiar acum, ci altă dată, într-un moment mai potrivit.

Călătoreau așadar în tăcere, fiecare cugetând și punându-și întrebări despre ceea ce îi adusese laolaltă, dar nimeni nu era dispus să dea glas gândurilor care se îngrămădeau în mintea tuturor.

Măcar că Oliver, în aceste împrejurări, păstrase liniștea în timp ce călătoreau cu toții spre locul său de naștere, pe un drum pe care nu îl mai văzuse niciodată, ce val de amintiri din vremurile vechi și ce șuvoi de sentimente nu i se treziră în suflet când ajunseră pe meleagurile pe care el le străbătuse cu piciorul, pe vremea când era un biet fugar sărman, fără prieteni care să-i dea o mână de ajutor și fără un acoperiș deasupra capului!

— Uite, colo, acolo!, strigă Oliver, strângând mâna lui Rose și arătând pe fereastra trăsurii, acela e pârleazul peste care am sărit. Acelea sunt gardurile vii pe lângă care m-am furișat și m-am ascuns, de frică să nu mă prindă cineva și să mă ducă cu forța înapoi la azil! Uite și cărarea care străbate câmpurile și duce la vechea casă unde am copilărit! O, Dick, Dick, dragul și vechiul meu prieten, ce n-aș da să te mai văd o dată!

— Îl vei revedea curând, răspunse Rose, luându-i cu blândețe mâinile într-ale sale. Îi vei spune ce fericit ești și cât de bogat ai ajuns, dar că nu este fericire mai mare pentru tine decât să te întorci, ca să îl faci și pe el fericit.

— Da, da, spuse Oliver. Și o să-l luăm de acolo, îi luăm haine noi și îl învățăm carte și o să-l trimitem într-un loc liniștit la țară ca să se facă sănătos și puternic... nu-i așa?

Rose încuviință cu o aplecare a capului, căci nu mai putea vorbi văzând zâmbetul și lacrimile de fericire ale băiatului.

— Vei fi blândă și bună cu el, așa cum ești cu toată lumea, zise Oliver. Știu că te va face să plângi cu tot ce are de spus, dar nu contează, nu contează, totul se va termina cu bine și vei zâmbi din nou, sunt sigur și de asta, când o să vezi ce schimbat va fi. La fel ai făcut și pentru mine. „Dumnezeu să te binecuvânteze", așa mi-a spus când am fugit, izbucni cu emoție băiatul. Îi voi spune eu de data asta: „Dumnezeu să te binecuvânteze și pe tine" și îi voi arăta cât de mult îl iubesc pentru acele vorbe.

Pe măsură ce se apropiau de oraș și după ce au intrat pe ulițele-i înguste, cu greu puteră să-l potolească pe băiat din

înflăcărarea cu care vorbea. Iată prăvălia lui Sowerberry, antreprenorul de pompe funebre, exact așa cum o știa, poate doar puțin mai mică și mai puțin impozantă decât cum și-o amintea el. Iată și toate casele și magazinele, aproape despre toate având câte o amintire. Iată și căruța lui Gamfield, aceeași căruță veche, în fața cârciumii. Iată și azilul de săraci, închisoarea tristă a copilăriei sale, cu ferestrele mohorâte ca niște ochi care se încruntă spre stradă. Iată-l și pe portarul cel deșirat de la intrare, la vederea căruia Oliver se ghemui fără să vrea și apoi râse în sine de prostia sa. Și tot așa, din râs în plâns, își aminti de zecile de fețe care apăreau la uși și la ferestre și pe care le știa atât de bine. Totul era la fel, de parcă ar fi plecat de acolo cu o zi înainte și viața lui fericită din ultima vreme n-ar fi fost decât un vis frumos.

Dar nu era vis, ci realitatea pură, fericită, adevărată. Trăsură la cel mai bun hotel (la care Oliver obișnuia să se uite cu sfială, intimidat de măreția lui, căci i se părea un adevărat palat, dar acum își pierduse cumva din grandoare și semeție). Acolo îi așteptă domnul Grimwig, pregătit. Când coborâră din trăsură, o sărută pe tânăra domnișoară și apoi pe bătrâna doamnă, de parcă ar fi fost bunicul tuturor. Era tot numai zâmbet și bunătate; chiar și atunci când se contrazise cu bătrânul poștaș cu privire la cel mai scurt drum spre Londra, susținând cu tărie că știe el mai bine, deși nu făcuse acel drum decât o singură dată, și atunci dormind buștean. Cina fusese pregătită, camerele aranjate, totul fusese orânduit ca prin farmec.

Cu toate acestea, după ce prima jumătate de oră se duse cu tot entuziasmul sosirii, tăcerea și încordarea care îi stăpâniseră tot drumul își făcură simțită prezența. Domnul Brownlow nu cină împreună cu ei, ci rămase în altă cameră. Ceilalți doi domni intrau și ieșeau cu chipurile pline de neliniște, iar în scurtul răstimp cât rămâneau înăuntru, discutau deoparte. La un moment dat, doamna Maylie fu chemată afară și, după ce lipsi aproape o oră, se întoarse cu ochii umflați de plâns. Toate aceste evenimente nu făceau decât să îi frământe și mai tare pe Oliver și pe Rose, cărora nu li se dezvăluise nicio taină și care stăteau neliniștiți și stingheri. Se gândeau doar, în

tăcere; iar dacă schimbau vreo vorbă, o rosteau în şoaptă, ca şi cum le-ar fi fost frică să-şi audă propriile glasuri.

În cele din urmă, când se făcu deja ora nouă şi începură să creadă că nu vor mai afla nimic în seara aceea, domnul Losberne şi domnul Grimwig îşi făcură apariţia în salon, urmaţi de domnul Brownlow şi de un bărbat la vederea căruia Oliver slobozi un strigăt de uimire. I se spuse că este fratele lui, iar Oliver îl recunoscu drept bărbatul pe care îl întâlnise în târg şi pe care îl văzuse şuşotind cu Fagin, de la fereastra odăiţei sale. Monks îi aruncă băiatului o privire plină de ură pe care nici măcar atunci nu şi-o putu ascunde şi se aşeză lângă uşă. Domnul Brownlow, ţinând în mână nişte hârtii, se apropie de masa lângă care stăteau Rose şi Oliver.

— E o sarcină dureroasă, spuse el, dar aceste declaraţii, care au fost semnate la Londra în faţa mai multor martori, trebuie citite aici. V-aş fi scutit de această situaţie umilitoare, dar trebuie să le auzim rostite chiar de buzele tale, înainte de a ne despărţi, şi tu ştii de ce.

— Continuă, spuse persoana căreia i se adresase, întorcându-şi privirea. Repede! Cred că am făcut destul până acum. Nu mă mai ţine aici.

— Acest copil, spuse domnul Brownlow, trăgându-l pe Oliver lângă el şi punându-i o mână pe cap, este fratele tău vitreg, fiul nelegitim al tatălui tău, dragul meu prieten Edwin Leeford, şi al sărmanei Agnes Fleming, care a murit de tânără la naştere.

— Da, răspunse Monks, uitându-se crunt la băiatul care tremura ca varga şi a cărui inimă bătea aşa de tare că aproape ar fi putut să i-o audă. El e bastardul lor.

— Cuvântul pe care îl foloseşti, zise domnul Brownlow cu asprime, este un reproş pentru cei care au părăsit această lume. Este o ruşine care nu cade asupra nimănui altcuiva decât a aceluia care foloseşte acest cuvânt. Dar să lăsăm asta acum. Băiatul s-a născut în acest oraş.

— În azilul din acest oraş, veni răspunsul ursuz. Totul este povestit aici – adăugă Monks nerăbdător şi arătă cu mâna spre hârtii în timp ce vorbea.

— Trebuie să auzim şi aici toată istoria, spuse domnul Brownlow, uitându-se pe rând la cei prezenţi.

— Ascultaţi atunci!, răspunse Monks. Când tatăl lui s-a îmbolnăvit la Roma, soţia lui, mama mea, de care se despărţise de multă vreme, plecă de la Paris şi merse la el, luându-mă şi pe mine cu ea. S-a dus să se îngrijească de bunurile sale, pentru că din câte ştiu, nu mai nutrea sentimente pentru el, nici el pentru ea. El nu ştia nimic de venirea noastră, deja nu mai era conştient. A mai zăcut o zi, după care a murit. Printre hârtiile din sertarul biroului său erau două, datate cu seara în care căzuse bolnav, adresate dumitale – se întoarse către domnul Brownlow. Erau câteva rânduri pentru dumneata, cu menţiunea pe plic să nu fie trimise decât după moartea sa. Una din aceste hârtii era adresată acestei fete, Agnes, cealaltă era un testament.

— Ce ştii despre scrisoare?, întrebă domnul Brownlow.

— Scrisoarea? O bucată de hârtie cu multe tăieturi, pe care aşternuse o mărturisire plină de căinţă şi rugăciuni către Dumnezeu să o ajute. Născocise o poveste pentru fată, cum că o taină – care avea să fie lămurită într-o zi – îl împiedică să o ia atunci de soţie. Iar ea a trăit mai departe, crezând în el, cu răbdare, până când a avut atâta încredere că a pierdut ceea ce nimeni nu îi mai putea da înapoi. La vremea aceea, mai avea câteva luni până la naştere. El îi spusese tot ce avea de gând să facă, să îi şteargă ruşinea dacă avea să mai trăiască, iar dac-o fi să moară, o ruga să nu îi blesteme amintirea, nici să creadă că păcatul lor se va abate asupra copilului, căci toată vina era a lui. Îi amintea de ziua în care îi dăduse un mic medalion şi un inel cu numele ei de botez gravat pe el şi un spaţiu liber pentru numele de familie, unde spera să îl adauge pe-al lui într-o bună zi. O mai ruga să păstreze medalionul şi să îl poarte aproape de inimă, aşa cum făcuse şi până atunci. Şi tot aşa, mai departe, bătea câmpii, în mare, cu aceleaşi cuvinte, de parcă mintea i-ar fi luat-o razna. Şi cred că aşa şi era.

— Testamentul, spuse domnul Brownlow, în vreme ce lacrimi se rostogoleau cu repeziciune pe obrazul lui Oliver.

Monks nu scoase o vorbă.

— Testamentul, continuă domnul Brownlow în locul lui, era în acelaşi spirit cu scrisoarea. Vorbea de nefericirea pe care i-o adusese soţia lui, despre firea răzvrătită, rea, pornită spre păcat şi despre patimile rele pe care tu, unicul său fiu, le aveai şi cum fuseseşi învăţat să il urăşti. Lăsa pentru tine şi pentru mama ta o rentă anuală de câte opt sute de lire. Proprietatea sa era împărţită în două părţi egale: una pentru Agnes Fleming şi cealaltă pentru copil, dacă urma să vină pe lume şi să ajungă la vârsta majoratului. Dacă avea să fie fată, urma să moştenească totul, fără nicio condiţie, dar dacă avea să fie băiat, hotăra să primească moştenirea numai dacă până la majorat nu şi-ar fi pătat numele prin vreo faptă publică de necinste, răutate, laşitate sau nedreptate. Prin aceasta, spunea el, voise să arate încrederea pe care o avea în mama copilului şi convingerea – cu atât mai mult întărită de apropierea morţii – că pruncul va moşteni sufletul său blând şi firea sa nobilă. Dacă avea să fie înşelat în aşteptările sale, atunci urma ca banii să-ţi revină dumitale, căci numai dacă ambii copii ar fi fost de-o teapă ţi-ar fi recunoscut dumitale întâietatea la dobândirea averii. Altfel, n-aveai niciun drept asupra inimii sale, arătându-te rece şi împotriva lui chiar din pruncie.

— Mama mea, spuse Monks cu un ton ridicat, a făcut ceea ce ar fi făcut orice femeie. A ars acest testament. Scrisoarea nu a ajuns niciodată la destinatar, dar a păstrat-o, împreună cu alte dovezi, în caz că s-ar fi încercat ascunderea păcatului. Tatăl fetei a aflat povestea de la mama mea, cu toate înfloriturile născocite de ura pătimaşă pe care o nutrea atunci – şi cât o iubesc acum pentru asta! Copleşit de ruşine şi necinste, tatăl a fugit împreună cu copiii într-un colţ îndepărtat din Ţara Galilor, schimbându-şi numele, pentru ca niciunul din prietenii lui să nu-i cunoască ascunzişul. Acolo, nu mult timp după aceea, a fost găsit mort în patul lui. Fiica sa fugise de acasă, fără să o ştie nimeni, cu câteva săptămâni înainte. El o căutase peste tot, bătând cu pasul fiecare oraş sau târg din apropiere. Chiar în noaptea în care s-a întors acasă, încredinţat că fiica sa îşi pusese capăt zilelor ca să ascundă ruşinea ei şi a lui, inima i-a cedat.

Urmă un scurt moment de tăcere, până ce domnul Brownlow reluă firul povestirii.

— Mulţi ani după aceea, zise el, mama acestui Edward Leeford a venit la mine. Fiul ei o părăsise când avea doar optsprezece ani, jefuind-o de bijuterii şi de bani. Jucase jocuri de noroc, tocase averea, făcuse tot felul de falsuri şi fugise la Londra, unde de doi ani trăia în compania celor mai josnici indivizi. Femeia era măcinată de o boală dureroasă şi fără leac şi dorea să il poată aduce pe calea cea bună înainte de a muri. L-a căutat peste tot şi în toate modurile. Toate încercările au fost zadarnice la început, dar într-un târziu i-a dat de urmă şi l-a luat cu ea în Franţa.

— Acolo a murit, zise Monks, după o îndelungată suferinţă. Pe patul de moarte, mi-a încredinţat aceste taine, împreună cu toată ura ei nestăvilită faţă de toţi cei amestecaţi în ea, deşi nu era nevoie să mi-o transmită, pentru că îmi intrase în sânge cu mult timp înainte. Nu putea să creadă că fata îşi luase zilele înainte de a naşte, era convinsă că se născuse un băiat şi că acesta era în viaţă. I-am jurat că dacă se va întâmpla vreodată să imi iasă în cale, am să-l urmăresc fără odihnă şi am să-l hăituiesc cu cea mai îngrozitoare şi mai nepotolită ură, am să-mi revărs asupra sa toată duşmănia care-mi măcină sufletul şi am să calc în picioare toată nenorocirea pe care o aduce acel testament, dacă se poate, chiar punându-i şireangul de gât moştenitorului. A avut dreptate. Băiatul mi-a ieşit în cale în cele din urmă. Începusem bine. Dacă n-ar fi fost guri sparte care să trâncănească, mi-aş fi dus planul la bun sfârşit!

În vreme ce ticălosul îşi încrucişă braţele pe piept şi blestemă printre dinţi că nu reuşise să ducă la capăt mişelia, domnul Brownlow se întoarse către cei care ascultau îngroziţi şi îi lămuri cum evreul, care îi fusese complice şi confident lui Monks, primise o recompensă mare pentru a-l ţine pe Oliver prizonier, sumă din care ar fi trebuit să înapoieze o parte dacă cumva ar fi scăpat şi că în urma unei certe iscate din această pricină veniseră amândoi la casa de la ţară ca să il identifice.

— Medalionul şi inelul?, spuse domnul Brownlow, întorcându-se către Monks.

— Le-am cumpărat de la bărbatul şi femeia despre care v-am povestit, cei care le furaseră de la moaşă, care la rândul ei le furase de la mama băiatului, după ce murise, răspunse Monks fără să işi ridice ochii. Ştii ce s-a întâmplat cu ele.

Domnul Brownlow ii făcu un semn din cap domnului Grimwig care dispăru, dar se întoarse grabnic, impingând-o de la spate pe doamna Bumble care-şi trăgea după ea cu de-a sila soţul.

— Oare mă înşală ochii?, strigă domnul Bumble cu o bucurie care se vedea de departe că e prefăcută. Nu cumva acesta-i micul Oliver? Vai, Oliver, dacă ai şti cât am plâns după tine...

— Ţine-ţi gura, nătărăule, spuse încet doamna Bumble.

— Nu este firesc, doamnă Bumble?, o dojeni directorul azilului. Nu este firesc să mă simt mişcat?... Eu sunt cel care l-a crescut la parohie... şi acum il văd intre aceste distinse feţe de doamne şi domni! Întotdeauna l-am iubit pe acest băieţel ca pe... ca pe bunicul meu, zise domnul Bumble, oprindu-se pentru a găsi cea mai potrivită comparaţie. Domnişorule Oliver, dragul meu, iţi aduci aminte de domnul acela cu haină albă? S-a înălţat la ceruri săptămâna trecută, a avut un sicriu din lemn de stejar, cu mânere aurite, Oliver.

— Haide, domnule, se stropşi la el domnul Grimwig, ţine-ţi sentimentele în frâu.

— Am să fac tot posibilul, domnule, răspunse domnul Bumble. Ce mai faceţi, domnule? Sper că sunteţi bine, sănătos.

Această replică fu adresată domnului Brownlow, care se apropiase de respectabila pereche şi întrebă, arătând spre Monks:

— Îl cunoaşteţi pe acest om?

— Nu, răspunse doamna Bumble sec.

— Poate dumneavoastră?, il întrebă pe soţ.

— Nu l-am văzut in viaţa mea, spuse domnul Bumble.

— Nu i-aţi vândut nimic, niciodată?

— Nu, răspunse doamna Bumble.

— Nu aţi avut un anume medalion de aur şi un anume inel?, întrebă domnul Brownlow.

— Nici pomeneală, răspunse doamna. Pentru asta am fost aduşi aici, să ni se pună astfel de întrebări prosteşti?

Din nou, domnul Brownlow ii făcu un semn cu capul domnului Grimwig şi, din nou, acesta din urmă se repezi afară, în ciuda mersului său şchiopătat. Dar de data aceasta nu se mai întoarse cu un soţ şi o soţie, ci aduse cu el două femei paralitice, care tremurau jalnic când mergeau.

— Oi fi închis tu uşa in noaptea când şi-a dat duhu' bătrâna Sally, spuse prima dintre ele, ridicând o mână tremurândă, da' n-ai putut astupa crăpăturile, ca să nu se-audă vorbele şi zgomotele.

— Nu, nu, spuse cealaltă, uitându-se împrejur şi molfăind din gura ştirbă. Nu, nu, nu.

— Am auzit cum a încercat să-ţi spuie ce făcuse şi am văzut cum ai luat o hârtie din mâna ei şi te-am văzut şi a doua zi, la Muntele de Pietate, zise prima.

— Da, adăugă a doua, ai luat un medalion şi-un inel de aur. Am aflat, am văzut când ţi le-a dat. Eram pe-aproape, da... pe-aproape.

— Şi mai ştim noi şi altele, mai mult de-atât, reluă prima, pentru că ne-a povestit de multe ori bătrâna Sally cum tânăra mamă i se destăinuise, simţind că i se apropie sfârşitul, că era in drum spre mormântul tatălui copilului, să moară lângă el, când a pălit-o boala.

— Aţi vrea să il vedeţi şi pe slujbaşul de la Muntele de Pietate?, întrebă domnul Grimwig făcând un pas spre uşă.

— Nu, răspunse doamna Bumble, dacă el – şi arătă spre Monks – a fost aşa de laş şi a mărturisit, după cum imi dau seama, iar voi aţi căutat printre toate babele de la azil, până le-aţi găsit pe astea, eu nu mai am nimic de spus. Da, le-am vândut şi sunt acum într-un loc din care nu le veţi putea lua. Ce mai vreţi acum?

— Nimic, răspunse domnul Brownlow, doar că trebuie să avem grijă ca niciunul dintre voi să nu fie pus într-un post în care se cere încredere. Puteţi pleca.

— Sper, începu domnul Bumble, uitându-se în jur cu foarte mare tristeţe, în vreme ce domnul Grimwig dispăru cu cele două bătrâne, sper că această întâmplare nefericită, fără însemnătate, nu mă va face să pierd poziţia mea parohială.

— Ba chiar aşa, răspunse domnul Brownlow. Te vei obişnui cu ideea – mai mult, vei fi bucuros că ai scăpat doar cu atât.

— A fost numai vina doamnei Bumble. Ea a vrut, răspunse domnul Bumble, uitându-se mai întâi să vadă dacă soţia sa ieşise din cameră.

— Asta nu este o scuză, răspunse domnul Brownlow. Erai de faţă când au fost auncate acele bijuterii şi în faţa legii eşti cel mai vinovat dintre voi doi, pentru că legea consideră că soţia acţionează la îndemnul soţului.

— Dacă legea consideră asta, spuse domnul Bumble, strângându-şi pălăria cu ambele mâini, atunci legea este o mare dobitoacă. O proastă. Dacă aşa văd ochii legii, legea este un burlac şi cel mai rău lucru pe care i-l doresc legii este să îi fie deschişi ochii de experienţă! De experienţă!

Repetând apăsat aceste ultime două cuvinte, domnul Bumble îşi îndesă pălăria pe cap şi, băgându-şi mâinile în buzunar, coborî scările după consoarta sa.

— Domnişoară, spuse domnul Brownlow întorcându-se spre Rose, dă-mi mâna, te rog. Nu tremura. Nu trebuie să îţi fie teamă de puţinele vorbe pe care le mai avem de spus.

— Dacă au vreo legătură cu mine – deşi nu ştiu cum ar putea avea –, dacă au vreo legătură cu mine, spuse Rose, vă rog să mi le spuneţi altă dată căci nu am nici puterea, nici curajul acum.

— Nu, răspunse bătrânul domn, luând-o de braţ. Eşti mai puternică decât atât. O cunoşti pe această domnişoară, domnule?

— Da, răspunse Monks.

— Nu te-am mai văzut niciodată, spuse Rose cu glasul stins.

— Eu te-am văzut de multe ori, răspunse Monks.

— Tatăl nefericitei Agnes a avut *două* fiice, zise domnul Brownlow. Care a fost soarta celeilalte?

— Acea copilă, răspunse Monks, după ce i-a murit tatăl prin locuri străine, fiind cu un nume necunoscut, fără nicio scrisoare, document ori act care să aibă măcar cel mai mic indiciu despre prietenii sau rudele sale, acea copilă a fost luată de nişte ţărani săraci, care au crescut-o ca pe copilul lor.

— Continuă, spuse domnul Brownlow, făcându-i semn doamnei Maylie să se apropie. Continuă!

— N-ai reuşit să găseşti locul în care se aflau aceşti oameni, spuse Monks, dar acolo unde prietenia nu izbuteşte, îşi face drum ura. Mama mea a găsit calea. A căutat un an, cu viclenie, dar a găsit fata.

— A luat copilul, nu-i aşa?

— Nu, oamenii erau sărmani şi începuseră să se satureă – cel puţin bărbatul – de pomana pe care şi-o făcuseră cu ea. Aşa că mama le-a lăsat copila şi le-a dat şi o mică sumă de bani, care nu avea să le ajungă prea multă vreme, făgăduindu-le că o să le dea mai mult – dar nu avea de gând să trimită nimic. Nu se putea baza doar pe nemulţumirea şi sărăcia lor ca garanţii pentru nefericirea copilei, aşa că le povesti despre ruşinea surorii ei, înflorind totul în avantajul ei. I-a îndemnat s-o păzească bine pe fetiţă, că avea sânge rău. Le-a spus că nu e un copil legitim şi că, mai devreme sau mai târziu, o va apuca şi ea pe căi greşite. Împrejurările păreau să adeverească toate acestea. Oamenii au crezut povestea şi astfel copila se chinui să-şi târască viaţa, având un trai aşa de nefericit, că noi eram chiar satisfăcuţi, până când o văduvă care locuia pe atunci în Chester a văzut copila din întâmplare, i s-a făcut milă de ea şi a luat-o acasă. Asta a fost ca un blestem împotriva noastră. Oricât ne-am străduit noi, fata a rămas acolo şi a fost fericită. I-am pierdut urma, acum doi sau trei ani şi nu am mai văzut-o până acum câteva luni.

— Acum o vezi?

— Da, e la braţul dumitale.

— Dar asta nu înseamnă că nu mai e nepoata mea, strigă doamna Maylie, strângând-o în braţe pe fata aproape leşinată. E tot copila mea cea dragă. N-aş vrea să o pierd acum, nici pentru toate comorile din lume. Scumpa mea prietenă, draga mea fată!

— Singura prietenă pe care am avut-o vreodată, strigă Rose, agăţându-se de ea. Cea mai blândă, cea mai bună

prietenă. Îmi bate inima de-o să-mi spargă pieptul. Nu mai pot indura atâtea emoții.

— Ai îndurat și mai multe și ai fost cea mai bună și cea mai nobilă ființă, aducând bucurie tuturor celor din jur, spuse doamna Maylie, îmbrățișând-o cu căldură. Hai, draga mea, ține minte cine este acesta care așteaptă să te țină în brațe, bietul copil! Privește-l, draga mea!

— Nu mătușă!, strigă Oliver, aruncându-și brațele în jurul gâtului ei. Nu-i voi spune vreodată mătușă, ci soră, draga mea soră! Ceva în inima mea m-a îndemnat de la început să te iubesc cu mult drag! Draga mea Rose, dragă Rose!

Să respectăm, cu cuviosenie, lacrimile care au curs și cuvintele pe care și le-au spus cei doi orfani îmbrățișându-se îndelung. În același moment s-au regăsit și s-au și pierdut un tată, o soră și o mamă. Bucurie și tristețe s-au amestecat în același pahar, dar fără lacrimi amare, căci până și durerea era alinată de amintiri atât de dulci și de duioase, încât totul se transformă într-o solemnă plăcere și își pierdu tot sensul de suferință.

Rămaseră mult, mult timp singuri. Într-un târziu, se auzi un ciocănit ușor în ușă. Oliver deschise, se dădu la o parte și îi făcu loc lui Harry Maylie.

— Știu tot, spuse el, trăgând un scaun lângă fermecătoarea copilă. Draga mea Rose, știu tot. Nu sunt aici din întâmplare, adăugă el după o lungă tăcere, și nici nu am aflat totul în seara asta, căci știam de ieri, da, doar de ieri. Poți să crezi că am venit să îți reamintesc de o promisiune?

— Stai, spuse Rose. Chiar știi totul?

— Totul. Mi-ai dat permisiunea ca oricând, în timp de un an, să-ți vorbesc din nou despre ce am discutat ultima dată.

— Așa este.

— Nu vreau să te presez să îți schimbi hotărârea, continuă tânărul, dar vreau să o mai spui încă o dată, dacă vrei. Ziceam atunci că am să-ți pun la picioare întreaga mea avere și poziție în societate și, dacă vei stărui în hotărârea ta, am făgăduit să nu caut, prin vorbe sau fapte, să ți-o schimb.

— Aceleași motive pe care le-am avut atunci le am și acum, spuse Rose cu hotărâre. Dacă am avut vreodată o datorie

neclintită față de cea a cărei bunătate m-a salvat de la o viață de mizerie și suferință, când aș putea să o simt mai profund dacă nu în această seară? Este o luptă grea, adăugă Rose, dar sunt mândră să o port. Este un chin, dar unul pe care inima mea îl va îndura.

— Ce s-a scos la iveală în seara aceasta... – începu Harry

— Ce s-a scos la iveală în seara aceasta, continuă Rose cu blândețe, nu schimbă cu nimic situația mea față de dumneata.

— Îți împietrești inima față de mine, Rose... – stărui tânărul îndrăgostit.

— Doamne, Harry, Harry, izbucni tânăra în lacrimi. Aș vrea să pot să îmi împietresc inima și să nu mai sufăr atât.

— Și-atunci de ce te chinuiești singură?, spuse Harry, luându-i mâna. Gândește-te, draga mea Rose, gândește-te la ce-ai aflat în seara asta.

— Și ce am aflat? Ce am aflat?, strigă Rose. Că sentimentul rușinii l-a copleșit atât de mult pe tata că a fugit de toți și de toate. Dar... Am spus destul, Harry, să nu mai vorbim despre asta

— Încă nu, încă nu, spuse tânărul, oprind-o în clipa în care se pregătea să se scoale. Năzuințele, dorințele, planurile și sentimentele mele – toate gândurile din viața mea în afara iubirii mele pentru tine – s-au schimbat. Ceea ce îți ofer acum nu este mărirea în mijlocul unei mulțimi în vâltoare, nici o viață într-o lume a invidiei și a meschinăriilor, o lume în care cei cinstiți sunt siliți să roșească din pricina necinstei și a rușinii. Ceea ce îți ofer este un cămin, un suflet și un cămin, da, draga mea Rose, numai aceste două lucruri am să îți ofer.

— Ce vrei să spui?, spuse ea cu vocea întretăiată.

— Nimic altceva decât că atunci când te-am văzut ultima dată, am plecat hotărât să dobor toate piedicile închipuite dintre noi doi. Că dacă lumea mea nu poate fi și a ta, atunci aș face astfel încât să o fac pe a ta să fie și a mea, iar dacă cineva ți-ar zâmbi batjocoritor din pricina obârșiei tale, le-aș întoarce spatele. Chiar așa am făcut. Cei care s-au depărtat de mine din această pricină, s-au depărtat și de tine și au arătat câtă dreptate ai avut. Rude cu rang, putere și influență, care mă protejau, mă privesc acum cu răceală, dar câmpiile și copacii foșnitori din

ținutul Angliei zâmbesc și lângă o biserică dintr-un sat, se află o locuință simplă, a mea Rose, a mea, unde împreună cu tine aș fi cel mai mândru, de-o mie de ori mai mândru decât dacă aș fi avut toate cele la care am renunțat. Aceasta este averea și poziția mea în societate acum și pe acestea ți le ofer.

— E greu să aștepți să vină la masă doi îndrăgostiți, spuse domnul Grimwig, trezindu-se și dând la o parte batista cu care își acoperise fața.

Ce-i drept, se întârziase mult cu cina, nepermis de mult. Nici doamna Maylie, nici Harry, nici Rose (care veniseră toți trei, împreună) nu putură să ofere vreo scuză.

— Deja mă gândeam serios să îmi mănânc țeasta în seara asta, spuse domnul Grimwig, fiindcă nu credeam că o să mai primesc altceva. Vă rog să îmi permiteți să o felicit pe viitoarea mireasă.

Domnul Grimwig nu pierdu timpul și o sărută pe tânăra care se înroșise deja și exemplul îi fu urmat și de doctor, și de domnul Brownlow. Unele guri spun că Harry Maylie fusese primul care a făcut acest lucru, într-o cameră întunecată de alături, dar vocile cele mai îndreptățite spun că asta e o bârfă nerușinată, căci Harry era el tânăr, dar era și preot.

— Oliver, copilul meu, spuse doamna Maylie, unde ai fost și de ce ești atât de trist? Îți curg lacrimile pe față. Ce s-a întâmplat?

Lumea aceasta este una care răspunde prin dezamăgiri, de multe ori, la cele mai arzătoare speranțe și visuri de-ale noastre, la năzuințe care fac cea mai mare cinste firii noastre.

Bietul Dick murise!

Capitolul 52

Ultima noapte din viața lui Fagin

Curtea era înțesată de oameni. Din fiecare parte priveau ochi iscoditori și curioși. De la bara din fața băncii acuzaților și până în cel mai îndepărtat cotlon al sălii, toate privirile erau ațintite asupra unui singur om: Fagin. În fața și în spatele lui, deasupra și mai jos, în dreapta și în stânga, părea înconjurat de o boltă luminată de ochi strălucitori.

Fagin stătea în mijlocul acestor lumini vii, cu o mână sprijinită de balustrada de lemn din fața lui, cu cealaltă la ureche, cu capul aplecat în față ca să audă cât mai clar fiecare cuvânt rostit de judecător, care tocmai le citea juraților acuzațiile. Din când în când își îndrepta privirile spre ei pentru a observa orice semn din partea lor care ar fi fost în favoarea sa, iar când acuzațiile împotriva lui erau dovedite cum nu se poate mai limpede, se uita la avocatul său, cerșind fără cuvinte ca măcar atunci să spună ceva în apărarea lui. În afara acestor gesturi care îi trădau neliniștea, nu se mișcă deloc. Nu se clintise aproape deloc de când începuse procesul și acum când judecătorul își încheiase discursul, rămase la fel de încordat, cu privirile ațintite asupra lui, de parcă l-ar fi ascultat încă.

Un freamăt ușor din sală îl făcu să își vină în fire. Uitându-se în jurul său, văzu că jurații se adunaseră laolaltă pentru a hotărî verdictul. Când își plimbă privirile

prin sală, văzu cum oamenii își ridicau capetele ca să-i poată zări fața, unii punându-și în grabă lornietele, alții vorbind în șoaptă cu vecinii lor, cu priviri dezgustate. Puțini păreau să nu îi acorde nicio atenție, uitându-se doar la jurați, nerăbdători și mirați că întârziau atât. Dar pe niciun chip din sală, nici măcar pe cel al femeilor – și erau multe acolo – nu se putea citi nici cea mai mică urmă de compătimire pentru el, sau oricare altă trăire, ci doar o dorință fierbinte de a-l vedea condamnat.

De îndată ce văzu toate acestea cu o singură privire uimită, o tăcere de moarte se așternu din nou și, uitându-se îndărăt, văzu că jurații se întorseseră către judecător. Liniște!

Nu, cerură doar permisiunea de a se retrage pentru deliberări.

Se uită cu luare-aminte la fețele lor, la fiecare în parte, pe măsură ce ieșeau, de parcă voia să vadă în ce parte înclina balanța, dar fu în zadar. Temnicerul îi puse mâna pe umăr. Îl urmă mecanic până în spatele boxei și se așeză pe un scaun pe care nu l-ar fi văzut dacă nu i l-ar fi arătat temnicerul.

Se uită din nou în sală. Unii oameni mâncau, alții își făceau vânt cu batistele, căci era foarte cald de la atâta aglomerație. Un tânăr îi făcea chiar portretul pe un carnețel. Se întrebă dacă semăna și aruncă o privire când tânărul își rupse vârful creionului, până îl ascuți din nou cu un cuțitaș, așa cum ar fi făcut oricare alt spectator.

La fel, când își ridică privirea spre judecător, în minte începură să i se învălmășească gânduri despre hainele judecătorului, dacă erau la modă, cât or fi costat și cum le-o fi îmbrăcând. Un domn bătrân și gras de pe bancă ieșise cu vreo jumătate de oră înainte și acum se întoarse. Se întrebă în sinea lui dacă fusese la masă, ce-o fi mâncat, unde anume. Își urma astfel șirul gândurilor până ce atenția îi era distrasă de altceva și o lua de la capăt.

Dar asta nu însemna că în acest răstimp reușise măcar pentru o clipă să își slobozească mintea de acel sentiment copleșitor și apăsător că i se căscase un mormânt la picioare. Gândul acesta era mereu prezent, dar foarte vag și general și nu își putu fixa atenția asupra lui. Astfel, chiar pe când

tremura și simțea cum i se schimbă temperatura la ideea morții care se apropia fulgerător, se trezi numărând barele grilajului de fier din fața lui, întrebându-se cum se rupsese care vârful uneia dintre ele și dacă o va repara cineva sau va rămâne așa. Apoi se gândi la toate grozăviile șireangului și ale eșafodului, se opri să privească un bărbat care stropea pardoseala ca să o mai răcorească și mintea i se cufundă iarăși în alte gânduri fără șir.

În cele din urmă, se auzi un strigăt prin care se cerea să se facă liniște și toți cei prezenți își îndreptară privirile spre ușă. Jurații se întoarseră în sală, trecând chiar pe lângă Fagin. Nu reuși să citească nimic pe chipurile lor, de parcă ar fi fost de piatră. Urmă o tăcere deplină, niciun foșnet, nicio răsuflare. *Vinovat!*

Clădirea răsună de un strigăt de triumf, apoi urmă un altul și încă unul, răsunând ca un ecou, strigăte care creșcură din ce în ce mai puternic, ca un tunet cumplit. Urmă un chiot de bucurie de la oamenii de afară, care se bucurau auzind vestea că vinovatul urma să fie dus la moarte în ziua de luni.

Gălăgia se mai potoli și condamnatul fu întrebat dacă avea ceva de spus în apărarea sa. Revenise la atitudinea sa de ascultător atent și se uită încordat la cel care îi adresase întrebarea, dar a fost nevoie să îi fie pusă de două ori până să dea vreun semn că a auzit. Și nici atunci nu fu în stare decât să bâiguie că el e om bătrân... un biet mosneag... un biet mosneag. Și după încă o șoaptă, se cufundă din nou în tăcere.

Judecătorul își puse boneta neagră pe cap și prizonierul rămase în aceeași poziție încremenit. O femeie din sală slobozi un strigăt, înfiorată de această ceremonie. Bătrânul își ridică repede privirile, părând iritat de întrerupere și se aplecă în față cu o și mai mare încordare. Judecătorul rosti solemn și impresionant sentința înfiorătoare. Dar el rămase ca o figură de ceară, fără să-i tresară niciun mușchi. Fața sa zbârcită era în continuare incremenită, cu bărbia lăsată și ochii holbați, până când temnicerul îl atinse pe brat, făcându-i semn că trebuie să iasă. Se uită împrejur ca prostit și se supuse.

Fu condus printr-o sală pavată ce se afla sub cea de judecată, unde prizonierii așteptau să le vină rândul, iar alții vorbeau cu prietenii lor îngrămădiți în jurul unor gratii care dădeau spre curte. Dar el nu avea acolo pe nimeni cu care să vorbească, iar când trecu, prizonierii se dădură în lături ca mulțimea de afară să îl vadă mai bine. Oamenii se agățară de gratii și începură a-i arunca ocări, huiduind și fluierând. El îi amenință cu pumnul și ar fi vrut să-i scuipe, dar gardienii l-au scos repede într-un coridor întunecat, luminat doar de câteva felinare slabe, spre interiorul închisorii.

Ajuns acolo, fu perchezițional ca nu cumva să aibă la el ceva ce ar putea fi împotriva legii. Odată ce se încheie căutarea, fu condus într-una din celule și lăsat acolo, singur.

Se așeză pe o bancă de piatră din fața ușii, care slujea și de scaun și de pat. Își ațintì privirile în pământ și încercă să își adune gândurile. După un timp, începu să-și amintească fragmente din ce spusese judecătorul, deși i se păruse atunci că nu putea auzi niciun cuvânt. Toate frânturile de vorbe se așezară încet la locul lor și treptat prinseră înțeles, astfel că nu după multă vreme își aminti aproape totul, aproape exact cum fusese rostit. Urma să fie spânzurat și să moară, acesta era sfârșitul. Să fie spânzurat și să moară.

Pe măsură ce se întuneca, începu să se gândească la toți cei pe care îi cunoscuse și sfârșiseră în șteang, unii dintre ei din cauza lui. I se perindau prin fața ochilor unul după altul, atât de repede, încât de-abia reuși să îi numere. Pe unii îi văzuse chiar murind și făcuse haz pentru că mureau îngânând o rugăciune. Îi răsună în urechi sunetul cu care căddeau în șteang și cât de repede se făceau, din bărbați viguroși și puternici, niște cârpe bătute de vânt.

Poate că unii dintre ei trecură chiar prin acea celulă, poate că au șezut chiar în acel loc. Ce întuneric! De ce oare nu aduceau nicio lumină? Celula fusese construită de mulți ani. Zeci de oameni își petrecuseră ultimele ore acolo. Se simțea de parcă ar fi fost într-un cavou înțesat de cadavre: pânza cu care le acopereau fața, șteangul, mâinile legate, fețele pe care și le aducea aminte, chiar și în spatele vălului acela hidos... Lumină, lumină!

Într-un târziu, când mâinile îi erau numai o rană de la cât bătuse în ușile grele și în pereți, apărură doi bărbați. Unul ducea o lumânare pe care o fixă într-un suport de pe perete, celălalt tăra după el o saltea pe care avea să doarmă în acea noapte. Din acel moment, prizonierul nu mai trebuia lăsat singur.

Veni apoi noaptea, o noapte neagră, sinistră și cufundată în tăcere. Alți oameni sunt bucuroși să audă bătăile orologiilor de la biserici pentru că anunță o nouă zi, trezirea la viață. Pentru el aduseră deznădejde. Fiecare dangăt al clopotelor de fier era însoțit de unul mult mai surd și adânc, sunetul morții. La ce bun mai erau forfota și zgomotul unei dimineți vesele, care ajungeau până la el? Pentru el nu era decât sunetul morții, cu un ton ironic și de batjocură.

Ziua trecuse și ea. Ziua? Nu fusese nicio zi, trecuse pe nesimțite și noaptea veni din nou – o noapte atât de lungă și totuși atât de scurtă. Lungă prin tăcerea ei înfiorătoare și scurtă prin iuțeala cu care treceau orele. La un moment dat, începu să blesteme, iar în alt rând să urle și să își smulgă părul din cap. Veniră și preoți să se roage alături de el, dar el îi alungase cu blesteme. Când încercară din nou, fuseseră dați afară cu pumnul.

Sâmbătă noaptea. Mai avea o noapte. Și nici nu se gândise bine la asta că se și făcu ziuă. Duminică.

Abia când se lăsă întunericul peste acea ultimă zi, îl cuprinse un sentiment de neputință mistuitoare și o stare de deznădejde ți umplu sufletul îndurerat. Și asta nu pentru că avusese vreodată prea multe speranțe de iertare, ci pentru că nu privise niciodată moartea ca pe ceva ce ar putea fi atât de apropiat. Vorbise puțin cu cei doi bărbați care îl păziră cu rândul și nici ei nu făcuseră niciun efort să îi atragă atenția. Stătuse acolo, treaz, dar cu mintea în visare. Acum, sărea la fiecare minut, se repezea încoace și încolo cu gura deschisă și fierbând, cu așa o frică și ură duse la paroxism, încât și cei doi – obișnuiți cu astfel de scene – se fereau din calea lui, îngroziți. În final, deveni atât de groaznic, torturat de conștiința sa neagră, încât doar unul dintre bărbați nu mai suporta să stea singur cu el, așa că cei doi îl vegheau împreună.

Se ghemui pe patul de piatră și se gândi la trecut. În ziua în care fusese prins, mulțimea aruncase în el cu fel de fel de lucruri, lovindu-l la cap și acum era bandajat. Părul roșcat îi cădea răvășit pe fața albă ca varul, barba îi era încălcită și ochii îi sticleau sălbatic, și tot trupul, nespălat și cu pielea crăpată, îi ardea de febră. Opt... nouă... zece... Dar dacă totul nu fusese decât o păcăleală ca să il sperie și dacă orele nu făceau decât să se fugărească unele pe altele, călcându-și pe urme, unde va fi el când se va face din nou trecerea către o altă oră? Unsprezece! Altă bătaie când nici nu se sfârșise bine să-i vibreze în ureche bătaia de la ora ce-a trecut. La opt avea să meargă la moarte și el va fi singurul care va plânge la propria-i înmormântare. La unsprezece...

Zidurile scelea ingrozitoare ale închisorii Newgate, care tăinuiseră atâta suferință și atâtea chinuri groaznice nu numai de ochii celorlalți, ci mult prea adesea și mult prea îndelung, chiar de conștiința oamenilor, nicicând nu mai văzuseră asemenea scene de coșmar. Cei câțiva trecători care zăboveau o clipă în fața închisorii, întrebându-se ce făcea oare bărbatul care urma să fie spânzurat a doua zi, cu siguranță că nu ar fi dormit prea bine în noaptea aceea dacă l-ar fi putut vedea.

De când se înserase și până târziu în noapte, veneau pâlcuri de câte doi-trei oameni care întrebau cu fețe îngrijorate dacă nu cumva se primise ordin de schimbare a pedepsei.

Tuturor li s-a spus că nu, și vestea s-a dus mai departe la grupurile de pe stradă, la oamenii care își arătau unul altuia ușa prin care condamnatul avea să iasă și locul unde urma să fie ridicat eșafodul. Se îndepărtară apoi și se împrăștiară unul câte unul. În puterea nopții, după o oră, străzile rămaseră pustii și cufundate în beznă.

Locul de jur-împrejurul închisorii fusese curățat și de-a lungul străzii fuseseră întinse deja câteva bariere zdravene, vopsite în negru, pentru a ține mulțimea la distanță. Atunci, domnul Brownlow și Oliver se înfățișară la ghișeul închisorii și arătară un permis de intrare la prizonier, semnat de unul din șefii poliției. Li se dădu imediat drumul înăuntru.

— Merge și tânărul cu dumneavoastră, domnule?, întrebă gardianul care trebuia să ii conducă. Nu-i o priveliște bună pentru copii, domnule.

— Nu este, într-adevăr, prietene, răspunse domnul Brownlow, dar pricina pentru care trebuie să il văd pe acesta are strânsă legătură cu băiatul. Cum el l-a văzut numai atunci când ticăloșia sa era la mare succes, cred că este bine – chiar cu prețul unei suferințe sau spaime – să il vadă și cum a ajuns acum.

Aceste câteva cuvinte le rostise cumva într-o parte, astfel încât Oliver să nu le poată auzi. Paznicul își duse mâna la pălărie și il privi cu o oarecare curiozitate pe Oliver. Deschise o ușă, drept în fața celei pe care intraseră și le fu călăuză mai departe, prin întuneric, pe coridoarele întortocheate ce duceau spre celule.

— Pe aici, spuse bărbatul oprindu-se într-un coridor întunecat, unde câțiva oameni lucrau la ceva fără să scoată o vorbă. Acesta este holul prin care o să treacă. Dacă mergeți pe aici, puteți vedea ușa pe care o să iasă.

Îi conduse până la o bucătărie de piatră, în care se aflau toate cele necesare pentru pregătirea mâncării și arătă spre o ușă. Deasupra acesteia se afla o fereastră zăbrelită prin care se auzeau voci, bătăi de ciocane și zgomote de scânduri trântite. Afară se lucra la ridicarea spânzurătorii.

Din acest loc, trecură prin câteva uși grele, deschise de alți paznici de dinăuntru și după ce intrară într-o curte, urcară pe o scară strâmtă și ajunseră într-un coridor cu un singur rând de uși pe partea stângă. Făcându-le semn să rămână pe loc, temnicerul bătu cu mânunchiul său de chei. Cei doi paznici, după ce schimbară câteva șoapte, ieșiră, întinzându-și oasele ca și cum ar fi simțit o ușurare bine-venită, după care le făcură semn vizitatorilor să il urmeze pe temnicer în celulă. Așa și făcură.

Condamnatul ședea pe pat, legănându-se dintr-o parte în alta, cu o expresie întipărită pe chip care nu mai avea nimic omenesc, ci mai degrabă ceva de animal încolțit. Era mai mult decât limpede că mintea îi rătăcea la vremurile de demult, căci bolborosea fără încetare, fără să dea semne că

ii vede pe nou-veniți, confundându-i probabil cu nenumăratele sale închipuiri.

— Bravo, Charley, bravo, murmură el. Iată-l și pe Oliver! Ha, ha, ha! Și Oliver, aproape un domn, aproape... Duceți băiatul la culcare!

Paznicul îl prinse pe Oliver de mână și, șoptindu-i să nu ii fie teamă, privi în continuare în tăcere.

— Du-l la culcare!, strigă Fagin. N-auziți niciunul? El a fost... pricina, întrucâtva, pentru tot ce s-a-ntâmplat. Face toți banii care s-au dus cu cheltuielile lui. Beregata lui Bolter, Bill, fata nu contează... beregata lui Bolter, tăiată cât mai adânc. Să-i tai gâtul!

— Fagin, spuse temnicerul.

— Da, eu sunt!, strigă evreul, căzând dintr-odată în aceeași stare de ascultare încordată pe care o avusese la proces. Sunt un biet mosneag, Doamne, un biet mosneag tare bătrân!

— Uite, zise temnicerul, punându-i mâna pe piept ca să nu se ridice. E cineva aici care vrea să te vadă, să-ți pună câteva întrebări, cred. Fagin! Fagin! Om ești tu?

— N-o să mai fiu pentru multă vreme, răspunse el, ridicându-și privirile și dezvăluind un chip pe care nu se mai regăseau decât furia și groaza. Pe ei, băieți! Omorâți-i până la unul! Cu ce drept mă căsăpesc ei pe mine?

Rostind acestea, dădu cu ochii de Oliver și de domnul Brownlow. Ghemuindu-se în cel mai îndepărtat colțișor al băncii de piatră, îi întrebă răstit ce caută acolo.

— Liniștește-te, spuse temnicerul, care încă îl ținea, ca să nu se ridice. Poftiți, domnule, spuneți-i ce aveți de spus. Dar iute, vă rog, că devine din ce în ce mai neliniștit pe măsură ce i se apropie sorocul.

— Ai niște hârtii, zise domnul Brownlow, apropiindu-se de Fagin, care ți-au fost încredințate spre păstrare, pentru mai multă siguranță, de un om cu numele de Monks.

— E o minciună sfruntată, răspunse Fagin. N-am avut nicio hârtie... niciodată!

— Pentru numele lui Dumnezeu, spuse domnul Brownlow, cu o voce gravă, nu tăgădui asta acum, când te afli chiar în

pragul morții, spune-mi doar unde sunt. Știi bine că Sikes este mort. Celălalt, Monks, a mărturisit, așa că nu ai nimic de câștigat. Unde sunt hârtiile acelea?

— Oliver!, strigă Fagin, făcându-i semn. Vino, vino aici! Vreau să-ți spun ceva la ureche.

— Nu mi-e teamă, spuse Oliver cu o voce scăzută, dând drumul mâinii domnului Brownlow.

— Documentele, zise Fagin, trăgându-l pe Oliver lângă el, sunt într-un săculeț de pânză, ascuns într-o gaură de deasupra căminului, sus, în camera din față. Vreau să vorbesc cu tine, dragule, vreau să vorbesc cu tine.

— Da, da, răspunse Oliver. Dă-mi voie să spun o rugăciune. Haide! Lasă-mă să spun o rugăciune! Numai una. Așază-te în genunchi și spune o rugăciune împreună cu mine și după aceea putem să stăm de vorbă până dimineață.

— Afară, afară!, îi răspunse Fagin, dându-i brânci spre ușă și uitându-se cu priviri rătăcite pe deasupra capului băiatului. Spune-le că am dormit... pe tine or să te creadă. Tu poți să mă scoți de aici, dacă faci asta. Haide, haide, acum, acum!

— O, Doamne, iartă-l pe acest nenorocit!, strigă băiatul, izbucnind în lacrimi.

— Așa, foarte bine, zise Fagin. Asta o să ne ajute la ce avem noi de făcut. Întâi, ușa asta. Să nu te sperii, dacă o să tremur și o să mă impleticesc când o să trecem prin fața spânzurătorii, ci numai să juțești un pic pasul. Haide, acum, acum!

— Vreți să îl mai întrebați ceva, domnule?, spuse temnicerul.

— Nimic, răspunse domnul Brownlow. Numai dacă ar mai fi vreo speranță să-l fac să-și dea seama ce-l așteaptă...

— Asta nu se mai poate face, răspunse celălalt, clătinând din cap. Mai bine l-ați lăsa în pace.

Ușa celulei se deschise și cei doi paznici se întoarseră.

— Grăbește-te, grăbește-te!, strigă Fagin. Împinge ușa binișor, dar mai cu inimă. Mai repede, mai repede!

Cei doi paznici puseră mâna pe el, smulgându-l pe Oliver din strânsoarea lui, și îl ținură să nu scape. Bătrânul se

zbătu pentru o clipă cu disperare, după care începu să scoată niște urlete atât de îngrozitoare, încât răsunau chiar și prin zidurile groase ale închisorii, urmărindu-i fără încetare pe cei doi vizitatori până când ieșiră afară, în curte.

Fură nevoiți să mai zăbovească o vreme în închisoare, căci Oliver era aproape leșinat după această scenă înfiorătoare, simțindu-se atât de slăbit, vreme de o oră și mai bine, de nici nu se putea ține pe picioare.

Se lumina de ziuă când ieșiră. Deja se adunase puhoi de lume. Ferestrele erau înțesate de oameni care fumau și jucau cărți ca să treacă timpul. Gloata se îmbrâncea, se ciondănea, glumea. Totul părea plin de viață și de mișcare, în afară de obiectele sinistre din mijlocul pieței: podețul cel negru, spânzurătoarea, funia și celelalte îngrozitoare unelte ale morții.

Capitolul 53

Și ultimul...

Destinele celor care au avut un rol în povestirea noastră s-au cam împlinit. Fuptinul care a mai rămas de istorisit, povestitorul îl va pune în câteva cuvinte.

N-au trecut nici trei luni și Rose Fleming și Harry Maylie s-au căsătorit, în biserica din sătucul care avea să fie, de atunci înainte, scena pe care tânărul pastor își va oficia slujbele. Tot în acea zi au intrat și în posesia noului și fericitului lor cămin.

Doamna Maylie veni să locuiască alături de fiul și nora ei, ca să se bucure, în zilele tihnite pe care le mai avea, de cea mai mare binecuvântare a bătrâneții și virtuții: fericirea celor cărora li se dedicase, fără încetare, de-a lungul unei vieți trăite cumpătat și cuviincios, cu cea mai caldă iubire și cu grija cea mai tandră.

În urma unei cercetări atente și complete a reieșit că, în cazul în care mai rămăsese ceva din averea pe care și-o însușise Monks (pe care atât tânărul, cât și mama sa o risipiseră în tot acest răstimp), aceasta ar fi fost împărțită în mod egal între el și Oliver, fiecăruia revenindu-i ceva mai mult de trei mii de lire. Dacă ar fi respectat dorințele tatălui său scrise în testament, Oliver ar fi avut dreptul, el singur, la întreaga avere. Domnul Brownlow însă, dorind să îi dea o șansă fiului mai mare de a se lepăda de viața sa ticăloasă de până atunci și de a urma o cale cinstită pe viitor, a propus ca averea să fie împărțită în mod egal între cei doi frați, propunere pe care micuțul său protejat a primit-o cu mare bucurie.

Monks, ascunzându-se încă în spatele acestui nume fals, își luă partea sa și plecă undeva, departe, în Lumea Nouă unde, după ce risipi rapid tot ce avea, își reluă vechile obiceiuri. Stătu vreme îndelungată după gratii, pentru alte escrocherii și pungășii, iar în cele din urmă căzu pradă unei crize a vechii sale boli, sfârșindu-și zilele în închisoare. Și tot în pribegie, departe de casă, pieriră toți ceilalți tovarăși de ticăloșii ai prietenului său, Fagin.

Domnul Brownlow îl înfie pe Oliver. Împreună cu el și cu bătrâna menajeră, se mutară la mai puțin de o milă depărtare de casa parohială unde locuiau dragii lor prieteni și, astfel, se împlini singura dorință la care mai tânjea inima caldă și devotată a lui Oliver – să fie împreună, ca o mică familie, a cărei viață era scăldată într-o fericire desăvârșită, cum nu se mai aflase vreodată una în mijlocul acestei lumi în care toate sunt trecătoare.

Curând după căsătoria tinerei perechi, bunul doctor se întoarse la Chertsey, unde, lipsit de compania vechilor săi prieteni, s-ar fi simțit foarte nemulțumit dacă acest lucru nu ar fi fost cu totul împotriva firii sale, și ar fi devenit chiar morocănos, dacă ar fi știut cum. Timp de două-trei luni nu făcu altceva decât să își exprime o oarecare temere că aerul de acolo nu îi mai pria, după care, convingându-se că acele locuri nu mai erau deloc ceea ce fuseseră, îi lăsă asociatului său în grijă toată clientele, stabilindu-se într-o căsuță de la marginea sătucului în care era pastor tânărul lui prieten și unde își recăpătă buna dispoziție ca prin farmec. Aici se ocupa cu grădinăritul, plantatul legumelor, pescuitul, tâmplăria și altele asemenea, pe toate făcându-le cu aceeași tragere de inimă de nestăvilit, care îi era caracteristică. Deveni cunoscut în tot ținutul pentru fiecare îndeletnicire în parte drept o autoritate de necontestat.

Încă dinainte de a se retrage acolo, legase o strânsă prietenie cu domnul Grimwig, pe care gentlemanul cel excentric i-o împărtășea pe deplin. Astfel că, după ce se mutase, primea nenumărate vizite, de-a lungul anului, din partea domnului Grimwig, fiecare prilej fiind folosit de acesta din urmă ca să se ocupe cu o răvnă nemaipomenită de grădinărit, de tâmplărie, de pescuit, pe toate făcându-le într-un mod cum nu se poate mai original și nemaipomenit, susținând de fiecare dată, cum obișnuia el să întărească ce spune, că numai așa trebuie făcute. Nu era duminică în care să nu critice predicile ținute de tânărul pastor, în fața acestuia, însă apoi îi destăinuia domnului Losberne, între patru ochi, că le socotea absolut extraordinare, dar că nu credea nimerit să recunoască acest lucru în gura mare. Domnului Brownlow îi făcea o deosebită plăcere să îl tachineze cu vechea sa profeție referitoare la Oliver și nu scăpa niciun prilej de a-i reaminti acestuia de noaptea în care stătuseră împreună, cu ceasornicul dinainte pe masă, așteptând întoarcerea băiatului. Dar domnul Grimwig se mulțumea să spună că, în mare, avusese dreptate, căci Oliver, la urma urmei, chiar *nu se întorsese*. Această concluzie era însoțită de fiecare dată de un hohot de râs copios, care-i sporea buna-dispoziție.

Cât despre domnul Noah Claypole, primind îndurare din partea Regelui pentru că depusese mărturie împotriva lui Fagin și socotind că ultima meserie pe care și-o alesese nu era totuși atât de sigură pe cât și-ar fi dorit, se frământă un timp, fără să poată întrezări vreo soluție, cum și-ar putea câștiga traiul fără să trudească prea mult. După ce chibzui îndelung, se făcu informator al poliției, treabă din care scotea un venit frumușel. Iată cum proceda: ieșea pe stradă, o dată pe săptămână, duminica, în timpul slujbei, însoțit de Charlotte, îmbrăcată ca o femeie respectabilă. Doamna leșina în fața vreunei cârciumi, în vreme ce domnul se ruga de cârciumar să-i dea puțin rachiu, de câțiva bănuți, ca s-o readucă la simțiri. A doua zi, se ducea la poliție ca să-l denunțe pe cârciumar pentru vânzare ilegală de alcool, băgând în buzunar jumătate din amendă. Câteodată, leșina domnul Claypole, iar rezultatul era același.

Domnul și doamna Bumble, rămași fără ocupație, se afundară încetul cu încetul într-o sărăcie și mizerie lucie, ajungând în cele din urmă printre săracii aceluiași azil unde, odată, fuseseră stăpâni peste tot și toate. Se spune că domnul Bumble a mărturisit că nici măcar de singurul lucru bun care ieșise din toată această decădere și umilire, acela că era despărțit de soția sa, nu mai avea putere să se bucure.

Cât îi privește pe domnii Giles și Brittles, ei mai sunt încă și acum în vechile lor slujbe, chiar dacă cel dintâi a rămas fără niciun fir de păr în cap, iar cel din urmă a încărunțit de-a

binelea. Dorm la casa parohială, însă îi servesc în aceeaşi măsură şi pe cei de acolo, şi pe Oliver, pe domnul Brownlow şi pe domnul Losberne, încât nici până în ziua de astăzi sătenii nu s-au putut dumiri cine le sunt stăpânii.

Domnul Charles Bates, îngrozit de crima lui Sikes, începu să se gândească dacă nu cumva ar fi mai bine, până la urmă, să ducă o viaţă cinstită. După ce ajunse la concluzia că în mod sigur aşa era mai bine, părăsi toate nenorocirile din trecut, hotărât să-şi răscumpere greşelile şi să se apuce de altceva. Pentru o vreme se frământă şi se zbătu într-o grea suferinţă, cum însă avea o fire veselă şi un ţel nobil, izbuti în cele din urmă. După ce lucră la un fermier, mai întâi ca argat şi apoi ca ajutor, ajunse în cele din urmă un tânăr crescător de vite, pe picioarele lui, cel mai vesel din Northamptonshire.

Iar acum, când mâna care a aşternut toate aceste rânduri a început să şovăie, apropiindu-se de sfârşitul povestirii, autorul va continua numai pentru foarte scurt timp şirul acestor aventuri.

Cu câtă bucurie n-aş mai zăbovi alături de cele câteva personaje printre care am petrecut atât de multă vreme, împărtăşindu-le fericirea în încercarea de a o descrie! Aş zugrăvi-o pe Rose Maylie, în toată frumuseţea şi împlinirea ei ca tânără femeie căsătorită, răspândind o lumină caldă şi blândă de-a lungul întregii sale treceri liniştite prin viaţă asupra tuturor celor care i-au rămas alături, încălzindu-le sufletul. Aş arăta cum însufleţea şi umplea de bucurie pe toţi prietenii strânşi în jurul focului pe timp de iarnă, ca şi întâlnirile lor, pline de veselie, sub soarele verii. Aş colinda alături de ea pe câmpurile încinse la vremea smiezei şi i-aş asculta vocea dulce şi domoală, în timpul plimbărilor sub clar de lună. Nu m-aş mai sătura privind-o în toată bunătatea şi dărnicia ei faţă de toţi cei sărmani şi necăjiţi şi cum, mereu, cu zâmbetul pe buze, se întorcea acasă, neobosită în a-şi îndeplini toate treburile. Aş înfăţişa dragostea care a legat-o de copilul răposatei sale surori şi cum petreceau ei împreună, ceasuri întregi, depănând amintiri despre prietenii pe care, din păcate, amândoi îi pierduseră. Aş vrea să imi mai închipui, încă o dată, chipurile mici şi drăgălaşe ale copiilor care i se agăţau de şorţ şi să le aud gânguritul cel voios. Aş vrea să imi răsune din nou în urechi acel râs limpede şi să văd acele

lacrimi de înduioşare strălucindu-i în ochii albeştri. Cât aş vrea să mai văd o dată toate acestea, ca şi alte mii de priviri şi de zâmbete, de îngândurări sau de înseninări.

Aş mai arăta cum domnul Brownlow nu înceta, zi de zi, să îmbogăţească mintea fiului său adoptiv cu noi şi noi cunoştinţe şi cum îi devenea din ce în ce mai drag, văzând cum înainta în ştiinţă şi cum fiecare sămânţă de cunoaştere pe care o sădea în el dădea roade, întocmai precum îşi dorise. Şi cum găsea de fiecare dată alte şi alte asemănări cu prietenul său din tinereţe, trezindu-i în suflet amintiri de odinioară, umplându-l de tristeţe şi totodată de alinare. Cum cei doi orfani, puşi la grea încercare, au învăţat şi nu au uitat niciodată să arate milă faţă de ceilalţi, să se iubească unul pe celălalt şi să mulţumească din tot sufletul Celui de Sus, care i-a ocrotit şi le-a arătat bunătate. Dar nici nu mai este nevoie să continuăm cu aceste amănunte, pentru că am spus deja că trăiau fericirea deplină. Iar fără bunătate şi omenie, fără recunoştinţă faţă de Dumnezeu, a cărui milă e nesfârşită şi a cărui bunătate e cel dintâi har pe care îl picură în sufletul oricărei fiinţe de pe pământ, adevărata fericire nu e cu putinţă.

În altarul din vechea biserică a satului este aşezată o placă de marmură, pe care nu e scris decât un singur cuvânt: Agnes. Nu se afla niciun sicriu în acel mormânt şi dea Domnul să treacă mulţi, foarte mulţi ani până când acolo o să mai fie adăugat un alt nume! Dar dacă sufletele celor trecuţi în lumea cealaltă se întorc vreodată în lumea noastră ca să viziteze locurile în care domneşte sentimentul pe care moartea nu îl poate nimici – dragostea celor pe care i-au cunoscut în viaţă –, atunci sunt încredinţat că umbra sărmanei Agnes pluteşte, uneori, în jurul acelui colţ sfânt. Şi cred asta cu toată tăria, pentru că altarul acela se află în mijlocul unei biserici, iar Agnes, biată făptură slabă, rătăcise calea.

Sfârşit